

ธรรมะ เพื่อประชาชน

พระธรรมเทศนา พระราชภาวนาวิสุทธิ (ทองวงษ์พืดมขโย)

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๓

ธรรมะ เพื่อประชาชน

พระธรรมเทศนา พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๓
มงคลที่ ๑๒-๑๖

จัดทำเนื่องในวาระครบรอบ ๖๐ ปี
พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)
วันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

วัดพระธรรมกาย

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMAKAYA FOUNDATION

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อรัญมชโย)

คำนำ

ย้อนประวัติศาสตร์ไปเมื่อ ๒,๕๐๐ กว่าปีก่อน พระบรม-
โพธิสัตว์ผู้เป็นมหาบุรุษ ทรงถืออุบัติขึ้นบนโลก พระองค์ตรัสรู้
อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ เพื่อยังมวลมนุษยชาติและสรรพสัตว์
ทั้งหลาย ให้หลุดพ้นจากทุกข์ภัยในสังสารวัฏไปสู่เอกนัตบรมสุข
ในอายตนิพพาน

ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ของการเผยแผ่พระธรรม
อันประเสริฐ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเปิดเผยความจริงแท้
ของชีวิต ให้มนุษย์และเทวดาได้ประจักษ์ ทรงเผยความลึกลับของ
กฎแห่งกรรม อันเป็นกฎสากลของโลกที่มีผลบังคับต่อเหล่า
สรรพสัตว์ในภพสาม และทรงชี้ทางรอดจากอบายเพื่อให้สรรพชีวิต
ได้ดำเนินไปสู่หนทางสวรรค์และนิพพาน แม้กาลเวลาจะล่วงเลย
มาจวบจนปัจจุบันนี้ พระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ก็ไม่ได้
สูญหายไปไหน ยังคงถูกเก็บบันทึกไว้อย่างดีในพระไตรปิฎก

คำนำ

พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิได้เห็นคุณค่าอันสูงยิ่งในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงได้นำสรพศาสตร์ที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก มาชี้แจงแสดงธรรมให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและการนำไปประพฤติปฏิบัติโดยได้แสดงพระธรรมเทศนาผ่านรายการ **“ธรรมะเพื่อประชาชน”** ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุทั่วประเทศ รวมทั้งมีการถ่ายทอดผ่านดาวเทียม และอินเทอร์เน็ตไปทั่วโลกเป็นประจำทุกวัน

ความรู้ธรรมะที่พระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธินำมาถ่ายทอดแก่ชาวโลก ทำให้ผู้ฟังทุกระดับ ทุกเพศ ทุกวัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี เป็นความรู้ที่แฝงคติ มีสาระประโยชน์ มีความลุ่มลึกไปตามลำดับ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องสมบูรณ์ อันจะเป็นเหตุให้เกิดการพัฒนาจิตใจและเปลี่ยนแปลงชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น เพราะสามารถดำเนินชีวิตได้ถูกต้องตามหลักวิชาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

บรรดาศิษยานุศิษย์ล้วนซาบซึ้งในธรรมอันประเสริฐของพระพุทธองค์ ที่ได้ฟังผ่านรายการดังกล่าว จึงได้พร้อมใจกันกราบขออนุญาตพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ เพื่อ

คำนำ

รวบรวมสาระในพระธรรมเทศนาและจัดพิมพ์ขึ้นเป็นหนังสือ
ธรรมะ เพื่อเป็นธรรมทานแก่ผู้มีบุญทั้งหลาย ในวาระมหามงคล
๖๐ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ ซึ่งมีทั้งหมด ๑๘ เล่มๆ ละ ๖๐ เรื่อง
รวมทั้งหมด ๑,๐๘๐ เรื่อง

หนังสือธรรมะชุดนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งทั้งต่อ
บรรพชิตและคฤหัสถ์ ในภาวะที่โลกกำลังขาดแคลนธรรมะของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและต้องการยอดกัลยาณมิตรผู้เป็นแสงสว่าง
แก่โลก การศึกษาธรรมะในหนังสือชุดนี้ นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดี
เพื่อจุดประกายให้เกิดการศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก และธรรมะ
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งๆ ขึ้นไป

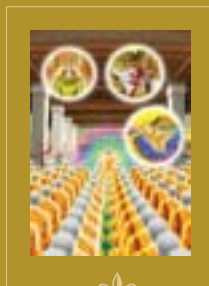
คณะผู้จัดทำและเหล่าศิษยานุศิษย์ทุกคน ขอกราบ
ขอบพระคุณพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ ที่ได้เมตตา
อนุญาตให้นำออกพิมพ์เผยแพร่ เพื่อเป็นธรรมทาน ในวาระอัน
เป็นมหามงคลนี้

คณะผู้จัดทำ
ศิษยานุศิษย์พระราชภาวนาวิสุทธิ

๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๗

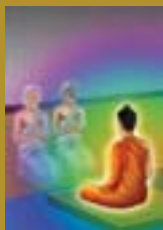
สารบัญ

คำนำ		๓
มงคลที่ ๑๒	๑. สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม	๑๑
เลี้ยงดูบุตร	๒. เลี้ยงดูให้เจริญทั้งกายและใจ	๑๙
	๓. นำใส่ใจจริงจากมารดา	๒๙
	๔. รักดูให้ถูกทางนิพพาน	๓๗
มงคลที่ ๑๓	๕. คู่บุญ-คู่บารมี	๔๗
สงเคราะห์	๖. คู่ทุกข์ - คู่ยาก	๕๕
ภรรยา (สามี)	๗. ยอดนารี ศรีภรรยา	๖๓
	๘. ถนอมน้ำใจกันไว้	๗๑
มงคลที่ ๑๔	๙. เพียรสู่ความสำเร็จ	๘๑
ทำงาน	๑๐. ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ	๘๙
ไม่คั่งค้าง	๑๑. ทุ่มเทสสร้างบารมี	๙๙
	๑๒. ผู้ไม่เกียจคร้าน	๑๐๗
	๑๓. ผลของความเพียรพยายาม	๑๑๗
	๑๔. เพียรจนสำเร็จประโยชน์	๑๒๗

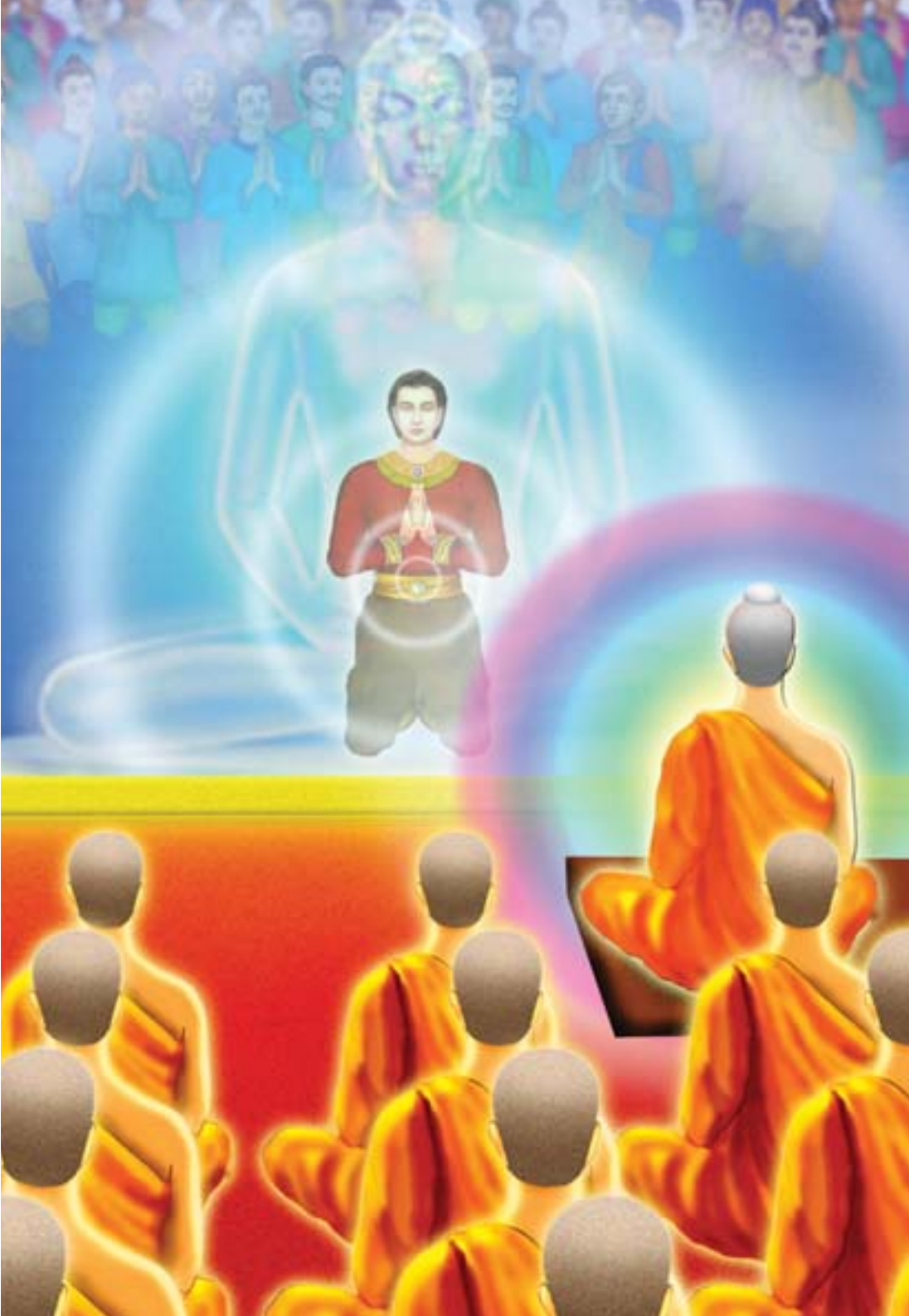

มงคลที่ ๑๕
บำเพ็ญทาน

๑๕. ให้บ่อย ๆ รวยบ่อย ๆ	๑๓๕
๑๖. ไม่ควรดูหมิ่นบุญ	๑๔๕
๑๗. อสทิสทาน	๑๕๓
๑๘. เลิกตระหนี่ ชีวีสดไส	๑๖๓
๑๙. เนื่อนาบุญอันเลิศ	๑๗๑
๒๐. เสริมผู้ที่มีใจตระหนี่	๑๗๙
๒๑. ผลของการให้ด้วยความเคารพ	๑๘๙
๒๒. ทำบุญก่อนได้ก่อน	๑๙๗
๒๓. ให้สิ่งที่ดียอมได้สิ่งที่ดี	๒๐๕
๒๔. สังฆทานเป็นทานอันเลิศ	๒๑๕
๒๕. ชิดัง เม... เรaxonะแล้ว	๒๒๕
๒๖. ยิ่งให้ยิ่งได้เพิ่ม	๒๓๓
๒๗. คิดก่อน พุดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน	๒๔๑
๒๘. มหาทานบารมีแห่งยุค	๒๔๙
๒๙. ถวายทานนำมาซึ่งความสุข	๒๕๙

มงคลที่ ๑๖ ประพจน์ ธรรม	๓๐. ยั้งให้ สมบัติใหญ่ยิ่งไหลมา	๒๖๗
	๓๑. การให้ที่มีผลมาก (๑)	๒๗๗
	๓๒. การให้ที่มีผลมาก (๒)	๒๘๕
	๓๓. อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน	๒๙๕
	๓๔. เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)	๓๐๓
	๓๕. เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)	๓๑๑
	๓๖. ผลแห่งการถวายดอกปทุม	๓๒๑
	๓๗. มหาทานคือเสบียงสู่ความหลุดพ้น	๓๒๙
	๓๘. สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิบุคลิกทาน ๓๓๗	
	๓๙. ให้ทานอย่างสัตบุรุษ	๓๔๗
	๔๐. ทำอย่างไรได้อย่างนั้น	๓๕๕
	๔๑. ทานคือชีวิต	๓๖๓
	๔๒. เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง	๓๗๑
	๔๓. ตั้งเป้าหมายชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน ๓๗๙	
	๔๔. ประพจน์ธรรม คือเรื่องสำคัญของชีวิต ๓๘๙	

ม ง ค ล ที่ ๑ ๒
เลื ย ง ดุ บ ุ ต ร

ส ง เ ค ร าะ หั บ ุ ต ร
ใ ห้ เ จ้ า ถึ ง ธิ ร ร ม

มารดาบิดา ท่านว่าเป็นพรหม

เป็นบูรพาจารย์

เป็นผู้ควรแก่การนบถือของบุตรและเป็นผู้อนุเคราะห์บุตร

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๒

ผู้ใดได้เข้าถึงไตรสรณคมน์ เช่นพระอริยเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลาย ผู้นั้นนับว่าเป็นผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ นักปราชญ์ทั้งหลายกล่าวว่าพ่อแม่เป็นประดุกพระอรหันต์ในบ้าน สิ่งที่ยังความภาคภูมิใจให้กับผู้ที่เป็นพ่อแม่มากที่สุด คือ การมีลูกเป็นคนดี ถ้าได้ลูกดี และมีความกตัญญูตเวที พ่อแม่จะมีแต่ความปลื้มปิติ เป็นสุขใจ แต่การที่ลูกจะเป็นคนดีที่แท้จริงได้นั้น พ่อแม่จะต้องอบรมพร่ำสอน และปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีงามแก่ลูก ตลอดจนเป็นต้นแบบของลูกในการบำเพ็ญทาน รักษาศีลและเจริญภาวนา

มีพระบาลีในขุททกนิกาย ชาดก ลัตตตินิบาต ว่า

“พรหมมาตาปิตโร ปุพฺพพจจริยาติ วุจฺจเร
อาหุเนยฺยา จ ปุตฺตานํ ปชาย อนุกมฺปกา

มารดาบิดา ท่านว่าเป็นพรหม เป็นบุรพอาจารย์
เป็นผู้ควรแก่การนบถือของบุตรและเป็นผู้อนุเคราะห์บุตร”

การที่ลูกจะเป็นคนดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับอยู่กับการเลี้ยงดูของพ่อแม่ ถ้าหากพ่อแม่เลี้ยงดูลูกอย่างดี ป้องกันไม่ให้ลูกทำบาปอกุศล ให้ทำแต่ความดี ส่งเสริมให้ลูกได้รับการศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรม เพื่อให้มีความรู้คู่คุณธรรม จนสามารถช่วยเหลือตนเองได้ เมื่อลูกเติบโตขึ้นก็หาคุ้มครองที่ดีให้ และ

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๓

มอบทรัพย์มรดกให้เมื่อถึงกาลอันสมควร

ถ้าเลี้ยงลูกได้เช่นนี้ นอกจากลูกจะเป็นคนดีแล้ว เมื่อเขาเติบโตขึ้น เขาย่อมจะเลี้ยงดูพ่อแม่ตอบแทน จะช่วยทำกิจการงานและเมื่อพ่อแม่จะหลับตาลาโลก ก็ไม่ต้องกังวลกับทรัพย์สมบัติและวงศ์ตระกูล เพราะมั่นใจว่า ลูกจะปกครองทรัพย์และดำรงวงศ์สกุลให้ตั้งมั่นสืบต่อไปได้เป็นอย่างดี

การเลี้ยงลูกด้วยวิธีดังกล่าวนี้เป็นวิธีที่จะทำให้ลูกเป็นคนดี แต่ถือว่าดีแบบทางโลก มีวิธีเลี้ยงลูกอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ลูกเป็นคนดีที่แท้จริง คือเป็นคนดีที่มีความดีเป็นขั้นๆ เข้าไป คนดีมีถึง ๑๘ ชั้น อยู่ในกลางกายมนุษย์ ตั้งแต่คนดีในระดับกายมนุษย์-ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรุปรหม และคนดีในระดับกายธรรมขึ้นไป จนกระทั่งถึงกายธรรมอรหัตต์ จะมีการพัฒนาความดีขึ้นไปตามลำดับ โดยละสังโยชน์เครื่องผูกให้บรรเทาเบาบางไปเรื่อยๆ กระทั่งถึงเป็นคนดีที่แท้จริง คือเข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ ซึ่งอยู่ในกลางกายของเราและของมนุษย์ทุกคนในโลก

การที่จะเลี้ยงลูกให้เป็นคนดีในระดับต่างๆ เช่นนั้นได้ จะต้องฝึกลูกให้ทำใจหยุด ใจนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๓ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของความดี และคนดีที่โลกต้องการ เหมือน

ส่งเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๔

บัณฑิตในกาลก่อน ที่ปรารถนาจะให้ลูกเป็นคนดี จึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะทำให้ลูกเป็นคนดีที่แท้จริง ดังตัวอย่างในเรื่องการสอนลูกของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

*อนาถบิณฑิกเศรษฐีมีลูกชายคนหนึ่ง ชื่อ **นายกาละ** เขาเป็นคนไม่มีศรัทธาในพระพุทธศาสนาไม่เคยสนใจที่จะฟังธรรม และไม่เคยบำเพ็ญบุญกุศลใดๆ แม้ท่านเศรษฐีจะตักเตือนบ่อยๆ เขาก็ไม่ยอมเชื่อฟัง แต่ด้วยความเป็นห่วงลูกชาย เกรงว่าเมื่อละจากโลกไป เขาจะต้องไปบังเกิดในนรก ท่านเศรษฐีจึงบอกลูกว่า “กาละ ถ้าลูกรักหาอุโบสถศีลและไปฟังธรรมที่วัด พ่อจะให้ทรัพย์วันละ ๑๐๐ กหาปณะ”

ด้วยความที่อยากได้ทรัพย์ นายกาละจึงยอมไปวัด ไปรับอุโบสถศีล แต่ก็ยังไม่ยอมฟังธรรม กลับไปแอบนอนหลับ ครั้นรุ่งเช้าก็รีบกลับบ้านเพื่อรับทรัพย์ เมื่อท่านเศรษฐีเห็นลูกชายกลับมา ก็รีบสั่งคนรับใช้ให้นำข้าวปลาอาหารมา แต่นายกาละยังไม่ยอมกินข้าว รับทวงค่าจ้างเลยว่า “พ่อต้องให้ทรัพย์ ๑๐๐ กหาปณะก่อน จึงจะยอมกินข้าว” ท่านเศรษฐีจึงต้องเอาทรัพย์มามอบให้เขาก่อน

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๕

รุ่งขึ้น ท่านเศรษฐียังไม่ละความพยายามที่จะให้ลูกชายเป็นคนดีที่แท้จริง ท่านจึงจ้างให้ไปฟังธรรมอีกด้วยทรัพย์ที่เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐ เท่า โดยบอกเขาว่า “วันนี้ถ้าลูกสมาทานอุโบสถศีล และไปฟังพระธรรมเทศนาจากพระบรมศาสดา แล้วจำธรรมะ มาได้สักบทหนึ่ง พ่อจะให้ทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะ”

นายกาละฟังแล้วดีใจมาก อยากจะได้ทรัพย์มาก จึงรีบไปวัดเพื่อฟังธรรม โดยตั้งใจว่าทันทีที่จำธรรมะได้เพียงบทเดียว เท่านั้น ก็จะรีบกลับบ้านมารับทรัพย์จากบิดา

ขณะกำลังนั่งฟังธรรมอยู่นั้น พระบรมศาสดาทรงเห็นอุปนิสัยที่จะได้บรรลุผลของเขาคือ จิตที่ชั่วร้ายบังตาให้เขาจำธรรมะไม่ได้ เขาเลยต้องนั่งฟังธรรมะบทต่อไป แต่ไม่ว่าจะตั้งใจฟังเพียงไร เขากลับจำไม่ได้แม้เพียงบทเดียว อย่างไรก็ตาม แม้จะจำไม่ได้ ในขณะที่กำลังนั่งฟังธรรมอยู่นั้น ใจของเขาได้รับการขัดเกลาให้สะอาดบริสุทธิ์ละเอียดย้อนขึ้นไปเรื่อยๆ จนในที่สุด ใจของเขาก็สงบหยุดนิ่ง นุ่มนวลควรแก่การงาน เมื่อใจหยุดถูกส่วน ก็เข้าถึงธรรมไปตามลำดับ จนกระทั่งเข้าถึงกายธรรมาพระโสดาบัน เป็นพระโสดาบันในขณะนั่นเอง

รุ่งขึ้น นายกาละกลับบ้าน และทูลอาราธนาพระบรมศาสดาและพระภิกษุสงฆ์ให้มาฉันภัตตาหารที่บ้านด้วย ท่าน

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๖

เศรษฐีเห็นดังนั้นก็ดีใจมาก รีบจัดแจงภัตตาหารมาถวาย เมื่อช่วยกันถวายภัตตาหารแล้ว คนรับใช้ก็นำอาหารมาให้นายกาละเขารับประทานอาหารด้วยความสงบ โดยไม่เรียกร้องขอค่าจ้างเหมือนครั้งก่อน

หลังจากพระบรมศาสดาเสร็จภัตกิจ ท่านเศรษฐีได้นำทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะ มามอบให้ลูกชายต่อเบื้องพระพักตร์พระบรมศาสดา แต่เนื่องจากนายกาละเป็นโสดาบันแล้ว จึงรู้ซึ่งถึงคุณค่าของธรรมะภายในที่ได้เข้าถึง และรู้สึกละอายใจไม่ปรารถนาที่จะรับค่าจ้างนั้น แม้ท่านเศรษฐีจะคะยั้นคะยอให้รับ เขากลับปฏิเสธอย่างสิ้นเชิง

อนาถบิณฑิกเศรษฐีจึงถวายบังคมพระบรมศาสดาพลางกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วันนี้ข้าพระองค์ชอบใจการแสดงออกของลูกชาย เพราะวันก่อนข้าพระองค์ได้บอกเขาว่าจะให้ทรัพย์ ๑๐๐ กหาปณะ ถ้าหากเขายอมรักษาศีลโอบสกลศีลทันทีที่กลับจากวัด เขาก็เรียกร้องขอทรัพย์ก่อนเลย หากไม่ได้ทรัพย์ก็จะไม่ยอมรับประทานอาหาร แต่วันนี้เขากลับไม่ปรารถนาทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะที่ข้าพระองค์มอบให้”

พระบรมศาสดาตรัสตอบว่า “เป็นอย่างนั้นแหละ ท่านเศรษฐี ธรรมดาของพระโสดาบันย่อมยินดีในอริยทรัพย์ภายใน

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๖

มากกว่าโลกียทรัพย์ภายนอก เพราะรัตนะภายในประเสริฐยิ่งกว่าสมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิ ประเสริฐยิ่งกว่าทิพยสมบัติในเทวโลกและสมบัติในพรหมโลกเสียอีก”

เราจะเห็นว่า การสร้างคนให้เป็นคนดีที่โลกต้องการนั้น เป็นสิ่งที่ประเสริฐเพียงใด ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐีถึงกับจ้างลูกให้รักษาศีล ให้ฟังธรรมจากพระบรมศาสดา เพราะท่านเศรษฐีรู้ว่า หากลูกชายได้ฟังธรรมจากพระพุทธองค์แล้ว ย่อมมีโอกาสเป็นคนดีที่แท้จริง จะรู้แจ้งเรื่องราวชีวิตของตนเองและมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน เมื่อรู้ว่าอะไรคือเป้าหมายชีวิต เขาย่อมดำเนินชีวิตอยู่ในโลกนี้อย่างถูกต้อง ชีวิตของเขาจะปลอดภัยทั้งจากภัยในอบายภูมิและภัยในสังสารวัฏ

ด้วยเห็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ที่ลูกจะได้รับนี้เอง ท่านเศรษฐีจึงได้ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรให้กับลูกชายอย่างเต็มความสามารถ และในที่สุดความตั้งใจของท่านเศรษฐีก็สำเร็จสมปรารถนา คือลูกชายของท่านได้เข้าถึงธรรม เป็นโสดาบันบุคคล มีใจมุ่งตรงต่อพระนิพพาน ปิดประตูอบายภูมิอย่างถาวร และพร้อมที่จะหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ในอนาคตเบื้องหน้า

ดังนั้น จงเลือกเอาว่า ต้องการให้ลูกของเราเป็นคนดีในระดับใด เรามีสิทธิ์เลือก จะให้เป็นคนดีแบบทางโลก หรือเป็น

สงเคราะห์บุตรให้เข้าถึงธรรม

๑๘

คนดีที่แท้จริง ที่สมบูรณ์ทั้งทางโลกและทางธรรมก็แล้วแต่เรา เพราะพ่อแม่คือผู้เปิดโลกให้แก่ลูก แต่ถ้าจะเลี้ยงลูกให้เป็นคนดี ตามแบบอย่างของบัณฑิตทั้งหลาย ต้องแนะนำให้ลูกปฏิบัติธรรม ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ หยุดใจให้เข้าไปพบกับคนดีที่มีระดับความดีสูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงสุดยอดของคนดี คือกายธรรมอรหัตต์ จึงจะเป็นคนดีที่โลกต้องการอย่างแท้จริง

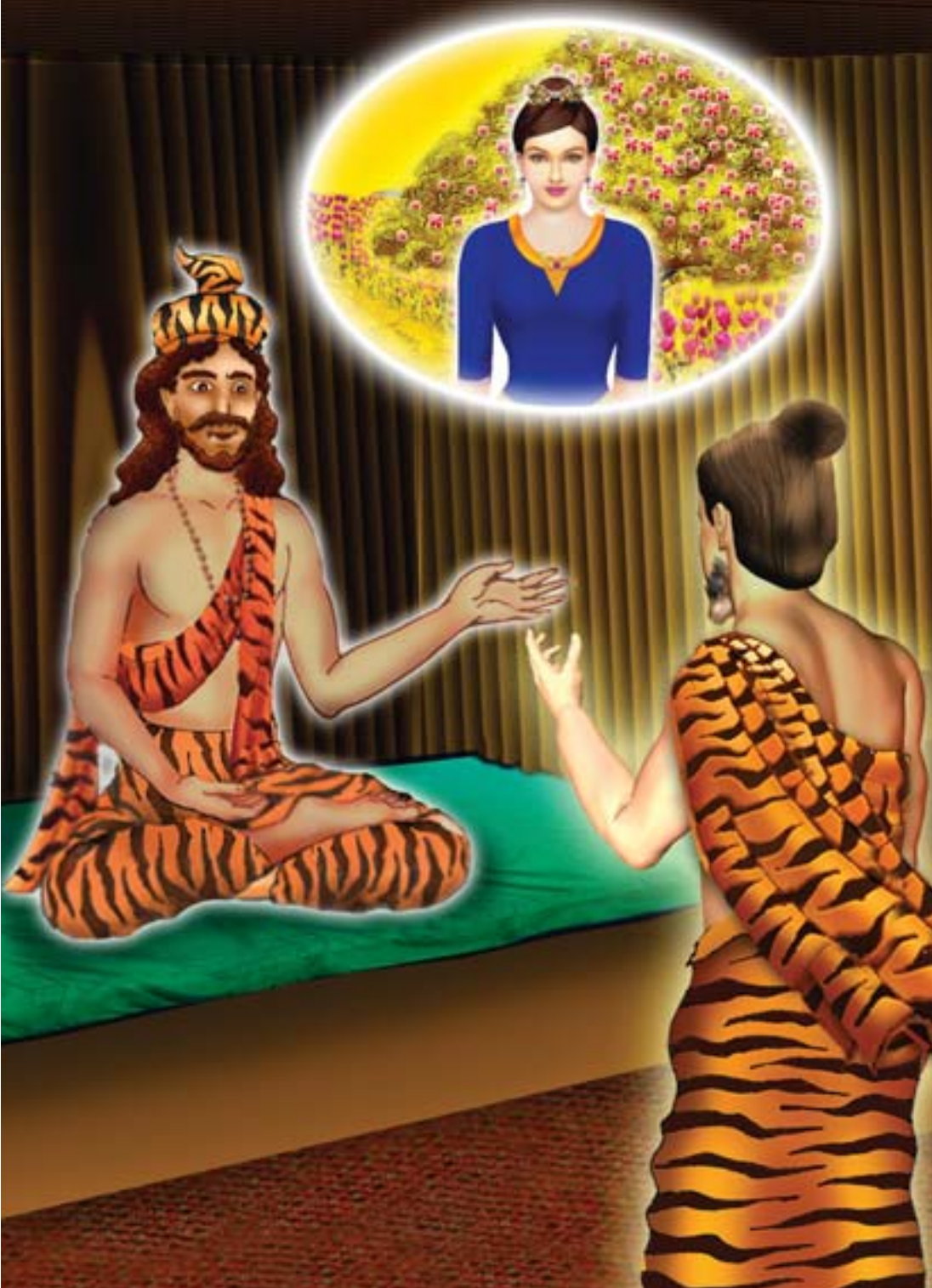

เลี้ยงลูก

ให้เจริญทั้งกายและใจ

ดูก่อนคฤหบดีบุตร มารดาบิดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้าอัน
บุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน
๕ คือ ห้ามจากความชั่ว ๑ ให้ตั้งอยู่ในความดี ๑ ให้ศึกษา
ศิลปวิทยา ๑ หากรรยาที่สมควรให้ ๑ มอบทรัพย์มรดกไว้ใน
สมัยอันสมควร ๑ ดูก่อนคฤหบดีบุตร มารดาบิดาผู้เป็นทิศ
เบื้องหน้าอันบุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วย่อมอนุเคราะห์
บุตรด้วยสถาน ๕ เหล่านี้ ทิศเบื้องหน้านั้น ชื่อว่าอันบุตร
ปกปิดให้เกษมสำราญให้ไม่มีภัยด้วยประการฉะนี้

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๑

การเจริญสมาธิภาวนาเพื่อทำใจให้หยุดนิ่ง เป็นสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับชีวิตของมนุษย์ทุกๆ คน เพราะจะทำให้ชีวิตสมบูรณ์ เป็นชีวิตที่อยู่เหนือปัญหาในโลก ไม่วิ่งวุ่นตามกระแสโลกที่ร้อนรนไปด้วยไฟ คือ โลภะ โทสะ และโมหะ ชีวิตของผู้ที่มีใจหยุดดีแล้ว เป็นชีวิตที่มีพลัง มีความบริสุทธิ์ มีอานุภาพที่จะทำความดีเอาชนะความชั่ว ขจัดความไม่บริสุทธิ์และสิ่งที่เป็นมลทินทั้งหลาย ให้ใจหลุดพ้นไปสู่จุดหมายปลายทางของชีวิตที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นใจหยุดนิ่งจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เราเกิดมาชาตินี้ จะต้องฝึกใจให้หยุดนิ่งให้ได้ บุคคลใดหยุดใจได้สมบูรณ์ บุคคลนั้นได้ชื่อว่าเป็นผู้ชนะโลก ชนะปัญหาทุกอย่าง และสมปรารถนาในทุกสิ่ง

พระลัมมะสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สิงคาลกสูตร ว่า

“ดูก่อนคฤหบดีบุตร มารดาบิดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้าอันบุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน ๕ คือ ๑. ห้ามจากความชั่ว ๒. ให้ตั้งอยู่ในความดี ๓. ให้ศึกษาศิลปวิทยา ๔. หาภรรยาที่สมควรให้ ๕. มอบทรัพย์มรดกไว้ในสมัยอันสมควร ดูก่อนคฤหบดีบุตร มารดาบิดา ผู้เป็นทิศเบื้องหน้าอันบุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน ๕ เหล่านี้ ทิศเบื้องหน้านั้น

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๒

**ชื่อว่าอัมบุตรปกปิดให้เกษมสำราญให้ไม่มีภัยด้วยประการ
ฉะนี้”**

การเลี้ยงดูบุตรให้เจริญเติบโตทั้งกายและใจ เป็นลูก
แก้วลูกยอดกตัญญูจนเป็นที่ยอมรับของสังคม นำชื่อเสียงมาสู่
วงศ์ตระกูลนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน ผลงานของพ่อแม่คือการ
มีลูกเป็นคนดีเป็นศรีสง่าแก่ครอบครัว แม้พระบรมศาสดาจะไม่
ส่งเสริมการมีคู่ครอง ไม่สนับสนุนการครองเรือนก็ตาม แต่
พระองค์ก็ทรงแนะนำเรื่องการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีลูก
ก็สั่งสอนเลี้ยงดูลูกให้ถูกต้องตามหลักพุทธวิธี ดังข้อความที่ยก
มาจากลึงคาลกสูตรข้างต้น

การเลี้ยงลูกตามหลักพุทธศาสนานั้น ต้องเริ่มต้นที่พ่อแม่
คือพ่อแม่ต้องทำตัวเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ลูก เราอยากได้ลูกที่มี
คุณธรรมสูง มีความกตัญญูกตเวที พ่อแม่ก็ต้องฝึกฝนตนเองให้
มีคุณธรรมเหล่านั้นด้วยและทำให้ลูกดูเป็นตัวอย่าง บุญในตัว
ของพ่อแม่จะดึงดูดให้ได้ลูกแก้วลูกผู้มีบุญที่เป็นยอดกตัญญู

การเลี้ยงลูกมี ๒ อย่าง คือเลี้ยงดูทางโลกและเลี้ยงดู
ทางธรรม ซึ่งพ่อแม่จะต้องทำไปพร้อมๆ กัน นอกจากเลี้ยงทาง
กายให้เจริญเติบโตแล้ว ต้องอบรมใจ โดยกันลูกออกจากบาป
อกุศลและสอนให้ทำแต่ความดี ให้ศึกษาศิลปวิทยาการต่างๆ

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๓

แนะนำลูกให้ศึกษาธรรมะ ลูกจะได้มีความรู้คุณธรรมไปด้วย จะได้ใช้วิชาชีพนี้นานที่ถูกต้อง เมื่อเติบโตขึ้นจะได้นำชื่อเสียงเกียรติยศมาสู่วงศ์ตระกูล

ประการสำคัญ พ่อแม่ต้องสอนให้ลูกรู้จักการดำเนินชีวิตบนเส้นทางที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม จะได้ไม่พลัดตกไปในอบายภูมิ ลูกจะได้มีความสุขความเจริญ ทั้งในโลกนี้และในโลกหน้า *เหมือนในอดีตกาลพระโพธิสัตว์ได้ถือกำเนิดเป็นลูกเศรษฐีในกรุงพาราณสี เมื่อเติบโตเจริญวัยและศึกษาศิลปะต่างๆ จบแล้ว ท่านได้แต่งงานกับลูกสาวของเศรษฐีต่อมาภรรยาให้กำเนิดลูกชาย นางมีโอกาสเลี้ยงดูลูกเพียงปีเดียวก็ล้มป่วยและถึงแก่กรรม ทำให้ลูกชายต้องกำพร้าแม่ พระโพธิสัตว์จึงทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่ เลี้ยงดูลูกน้อยด้วยความรักความเมตตาตลอดมา

เมื่อลูกอายุครบ ๕ ขวบ สามารถช่วยเหลือตนเองได้พอสมควรแล้ว พ่อจึงคิดจะพาลูกชายเข้าป่า เพื่อออกบวชเป็นดาบสแสวงหาหนทางพ้นทุกข์ ท่านตัดสินใจชนทรัพย์สมบัติทั้งหมดออกบริจาต จากนั้นได้พาบุตรชายเข้าป่าหิมพานต์ อธิษฐานเพศบรรพชิตบวชเป็นดาบส อาศัยผลหมากรากไม้เป็น

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๔

อาหาร ได้รับความสุขในเพศนักบวช ดาบสสองพ่อลูกได้ตั้งใจ
บำเพ็ญเพียรภาวนาอย่างเคร่งครัดติดต่อกันมาเป็นเวลาถึง
๑๒ ปี

ครั้งนั้น มีหญิงสาวคนหนึ่ง หลบหนีการจับกุมของพวก
โจรที่พากันไปปล้นทรัพย์สินเงินทองของชาวบ้าน ทั้งยังจับนาง
พร้อมชาวบ้านสิบกว่าคนมาเป็นตัวประกัน นางพยายามคิดหา
อุบายที่จะหลบหนีเอาตัวรอด เมื่อไปถึงชายป่าหิมพานต์เป็น
เวลาค่ำแล้ว หัวหน้าโจรจึงสั่งให้ทุกคนหยุดพัก นางเห็นโอกาสดี
จึงแสร้งบอกกับหัวหน้าโจรว่าจะไปขับถ่าย โจรเห็นว่าเป็นหญิง
จึงไม่ทันเฉลียวใจ นางรีบถือโอกาสหลบหนีเข้าป่าลึกท่ามกลาง
ความมืดนั้น

รุ่งเช้า นางเห็นกระท่อมหลังหนึ่ง จึงเข้าไปเพื่อขอน้ำดื่ม
บังเอิญพบดาบสหนุ่มรูปงามซึ่งเป็นลูกของพระโพธิสัตว์ มีอายุ
รุ่นราวคราวเดียวกับนาง ส่วนพระโพธิสัตว์กำลังเข้าป่าไปหาผลไม้
นางเห็นเป็นโอกาสดีที่จะได้กลับบ้าน จึงใช้มารยาทหญิงทำให้
ชายหนุ่มเกิดความกระสันและตกอยู่ในอำนาจ จากนั้นนางรีบ
ชวนดาบสหนุ่มทั้งการบำเพ็ญพรตในป่า เพื่อไปครองเรือนใน
เมืองด้วยกัน

ดาบสหนุ่มหลงใหลในตัวนางมาก ตัดสินใจจะเดินทาง

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๕

กลับเข้าเมือง แต่ด้วยความเคารพในบิดาจึงบอกว่า จะต้องขออนุญาตดาบสผู้เป็นบิดาก่อน ฝ่ายหญิงสาวเป็นคนมีปฏิภาณนางเชื่อว่า ถ้าดาบสผู้เป็นบิดามาพบนางต้องเกิดเรื่องไม่ดีกับนางอย่างแน่นอน จึงรีบบอกว่า

“ฉันจะขอเดินทางล่วงหน้าไปก่อน หากท่านขออนุญาตบิดาแล้ว ก็ให้ตามมา ฉันจะรอท่านอยู่ที่ปากทางเข้าเมือง”

เมื่อดาบสผู้เป็นบิดากลับมาที่กระท่อม สังเกตเห็นรอยเท้าของหญิงสาวที่เดินเข้าเดินออกจากกระท่อม จึงได้ถามลูกชายถึงต้นสายปลายเหตุทั้งหมด ลูกชายได้บอกความในใจว่า ตนได้หลงรักหญิงสาวคนหนึ่ง และปรารถนาจะไปอยู่ครองเรือนด้วยกัน พ่อเห็นลูกมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าเช่นนั้น รู้ว่าจะเอาอะไรมาฉุดก็ไม่อยู่ แต่ด้วยความรักและปรารถนาดีของพ่อที่มีต่อลูกชาย จึงให้ออวาทว่า

“ผู้ใด ไม่มีกรรมชั่วทางกาย ทางวาจาและทางใจ ลุกไปจากที่นี่แล้วจงทำตนเหมือนบุตรที่เกิดแต่อกบพาสมาคมกับผู้นั้น ผู้ใดประพฤดิธรรม แม้ประพฤติดอยู่ ก็ไม่เยอหยิ่ง หากลูกไปจากที่นี่แล้ว จงคบหาผู้นั้นซึ่งมีปกติทำกรรมอันบริสุทธิ์ มีปัญญาหากว่าพันชมพูทวีปทั้งล้นนี้ แม้จะพึงไร้มนุษย์เช่นนี้ไซ้ร เจ้าก็อย่าคบหาคนผู้มีจิตวอกแวกดุจลิง เป็นดังผ้าที่ย้อมด้วยขมิ้น

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๖

ผู้รักง่ายหน่ายเร็วเช่นนั้นเลย เจ้าจงหลีกเลี่ยงให้ห่างไกลเหมือนคนหวาดกลัวหลีกอสรพิษตัวดุร้ายแต่ไกล เหมือนคนเกลียดคุกหลีกหนทางใหญ่อันเป็นอนาคต เหมือนคนขยับยานเลี้ยวหนทางที่ขรุขระ

ลูกรัก ความล้มเหลวในชีวิต ย่อมบังเกิดแก่ผู้คบหาสมาคมกับคนพาล ลูกอย่าสมาคมกับคนพาลเลย เพราะการอยู่ร่วมกับคนพาล นำแต่ความทุกข์มาให้ เหมือนการอยู่ร่วมกับศัตรูในกาลทุกเมื่อ ลูกเอ๋ย เพราะเหตุนั้น พ่อจึงขอร้องเจ้า ลูกจงทำตามคำของพ่อ อย่าได้สมาคมกับคนพาลเป็นอันขาด เพราะการสมาคมกับคนพาล เป็นเหตุนำทุกข์มาให้ชั่วนานาน”

ดาบสหนุ่มได้ฟังคำสอนของบิดาด้วยภูมิปัญญาของตน ก็รู้ทันทีว่า บัณฑิตในโลกนี้หาไม่ใช่นัก การไม่เจอเจอคนพาลในโลกนี้เป็นสิ่งหายาก มีแต่บิดาของตนนี่แหละที่เป็นยอดกัลยาณมิตร เป็นผู้ชี้ทางสวรรค์และนิพพาน ในที่สุดจึงตัดสินใจอยู่กับบิดา ตั้งใจบำเพ็ญภาวนาให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ต่อมาไม่นานก็ได้อภิญาสมาบัติ เป็นผู้มีสุคติภูมิเป็นที่ไปเบื้องหน้า

เราจะเห็นว่า นักปราชญ์บัณฑิตในสมัยก่อน ท่านจะสอนลูกไม่ให้คบคนพาลเป็นประการสำคัญ ชีวิตจะรุ่งโรจน์หรือด้อยบุบเหมือนเปลวเทียนต้องลมพายุ ขึ้นอยู่กับการคบเพื่อน

เลี้ยงลูกให้เจริญทั้งกายและใจ

๒๓

นี้แหละ และเมื่อท่านสอนลูก ท่านสอนกันชนิดข้ามภพข้ามชาติ ชีวิตจะได้ไม่พลัดตกไปในอบายภูมิ มีสุคติภูมิเป็นที่ไปอย่างเดียว เพราะฉะนั้นท่านใดที่มีบุตรธิดาก็ให้ตั้งใจเลี้ยงดูให้ดี ให้เจริญเติบโตทั้งกายและใจ ร่างกายก็ให้สุขภาพพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ จิตใจก็สอนให้ห่างไกลจากอบายมุขทั้งหลาย ให้มีศีล มีธรรม ให้ลูกรู้จักทำสมาธิภาวนา ซึ่งจะเป็นทางมาแห่งปัญญา และให้ได้พบที่พึ่งภายใน เป็นทางรอดในสังสารวัฏให้ลูกปลอดภัยอย่างแท้จริง หากทำได้เช่นนี้ ผู้เป็นพ่อแม่จะได้ลูกแก้ว ลูกยอดกตัญญูได้อภิชาติบุตรผู้ยังใจบิดามารดาให้อิ่มเอิบเบิกบาน อย่างแน่นอน

น้ำใสใจจริง จากมารดา

บุคคลใดเลี้ยงมารดาและบิดาโดยธรรม เพราะการบำรุง
มารดาและบิดานั้น บัณฑิตย่อมสรรเสริญบุคคลนั้นในโลกนี้
บุคคลนั้นละจากโลกนี้ไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๐

ชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายย่อมเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และในที่สุดก็เสื่อมสลายไป สิ่งต่างๆ ในโลก ไม่ว่าจะเป็นบุตรธิดา ญาติพี่น้อง ทรัพย์สินเงินทอง ล้วนไม่อาจติดตามเราไปสู่ปรโลกได้ มีแต่กุศลผลบุญที่เราสั่งสมไว้ดีแล้วเท่านั้น ที่จะเป็นดั่งเงาติดตามตัวเราไป ดังนั้นเราทั้งหลายต้องตระหนักและแสวงหาหลักของชีวิต ด้วยการสั่งสมบุญบารมีให้เต็มที เพราะโอกาสนี้เป็นโอกาสที่ดีที่สุดของเรา ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ พบพระพุทธศาสนา ได้รู้จักอริยมรรค ซึ่งเป็นหนทางสายกลาง นำไปสู่ความบริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ เพื่อมุ่งตรงสู่พระนิพพาน

พระลัมมालัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน มาตุโปสกสูตร ว่า

“โย มาตโร ปิตโร वा मज्जो ऋमेन गोस्ति
तयो न पारिजयिय मातापितुस्तु पण्डिता
อิहेव न प्रसन्ति पेज्ज सकุके पिमोति

บุคคลใดเลี้ยงมารดาและบิดาโดยธรรม เพราะการบำรุงมารดาและบิดานั้น บัณฑิตย่อมสรรเสริญบุคคลนั้นในโลกนี้ บุคคลนั้นละจากโลกนี้ไปแล้ว ย่อมบันเทิงในสวรรค์”

ผู้รู้ท่านกล่าวอุปมาไว้ว่า หากเราเอาภูเขามาแทนปากกา และเอาน้ำในมหาสมุทรแทนน้ำหมึก เขียนพรรณนาคุณมารดาบิดา จนกระทั่งภูเขาเตียนราบเป็น

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๑

หน้ากลอง ท้องฟ้าเต็มไปด้วยตัวหนังสือ น้ำในมหาสมุทรเหือดแห้งไป ยังไม่อาจพรรณนาพระคุณของท่านได้หมดสิ้น การพรรณนาหรือรู้จักสำนึกถึงบุญคุณของท่านทั้งสองเราเรียกว่า กตัญญู ถึงแม้ว่าเราจะพรรณนาคุณได้ไม่หมด แต่การตอบแทนคุณของท่านให้หมดสิ้นเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งกว่า หากทำได้ย่อมได้ชื่อว่าเป็นอริชาตบุตร ที่ช่วยปิดประตูรก ยกใจบิดามารดาให้ขึ้นสู่สวรรค์ ผลแห่งบุญย่อมส่งถึงลูกให้มีสุคติสวรรค์เป็นที่ไป

การตอบแทนพระคุณของพ่อแม่ นั้น มีหลายวิธี เช่น ในลิงคาลกสูตรได้กล่าวถึงวิธีการตอบแทนคุณพ่อแม่ ผู้เป็นทิดเบื่องหน้าไว้ว่า “ท่านเลี้ยงเรามา เราจักเลี้ยงท่านตอบ จักรับทำกิจของท่าน ดำรงวงศ์ตระกูล จักปฏิบัติตนให้เป็นผู้สมควรรับทรัพย์มรดก เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว จักทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ท่าน”

เรามาดูการตอบแทนคุณพ่อแม่ของลูกผู้เห็นภัยในวัง-
สงสารอย่างแท้จริงว่า ท่านมีวิธีการตอบแทนพระคุณอย่างไรบ้าง
เรื่องมีอยู่ว่า *มีอุปาสิกาท่านหนึ่ง เป็นผู้ที่เลื่อมใสในพระพุทธ-
ศาสนา นางมีลูกชายสุดที่รักคนเดียวชื่อ **सानุ** เมื่อลูกชายอายุ
๗ ขวบ ก็ให้ลูกบวช สานุสามเณรตั้งใจรักาศิล เป็นสามเณรที่

*มก. เรื่องसानุสามเณร เล่ม ๔๓ หน้า ๒๔๕

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๒

ฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ ตั้งใจเล่าเรียนพุทธวจนะ ขยันขันแข็ง
ลุกขึ้นแต่เช้าตรู่เพื่อจัดเตรียมน้ำฉัน น้ำใช้ ปิดกวาดศาลาธรรม
เป็นต้น

เหล่าภิกษุต่างรู้กันว่า สามเณรเป็นผู้มีเสียงไพเราะ
มีแววของความเป็นสามเณรธรรมกถึก สามารถแสดงธรรมเป็น
ทำนองสรภัญญะได้ จึงเชื่อเชิญให้สวดบทสรภัญญะ สามเณร
เดินขึ้นธรรมาสน์ด้วยความองอาจ กล่าวบทสรภัญญะด้วย
ถ้อยคำที่ไพเราะเสนาะโสต ยังใจผู้ฟังให้ปีติเบิกบานในธรรม
ก่อนลงจากธรรมาสน์ สามเณรไม่ลืมที่จะอุทิศส่วนกุศลให้หมู่ญาติ
บรรพบุรุษ บุพการีชนในอดีตชาติ

ในขณะที่สามเณรกำลังแสดงธรรม มีเหล่าเทวดา ยักษ์
และอมนุษย์ มาฟังธรรมกันมากมาย ครั้งนั้น นางยักษิณีซึ่งเคย
เป็นโยมแม่ของสามเณรในภพก่อน ได้มาฟังธรรมด้วย จึง
อนุโมทนาในส่วนบุญที่สามเณรได้อุทิศให้ เหล่าเทวดาซึ่งมีความ
เคารพในสามเณร จึงนับถือนางยักษิณีผู้เป็นมารดาของสามเณร
ฉะนั้นทุกครั้งที่นางมาฟังธรรม จะได้รับความเกรงใจจากเทวดา
และยักษ์ทั้งหลาย

ต่อมา สามเณรเจริญเติบโตแตกเนื้อหนุ่ม ถูกความ
กำหนดยินดีบีบคั้น เมื่อไม่อาจบรรเทาความกำหนดยินดีได้ ก็

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๓

คิดจะลาสิกขา แต่ไม่กล้าบอกใคร รุ่งเช้า สามเณรตัดสินใจถือบาตร ออกเดินทางกลับบ้านของโยมแม่ตามลำพัง พลังเปิดเผยความในใจทุกอย่างและขออนุญาตลาสิกขา แต่เนื่องจากโยมแม่อยากให้สามเณรเป็นอายุของพระศาสนา จึงแสดงโทษมากมายในเพศฆราวาสให้ฟัง สามเณรก็ยังยืนยันจะลาสิกขา

โยมแม่จึงขอขยายเวลาออกไปว่า “ถ้าเช่นนั้น ขอให้ลูกเณรเป็นเพื่อนาบุญให้กับโยมแม่ในเช้าวันนี้ก่อน แล้วค่อยลาสิกขา”

สามเณรยอมตามใจโยมแม่ ขณะที่อุบาสิกา กำลังจัดอาหารอยู่นั้น ยักษ์ฉนิทถึงสามเณรว่า กำลังทำอะไรอยู่ เมื่อรู้ว่าสามเณรกำลังจะลาสิกขา นางรีบเหาะมาห้าม แต่วิธีการห้ามของนางอาจจะดูน่ากลัว ให้เราดูที่เจตนาเป็นหลัก ส่วนวิธีการเป็นเรื่องรอง นางคิดว่า “ถ้าหากสามเณรลาสิกขา ต่อไปเราก็จะไม่ได้บุญ อีกทั้งจะไม่ได้ได้รับความเคารพยำเกรงจากพวกยักษ์และเทวดาอีกต่อไป”

เมื่อเหาะมาถึง นางจึงเข้าไปสิงร่างของสามเณรทันที สามเณรมินัยน์ตาเหลือกค้ำ น้ำลายฟุ้งปาก นอนดิ้นไปมาอยู่บนพื้น

อุบาสิกาเห็นอาการแปลกๆ ของสามเณร จึงร้องตะโกน

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๔

ให้ชาวบ้านมาช่วย ชาวบ้านรู้ว่าสามเณรถูกยักษ์เข้าสิง ต่างพากันทำพิธีกรรมเพื่อขับไล่ยักษ์ออก แต่ก็ทำไม่สำเร็จ เพราะนางมีอำนาจมาก อุบาสิกาสงสารสามเณรมาก ร้องให้คร่ำครวญด้วยความสงสารลูกเณรสุดที่รัก พลังรำพึงรำพันว่า

“ฉันได้ฟังจากพระอรหันต์ว่า ชนเหล่าใดรักษาอุโบสถประพฤติพรหมจรรย์ ยักษ์ทั้งหลายย่อมไม่รังแกชนเหล่านั้น แต่วันนี้ยักษ์กลับมารังแกสามเณรานุผู้เป็นบุตรของดิฉันได้อย่างไร”

นางยักษ์ณีตอบว่า “การที่ท่านได้สดับจากพระอรหันต์ทั้งหลาย ฟังมาถูกแล้ว ท่านพึงบอกสามเณรเมื่อฟื้นขึ้นมาว่า ยักษ์สั่งไว้ว่า ท่านอย่าได้กระทำการอันลามก ทั้งในที่แจ้งและที่ลับและอย่าลาสิกขาไปเลย” จากนั้นนางได้ออกจากร่างสามเณร

สามเณรลืมตาขึ้น เห็นโยมแม่ร้องไห้สะอึกสะอื้น ไม่รู้ว่าตนเองถูกอมมนุษย์เข้าสิง รู้สึกสับสนและงุนงงไปหมด รีบถามโยมแม่ว่า “ญาติและมิตรทั้งหลาย ย่อมร้องไห้ถึงคนที่ตายแล้ว โยมแม่ยังเห็นฉันเป็นอยู่ ไฉนจึงร้องไห้เล่า”

โยมแม่เล่าเรื่องราวทั้งหมดที่เกิดขึ้น และแสดงโทษของการอยู่ครองเรือนให้ลูกฟังซ้ำว่า “ลูกเณร ญาติมิตรย่อมร้องไห้ถึงคนที่ตายแล้ว หรือยังเป็นอยู่แต่หายหน้าไป แต่คนใดละกามแล้ว ยังจะกลับมาหากามอีก ญาติและมิตรทั้งหลายย่อมร้องไห้

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๕

ถึงคนนั้น เพราะเขาเป็นอยู่ต่อไปก็เหมือนตายแล้ว ท่านอดสำห
ขึ้นจากเปือกตมคือกิเลส แล้วท่านจะตกลงไปอีกทำไม ขอให้
ลูกเณรจงอยู่เป็นอายุพระศาสนาเถิด“

สามเณรได้ฟังความในใจและรับรู้ถึงความปรารถนาอัน
บริสุทธิ์ของโยมมารดา ก็เกิดความสลดสังเวชใจที่ตนต้องตกอยู่
ใต้อำนาจกิเลส จึงกลับได้สติมิหิริโอดตັปะ รีบบอกโยมแม่ว่า
“สามเณรไม่สึกแล้ว จะขอบวชตลอดชีวิต” โยมแม่ได้ฟังคำของ
สามเณร ปลื้มใจยิ่งนัก ได้ถวายอาหารอันประณีต ตั้งแต่นั้นมา
สามเณรก็มุ่งมั่นปฏิบัติธรรมอย่างไม่ลดละ ครั้นอายุครบ ๒๐ ปี
ก็บวชพระ หลังจากนั้นไม่นาน ท่านก็ได้ฟังคำสอนจากพระบรม-
ศาสดาว่า “ธรรมดว่าจิตนี้ เทียวไปในอารมณ์ต่างๆ ชื่อว่า
ความสวัสดี ย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่ข่มจิต เพราะฉะนั้น ท่านจง
ทำความเพียรในการข่มจิตด้วยโยนิโสมนสิการ เหมือนนาย-
หัตถาจารย์ ทำความพยายามในการข่มช้างตกมันด้วยขอเถิด”

ท่านปล่อยใจไปตามกระแสพระธรรมเทศนา ในที่สุด
ก็ได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ ท่านได้เป็นพระธรรมกถึกใหญ่ เป็น
ผู้ชำนาญในพระปริยัติธรรม เชี่ยวชาญปฏิบัติและปฏิเวธ อีกทั้ง
การเทศนาของท่านก็ไพเราะ ท่านอยู่เป็นอายุพระศาสนาไปถึง
๑๒๐ ปี จึงปรินิพพาน

น้ำใสใจจริงจากมารดา

๓๖

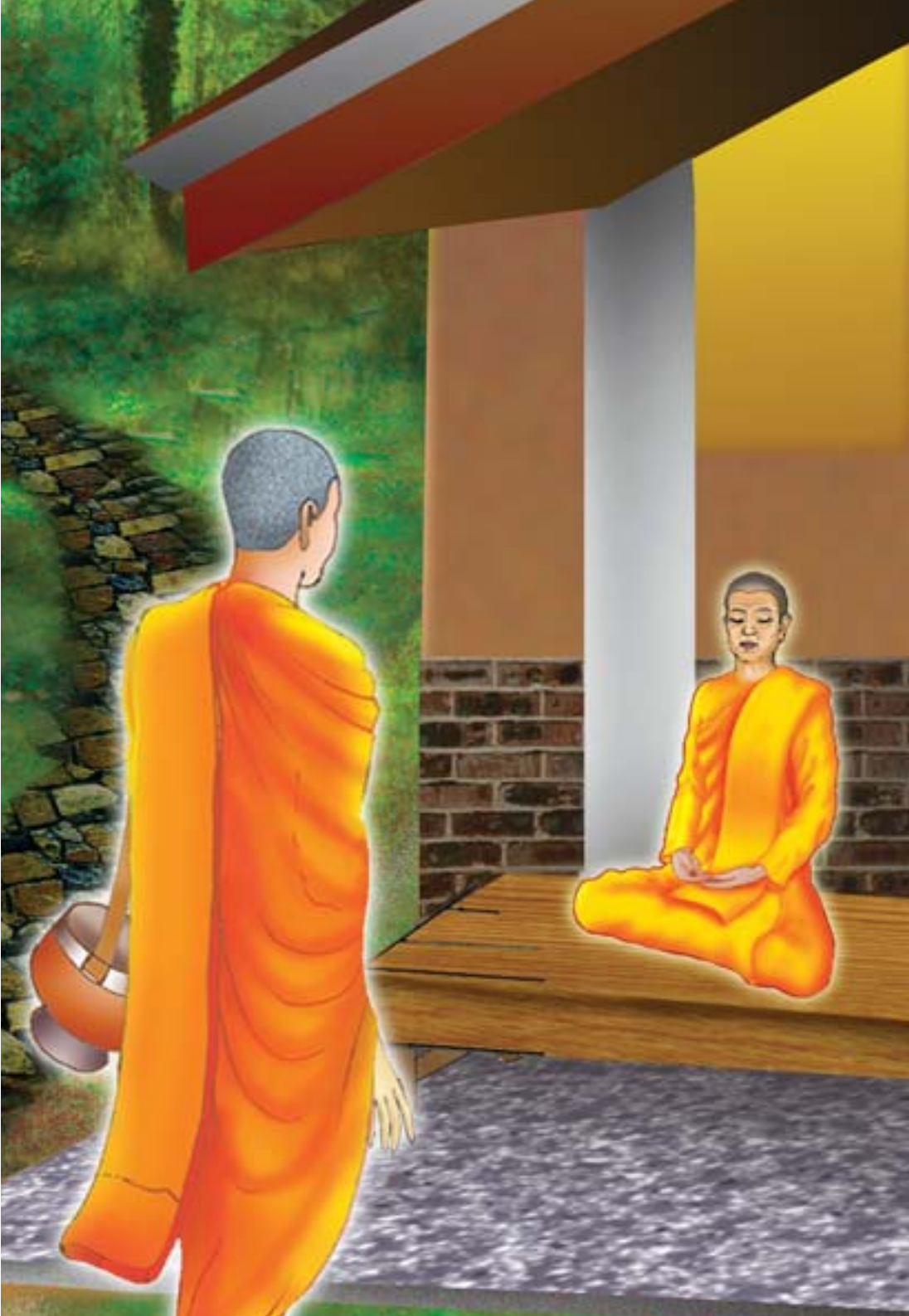
จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า ที่สุดของความปรารถนาของ บิดามารดาผู้เห็นภัยในวัฏสงสารอย่างแท้จริงนั้น คือการเห็น ลูกชายได้ห่มผ้าเหลืองนั่นเอง พ่อแม่ได้ผ่านความทุกข์ยากใน ชีวิตมราวาสมาก่อน จึงรู้ว่าชีวิตสมณะ คือชีวิตที่บริสุทธิ์สดใส จึงอยากให้ทุกคนได้เดินบนเส้นทางที่บริสุทธิ์ถูกต้องดีงาม เพราะการจะทำความบริสุทธิ์ให้เกิดขึ้นควบคู่กับการทำมาหากิน เป็นเรื่องที่ทำได้ยาก เพราะฉะนั้นท่านใดที่ยังไม่เคยบวช ต้องหาโอกาสตอบแทนผู้มีพระคุณด้วยการเข้ามาบวช เพื่อกลับ ภาย วาจา ใจให้ใสบริสุทธิ์ ท่านใดมีกุศลจิตศรัทธา อยากบวช เป็นอายุพระพุทธศาสนา ก็ขออนุโมทนาด้วย

รัก ลูก ให้ ญ ก ทาง นิ พ พ าน

บัณฑิตทั้งหลาย ย่อมปรารถนาอภิชาตบุตร อนุชาตบุตร
ไม่ปรารถนาอวชาตบุตรผู้ตักตกุลเลย บุตรทั้งหลายเหล่านี้แล
มีอยู่พร้อมในโลก บุตรเหล่าใดเป็นอุบาสก มีศรัทธา ถึงพร้อม
ด้วยศีล รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่ บุตรเหล่านั้นย่อม
ไพบโรจน์ในบริษัททั้งหลาย เหมือนพระจันทร์พ้นจากหมู่เมฆ
ย่อมไพบโรจน์อยู่ ฉะนั้น

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๓๕

ร่างกายของคนเรานั้น จะต้องคอยหมั่นทำความสะอาด ชำระล้างสิ่งสกปรกอยู่เป็นประจำทุกๆ วัน ฉันทิ จิตใจของคนเราก็นั้น จะต้องคอยหมั่นทำความสะอาด ด้วยการหมั่นสวดมนต์เจริญสมาธิภาวนา ซึ่งเป็นวิธีที่จะชำระล้างจิตใจของเรา ให้ปราศจากกิเลสอันเป็นมลทินของใจให้หลุดร่อนออกไป ทำให้ใจของเราสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใสปราศจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งมวลซึ่งการทำอย่างนี้เป็นภารกิจหลักของการเกิดมาเป็นมนุษย์ เป็นสิ่งที่เราจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก และทำควบคู่กับภารกิจในชีวิตประจำวัน ธุระกิจกับจิตใจต้องไปด้วยกัน ผูกพันอบรมใจกันไปจนกระทั่งติดเป็นนิสัย ให้เป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้เหมือนลมหายใจที่เราขาดไม่ได้ หากทำได้เช่นนี้ เราจะต้องเข้าถึงพระรัตนตรัยอย่างแน่นอน

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ ว่า

“บัณฑิตทั้งหลาย ย่อมปรารธนาอภิชาตบุตร อนุชาต-บุตร ไม่ปรารธนาอวชาตบุตรผู้ตดสกุลเลย บุตรทั้งหลายเหล่านี้แล มีอยู่พร้อมในโลก บุตรเหล่าใดเป็นอุบาสก มีศรัทธาถึงพร้อมด้วยศีล รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่ บุตรเหล่านั้นย่อมไพบรุษในบริษัททั้งหลาย เหมือนพระจันทร์พ้นจากหมู่เมฆ ย่อมไพบรุษอยู่ ฉะนั้น”

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๐

ต้นไม้ที่ออกผลไม่ดี ย่อมมีแต่จะถูกโค่นทิ้ง ตรงกันข้ามหากมีผลดกมีรสหวานมันอร่อย เจ้าของก็อยากใส่ปุ๋ยรดน้ำพรวนดินทะนุถนอมให้คงอยู่ได้นานๆ ดังนั้นต้นไม้จะได้รับการบำรุงนานเพียงไร ย่อมขึ้นอยู่กับผลของต้นไม้้นั้น คนเราก็เช่นเดียวกัน ถ้าลูกทำดี เป็นคนดี คนทั้งหลายต่างย่อมชื่นชมมาถึงพ่อแม่ว่า เลี้ยงลูกดี ทำให้ท่านได้รับความชื่นอกชื่นใจ สุขกายสบายใจก็จะติดตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากลูกไปทำความดีสั่งสมบุญกุศลที่ไหน พ่อแม่ย่อมพลอยได้รับบุญตามไปด้วย

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าทรงชี้ให้เห็นว่า สิริมงคลของคนที่เป็นพ่อแม่ขึ้นอยู่กับลูก และในทางตรงกันข้าม ถ้าไม่ป้องกันแก้ไขให้ลูกเป็นคนดี เป็นลูกแก้วแล้ว อับมงคลจะมาถึงพ่อแม่เช่นกัน

พระพุทธองค์ทรงแบ่งประเภทของบุตรไว้ ๓ จำพวกได้แก่ ประเภทแรก อภิชาตบุตร หมายถึง บุตรที่มีคุณธรรมความดีสูงกว่ามารดาบิดา เป็นบุตรชั้นสูงที่จะนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่วงศ์ตระกูล ประเภทที่สอง อนุชาตบุตร หมายถึง บุตรที่มีคุณธรรมเสมอด้วยมารดาบิดา เป็นบุตรชั้นกลางพอที่จะรักษาวงศ์ตระกูลไว้ได้ ส่วนประเภทสุดท้าย อวชาตบุตร หมายถึง บุตรที่มีคุณธรรมต่ำกว่าพ่อแม่ เป็นบุตรชั้นล่างที่มักนำความเสื่อมเสีย

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๑

มาลู่วงศ์ตระกูล

สำหรับวันนี้เรามาจับฟังเรื่องราวของพระเถรรูปหนึ่ง ซึ่งมีชื่อว่า **พระวัฑฒมาตาเถรี** ซึ่งนอกจากท่านจะเป็นแบบอย่างที่ดีงามให้แก่บุตรของตนด้วยการยกตนให้พ้นจากกองกิเลสแล้ว ท่านยังเป็นกัลยาณมิตรให้กับบุตรอีกด้วย เรียกว่าเป็นที่พึ่งทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น และบุตรของท่านก็ได้ชื่อว่า เป็นอนุชาตบุตร เป็นบุตรผู้เสมอกับมารดา คือ ได้บรรลุมรรคผลนิพพานเสมอด้วยมารดา ดังนั้นพระเถรรูปนี้จึงได้ชื่อว่า เป็นแบบฉบับของแม่ผู้ให้อย่างแท้จริง เรื่องของท่านมีอยู่ว่า

*พระเถรีได้บำเพ็ญบารมีมากับพระพุทธเจ้าหลายพระองค์ด้วยกัน จนกระทั่งมาถึงสมัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา บารมีท่านก็เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ท่านได้เกิดในครอบครัวตระกูลหนึ่งในเมืองภารุกัจฉะ เมื่อเจริญเติบโตได้แต่งงานและมีบุตรหนึ่งคนชื่อ **วัฑฒะ** แปลว่า ความเจริญ และนับตั้งแต่นางมีบุตร ชาวบ้านต่างพากันเรียกนางว่า วัฑฒมาตา หมายถึงมารดาของวัฑฒกุมาร

วันหนึ่ง นางได้ไปฟังธรรมในสำนักของภิกษุณี เกิด

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๒

ความเลื่อมใสศรัทธา และรู้สึกสลดสังเวชในการเวียนว่ายตายเกิด เมื่อกลับบ้าน จึงมอบบุตรให้พวกญาติดูแล และตัดสินใจ ออกบวชเป็นภิกษุณี เมื่อบวชแล้วท่านตั้งใจบำเพ็ญเพียร จนได้ บรรลุอรหัตตผล สำเร็จเป็นพระอรหันต์เถรรูปหนึ่งในพระพุทธ- ศาสนา

เมื่อวัฏฏะมารเดิบใหญ่รู้เตียงสาแล้ว ได้ออกบวชใน สำนักของพระเวทนต์เถระ ครั้นบวชแล้วท่านได้รำเรียน พระพุทธวจนะจนเป็นพหูสูต เป็นพระธรรมกถึก เป็นผู้นำด้าน คันถธุระ วันหนึ่ง ท่านคิดจะไปเยี่ยมพระมารดาเถรี จึงออกเดิน ทางไปยังสำนักของภิกษุณีผู้เป็นมารดา

ฝ่ายพระเถรีเห็นพระลูกชายมาเยี่ยม ประรณานจะถวาย คำแนะนำพระลูกชาย จึงกล่าวว่า “พระคุณเจ้าวัฑฒะ ตัณหา ความทะยานอยากในโลก อย่าได้มีแก่ท่านไม่ว่าจะในกาลไหนๆ ท่านอย่าเป็นผู้มีส่วนแห่งทุกข์บ่อยๆ เลย พระคุณเจ้าวัฑฒะ- พระมุนีทั้งหลายไม่มีตัณหา ตัดความสงสัยได้แล้ว เป็นผู้เยือกเย็น ถึงความฝึกฝนอยู่ ไม่มีกิเลสอาสวะ ย่อมอยู่เป็นสุข ขอพระ- คุณเจ้าจงพอกพูนมรรคผล ตามทางที่ท่านผู้แสวงคุณ คือ พระ- ชินาสพทั้งหลายได้ประพาดติดกันมาแล้ว เพื่อบรรลุญาณทัสสนะ อันบริสุทธิ เพื่อทำที่สุดแห่งทุกข์เถิด”

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๓

พระเถระรู้ทันทีว่า ภิกษุณีมารดาตั้งอยู่ในพระอรหัตตผลแล้ว จึงตอบพระเถรีว่า “ดูก่อนพระมารดาเถรีผู้บังเกิดเกล้า การที่ท่านกล่าวก้าวความเช่นนี้กับอาตมา อาตมาย่อมเข้าใจว่า ตัณหา คือ ความทะยานอยากของท่านนั้น ล้วนแล้วเป็นแน่แท้”

พระเถรีกล่าวยั่วว่า “กิเลสแม้เพียงเล็กน้อยในอารมณ ไหนๆ ของเรา ย่อมไม่มีเหลืออยู่เลย พระคุณท่าน” และเมื่อพระเถรีจะประกาศความที่ตนหมดกิเลสแล้ว จึงกล่าวคาถาว่า “พระคุณเจ้าวัฑฒะ สังฆารอย่างใดอย่างหนึ่ง มีทั้งอย่างต่ำ อย่างกลางและอย่างสูง ตัณหาของเราในสังฆารเหล่านั้น แม้เพียงเล็กน้อยก็ดี หรือเพียงอณูหนึ่งก็ดี มิได้มีเลย เราเป็นผู้ไม่ประมาท เพ่งฌานอยู่ ล้วนกิเลสอาสวะแล้ว ได้สำเร็จวิชา ๓ วิชา ๘ และได้ปฏิบัติตามคำสอนของพระบรมศาสดาเสร็จสิ้นแล้ว”

พระเถระได้ทำโอวาทที่พระมารดาเถรีกล่าวนั้นให้เป็น ประดุจขอช้างไว้คอยเตือนสติตนเองให้เกิดกำลังใจ มิให้ประมาทในการประพฤติธรรม เมื่อกลับถึงพระวิหาร ท่านตั้งใจนั่งเจริญภาวนาในที่พักกลางวัน และตั้งจิตแน่วแน่ หยุดนึ่งเข้าไปสู่ภายในไปตามลำดับ ในที่สุดก็ได้บรรลุอรหัตตผล เมื่อบรรลุแล้ว ท่านนึกย้อนถึงการปฏิบัติของตน ก็เกิดปีติโสมนัส

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๔

รีบไปยังสำนักของภิกษุณีผู้เป็นมารดา และเมื่อจะพยากรณ์
พระอรหันต์ผลจึงกล่าวว่า

“พระมารดาเถรีได้มอบมอตรธรรมอันโอฬารให้แก่
อาตมาแล้วหนอ พระคาถาที่ประกอบด้วยประโยชน์อย่างยิ่ง คือ
พระนิพพานได้แจ่มแจ้งแล้ว เหมือนบุคคลผู้หวังดีพึงอนุเคราะห์
แก่กันและกัน อาตมาฟังคำสอนของท่านแล้ว ก็ถึงความสลด
สังเวช ได้บำเพ็ญเพียรเพื่อบรรลุธรรมอันเกษม อันปลอดภัย
จากโยคะกิเลส อาตมาผู้ถูกตักเตือนแล้ว มีจิตเด็ดเดี่ยวไม่
เกียจคร้านทั้งกลางวันและกลางคืน ได้บรรลุถึงความสงบอัน
สูงสุดแล้ว”

เราจะเห็นว่า พระเถรีเป็นต้นแบบของมารดาผู้ให้อย่าง
แท้จริง เพราะนอกจากจะเป็นต้นแบบทางกายแล้ว ท่านยัง
เป็นต้นแบบทางใจอีกด้วย คือ นอกจากจะให้กำเนิดกายเนื้อแล้ว
ยังให้กำเนิดกายธรรมแก่บุตรอันเป็นที่รัก โดยได้เป็นยอด
กัลยาณมิตรให้แก่บุตร ได้มอบอริยทรัพย์ภายใน คือ การบรรลุ
มรรคผลนิพพาน นับว่าเป็นการให้ที่ประเสริฐที่สุดที่มารดาบิดา
จะพึงให้แก่บุตรธิดา เพราะการให้ทรัพย์สินภายนอก ก็แค่
หล่อเลี้ยงสังขารไปได้ภพชาติหนึ่งเท่านั้น ยังไม่สามารถทำให้
พ้นจากภพทั้งสามไปได้ แต่การให้อริยทรัพย์ภายในนั้น จะทำให้

รักลูกให้ถูกทางนิพพาน

๔๕

บุตรธิดาเอาตัวรอดปลอดภัยจากสังสารวัฏนี้ได้ ดังนั้นให้ดู
พระเถรีเป็นแบบอย่าง ซึ่งนอกจากจะเอาธรรมะเป็นที่พึ่งแก่ตน
แล้ว ยังให้ธรรมทานเป็นที่พึ่งแก่หมู่ญาติและชาวโลกอีกด้วย
ฉะนั้นให้หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน
ให้ได้ทุกๆ คน จะได้มีธรรมะเป็นที่พึ่งทั้งแก่ตนและชาวโลกสืบไป

ม ง ค ล ที่ ๑ ๓
ส ง เ ค ร าะ ห์ ภ ร ร ย า (ส ำ ม ี)

ค ุ่ บ ุ ญ – ค ุ่ บ ำ ร ม ี

การบำรุงบิดามารดา
การสงเคราะห์บุตร
การสงเคราะห์ภรรยา
และการทำงานไม่คั่งค้าง
เป็นมงคลอันสูงสุด

บุญ - บุญ - บุญ

๔๘

พระลัทธิลัทธิพุทธเจ้าทรงมีน้ำพระทัย เปี่ยมล้นไปด้วย
พระมหากรุณาธิคุณสุดที่จะประมาณได้ เมื่อทรงบรรลुพระอนุต-
ตรลัทธิลัทธิโพธิญาณแล้ว ทรงพิจารณาเห็นว่าสัตว์โลกที่มีกิเลส
เบาบางพอที่จะรองรับธรรมะที่พระองค์ตรัสรู้ได้ ยังมีอยู่ จึง
ทรงใช้เวลาตลอดพระชนมชีพ โปรดเวไนยสัตว์ให้เข้าถึงธรรม
กันมากมายนับไม่ถ้วน แม้ว่าพระพุทธร่องค์จะดับขันธปรินิพพาน
นานแล้ว แต่พระธรรมคำสอนก็ยังคงดำรงอยู่ ให้เราได้ศึกษา
และนำมาประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อจะได้หลุดพ้นจากความทุกข์
พบสุขที่แท้จริงตามอย่างพระพุทธร่องค์ไปด้วย

พระลัทธิลัทธิพุทธเจ้าตรัสถึงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อ
คนในครอบครัวไว้ใน มงคลสูตร ว่า

“มาตาปิตุอุปฏฐานิ

ปุตตทารสส สงคโท

อนากุลา จ กมฺมนตา

เอตมมฺงคฺลมุตฺตมํ

การบำรุงบิดามารดา การสงเคราะห์บุตร การ
สงเคราะห์ภรรยา และการทำงานไม่คั่งค้าง เป็นมงคลอัน
สูงสุด”

ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานที่สำคัญของสังคม หาก
สมาชิกของแต่ละครอบครัวอยู่กันอย่างสงบสุข สังคมใหญ่ คือ
ประเทศชาติ ย่อมสงบสุขไปด้วย สามิภรรยาที่ก่อร่างสร้าง

คุญญ - คู่บารมี

๔๕

ครอบครัว ควรมีคุณธรรมประจำใจในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจกันและกัน ให้ใช้ชีวิตคู่ร่วมกันอย่างมีความสุข หน้าทีของสามีที่ดี พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ว่า สามีพึงสงเคราะห์ภรรยาด้วยการยกย่องให้เกียรติสมกับที่เป็นภรรยา ไม่ดูหมิ่นกล่าววาจาเหยียดหยามให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ควรพูดจาที่จะยกใจให้สูงขึ้น เหมือนดอกบัวที่ชูช่อขึ้นเหนือน้ำ ไม่ประพัตินอกใจ ต้องฝึกเป็นสามีที่ภรรยารู้สึกเชื่อมั่นและไว้วางใจได้เสมอ อีกทั้งสามีควรมอบความเป็นใหญ่ภายในบ้านให้ภรรยา และเมื่อมีโอกาสก็ควรมอบเครื่องประดับตกแต่งบ้างตามสมควร

ในขณะเดียวกัน พระพุทธองค์ทรงสอนให้ภรรยาปฏิบัติต่อสามี ด้วยการรู้จักจัดการงานบ้านให้ดี มีความเคารพนับถือญาติพี่น้องทั้งของตนเองและของสามีให้เหมือนกัน ไม่ประพัตินอกใจ รู้จักรักษาและใช้ทรัพย์ที่สามีหามาได้ และมีความขยัน ไม่เกียจคร้านการงาน

นอกจากนี้ สามีภรรยาจะต้องรู้จักความเป็น “ผู้ให้” ซึ่งกันและกัน ตั้งแต่การให้ข้าวของเครื่องใช้ให้คำพูดที่ไพเราะจริงใจให้ความช่วยเหลือเกื้อกูล รู้จักให้อภัย รวมถึงให้ความมั่นใจต่อกัน เพราะ “การให้” เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ จะทำให้เป็นคู่บุญ

คุณ - คุณ บารมี

๕๐

คุณบารมี เป็นครอบครัวแก้วที่มีแต่ความเจริญรุ่งเรืองยิ่งๆ ขึ้นไป

*ในอดีตกาล เมื่อครั้งที่พระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติในกรุงพาราณสี พระโศภิตีร์เป็นอาจารย์ถวายความรู้ทั้งอรรถและธรรมแด่พระราชชา วันหนึ่งพระเจ้าพรหมทัตทรงระแวงว่าพระโอรสจะเป็นกบฏ จึงทรงเนรเทศออกนอกราชอาณาจักร พระโอรสก็พาพระชายาไปอาศัยอยู่ตามชนบทในแคว้นกาลิ พระชายาได้ทำงานบ้านเองทุกอย่าง และปรนนิบัติดูแลเจ้าชายเป็นอย่างดี เป็นศรีภรรยาตลอด

ครั้นพระเจ้าพรหมทัตสวรรคต เจ้าชายจึงได้เสด็จกลับกรุงพาราณสี เพื่อครองราชย์สมบัติ ระหว่างทางที่พระองค์เสด็จกลับนั้น มีคนถวายข่าวห่อให้ และบอกให้แบ่งกันกับภรรยา แต่ด้วยความที่ทรงหิวจัด จึงเสวยเองจนหมด ไม่ยอมแบ่งข่าวให้พระชายา

หลังจากเจ้าชายได้ครองราชสมบัติแล้ว พระองค์ทรงแต่งตั้งพระชายาไว้ในตำแหน่งอัครมเหสี แต่ไม่เคยพระราชทานอิสริยยศ หรือให้การยกย่องใดๆ ทรงเห็นว่าเท่านี้ก็เพียงพอแล้ว และไม่เคยมีความหวังใยพระชายาว่า จะมีความเป็นอยู่อย่างไร

คุปฏ - คุปารมี

๕๑

พระโพธิสัตว์ซึ่งเป็นอาจารย์ในราชสำนักเห็นเหตุการณ์มาโดยตลอด และรู้ว่า พระเทวีเป็นผู้มีอุปการคุณต่อพระราชามาก และยังมีความรักภักดีตลอดมา จึงคิดจะช่วยเหลือพระเทวี โดยออกอุบายไปเข้าเฝ้าพระนางและทูลว่า “ข้าแต่พระเทวี ข้าพระองค์รับราชการบำรุงพระองค์มานาน แต่พระองค์ไม่เคยพระราชทานเสื้อผ้า อาหาร แก่ข้าพระองค์ผู้แก่เฒ่าบ้างเลย อย่างนี้จะสมควรหรือ”

พระเทวีตรัสตอบว่า “ท่านอำมาตย์ แม้แต่ตัวของเราเอง ก็ยังไม่เคยได้อะไรจากพระราชาเลย แล้วจะเอาที่ไหนมาให้ท่านล่ะ ถ้าหากเราได้รับพระราชทานบ้าง ก็คงจะให้ท่านได้เหมือนกัน เราไม่อยากจะคิดอะไรหรอก แต่มีเรื่องหนึ่งที่ทำให้เราน้อยใจพระองค์มาจนถึงทุกวันนี้ คือในวันที่พระองค์เดินทางกลับมารับราชสมบัติ พระองค์ได้รับข้าวห่อหนึ่งในระหว่างทาง ก็เสวยองค์เดียวจนหมด ไม่เคยเหลียวแลเราเลย”

พระโพธิสัตว์ทูลถามพระเทวีว่า “พระแม่เจ้าจะกล่าวทูลอย่างนี้ ต่อเบื้องพระพักตร์พระราชาหรือไม่” พระเทวีรับว่า “กล่าว” พระโพธิสัตว์ทูลต่อไปว่า “ถ้าเช่นนั้นข้าพระองค์จะทำให้พระราชาระลึกถึงคุณของพระเทวี” พระโพธิสัตว์จึงไปเข้าเฝ้าพระราชา และให้พระเทวีเสด็จตามไปภายหลัง เมื่ออยู่เบื้องพระพักตร์

บุญ - บุญ - บุญ

๕๒

ของพระราชพา พระโพธิสัตว์ได้กราบทูลถามเหมือนเดิม พระเทวีก็ตรัสตอบตามที่ตกลงกันได้ พระโพธิสัตว์ทูลถามพระราชพาว่า “ข้าแต่มหाराช สิ่งทีพระเทวีตรัสนั้น จริงหรือ” เมื่อพระราชพาทรงยอมรับว่าจริง พระโพธิสัตว์จึงทูลพระเทวีต่อหน้าพระราชพาว่า “พระแม่เจ้า จะมีประโยชน์อะไรทีพระองค์ประทับอยู่ในที่นี่ ในเมื่อพระองค์ไม่ได้เป็นที่รักของพระราชพา เพราะการอยู่ร่วมกับผู้ที่ไม่เป็นทีรัก เป็นทุกขในโลก บุคคลควรคบผู้ที่คบด้วย เมื่อรู้ว่าเขาไม่ยอมคบเรา ก็ควรไปเสียทีอื่น เพราะโลกนี้ยังกว้างใหญ่ไพศาลนัก มีทีให้เราไปอยู่อีกตั้งมากมาย”

พระโพธิสัตว์กล่าวเสริมอีกว่า “ควรนอบน้อมต่อผู้ที่นอบน้อมตน ควรคบคนที่คบตน ควรทำกิจตอบแทนผู้ที่ช่วยทำกิจของตน ไม่ควรทำประโยชน์แก่ผู้ปรารถนาความเสื่อมเสียแก่ตน และไม่ควรคบกับผู้ที่ไม่คบตน ควรละทิ้งผู้ที่ทิ้งตน ไม่ต้องอาลัยรักใคร่ในคนเช่นนั้น ไม่ควรสมาคมกับคนที่เขาไม่ใฝ่ใจกับตน เหมือนนกทีเมื่อรู้ว่าต้นไม้หมดผลแล้ว ก็ละทิ้งไปหาต้นไม้อื่น”

พระเจ้าพาราณสีรู้สึกละอายพระทัย ทรงสำนึกผิด จึงได้พระราชทานอิสริยยศทั้งปวงแก่พระเทวีตั้งแต่นั้นมา

เราจะเห็นว่า “การให้” เป็นคุณธรรมทีสำคัญ ทียึดเหนี่ยวน้ำใจกันและกัน ไม่ว่าเราจะอยู่ในสถานะใด ขอให้ดำรงความ

คุญญ - คู่บารมี

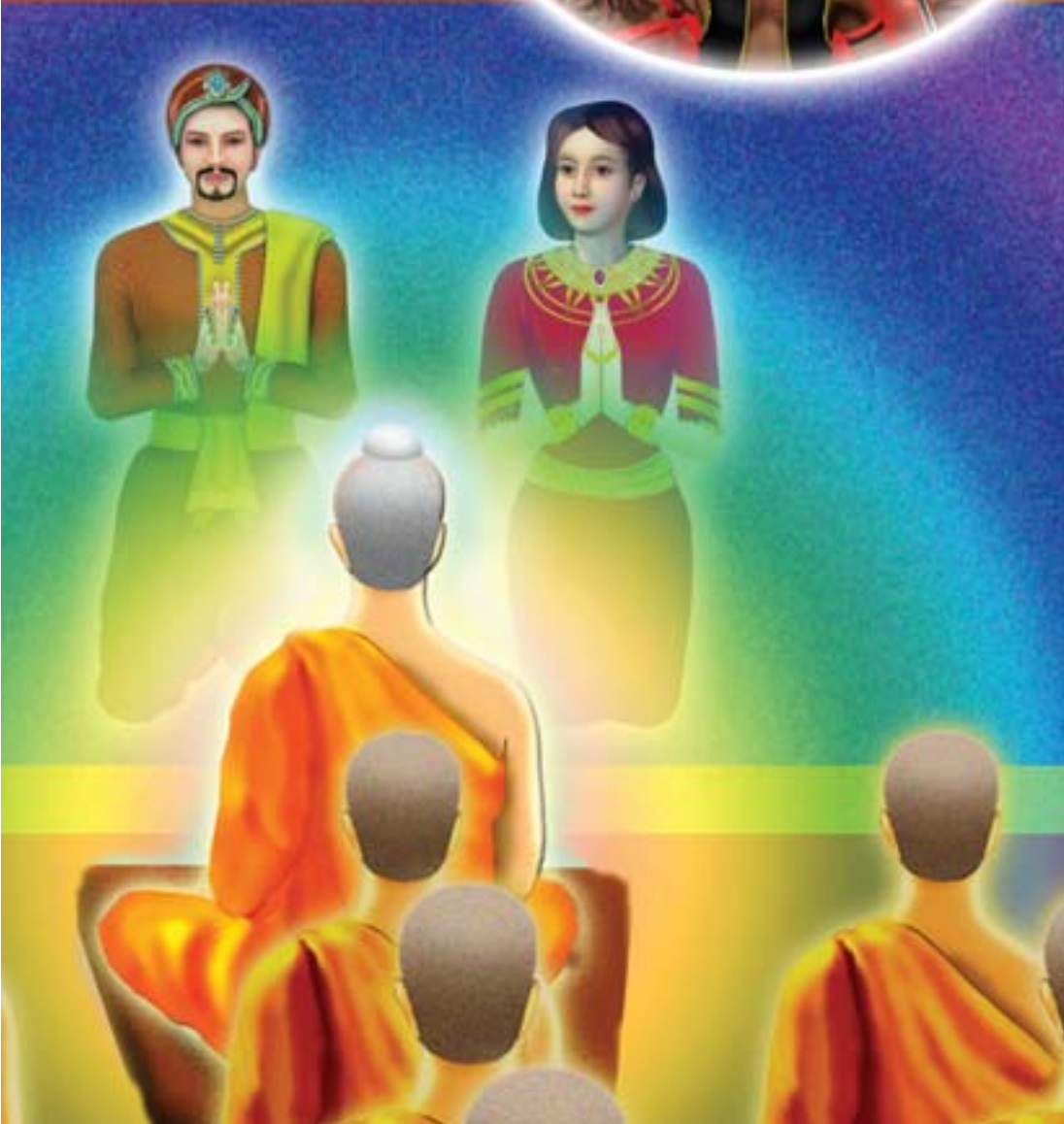
๕๓

เป็นผู้ให้ไว้เสมอ นอกจากนี้ถ้าจะสงเคราะห์กันให้อยู่อย่างมีความสุข เป็นคู่บุญคู่บารมี ทุกคนจะต้องรักษาศีลให้บริสุทธิ์ด้วย เมื่อมีศีลเสมอกันที่เรียกว่า สีสสามัญญตา ย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อกัน แม้อยู่ห่างไกลกันเพียงใด ก็เชื่อใจว่าไม่ประพฤตินอกใจกัน

นอกจากนี้ สามัมภรียาต้องมีความเห็นเหมือนกัน กัน ที่เรียกว่า ทิฏฐิสามัญญตา จะทำให้ลดความขัดแย้งในเรื่องไร้สาระลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชักชวนกันให้รู้จักนាំใจมาหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย เป็นวิธีง่ายที่สุดที่จะทำให้ความเห็น ความคิด คำพูดและการกระทำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพราะศูนย์กลางกายเป็นต้นแหล่งแห่งความบริสุทธิ์ เป็นจุดเริ่มต้นแห่งความเหมือนกัน

ฉะนั้น การแนะนำกันให้รู้จักฝึกใจให้หยุดนิ่งจนเข้าถึงพระธรรมกาย นับเป็นสุดยอดของการสงเคราะห์ สงเคราะห์ด้วยการปิดประตูบาปบุญมิ เปิดเส้นทางไปสู่สรวรรคานิพพาน ถ้าทำได้เช่นนี้ นับว่าเป็นมงคลอันสูงสุด ที่จะนำพาครอบครัวไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างมั่นคงและปลอดภัยพร้อมๆ กัน

คู่ ทุ ก ช้ - คู่ ข าก

เมื่อสามีภรรยาทั้งสองฝ่ายมีศีลเสมอกัน รักใคร่ปรองดอง
กัน ไม่มีใจคิดร้ายต่อกัน เป็นผู้ประพฤติธรรม ในโลกนี้
มีศีลและวัตรเสมอกัน ย่อมเป็นผู้เสวยกามารมณ์ เพลิดเพลิน
บันเทิงใจอยู่ในเทวโลก

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๕๖

การสร้างบารมีเป็นหน้าที่หลักของมวลมนุษยชาติ ถือเป็นกรณียกิจที่สำคัญที่จะต้องทำ ไม่ทำไม่ได้ บุญกุศลที่เราสั่งสมวันละเล็กละน้อย จะก่อตัวรวมเป็นดวงบุญที่สุกใสสว่างติดแน่นอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เมื่อกลั่นตัวมากเข้าก็จะกลายเป็นบารมี เมื่อบุญบารมีเต็มเปี่ยม จะนึกคิดปรารภณาลสิ่งใด ก็สมหวังตั้งใจทุกประการ ดังนั้นบุญบารมีจึงเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ เป็นสิ่งสำคัญ เป็นปัจจัยหลักของมนุษย์ โดยเฉพาะที่เราสร้างบารมีกันอยู่นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อชำระกาย วาจา ใจให้สะอาดบริสุทธิ์ เพื่อให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ฉะนั้นเราต้องสั่งสมบุญบารมีให้เต็มที่กันทุกคน

มีธรรมภาษิตที่ปรากฏใน สังฆาสสูตร ว่า

“สามีภรรยาทั้งสอง เป็นผู้มีศรัทธาเสมอกัน รู้ความประสงค์ของผู้ขอ มีความประพฤติสำรวม ดำรงชีพอยู่โดยธรรม เจรจาไพเราะต่อกัน ย่อมพบแต่ความสุขความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต เมื่อสามีภรรยาทั้งสองฝ่ายมีศีลเสมอกัน รักใคร่ปรองดองกัน ไม่มีใจคิดร้ายต่อกัน เป็นผู้ประพฤติธรรมในโลกนี้ มีศีลและวัตรเสมอกัน ย่อมเป็นผู้สวดยกามารมณ์ เพลิดเพลินบันเทิงใจอยู่ในเทวโลก”

การตัดสินใจใช้ชีวิตคู่เป็นสามีภรรยากันนั้น จะต้องรู้จัก

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๕๓

ปรับตัวเข้าหากัน ต้องลดทิฐิมานะ แสวงจุดร่วมสมานจุดต่าง และต้องสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน จึงจะเรียกว่าเป็น คู่ทุกข์คู่ยาก คุณธรรมอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชีวิตคู่ยืนยาว อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในโลกนี้ และเมื่อละโลกไปแล้ว ก็ยังไปสู่สุคติโลกสวรรค์อีกด้วย นั่นคือ ทั้งคู่ต้องมีศรัทธาเสมอกัน มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เลื่อมใสในพระรัตนตรัย นอกจากนี้ต้องมีศีลเสมอกัน ไม่ประพฤติผิดนอกใจกัน ถ้าทั้งคู่ประพฤติธรรม สำนวนกาย วาจา ใจเป็นปกติ ก็จะทำให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จะเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้ ควรฝึกให้เป็นผู้มีจาคะเสมอกัน คือ มีนิสัยใจคอในการเสียสละช่วยเหลือคนอื่น ไม่ตระหนี่ในการให้ทาน ถ้าภรรยาชอบทำบุญทำทาน แต่สามีไม่ค่อยสนับสนุนก็อยู่ร่วมกันลำบาก ฉะนั้นจึงต้องฝึกเป็นผู้ให้เสมอ มีเรื่องอะไรพอจะช่วยเหลือเพื่อนบ้านได้ก็ให้ช่วยกันไป จะได้เป็นที่รักของคนรอบข้าง

คุณธรรมอีกอย่างหนึ่งที่พึงมี คือ ทั้งคู่ต้องมีปัญญาเสมอกัน ตั้งแต่ใช้เหตุใช้ผล ใช้สติมากกว่าอารมณ์ ไม่ตามใจตนเองจนตื้อรันเกินไป มีความเห็นอกเห็นใจกัน ต้องพูดกันรู้เรื่อง มีปัญหาที่ช่วยกันแก้ไขไม่นิ่งดูดายในปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น หากเป็นเช่นนี้ ชีวิตคู่จะดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีความสุข

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๕๘

แม้ในยามที่มีภัย ชีวิตก็สละแทนกันได้ เพราะความรู้สึกว่า ได้ทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์ ใครได้คู่ครองเช่นนี้ ก็จะเป็นคู่ทุกข์คู่ยาก ทำให้ได้สร้างบารมีร่วมกันไปตลอดเส้นทาง

*เหมือนในสมัยพุทธกาล มีกุลสตรีคนหนึ่ง เมื่อแต่งงานแล้ว นางเคารพนบถนอบต่อสามีดุจเทวดา และได้ตั้งใจทำหน้าที่ศรีภรรยา ดื่นก่อนนอนทีหลัง ขยันทำงานบ้านทุกอย่างจนเป็นที่รักที่พอใจของสามี อีกทั้งยังปรนนิบัติดูแลพ่อแม่ของสามีเป็นอย่างดี ทำหน้าที่โดยไม่ขาดตกบกพร่อง ครอบครัวจึงอยู่เย็นเป็นสุข

วันหนึ่ง นางได้เดินทางไปเป็นเพื่อนสามี เพื่อไปทำงานต่างถิ่น ระหว่างทาง ทั้งคู่ถูกพวกโจรปล้นชิงทรัพย์ พวกโจรตั้งใจจะฆ่าสามีของนาง และเอานางไปเป็นภรรยา แต่นางเป็นสตรีผู้มีศีล จึงอ้อนวอนโจรว่า “อย่าได้ฆ่าสามีของดิฉันเลย ถ้าท่านฆ่าสามีของดิฉันจริง ดิฉันจะกลั่นลมหายใจให้ตายตามไปด้วย”

หัวหน้าโจรเห็นว่า นางมีความรักต่อสามีจริงๆ ยอมตายแทนสามีได้ จึงได้ปล่อยทั้งสองให้เป็นอิสระ ทั้งคู่พากันเดินทางกลับเมืองสาวัตถี และชวนกันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๕๕

สามีได้ทูลเล่าเรื่องความดีของภรรยา พระบรมศาสดาทรง
ระลึกชาติหนหลัง แล้วตรัสว่า “มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น ที่สตรีผู้นี้
ได้ช่วยชีวิตของท่าน แม้ในกาลก่อน นางก็ได้ทำหน้าที่ของ
ภรรยาอย่างสมบูรณ์”

พระพุทธรองค์ทรงเล่าว่า ไกลป่าหิมพานต์ได้มีหนองน้ำ
ใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อาศัยของปูทองซึ่งตัวใหญ่มาก ขนาดจับ
ข้างกินเป็นอาหารได้ ทำให้ข้างที่อาศัยอยู่บริเวณป่านั้น ไม่อาจ
ลงไปอาบและดื่มกินน้ำได้สะดวก เพราะถ้าข้างตัวใดพลีผลลามา
ลงไป ก็จะถูกปูยักษ์ตัวนี้ใช้ง่ามมทิ่มมาหนีบขา และลากลงไปใ
น้ำลึก ทำให้ข้างตัวนั้นจมน้ำตาย และตกเป็นอาหารของปูยักษ์นั้น

ต่อมา ข้างโพธิสัตว์ได้ถือกำเนิดขึ้นในป่าหิมพานต์ ท่าน
คิดจะช่วยไขลงข้างให้พ้นจากความลำบาก เมื่อเติบโตพอที่จะ
ต่อสู้กับพญาปูทองในหนองน้ำได้ จึงบอกบิดามารดา แต่ก็ถูก
ทัดทาน พระโพธิสัตว์ยังไม่ละความพยายาม เมื่อเห็นว่าตนเอง
มีพลังกำลังมหาศาลมากกว่าข้างตัวอื่นๆ จึงเรียกข้างทั้งหมดมา
ประชุมกัน และพาไปที่หนองน้ำ พญาข้างได้บอกให้ข้างทั้งหลาย
ลงไปหากินเหง้าบัวในหนองน้ำนั้นตามสบาย ส่วนตนเองคอย
สังเกตปูทองด้วยความระมัดระวัง

ข้างทั้งไขลงพากันลงไปใต้น้ำ หากินอย่างอึดหน้ำ

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๖๐

ลําราย จากนั้นก็เริ่มทยอยกันกลับขึ้นมา มีพระโพธิสัตว์เดิน
วิ่งท้าย คอยระมัดระวังเพื่อให้ช้างทุกๆ เชือกได้เบาใจ ส่วนช้าง
ที่เป็นภรรยาของพระโพธิสัตว์ก็เดินนำหน้า ขณะนั้นเอง ปุททอง
เห็นพระโพธิสัตว์เดินขึ้นฝั่งเป็นเชือกสุดท้าย จึงรีบเอาก้ามยักษ์
ทั้งสองหนีบเท้าทั้งสองข้างของพระโพธิสัตว์ เหมือนกับช้างเหล็ก
เอาคีมขนาดใหญ่หนีบซี่เหล็กฉะนั้น

เมื่อพระโพธิสัตว์ทดลองใช้พลังมหาศาลยิ่งกว่าช้าง ๕
เชือก ยกเท้าตนเองขึ้น ก็ไม่อาจดึงทำให้ขยับเขยื้อนได้ ท่าน
พยายามแล้วพยายามอีกก็ไม่สำเร็จ ปุททองก็ยิ่งรัดแน่นมากขึ้น
ไปอีก และดึงท่านเพื่อให้จมลงไปในหนองน้ำลึก ท่านจึงร้องลั่น
ขึ้นว่าตนถูกปูหนีบ ข้างทั้งโหล่งต่างตกใจกลัววิ่งพล่านไปทั่ว
โดยไม่รู้จะช่วยเหลือท่านได้อย่างไร

ฝ่ายนางช้าง เมื่อเห็นสามีถูกมรณภัยคุกคามเช่นนั้นก็ไม่
ยอมหนีขึ้นฝั่ง รีบกลับมาให้กำลังใจพระโพธิสัตว์ว่า “ท่านอย่า
กลัวเลย ดิฉันจะไม่ทิ้งท่านไปเด็ดขาด” นางได้อ้อนวอนขอชีวิต
จากปุททองว่า “ปู่ผู้เจริญ ท่านมีกระดูกเป็นหนัง มีก้ามเป็นอาวุธ
ท่านเป็นผู้ประเสริฐกว่าปูทุกตัว ด้วยความถึงพร้อมด้วยวรรณะ
และความเป็นใหญ่ ดิฉันขออ้อนวอนท่าน ได้โปรดปล่อยสามี
ของดิฉันเถิด ถ้าหากท่านปรารถนาจะเอาพญาช้างไป ก็ขอให้

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๖๑

เอาฉันไปแทนเถิด”

ปูทองได้ฟังข้างฟังอ่อนวอนเช่นนั้น คิดว่าจะจับข้างฟังไปเป็นอาหารแทน จึงได้คลายกำมหมือมาจากเท้าของพระโพธิสัตว์ เพื่อจะไปคืบเท้าของนางข้างฟังแทน พระโพธิสัตว์ได้โอกาส รีบยกเท้ากระต๊อบกระดองปูทองสุดกำลัง จนกระดองปูแตกสลาย ส่วนข้างที่เหลือต่างช่วยกันเองวงลากปูขึ้นมา กระต๊อบชำจันกระทั้งตาย ความอาภายและความเสียสละของข้างฟังในครั้งนั้น ทำให้เหล่าข้างทั้งหลายยกย่องสรรเสริญว่าเป็นยอดภรรยาที่หาผู้เสมอเหมือนได้ยาก ทำให้เหล่าสัตว์ป่าได้อาบ ต้มกินที่หนองน้ำนั้นอย่างมีความสุข

เราจะเห็นได้ว่า การที่จะมีใครสักคนมาสละชีวิตแทนกันได้ นั้น แสดงว่าบุคคลนั้นต้องมีคุณธรรมภายในตัวมาก ต้องมีความมองอาภายกล้าหาญ เป็นประดุจมิตรแท้ที่สละชีวิตแทนกันได้ พระพุทธองค์ทรงให้หลักธรรมที่จะทำให้ความรักยั่งยืน และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขว่าต้องรู้จักการสงเคราะห์กัน เหมือนกรวด หิน ปูน ทราย มีน้ำเป็นเครื่องประสาน ทำให้จับตัวกันเป็นพื้นซิเมนต์ เป็นคอนกรีตที่แข็งแรง นำมาใช้ประโยชน์ได้ดี ชีวิตคู่ก็จะมั่นคงเช่นนั้น ดังนั้นต้องเริ่มตั้งแต่รู้จักแบ่งปันกัน เพราะที่ใด หากปราศจากการให้ ที่นั้นก็เหมือนทะเลทรายที่มี

คู่ทุกข์ - คู่ยาก

๖๒

แต่ความแห้งแล้งถ้าแล้งน้ำใจต่อกันแล้วไม่นานก็ต้องแยกทางกัน

พระพุทธองค์ทรงสอนให้ใช้คำพูดที่สุภาพเป็นปียวาจา รู้จักแนะนำตักเตือนกันด้วยความจริงใจ ยกย่องให้เกิดริตติซึ่งกันและกัน บางครั้งการพูดจาที่ไพเราะเสนาะโสดต่อกัน ยังมีคุณค่ากว่าการมอบเงินทองสิ่งของให้แก่กัน อีกทั้งให้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อกัน มีสุขร่วมสุข มีทุกข์ ร่วมทุกข์ ยามมีภัยก็ร่วมกันต้าน มีความเสมอต้นเสมอปลาย ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนเองให้สมบูรณ์ สามีทำหน้าที่ของสามีที่ดี ส่วนภรรยา ก็ทำหน้าที่ของตนเองอย่าให้ขาดตกบกพร่อง หมั่นชักชวนกันทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เป็นครอบครัวตัวอย่างให้กับครอบครัวอื่นๆ จะได้เป็นครอบครัวแก้ว ครอบครัวธรรมกาย มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งกันทั้งครอบครัว

ข อ ต น ำ รี้ ศ รี้ ภ ร ร ษ ำ

พญาราชสีห์สัณจรไปตามราวไพรใกล้เชิงเขา อาศัยอยู่
บนบรรพตเขาหลวง แล้วเที่ยวตะครุบจับสัตว์ ๔ เท้าทั้งน้อย
ใหญ่ทุกชนิด กัดกินเป็นอาหารได้ ฉันทโค สตรีผู้มีศรัทธา เป็น
อริยสาวิกาในศาสนาี้ ก็ฉันทันนั้น เมื่อยังอาศัยภัสดาอยู่ ควร
ประพฤติยำเกรงสามี ฆ่าความโกรธเสีย กำจัดความตระหนี่ได้
แล้ว เธอผู้ประพฤติธรรมโดยชอบ จึงจะรื่นเริงบันเทิงใจอยู่บน
สวรรค์

ยอดนารี ศรีภรรยา

๖๕

อายตนิพพาน เป็นธรรมชาติอันบริสุทธิ์ ที่เปี่ยมไปด้วยบรมสุขอันเป็นอมตะ เต็มไปด้วยกายธรรมอรหัตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันต์ทั้งหลาย ตลอดจนสรรพสัตว์ทั้งปวงที่เกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติ ต่างมีเป้าหมายที่จะเข้าถึงพระนิพพานทั้งนั้น แต่ถูกอวิชชาห่อหุ้มดวงจิต ปิดบังธาตุธรรมเห็น จำ คิด รู้ ทำให้สับสนเป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต ผู้ที่มีใจบริสุทธิ์ มีใจหยุดนิ่งได้อย่างสมบูรณ์เท่านั้น จึงจะสามารถรู้เห็นความเป็นจริงของชีวิตได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นเรื่องราวที่น่าศึกษาค้นคว้า เราจะศึกษาได้ด้วยวิธีเดียวเท่านั้น คือ ต้องฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งอย่างถูกวิธีที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เราจะเข้าถึงแหล่งแห่งความรู้ภายในอันบริสุทธิ์กันทุกคน

มีธรรมภาษิตใน ลตาวิมาน ขุททกนิกาย วิมานวัตถุ ว่า

“พญาราชสีห์ลัญจไปตามราวไพรใกล้เชิงเขา อาศัยอยู่บนบรรพตเขาหลวง แล้วเที่ยวตะครุบจับสัตว์ ๔ เท้าทั้งน้อยใหญ่ทุกชนิด กัดกินเป็นอาหารได้ ฉันทใด สตรีผู้มีศรัทธาเป็นอริยสาวิกาในศาสนาี้ ก็ฉันทนั้น เมื่อยังอาศัยภัสดาอยู่ ควรประพฤติยำเกรงสามี ฆ่าความโกรธเสีย กำจัดความตระหนี่ได้แล้ว เธอผู้ประพฤติธรรมโดยชอบ จึงจะรื่นเริงบันเทิงใจอยู่บนสวรรค์”

ยอดนารี ศรีภรรยา

๖๖

การจะใช้ชีวิตคู่ให้ยั่งยืนจนตลอดชีวิตและมีความสุขตามอัธยาศัยได้นั้น ภรรยาจำเป็นต้องรู้จักวิธีครองใจสามี จะประพฤติตามใจตัวเองไม่ได้ การอยู่ร่วมกันจึงเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสังคมใหม่ และเริ่มสร้างครอบครัวใหม่ที่ไม่มีพ่อแม่มาคอยดูแลเราอีกต่อไป เราจะต้องดูแลตนเอง สามี พ่อแม่ของสามี ดูแลลูกๆ และหมู่ญาติรวมถึงบริวารอีกมากมาย เพราะฉะนั้นภรรยาที่ดีจึงต้องศึกษาธรรมะที่จะช่วยประคับประคอง และทำให้ชีวิตคู่ราบรื่น โดยเริ่มต้นที่ตนเองก่อน

ธรรมะสำหรับคนดีศรีภรรยา มีอะไรบ้างนั้น เรามาฟังตัวอย่างของสตรีผู้ประพาศธรรม ซึ่งเมื่อละโลกแล้ว อาณิสสฺส^{*}นี้ทำให้นางเป็นที่รักของจอมเทพ ทั้งในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา และดาวดึงส์ เรื่องของนางมีอยู่ว่า *ในสมัยพุทธกาล มีอุบาสิกาท่านหนึ่งชื่อว่า ลดา นางเป็นผู้มีสติปัญญา ไม่มักโกรธ จึงทำให้เป็นที่รักของเพื่อนๆ ตามปกติของหญิงสาวทั่วไป มักจะไปเที่ยวเล่นสนุกสนานกับหมู่เพื่อน แต่นางกลับรักในการทำบุญมากกว่า ทั้งยังชักชวนเพื่อนๆ ไปฟังธรรมที่วัดพระเชตุวัน หมั่นรักษาศีล และถวายภัตตาหารพระเป็นประจำ

*มก. ลดาวิมาน เล่ม ๔๔ หน้า ๒๓๖

ยอดนารี ศรีภรรยา

๖๗

ครั้นเติบโตเป็นสาว พ่อแม่ให้นางแต่งงานกับชายหนุ่มที่มีฐานะเสมอกันเมื่อต้องไปเริ่มต้นสังคมใหม่กับครอบครัวของสามี นางยิ่งประพฤติตนให้เป็นที่รักของสามีและพ่อแม่ของสามี พุดจาไพเราะอ่อนหวาน อีกทั้งยังฉลาดในการสงเคราะห์บริวาร รวมถึงการดูแลทรัพย์สินสมบัติในบ้าน นางจัดการได้เป็นอย่างดี นางไม่มักโกรธ ไม่เจ้าอารมณ์ งดงามด้วยกิริยามารยาทและให้ทานเป็นประจำมิได้ขาด วันปกตินางรักษาศีล ๕ ทุกวัน ส่วนวันอุโบสถศีลจะสมาทานศีล ๘ การทำเช่นนี้ ทำให้นางเป็นที่รักที่เกรงใจของสามีและทุกคนในครอบครัว

เมื่อละโลก นางได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา เป็นธิดาของท้าวเวสสวัณมหาราช ชื่อว่า **ลดาเทพธิดา** แม้จะเป็นสวรรค์ชั้นที่ ๑ แต่นางเป็นเทพนารีชั้นสูง เป็นที่รู้จักของเหล่าเทพนารี เพราะนางมีรัศมีสว่างไสว รุ่งเรืองกว่าเทพธิดาองค์อื่นๆ

ลดาเทพธิดามีน้องสาว ๔ องค์ คือ ลัชชาเทพธิดา ปวราเทพธิดา อัจฉิมุติเทพธิดา และสุดาเทพธิดา วันหนึ่งขณะที่เทพธิดาทั้งห้ากำลังขับร้องทักขิยสังคีตเกิดการถกเถียงกันว่า ใครฟ้อนรำขับร้องได้ไพเราะกว่ากัน เมื่อตกลงกันไม่ได้ จึงพากันไปเฝ้าท้าวเวสสวัณมหาราชและถามว่า “เสด็จพ่อ ในลูกๆ ทั้งห้านี้ ใครฉลาดในการฟ้อนรำขับร้องมากที่สุด” แม้ท้าวเวสสวัณมหาราชจะรู้ว่าลดาเทพนารีขับร้องได้ไพเราะที่สุด แต่

ยอดนารี ศรีภรรยา

๖๘

ไม่อยากให้รู้สึกว่ พระองค์ทรงลำเอียง จึงตอบว่า “ลูกเอ๋ย พวกเจ้าจงไปที่ริมสระอนินดาต และพ่อนรำขับร้องท่ามกลาง เทวสมาคมเถิด แล้วพวกเจ้าจะรู้เองว่า ใครขับร้องได้ไพเราะ กว่ากัน” เทพธิดาทั้งหมดจึงเหาะไปยังสระอนินดาตทันที

ขณะลดาเทพนารีกำลังพ่อนรำขับร้อง เทพบุตรต่าง ชื่นชมยินดี พวกัันเปล่งเสียงแสดงความพอใจด้วยการปรบมือ ยกผ้าโบกสะบัดไปมา เกิดโกลาหลกันยกใหญ่ ประหนึ่งว่าป่า หิมพานต์เกิดอาการหวั่นไหว ซึ่งต่างกับเทพธิดาทั้งสี่ที่เมื่อ ขับร้องพ่อนรำ เหล่าเทพบุตรทั้งหลายต่างมิได้แสดงอาการใดๆ ได้แต่นั่งนิ่ง เหมือนนกคุดเหว่อยู่ในโพรงฉะนั้น

การพ่อนรำขับร้องในครั้งนี้ทำให้ชื่อเสียงของลดา เทพนารีขจรกระจายไปถึงสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เทพบุตรเทพธิดา ต่างแซ่ซ้องต่อๆ กันไป ทำให้ท้าวสักกเทวราชโปรดให้นำเทพธิดา ทั้ง ๕ องค์มาและตั้งเป็นนางสนม โดยให้เป็นเทพธิดานักพ่อน ลดาเทพธิดาเป็นที่โปรดปรานของจอมเทพมากที่สุด เพราะนาง ฉลาดในการพ่อนรำขับร้องกว่าเทพธิดาองค์อื่น

ลดาเทพธิดาสงสัยว่า ฟ้าดาทำกรรมอะไรไว้ ถึงเหนือ กว่าพวกเราทั้งยศและรัศมี จึงได้ถามว่า “ข้าแต่ผู้มีดวงตาเหลืออง ปนแดง มีร่างประดับด้วยพวงมาลัยอุบล ผิวพรรณกึ่งดงาม

ยอดนารี ศรีภรรยา

๖๕

เปล่งปลั่งดังทองคำ มือวัยจะงดงามผ่องใส เหมือนทองฟ้าที่ปราศจากเมฆหมอก เจ้าพี่ทำบุญอะไรไว้ จึงมียศมาก ทั้งเป็นที่รักและโปรดปรานของพระภัสดา ทั้งฉลาดในการฟ้อนรำ ขบร้องเป็นเยี่ยม ขอโปรดบอกหม่อมฉันด้วยเถิด”

ลดาเทพธิดาตอบว่า “เมื่อครั้งที่พี่ยังเป็นมนุษย์ พี่เป็นลูกสะใภ้ในตระกูลมั่งคั่งตระกูลหนึ่ง พี่เป็นคนไม่มักโกรธ เป็นผู้ประพฤติตนอยู่ใต้บังคับบัญชาของสามี ไม่ประมาทในวันอุโบสถ พี่ไม่เคยคิดนอกใจสามี จึงเป็นที่โปรดปรานยิ่งของสามี และเพราะมีน้ำใจงาม จึงเป็นที่โปรดปรานของสามีรวมทั้งบิดามารดาของสามี ตลอดจนหมู่ญาติและคนรับใช้ชายหญิง พี่จึงมีบริวารและยศมาก เพราะกุศลกรรมนั้น จึงเป็นผู้พิเศษกว่านางฟ้าพวกอื่น ในที่ ๔ สถาน คือ อายุ วรรณะ สุขะ พละ ได้สละความชื่นชมยินดีอย่างยิ่งเช่นนี้”

ลดาเทพธิดาฟังดังนี้แล้ว จึงหันไปพูดกับพี่สาวทั้งสามว่า “ข้าแต่เจ้าพี่ทั้งสาม เจ้าพี่ลดาได้แถลงถ้อยคำอันน่าสยดสยองนัก เจ้าพี่ลดาเป็นแบบอย่างอันดีเยี่ยมสำหรับเราทั้งสี่และนารีทั้งหลาย นารีทั้งหลายพึงประพฤติธรรมต่อสามี เหมือนพญาราชสีห์ตัวลัญจรูปไปตามราวไพรใกล้เชิงเขา อาศัยอยู่บนบรรพตเขาหลวง เทียวตะครุบจับสัตว์ ๔ ทำให้น้อยน้อยทุกๆ ชนิด กัดกินเป็นอาหารได้ฉันใด สตรีที่มีศรัทธาเป็นอริยสาวิกาในศาสนานี้ ก็ฉันนั้น เมื่อ

ยอดนารี ศรีภรรยา

๓๐

ยังอาศัยภัสตาอยู่ ควรประพฤติยำเกรงในสามี ฆ่าความโกรธ
กำจัดความตระหนี่ เขาผู้ประพฤติธรรมโดยชอบ จึงรื่นเริง
บันเทิงใจอยู่บนสวรรค์”

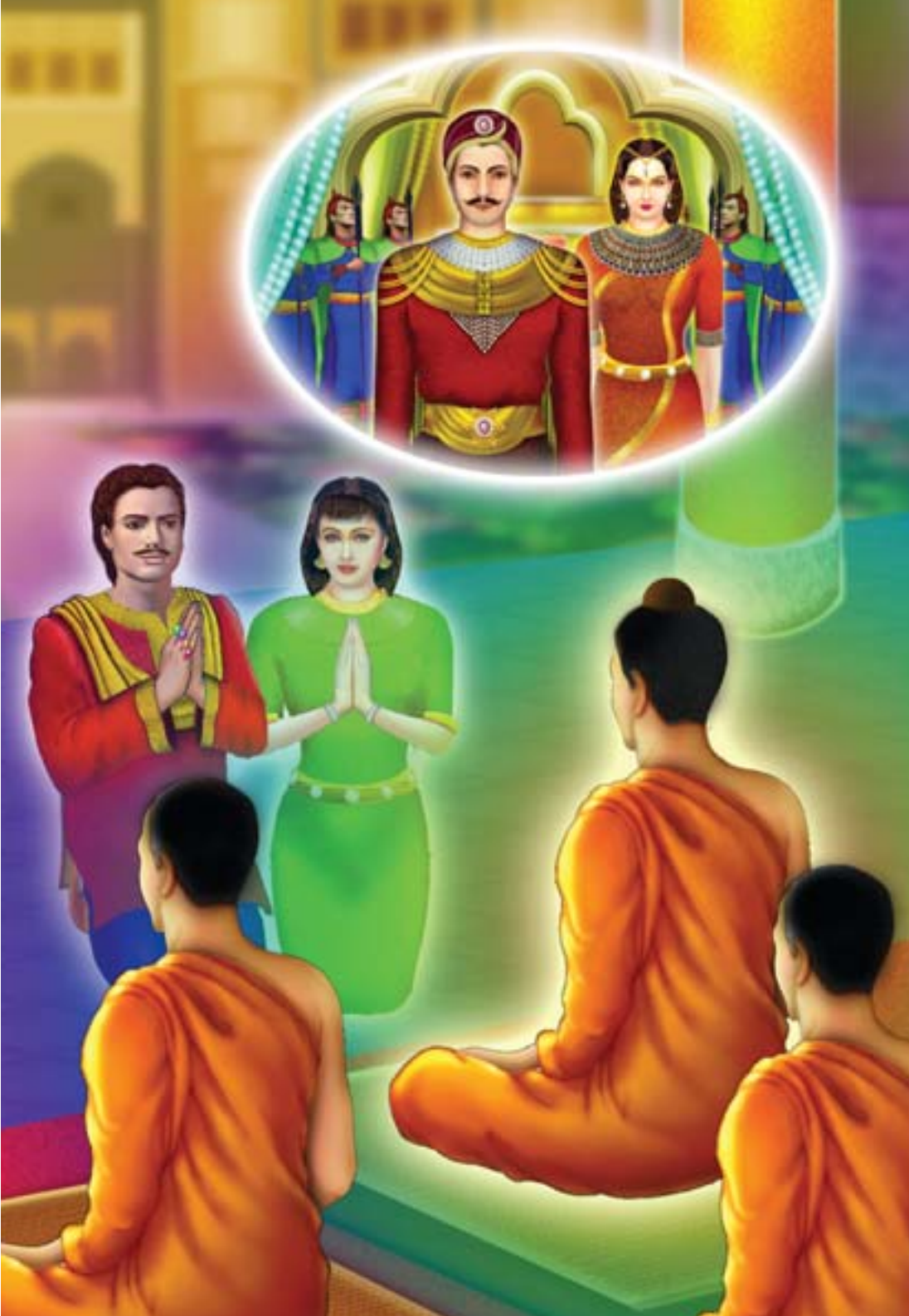
จากเรื่องนี้ เราจะเห็นได้ว่า การเป็นภรรยาที่ดีนั้น ไม่ใช่
เพียงส่งผลดีเฉพาะในปัจจุบันชาตินี้เท่านั้น แต่มีผลถึงปรโลกด้วย
เพราะการกระทำของเราในปัจจุบัน ล้วนมีผลต่อตัวเราในอนาคต
ทั้งสิ้น สิ่งที่เราทำไม่ได้สูญหายไปไหน ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้
และโลกหน้า ต่างเป็นเหตุเป็นผลกันเสมอ เมื่อประกอบเหตุที่ดี
ในชาตินี้ ย่อมจะส่งผลดีในภพชาติต่อไป เพราะฉะนั้นสำหรับ
ท่านที่มีครอบครัวแล้ว ต้องทำหน้าที่ของตนให้ดี ท่านหญิงขอ
ให้เป็นศรีภรรยา ตั้งแต่จัดการงานในบ้านให้เรียบร้อย อย่าให้
ขาดตกบกพร่อง สงเคราะห์คนข้างเคียงของสามีให้ดี ไม่ประพฤติ
นอกใจสามี รักษาทรัพย์ที่สามีหามาได้ อย่าได้เกียจคร้านในการ
งาน และต้องทำหน้าที่ผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตร ชักชวนทั้งสามี
และทุกคนในครอบครัวให้เข้าวัดปฏิบัติธรรม ทั้งให้ท่าน รักษา
ศีลและเจริญภาวนา ให้เป็นสัมมาทิฐิสุกกันทุกคน จะได้เป็น
ครอบครัวแก้ว ครอบครัวธรรมกาย ครอบครัวตัวอย่างของ
ชาวโลก เมื่อละโลก ย่อมจะมีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปกันทุกคน

ถ น อ ม นั้ า ไ จ กั น ไ ว้

หญิงใด เมื่อสามีขัดสน ก็ขัดสนด้วย
เมื่อสามีมั่งคั่ง ก็พลอยเป็นผู้มั่งคั่ง
มีชื่อเสียงด้วย หญิงนั้นแหละ
นับว่าเป็นยอดแห่งภรรยา

ถนอมน้ำใจกันไว้

๓๓

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า รอยเท้าสัตว์ทั้งหลาย ในพื้นชมพูทวีป รอยเท้าสัตว์ใดจะใหญ่เกินกว่ารอยเท้าช้างนั้น เป็นไม่มี รอยเท้าทั้งหลายเหล่านี้ ย่อมรวมลงในรอยเท้าช้าง ฉะนั้น ความไม่ประมาทเป็นยอดแห่งธรรมทั้งหลาย ฉะนั้น ความไม่ประมาทนี้ได้ชื่อว่า ครอบคลุมนำซึ่งความดีทุกอย่างใน พระพุทธศาสนา หากเรามีความไม่ประมาทเป็นพื้นฐาน ตระหนัก แน่นอยู่ในใจแล้ว เราจะใช้ชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า และบริสุทธิ์ บริบูรณ์ได้อย่างแท้จริง แต่การที่เราจะอยู่ในแหล่งแห่งความไม่ ประมาท เราต้องมีสติอยู่ที่ศูนย์กลางกายตลอดเวลา อยู่ใน กลางพระธรรมกายเป็นปกติ หากทำได้เช่นนี้ จึงจะได้ชื่อว่า มีชีวิตอยู่อย่างไม่ประมาทอย่างแท้จริง

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน สัจจชาดก ว่า

“ยา ทลิตฺถิ ทลิตฺทสฺส อทฺธมา อทฺธมฺมสฺส กิตฺติมา
สา หิสฺส ปรมมา ภริยา สหิรัณฺณสฺส อิตฺถิโย

หญิงใด เมื่อสามีขัดสน ก็ขัดสนด้วย เมื่อสามีมีมั่งคั่ง ก็
พลอยเป็นผู้มั่งคั่ง มีชื่อเสียงด้วย หญิงนั้นแหละ นับว่าเป็น
ยอดแห่งภรรยา”

การใช้ชีวิตครอบครัวยุคนี้เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ทุกๆ คน
ย่อมปรารถนาจะได้คู่ครองที่ดี มีคุณธรรม หากเป็นผู้หญิงก็

ถนอมน้ำใจกันไว้

๓๔

ย่อมปรารถนาสามีที่ดี เป็นผู้นำของครอบครัวที่เข้มแข็ง เป็นพ่อที่ดีของลูก ฝ่ายชายก็มาดหมายที่จะได้ศรีภรรยาเป็นแม่ศรีเรือน เป็นแม่ผู้เป็นต้นแบบที่ดีของลูก นี่คือการปรารถนาของชาวโลกทั้งหลายที่ยังใช้ชีวิตครองเรือน จึงต้องทำครอบครัวให้เป็นครอบครัวที่อบอุ่น เป็นครอบครัวแก้ว ครอบครัวธรรมกาย จะได้เป็นครอบครัวตัวอย่างของโลก

ดังนั้น จึงต้องศึกษาหน้าที่ของสามีหรือภรรยาที่ดีว่า เป็นอย่างไร ศรีภรณานั้นเป็นผู้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นผู้ให้กำเนิดบุตรธิดาและคอยเลี้ยงดูอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ลูกลืมตามาดูโลก แม่จึงเป็นบุคคลสำคัญต่อลูกเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ภรรยาที่ดีจึงเป็นต้นแบบที่ดีของลูกและครอบครัว ภรรยาที่ดีนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้มีหลายประเภทด้วยกัน และที่สำคัญคือ ครอบครัวจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้นั้น ต้องอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานแห่งความเข้าใจกัน แม้เป็นสามีก็เป็นสามีที่เปรียบเสมือนเทพบุตร เป็นภรรยาก็เป็นภรรยาที่เปรียบเสมือนเทพธิดา หมายความว่า ต่างฝ่ายต่างมีศีล มีทugendเสมอกัน

ประการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ต้องรู้จักใช้คำพูดที่เป็นที่รัก อย่าใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความน้อยอกน้อยใจแก่อีกฝ่ายหนึ่งเป็นอันขาด เพราะคำพูดที่ทิ่มแทงจิตใจกันจะทำให้ครอบครัวแตกร้าง ถ้อยคำของผู้ที่ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันนั้น มีผล

ถนอมน้ำใจกันไว้

๓๕

มากกว่าคำพูดของบุคคลอื่น ดังนั้นต้องรู้จักพูดถนอมน้ำใจกัน และอีกประการที่สำคัญคือ ต้องรู้จักมองข้อดี มองความดีของ กันและกัน ถ้ารู้จักมองกันด้วยความรักความปรารถนาดีเช่นนี้ ยามมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นหรือเมื่อเกิดการกระทบกระทั่งกันบ้าง ตามประสาชีวิตคู่ ย่อมจะให้อภัยกันได้ง่าย ไม่ผูกโกรธ ชีวิต ครอบครัวย่อมจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ครอบครัวย่อมไม่มีปัญหา เป็นครอบครัวตัวอย่างที่โลกต้องการ

เรื่องความน้อยอกน้อยใจนี้เป็นอันตรายมาก บางครั้ง การแสดงความหวังดีกับผู้ที่เรารัก กลับไม่ได้รับความเข้าใจเท่า ที่ควร เรื่องทำนองนี้เกิดขึ้นมาแล้วหลายยุคหลายสมัย แม้ใน สมัยพุทธกาลก็เคยเกิดขึ้น *เมื่อคราวที่พระบรมศาสดาของเรา ประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร วันหนึ่งมีสามิภรรยาคู่หนึ่ง สามิเป็นภุมมพิ ภุมมพิในสมัยพุทธกาลหากจะเปรียบเทียบกับใน สมัยนี้ คือเป็นผู้มีอันจะกิน มีฐานะดี ได้รับการยอมรับจากสังคม ภุมมพิท่านนี้ได้เดินทางเข้ามาในเมืองเพื่อต้องการจะชำระหนี้ และซื้อของอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อไปทำธุรกิจต่อ ครั้นชำระสะสาง และได้ฝากของไว้ในตระกูลที่รู้จักกัน จากนั้นก็เดินทางเข้าไปยัง เมืองสาวัตถี ระหว่างทางภรรยาเห็นภูเขาลูกหนึ่งจึงเอ่ยถาม

*มก. สัจจชาดก เล่ม ๕๔ หน้า ๕๑๓

ถนอมน้ำใจกันไว้

๗๖

สามีว่า “พี่ ถ้าสมมติว่า ภู่เขาลูกนี้เป็นทองหมดทั้งลูกและเป็นสมบัติของพี่ พี่คิดว่าจะให้อะไรฉันบ้าง”

การที่ภรรยาถามเช่นนี้ เพื่อต้องการทดลองใจสามีว่า รักตนมากขนาดไหน ฝ่ายสามีไม่ทันนึกคิดอีกทั้งกำลังเหน็ดเหนื่อยกับการเดินทาง จึงตอบโดยไม่ได้ไตร่ตรองว่า “ถ้าภู่เขานี้เป็นทองค่าอย่างที่เราว่าจริงๆ ละก็ ฉันจะรักษาไว้ไม่ให้ใครเลย” ภรรยาเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจมาก คิดว่าสามีไม่รักตน ช่างใจจิตใจดำแข็งกระด้างราวกับหิน พุดเหมือนกับเราไม่ใช่ภรรยาอย่างนั้นแหละ ในหัวอกตอนนั้นเอ่อล้นด้วยน้ำตาตกใน เกิดความน้อยใจแต่ก็ไม่พุดอะไร

ดังนั้น ต้องระวังคำพุดที่ออกมาจากปากโดยไม่ใคร่ครวญ ให้ดี จะมีผลกระทบกับจิตใจของคนที่เรารัก หากเป็นคำพุดที่ดี ก็หอมชื่นใจเหมือนดอกมะลิ ยังจิตใจให้เบิกบาน หากเป็นคำพุดที่ทำร้ายจิตใจ ก็เหมือนใบมีดที่คมกริบกรีดลงตรงกลางใจ วาจาเนื้มนคมกว่าดอกกว่าดาบ จะพุดจะจาอะไรก็ให้ระมัดระวัง

สามีภรรยาคู่นั้นเดินทางจนถึงใกล้ๆ พระเชตะวัน เนื่องจากเดินทางมาเหนื่อย รู้สึกกระหายน้ำ ทั้งสองจึงเข้าไปยังวิหารเพื่อหาน้ำดื่ม

ขณะนั่นเอง พระบรมศาสดาได้ตรวจดูสัตว์โลก เห็น

ถนอมน้ำใจกันไว้

๓๓

สองสามีภรรยาเมื่ออุปนิสัยแห่งโสดาบัน จึงทรงเปล่งฉัพพรรณ-
รังสีสว่างไสวงดงามมาก ประทับนั่งคอยอยู่ที่พระคันธกุฏี

หลังจากสองสามีภรรยาตื่นน้ำแล้ว ทั้งสองมองเห็น
พระรัศมี ๖ ประการของพระบรมศาสดา จึงเข้ามาถวายบังคม
พระองค์ตรัสถามว่า “ท่านทั้งสองไปไหนมา”

สามีภรรยากราบทูลว่า “ข้าพระองค์ทั้งสองเดินทาง
เข้าไปในหมู่บ้านเพื่อชำระสละสาងหนี้สิน และจะลงทุนทำธุรกิจต่อ
พระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาปรารภนาจะปรารภเหตุเพื่อแสดงธรรม
จึงตรัสถามฝ่ายภรรยาว่า “อุบาสิกา สามีของเธอหวัง
ประโยชน์เกื้อกูลและดูแลเธอดีหรือไม่เล่า”

อุบาสิกากราบทูลว่า “หม่อมฉันรักสามีมาก แต่สามีไม่
รักหม่อมฉันเลย แม้วันนี้ หม่อมฉันถามว่า ถ้าภูเขาทองเป็นสมบัติ
สามีจะให้อะไรหม่อมฉันบ้าง สามีก็ตอบว่าไม่ให้ หม่อมฉันรู้สึก
น้อยใจมากพระเจ้าข้า”

พระศาสดาตรัสว่า “อุบาสิกา กุฏุมพีนีกกล่าวไปอย่างนั้น
เอง แต่เมื่อไรที่คิดถึงความดีของเธอแล้ว เขาก็พร้อมที่จะมอบ
ทุกสิ่งทุกอย่างให้เธอได้” พระศาสดาทรงนำเรื่องราวในอดีตมา
ตรัสว่า ในอดีตกาล พระโพธิสัตว์บังเกิดเป็นมหาอำมาตย์ใน

ถนอมน้ำใจกันไว้

๓๘

ราชสำนักของพระเจ้าพรหมทัต ซึ่งครองราชย์อยู่ที่กรุงพาราณสี พระราชาพระองค์นี้เป็นผู้มากไปด้วยความระเวง

วันหนึ่ง พระราชาเห็นพระราชโอรสเสด็จมาเข้าเฝ้า เกิดความคิดว่า “ลูกของเราอาจจะก่อภพภูคิตทรยศกับเราเป็นแน่ อย่างกระนั้นเลย เราจะตัดไฟเสียแต่ต้นลม” จึงรับสั่งแกลมบังคับ พระราชโอรสว่า “ลูกรัก ตอนที่พ่อยังมีชีวิตอยู่ ลูกไปอยู่ที่อื่น ก่อนเถิด หลังจากที่พ่อตายแล้ว ลูกค่อยมาครองราชสมบัติ”

พระโอรสและพระชายาได้ออกไปสร้างบรรณศาลาอยู่ในป่า เลี้ยงชีวิตด้วยผลไม้ หลังจากที่พระบิดาสวรรคต พระโอรสได้เสด็จกลับมาครองราชสมบัติแทน ในระหว่างเดินทางกลับนั้น ทั้งสองเห็นภูเขาลูกหนึ่ง พระชายาถามขึ้นว่า “หากภูเขานี้เป็นทองคำ เสด็จพี่จะประทานอะไรให้หม่อมฉันบ้าง”

พระราชโอรสพูดเล่นๆ ไม่ได้จริงจังว่า “ถ้าเป็นทองคำจริงๆ ละก็ ไม่ให้ใครหรอก” พระชายาได้สดับเช่นนั้นก็ทรงน้อยพระทัย คิดว่า “เรารักพระสวามี แต่ทำไมพระองค์ไม่รักเราเลย อุตส่าห์ลำบากตรากตรำมาด้วยกัน แต่พระองค์ยังพูดอย่างนี้ได้ หัวใจพระองค์ทำด้วยอะไร ทำไมจึงแข็งกระด้างนัก”

จนกระทั่งกลับมาถึงเมือง ได้เถลิงถวัลย์ราชสมบัติแล้ว พระราชาทรงประทานตำแหน่งมเหสีให้ แต่ไม่ได้ยกย่องใดๆ แม้

ถนอมน้ำใจกันได้

๗๕

ความเป็นอยู่ของมเหสี พระองค์ก็ไม่ได้สนพระทัย พระโพิสีตรว์เห็นเหตุการณ์นั้นก็คิดว่า “พระเทวีนี้อุปการะมากกับพระราชารเราต้องหาวิธีทำให้พระองค์ได้ระลึกนึกถึงคุณของพระเทวี”

พระโพิสีตรว์เริ่มหาकुโลบาย วันหนึ่ง ขณะที่ทั้งสองพระองค์อยู่พร้อมหน้ากัน พระโพิสีตรว์ได้เอ่ยถามขึ้นว่า “พระแม่เจ้า ท่านสุขสบายดีหรือ” ทั้งๆ ที่อยู่ต่อหน้าพระราชาร พระเทวีก็นิ่งเฉยด้วยความน้อยพระทัยถึงเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้น

พระโพิสีตรว์ปรารภนาจะช่วยเหลือพระเทวีนิจึงทูลตักเตือนสติพระราชารว่า “ข้าแต่มหาราช พระเทวีทรงลำบากกับพระองค์มายาวนาน มีทุกข์ร่วมทุกข์ ไม่เคยทอดทิ้ง พระเทวีเป็นศรีภรรยาที่หาได้ยาก พระองค์ควรจะระลึกถึงคุณงามความดีของพระเทวีพระเจ้าข้า”

ธรรมดาของบัณฑิต แม้เคยบกพร่องผิดพลาด หากได้รับคำตักเตือนชี้แนะจากยอดกัลยาณมิตรย่อมจะได้คิดทบทวนที่พระราชารก็เช่นกัน ทันทิที่ไดยินเช่นนั้นก็มีรอยยิ้ม ทรงแต่งตั้งพระเทวีให้มีอิสริยยศที่ยิ่งใหญ่ และกล่าวถึงคุณงามความดีของพระเทวีต่อมหาชนทั้งหลาย ทำให้ชีวิตคู่อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

พระลัมมาลัมพุทเจ้าทรงประชุมชาดกว่า “พระราชารนั้นคือกุฎุมพินีเอง และพระเทวีก็คืออุบลาลิกาผู้เป็นภรรยาของกุฎุมพินี”

ถนอมน้ำใจกันไว้

๘๐

เมื่อทั้งสองสามีภรรยาได้ฟังพระธรรมเทศนาจบ ทั้งคู่ดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล

เพราะฉะนั้น ชีวิตการอยู่ร่วมกันจะต้องรู้จักทะนุถนอมน้ำใจกัน ให้เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน ไม่ทอดทิ้งกันในยามทุกข์ยาก มีทุกข์ร่วมทุกข์ มีภัยร่วมต้าน ประคับประคองกันไว้ให้ดี โดยเฉพาะเรื่องการใช้วาจาพึงระมัดระวัง อย่าพูดอะไรที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจเด็ดขาด แม้บางครั้งจะเป็นความจริง แต่ไม่เกิดประโยชน์ก็อย่าพูด ให้ดูกาลเทศะด้วย โดยยึดหลักการกล่าววาจาสุภาสิตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อทำได้เช่นนี้ ชีวิตครอบครัวจะมีความสุขจะเป็นครอบครัวแก้ว ครอบครัวตัวอย่างที่โลกต้องการ

ม ง ค ล ที่ ๑๔
ทำ ง า น ไ ม่ ตั ง ต้ า ง

เพื่ ย ร สู้ ค ว า ม ส ำ เ ร ็ จ

ผู้ใดฉลาดในการแยกแยะเหตุผล
มีความขยันไม่เกียจคร้าน
มีความเพียรทำงานตามเวลา
ผลงานของผู้นั้นย่อมสำเร็จ

เพียรสู่ความสำเร็จ

๘๓

สรรพสิ่งทั้งปวงที่มีอยู่ในโลกนี้ จะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ตาม ตัวของเราก็ดี คนอื่นก็ดี สรรพสัตว์ทั้งหลายก็ดี ความจริงของสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด คือความไม่เที่ยง แปรปรวนอยู่ตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงทุกวินาทีไปสู่ความเสื่อม และก็สูญสลายในที่สุด ทุกสิ่งล้วนเป็นทุกข์และไม่ใช่ว่าตัวตนที่แท้จริง เพราะฉะนั้นเราควรแสวงหาของจริงกันดีกว่า ของจริงคือ ธรรมกายที่มีอยู่แล้วในตัวของมนุษย์ทุกคน เป็นตัวตนที่แท้จริง ที่ทุกคนเข้าถึงได้ด้วยการปฏิบัติธรรม

ความเพียรเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิบัติธรรม ความสำเร็จทั้งหลายล้วนต้องอาศัยความเพียร ดังที่พระผู้มีพระภาคตรัสไว้ใน เตสกุณชาดก ว่า

“โย จ ธมมวิภังคญฺญ

กาลุญจายี อดนทีโต

อนญฺจุหติ กาเลน

กมมผลํ ตสฺส อิชฺฌติ

ผู้ใดฉลาดในการแยกแยะเหตุผล มีความขยันไม่เกียจคร้าน มีความเพียรทำงานตามเวลา ผลงานของผู้นั้นย่อมสำเร็จ”

ผู้ที่มีความเพียรพยายามจะทำอะไรย่อมประสบผลสำเร็จ ดังคำกล่าวที่ว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น เช่น บัณฑิตในกาลก่อนอาศัยความเพียรที่ประกอบด้วยปัญญา จน

เพียรสู้ความล่าช้า

๘๔

เอาชนะข้าศึกที่มีกำลังเหนือกว่าได้ เรื่องมีอยู่ว่า

*ในอดีตกาล มีพระราชาพระนามว่า **พระเจ้ากาลิงคะ** ครองราชย์อยู่ในแคว้นกาลิงครัฐ พระองค์มีพละกำลังดุจช้าง-
สารและมีกองทัพที่แข็งแกร่ง เป็นที่ยำเกรงของเหล่ากษัตริย์
ทั้งหลาย ไม่มีกษัตริย์พระองค์ใดกล้ารบด้วย เนื่องจากพระเจ้า-
กาลิงคะเป็นกษัตริย์ที่กระหายสงคราม พระองค์มีพระประสงค์
จะสู้รบ จึงให้พระราชธิดาทั้งสิ้นผู้มีรูปงามเป็นเลิศ ประทับนั่งใน
ราชรถส่งไปตามราชธานีต่างๆ และประกาศว่า หากพระราช
พระองค์ใดทรงปรารถนาพระราชธิดา ก็ให้รบกับเราด้วย

จนกระทั่งมาถึงแคว้นอัสสกรัฐ ซึ่งมีอำมาตย์ผู้มีปัญญา
ชื่อ **นันทเสน** นันทเสนคิดว่า สามารถเอาชนะพระเจ้ากาลิงคะ
ได้จึงสั่งให้เปิดประตูรับพระราชธิดาทั้งสิ้น และนำถวายแด่พระเจ้า-
อัสสกะ โดยตนเองจะขอบัญชาการรบครั้งนี้เอง

พระเจ้ากาลิงคะทรงรู้ข่าวว่า แคว้นอัสสกะจะทำการรบ
ด้วย ทรงดีพระทัย เสด็จกรีธาทัพไปทันที นันทเสนรู้ข่าวการ
เสด็จมาของพระเจ้ากาลิงคะ จึงส่งสาสน์ไปว่า “ขอพระเจ้า-
กาลิงคะ จงอยู่ในเขตรัฐสีมาของพระองค์ อย่าล่วงล้ำเข้ามาใน

เพียรสู่ความสำเร็จ

๘๕

รัฐสีมาของข้าพเจ้า อีกไม่นานการสู้รบจะเกิดขึ้นในระหว่าง
พรมแดนของแคว้นทั้งสอง”

ครั้งนั้น พระโพธิสัตว์เป็นดาบส ตั้งบรรณศาลาอยู่
ระหว่างเขตแดนของพระราชทั้งสอง พระเจ้ากาลิงคะคิดว่า
ธรรมดาสมณะทั้งหลายย่อมเป็นผู้รู้ จึงปลอมแปลงพระองค์ไป
ถามดาบสว่า “พระเจ้ากาลิงคะกับพระเจ้าอัสสกะจะทำการรบกัน
ท่านดาบสคิดว่า ใครจะเป็นผู้ชนะ”

พระดาบสกล่าวว่า “อาตมาไม่ทราบ แต่คตินี้ท้าวลักกะ
จะเสด็จมา อาตมาจะลองถามพระองค์ดู” เมื่อท้าวลักกะเสด็จมา
พระโพธิสัตว์จึงถามว่า “มหาบพิตร การรบระหว่างพระเจ้า-
อัสสกะกับพระเจ้ากาลิงคะ กำลังจะเริ่มขึ้นเร็วๆ นี้ ใครจะเป็น
ผู้ชนะ” ท้าวลักกะตอบว่า “พระเจ้ากาลิงคะจะมีชัย”

รุ่งขึ้น พระเจ้ากาลิงคะเสด็จมาถามอีก เมื่อพระโพธิ-
สัตว์ทูลตอบตามที่ท้าวลักกะได้พยากรณ์ พระองค์ทรงดีพระทัย
ดำริว่าจะต้องเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว เพราะทรงมีกองกำลังที่
เหนือกว่าชาวนีได้แพร่สะพัดออกไป ทำให้ฝ่ายทหารของพระเจ้า-
กาลิงคะพากันประมาท ละทิ้งวินัยและความสามัคคี เนื่องจาก
มีความมั่นใจในชัยชนะครั้งนี้มาก พระเจ้าอัสสกะได้ทรงสดับ
เรื่องนั้น จึงรับสั่งให้เรียกอำมาตย์นันทเสน และตรัสเล่าเรื่อง

เพียรสู่ความสำเร็จ

๘๖

คำพยากรณ์ นันทเสนกราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराชา ไม่มีใครรู้ว่
ชัยชนะหรือความปราชัยจะเป็นของใคร ขอพระองค์อย่าทรง
วิตกไปเลย ข้าพระองค์จะจัดการเรื่องนี้เอง”

เมื่อกราบทูลพระราชาแล้ว นันทเสนได้เข้าไปหาพระ-
ดาบส ถามว่า “ท่านดาบสผู้เจริญ คึกครั้งนี้ใครจะเป็นผู้ชนะ
ใครจะเป็นผู้แพ้” พระโพธิสัตว์ตอบว่า “ท้าวลักกะได้พยากรณ์ว่า
พระเจ้ากาลิงคะจะเป็นผู้ชนะ ส่วนพระเจ้าอัสสกะจะเป็นผู้แพ้”
นันทเสนจึงถามต่อว่า “บุพนิมิตอะไรจะมีแก่ผู้ชนะหรือผู้แพ้”
พระโพธิสัตว์ตอบว่า “อารักขเทวดาของผู้ชนะจะเป็นสีขา
ส่วนของผู้แพ้จะเป็นสีดำ อารักขเทวดาของทั้งสองฝ่าย จะต่อสู้
กันก่อน”

นันทเสนได้ฟังดังนั้น ด้วยความมีปัญญาจึงรู้วิธีที่จะ
เอาชนะข้าศึก เมื่อลาดาบสแล้ว ท่านรีบพาทหารแนวหน้ากล้า
ตายประมาณพันนาย ไปทดสอบขวัญกำลังใจและความสามัคคี
พลางให้โอวาทว่า “ขอให้พวกท่านจงช่วยกันรบเพื่อถวายชีวิต
แด่พระราชาเถิด”

เมื่อเวลาแห่งการรบมาถึง พระราชาของทั้งสองเมือง
ประจันหน้ากัน อารักขเทวดาของพระราชาทั้งสองก็ปรากฏขึ้น
ซึ่งพระราชาทั้งสองพระองค์เท่านั้นที่มองเห็น ผู้อื่นจะมองไม่เห็น

เพียรสู่ความสำเร็จ

๘๓

นันทเสนทูลถามพระเจ้าอัสสกะว่า “ข้าแต่มหाराช บุพนิมิตปรากฏแก่พระองค์แล้วหรือยัง พระเจ้าข้า” พระเจ้าอัสสกะตรัสว่า “ตอนนี้ปรากฏแล้ว” “ถ้าอย่างนั้น ขอพระองค์ทรงถือพระแสง-
หอกนี้ ฟุ่งไปประหารอารักขเทวดาของพระเจ้ากาลิงคะเถิด แล้วพวกข้าพระองค์อีกหนึ่งพัน จะประหารข้าด้วยหอกพันเล่ม” เมื่อพระเจ้าอัสสกะฟุ่งหอกไปแทงอารักขเทวดาของข้าศึก เหล่าทหารทั้งหนึ่งพันได้ฟุ่งหอกไปแทงข้า ทำให้อารักขเทวดาของพระเจ้ากาลิงคะถึงแก่ความตายทันที

พระเจ้ากาลิงคะและคนอื่นเห็นหอกนั้นเหมือนลอยค้าง อยู่ในอากาศ เห็นความพ่ายแพ้ของอารักขเทวดาของตน ทรงตกพระทัยเป็นอย่างยิ่ง นันทเสนรีบสั่งให้ทหารตีกระหน่ำรุกไล่ ฝ่ายข้าศึก ทหารหาญเหล่านี้แม้มีกำลังพลน้อยกว่า แต่ด้วยกำลังใจที่เข้มแข็ง จึงไม่หวั่นเกรงฝ่ายข้าศึก เข้าโจมตีข้าศึกอย่างไม่กลัวเกรงและไม่กลัวตาย ทำให้ทหารของพระเจ้ากาลิงคะขวัญเสีย ทัพแตกกระเจิง จนพระราชาไม่อาจจะบัญชาการรบได้ กองทัพจึงแตกพ่ายไปในที่สุด

หลังจากพระเจ้ากาลิงคะทรงพ่ายแพ้ จึงกลับไปต่อว่าพระดาบสว่า “ดาบสโง่ ไหนท่านกล่าวว่าเราจะชนะ ตอนนี้เราพ่ายแพ้อย่างยับเยิน ท่านเป็นดาบสแล้ว ทำไมจึงยังกล่าวเท็จอยู่อีก” พระดาบสได้แต่รับฟังด้วยอาการสงบนิ่ง

เพียรสู่ความสำเร็จ

๘๘

ในวันที่ ๓ ท้าวลักกะเสด็จมาหาพระดาบส พระดาบส จึงถามท้าวลักกะว่า “ท่านจอมเทพ ธรรมดาท้าวลักกะย่อมไม่ กล่าวมุสาวาทมิใช่หรือ บัดนี้ความพ่ายแพ้ได้มีแก่พระเจ้ากาสิงคะ แล้วพระองค์จะทรงแก้เรื่องนี้อย่างไร” ท้าวลักกะตรัสว่า “ท่าน ดาบสผู้เจริญ ท่านก็รู้มิใช่หรือ ว่าเทวดาย่อมไม่อาจกีดกันความ พยายามของมนุษย์ บุคคลใดมีความขมใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ ไม่แตกสลายคึด ไม่แก่งแย่งกัน มีความเพียรมั่นคง และมีความ บากบั่นด้วยเรี่ยวแรงของลูกผู้ชาย เขาย่อมเป็นผู้ชนะ”

เพราะฉะนั้น ความเพียรที่ประกอบด้วยปัญญา จะพา เราไปสู่ความสำเร็จ ชีวิตของผู้มีความเพียรเป็นชีวิตที่ประเสริฐ จะทำให้ชีวิตเรามีคุณค่า เพราะเข้าถึงพระธรรมกายได้ ถ้ายัง เข้าไม่ถึง อย่าเพิ่งคลายความเพียร ชีวิตเราต้องสู้กันต่อไป สู้ กับกิเลสอาสวะ จนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรม ดังนั้นต้องหมั่น เพิ่มเติมกำลังใจให้กับตนเอง อย่าได้ท้อแท้หรือท้อถอยในการ ทำความดี ในการฝึกใจให้หยุดนิ่ง หมั่นปรารภความเพียรให้ สม่ำเสมอ ตั้งใจปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ถ้าไม่เข้าถึงเป็นไม่เลิก หากทำความเพียรให้กลั่นกล้ำเช่นนี้ จะต้องเข้าถึงพระธรรมกาย อย่างแน่นอน

ข ย ั น ฎ ก เ ว ล า น ำ พ า ส ู่ ค ว า ม ส ำ ร ้ จ

ในเวลาที่จะต้องทำซ้ำๆ ผู้ใดรีบด่วนทำเสียเร็ว แต่ในเวลาที่จะต้องรีบด่วนทำ กลับทำซ้ำๆ ผู้นั้นย่อมคัดรอนประโยชน์ของตนเอง เหมือนคนเหยียบใบตาลแห้งแหลกละเอียดไปฉะนั้น ส่วนบุคคลใด ในเวลาที่จะต้องทำซ้ำๆ ก็ทำอย่างซ้ำๆ และในเวลาที่จะต้องรีบทำ ก็รีบด่วนทำทันที ประโยชน์ของผู้นั้นย่อมบริบูรณ์เหมือนดวงจันทร์ส่องสว่างอยู่ในเวลากลางคืนฉะนั้น

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๑

วันเวลาที่ผ่านไป ได้นำเอาความชรามาสู่เรา ชีวิตมนุษย์มีเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และในที่สุดก็เสื่อมสลายไป สิ่งต่างๆ ในโลก ไม่ว่าจะเป็นบุตร ธิดา ทรัพย์สินเงินทอง ญาติพี่น้อง ล้วนไม่อาจติดตามเราไปสู่ปรโลกได้ มีแต่กุศลผลบุญที่เราสั่งสมไว้ดีแล้วเท่านั้น ที่จะเป็นดั่งเงาติดตามตัวเราไป ดังนั้นเราทั้งหลาย ต้องตระหนักและแสวงหาหลักของชีวิต ด้วยการสั่งสมบุญบารมีให้เต็มที่ เพราะโอกาสนี้เป็นโอกาสที่ดีที่สุดของพวกเราที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ มาพบพระพุทธศาสนา ได้รู้จักหนทางของความหลุดพ้น เพราะฉะนั้นอย่าได้ปล่อยตัวปล่อยใจไปกับสิ่งที่ไร้สาระ ให้รีบประพฤติปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงที่พึงที่ระลึกภายใน คือพระรัตนตรัย ที่จะทำให้เราปลอดภัย และมีความสุขไปทุกภพทุกชาติ

พระบรมโพธิสัตว์ได้กล่าวคาถาไว้ใน คชกุ่มภชาดก ว่า

“โย ทนฺธกาเล ตรติ	ตรณียะ จ ทนฺธติ
สุขุขปณฺณวํ อุกุมม	อตถํ ภณฺขติ อตฺตโนฯ
โย ทนฺธกาเล ทนฺเธติ	ตรณียะ จ ตารยิ
สสึว รตฺติ วิภวํ	ตสฺสตฺถอ ปริปรุติ

ในเวลาที่จะต้องทำซ้ำๆ ผู้ใดรีบด่วนทำเสียเร็ว แต่ในเวลาที่จะต้องรีบด่วนทำ กลับทำซ้ำๆ ผู้นั้นย่อมตัดรอน

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๒

ประโยชน์ของตนเอง เหมือนคนเหยียบใบตาลแห้งแหลกละเอียดไปฉะนั้น ส่วนบุคคลใด ในเวลาที่จะต้องทำซ้ำๆ ก็ทำอย่างซ้ำๆ และในเวลาที่จะต้องรีบทำ ก็รีบด่วนทำทันที ประโยชน์ของผู้นั้นย่อมบริบูรณ์ เหมือนดวงจันทร์ส่องสว่างอยู่ในเวลากลางคืนฉะนั้น”

กาลัญญ คือ ความเป็นผู้รู้จักกาล เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของนักทำงาน นักบริหาร หรือผู้หวังความสำเร็จรุ่งเรืองในชีวิตเร่งรีบในกาลที่ควรรีบ ถึงคราวที่ต้องทำซ้ำๆ ก็ต้องใจเย็นๆ สิ่งที่ต้องทำคือ ความขยันหมั่นเพียรในหน้าที่การงานที่อยู่บนพื้นฐานของกายสุจริต วชิสุจริตและมโนสุจริต ซึ่งเป็นภารกิจที่ควรทำ แม้กระทั่งนักปฏิบัติธรรม ต้องบริหารเวลาให้เป็น ภารกิจไหนต้องทำก่อน งานไหนต้องรีบทำให้สำเร็จ ถ้าหากเรารู้จักแยกแยะสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ เราจะพบแต่ความสุขและความสำเร็จอย่างแน่นอน

ส่วนผู้ที่เกียจคร้านตามใจกิเลสในตัว เห็นแก่ความสุขชั่วคราวโดยไม่คำนึงถึงอนาคตที่สดใส ชีวิตย่อมพบแต่ความเสื่อมเหมือนซากต้นไม้ที่ไม่สามารถให้ร่มเงาแก่ผู้มาพักอาศัย เป็นไม้ไร้ชีวิต รังแต่จะถูกโค่นหักลง หรือมีชีวิตไปวันๆ เหมือนสวะลอยน้ำหาสาระแก่นสารของชีวิตไม่ได้

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๓

*เหมือนในสมัยพุทธกาล มีภิกษุรูปหนึ่ง เป็นกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถี อุปนิสัยดั้งเดิมเป็นผู้เกียจคร้าน ครั้นบวชแล้ว ก็เหินห่างจากการศึกษาพระธรรมวินัย ไม่ใส่ใจในการทำสมาธิภาวนา และข้อวัตรปฏิบัติอันเป็นกรณีกิจของสงฆ์ เมื่อละเลยการประพฤติปฏิบัติธรรม ไม่สำรวมอินทรีย์ ปล่อยใจให้เลื่อนลอยฟุ้งซ่านไปวันๆ ทำให้ถูกนิเวรณ์ทั้งห้าครอบงำ จิตฟุ้งซ่านซัดส่ายคิดไปในเรื่องไร้สาระ ไม่มีสมณสัญญา แม้มีผ้าเหลืองครองกาย แต่ใจกลับนึกถึงชีวิตที่เคยเที่ยวเตร่สนุกสนานเฮฮาในทางโลก และเกิดวิจิจจนา ลังเลสงสัยในชีวิตของนักบวชว่าจะอยู่หรือลาสิกขาไปเป็นฆราวาสดี แทนที่จะคิดเรื่องทำอย่างไรถึงจะหลุดพ้นจากทุกข์ ทำพระนิพพานให้แจ้ง กลับคิดหาทางที่จะลาสิกขาไปครองเรือนตามเดิม สมณธรรมจึงไม่เจริญ ทั้งนี้เพราะความเกียจคร้าน ทำให้หมดโอกาสที่จะบรรลุมรรคผลนิพพาน

เพื่อนสหธรรมิกเห็นเช่นนั้น พากันนั่งสนทนากันว่า “อาวุโสทั้งหลาย ภิกษุรูปนี้เกียจคร้านเหลือเกิน ขนาดตั้งใจบวชอุทิศชีวิตในพระศาสนา ซึ่งเป็นหนทางของความหลุดพ้น ยังเป็นผู้เกียจคร้าน ไม่ยอมประพฤติปฏิบัติธรรมให้สมกับเป็น

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๔

พระภิกษุสาวกของพระบรมศาสดาเลย” ขณะนั้น พระศาสดาเสด็จมาและตรัสถามว่า “ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอสนทนากันเรื่องอะไร” พระภิกษุกราบทูลถึงเรื่องราวที่กำลังสนทนากัน พระบรมศาสดาตรัสว่า “มิใช่แต่บัดนี้เท่านั้น แม้ในกาลก่อน ภิกษุนี้ก็เป็นผู้เกียจคร้านเหมือนกัน” พระองค์จึงทรงเล่าอดีตนิทานให้ฟังว่า

สมัยก่อนพระเจ้าพรหมทัตครองราชย์อยู่ในนครพาราณสี พระโพธิสัตว์ได้บังเกิดเป็นอำมาตย์แก้วของพระราชา อำมาตย์แก้วหมายถึงผู้เป็นบัณฑิตนักปราชญ์มีปัญญามาก เป็นประดุจแก้วสารพัดนึก จึงได้นามว่า มหาอำมาตย์แก้ว พระเจ้าพาราณสีเป็นผู้ที่มีพระอภัยมัยเกียจคร้าน พระโพธิสัตว์คิดว่า “พระราชาราชของเราทรงเกียจคร้านเหลือเกิน เราจะทำให้พระองค์สำนึกตัวเพื่อประโยชน์สุขของอาณาประชาราษฎร์” พระโพธิสัตว์พยายามเสาะหาข้อเปรียบเทียบ เพื่อจะทำให้พระราชาได้คิด

วันหนึ่ง พระราชาเสด็จประพาสพระราชอุทยาน พร้อมด้วยอำมาตย์ข้าราชการบริพาร ทรงทอดพระเนตรเห็นตัวกระพองข้างตัวหนึ่ง ซึ่งเป็นสัตว์เกียจคร้านเชื่องช้า แม้จะเดินไปตลอดทั้งวันก็ไปได้ประมาณนิ้วหนึ่งหรือสองนิ้ว พระราชาตรัสถามว่า “สัตว์นั้นชื่ออะไร” มหาอำมาตย์กราบทูลว่า “ข้าแต่พระมหา-

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๕

ราชเจ้า ลัตว์นั้นชื่อ คชกุมภะ ตัวกระพองข้าง ลัตว์ประเภทนี้
เนือยช้ายิ่งนัก แม้จะเดินตลอดทั้งวัน ก็ไปได้เพียงไม่กี่นิ้ว”
พระองค์จึงตรัสถามเจ้าลัตว์ตัวนั้นว่า “ดูก่อนคชกุมภะ พวกเจ้า
เดินช้าเหลือเกิน เมื่อไฟป่าเกิดขึ้น พวกเจ้าจะอย่างไรกัน”

คชกุมภะตอบว่า “โพรงไม้และช่องแผ่นดินมีอยู่เยอะเยอะ
ถ้าพวกข้าพเจ้าไปไม่ถึงโพรงไม้ หรือช่องแผ่นดินเหล่านั้น พวก
ข้าพเจ้าก็ต้องตาย” มหาอำมาตย์แก้วรียบกราบทูลเสริมว่า “ใน
เวลาที่จะต้องทำช้าๆ ผู้ได้รับด่วนทำเสียเร็ว แต่เมื่อจะต้องรีบ
ด่วนทำ กลับทำช้าๆ ผู้นั้นย่อมผิดตรอนประโยชน์ของตนเอง
ส่วนบุคคลใด ในเวลาที่จะต้องทำช้าๆ ก็ทำอย่างช้าๆ และเมื่อ
จะต้องรีบทำ ก็รีบด่วนทำทันที ประโยชน์ของผู้นั้น ย่อมบริบูรณ์
เหมือนดวงจันทร์กำจัดความมืด เต็มดวงอยู่ฉะนั้น”

อำมาตย์แก้วสอนพระราชาท่อไปว่า “พึงรีบทำกิจให้
เสร็จล่วงหน้า อย่าให้กิจมาบีบรัดตัวในเวลาที่ทำภารกิจ ผู้ที่รีบ
ทำกิจให้สำเร็จ ย่อมเป็นผู้เบาใจในภายหลัง ไม่ควรเห็นแก่นอน
มากเกินไป ควรตรวจการตีสู่ราเมรียจนละเอียดภารกิจบ้านเมือง
บ้านเมืองย่อมเจริญเพราะมีผู้นำปกครองแผ่นดินโดยธรรม”

พระราชชาติได้สดับถ้อยคำของพระโพธิสัตว์ ทรงเข้าใจว่า
อำมาตย์แก้วต้องการสอนพระองค์ ประราณาที่จะให้พระองค์

ขยันถูกเวลานำพาสู่ความสำเร็จ

๕๖

เป็นคนขยันและเอาใจใส่ในการบริหารบ้านเมือง และทรงคิดได้อีกว่า โทษของความเกียจคร้านมีแต่ นำความทุกข์มาให้ ถ้าหากผู้นำไม่ประพฤติธรรม ปวงประชาก็จะไม่ประพฤติธรรม พลอยเป็นคนเกียจคร้านตามไปด้วย เมื่อเป็นเช่นนั้น ปัญหาต่างๆ มากมายก็จะเกิดขึ้นจนแก้ไขไม่ทัน ตั้งแต่บัดนั้นมา พระราชาก็มิได้ทรงเกียจคร้าน กลับขยันหมั่นเพียรในการประกอบพระราชกรณียกิจ ปกครองประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง ทำให้อาณาประชาราษฎร์อยู่อย่างมีความสุข

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า ถ้าเรารู้ว่าสิ่งใดดี สิ่งใดควรทำ เราต้องรีบฉวยโอกาสนั้น ทำให้สำเร็จ อย่าได้รอช้า ต้อง “ดริต-ดริต สิมสิม” คือด่วนๆ เร็วๆ ให้ระแวงภัยที่ควรระแวง และระวังภัยที่จะเกิดขึ้น ถ้ามัวเกียจคร้านปล่อยเวลาให้ผ่านไปอย่างไร้ประโยชน์ บุญบารมีก็ไม่เกิดขึ้น โดยเฉพาะสิ่งที่เราต้องเร่งรีบทำให้เร็ว และทำให้ได้มากที่สุด ก็ไม่มีอะไรเกินกว่าการสั่งสมบุญบารมี เพราะบุญบารมีจะเป็นเครื่องคอยอุปถัมภ์ส่งเสริมชีวิตเราให้สมบูรณ์ บริบูรณ์ด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ สมบูรณ์ทั้งโลกียทรัพย์และอริยทรัพย์

เราได้โอกาสที่ดีที่สุด คือการเกิดมาเป็นมนุษย์ มาพบพระพุทธศาสนา มีเนื้อนาบุญ และมีผู้คอยชี้แนะหนทางไปสู่

ขยันถูกเวลา นำพาสู่ความสำเร็จ

๕๓

สวรรค์และนิพพาน เพราะฉะนั้นให้ขยันสร้างบารมี อย่าได้
เกียจคร้าน อย่ามองข้ามหรือทำเป็นมองไม่เห็นความสำคัญของ
การสร้างบุญบารมี ไม่ว่าจะเป็นการให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา
อย่าเอาความเหนื่อยอ่อนล้ามาเป็นข้ออ้าง เอาภารกิจภาระงาน
มาเป็นข้อแก้ ทำให้เราไม่ขวนขวายในการทำความดี อย่า
ขี้เกียจ ให้ขยันกันเถิด บุญบารมีของเราก็ได้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์
สมบัติจักรพรรดิตักไม่พร่องจะได้บังเกิดขึ้นไว้เป็นเครื่องอำนวยความสะดวก
ในการสร้างบารมี

เมื่อสมบัติภายนอกมีเพียงพอ เราจะได้มีเวลานั่ง
หลับตาทำภาวนาได้เต็มที่ เพื่อแสวงหาสมบัติอันล้ำค่าภายใน
คือพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นรัตนะอันประเสริฐ ล้ำเลิศกว่ารัตนะใดๆ
ในโลก จะได้ทำงานที่แท้จริง คืองานขจัดกิเลสอาสวะไปสู่อาย-
ตนิพพาน ก่อนที่สังขารร่างกายของเราจะร่วงโรย ให้รีบสร้าง
ความดี ประพฤติธรรมให้เต็มที่ ต้องเร่งรีบแข่งกับเวลาที่มา
แย่งความแข็งแรงของเราไปทุกวัน ทำให้เราแก่ลงไปเรื่อยๆ
ชีวิตก็ใกล้เข้าไปสู่ความตายทุกขณะ เหมือนไม้ใกล้ฝั่งที่ถูกคลื่นซัด
ร่อนโน่นล้นมอย่างเดียว ดังนั้นให้หมั่นทำใจหยุดนิ่งทุกๆ วัน
ทำให้ได้ตลอดเวลาในทุกอิริยาบถ เช่นนี้แล้ว เราย่อมสมปรารถนา
ได้เข้าถึงธรรมกันทุกๆ คน

พุ่ ม เท ส ร ำ ง บ าร มี

ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้าน ว่าเป็นภัย และ
เห็นการปรารถนาเพียร ว่าเป็นความปลอดภัย แล้วปรารถ
ความเพียรกันเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

๑๐๐

เมื่อบุคคลปรารถนาจะทำอะไรแล้วพึงกระทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ ไม่ควรปล่อยทิ้งไว้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะถ่วงความเจริญก้าวหน้า ในชีวิตของเรา เหมือนดินพอกหางหมู ไม่เกิดประโยชน์อันใด ควรที่เราระเบิดรื้อขนขวายทำงานให้สำเร็จสมบูรณ์ จะได้เป็น อุปลัษย์ติดตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ เมื่อตัดสินใจจะทำอะไรต่อไป จะได้ไม่ต้องมาทวงหน้าพะวงหลัง เพราะเรายังมีงานหลักที่เป็นงานสำคัญกำลังรอเราอยู่ งานหลักที่แท้จริงนั้น คือการ ทำใจหยุด ใจนิ่ง เป็นกรณียกิจที่สำคัญ ควรที่เรจะต้องหมั่นทำ กาวนา ให้เข้าถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึกของ พวกเราให้ได้

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อปทาน ว่า

“โกสขชฺ ภยโต ทิสฺวา วิริยารมฺภณฺจ เขมโต
อามฺรทวิริยา โทถ เอสา พุทฺธานุสาสนี

ท่านทั้งหลายจงเห็นความเกียจคร้าน ว่าเป็นภัย และ
เห็นการปรารถนาความเพียร ว่าเป็นความปลอดภัย แล้ว
ปรารถนาความเพียรกันเถิด นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า
ทั้งหลาย”

เราเกิดมาสร้างบารมี ต้องทุ่มเททั้งชีวิตจิตใจ เพื่อสร้าง
บุญกุศล เพราะการเกิดมาเป็นมนุษย์นั้นแสนยาก เมื่อเรารู้

พุทธศาสน์ธรรม

๑๐๑

เป้าหมายของชีวิตแล้ว ควรสละความเกียจคร้านออกจากใจ
เร่งรีบทำความดีสั่งสมบุญให้เต็มที่ ชีวิตจะได้ปลอดภัย เพราะ
เวลาในโลกนี้มีน้อย เราต้องใช้เวลาที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุด
เพื่อที่เราจะได้บุญบารมีเพิ่มมากขึ้น และบุญนี้จะเป็นปัจจัยให้
เราประสบความสำเร็จรุ่งเรืองต่อไปในภายภาคเบื้องหน้า

*ดังเช่นพระบรมโพธิสัตว์เจ้าของเรา เมื่อครั้งเสวยพระ-
ชาติเป็นพระราชา พระนามว่า **มหาสิลวราช** ในเมืองพาราณสี
พระองค์ไม่เคยว่างเว้นจากการทำความดี แม้จะมีอุปสรรคมาก
เพียงใด ก็ไม่เคยสนใจ มุ่งหน้าทำความดีเรื่อยไป พระองค์ทรง
เป็นพระธรรมราชา ได้สร้างโรงงานไว้ ๖ แห่งรอบเมือง ทรง
บริจาคทานอยู่เป็นนิตย์ ทรงรักษาศีล รักษาอุโบสถศีลเป็นประจำ

ครั้งนั้น มีอำมาตย์คนหนึ่งได้ทำความผิดไว้ จึงถูกพระ-
ราชาขับไล่ออกจากเมือง เขาได้ไปรับราชการอยู่ที่แคว้นโกศล
และทูลยุยงพระเจ้าโกศลว่า “ราชสมบัติในกรุงพาราณสี ประดุจ
ดังรวงผึ้งที่ไม่มีตัวผึ้ง พระราชาก็อ่อนแอ ควรที่เราจะยึดราช-
สมบัตินั้นไว้” พระเจ้าโกศลจึงทดลองส่งทหารไปสืบดู โดย
แสร้งทำเป็นไปลักขโมยในกรุงพาราณสีถึง ๓ ครั้ง

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

๑๐๒

พวกสายสืบทั้งหมดถูกทหารของพระเจ้ากรุงพาราณสีจับตัวไว้ได้ทุกครั้ง เมื่อถูกส่งตัวเข้าไปในวัง แทนที่พระราชาจะลงโทษ กลับพระราชทานทรัพย์ให้ และปล่อยตัวออกมา พวกสายสืบจึงกลับมารายงานพระเจ้าโกศลว่า กองกำลังของฝ่ายตรงข้ามอ่อนแอจริงๆ ทำให้พระเจ้าโกศลหลงเชื่อสนิท แต่ความเป็นจริง ในกรุงพาราณสีมีอำมาตย์กว่า ๑,๐๐๐ นาย ที่เก่งกล้าสามารถ ถ้าพระราชาทรงปรารภนา พวกเขาสามารถไปยึดราชสมบัติทั่วชมพูทวีปมาถวายพระเจ้าสิลราชได้โดยไม่ยากเลย

พระเจ้าโกศลจึงยกกองทัพจะไปยึดเมืองพาราณสี เหล่าอำมาตย์ของพระเจ้าพาราณสีต่างขออาสาจะไปจับพระเจ้าโกศลงมาลงโทษ แต่ได้รับการทัดทานจากพระราชา เพราะพระองค์ไม่อยากให้เสียเลือดเนื้อ ทรงยอมที่จะสละราชบัลลังก์เพื่อความผาสุกของพลนิกร ในที่สุด พระเจ้าโกศลจึงสั่งจับพระเจ้าสิลราชพร้อมทั้งอำมาตย์ เอาไปฝังที่ป่าช้าผิติดิบ ให้โผล่แต่ศีรษะขึ้นมา พระราชาทรงให้อโวกาแก่ทุกคนว่า “อย่าไปผูกพยาบาทใคร ทำใจให้สงบ ให้แผ่เมตตากับศัตรูทุกคน”

ข้าราชการต่างทำตามโอวาทของพระองค์ เพราะเชื่อในคุณธรรมของพระราชาวา จะไม่มีอันตรายเกิดขึ้นกับ

หมู่เทพสร้างบารมี

๑๐๓

พระองค์อย่างแน่นอน

ครั้นตกตึก พวกสุนัขจิ้งจอกออกมาหากินที่ป่าช้า เมื่อพระเจ้าสิลวราชและบริวารเห็น ก็ตะเพิดไล่พร้อมๆ กัน ทำให้พวกสุนัขจิ้งจอกตกใจวิ่งหนีไป แต่เมื่อเหลียวกลับมา มองไม่เห็นใครติดตามมา จึงเข้าไปใหม่ ก็ถูกตะเพิดไล่ออกมาอีก เป็นอย่างนี้ถึง ๓ ครั้ง สุนัขจิ้งจอกจึงรู้ว่า คนเหล่านี้ถูกฝังอยู่ในหลุมขยิบเขยื้อนไม่ได้ จึงเข้าไปใหม่อีกครั้ง ตัวจำฝูงกระโดดเข้าไปก่อน หมายจะขยี้พระศอของพระราชา พระองค์ทรงใช้ความว่องไวเอากางกตที่คอของมันลงกับพื้นดินไว้แน่น มันร้องและดินตะกุดดินเป็นการใหญ่

ฝูงสุนัขจิ้งจอกได้ยินเสียงของจำฝูง ก็รู้ว่ามิอันตรายเกิดขึ้น ต่างพากันหนีเอาตัวรอดไปหมด เมื่อคืนรอบๆ พระศอของพระราชาหลวมแล้ว พระองค์จึงค่อยปล่อยมันไป และถอนตนเองขึ้นจากหลุมได้ จากนั้นพระองค์รีบช่วยอำมาตย์ทั้งหมดให้ขึ้นจากหลุมด้วย

คืนนั้น มียักษ์ ๒ ตน ทะเลาะกันเรื่องแบ่งซากศพ ต่างตกลงกันไม่ได้ เมื่อเห็นพระเจ้าสิลวราชผู้ทรงทศพิธราชธรรมประทับอยู่ใกล้ๆ จึงพากันไปเข้าเฝ้าพระองค์ และกราบทูลให้ช่วยแบ่งซากศพ พระองค์ตรัสว่า “ตอนนี้ร่างกายของเรายังไม่

ทูลเกล้าฯ ถวาย

๑๐๔

สะอาด ขอให้เราได้ชำระล้างร่างกายก่อน”

ยักษ์ทั้งสองจึงไปเอน้ำอบและผ้าสาฎกชุดใหม่มาถวาย จากนั้นพระราชทานว่า ตอนนี้พระองค์กำลังหิว ยักษ์ก็รีบไปนำพระกระยาหารมาถวาย พระราชารับสั่งให้ไปเอาพระขรรค์มาให้ และผ่าศพที่ยักษ์นำมาเป็นสองส่วนแบ่งให้ยักษ์เท่าๆ กัน

เมื่อยักษ์กินอิ่มแล้ว ก็ทูลถามว่าจะให้ช่วยอะไรพระองค์ได้บ้าง พระราชาจึงรับสั่งให้ยักษ์พาพระองค์ไปที่ห้องบรรทมของพระเจ้าโกศล และให้พาหม้ออำมาตย์ทั้งหมดกลับบ้าน ซึ่งยักษ์ทั้งสองทำตามทุกอย่าง เมื่อพระเจ้าสิลราชเสด็จเข้าไปในห้องบรรทมของพระเจ้าโกศล เาปลายพระขรรค์วางแนบพระอุทรของพระเจ้าโกศล ซึ่งกำลังบรรทมหลับ พระองค์รู้สึกตัวตื่นขึ้นด้วยความตกพระทัยกลัวตาย ทูลอ้อนวอนให้พระเจ้าสิลราชไว้ชีวิตด้วย

พระเจ้าสิลราชทรงเป็นพระธรรมราชา มีพระหฤทัยประกอบด้วยความเมตตา ได้ตรัสเล่าความจริงทั้งหมด ทรงไว้ชีวิตพระเจ้าโกศล และให้อภัยทุกอย่าง พระเจ้าโกศลทรงรำพึงว่า “แม้แต่ยักษ์ที่กินเลือดเนื้อมนุษย์ ยังรู้ถึงคุณของพระองค์ แต่หม่อมฉันเป็นมนุษย์แท้ๆ ยังไม่รู้ซึ่งถึงคุณของพระองค์ผู้สมบุรณ์ด้วยศีลเลย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป หม่อมฉันจะไม่ประทุษร้าย

พุทธมณฑลบุรีรัมย์

๑๐๕

พระองค์อีก” ทรงทำสัตย์ปฏิญาณ และกราบทูลขอขมากับ
พระเจ้าสิลราช

รุ่งเช้า พระเจ้าโกศลให้บรรดาเสนามาตย์ พราหมณ์
คฤหบดีทุกหมู่เหล่า มาประชุมกัน และประกาศสรรเสริญคุณ
ของพระเจ้าสิลราชท่ามกลางบริษัทนั้นอีกครั้ง จากนั้น
พระองค์ทรงลงอาญาอำมาตย์ผู้ยุยงให้พระองค์ต้องมาเช่นฆ่าผู้อื่น
แล้วเสด็จกลับแคว้นโกศล

เราจะเห็นว่า หากมีศีลบริสุทธิ์ คือ มีความบริสุทธิ์ทั้งกาย
วาจา ใจ แม้ในภาวะวิกฤติ ก็สามารถเปลี่ยนเป็นโอกาสได้ โดย
เฉพาะผู้ที่มีความเมตตาปรารถนาดีต่อบุคคลอื่นด้วยความ
บริสุทธิ์ใจ แม้อมนุษย์ยังคุ้มครองรักษา เหมือนพระบรมโพธิสัตว์
ท่านพันกัณฐะทั้งหลายมาได้ ด้วยอาศัยความบริสุทธิ์ และ
บุญบารมีของตัวท่าน ความบริสุทธิ์จะยังหยุดสิ่งที่ไม่ดี หรือ
คนไม่ดีที่จะมาประทุษร้ายเรา จะช่วยเปลี่ยนจากดำให้เป็นขาว
จากความมืดเป็นความสว่าง ถ้าใจเราบริสุทธิ์จริงๆ

เพราะฉะนั้น เราต้องมีหัวใจดุจเดียวกับพระโพธิสัตว์
เมื่อคิดจะทำอะไรที่ติงามจะต้องทำให้สำเร็จให้ได้มีกำลังเรี่ยวแรง
มีสติปัญญา มีความเพียรเท่าไร ก็ทุ่มเทให้เต็มที่ อย่าไปมัวมอง
ดูปัญหา หรืออุปสรรคที่ทำให้กำลังใจถดถอย แต่จงมองดู

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

๑๐๖

อานิสงส์ใหญ่ที่จะเกิดขึ้น กำลังใจของเราจะได้ส่งส่งตลอดเวลา และทุ่มให้สุดตัว ผังแห่งการทำความจริง ก็จะติดตัวเราไปตลอด เราจะพบแต่คำว่า สำเร็จ คำว่าไม่สำเร็จ ไม่ได้ จะไม่มีในใจของพวกเรานักสรางบารมี โดยเฉพาะการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกาย เป็นสิ่งที่ต้องเพียรพยายามเรื่อยไป เพราะธรรมกายเป็นเป้าหมายของชีวิตที่แท้จริง ขอให้พวกเราตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้กันทุกคน

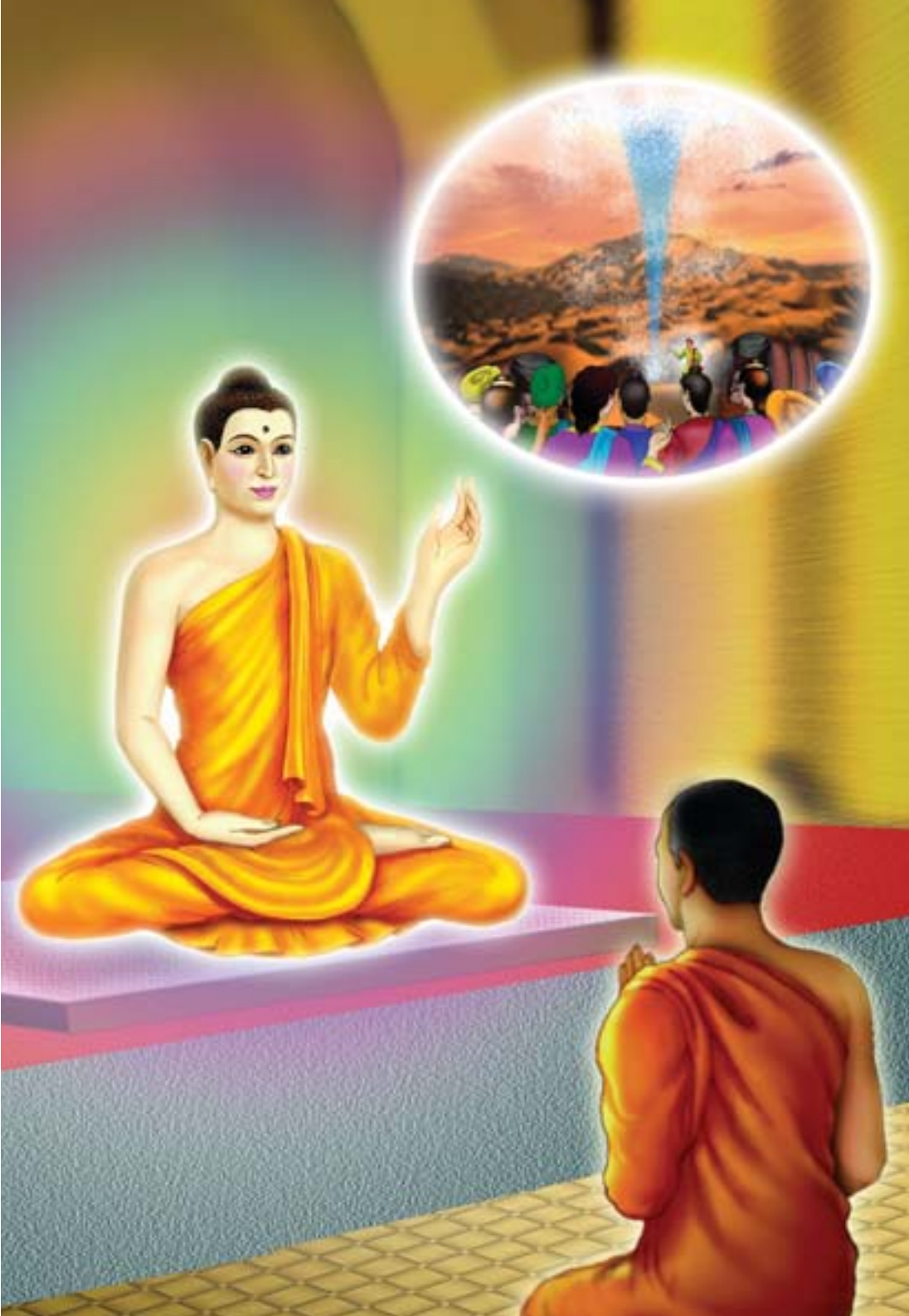

๑๒

ผู้ไม่เกียจคร้าน

ชนทั้งหลายผู้ไม่เกียจคร้าน ขุดภาคพื้นทีทางทราย
ได้พบน้ำในทางทรายนั้น ณ ที่ลานกลางแจ้ง ฉันทิ มุนี
ผู้ประกอบความเพียรและกำลังและเป็นผู้ไม่เกียจคร้าน พึงได้
ความสงบใจ ฉันทิ

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๐๕

การได้เกิดมาเป็นมนุษย์ นับว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก เพราะต้องอาศัยกำลังบุญบารมีที่ได้สั่งสมมาอย่างดี และนับเป็นความโชคดีอย่างยิ่งโดยเฉพาะผู้ที่ได้เกิดมาในบรรพพุทธศาสนา ถือเป็นบุญลาภอันประเสริฐ เพราะชีวิตของความเป็นมนุษย์นั้น ต่างจากสัตว์โลกทั้งหลาย ที่มีร่างกายและสติปัญญา รู้ว่าอะไรผิด อะไรถูก อะไรเป็นความดี อะไรเป็นความชั่ว และยังสามารถสร้างบุญบารมีได้อย่างเต็มที่ ร่างกายของมนุษย์เป็นอุปกรณ์สำคัญที่สร้างความดีได้อย่างเต็มที่ และเป็นฐานสำหรับรองรับคุณธรรมความดีที่ยิ่งๆ ขึ้นไป เป็นที่ฝึกฝนอบรมจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ จนสามารถเข้าถึงพระธรรมกาย และกำจัดกิเลสอาสวะทั้งหลายที่หมักดองอยู่ในจิตใจให้หมดสิ้นไปได้

การที่จะเข้าถึงธรรมอันประเสริฐ คือ พระธรรมกายที่มีอยู่ภายในตัวของเราได้ นั้น ต้องปล่อยวางภารกิจการเครื่องกังวลใจออกไปให้หมด โดยการหยุดใจไว้ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๓ ซึ่งเป็นฐานที่ตั้งของใจอย่างถูกต้องถาวร ให้หมั่นประกอบความเพียรไม่เกียจคร้าน และประพฤติดุทธอย่างสม่ำเสมอ ไม่นานความสุขอันเกิดจากการทำใจหยุดนิ่งจะพร่างพรูออกมาอย่างจะนับจะประมาณมิได้

พระลัมมาลัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน วัณณุปถชาดก ว่า

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๐

“อภิลาสโน วณฺณปเถ ขณฺนตา

อุทฺทงฺคณฺเ ตตฺถ ปปี อวิฺนทุ

เอวํ มุนิ วิริยพลฺลุปฺปนโน

อภิลาสฺ วิบุเท ททยสฺส สนฺติ

ชนทั้งหลายผู้ไม่เกียจคร้าน ขุดภาคพื้นที่ทางทราย
ได้พบน้ำในทางทรายนั้น ณ ที่ลานกลางแจ้ง ฉันทอ มุนิ
ผู้ประกอบความเพียรและกำลังและเป็นผู้ไม่เกียจคร้าน
พึงได้ความสงบใจ ฉันทนั้น”

ในสังคมของชาวโลกนั้นความสำเร็จของงานเป็นสิ่งที่ทุกๆ
คนต่างปรารถนา งานทุกอย่างจะสำเร็จได้เป็นอย่างดี จะต้อง
อาศัยธรรมะของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วย ซึ่งธรรมบทนั้นได้แก่
อิทธิบาท ๔ คือ มีความรักในงานที่จะทำ เห็นความสำคัญของ
งานนั้น และใช้ความเพียรพยายาม มุมานะ อีกทั้งมีความเอาใจใส่
พิจารณาตรวจตรางานอยู่เสมอและหมั่นปรับปรุงให้ดีขึ้นเรื่อยๆ
เช่นนี้แล้ว ย่อมบรรลุผลที่ตั้งใจอย่างแน่นอน งานสร้างบารมีก็
เช่นเดียวกัน ต้องมีความรักความเอาใจใส่ในการทำความดี
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติธรรมที่จะให้มีประสบการณ์
ภายในที่ดี เป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระรัตนตรัยภายในได้นั้น
จะต้องรักการปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง หมั่นสังเกตผลและ

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๑

อาศัยความเพียรพยายาม ไม่ท้อแท้ท้อถอย หรือเลิกความเพียร
กลางคัน

*ครั้งพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าประทับอยู่ ณ เชตวันมหา-
วิหารในเมืองสาวัตถี มีกุลบุตรคนหนึ่งได้ไปฟังพระธรรมเทศนา
ของพระพุทธองค์ เกิดจิตเลื่อมใส เห็นโทษในกาม และเห็น
อานิสงส์ของการออกจากกาม จึงสละเพศฆราวาสออกบวช
เมื่ออุปสมบทได้ ๕ พรรษา เรียนมาติกาได้ ๒ บท และเรียนกัมมัฏ-
ฐานตามที่จิตของตนชอบในสำนักของพระบรมศาสดา ต่อมาได้
เข้าไปจำพรรษาบำเพ็ญเพียรอยู่ในป่าแห่งหนึ่งจนตลอดพรรษา
ก็ยังไม่บรรลุธรรมใดๆ เมื่อไม่เห็นแก่นิमित्त หรือแสงสว่าง ท่าน
จึงคิดว่า “พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสถึงบุคคล ๔ จำพวก ในบุคคล
๔ จำพวกนั้น สงสัยเราจะเป็นพวกปทปรมะ คือบัวใต้น้ำเป็นแน่
เห็นทีเราจะบรรลุมรรคผลไม่ได้ในปัจจุบันชาตินี้ อย่ากระนั้นเลย
จะมีประโยชน์อะไรกับการอยู่ในป่า เราจะไปสำนักของพระ-
บรมศาสดา แลดูพระวรกายอันงดงามยิ่งของพระองค์ และ
ฟังพระธรรมเทศนาอันไพเราะจะดีกว่า” เมื่อคิดดังนี้แล้ว ท่าน
ตัดสินใจกลับวัดพระเชตวันมหาวิหาร

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๒

ภิกษุผู้เป็นสทรรมิก เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เห็นท่าน กลับมา พวกท่านถามท่านว่า “อาวุโส ท่านเรียนกัมมัฏฐานใน สำนักของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเข้าไปป่า ด้วยความหวังว่า จะทำสมณธรรมมิใช่หรือ แต่บัดนี้กลับมาเที่ยวร่ำรรมกับการ คลุกคลีด้วยหมู่คณะ กิจแห่งบรรพชิตของท่านถึงที่สุดแล้วหรือ ท่านจะเป็นผู้ไม่มีการเกิดอีกแล้วหรือ”

ภิกษุนั้นตอบว่า “ดูก่อนอาวุโสทั้งหลาย เราไม่ได้บรรลุมรรคผลอันใดเลย ตัวเรานั้นน่าจะเป็นอกัปปบุคคล จึงได้ละ ความเพียรแล้วมายังสถานที่แห่งนี้”

ภิกษุทั้งหลายจึงพูดขึ้นว่า “อาวุโส ท่านบวชเรียนใน พระศาสนาของพระพุทธเจ้าผู้มีความเพียรมั่นคง แล้วกลับมา ละความเพียรเสีย ท่านกระทำการสิ่งอันไม่ใช่เหตุแล้ว มาเถิดท่าน พวกเราจะไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดากัน”

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทอดพระเนตรเห็นภิกษุนั้น จึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอพาภิกษุผู้ไม่ปรารณารูปนี้ มาทำไม”

ภิกษุทั้งหลายพากันกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ก็ภิกษุรูปนี้บวชในบวรพระพุทธศาสนาอันเป็นเครื่องนำออกจาก ทุกข์ เมื่อไม่สามารถกระทำความสมณธรรมให้เกิดขึ้น ก็ละความ

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๓

เพียรเสียแล้ว”

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสกับภิกษุนี้ว่า “ดูก่อนภิกษุ ได้อินว่า เธอละความเพียรจริงหรือ” ภิกษุนี้กราบทูลว่า “จริง พระเจ้าข้า” พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าจึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอ บวชเรียนในพระศาสนาอันเป็นเครื่องนำออกจากทุกข์อย่างนี้ ทำไมจึงไม่ให้เรา รู้จักเธออย่างนี้ว่า เป็นผู้มีความมักน้อย หรือ เป็นผู้มีความสันโดษ เป็นผู้สัจ เป็นผู้ไม่เกียจคร้านด้วยหมู หรือว่าเป็นผู้หมั่นปรารภความเพียรอยู่เสมอ แต่เธอกลับให้เรา รู้จักว่า เป็นผู้ละความเพียร เมื่อก่อนเธอเป็นผู้มีความเพียร พยายามอยู่ไม่ใช่หรือ เมื่อเกวียน ๕๐๐ เล่ม เล่นไปในเส้นทาง ทุรกันธาร พวกมนุษย์และโคทั้งหลายได้ต็มน้ำอย่างมีความสุข ก็เพราะอาศัยความเพียรซึ่งเธอผู้เดียวกระทำแล้ว แต่เพราะ เหตุไฉนบัดนี้ เธอจึงละความเพียรเสียเล่า”

ภิกษุทั้งหลายได้ฟังพระดำรัสเช่นนั้น จึงอ้อนวอน พระพุทเธองค์ว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ความเพียรที่ภิกษุรูปนี้ ละแล้ว ย่อมปรากฏแก่ข้าพระองค์ทั้งหลายในบัดนี้ แต่ในกาลก่อน การที่โคและมนุษย์ทั้งหลายได้ต็มน้ำอย่างมีความสุขในทาง กันธารในทะเลทราย เพราะอาศัยความเพียรของภิกษุรูปนี้ พวกข้าพระองค์ยังไม่รู้ ขอพระองค์ตรัสเหตุของเรื่องนี้แก่พวก

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๔

ข้าพระองค์ด้วยเถิด” พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงทรงนำเรื่องในอดีตมาตรัสเล่าว่า

ในอดีตกาล เมื่อคราวที่พระเจ้าพรหมทัตครองเมืองอยู่ที่เมืองพาราณสี พระโพธิสัตว์เป็นหัวหน้าพ่อค้าเกวียน ได้เดินทางในทะเลทรายตลอด ๖๐ โยชน์ ในทางกันดารนั้น เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นจะมีแต่ความร้อนประดุจกองถ่านเพลิง ไม่อาจข้ามทะเลทรายไปได้ เพราะเหตุนั้น เมื่อพระโพธิสัตว์ดำเนินไปในทางกันดาร จึงเอาเกวียนบรรทุกพืนน้ำมัน และน้ำเป็นต้นพักผ่อนเวลากลางวัน ออกเดินทางเฉพาะในยามที่พระอาทิตย์อัสดงคตด้วยสัญญาณของดวงดาว พ่อค้าเกวียนทั้งหลายเดินทางมาได้ ๕๙ โยชน์ จึงคิดว่าเหลืออีกคืนเดียวเท่านั้น พวกเราก็จะออกจากทะเลทรายแล้ว จึงบริโภคอาหารเย็น ใช้พืนและน้ำจนหมด จากนั้นพากันออกเดินทางต่อ

คืนนั้น คนนำทางเกิดความเหน็ดเหนื่อย จึงเปลอหลับไป โคทั้งหลายก็หวนกลับเข้ามาตามเส้นทางเดิม เดินทางไปอย่างนี้ตลอดคืนยันรุ่ง เมื่อคนนำทางตื่นขึ้นมา มองดูดาวนักษัตรก็รู้ว่านี่เป็นที่ตั้งค่ายพักแรมของพวกเขาเมื่อวานนี้ พวกพ่อค้าต่างปริวิตกคร่ำครวญ เพราะเสียบึงในการเดินทางหมดแล้ว จึงพากันตั้งปะรำ นอนเฝ้าไร่ไคอยู่ใต้เกวียนของตน

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๕

ขณะนั้นเอง พระโพธิสัตว์คิดว่า “เมื่อเราละความเพียรเสียแล้ว คนทั้งหลาย จักพากันฉิบหาย” รุ่งเช้า จึงสำรวจพื้นทราย เห็นกองหญ้าแพรกกองหนึ่งจึงคิดว่า หญ้าเหล่านี้เกิดขึ้นได้ เพราะอาศัยความชื้นของน้ำข้างล่าง จึงสั่งให้คนขุดลึกลงไปได้ ๖๐ ศอก ทันใดนั้น จอบได้กระทบกับหินดานข้างล่าง ทันทีที่ได้ยินเสียง จอบกระทบกับหิน พวกเขาพากันถอดถอนใจละความเพียรกันทั้งหมด

พระโพธิสัตว์คิดว่า “ภายใต้หินนี้ต้องมีน้ำแน่” จึงลงไปยืนที่พื้นหิน ก้มลงเงี่ยหูฟัง ได้ยินเสียงน้ำเบื้องล่าง ท่านรีบไปบอกคนรับใช้ว่า “พวกเรายังมีหวัง หากเธอละความเพียร พวกเราจะฉิบหายกันหมด ขอเธออย่าละความเพียรเลย จงเอาค้อนเหล็กนี้ลงไปทุบแผ่นหินเถิด” คนรับใช้ก็รับคำของพระโพธิสัตว์ และยืนทุบแผ่นหินนั้น จนกระทั่งแผ่นหินแตกออกเป็น ๒ ซีก กระแสน้ำประมาณเท่าลำตาลก็พวยพุ่งขึ้นมา คนทั้งหลายต่างพากันดื่มดื่มน้ำอาบน้ำ ประสู้อาหาร และเมื่ออาทิตย์อัสดง พวกเขาก็พากันออกเดินทางไปจนถึงจุดหมายปลายทาง ภิกษุเหล่านั้นได้ฟังพระธรรมเทศนา เกิดกำลังใจ ตั้งใจประกอบความเพียรใหม่ ในที่สุดก็ได้บรรลุธรรมเป็นพระอริยบุคคลสมความปรารถนา

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า บุคคลผู้มีความเพียร ไม่

ผู้ไม่เกียจคร้าน

๑๑๖

เกียจคร้าน แม้จะอยู่ในที่ที่ทุรกันดาร มีแต่ความลำบาก ก็สามารถผ่านวิกฤติจนกระทั่งประสบความสำเร็จได้เพราะอาศัยความเพียร บุคคลจึงเปลี่ยนจากปุถุชนเป็นพระอริยเจ้าได้ เหมือนอย่างพระบรมศาสดาของพวกเรา ก่อนที่จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้นั้น พระองค์ทรงมีความเพียรอย่างยิ่งยวด ทรงตั้งสัตยาธิษฐานในใจว่า “แม้เลือดเนื้อของเราจะเหือดแห้งหายไปเหลือแต่หนัง เอ็น กระดูกก็ตาม หากยังไม่ได้บรรลุพระสัมมาสัมโพธิญาณ จะไม่ยอมลุกจากที่”

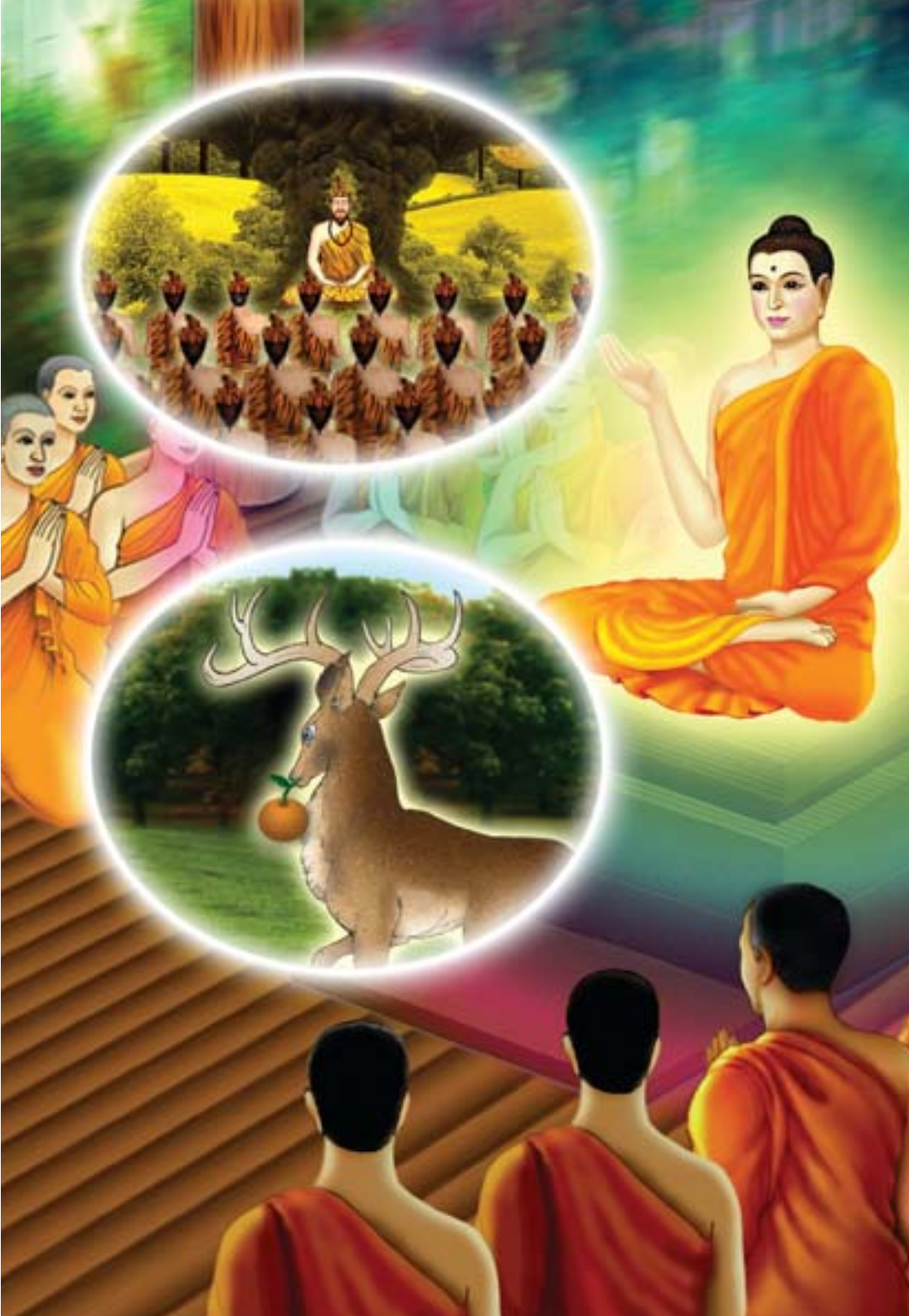
พวกเราในฐานะนักสร้างบารมี ผู้เดินตามรอยบาทพระบรมศาสดา ต้องมีความเพียร ไม่เกียจคร้านในการสร้างบารมี ให้ใช้วันเวลาของชีวิตที่มีอยู่ให้คุ้มค่า เร่งสร้างบุญบารมี และปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้ เราจะได้เป็นยอดนักสร้างบารมีที่มีแต่ความสมปรารถนากันทุกคน

ผลของ ความเพียรพยายาม

บุรุษผู้เป็นบัณฑิตควรพยายามรู้ไป ไม่ควรเบื่อหน่าย
จงดูผลแห่งความพยายาม ผลมะม่วงทั้งหลายที่หล่นให้บริโภค
อยู่ ก็ด้วยความพยายามทั้งนั้น ไม่ใช่เป็นของที่ลอยมาได้เอง

ผลของความเพียรพยายาม

๑๑๕

ความขยันหมั่นเพียร เป็นบ่อเกิดแห่งความสำเร็จทุกประการ บุคคลผู้มีความเพียรไม่เบื่อง่ายในการงานที่ตนกระทำ หมั่นฝึกฝนอบรมคุณธรรม ล้างสมความดี ประกอบบุญกุศลอยู่เป็นนิตย์ ย่อมได้รับความสุขและความสำเร็จ บุญกุศลที่ทำไว้จะเป็นเสบียงติดตัวข้ามภพข้ามชาติ ข้ามห้วงวัฏสงสารอันยาวไกล ความเพียรในการทำความดีของเรานั้นจะเป็นที่สรรเสริญอนุโมทนาสาธุการของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

มีธรรมภาษิตบทหนึ่งใน อัมพชาดก ว่า

“วាយเมเถว ปุริโส น นิพพินฺทยยุ ปณฺธิโต

วายามสฺส ผลํ ปสฺส ภูตฺตา อมฺพา อนินฺทิ

บุรุษผู้เป็นบัณฑิตควรพยายามรำไป ไม่ควรเบื่อง่าย จงดูผลแห่งความพยายาม ผลมะม่วงทั้งหลายที่หล่นให้บริโภคนอยู่ ก็ด้วยความพยายามทั้งนั้น ไม่ใช่เป็นของที่ลอยมาได้เอง”

พระบรมศาสดาของเรา กว่าที่พระองค์จะได้ตรัสรู้ อนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ ต้องบำเพ็ญบารมียาวนาน อย่างน้อย ๒๐ อสงไขยแสนมหากัป ปานกลาง ๔๐ อสงไขยแสนมหากัป อย่างมาก ๘๐ อสงไขยแสนมหากัป ทรงมีความเพียรพยายาม และมีขันติธรรมเป็นเลิศ สร้างบารมีโดยไม่คำนึงถึงประโยชน์

ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๐

สุขส่วนตัวในใจปรารถนาจะทำตนให้หลุดพ้นจากทุกข์ตลอดเวลา และยังมีพระทัยมุ่งมั่นที่จะให้สรรพสัตว์หลุดพ้นตามอีกด้วย จึงทรงสั่งสมบารมีอย่างยิ่งยวด ยอมสละทุกอย่างตั้งแต่อวัยวะ เลือดเนื้อและชีวิต เพื่อให้ได้ตรัสรู้ธรรมเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในภพชาติสุดท้ายพระบารมีเต็มเปี่ยม พระองค์ต้องทรง อาศัยพลังใจที่ยิ่งใหญ่ สลัดตนออกจากกามสุขัลลิกานุโยคใน พระราชวัง ซึ่งยากที่ปุถุชนธรรมดาจะทำได้ เสด็จออกมหา-ภิเนษกรรม ณ แสงหาทางพ้นทุกข์ ทรงมุ่งมั่นบำเพ็ญเพียรอย่าง เต็มที่เต็มกำลังความสามารถ ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ทั้งกลางวัน และกลางคืนยาวนานถึง ๖ ปี กว่าพระองค์จะได้ตรัสรู้ ต้องบำเพ็ญทุกรกิริยาที่เรียกว่า อุตตกิลมถานุโยค คือทรง ทรมานพระวรกายให้ลำบาก จนซูบผอมเหลือแต่หนังหุ้มกระดูก ซึ่งเป็นสิ่งที่ปุถุชนคนธรรมดาอยากจะได้

ในที่สุด เมื่อบารมีแก่กล้า พระองค์ทรงหันมาปฏิบัติ ตามเส้นทางสายกลางที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา ดำเนินจิตเข้าสู่ กลางของกลางภายในตัว จนเห็นกายในกายไปตามลำดับ และได้ตรัสรู้เป็นพระสัมพัทธ์ญาณพุทธเจ้า เป็นโลกวิทูผู้รู้แจ้งโลก ทั้งปวงด้วยญาณทัสสนะอันบริสุทธิ และพระองค์ยังทรงเป็น ผู้ฝึกบุคคลให้ดำเนินไปสู่หนทางพระนิพพานได้เป็นอย่างดี ทรง

ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๑

ตรวจดูบารมีของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ทำให้ทรงรู้ถึงอภัยภัยของเหล่าเวไนยสัตว์ที่จะโปรด หากบุคคลใดมีความตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองอย่างแท้จริง มีบารมีแถมรอบ พระองค์จะแนะนำบุคคลนั้น ให้ได้บรรลुरुทธมาภิสมัยสมความปรารถนาในชีวิต

ดังนั้น ความเพียรพยายามมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย โดยไม่ทอดอ้อยต่ออุปสรรคต่างๆ ที่มาขัดขวาง ย่อมยังผลสำเร็จให้บังเกิดขึ้น เป็นสิ่งที่จะต้องมีทั้งในงานทางโลกและทางธรรม ความเพียรพยายามไม่เพียงก่อให้เกิดผลดีเฉพาะตัวของเราเองเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อบุคคลอื่นอีกมากมาย ดังเช่นพระบรมโพธิสัตว์ทุกๆ พระองค์ ท่านมีความเพียรพยายามมุ่งมั่นในการสร้างบารมี จนกระทั่งบารมี ๓๐ ทศเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ เมื่อตรัสรู้ธรรมแล้ว ยังทำให้สรรพสัตว์ทั้งหลายได้ดื่มน้ำอมฤตธรรม ได้บรรลुरुทธมาภิสมัยกันมากมาย ฉะนั้นพระองค์จึงทรงสรรเสริญความเพียรพยายาม เหมือนดังเรื่องในสมัยพุทธกาล

*มีพราหมณ์คนหนึ่งเป็นกุลบุตรชาวเมืองสาวัตถี ได้ออกบวชถวายชีวิตในพระพุทธศาสนา เมื่อบวชแล้วก็ตั้งใจฝึกฝนอบรมตนเองให้สมบูรณ์ด้วยศีลาจารวัตร กระทำกิจวัตรต่างๆ มิให้ขาดตกบกพร่อง ชาวบ้านเห็นข้อวัตรปฏิบัติเช่นนั้น

*มก. อัมพชาดก เล่ม ๕๖ หน้า ๔๘๐

ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๒

ต่างเกิดความเลื่อมใสในปฏิปทาจริยาวัตรของท่าน จึงพากันมาถวายปัจจัยไทยธรรม เพื่ออำนวยการความสะดวกในการประพฤติปฏิบัติธรรมของท่าน ตั้งแต่นั้นมาลาภและสักการะจำนวนมากมายกเกิดขึ้นกับท่าน

ภิกษุทั้งหลายเห็นดังนั้น จึงยกเรื่องของท่านขึ้นสนทนากันในโรงธรรมสภาว่า “ผู้มีอายุทั้งหลาย ภิกษุนั้นยังลาภและสักการะมากมายให้เกิดแก่ตนเอง เพราะอาศัยความขยันหมั่นเพียรถึงพร้อมด้วยวัตรปฏิบัติ ความผาสุกจึงเกิดขึ้นแก่ภิกษุเป็นอันมาก” ในขณะนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จมาถึงแล้วก็ตรัสถามว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บัดนี้เธอทั้งหลายนั่งประชุมสนทนากันด้วยเรื่องอะไรอยู่”

เมื่อภิกษุทั้งหลายกราบทูลพระพุทธองค์แล้ว พระองค์จึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มิใช่แต่ในบัดนี้เท่านั้น แม้แต่ในปางก่อน ภิกษุนี้ก็เคยเป็นผู้มีความเพียรพยายามและถึงพร้อมด้วยศีลาจารวัตร เพราะอาศัยเธอรูปเดียว ฤๅษี ๕๐๐ คน ไม่ต้องเข้าไปในป่าหาผลไม้มาเป็นอาหาร แต่เลี้ยงชีพด้วยผลไม้ที่ภิกษุนี้นำมาเท่านั้น” ทรงนำเรื่องในอดีตมาเล่าให้ฟังว่า

ในอดีตกาล พระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติอยู่ในเมืองพาราณสี พระบรมโพธิสัตว์บังเกิดในตระกูลอุทิจจพราหมณ์

ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๓

เมื่อเจริญวัย ได้ออกบวชเป็นฤๅษี มีฤๅษี ๕๐๐ คน เป็นบริวาร อาศัยอยู่ที่เชิงเขาในป่าหิมพานต์ในสมัยนั้นเกิดความแห้งแล้งมาก น้ำในแม่น้ำก็เหือดแห้ง เมื่อพวกลัตว์ทั้งหลายไม่ได้น้ำดื่ม ต่างพากันเดือดร้อน

ในหมู่ดาบสเหล่านั้น มีดาบสรูปหนึ่งเห็นความลำบากของเหล่าลัตว์ เกิดความสงสาร จึงตัดต้นไม้มาทำเป็นรางแล้ว ชั่งน้ำให้เป็นน้ำดื่มกินของพวกลัตว์ เมื่อลัตว์ทั้งหลายมากินน้ำมากขึ้นเรื่อยๆ ดาบสจึงไม่มีโอกาสไปหาผลไม้มาเป็นอาหาร แม้ดาบสเองก็ซุบผอมเพราะอดอาหาร แต่ยังคงมีน้ำใจที่เต็มเปี่ยม ด้วยเมตตากรุณาให้น้ำอยู่นั่นเอง

ฝูงเนื้อเห็นความตั้งใจของท่าน พากันคิดว่า ดาบสนี้ให้น้ำดื่มแก่เรา จึงไม่มีโอกาสไปหาผลไม้ ต่างทำกติกากันว่า ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ผู้ที่มาต็มน้ำจงคาบผลไม้มาตามสมควรแก่กำลังของตนด้วย

ตั้งแต่นั้นมา เหล่าลัตว์ทั้งหลายต่างคาบผลไม้มีผลมะม่วง และขนุน เป็นต้น มาให้ดาบส ผลไม้ที่ลัตว์ต่างๆ เหล่านั้นนำมาให้ รวมกันแล้วได้วันละประมาณ ๒ เล่มเกวียน ทำให้ดาบสทั้ง ๕๐๐ พลอยได้ฉันทผลไม้กันไปด้วย แม้ฤดูแล้งจะผ่านไปแล้วก็ตาม ลัตว์ทั้งหลายก็ยังคงคาบผลไม้มาให้ทุกวัน เพราะระลึกถึงความ

ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๔

ติของดาบสรูปนั้น พระโพธิสัตว์จึงกล่าวสรรเสริญดาบสว่า เพราะอาศัยท่านผู้มีความเพียรถึงพร้อมด้วยศีลและวัตร ดาบสทั้งหลายจึงเป็นอยู่อย่างไม่ลำบาก ขึ้นชื่อว่าความเพียรพยายาม เป็นกิจที่ควรกระทำโดยแท้

เราจะเห็นได้ว่า ความเพียรเป็นสิ่งประเสริฐ ที่บัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายสรรเสริญ เราเกิดมามีเป้าหมายที่จะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม มีมโนปณิธานอันสูงส่ง มุ่งตรงต่อหนทางพระนิพพาน トラบใดที่สรรพสัตว์ทั้งหลายยังเวียนว่ายอยู่ในทะเลทุกข์ มองไม่เห็นฝั่งแห่งพระนิพพาน เราจะต้องเพียรพยายามทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตรผู้เป็นแสงสว่างของโลก แนะนำให้ชาวโลกเข้ามาสู่เส้นทางธรรม ซึ่งเป็นเส้นทางของพระอริยเจ้า

ความเพียรเป็นปัจจัยสำคัญ อันเป็นเหตุแห่งความสำเร็จสมประสงค์ทุกอย่าง แม้กระทั่งความเพียรพยายามในการละบาปอกุศลสิ่งที่ไม่ดีทั้งปวง ย่อมต้องอาศัยความเพียรพยายามในการทำความคิดดี หนั้นฝึกฝนอบรมจิตใจของตนให้สะอาดบริสุทธิ์จะได้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะเข้าสู่อายตนิพพาน ความเพียรพยายามเช่นนี้ ย่อมเป็นที่น่าอนุโมทนาสรรเสริญของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย กิตติศัพท์อันดีงามย่อมฟุ้งขจรไปทั่วทุกสารทิศ

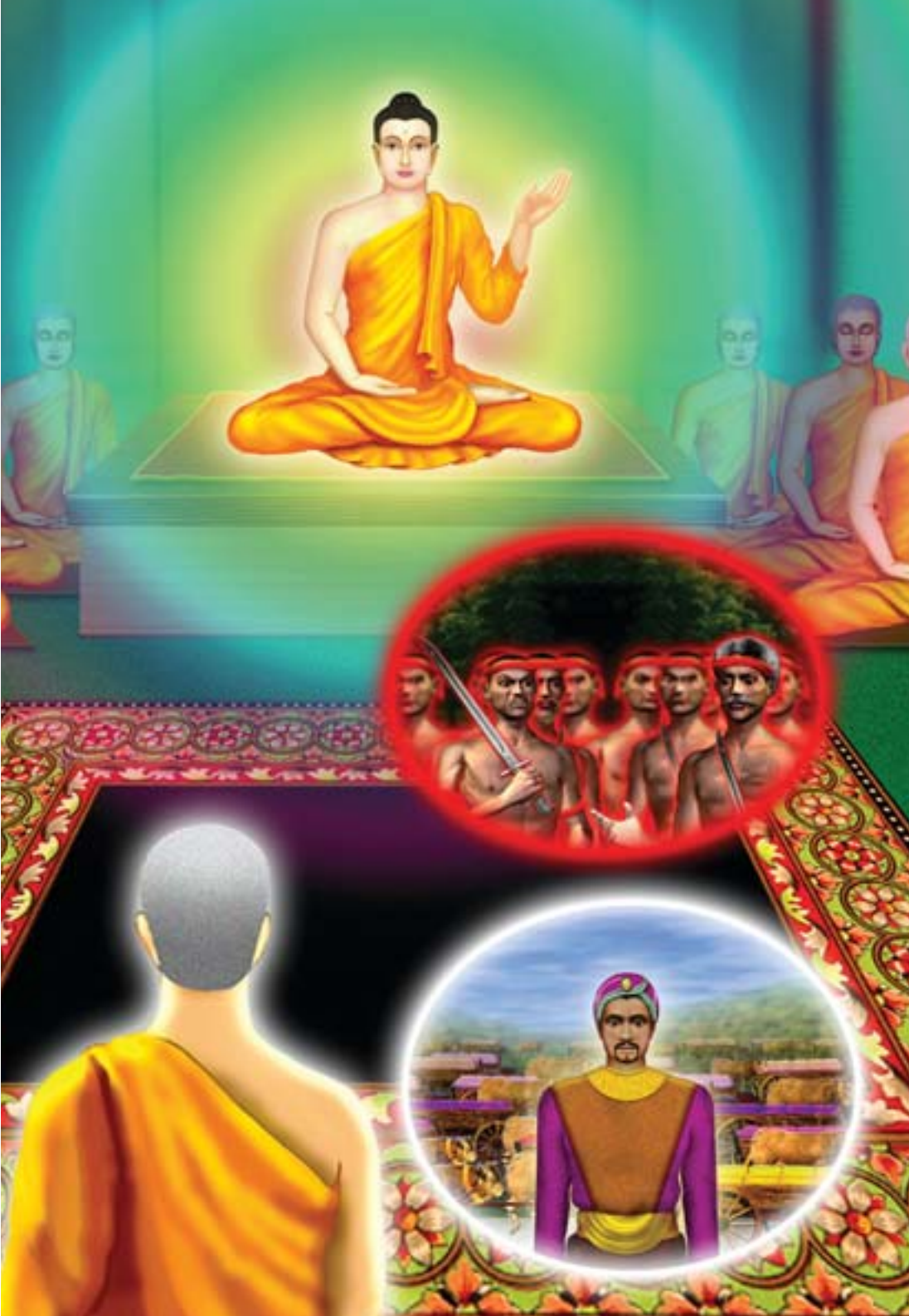
ผลของความเพียรพยายาม

๑๒๕

ดังนั้น พวกเราทั้งหลายจงเพียรพยายามในการทำความดีต่อไป อย่าย่อมนพ่ายแพ้ อย่าท้อแท้ เมื่อตั้งใจจะทำอะไรแล้ว ต้องทำให้สำเร็จ ถ้าเรามีความมุ่งมั่นอย่างเอาจริงเอาจัง ทุกอย่างจะสำเร็จหมด พระบรมศาสดาของเราทรงเป็นแบบอย่างก่อนที่จะได้ตรัสรู้สูตรสูตรสัมมาสัมโพธิญาณ พระองค์ทรงมีความเพียรอย่างยิ่งยวด ที่เรียกว่า “จาตุรงควิริยะ” ท่านกล่าวไว้ว่า “แม้เนื้อเลือดในสรีระจักเหือดแห้งไป เหลือแต่หนังเอ็น และกระดูกก็ตามที เมื่อยังไม่สำเร็จประโยชน์ที่บุคคลจะพึงได้ด้วยกำลังแห่งความเพียร และด้วยความบากบั่นของบุรุษแล้ว ที่จะหยุดละความเพียรนั้น เป็นไม่มี”

หลวงปู่วัดปากน้ำฯ ของเราก็คงเช่นเดียวกัน เคยกล่าวไว้ว่า “ของจริงคู่กับคนจริง ธรรมะเป็นของจริง จะเข้าถึงได้ต้องเอาจริง ถ้าทำจริงละก็ ได้ทุกคน จริงแค่ไหน แค่วิตติ ฉันเองสองคราวไม่ได้ตายเถอะ...นี่ พอลึงกำหนดเข้ามันก็ได้ ไม่ตายสักที” นี่ต้องจริงอย่างนี้ เพราะฉะนั้นอย่าประมาท ให้ตั้งใจปรารถนาความเพียร เอาจริงเอาจัง อย่าขี้เกียจนั่งธรรมะ เราจะสมปรารถนากันทุกคน

เพ็ญ จนสาเร็จประโยชน์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอบวชในธรรมวินัยที่เรา
กล่าวชอบแล้ว พึงหมั่นเพียรพยายามเพื่อให้บรรลุมรรคผลที่
ยังไม่ได้บรรลุ เพื่อให้ได้มรรคผลที่ยังไม่ได้ เพื่อให้แจ้งซึ่ง
มรรคผลที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้ง ข้อนี้จะพึงเป็นความงดงามใน
ธรรมวินัยนี้โดยแท้

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๒๘

การทำสมาธิเป็นเรื่องที่ผ่อนคลาย นักวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ได้ยืนยันว่า การปล่อยวางความคิดให้ใจปลอดโปร่งเบาสบายนั้น มีผลดีต่อภาวะอารมณ์ในเชิงบวก และยังช่วยเสริมสร้างระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายอีกด้วย นักจิตวิทยายังค้นพบว่า สมาธิช่วยให้สามารถควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ได้เป็นอย่างดี และทำให้อารมณ์แจ่มใส สามารถรับมือกับความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างดีเยี่ยม ดังนั้นสมาธิจึงเป็นเคล็ดลับที่สำคัญของชีวิต เพราะนอกจากจะช่วยผ่อนคลายแล้ว ยังช่วยพัฒนาศักยภาพในด้านความคิด และการทำงานให้ลุล่วงถึงขีดสูงสุด รวมทั้งสามารถแก้ไขปัญหายุ่งยากในชีวิตได้ เพราะเมื่อจิตสงบเป็นสมาธิแล้ว จะมีคำตอบที่ออกมาจากแหล่งแห่งความคิดอันบริสุทธิ์และความกระฉ่างแจ้งในดวงจิตจะทำให้เราหลุดพ้นจากสารพันปัญหา จะเกิดดวงปัญญานำพาไปสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

พระลัมมालัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน สุวิสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอบวชในธรรมวินัยที่เรากล่าวชอบแล้ว พึงหมั่นเพียรพยายามเพื่อให้บรรลุมรรคผลที่ยังไม่ได้บรรลุ เพื่อให้ได้มรรคผลที่ยังไม่ได้ เพื่อให้แจ้งซึ่งมรรคผลที่ยังไม่ได้ทำให้แจ้ง ข้อนี้อะพิจเป็นความมดงาม

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๒๕

ในธรรมวินัยนี้โดยแท้”

ความเพียรเป็นหัวใจในการประพฤติปฏิบัติธรรมและยัง
กุศลธรรมให้เจริญขึ้นในจิตใจ การที่บุคคลจะล่วงทุกข์ได้ ย่อม
ต้องอาศัยความเพียร โดยเฉพาะความเพียรในการฝึกฝนใจให้
หยุดนิ่ง เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด เพราะเป็นความเพียรพยายาม
ในกิจที่แท้จริง ในงานที่แท้จริงของเรา และเป็นทางมาแห่งบุญ
กุศลของเราด้วย ถือเป็นมหัศจรรย์อันยิ่งใหญ่ ไม่ใช่บุญเล็กๆ
น้อยๆ เพราะเป็นบุญที่จะทำให้เราหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ
และบรรลุมรรคผลนิพพานในที่สุด

เราเกิดมาเพื่อมาทำพระนิพพานให้แจ้ง และแสวงบุญ
สร้างบารมี ถึงแม้ว่าเรายังไปไม่ถึงนิพพานซึ่งเป็นเอกัตถบรมสุข
แต่เราล้วนปรารถนาความสุขกันทุกคน อยากมีชีวิตอยู่อย่าง
เป็นสุข นั่งเป็นสุข ยืนเป็นสุข เดินเป็นสุข นอนเป็นสุข จะอยู่
แห่งหนตำบลใด ล้วนอยากมีความสุข กระทั่งยามหลับก็อยาก
หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ความสุข คือ สุตยอดปรารถนาของเรา
และมวลมนุษยชาติทั้งหลาย การที่จะเข้าถึงความสุขอย่างนี้ได้
ต้องอาศัยใจหยุดนิ่ง “นตถิ สนฺติปรํ สุขํ” สุขอื่นนอกจากใจหยุด
นิ่งไม่มี และในการฝึกใจให้หยุดนิ่งนี้ ต้องอาศัยความเพียร
ถ้าเกียจคร้านก็ไม่ได้ผล เพราะไม่บรรลุถึงความสุขที่แท้จริง

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๓๐

ฉะนั้นความเพียรในการหยุดใจ จึงเป็นทางมาแห่งความสุข ซึ่งนอกจากจะเป็นทางมาแห่งบุญแล้ว ยังเป็นทางไปสู่อายต-
นิพพานอีกด้วย

*เมื่อครั้งที่สมเด็จพระบรมศาสดาประทับอยู่ที่วัดพระ-
เชตวัน ทรงปรารภภิกษุผู้ละความเพียรรูปหนึ่ง และทรงเมตตา
รับสั่งให้เรียกภิกษุรูปนั้นมา พลาตรัสแนะนำสั่งสอนให้กำลังใจ
แก่ภิกษุนั้นว่า “ดูก่อนภิกษุ เธอบรรพชาในศาสนาอันจักทำให้
สำเร็จมรรคผลนิพพานได้ เหตุไรเธอจึงละความเพียรเสียเล่า
แม้บัณฑิตในกาลก่อน ได้ทำความเพียรในสิ่งที่ไม่ใช่ประโยชน์อัน
สูงสุด แต่ก็ยังไม่ละความเพียร ไฉนเมื่อเธอรู้ถึงประโยชน์อัน
สูงสุดแล้ว ทำไมจะมาละความเพียรเสียเล่า” พระองค์ทรงนำ
เรื่องในอดีตมาตรัสเล่าให้ฟังว่า

ในกาลครั้งหนึ่ง สมัยที่พระเจ้าพรหมทัตได้เสวยราช-
สมบัติอยู่ในกรุงพาราณสี มีหมู่บ้านหนึ่งตั้งอยู่ปากทางเข้าดง
อันรกชัฏแห่งหนึ่ง ในหมู่บ้านนั้นมีนายบ้านผู้เข้มแข็งคนหนึ่ง
เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน และมีอาชีพรับจ้างนำคนเดินทางส่งให้พ้น
ข้ามดงไป

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๓๑

วันหนึ่ง มีพ่อค้าเกวียน ๕๐๐ คน ขับเกวียนมาถึงหมู่บ้านนั้น เมื่อจะเดินทางต่อไปได้ให้ค่าจ้างพันหนึ่งแก่นายบ้านเพื่อขอให้จัดการส่งพวกฟองของตนข้ามดงอันตรายนี้ไป นายบ้านรับค่าจ้างแล้ว ก็นำพวกพ่อค้าเกวียนเดินทางฝ่าดงไป ครั้นไปถึงกลางดง มีกลุ่มโจร ๕๐๐ ดักข่มอยู่ พวกโจรได้ออกมาจากที่ซ่อนพร้อมอาวุธครบมือ เพื่อเตรียมจะบุกเข้าปล้นพวกพ่อค้าเกวียน

พวกพ่อค้าเกวียนเห็นดังนั้นต่างพากันตกใจกลัว ได้หมอบตัวซุกซ่อนอยู่ตามพุ่มไม้ในป่า เหลือแต่นายบ้านกับบริวารที่ติดตามมาไม่กี่คน นายบ้านผู้ฉลาดจึงใช้อุบายลวงพวกโจรให้เข้าใจผิดว่า ตนมีพรรคพวกอยู่เป็นจำนวนมาก โดยให้บริวารช่วยกันทำเสียงดังอีกทีก็กรีโกรม เอาวัตถุสิ่งของมากระทบกันให้เกิดเสียงดังบ้าง เขย่าต้นไม้ให้ไหวบ้าง ทำฝุ่นให้ฟุ้งพลบขึ้นบ้าง จนพวกโจรลังเลใจไม่กล้าเข้าปล้น และโจรอีกส่วนหนึ่งเกิดอาการสะดุ้งกลัวพากันหลบหนีไปทันที

เมื่อนายบ้านเห็นว่าสถานการณ์ปลอดภัยแล้ว จึงนำพวกพ่อค้าเกวียนเหล่านั้นออกเดินทางต่อไป จนกระทั่งข้ามพन्दงอันตรายนั้นไปได้ เมื่อพาข้ามพन्दงเหตุการณ์ครั้งนั้นไปแล้ว พ่อค้าเกวียนได้ถามนายบ้านด้วยความนับถือว่า “เมื่อท่านเห็น

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๓๒

พวกโจรมากันมากมายมีอาวุธครบมือ บ้างก็ยิงธนูขึ้นฟ้า บ้างก็ถือดาบอันคมกล้ารุกกันเข้ามา เหตุไรท่านจึงไม่มีความสะอึดหวาดกลัว”

นายบ้านตอบว่า “เมื่อเราเห็นพวกโจร เราคิดว่า จะต้องทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุด เราไม่หวาดหวั่นเพราะเราได้วางชีวิตเป็นเดิมพันตั้งแต่รับค่าจ้างมาแล้ว เราได้สละชีวิตตั้งแต่อยูที่ปากดงแล้ว เมื่อเราตระหนักถึงภารกิจความรับผิดชอบของตน จึงมีความโลมณัสปรีดาว่า ใจของเราประกอบด้วยปัญญาและความเพียรในการทำหน้าที่ให้สมบูรณ์ สามารถครอบงำย้ายศัตรูแม้มีกำลังมากได้ พวกเราทุกคนจึงสามารถข้ามพ้นอุปสรรคมาได้ เพราะฉะนั้นบุคคลควรกล้าหาญในยามมีภัยและอาศัยความเพียรเป็นกำลังในกาลทุกเมื่อ”

พวกพ่อค้าเกวียนทั้ง ๕๐๐ ต่างมีใจชื่นชมยินดีในวาจาธรรมของนายบ้าน และพากันกล่าวขอบคุณยกย่องสรรเสริญ ทุกๆ คนได้รับความสวัสดิ์มีชัย มีใจเบิกบานที่มีชีวิตรอดปลอดภัยจากเหตุการณ์ครั้งนั้นมาได้ จากนั้นพวกพ่อค้าเกวียนก็ออกเดินทางค้าขายต่อไป ส่วนนายบ้านก็เดินทางกลับหมู่บ้านของตน และยังคงทำหน้าที่ส่งคนเดินทางข้ามดง อีกทั้งตั้งใจบำเพ็ญบุญกุศลไปด้วยจนตลอดอายุขัย

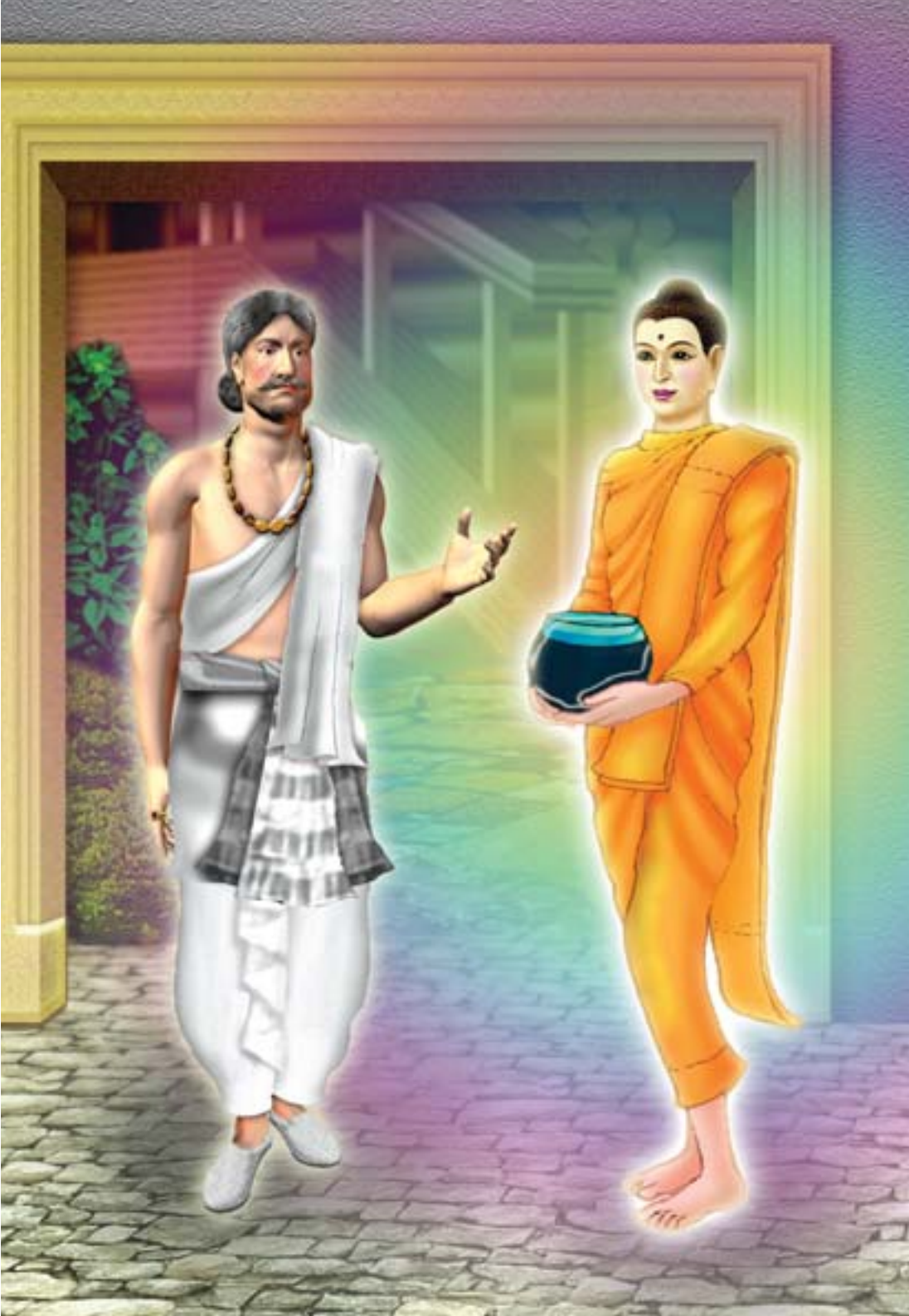

เพียรจนสำเร็จประโยชน์

๑๓๓

หลังจากสมเด็จพระบรมศาสดาทรงแสดงเรื่องนี้แล้ว ได้ประกาศอริยสัจ ๔ ให้ภิกษุรูปนั้นเห็นทุกข์ภัยในสังสารวัฏ เมื่อจบพระธรรมเทศนา ภิกษุผู้ที่แต่เดิมเคยละความเพียรก็ได้สำเร็จพระอรหัตตผลอันเลิศ ได้สำเร็จกิจอันสูงสุดในพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงประชุมชาดกว่า “นายบ้านครั้งนั้น คือ พระตถาคตนั่นเอง”

นี่เป็นผลของความเพียรและรู้จักใช้ปัญญาในการแก้ไข ปัญหา จึงทำให้ข้ามพ้นภัย และฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายมาได้ แต่คำว่าความเพียรนี้หมายเอาความกล้าหาญในการทำสิ่งที่ดีงาม ไม่ใช่ไปเพียรพยายามในสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควรหรือไปทำผิดศีลผิดธรรม เพราะถ้าเพียรผิดที่ผิดวิธี ย่อมมีแต่จะให้โทษอย่างเดียว เช่น ไปพากเพียรเล่นอบายมุขทั้งวันทั้งคืน หรือไปเพียรพยายามลอบทำร้ายผู้อื่น เป็นต้น แต่ในทางตรงข้าม ถ้าใช้ความเพียรให้ถูกที่ถูกวิธี เพียรพยายามในทางที่ถูกที่ควร ย่อมจะสำเร็จประโยชน์ได้ในปัจจุบัน รวมไปถึงได้ประโยชน์ในอนาคตและประโยชน์อย่างยั่งยืนคือ นิพพาน หากเราหมั่นเพียรหยุดใจไว้ในกลางกาย จะได้พบพระในตัว จะมีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกกันทุกๆ คน ให้มีความเพียรอย่างนี้กัน เพราะความเพียรเช่นนี้เป็นความเพียรอันประเสริฐที่ถูกต้องตามพุทธประสงค์อย่างแท้จริง

ม ง ค ล ที่ ๑ ๕

บ ำ เ พื ญ ฑ า น

ใ ห้ บ ่อ ย ๆ ร ว ย บ ่อ ย ๆ

กลีกรย่อมหวานพีชบ่อยๆ ฝนย่อมคกบ่อยๆ ชาวนา
ย่อมไถนาบ่อยๆ แวนแคว้นย่อมบริบูรณ์บ่อยๆ ยาจกย่อม
ขอบ่อยๆ ทานบดีก็ให้บ่อยๆ ทานบดีให้บ่อยๆ แล้วก็เข้าถึง
สวรรค์บ่อยๆ ผู้ต้องการน้ำนมย่อมรืดนมบ่อยๆ ลูกโคย่อม
เข้าหาแม่โคบ่อยๆ บุคคลย่อมลำบากและดั้นรนบ่อยๆ สัตว์
ย่อมเกิดและตายบ่อยๆ คนทั้งหลายยื่อนำซากศพไปป่าช้า
บ่อยๆ ส่วนผู้มีปัญญา ถึงจะเกิดบ่อยๆ ก็เพื่อได้มรรคแล้ว
ไม่เกิดอีก

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๓๖

การจะทำภารกิจการทำงานในทางโลกก็ดี หรือการจะ
ประพฤติปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนาก็ดี ต้องหมั่นทำบ่อยๆ
หมั่นตรึกหมั่นนึกบ่อยๆ ทำเรื่อยๆ ก็จะประสบความสำเร็จได้
โดยไม่ยากเย็น สิ่งใดที่เราหมั่นฝึกฝนบ่อยๆ ย่อมจะเกิดความ
ชำนาญ เหมือนทางไหนที่เดินบ่อยๆ ก็จะโล่งเตียน หนทางภายในก็
เช่นเดียวกัน ถ้าดำเนินจิตเข้าไปบ่อยๆ หยุดนิ่งอยู่ตรงกลาง
อย่างสม่ำเสมอทุกๆ วัน เราก็จะเข้าถึงจุดแห่งความละเอียด
ภายในได้ ใจจะถูกปรับให้บริสุทธิ์ขึ้น ละเอียดขึ้น เมื่อใจ
ละเอียดสะอาดบริสุทธิ์ก็จะดึงดูดแต่สิ่งที่ดีๆ เข้ามาในชีวิตของเรา
เมื่อกระแสบุญหลังไหลเข้ามาในใจ กระแสบาปก็就会被ผลักออก
ไป คุณธรรมความดีก็จะเกิดขึ้นในจิตใจ ธุรกิจการงานก็จะ
เจริญรุ่งเรือง ดังนั้นการทำภาวนากับการทำหน้าที่การงาน
จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำควบคู่กันไป

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสไว้ใน อุทฺทยสูตร ว่า

“ปฺนปฺปฺนํ เจว วปฺนติ พิชํ

ปฺนปฺปฺนํ วสฺสติ เทวราชา

ปฺนปฺปฺนํ เขตฺตํ กสฺนติ กสฺสกา

ปฺนปฺปฺนํ ธมฺมมฺเปนฺติ รฏฺฐํ

ปฺนปฺปฺนํ ยาจกา ยาจยฺนติ

ให้บ่อยๆ รวบรวมบ่อยๆ

๑๓๖

ปุ่นปุ่น ทานปตี ทนติ
ปุ่นปุ่น ทานปตี ทติตวา
ปุ่นปุ่น สคฺคฺมฺเพนฺติ จานํ
ปุ่นปุ่น ชีรณิกา ทนติ
ปุ่นปุ่น วจฺโณ อฺเปติ มาตรํ
ปุ่นปุ่น กิลมฺติ ฝนฺทติ จ
ปุ่นปุ่น คพฺภมฺเปติ มนฺโท
ปุ่นปุ่น ชายติ มียฺยติ จ
ปุ่นปุ่น สิวฺถิกํ ทนฺติ
มคฺคณฺจ ลทฺธา อปฺนพฺภวาย
ปุ่นปุ่น ชายติ ฐฺริปณฺโณ

กลีกรย้อมหวานพีชบ่อยๆ ฝอยอมตกบ่อยๆ
ชาวนาย้อมไถนาบ่อยๆ แวนแคว้นย้อมบริบูรณ์บ่อยๆ
ยาจกย้อมขอบ่อยๆ ทานบดก็ให้บ่อยๆ
ทานบดให้บ่อยๆ แล้วก็เข้าถึงสวรรค์บ่อยๆ
ผู้ต้องการน้ำนมนย้อมรัตนมบ่อยๆ ลูกโคย้อมเข้าหา
แม่โคบ่อยๆ

บุคคลย้อมลำบากและดิ้นรนบ่อยๆ สัตว์ย้อมเกิด
และตายบ่อยๆ

คนทั้งหลายย้อมนำซากศพไปป่าช้าบ่อยๆ

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๓๘

**ส่วนผู้มีปัญญา ถึงจะเกิดบ่อยๆ ก็เพื่อได้มรรคแล้ว
ไม่เกิดอีก”**

การก้าวไปข้างหน้าย่อมมีก้าวแรกเสมอ แต่การทำบ่อยๆ นั้นไม่ได้หมายความว่า เป็นการย่ำๆ อยู่กับที่แต่อย่างใด แต่เป็นการหมั่นย่ำหมั่นทำ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อก้าวไปสู่ความพร้อมของชีวิตที่สมบูรณ์แบบบริบูรณ์ที่สุด การทำบ่อยๆ ในสิ่งที่ถูกต้องดีงามจึงเป็นความปรารถนามาทุกยุคทุกสมัย

แม้กสิกรหรือชาวนายังต้องไถนาบ่อยๆ เมื่อฝนตกก็ต้องทำการเพาะปลูกมากๆ บ้านเมืองจึงจะบริบูรณ์ด้วยข้าวน้ำพืชพันธุ์ธัญญาหาร ถ้าชาวนาเกียจคร้านไม่ขยันในการหว่านไถ ไม่ช่วยกันทำมาหากิน บ้านเมืองก็จะขาดความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ และความเป็นอยู่ของประชาชน

ยาจกยังต้องขอบ่อยๆ ถ้าไม่ขอก็อด คำว่ายาจกคือคนขอทาน จะแตกต่างจากคำว่า สมณะ ซึ่งเป็นการขอแบบอริยะที่เป็นเนื้อนาบุญแก่ผู้ให้ทาน บุคคลสองประเภทนี้มีข้อวัตรปฏิบัติที่แตกต่างกันราวฟ้ากับดิน คุณธรรมก็ต่างกันเหมือนก้อนกรวดเทียบกับภูเขา พวกยาจกจะขอด้วยการแสดงอาการอันน่าสงสาร

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๓๕

ส่วนสมณะหรือพระภิกษุสามเณรในพระพุทธศาสนา ที่ตั้งใจปฏิบัติปฏิบัติชอบ มุ่งตรงต่อหนทางแห่งพระนิพพาน ท่านจะโปรดสัตว์โลกอย่างผู้สงบ ด้วยอาการอันน่าเลื่อมใส เมื่อให้แล้ว ใจของผู้ให้จะเบิกบาน เหมือนดอกบัวที่คลี่ขยายยามต้องแสงพระอาทิตย์ เราจะเห็นได้จากการที่ท่านเดินบิณฑบาตผ่านหน้าบ้านเราในยามเช้า ท่านจะเดินเรียงกันเป็นระเบียบเรียบร้อย ด้วยอาการอันสงบสำรวม และหยุดยืนสงบนิ่งอยู่หน้าบ้านของเรา เมื่อได้บิณฑบาตแล้ว ท่านจะให้ศีลให้พร ถ้าไม่มีใครใส่บาตร ท่านก็จะเดินเลยไป จะไม่แสดงกิริยาอาการเรียกร้องใดๆ

เมื่อเรามีไทยธรรมข้าวปลาอาหาร ควรหาโอกาสทำบุญกับท่านเหล่านั้น เพราะผู้ทรงศีลได้ชื่อว่าผู้มีกัลยาณธรรมอันงาม พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสว่า พระสงฆ์เป็นเนื่อนาบุญอันเลิศของโลก เราถวายปัจจัย ๔ อันควรแก่สมณบริโศคแต่ท่านเหล่านั้น ท่านจะได้มีเวลาศึกษาค้นคว้าธรรมะและประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อขจัดกิเลสอาสวะทั้งหลายแล้วจะได้มาแนะนำสั่งสอนเราให้พ้นจากความทุกข์พบความสุขที่แท้จริงตามท่านไปด้วย เราย่อมจะได้บุญใหญ่ไปสวรรค์และนิพพาน ฉะนั้นตั้งแต่โบราณมาชาวพุทธจึงนิยมถวายทานแด่พระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ด้วยการตักบาตรทุกเช้าเป็นกิจวัตรที่ไม่เคยขาด

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๔๐

ผู้ใดเป็นใหญ่ในทาน ให้ทานด้วยความเคารพ ผู้นั้นชื่อว่า เป็นทานบดี ทานบดี คือผู้ที่มีใจปราศจากความตระหนี่ ชอบให้ทานด้วยมือของตนเอง เวลาทำทานก็ให้ของที่ประณีต ที่ดีเลิศกว่าที่ตนเองใช้ ให้ทานเป็นประจำสม่ำเสมอโดยไม่ขาด ดวงบุญที่เกิดจากการให้ทานก็จะติดเป็นผังสำเร็จติดตัวไปทุกภพทุกชาติ บุญนี้จะคอยดึงดูดให้ประสบแต่สิ่งที่ดีงาม ส่งผลให้สมบรูณ์บริบูรณ์ทั้งโลกียทรัพย์และอริยทรัพย์ เหมือนพวกบัณฑิตนักปราชญ์ไม่ว่าภพชาติท่านก็ให้ทานมาตลอด อาณิสสส์นั้นทำให้เกิดอยู่ใน ๒ ภูมิ คือมาเกิดเป็นมนุษย์เพื่อสร้างบารมี และเสวยทิพยสมบัติในสุคติโลกสวรรค์เท่านั้น

ส่วนคนพาล คือ คนที่ไม่เห็นคุณค่าของการทำความดี ยิ่งถ้าเป็นผู้มีความเห็นผิด เช่น เห็นว่าการทำทานไม่มีผล ผลของการทำดีและทำชั่วไม่มีจริง จึงเอาความถูกใจมากกว่าความถูกต้อง ทำบาปอกุศลมากเข้าๆ เมื่อละโลกไปแล้ว ก็มีแต่ไปสู่อบายภูมิ เวียนเกิดเวียนตายอยู่ในวัฏสงสารอีกยาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน พระพุทธองค์จึงตรัสไว้ว่า สังสารวัฏของคนพาลนั้นยาวนาน เพราะหาที่สิ้นสุดไม่พบ

คำว่าผู้มีปัญญา ในที่นี้มีได้หมายเพียงแค่ผู้ที่จบปริญญาเท่านั้น แต่ท่านหมายถึงผู้ที่ป็นสัมมาทิฐิ คือ มีความเห็นถูกต้อง

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๔๑

เห็นว่าการทำทานมีผลดีจริง ผลของการทำดีทำชั่วมีอยู่จริง พ่อแม่มีพระคุณจริง โลกนี้โลกหน้ามีอยู่จริง เทวดามีอยู่จริง สัตว์นรกมีอยู่จริง สมณพราหมณ์ผู้ตั้งใจฝึกตนให้หมดกิเลสมีอยู่จริง คนมีปัญญาต้องเป็นผู้ทรงภูมิรู้ภูมิธรรม และเป็นแบบอย่างของการสร้างบารมีได้ พระพุทธองค์ตรัสว่า ถึงจะเกิดบ่อยๆ ก็เพื่อให้ได้มรรคผลคือ หนทางที่จะไปสู่อายตนิพพาน เป็นการเกิดเพื่อจะได้ไม่กลับมาเกิดอีก

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระคาถานี้ เพราะทรงปรารถนากุศลพราหมณ์ชาวเมืองสาวัตถี ผู้ไม่รู้เรื่องบุญเรื่องกุศลอย่างลึกซึ้งมาก่อน แต่เมื่อรู้แล้วก็ทำได้ถูกต้องร่องรอยของพระศาสนา

*วันหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงตรวจดูสัตว์โลกในเวลาใกล้รุ่ง ทรงเห็นอุปนิสัยของพราหมณ์ว่าจะได้บรรลุนิพพาน จึงเสด็จออกจากพระคันธกุฎีเพียงลำพังพระองค์เดียว เสด็จถึงประตูเมือง นำบาตรออกแล้วเสด็จเข้าไปในเมือง ทรงดำเนินไปประทับยืนที่ซุ้มประตูบ้านของพราหมณ์ ด้วยพระอากัปกิริยาที่น่าเลื่อมใส

ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๔๒

ขณะนั้นเอง อุทัยพราหมณ์กำลังจะออกไปข้างนอก เห็นพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับยืนสงบนิ่งอยู่หน้าบ้าน แม้ไม่รู้ว่าเนื่อนาบุญที่ยอดเยี่ยมที่สุดของโลกมาโปรดถึงบ้าน แต่ก็ได้ถวายโภชนะที่ภรรยาจัดแจงไว้สำหรับตัวเอง ถวายจนเต็มบาตรของพระผู้มีพระภาคเจ้า โดยไม่ได้พูดจา หรือสนทนาอะไรกับพระพุทธองค์

ในวันที่ ๒ พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จมาบิณฑบาตที่บ้านของอุทัยพราหมณ์อีก พราหมณ์ก็ได้ถวายอาหารจนเต็มบาตรอีกเช่นกัน แม้ในวันที่ ๓ พระผู้มีพระภาคเจ้าก็เสด็จมาบิณฑบาตที่บ้านของพราหมณ์อีก พราหมณ์ก็ได้ใส่โภชนาหารถวายจนเต็มบาตรอีก แม้อุทัยพราหมณ์ถวายจนเต็มบาตรตลอด ๓ วัน แต่แท้จริงแล้วมิได้ถวายด้วยศรัทธา ที่ทำไปเพราะกลัวจะถูกชาวบ้านแถบนั้นนิินทาว่า มีพระมาโปรดถึงประตูบ้านแล้ว แม้อาหารมีอยู่ตรงหน้าก็ไม่ยอมถวายพระ แต่ในวันนี้ พราหมณ์ทนไม่ไหว ทันที้ที่ถวายอาหารแล้วจึงทูลถามว่า “พระสมณโคดม พระองค์ทรงจิตใจในรสอาหารหรือ ถึงได้เสด็จมาบ่อยๆ”

เมื่อทรงได้จังหวะ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสสอนอานิสงส์ของการให้ทานว่า หากจะทำบุญก็ต้องทำบุญบ่อยๆ จนกว่าจะเต็มเปี่ยม และทรงเทศนาให้ฟังตามลำดับ อุทัย-

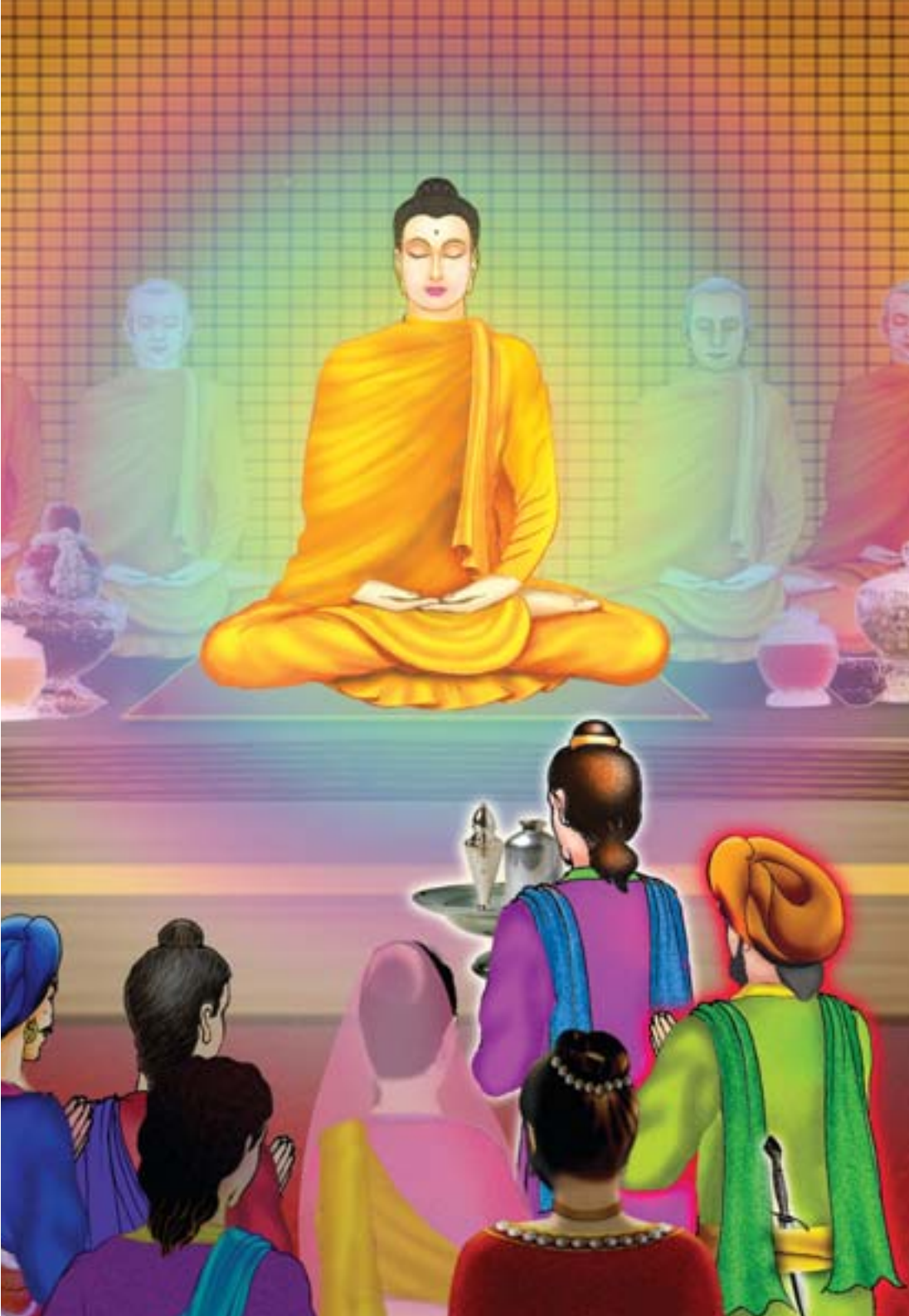
ให้บ่อยๆ รวยบ่อยๆ

๑๔๓

พราหมณ์พร้อมด้วยบุตรภรรยาต่างปล่อยใจไปตามกระแสพระธรรมเทศนา ในที่สุดได้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ท่านได้ถวายบังคมแทบพระบาทของพระผู้มีพระภาคเจ้า และยอมตนเป็นอุบาสกผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะจนตลอดชีวิต

จะเห็นได้ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระบรมศาสดาของพวกเรา ท่านทรงมีพระญาณที่บริสุทธิ์ลึกซึ้ง ล่วงวิสัยของมนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย จึงทรงโปรดสัตว์โลกนับไม่ถ้วน นับเป็นความโชคดีของพวกเราที่ได้มาพบพระพุทธศาสนา มารู้แจ้งเห็นจริงในคำสั่งสอน เชื่อในสิ่งสมควรเชื่อและได้ทำบุญในเนื่อบาบุญอันเลิศ คือพระสงฆ์สาวก การทำอย่างนี้ได้ชื่อว่า ทำถูกเนื่อบาบุญ ดังนั้นทุกท่านจะต้องหมั่นทำบุญบ่อยๆ ทะเลไม่อ้อมด้วยน้ำ ไฟไม่อ้อมด้วยเชื้อฉันทใด นักสร้างบารมีต้องไม่อ้อมด้วยการสร้างบารมีฉันทนั้น เพราะเรายังต้องสั่งสมบุญอีกมากและสร้างบารมีกันไปอีกนานจนกว่าจะเข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิตและอย่าลืมหันต์ต้องหมั่นประพฤติปฏิบัติธรรมทุกๆ วัน อย่าให้ขาดแม้แต่วันเดียว เราจะได้เข้าถึงพระธรรมกาย มีพระรัตนตรัยภายในที่เป็นที่พึ่งกันทุกคน

ไม่ควรรดูหมิ่นบุญ

บุคคลไม่ควรดูหมิ่นบุญ
ว่าบุญมีประมาณน้อยจักไม่มาถึง
แม้หมั่นทำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลงมาที่ละหยดได้ ฉันทใด
บุคคลผู้มีปัญญา สังสมบุญแม้ทีละน้อย
ย่อมเต็มด้วยบุญได้ ฉันทนั้น

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๖

พระลัมมะลัมพุทธเจ้าทรงเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ทรงเป็นผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นแล้วจากกิเลสอาสวะ กิจที่จะทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว พวกเราควรจะดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระพุทธองค์ โดยมุ่งทำความบริสุทธิ์ กาย วาจา ใจ เป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องอื่นนั้นให้เป็นเรื่องรองลงมา เพราะเรายังมีกิจที่จะต้องทำให้รู้แจ้งให้ได้ ว่าเราเกิดมาจากไหน มาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นเราจึงควรหมั่นฝึกฝนอบรมจิตใจของเราให้หยุดนิ่ง จนกระทั่งเข้าถึงผู้รู้แจ้งภายใน คือ พระธรรมกาย

มีพุทธพจน์บทหนึ่งใน ขุททกนิกาย ธรรมบท กล่าวไว้ว่า

“มวามณฺเณถ ปุณฺณสุส น มตฺถํ อากมิสฺสติ
อุทพินฺทุนิปาเตน อุทกฺกุโฆปิ ปูรติ
อาปุรติ ธีโร ปุณฺณสุส โลกํ โลกปิ อาจินํ

“บุคคลไม่ควรดูหมิ่นบุญ ว่าบุญมีประมาณน้อยจักไม่มาถึง แม้หม้อน้ำ ยังเต็มด้วยหยาดน้ำที่ตกลงมาทีละหยดได้ ฉนฺโต บุคคลผู้มีปัญญา สั่งสมบุญแม้ทีละน้อย ย่อมเต็มด้วยบุญได้ ฉนฺนํ”

การสั่งสมบุญเป็นเรื่องหลักของชีวิตนักสร้างบารมี เพราะเราเกิดมาสร้างบารมี ก็ต้องสร้างบารมีให้แก่กล้า ให้บารมี ๓๐

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๓

ทศครบถ้วนบริบูรณ์ ซึ่งต้องอาศัยการสั่งสมบุญอย่างต่อเนื่อง โดยย่อคือให้หมั่นทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เราต้องสั่งสมไปจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยม บุคคลผู้มียกย วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์ ปราศจากกิเลสอาสวะเท่านั้น ถึงจะหลุดพ้นเข้าสู่อายตตนิพพานได้ ซึ่งเป้าหมายสุดท้ายของทุกๆ ชีวิต คืออายตตนิพพานนั่นเอง

การสร้างบารมีในแต่ละภพแต่ละชาติ เราทำได้ไม่มากนัก เพราะเวลาในโลกมนุษย์มีอยู่จำกัด ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเอง พระพุทธองค์จึงทรงอุปมาชีวิตว่า เป็นเหมือนหยาดน้ำค้างบนปลายยอดหญ้า เมื่อถูกแสงอาทิตย์สาดส่องไม่นาน ก็เหือดแห้งหายไป ชีวิตของเรามีการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เรามีชีวิตอยู่ในโลกนี้ไม่นาน ก็ต้องจากไป เพราะฉะนั้นการสร้างบารมีในแต่ละชาติจึงสร้างได้ไม่มาก แค่บริหารชั้น ๕ ก็หมดเวลาไป ๑ ใน ๓ แล้ว ทำมาหากินอีก ๑ ใน ๓ และนอนหลับพักผ่อนอีก ๑ ใน ๓ ของชีวิต ดังนั้นเวลาสำหรับสร้างบารมีจึงเหลือเพียงน้อยนิดเท่านั้น

เพราะฉะนั้น ผู้มีปัญญาพึงรีบสั่งสมบุญ แม้เป็นบุญเพียงเล็กน้อยก็ต้องทำ ทำกันตลอดเวลาทุกอนูวินาที ลักวันหนึ่งบารมีจะเต็มเปี่ยมเอง เหมือนน้ำหยดลงมาทีละหยด ยัง

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๘

สามารถเติมเต็มให้เต็มได้ พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนไม่ให้ดูหมิ่น
ในบุญ แม้จะทำบุญเพียงนิดเดียว เช่น ตักข้าวใส่บาตรเพียง
ทัพพีเดียว ก็ยังส่งผลให้ไปบังเกิดในสวรรค์ได้ เพราะฉะนั้น
ไม่ควรดูถูกบุญว่าเล็กน้อย เมื่อทำบุญด้วยใจที่ผ่องใส ทำถูก
เนื่อนาบุญ อาานิสงส์ผลบุญย่อมยิ่งใหญ่ไพศาล นับประมาณไม่ได้

*ในสมัยพุทธกาล ชาวเมืองสาวัตถีพากันถวายทานแด่
ภิกษุสงฆ์ โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข วันหนึ่ง
พระพุทธองค์ทรงกระทำอนุโมทนาตรัสแก่ชาวเมืองทั้งหลายว่า

“บุคคลบางคนในโลกนี้ ให้ทานด้วยตนเอง แต่ไม่
ชักชวนผู้อื่น เขาย่อมได้โภคทรัพย์สมบัติ แต่ไม่ได้บริวารสมบัติ
ในที่ที่ตนบังเกิดแล้ว บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเอง แต่ชักชวน
คนอื่น เขาย่อมได้บริวารสมบัติ แต่ไม่ได้โภคทรัพย์สมบัติในที่ที่
ตนบังเกิดแล้ว บางคนไม่ให้ทานด้วยตนเองและไม่ชักชวนคนอื่น
เขาย่อมไม่ได้ทั้งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ ในที่ที่ตน
บังเกิดแล้ว บางคนให้ทานด้วยตนเองและชักชวนคนอื่นด้วย
เขาย่อมได้ทั้งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติในที่ที่ตนบังเกิด
แล้ว”

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๔๕

เมื่อพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าทรงอนุโมทนาจบ อุบาสกท่านหนึ่งมีความปรารถนาจะได้บุญใหญ่ เขาได้กระทำเหตุที่เป็นทางมาแห่งโภคทรัพย์สมบัติและบริวารสมบัติ จึงกราบทูลอาราธนาพระลัมมาลัมพุทเธเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ วันพรุ่งนี้ขอพระองค์ได้โปรดรับภิกษาของพวกข้าพระองค์เถิด” พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า “ต้องการพระภิกษุจำนวนเท่าไร” เขาตอบว่า “ต้องการทั้งหมดพระเจ้าข้า”

พระพุทเธองค์ทรงเมตตารับการอาราธนาของเขากลับมาอีกวันหนึ่ง อุบาสกนั้นเดินประกาศข่าวบุญแก่ชาวเมืองเชียวชนมหาชนทั้งหลายให้มาถวายทานแด่พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าและเหล่าพระสงฆ์สาวก โดยมีการรวบรวมข้าวปลาอาหารหวานคาวทุกชนิด และมาช่วยกันจัดเตรียมภัตตาหารในที่เดียวกัน เมื่ออุบาสกประกาศข่าวบุญไปเช่นนั้น ชาวเมืองจำนวนมากพากันนำอาหารและจตุปัจจัยไทยธรรมมาร่วมบุญด้วย

อุบาสกทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตรด้วยใจที่เบิกบาน เขาเดินประกาศข่าวบุญไปจนถึงหน้าร้านของเศรษฐีคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้มีความตระหนี่ เมื่อเศรษฐีเห็นอุบาสกมาบอกบุญที่หน้าร้านของตน ก็รู้สึกขัดเคืองว่า ทำไมไม่นิมนต์พระให้พอเหมาะแก่กำลังของตน มาเที่ยวรบกวนชาวบ้านอย่างนี้ ทำให้คนอื่น

ไม่ควรรดูหมิ่นบุญ

๑๕๐

เดือดร้อน แต่เศรษฐกิจก็ร่วมบุญด้วยเล็กน้อยเพราะกลัวเสียหน้า โดยใช้นิ้วมือ ๓ นิ้ว หยิบข้าวสารและถั่ว รินเนยใสและน้ำอ้อย ให้อีกนิดหน่อย อุบาสกก็รับของเหล่านั้นและขออนุโมทนาบุญด้วยความเบิกบานใจ โดยใส่ในภาชนะต่างหากไม่ปะปนกับของคนอื่น

เศรษฐกิจเห็นอุบาสกทำเช่นนั้น จึงเกิดความสงสัย ได้ส่งลูกน้องของตนติดตามอุบาสกนั้นไป เพื่อดูว่าเขาจะเอาสิ่งของของตนไปทำอะไร อุบาสกได้นำของที่ท่านเศรษฐกิจให้มา ผสมรวมกับของชาวเมือง และกล่าวว่า ขอให้ท่านเศรษฐกิจได้อานิสงส์แห่งบุญใหญ่ ในการร่วมบุญครั้งนี้ด้วย เมื่อลูกน้องเศรษฐกิจได้เห็นและได้ฟังดังนั้น ก็รีบกลับไปรายงานเศรษฐกิจ แต่เศรษฐกิจยังระแวงอีกว่า อาจจะถูกอุบาสกนั้นประจานตนเอง ในท่ามกลางพุทธบริษัท เพราะตนบริจจาคทานอย่างเสียไม่ได้

รุ่งขึ้น เศรษฐีพกมิดเดินตรงไปยังบ้านของอุบาสก และเดินติดตามอุบาสกตลอดเวลา หมายจะแทงอุบาสกทันทีที่อุบาสกประกาศว่าตนเป็นคนตระหนี่ ฝ่ายอุบาสกเมื่อถวายภัตตาหารแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์แล้ว ก็กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้ชักชวนมหาชนมากมายมาร่วมกันถวายทานในครั้งนี้ ทุกคนก็ให้สิ่งของ

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๕๑

ต่างๆ มากบ้างน้อยบ้าง ตามกำลังของตน ขออานิสงส์ที่จะ
บังเกิดขึ้น จงมีแก่มหาชนเหล่านั้นทุกคนเทอญ”

เศรษฐีฟังดังนั้นเกิดความร้อนใจ คิดว่า เรามาในวันนี้
เพื่อจะทำร้ายอุบาสก แต่เขากลับให้เราได้รับผลบุญอันยิ่งใหญ่
แม้เราจะให้ทานเพียงเล็กน้อยก็ตาม แต่เขาไม่ได้ดูหมิ่นในทาน
ของเราเลย ถ้าเราไม่ขอโทษเขา เทวดาจะต้องลงโทษเราแน่
คิดดังนั้นแล้ว เศรษฐีจึงหมอบลงแทบเท้าอุบาสก และขอให้
อุบาสกยกโทษให้ อุบาสกจึงถามว่า “มีอะไรเกิดขึ้นหรือ” เศรษฐี
จึงเล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง

พระพุทธองค์ทรงรู้เหตุการณ์ทั้งหมดจึงตรัสกับอุบาสกว่า
“ขึ้นชื่อว่าบุญ อันใครๆ ไม่ควรดูหมิ่นว่าเล็กน้อย บุคคลถวาย
ทานแด่พระภิกษุสงฆ์ โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขแล้ว ไม่ควร
ดูหมิ่นบุญว่าเล็กน้อย เพราะว่าเป็นผู้ฉลาดในการทำบุญ ย่อม
เต็มเปี่ยมไปด้วยบุญโดยลำดับ เปรียบเหมือนภาชนะที่เปิดฝาย
ย่อมเต็มไปด้วยน้ำ ฉะนั้น”

เพราะฉะนั้น ให้ทุกคนตั้งใจสั่งสมบุญ ไม่ว่าจะเป็นบุญ
อะไรก็ตาม ถ้ามีโอกาส ต้องทำให้เต็มที่ อย่าดูหมิ่นบุญ แม้
บุญนั้นจะเป็นบุญเล็กบุญน้อย แต่เมื่อเราสั่งสมบ่อยๆ ย่อมจะ
กลายเป็นบุญใหญ่ได้ ถ้าอยากได้บุญมาก ก่อนทำบุญเราต้อง

ไม่ควรดูหมิ่นบุญ

๑๕๒

ทำใจของเราให้หยุดนิ่ง กลั่นใจให้ใสบริสุทธิ์ เมื่อถึงคราวสมบัติเกิดขึ้น ความวิตติจะเข้ามาปะปนไม่ได้ แต่ถ้าทำบุญด้วยความ หงุดหงิด ถึงคราวสมบัติเกิดขึ้น จะนำความวิตติติดมาด้วย

บุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จ ดังนั้น ไม่ว่าเราจะอยู่แห่งหนตำบลใดก็ตาม อย่าขาดในการบำเพ็ญบุญ นักสร้างบารมีที่ชาญฉลาด จะต้องทำบุญให้ถูกเนื่อนาบุญและ ทำด้วยใจที่ผ่องใส รู้จักเลือกเก็บเกี่ยวอารมณ์ที่ดีๆ ไว้เป็น เครื่องสนับสนุนในการสร้างบารมีให้เต็มที่ เพราะในการบำเพ็ญ บุญกุศลทุกครั้ง จะเป็นการให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา ก็ตาม หากจิตใจของเราผ่องใส จะเป็นเหตุให้กระแสน้ำแห่ง บุญอันบริสุทธิ์ ไหลผ่านกระแสใจของเราตลอดเวลา ทำให้เรา เป็นผู้มียุญมาก และบุญนี้จะตามส่งผลไปทุกภพทุกชาติ

ดังนั้น ทุกครั้งที่เราจะให้ทาน รักษาศีล หรือเจริญภาวนา ให้ทำด้วยใจที่เบิกบานผ่องใสเสมอ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น ขอให้ รักษาใจให้หยุดนิ่ง ไม่หงุดหงิดงุ่นง่านฟุ้งซ่านรำคาญใจ ต้องให้ ใจของเราเต็มเปี่ยมไปด้วยบุญกุศลล้วนๆ โดยทำใจของเราให้ใส สะอาดบริสุทธิ์ อยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตลอดเวลา ถ้าเรา ทำได้อย่างนี้ ผลบุญย่อมจะเกิดขึ้นกับเราทุกๆ คนอย่างเต็มที่

อ ส ทิ ส ท า น

บุคคลผู้ตระหนี่ กลัวความยากจน ย่อมไม่ให้อะไรๆ
แก่ผู้ใด ความกลัวจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่บุคคลผู้ไม่ให้
และจะกลับมาถูกต้องคนพาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
เพราะเหตุนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัดความตระหนี่เสีย
แล้วพึงให้ทานเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลาย
ในโลก

อ ส ท ศ ท า น

๑๕๕

เราเกิดมาภพชาติหนึ่ง ก็เพื่อแสวงหาที่พึ่งที่ระลึกอันแท้จริง แสวงหาสิ่งที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นสุขได้ด้วยตนเองและเป็นตัวตนที่แท้จริง สิ่งที่เราต้องการนี้ รวมประชุมอยู่ในธรรมกายทั้งหมด ธรรมกายคือแก่นของชีวิต เป็นชีวิตในระดับลึกที่อยู่ภายในตัวของเราที่ทุกคนมีสิทธิ์จะเข้าถึงได้หากฝึกใจให้หยุดนิ่ง ถ้าหยุดได้เมื่อใด ก็เข้าถึงได้เมื่อนั้น ไม่จำกัดด้วยกาลเวลา ถ้าเราเข้าถึงธรรมกาย ชีวิตเราจะมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเที่ยงแท้ถาวร มีความมั่นคงของชีวิต และมีความสุขที่แท้จริง

พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าตรัสไว้ใน พิลารโกสิยชาดก ว่า

“บุคคลผู้ตระหนี่ กลัวความยากจน ย่อมไม่ให้อะไรๆ แก่ผู้ใด ความกลัวจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่บุคคลผู้ไม่ให้ และจะกลับมาถูกต้องคนพาล ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะเหตุนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัดความตระหนี่ แล้วพึงให้ทานเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลก”

“การให้” เป็นการสร้างความดีที่ง่ายที่สุด แต่ส่งผลดีต่อชีวิตของเราอย่างมาก “การให้” ได้หล่อเลี้ยงสถาบันครอบครัว สังคม ประเทศชาติ จนถึงระดับโลก ให้ทุกชีวิตดำรงอยู่ได้อย่าง

อ ส ท ส ท น

๑๕๖

มีความสุข เมื่อเราฝึกใจให้คุ้นกับการให้อยู่เสมอ จิตใจของเราจะนุ่มนวลอ่อนโยน เราจะได้รับความสุขทุกครั้งที่เราให้ทาน ความตระหนี่ในใจจะหมดไป เมื่อเราตามระลึกถึงผลบุญนั้นบ่อยๆ จิตใจจะผ่อนคลาย บุญจะทับทวี ชีวิตของเราจะพบแต่ความสุข ความเจริญ สามารถพัฒนาชีวิตและจิตใจ ให้ก้าวไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้

กว่าพระบรมโพธิสัตว์จะตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ท่านต้องสร้างบารมีโดยเอาชีวิตเป็นเดิมพัน โดยทานบารมีเป็นบารมีสำคัญอันดับแรกที่ท่านต้องสร้าง ตั้งแต่บริจาคทรัพย์สมบัติ สละเลือดเนื้อ แม้กระทั่งชีวิต เมื่อเห็นว่า “การให้” เป็นพลวปัจจัยในการตรัสรู้ธรรมอันประเสริฐ ท่านก็สามารถสละได้ทุกสิ่ง

*ในสมัยพุทธกาล เมื่อพระพุทธองค์ตรัสสรรเสริญเรื่องการให้ทาน มหาชนต่างขวนขวายในการให้ทานกันมาก ถึงกับมีการแข่งกันทำบุญ แม้พระราชาก็ทรงปรารภจะได้อานิสงส์ใหญ่ ทรงจัดแจงมหาทานเพื่อถวายแด่ภิกษุสงฆ์ ๕๐๐ รูป โดยมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นประมุข ในครั้งนั้น พระราชาทรงตระเตรียมมหาทานอย่างประณีต และตรัสเรียกให้ประชาชนมาชมมหา-

อ ส ท ศ ทาน

๑๕๓

ทานของพระองค์

เมื่อชาวเมืองเห็นมหาทานของพระราชา ต่างเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างทานบารมี จึงพร้อมใจกันสร้างมหาทานครั้งยิ่งใหญ่ถวายแด่พระลัมมาลัมพุทเจ้า และพระสงฆ์สาวก โดยช่วยกันตระเตรียมอาหารและไทยธรรมอย่างประณีต และส่งข่าวไปกราบทูลพระราชาเพื่อให้พระองค์เสด็จทอดพระเนตร เมื่อพระราชาเสด็จทอดพระเนตรเห็นมหาทานของมหาชน ก็ดำริว่า ประชาชนพากันทำทานยิ่งกว่าเราทำเสียอีก เราจะต้องทำทานให้ยิ่งใหญ่กว่านี้

ทั้งพระราชาและประชาชนต่างทุ่มเทแข่งขันกันสร้างมหาทานบารมีอย่างสุดกำลังความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถจะเอาชนะกันได้ จนกระทั่งถึงครั้งที่ ๖ ชาวเมืองได้สละสิ่งของอย่างละร้อยเท่าพันเท่า ตกแต่งมหาทานไว้อย่างที่ใครๆ ในโลกไม่อาจจะติเตียนได้ พระราชาทอดพระเนตรเห็นมหาทานเหล่านั้น ทรงปรารภว่าจะทำทานให้เหนือกว่าแต่ก็ยังหาวิธีการที่ดีกว่าไม่ได้ จึงทรงกลุ่มพระทัยยิ่งนัก

พระนางมัลลิกาเทวีอัศรมเหสีทูลอาสาว่า “ขอพระองค์อย่าทรงกังวลพระทัยไปเลย ขึ้นชื่อว่าจอมราชันผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน จะพ่ายแพ้ต่อพสกนิกรได้อย่างไร” พระนางทรงจัดแจง

อ ส ท ศ ท น

๑๕๘

มหาทานแทนพระราชา โดยรับสั่งให้สร้างมณฑปสำหรับพระภิกษุ ๕๐๐ รูป ให้ทำเศวตฉัตร ๕๐๐ คัน และหาช่าง ๕๐๐ เชือก กันเศวตฉัตรให้พระภิกษุ ๕๐๐ รูป และรับสั่งให้ทำเรือทองคำไว้ ลัก ๘ ลำ หรือ ๑๐ ลำ จอดไว้ในระหว่างกลางมณฑป

พระนางรับสั่งให้เจ้าหญิงองค์หนึ่ง นັงบดของหอมในระหว่างภิกษุ ๒ รูป เจ้าหญิงอีกองค์หนึ่ง ยืนถือพัดเพื่อพัดถวายแด่พระภิกษุ เจ้าหญิงที่เหลือช่วยกันบดของหอมบนเรือทองคำ ให้พระภิกษุได้รับกลิ่นหอมตลอดการถวายทาน เพราะประชาชนไม่มีเจ้าหญิง ไม่มีเศวตฉัตร ไม่มีช่าง จึงพ่ายแพ้ในมหาทานครั้งนี้

พระราชาทรงดีพระทัย ได้บริจาคทรัพย์ภายในวันเดียว รวมทั้งสิ้น ๑๔ โกฏิ ในการถวายทานครั้งนั้น มีมหาอำมาตย์ ๒ คน คือ “กาฬอำมาตย์” กับ “ชุนหอำมาตย์” กาฬอำมาตย์เกิดความคิดขึ้นว่า ความเสื่อมใหญ่หลวงได้มีแก่ราชสำนักแล้ว ทรัพย์ในท้องพระคลัง ๑๔ โกฏิ หมดไปในพริบตาเดียว พระภิกษุเหล่านี้ฉันภัตตาหารแล้ว เมื่อกลับไปวัดก็ไม่ได้ทำประโยชน์อะไรให้เกิดขึ้นแก่บ้านเมือง

ส่วนชุนหอำมาตย์เป็นผู้มีจิตเลื่อมใสในมหาทานครั้งนี้ จึงนิทราโมทนาว่า “มหาทานของพระราชาช่างยิ่งใหญ่นัก

อ ส ท ส ท น

๑๕๕

คนที่ไม่เป็นพระราชาก็อาจทำทานได้ขนาดนี้ ขอให้เรามีส่วน
แห่งบุญในมหาทานครั้งนี้ด้วยเถิด”

หลังจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงทำภักติกแล้ว ดำริว่า
“พระราชาก็ถวายอสังทานครั้งยิ่งใหญ่ คือการให้ทานที่ไม่มี
ใครเสมอเหมือน ซึ่งมีเพียงครั้งเดียวเท่านั้นในโลก” ทรงตรวจ-
ตราดูว่ามหาชนจะพากันทำจิตให้เลื่อมใสในอสังทานบ้างหรือไม่
พระองค์ทรงรู้วาระจิตของอำมาตย์ทั้งสอง ทรงรู้ว่า ถ้าตรัส
อนุโมทนาสมควรแก่ทานของพระราชาก็ระชะของกาฬอำมาตย์
จะแตกเป็น ๗ เลี่ยง ทันที ด้วยทรงอาศัยความอนุเคราะห์ใน
อำมาตย์ จึงตรัสพระคาถาเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แล้วเสด็จกลับ
ไปยังพระวิหาร

ฝ่ายพระราชาทรงเกิดความสงสัยว่า เราคงจะถวาย
ทานไม่สมควรแต่พระบรมศาสดา จึงทูลถามสาเหตุที่พระองค์
มิได้ทรงสรรเสริญมหาทานในครั้งนี้ พระบรมศาสดาตรัสว่า
“มหาบพิตร พระองค์ได้ถวายทานสมควรแล้ว มหาทานครั้งนี้
เรียกว่า อสังทาน ซึ่งจะถวายแต่พระพุทธรูปองค์หนึ่ง
ได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น เพราะเป็นมหาทานที่ทำได้ยาก แต่
เนื่องจากพุทธบริษัทไม่บริสุทธ์ ตถาคตจึงไม่อาจทำอนุโมทนา
ให้ยิ่งไปกว่านั้นได้”

อ ส ท ศ ท าน

๑๖๐

ต่อมา พระราชาทรงสืบทราบว่ กษอำมตย์ติเตียนทาน จึงทรงเนรเทศออกไปจากแว่นแคว้น ส่วนชุมชนหอำมตย์มีจิต อนุโมทนา จึงทรงมอบพระราชสมบัติให้ครอบครอง ๗ วัน ทำนมหาอำมตย์ได้ถวายทานตลอด ๗ วัน พระราชาทรง กราบพูลเรื่องนี้แด่พระบรมศาสดา พระพุทธองค์จึงตรัสว่า

“พวกคนตระหนี่ จะไปสู่เทวโลกไม่ได้เลย พวกคนพาล ย่อมไม่สรรเสริญการให้ทาน ส่วนนักปราชญ์ตั้งจิตอนุโมทนา ในทาน ด้วยเหตุนั้น นักปราชญ์จึงเป็นผู้มีความสุขในโลกหน้า”

เพราะฉะนั้น เราทุกคนเป็นนักปราชญ์บัณฑิต เป็นยอด นักสร้างบารมี อย่าได้ตระหนี่กัน ตั้งใจทำบุญสร้างมหาทาน บารมีและชักชวนผู้อื่นให้มาทำด้วย จะได้เป็นบุญติดตัวเราไป ทุกภพทุกชาติ ทานที่เราได้ทำไว้ดีแล้ว จะเป็นบุญกุศลที่ติดตาม เราไปได้ทุกหนทุกแห่งเหมือนเงาตามตัว ทำให้เราได้รับความ สุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ส่วนผู้ที่ตระหนี่ไม่อาจจะไปสู่สุคติ-โลกสวรรค์ได้ จึงต้องเป็นผู้เศร้าโศกลี้้นกาลนาน

ดังนั้น การให้ทานจะนำเราไปสู่ชีวิตที่สมบูรณ์ เป็น บันไดไปสู่สวรรค์นิพพาน การทำบุญด้วยเจตนาบริสุทธิ์ หวัง บุญบารมีเป็นที่ตั้งนั้น จะได้รับอานิสงส์อย่างที่เราคาดไม่ถึง ยิ่ง ทำถูกเนื่อนาบุญ ผลบุญนั้นก็จะเป็นมหัคคตกุศล ไม่อาจที่จะนับ

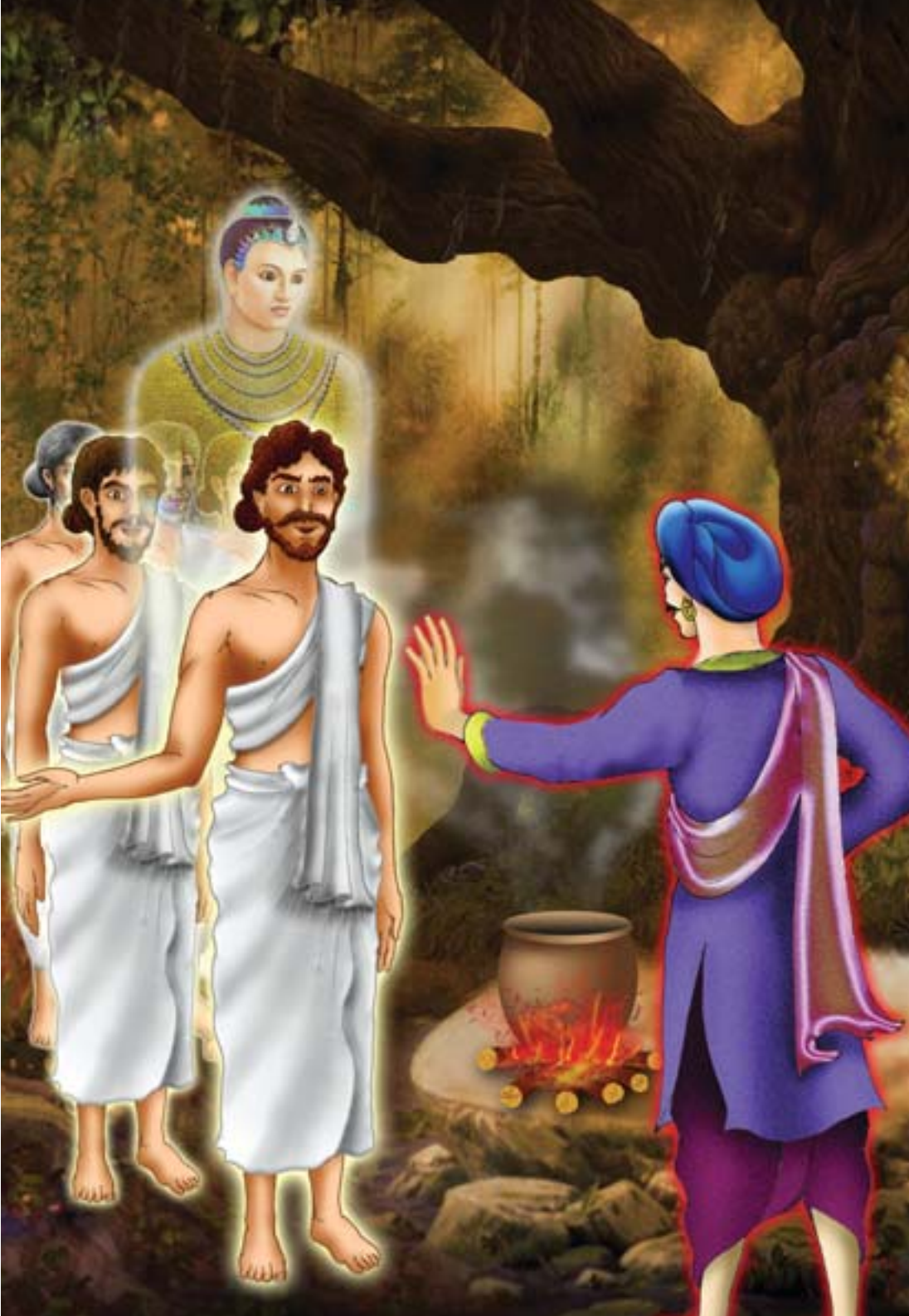
อ ส ท ศ ท าน

๑๖๑

คำนวณบุญที่เกิดขึ้นได้ ว่ามีประมาณเท่าใด

การที่เรามีโอกาสทำบุญกับพระภิกษุสามเณร ๑๐๐,๐๐๐ รูป ในเวลาเดียวกันนี้ เป็นความอัศจรรย์ของโลก เพราะโอกาสที่จะได้เห็นท่านพร้อมๆ กันเป็นเรือนแสน เป็นสิ่งที่หาได้ยาก ถือว่าเป็นทัฬหสุกตัตถียะ เป็นการเห็นอันประเสริฐ ภาพนี้จะปรากฏให้เห็นชัดเจนแจ่มใสอยู่ในใจทุกครั้งที่เราระลึกถึง แม้กระทั่งบั้นปลายของชีวิตก่อนที่จะหลับตาลาโลก ซึ่งเรามีเวลาเพียงน้อยนิดในการระลึกรู้ถึงบุญ ถ้าหากเรามัวไปนึกว่า เราเคยใส่บาตรที่ไหนมาบ้าง ใส่ไปกี่รูปแล้ว เวลาแค่นี้ทีเดียวนึกยังไม่ทันถึง ๒๐ รูป ก็หมดลมแล้ว แต่ถ้าทำบุญทีเดียวแสนรูป แค่หนึ่งวินาทีนึกพริบเดียวแสนรูป เราจะเกิดมหาปีติ ภาพแห่งการทำความดีนั้นจะปรากฏชัดขึ้นมาในใจ จะเป็นเครื่องปลื้มใจให้เราได้บุญใหญ่ ใจจะผ่องใสมีสุคติภูมิเป็นที่ไป เหมือนหลับแล้วตื่นขึ้นใหม่ในทิพยวิมานที่สว่างไสวจะเป็นผู้ที่สมบุญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ ยศ และอริปไตย คือความเป็นใหญ่ที่เป็นทิพย์ตลอดกาลนาน

เลิ ก ต ระ ห นี้ จี วิ ส ต ไ ส

เพราะฉะนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน
กำจัดความตระหนี่เสีย แล้วให้ทานเถิด
เพราะบุญ ย่อมเป็นที่พึงของสัตว์โลกทั้งหลาย ในโลกหน้า

เลิกตระหนี่ ชีวิตสดใส

๑๖๔

ชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลาย ล้วนมีความทุกข์เป็นพื้นฐาน เพราะต่างเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งสิ้น ตั้งแต่วันแรกเกิด จนกระทั่งถึงวันหลับตาลาลोक หากเราเข้าใจ ความเป็นจริงของชีวิต เราจะได้แสวงหาหนทางแห่งความพ้นทุกข์ ด้วยการปฏิบัติธรรม ซึ่งจะทำให้เราหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ หลุดพ้นจากความโลภ ความโกรธ ความหลง ไปถึงที่สุดแห่งทุกข์ได้

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อิติวุตตะกะ ว่า

“ตสฺมา วิเนยฺย มจฺเฌรํ ทชฺชา ทานํ มลาภิกฺกุ
ปฺปญฺญํ หิ ปรโลกสฺมึ ปตฺติจฺจา โหนฺติ ปาณินํ

เพราะฉะนั้น บัณฑิตพึงครอบงำมลทิน กำจัดความตระหนี่เสีย แล้วให้ทานเถิด เพราะบุญ ย่อมเป็นที่พึงของสัตว์โลกทั้งหลายในโลกหน้า”

ความตระหนี่เป็นภัยในวัฏสงสาร เป็นมลทินของใจ ทำให้ใจมืดบอด คับแคบ สละไม่ออก หวงแหนทรัพย์ไว้เพราะกลัวทรัพย์จะหมดไป บางคนนอกจากตนเองจะตระหนี่แล้ว ยังชักชวนคนอื่นให้ตระหนี่ตามอีกด้วย คนตระหนี่ไปเทวโลกไม่ได้ แต่บุญจากการให้ทาน จะนำพาสัตว์โลกไปสู่สุคติโลกสวรรค์ได้

เลิกตระหนี่ ชีวีสดใส

๑๖๕

*พระลัมมาลัมพุทเจ้าทรงเล่าให้แก่ภิกษุทั้งหลายฟังว่า สมัยที่พระองค์เป็นพระโพธิสัตว์ เกิดเป็นเศรษฐีมีทรัพย์ ๔๐ โกฏิ ตลอดชีวิตได้สร้างทานบารมีโดยตั้งโรงทานขึ้น ๖ แห่ง และบริจาคทรัพย์วันละ ๖๐๐,๐๐๐ กหาปณะ ทั้งยังสั่งสอนลูกหลานว่า “ให้รักษาประเพณีการให้ทาน อย่าให้ใครมาทำลายประเพณีนี้ของตระกูล” ครั้นหมดอายุขัยก็ไปบังเกิดเป็นพระอินทร์อยู่บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ บุตรของท่านปฏิบัติตามคำสอนของบิดา เมื่อละโลกก็ไปเกิดเป็นจันทเทพบุตร บุตรของจันทเทพบุตรก็บำเพ็ญทานเช่นเดียวกัน ไปบังเกิดเป็นสุริยเทพบุตร บุตรของสุริยเทพบุตรได้ไปบังเกิดเป็นมาตลีเทพบุตร บุตรของมาตลีเทพบุตรไปบังเกิดเป็นปัญจลิตเทพบุตร

ส่วนบุตรของปัญจลิตชื่อว่า **มัจฉริยโกสิยเศรษฐี** เป็นคนตระหนี่ มีความเห็นผิดว่า “บรรพบุรุษของเราไม่รู้จักรักษาทรัพย์ เราจะเก็บทรัพย์ ๔๐ โกฏิไว้อย่างดี จะไม่ให้ทานแก่ใคร” เขาสั่งให้รื้อโรงทานทั้ง ๖ แห่ง ส่วนตนบริโภคข้าวปลายเกเรียนปนกับรำ พลอยทำให้บุตรและภรรยาได้รับความลำบากไปด้วย

วันหนึ่ง เขาไปบ้านของเพื่อนเศรษฐีด้วยกัน ขณะนั้น

เลิกตระหนี่ ชีวีสดใส

๑๖๖

เพื่อนกำลังบริโภคข้าวปายาสรสเลิศมีกลิ่นหอม และเพื่อนได้
เชื่อเชิญเขาให้ร่วมบริโภคด้วย เขาเห็นแล้วเกิดความอยาก แต่
คิดว่าถ้าเราบริโภค เราก็ต้องเลี้ยงตอบแทนในเวลาที่คุณไป
เยี่ยมเราที่บ้าน ดังนั้นด้วยเกรงว่าจะสิ้นเปลืองทรัพย์ในภายหลัง
เขาจึงไม่บริโภคได้แต่อดกลั้นความอยากด้วยความเสียดายทรัพย์

เมื่อเขากลับถึงบ้านก็เป็นทุกข์หนัก เพราะอยากบริโภค
ข้าวปายาส แต่ไม่ยอมบอกใคร จนร่างกายซูบผอมเพราะกลัว
จะเสียทรัพย์ ครั้นถูกภรรยาบเร้าถามบ่อยเข้า จึงยอมบอก
ความจริง

ภรรยาจึงกล่าวว่า “โอ้เอ๋ย ท่านเป็นเศรษฐี มีทรัพย์ตั้ง ๘๐
โกฏิ แค่ว้าวปายาสแค่นี้มันเรื่องเล็ก จะหุงเลี้ยงคนทั้งเมืองยัง
ได้เลย” เศรษฐีได้ยินภรรยาพูดเช่นนั้น ก็ตัวลั่นกลัวจะเสีย
ทรัพย์รีบห้ามภรรยา นางจึงพูดว่า “ถ้าเช่นนั้นจะหุงข้าวปายาส
ให้ท่านกับชาวบ้านที่อยู่ในถนนเดียวกัน” เศรษฐีรีบห้ามว่า “ไม่
เกิดประโยชน์อะไรเลย” ภรรยาจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้นจะหุงให้
ท่านและเพื่อนบ้านที่อยู่ถัดไป ๗ หลังคาเรือน” เขาไม่ยอมอีก
นางจึงเสนอว่า “ถ้าอย่างนั้นจะหุงให้เราสองคน” เศรษฐีบอกว่า
“เธอไม่ควรจะบริโภค” นางได้แต่ถอนหายใจพลางกล่าวว่า
“ถ้าอย่างนั้น จะหุงให้ท่านเพียงคนเดียว” เศรษฐีจึงพอใจ จากนั้น

เลิกตระหนี่ ชีวีสดใส

๑๖๓

เขาริบนำข้าวไปหุงเองในป่า เพราะกลัวคนอื่นจะเห็นแล้วมาขอแบ่งปันอาหาร

ขณะนั้น พระอินทร์โพธิ์สัตว์ทรงตรวจดูว่า บุตรหลานผู้สืบสกุลได้ประพฤติตามประเพณีที่สั่งไว้หรือไม่ เมื่อเห็นเศรษฐีกำลังทำลายประเพณีการให้ทานของตระกูล จึงดำริที่จะให้สติแก่เศรษฐี ทรงรับสั่งให้เทพบุตรผู้เป็นลูกหลานไปช่วยกันตักเตือน โดยให้แปลงเป็นพราหมณ์ เข้าไปขอข้าวปายาสทีละคน

พระอินทร์เข้าไปหาเศรษฐีก่อนและถามว่า “ท่านกำลังหุงข้าวปายาสอยู่หรือ คงจะนิมนต์พราหมณ์มาฉันที่นี่หลายรูป ท่านไม่นิมนต์เราบ้างหรือ” เศรษฐีปฏิเสธและไล่ให้ไปข้างหน้า พระอินทร์จึงกล่าวว่า “บุคคลควรแบ่งของน้อยทำทานเมื่อมีน้อย ควรแบ่งให้ปานกลางเมื่อมีปานกลาง ควรให้มากเมื่อมีมาก การไม่ให้เสียเลยหาควรไม่ ขอท่านจงให้เพื่อยกใจขึ้นสู่หนทางของพระอริยเจ้าเถิด”

เศรษฐีฟังถ้อยคำอันไพเราะก็เกิดความพอใจ จึงบอกให้พราหมณ์นั่งลงก่อน เมื่อข้าวปายาสสุกแล้ว จะแบ่งให้หน่อยหนึ่ง ลักครู้จันทเทพบุตรก็เข้าไปขอ เศรษฐีก็ปฏิเสธอีก เทพบุตรจึงกล่าวคำที่น่าฟังว่า “บุคคลเมื่อแขกนั่งรออยู่ จะบริโภคนคนเดียว นั้นไม่ควร การบริโภคร่วมกันจึงจะมีความสุข” ท่านเศรษฐีต้อง

เลิกตระหนี่ ชีวีสดใส

๑๖๘

จำใจนิมนต์พราหมณ์ให้นั่งรอก่อน จากนั้นสุริยเทพบุตรก็มา พลางกล่าวว่า “ผู้ใดไม่บริโภคลำพังเพียงคนเดียว หากแบ่งปันกัน การให้ทานและการได้ทรัพย์มานั้น ย่อมเป็นประโยชน์โดยแท้” เศรษฐีฟังก็พอใจ จึงให้นั่งคอยก่อน

จากนั้นมาตลีเทพบุตรก็มา และกล่าวว่า “ผู้ใดทำการ บูชาย่อมได้อานิสงส์ ดังนั้นควรให้ทานด้วยและบริโภคด้วย” เศรษฐีพอใจจึงให้นั่งคอยก่อน จากนั้นปัญจลิกเทพบุตรก็มา กล่าวในลักษณะเดียวกันว่า “การบริโภคคนเดียว เหมือนการ กลืนเบ็ดพร้อมทั้งเหยื่อ ไม่สมควรเลย ควรจะแบ่งปันกัน” เศรษฐีได้แต่ถอนใจ และนิมนต์ให้นั่งลงก่อน

เมื่อข้าวสุก เศรษฐีจึงบอกให้พราหมณ์เอาใบไม้มาคนละ ใบ พราหมณ์ยื่นใบไม้ให้เศรษฐี ท่านเศรษฐีเห็นแล้วก็ตกใจ เพราะใบไม้ใหญ่ราวกับหลังคาบ้าน เศรษฐีจึงให้ไปเอาใบไม้ที่ เล็กกว่านี้มา พราหมณ์ทั้งห้าจึงเอาใบไม้มาใหม่ แต่ละใบใหญ่ เท่ากับกะละมัง เศรษฐีเห็นแล้วอ้อนใจ จึงดักข้าวให้พราหมณ์ เพียงคนละทัพพี

ก่อนจะลงมือบริโภค ปัญจลิกเทพบุตรได้แปลงเป็นสุนัข ไปยืนถ่ายปัสสาวะอยู่ใกล้ๆ น้ำปัสสาวะกระเซ็นถูกมือของเศรษฐี เศรษฐีขอร้องพราหมณ์ให้ช่วยเฝ้าดูหม้อข้าว ส่วนตนไปล้างมือ

เลิกตระหนี่ ชีวิตสดใส

๑๖๕

ที่แม่น้ำ เมื่อกลับมาเห็นสุนัขกำลังถ่ายปัสสาวะลงในหม้อข้าว เขาจึงโกรธและคว้าท่อนไม้ไล่ตีสุนัข แต่สุนัขกลับตัวใหญ่ขึ้น ขนาดเท่าม้าวิ่งไล่ท่านเศรษฐี เศรษฐีจึงวิ่งเข้าไปขอความช่วยเหลือจากพวกพราหมณ์

พราหมณ์เหล่านั้นก็เหาะขึ้นไปบนอากาศ แปลงร่างกลับคืนเป็นเทพบุตร เศรษฐีเห็นอิทธิฤทธิ์ของพราหมณ์ จึงถามว่าพวกท่านเป็นใคร พระอินทร์และเหล่าเทพบุตรบอกความจริงว่า พวกตนเป็นบรรพบุรุษของเศรษฐี และเหตุที่ได้เป็นเทพบุตรก็เพราะการบำเพ็ญทาน ไม่ประมาทในการกุศล และให้อิवाหาเศรษฐีว่า “จงรักษาประเพณีการให้ทานต่อไป อย่าได้ตระหนี่หวงแหนทรัพย์ เพราะคนตระหนี่ย่อมตกนรก”

เศรษฐีฟังดังนั้น จึงได้สติ มีใจร่าเริงยินดีในการให้ทาน ตั้งใจมั่นที่จะเลิกตระหนี่ตลอดไป เมื่อกลับถึงบ้าน จึงสละทรัพย์สมบัติทั้งหมดออกแจกจ่ายเป็นทาน ออกบรรพชาเป็นดาบส ได้พบสุขอันเกิดจากวิเวก ซึ่งเป็นสุขยิ่งกว่าการเป็นมหาเศรษฐี ท่านบำเพ็ญภาวนาอยู่ในป่า จนกระทั่งหมดอายุขัย ไปบังเกิดเป็นโกสิยเทพบุตรในสุคติโลกสวรรค์

เราจะเห็นว่า นักสร้างบารมีในกาลก่อน ท่านทุ่มเทสร้างบารมีด้วยกาย วาจา ใจ ไม่ยอมให้ความตระหนี่ ซึ่งเป็นมลทิน

เลิกตระหนี่ ชีวิตสดใส

๑๗๐

ของใจเกิดขึ้น ในใจมีแต่บุญบริสุทธิ์ล้วนๆ ดังนั้นเราควร
ประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้ชีวิตเข้าถึงความสุขอันสมบูรณ์ที่สุด
ชีวิตของเราจะได้เป็นชีวิตที่ปลอดภัยทั้งในโลกนี้และโลกหน้า
ได้เวียนวนสร้างบารมีใน ๒ ภพภูมิ คือได้สวรรค์สมบัติและ
มนุษย์สมบัติ จนกว่าชาติสุดท้าย เราจะได้นิพพานสมบัติกันทุกคน

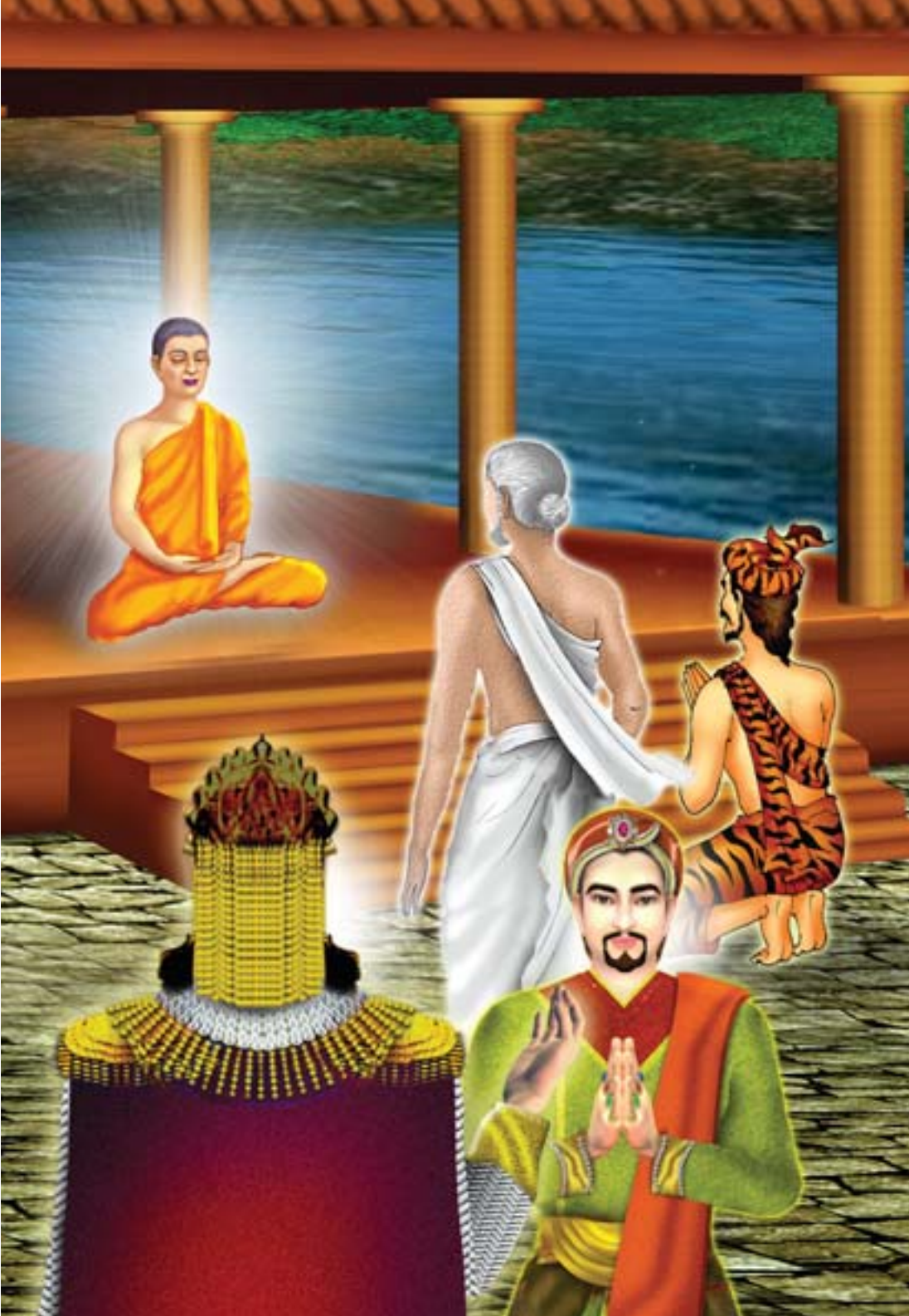

๑๙

เนื้อหาบุญอันเลิศ

ทานอันบุคคลให้แล้วในบุญเขตใด เป็นทานมีผลมาก
บุคคลพึงเลือกให้ทานในบุญเขตนั้น พระสุคตเจ้าทรงสรรเสริญ
การเลือกให้ทานที่บุคคลให้แล้ว ในทักษิณียบุคคลทั้งหลาย
ที่มีอยู่ในโลกคือหมู่สัตว์ที่ยังเป็นอยู่มีผลมาก เหมือนพืชที่
บุคคลหว่านแล้วในนาดี ฉะนั้น

เนื่อนานูญอันเลิศ

๑๗๓

การทำพระนิพพานให้แจ้งนี้ เป็นวัตถุประสงค์หลักที่แท้จริงของมนุษย์ทั้งหลาย ในครั้งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังเป็นพระบรมโพธิสัตว์อยู่ เมื่อเกิดมาในโลกมนุษย์ ท่านก็ทำแต่ความดีเรื่อยไปจนกระทั่งหมดอายุขัย และตลอดระยะเวลาที่ท่านไม่เคยละเลยต่อการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ทรงทำภาวนาอย่างนี้ทุกภพทุกชาติ จนบารมีของท่านเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ และได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นบรมครูของเรา สอนสัตว์โลกให้เข้าถึงธรรมตามพระองค์ไปนับไม่ถ้วน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ว่า

“ท่านอันบุคคลให้แล้วในบุญเขตใด เป็นท่านมีผลมาก บุคคลพึงเลือกให้ท่านในบุญเขตนั้น พระสุตเจ้าทรงสรรเสริญการเลือก ให้ท่านที่บุคคลให้แล้ว ในทักษิณบุญบุคคลทั้งหลาย ที่มีอยู่ในโลกคือหมู่สัตว์ที่ยังเป็นอยู่ นี้ มีผลมาก เหมือนพืชที่บุคคลหว่านแล้วในนาดี ฉะนั้น”

*ในสมัยพุทธกาล มีอุบาสกท่านหนึ่งเป็นผู้มีศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนามาก ในแต่ละวัน ท่านจะต้องทำบุญตักบาตรสมาทานศีล ๕ ทำสักการะแด่พระบรมศาสดา และพระภิกษุ-

เนื่อนานูญอันเลิศ

๑๗๔

สงฆ์ไม่เคยขาด วันหนึ่งอุบาสกท่านนี้อุบายทำมหาสักการะแด่พระธรรมรัตนะบ้าง จึงนำของหอมและไทยธรรมจำนวนมากไปวัดพระเชตุวัน พลากรบาทบุลถึงความประสงค์ของตนเอง พระพุทธองค์ตรัสว่า “ถ้าเธอปรารถนาจะทำสักการะแก่พระธรรมรัตนะ ก็จงทำสักการะแก่อานนท์ ผู้เป็นคลังพระธรรมเถิด”

อุบาสกกราบทูลรับด้วยความร่าเริงบันเทิงใจ เข้าไปหาพระอานนท์เถระ นิมนต์ให้ท่านนั่ง และทำการบูชาด้วยของหอม ดอกไม้ ถวายโภชนะมีรสเลิศต่างๆ อีกทั้งได้ถวายผ้าจีวรราคาแพง พระเถระคิดว่า สักการะนี้อุบาสกทำเจาะจงแด่พระธรรมรัตนะ ไม่สมควรแก่เรา สมควรถวายแด่พระสารีบุตรผู้เป็นพระธรรมเสนาบดี จึงถือเครื่องสักการะทั้งหมดและผ้าไปสู่วิหาร ถวายพระสารีบุตร

พระสารีบุตรคิดว่า สักการะนี้เขากระทำแก่พระธรรมรัตนะ ควรแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เป็นเจ้าของแห่งพระธรรมพระองค์เดียวเท่านั้น ท่านจึงถวายแด่พระบรมศาสดา พระภิกษุได้สนทนากันถึงเรื่องอุบาสก ผู้รู้จักถวายไทยธรรมแด่พระทักขิไณยบุคคลอันเลิศ พระบรมศาสดาจึงนำอดีตนิทานมาเล่าให้ฟังว่า แม้ในกาลก่อน เมื่อพระพุทธเจ้ายังไม่อุบัติขึ้น ก็ได้เกิดเรื่องเช่นนี้ในทำนองเดียวกัน

เนื่อนานูญอันเลิศ

๑๓๕

เรื่องมีอยู่ว่า ในอดีตกาล พระเจ้าพรหมทัตครองราชสมบัติอยู่ในนครพาราณสี เมื่อพระองค์ตรวจดูจริยาวัตรของพระองค์เอง ไม่เห็นมีใครติเตียนโทษของพระองค์เลย วันหนึ่งพระองค์ทรงดำริว่า จะออกไปฟังข่าวนอกเมือง ดูว่าจะมีใครกล่าวโทษพระองค์บ้างไหม จึงทรงมอบราชสมบัติให้พวกอำมาตย์และปลอมพระองค์เป็นชาวบ้านธรรมดา แลตั้งไปตามชนบทพร้อมด้วยบุโรหิต แต่เนื่องจากพระราชาทรงครองแผ่นดินโดยธรรม จึงไม่ทรงพบผู้ที่กล่าวโทษของพระองค์แม้สักคน มีแต่คนกล่าวชมอย่างเดียว

วันหนึ่ง พระองค์เสด็จไปถึงชายแดน ประทับนั่งที่ศาลาสำหรับคนเดินทางไกล ขณะนั้นกฤมพิคนหนึ่งมีสมบัติอยู่ ๔๐ โกฏิได้ไปที่ทำน้ำกับพวกบิรवार เขามองเห็นพระราชามีผิวพรรณละเอียดอ่อน ผ่องใสกว่าคนธรรมดา มีความสุขุม สำรวมกิริยามารยาทน่าเลื่อมใส จึงเข้าไปหาแล้วสนทนาปราศรัยด้วยน้ำใจไมตรี เมื่อรู้ว่าเป็นพระราชา จึงกลับบ้านไปจัดแจงโภชนะมีรสเลิศเพื่อจะนำมาถวายพระราชา

ขณะนั้นเอง ดาบสซึ่งอยู่ในหิมวันตประเทศได้อภิญญา ๕ เข้ามาพักที่ศาลาหลังนั้นเหมือนกัน พระปัจเจกพุทธเจ้าก็เสด็จมาทางอากาศ นั่งที่ศาลานั้นอีกองค์หนึ่ง กฤมพิคนถวายน้ำชำระ

เนื่อนานูญอันเลิศ

๑๗๖

พระหัตถ์แต่พระราชฯ และน้อมนำอาหารรสเลิศเข้าไปถวาย
พระราชฯทรงรับอาหารนั้นแล้ว แทนที่จะเสวยเอง พระองค์
กลับพระราชทานแก่บุโรหิต พราหมณ์บุโรหิตได้ถวายแด่พระ-
ดาบสอีกทอดหนึ่ง ฝ่ายพระดาบสได้ถวายแด่พระปัจเจกพุทธเจ้า

กุฎุมพีเห็นภัตตาหารของตนถูกส่งต่อกันไปเป็นทอดๆ
เช่นนี้ เกิดความสงสัยขึ้นมาในใจ จึงเข้าไปทูลถามพระราชฯว่า
“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์เห็นพระองค์ผู้ทรงเป็น
สุขุมลชาติเคยประทับในพระตำหนักอันประเสริฐ ทรงบรรทม
เหนือพระยี่ภู่อันใหญ่โตเสด็จจากพระราชวังมาต่างถิ่นที่ปราศจาก
ความเจริญ จึงได้ทูลถวายข้าวสุกอย่างดีมีกับเลิศรสเช่นนี้
พระองค์รับภัตตาหารนั้นแล้วไม่เสวยเอง แต่พระราชทานแก่
พราหมณ์ผู้เป็นบุโรหิตทำไม พระเจ้าข้า”

พระราชฯตรัสตอบว่า “พราหมณ์เป็นอาจารย์ของฉันทน์
เป็นผู้คอยตักเตือนฉันอยู่เป็นประจำ ฉันทน์จึงควรให้โภชนะแก่
อาจารย์” กุฎุมพีได้ถามพราหมณ์บุโรหิตว่า “พระราชฯทรง
พระราชทานอาหารรสเลิศอย่างนี้ ทำไมท่านนำไปถวายดาบส”
บุโรหิตตอบว่า “ข้าพเจ้ายังกำหนดอยู่ ยังเป็นผู้ครองเรือน ต้อง
เลี้ยงบุตรและภรรยา ข้าพเจ้าควรถวายโภชนะแด่ดาบส
ผู้เร่ร่อนเป็นนุคินบุคคล อบรมตนดีแล้ว”

เนื่อนานูญอันเลิศ

๑๗๓

กุฎุมพิตามท่านฤาษีว่า “บัดนี้ข้าพเจ้าขอถามท่านฤาษี ผู้ชูปผอม สะพรั่งไปด้วยเส้นเอ็น ท่านอยู่ในป่าผู้เดียวไม่ห่วงใยชีวิต ฤิษุที่ท่านถวายเป็นโภชนะนั้นดีกว่่าท่านอย่างไร ทำไมถึงไม่ฉันท ภัตตอาหารนี้เสียเองเล่า” พระดาบสตอบว่า “อาตมภาพยังขุด เผือกขุดมันมาบริโภค ความยึดถือของอาตมามีอยู่ เมื่อ อาตมายังหุงต้ม ก็ควรถวายเป็นโภชนะแต่ท่านผู้ไม่หุงต้ม ยังมีกังวล อาตมาก็ควรถวายเป็นโภชนะแต่ผู้ไม่มีความกังวลใจ อีกทั้งยังมิ ความถือมั่น ก็ควรถวายเป็นโภชนะแต่ท่านผู้ไม่มีความถือมั่นแล้ว”

กุฎุมพิตามพระปัจเจกพุทธเจ้าต่อไปว่า “กระผมขอถาม ท่านฤิษุผู้มีสำรวมดีแล้วในศีล พระดาบสถวายภัตตอาหารอัน เลิศแต่ท่าน ท่านรับภัตตอาหารนั้นแล้วนั่งนิ่ง ฉันทอยู่องค์เดียวไม่ เชื่อเชิญใครๆ เลย ผมขอนมัสการเรียนถามพระคุณเจ้า อะไร เป็นธรรมอันประเสริฐในตัวท่าน” พระปัจเจกพุทธเจ้าตอบว่า “ดาบสรู้ว่า เราไม่มีความกังวล เป็นผู้ห่างไกลจากบาปทั้งหลาย จึงถวายภัตตอาหารที่มีรสเลิศนี้แก่เรา บุคคลเหล่านี้ยังมีความ ห่วงใย ยังมีความยึดถือ จึงให้ท่านแก่เราผู้ไม่มีความยึดถือใน สังขารทั้งปวง”

กุฎุมพิตฟังคำของท่านแล้วรู้สึกดีใจเป็นอย่างยิ่ง อุทานว่า “วันนี้พระราชผู้ประเสริฐเสด็จมา ณ ที่นี้ เพื่อประโยชน์แก่

เนื่อ นานูญ อัน เลิศ

๑๗๘

ข้าพระพุทธเจ้าหนอ ข้าพระพุทธเจ้าเพิ่งรู้ตัววันนี้เองว่า ทานที่ให้ในท่านผู้ใดจักมีผลมาก” ด้วยอานิสงส์การทำทานในครั้งนั้น ทำให้กุญมพีเสวยทิพยสมบัติในสุคติโลกสวรรค์ บันเทิงในบุญตลอดเวลา ไม่เคยตกไปในอบายภูมิ ครั้นมาในชาตินี้จึงได้เป็นอุบาสกผู้เลื่อมใสในพระรัตนตรัย

การถวายทานถูกหักขีไฉนบุคคลเป็นมหาบุคคลที่ยิ่งใหญ่ บุญที่เกิดขึ้นจะปรับปรุงกาย วาจา ใจของเราให้มีความบริสุทธิ์ ผ่องใส อันจะเป็นต้นเหตุแห่งความสุขที่แท้จริง คือการเข้าถึงพระธรรมกายภายใน ความสำเร็จทุกระดับ ตั้งแต่ความสำเร็จในเรื่องการทำมาหากิน ธุรกิจการงาน การศึกษาเล่าเรียน จนกระทั่งเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยสมบัติทั้ง ๓ ประการ คือ มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ ล้วนอาศัยการทำบุญถูกเนื่อ นานูญนี้แหละ

เหมือนดังที่พระพุทธองค์ตรัสกับอังกูรเทพบุตรว่า ทานอันบุคคลให้แล้วในบุญเขตใด เป็นทานมีผลมาก บุคคลพึงเลือกให้ทานในบุญเขตนั้น พระสุคตเจ้าทรงสรรเสริญการเลือกให้ทานที่บุคคลให้แล้วในทักษิไฉนบุคคลทั้งหลายที่มีอยู่ในโลก มีผลมาก เหมือนพืชที่บุคคลหว่านแล้วในนาดี

๒๐

เศ ร ษ ฐี ผู้ มี ใจ ต ระ ห นี้

เพราะความตระหนี่กับความประมาท

คนเราจึงให้ทานใครไม่ได้

ดังนั้น ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ พึงให้ทานเถิด

เศรษฐกิจผู้มีใจตระหนี่

๑๘๑

เราทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ มีสิ่งที่จะต้องศึกษาควบคู่กันไปอยู่ ๒ ประการ คือ การศึกษาวิชาความรู้ในทางโลก และการศึกษาวิชาในทางธรรม การศึกษาความรู้ทางโลก มีเป้าหมายเพื่อให้เรารู้จักวิธีการแสวงหาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตน ทำให้เราสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ส่วนการศึกษาความรู้ในทางธรรม มีเป้าหมายเพื่อฝึกฝนอบรมจิตใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ เพื่อจะได้เข้าถึงแหล่งแห่งความรู้ที่สมบูรณ์ เป็นความรู้เพื่อความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงและให้เข้าถึงความสุขอันแท้จริงที่มีอยู่ภายในตน

พระลัมมะลัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน พิลารโกลียชาดก ว่า

“มจฺเฌรา จ ปมาทา จ เอรุ ทานํ น ทิยฺยติ
บุญญํ อากงฺขมาเนน เทยฺยํ โหติ วิชานตา

“เพราะความตระหนี่กับความประมาท คนเราจึงให้ทานใครไม่ได้ ดังนั้น ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ พึงให้ทานเถิด”

คนหวงแหนทรัพย์ ไม่อาจจะให้ทานได้ เพราะมีความตระหนี่อยู่ในใจ คิดว่าทรัพย์นั้นหามาได้โดยยาก จึงอยากจะเก็บเอาไว้และลุ่มหลงมัวเมาประมาทในชีวิต ส่วนผู้รู้ เห็นว่าบุญเท่านั้นที่เป็นที่พึง และก่อให้เกิดประโยชน์สุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า จึงสละทรัพย์ออกให้ทาน สละความตระหนี่ไม่ประมาท

เศรษฐีผู้มีใจตระหนี่

๑๘๒

ในชีวิต เร่งสร้างบุญสร้างบารมีติดตัวไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้จนกว่าชีวิตจะหาไม่

*ในอดีตกาลพระโพธิสัตว์ถือกำเนิดในตระกูลเศรษฐีมีโภคทรัพย์สมบัติมาก วันหนึ่งท่านมาพิจารณาว่า แม้จะมีทรัพย์สมบัติมากมายมหาศาล แต่เมื่อถึงคราวละโลกก็ไม่อาจนำทรัพย์ติดตัวไปได้ วิธีที่จะนำทรัพย์ติดตัวไปได้นั้นมีอยู่ทางเดียวคือการสละทรัพย์ออกให้ทาน ดังนั้นท่านจึงสร้างโรงทานบำเพ็ญมหาทานบารมีทุกวันจนตลอดชีวิต ทั้งยังสั่งสอนลูกหลานว่า ให้รักษาประเพณีการให้ทานของตระกูลไว้ด้วย หลังจากที่ท่านหมดอายุขัยแล้ว ได้ไปเกิดเป็นท้าวสักกเทวราชหรือพระอินทร์นั่นเอง

ต่อมา ผู้สืบสกุลในรุ่นหลังๆ เป็นผู้ไม่มีศรัทธามีความเห็นผิด ไม่นิยมดีในการให้ทาน เพราะถูกความตระหนี่ครอบงำจิตใจ จึงสั่งให้เผาโรงทาน และให้โบยตีขับไล่พวกยากจนออกไป พระอินทร์ทรงตรวจดูตระกูลของพระองค์ในมนุษยโลก เห็นคนรุ่นหลังคือ พิลารโกสิยเศรษฐีกำลังทำลายการให้ทานของตระกูลจึงปรารภจะอนุเคราะห์

เศรษฐกิจผู้มีใจตระหนี่

๑๘๓

ในขณะนั้นท่านเศรษฐีเดินทางกลับจากการไปเข้าเฝ้าพระราชา พระอินทร์จึงรับสั่งให้เทพบุตร ๔ องค์ แปลงเป็นพราหมณ์แม้พระองค์ก็แปลงเป็นพราหมณ์เข้าไปหาเศรษฐีเพื่อขอรับภัตตาหาร เศรษฐีบอกว่า ที่นี่ไม่มีภัตตาหารให้ไปหาที่อื่น พระอินทร์จึงตรัสให้ได้คิดว่า “เมื่อพราหมณ์ขอภัตตาหาร ท่านควรให้ แม้ลัตบุรุษทั้งหลายผู้ไม่หุงกินเอง เมื่อได้โภชนะมาแล้วยังแบ่งปันแก่ผู้อื่น ท่านหุงโภชนะเอง ดังนั้น การที่ท่านไม่ให้ย่อมไม่สมควร ธรรมดาบุคคลให้ท่านไม่ได้ด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ ยังมีความตระหนี่อยู่และมีความประมาทในชีวิต บัณฑิตผู้รู้แจ้งเมื่อต้องการบุญจึงให้ท่าน”

เศรษฐีได้ฟังถ้อยคำของพราหมณ์เกิดความพอใจ จึงบอกให้พราหมณ์เข้าไปนั่งคอยในบ้านและจะแบ่งข้าวให้หน่อยหนึ่ง ต่อมาเทพบุตรองค์หนึ่งซึ่งแปลงเป็นพราหมณ์ก็เข้าไปหาเศรษฐีและขอภัตตาหารจากเศรษฐี เศรษฐีปฏิเสธ ท่านจึงกล่าวว่า “คนตระหนี่กลัวความยากจนย่อมไม่ให้อะไรแก่ผู้ใด ความกลัวจนนั้นแหละ จะเป็นภัยแก่ผู้ไม่ให้ คนตระหนี่ย่อมกลัวความอยากข้าวอยากน้ำ ความกลัวนั้นแหละจะกลับมาสู่คนพาลทั้งในโลกนี้และโลกหน้า เพราะเหตุนี้ บัณฑิตพึงครอบงำมลทินกำจัดความตระหนี่เสียแล้วให้ท่านเถิด เพราะบุญย่อมเป็นที่พึง

เศรษฐีผู้มีใจตระหนี่

๑๘๔

ของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า”

เศรษฐีพอใจจึงให้เข้าไปนั่งรอในบ้าน จากนั้นเทพบุตรอีกองค์ก็มา เมื่อจะขอภัตตาหารจึงกล่าวว่า “การให้ทาน เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะต้องเอาชนะความตระหนี่ก่อนแล้วจึงจะให้ทานได้ อลัตบุรุษทั้งหลายย่อมไม่ให้ทานตามที่ลัตบุรุษทำแล้ว เพราะธรรมชาติของลัตบุรุษอันผู้อื่นรู้ได้ยาก เพราะฉะนั้นการไปจากโลกนี้ของลัตบุรุษ กับอลัตบุรุษจึงต่างกัน อลัตบุรุษย่อมไปสู่สุคติ ส่วนลัตบุรุษย่อมไปสู่สวรรค์”

เศรษฐีจึงให้เข้าไปนั่งรอในบ้าน จากนั้นเทพบุตรอีกองค์ก็เข้าไปขอภัตตาหาร โดยกล่าวว่า “บัณฑิตยอมให้ไทยธรรม แม้จะมีเพียงเล็กน้อยก็ให้ได้แต่บางคนแม้มีไทยธรรมมากก็ให้ไม่ได้ ทักขิณาทานที่บุคคลให้ด้วยใจเผ่งใสแม้เพียงเล็กน้อยก็มีผลมาก” ต่อมาเทพบุตรอีกองค์ก็เข้าไปหาเศรษฐีแล้วกล่าวว่า

“พราหมณ์ผู้แสวงหาอาหารด้วยความบริสุทธิ์ชื่อว่าได้ ประพฤติธรรม บุคคลผู้เลี้ยงดูบุตรและภรรยา เมื่อมีไทยธรรม น้อยก็ควรเฉลี่ยแบ่งปันให้แก่สมณพราหมณ์ บุคคลนั้นชื่อว่า ผู้ประพฤติธรรม แม้บุคคลจะฆ่าสัตว์จำนวนนับพันเพื่อบูชาอัยย แต่การกระทำนั้น ก็ไม่ถึงส่วนเลี้ยวแห่งผลของทาน ที่คนเข้ญใจ ผู้ยังไทยธรรมให้เกิดโดยชอบธรรมให้อยู่”

เศรษฐีผู้มีใจตระหนี่

๑๘๕

เศรษฐีฟังวาจาสุภาสิตของพราหมณ์ จึงให้เข้าไปนั่งรอในบ้าน และเรียกคนรับใช้ให้ไปนำข้าวสาลีมาให้พราหมณ์คนละทะนานแต่พราหมณ์ไม่รับ เศรษฐีจึงให้ไปนำข้าวสารมาให้พราหมณ์ พราหมณ์ก็ไม่รับ เศรษฐีจึงให้ข้าวสุกสำหรับโคกินแก่พราหมณ์

พราหมณ์ทั้งห้าจึงปันข้าวเป็นคำๆ ใส่ปากแก่งทำเป็นข้าวติดคอแล้วทำเป็นเหมือนคนชกตาย เศรษฐีเห็นดังนั้นกลัวคนทั้งหลายจะติเตียน จึงให้คนรับใช้ไปเอาข้าวสาลีย่างดีมีรสเลิศมาใส่แทนข้าวสำหรับโค ตนเองออกไปเรียกชาวบ้านในละแวกนั้นมาดู กล่าวโกหกว่า “พราหมณ์เหล่านี้ไม่พิจารณาในการบริโภคข้าวจึงติดคอตาย” ทันใดนั้น พราหมณ์ทั้งหมดก็ลุกขึ้นกล่าวกับมหาชนว่า “ท่านทั้งหลาย เศรษฐีนี้พูดโกหก ความจริงเขาได้ให้ข้าวสำหรับโคแก่พวกเรา” พราหมณ์คายข้าวในปากออกมา มหาชนเห็นเช่นนั้น จึงพากันตำหนิติเตียนท่านเศรษฐี

พราหมณ์พระอินทร์จึงถามมหาชนว่า “พวกท่านเคยได้ยินไหมว่า ในอดีตที่เมืองนี้เคยมีมหาเศรษฐีสร้างโรงงานแล้วบำเพ็ญทานบารมีไปจนตลอดชีวิต” มหาชนต่างให้การรับรองว่าเคยมีจริง จากนั้นพระอินทร์และเหล่าเทพบุตรก็เหาะไปในอากาศเปล่งรัศมีกายงดงามทำให้ทั่วทั้งเมืองสว่างไสว พลางให้

เศรษฐกิจผู้มีใจตระหนี่

๑๘๖

โอวาทแก่เศรษฐีและมหาชนว่า “คนตระหนี่ไปสู่เทวโลกไม่ได้
เขาย่อมไปสู่นรกอย่างไม่ต้องสงสัย”

เศรษฐีเกิดความละอายใจ สำนึกในสิ่งที่ตนได้กระทำ
ผิดพลาด จึงให้สัญญากับพระอินทร์ว่า “แต่นี้ต่อไปจะตั้งใจ
บำเพ็ญมหาทานบารมียิ่งสุดกำลังความสามารถ ถ้าหาก
วันไหนยังไม่ได้ให้ทาน ก็จะไม่บริโภคน้ำ” ตั้งแต่นั้นท่านเศรษฐีก็
รักษามโนปณิธาน อันแน่วแน่นี้ไปจนตลอดชีวิต เมื่อละจากโลก
ก็ได้ไปบังเกิดในเทวโลก

เพราะฉะนั้น ความตระหนี่จึงเป็นภัยในสังสารวัฏ เป็น
อุปสรรคขัดขวางหนทางไปสู่สวรรค์และพระนิพพาน เมื่อใดที่
ความตระหนี่เข้ามาครอบงำจิตใจ จะทำให้ใจมีติดบอด ใจเสื่อม
คุณภาพ จิตใจจะคับแคบสละไม่ออก ทำให้กลายเป็นคนเห็นแก่
ตัวที่น่ากลัว แม้จะเคยเป็นบัณฑิตมาก่อนก็กลายเป็นคนพาลได้
หรือแม้จะเคยเป็นคนฉลาดก็อาจกลายเป็นคนโง่เขลาได้

ถ้าสังคมของเรามีแต่คนตระหนี่ ไม่ช่วยเหลือแบ่งปันกัน
โลกก็จะล้นสนวนววย แต่ถ้าหากทุกคนรู้จักเสียสละแบ่งปัน ให้
อภัยและมีน้ำใจต่อกัน โลกก็จะได้รับความสงบสุข เพราะฉะนั้น
อย่าตระหนี่และอย่าประมาทในชีวิต เวลาในโลกมนุษย์นี้
ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเอง ให้รีบสั่งสมบุญบารมี อะไรที่เป็นบุญ

เศรษฐกิจผู้มีใจตระหนี่

๑๘๖

กุศลก็ให้หุ่มเททำกันให้เต็มที อย่าให้อะไรมาเป็นอุปสรรคในการ
สร้างบารมีของเรา ให้เข้มแข็งในการสร้างบารมีกันทุกคน

๒๑

ผลของการให้
ตัวบทความเคารพ

นรชนใดผู้ให้สิ่งที่เลิศ ให้สิ่งที่ดีและให้สิ่งที่ประเสริฐ
นรชนนั้นจะบังเกิด ฌ ที่ใด ๆ
ย่อมเป็นผู้มีอายุยืนยาว
เป็นผู้มียศ

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๐

สิ่งที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข และความสำเร็จในชีวิต
ของคนเรา คือ บุญกุศลที่เราทำไว้อย่างดีแล้ว ซึ่งจะเป็นเครื่อง
สนับสนุนให้เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต ในการเข้าถึง
ความเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี พระราชา พระเจ้าจักรพรรดิ
เข้าถึงความเป็นพระอริยเจ้า พระอรหันต์ พระปัจเจกพุทธเจ้า
หรือพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ก็เพราะบุญ ฉะนั้นบุญจึงเป็นสิ่ง
สำคัญที่ส่งผลดลบันดาลให้เราได้บรรลุเป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อังคุตตรนิกาย ปัญจก-
นิบาต ว่า

“อคฺคทายี วรทายี เสฏฺฐทายี จ โย นโร

ทึมายุ ยสฺวา โหติ ยตถ ยตฺถุปปชฺชติ

นรชนใดผู้ให้สิ่งที่เลิศ ให้สิ่งที่ดีและให้สิ่งที่ประเสริฐ
นรชนนั้นจะบังเกิด ณ ที่ใดๆ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืนยาว เป็น
ผู้มียศ”

ในการทำทาน แต่ละคนมักมีอัธยาศัยในการให้ทาน
แตกต่างกันไป เช่น การให้ทานด้วยของไม่ดี แล้วเก็บซ่อนของ
ที่ดีไว้ใช้เอง ทำอย่างนี้ท่านเรียกว่า ทาสทาน แต่ถ้าบริโภคน
ใช้สอยของอย่างไร ก็แบ่งปันให้ทานของอย่างนั้น จัดเป็น
สหายทาน ส่วนบางท่านฉลาดในการทำทาน ให้แต่สิ่งของที่ดีที่

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๑

ประณีต ของที่ชอบใจและมีคุณค่ายิ่งกว่าที่ตนเองบริโภคใช้สอย
อย่างนี้เรียกว่า สามิทาน การให้ทานประการสุดท้ายนี้จัดเป็น
วิสัยของบัณฑิต

คนมีปัญญาให้ทานแบบสามิทาน คือ ให้ทานอันเลิศเสมอๆ
มีจิตใจที่สูงส่งสามารถเอาชนะความตระหนี่หวงแหนที่มีอยู่ในใจได้
ท่านเรียกว่า เป็นทานบดี ซึ่งแปลว่า ผู้เป็นใหญ่ในการให้ทาน
หมายความว่า จิตใจของผู้นั้นเป็นอิสระและมีความเป็นใหญ่ใน
ตนเองไม่ตกอยู่ในอำนาจของความตระหนี่ การให้ทานที่
สมบูรณ์ประณีตมากเท่าไร ย่อมจะได้รับผลของทานเป็น
บุญใหญ่ทัບทวีกลับมาสู่ผู้ให้มากเท่านั้น ทำให้มีความสมบูรณ์
เพียบพร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ลาภ ยศ
สรรเสริญ สุข มรรคผลนิพพาน เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้ว บุญก็
ยังส่งผลให้ได้ไปเสวยสุขที่ประณีตยิ่งๆ ขึ้นไป

ประการสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ใจที่บริสุทธิ์ผ่องใส
ขณะกำลังให้ทาน จะเป็นเครื่องจำแนกผลแห่งการให้ทาน
แตกต่างกันไป เช่น เรื่องของพระเจ้าปายาลิและอุตตรมาณพ

*พระเจ้าปายาลิทรงเป็นกษัตริย์ครองเมืองเสตัพยนคร

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๒

พระองค์ทรงมีอุปนิสัยชอบค้นคว้าทดลองคิดหาเหตุผลในสิ่งต่างๆ เมื่อพระองค์ทรงสดับคำสอนของสมณะ ซี พราหมณ์ทั้งหลาย ในเรื่องของการเวียนว่ายตายเกิดแล้ว ทรงค้นคว้าทดลองด้วยวิธีการต่างๆ และสรุปเป็นความเห็นที่ผิดๆ ว่า ชาติน้ำไม่มี คือ ตายแล้วสูญ ไม่เชื่อเรื่องนรกสวรรค์เลย ทรงเห็นผิดคิดเพียงว่า บุญบาปไม่มี โลกนี้โลกหน้าไม่มี

เรื่องของบุญ บาป และการเวียนว่ายตายเกิดนี้ จะรู้เห็นได้แจ่มแจ้งชัดเจนนั้น ต่อเมื่อใจหยุดนิ่งจนกระทั่งเข้าถึงธรรมกายภายใน ซึ่งจะเห็นแจ้งด้วยธรรมจักรของธรรมกาย ที่แตกต่างจากการเห็นด้วยตามนุษย์ทั่วไป และจะรู้แจ้งได้ด้วยญาณทัสสนะของธรรมกาย ดังนั้นการทดลองด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ของพระเจ้าปายาลิ จึงไม่ใช่วิธีที่ถูกต้องในการพิสูจน์เรื่องของชาตินี้ชาติน้ำ เหมือนคนต้องการน้ำแต่ไปบีบไปคั้นจากเม็ดทราย ถึงจะเพียรพยายามทำอะไร ก็เสียแรงเปล่า

พระเจ้าปายาลิทรงยึดถือความเห็นผิดๆ เช่นนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งพระกุมารกัสสปะ ซึ่งเป็นพระอรหันต์ที่มีปฏิภาณเป็นเลิศ ท่านได้เดินทางมาสู่เมืองแห่งนี้ และได้เมตตาใช้ปัญญาอันลึกซึ้งแสดงพระธรรมเทศนาโปรดพระเจ้าปายาลิ จนพระองค์ทรงละความเห็นผิด กลับมาเป็นสัมมาทิฐิ คือผู้มี

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๓

ความเห็นที่ถูกต้อง ปฏิญาณตนเป็นอุบาสกและขอถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกตลอดไป

นับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา พระเจ้าปายาลิได้ทรงเริ่มการให้ทานแก่ผู้คนทั้งหลาย โดยแต่งตั้งให้อุตตรมาณพเป็นเจ้าหน้าที่จัดการเรื่องการบริจาคทาน คนส่วนใหญ่ที่เข้ามาบริจาคทานไปนั้น ล้วนแต่เป็นคนยากจนอนาถาทั้งสิ้น ซึ่งพระเจ้าปายาลิทรงให้ด้วยความสมเพชเวทนาเท่านั้น ไม่ได้ให้ด้วยความเลื่อมใสศรัทธา ดังนั้นจึงทรงให้แต่สิ่งของที่ไม่ดี ไม่ประณีตแก่ผู้มารับบริจาคเหล่านั้น รวมถึงสมณะ ชี พราหมณ์ด้วย

ส่วนอุตตรมาณพผู้มีหน้าที่ในการจัดการให้ทานเหล่านั้น เป็นผู้ที่มีศรัทธาในการให้ด้วยสิ่งของที่ประณีต เมื่อได้รับคำสั่งให้ทำทานด้วยสิ่งของที่เศร้าหมอง ก็ต้องฝืนทำด้วยความอึดอัดใจ หลังจากที่เขาให้ทานแล้วทุกครั้ง มักจะเปล่งเสียงอธิษฐานต่างๆ ว่า “ขอให้เราอย่าได้ทำบุญร่วมกับพระเจ้าปายาลิอีกเลย”

เมื่อคำอธิษฐานของอุตตรมาณพล่วงรู้ไปถึงพระกรรณของพระเจ้าปายาลิ พระองค์จึงตรัสเรียกอุตตรมาณพมาสอบถามว่า ทำไมจึงอธิษฐานเช่นนั้น อุตตรมาณพกราบทูลว่า “เหตุที่ทำให้เปล่งวาจาอธิษฐานอย่างนั้น เป็นเพราะพระองค์พระราชทานแต่สิ่งของที่เศร้าหมอง มีเพียงปลายข้าวและ

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๔

น้ำผักดองเท่านั้น แม้เมื่อทรงพระราชทานผ้า ก็เป็นผ้าเนื้อหยาบ
ที่แม้แต่พระองค์เองยังไม่ทรงปรารถนาจะแตะต้องเลย
ข้าพระองค์ไม่ยากให้พระองค์ทรงได้รับผลทานที่เศร้าหมอง
ในภายภาคเบื้องหน้า จึงได้กล่าวอย่างนั้น”

เมื่อได้ทรงฟังอุตตรมาณพซึ่งเป็นกัลยาณมิตรแนะนำ
เช่นนั้น พระเจ้าปายาลิทรงได้คิด จึงมีรับสั่งให้อุตตรมาณพ
จัดเตรียมอาหาร เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ประณีต เช่นเดียวกับที่
พระองค์ทรงใช้สอยเป็นทาน พระองค์ทรงให้ทานด้วยสิ่งของที่
ประณีตนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

ครั้นพระเจ้าปายาลิและอุตตรมาณพล้นอายุขัยลง
พระเจ้าปายาลิผู้เป็นเจ้าของทาน ได้ไปเกิดเป็นเทพบุตรอยู่บน
สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา ส่วนอุตตรมาณพผู้จัดการโรงทาน
กลับได้ไปเกิดในที่สูงกว่าพระเจ้าปายาลิ คือ อยู่บนสวรรค์ชั้น
ดาวดึงส์

ในสมัยนั้นมีพระอรหันต์ ชื่อ พระควัมปติเถระ ท่านไป
พักบำเพ็ญสมณธรรมที่สวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกาอยู่เป็นประจำ
คราวหนึ่ง เทพบุตรปายาลิได้เข้ามานมัสการพระเถระ แล้วยืน ณ
ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง พระเถระจึงถามว่า “ท่านเป็นใคร” ครั้น
ทราบว่าเป็นพระเจ้าปายาลิ จึงถามถึงอุตตรมาณพว่าไปบังเกิด

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๕

อยู่ที่ไหน ปายาลิเทพบุตรได้กราบเรียนท่านว่า “อุตตรมาณพ ผู้เป็นป่าวของกระผม ทำทานด้วยความเคารพ ให้ด้วยมือของตนเอง ด้วยกิริยานอบน้อม เขาจึงมีวิมานสว่างไสวในดาวดึงส์ ส่วนกระผมเองผู้เป็นเจ้าของทรัพย์ อุตุส่ำหส์ละทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก แต่เหตุใดกลับมามีบังเกิดเพียงสวรรค์ชั้นจาตุมหาราชิกา อีกทั้งมีรัศมีและอานุภาพน้อยกว่าอุตตรมาณพอีกด้วย เมื่อพระคุณเจ้ากลับไปในเมืองมนุษย์แล้ว ขอได้โปรดบอกมหาชนทั้งหลายว่า ให้ทำทานด้วยความยินดี ด้วยความเคารพ ในการให้ทาน ด้วยกิริยาอาการอันนอบน้อมเถิด แล้วผลบุญอันบริสุทธิ์จะบังเกิดมีแก่ท่านทั้งหลายอย่างเต็มที่เต็มกำลัง”

เมื่อพระเถระกลับลงมาจากสวรรค์แล้ว ท่านได้นำเรื่องราวของพระเจ้าปายาลิมาถ่ายทอด เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจในการสร้างบารมีของพุทธศาสนิกชนทั้งหลายสืบต่อกันมาจนถึงทุกวันนี้

ฉะนั้น ท่านทั้งหลายต้องฉลาดในการให้ทาน บัณฑิตผู้มีปัญญาทั้งหลาย ทุกครั้งที่เขาจะให้ทานเขามักทำอย่างเต็มกำลัง ทำด้วยความเคารพนอบน้อม ทำทานเพื่อขจัดความโลภ ความตระหนี่หวงแหนให้หมดสิ้นไปจากใจ จึงได้รับผลแห่งบุญที่เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ทีละเอียดยิ่งๆ ขึ้นไปตามลำดับ แต่

ผลของการให้ด้วยความเคารพ

๑๕๖

การให้อะไรที่จะประเสริฐเท่ากับการให้หนทางแห่งความสุข
ที่แท้จริงแก่มวลมนุษยชาตินั้น เป็นไม่มี เพราะถือว่าเป็นการให้
ในสิ่งที่เลิศ อันจะทำให้บุคคลเหล่านั้นเข้าถึงความสุขในปัจจุบัน
โดยการเข้าถึงพระรัตนตรัย จนกระทั่งถึงความสุขอันยิ่งใหญ่ใน
อายตนิพพาน

ดังนั้น ให้ทุกท่านหมั่นทำหน้าที่ยอดกัลยาณมิตรของโลก
ด้วยการชักชวนคนมาทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา ให้
ทำตนเป็นประดุจสะพานที่เชื่อมหนทางไปสู่สรวรรค์นิพพานแก่มวลมนุษยชาติกันทุกคน

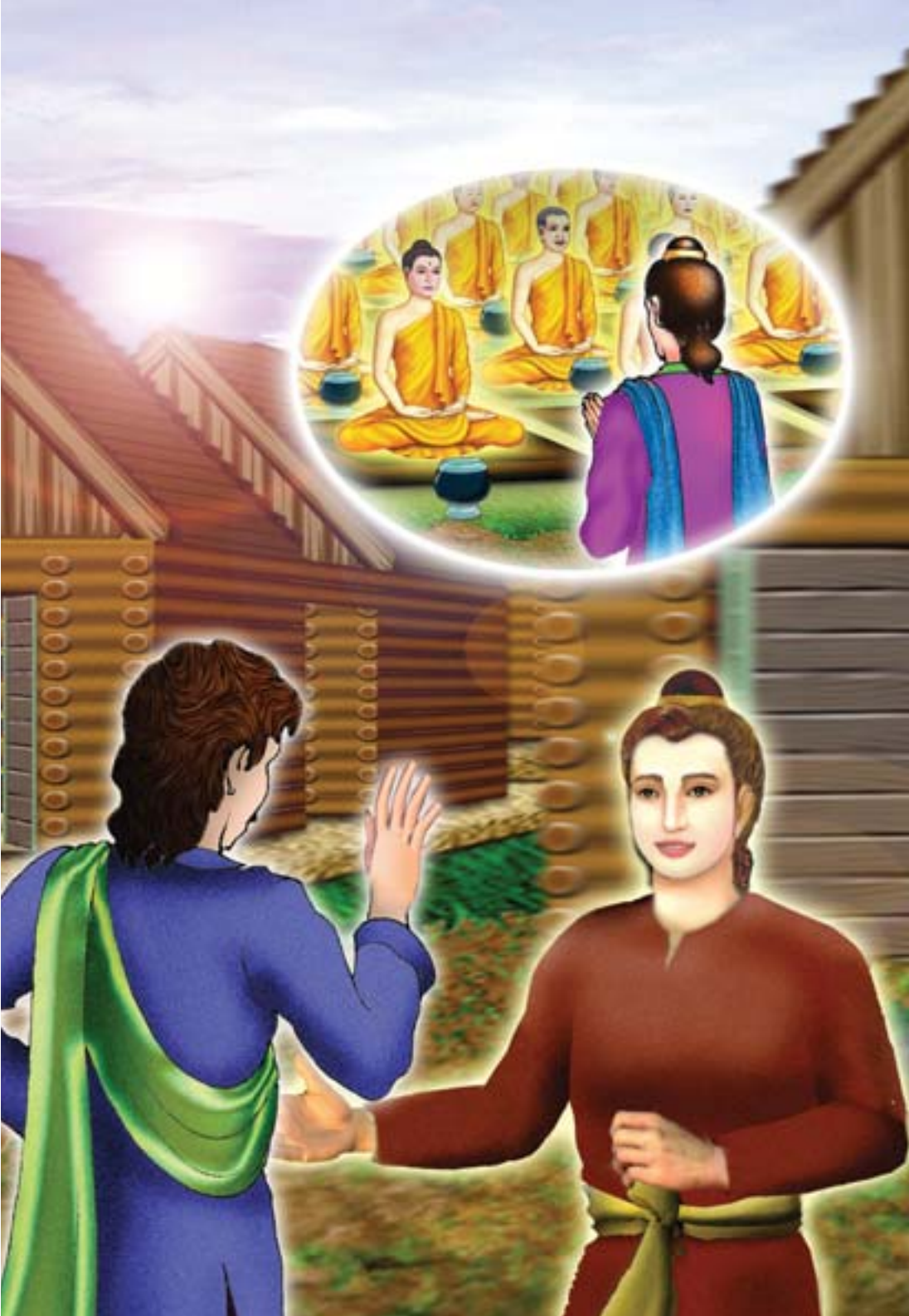

๒๒

ทำบุญก่อนได้ก่อน

ถ้าบุญจะพึงทำบุญไฉไร
ควรทำบุญนั้นบ่อยๆ
ควรทำความพอใจในบุญนั้น
เพราะการสั่งสมบุญนำสุขมาให้

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๑๕๕

การเดินทางไกลในสังสารวัฏนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมิเลิยงติดตัวไป เพื่อจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างสะดวกสบาย มีความสมบูรณ์เพียบพร้อม ทำให้สามารถสร้างบารมีได้มากยิ่งขึ้นกว่าในปัจจุบัน โดยเฉพาะการสร้างบารมีเพื่อรื้อสัตว์ชนสัตว์เข้าสู่อายตนิพพานด้วยแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีบุญใหญ่ไว้เป็นเสบียงหล่อเลี้ยงตนเอง และหมู่คณะ ซึ่งบุญที่เราสั่งสมไว้นั้นจะกลั่นกลายเป็นดวงบุญติดแน่นอยู่ที่ศูนย์กลางกายของเรา คอยส่งผลให้เป็นผู้ถึงพร้อมไปด้วยรูปสมบัติ คุณสมบัติ ทรัพย์สมบัติ ทำให้สร้างบารมีได้อย่างสะดวกสบายยิ่งขึ้นไป ดังนั้นการสั่งสมบุญจึงเป็นเรื่องหลักของนักสร้างบารมี ผู้มีพระนิพพานเป็นเป้าหมาย

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“บุญญญเจ ปุริโส กยิรา กยิราเถนํ ปุนปฺปนํ
ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ สุโข ปุญฺญสฺส อจฺจุโย

ถ้าบุรุษจะพึงทำบุญไซ้ ควรทำบุญนั้นบ่อยๆ ควร
ทำความพอใจในบุญนั้น เพราะการสั่งสมบุญนำสุขมาให้”

การสั่งสมบุญเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญเรื่องหนึ่งที่พวกเราจะต้องทำเป็นประจำสม่ำเสมอ ควบคู่ไปกับการทำภารกิจหน้าที่ การงาน และการศึกษาเล่าเรียน เพราะบุญเป็นเครื่องหนุนนำ

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๒๐๐

ให้เราประสบความสำเร็จในชีวิต ในธุรกิจการงานและสิ่งทีพึงปรารถนา ถ้าไม่มีบุญมาหล่อเลี้ยง ดวงบุญในตัวจะมีน้อย เวลาจะทำสิ่งใดมักจะติดๆ ขัดๆ ไม่ได้รับความสะดวกสบายและยากที่จะประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตั้งใจไว้ ให้รู้ว่าขณะนั้นกำลังบุญในตัวของเรามีน้อยแล้ว ต้องรีบชวนชวายในการทำบุญให้มากยิ่งขึ้นๆ ขึ้นไป

บุญกุศลที่เกิดจากการให้ทานนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ง่ายที่สุดและเป็นสิ่งสำคัญที่พระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลายให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะหนทางไปสู่อายตนิพพานจะต้องมีทานบารมีเป็นเครื่องหล่อเลี้ยง เพราะจะทำให้การสั่งสมบุญด้านอื่นๆ ได้รับความสะดวกสบายตามไปด้วย ถ้าหากเราไม่มีโภคทรัพย์สมบัติมากแล้ว เมื่อถึงคราวจะรักษาศีล หรือปลีกเวลามานั่งสมาธิเจริญภาวนา จะทำได้ยากลำบาก ทำได้ก็ไม่ได้เท่าที่ใจปรารถนา ดังนั้นคนมีปัญญาจึงต้องหมั่นให้ทานบ่อยๆ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประกาศยกย่องพระอัญญาโกณฑัญญะ ให้เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย ทางด้านรัตตัญญู คือผู้รู้ราตรินาน เป็นผู้บรรลุนิพพานก่อนใครๆ ในบรรดาพระสาวกทั้งหมด เพราะเมื่อท่านทำบุญกุศลอะไร ท่านมักทำก่อนใคร เป็นประเภทตริตะตริตัง สีสะสีฆัง คือ รีบทำความดีโดยไม่มัวรอช้า

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๒๐๑

ไอ้เฮ้ล่งเลใจ ให้ทานเพื่อขจัดความตระหนี่ออกจากใจ เพราะกลัวว่าขณะที่กำลังมีศรัทธา เตียวความตระหนี่จะเข้ามาครอบงำจิตใจเสียก่อน ต้องรีบฆ่าความตระหนี่ ตีกระหน่ำให้พ่ายแพ้ไป ไม่ให้งอกเงยขึ้นมา เหมือนตาลยอดด้วน ท่านอัญญาโกณฑัญญะทำอย่างนี้จนเป็นจริตอัธยาศัย

*เหมือนในสมัยของพระวิปัสสิพุทธเจ้า ท่านเกิดเป็นพ่อค้าชื่อ **มหากาล** มีน้องชายคนหนึ่งชื่อว่า **จุลกาล** ผู้คนสมัยนั้น มีความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา มาก ถึงขนาดที่ว่า ต้องต่อแถวกันถวายทาน วันหนึ่งชาวบ้านได้ถวายภัตตาหารหวานคาวแด่คณะสงฆ์ ซึ่งจาริกมาจำพรรษาอยู่ที่หมู่บ้านของท่าน มหากาลเห็นหมู่สงฆ์ผู้มีความสงบสำรวม จึงเกิดความศรัทธาอยากถวายทานบ้าง แต่ไม่มีเงินทองที่จะซื้ออาหารถวาย ท่านจึงปรึกษาน้องชายว่า จะเอารวงข้าวสาลีซึ่งกำลังเป็นน้ำนมอยู่ มาทำเป็นข้าวยาकुถวายพระภิกษุ

จุลกาลเห็นว่า ไม่น่าจะต้องรีบทำอย่างนั้น รอให้รวงข้าวสุกเสียก่อน จึงค่อยถวายทานทีเดียวเลย แม้น้องชายจะคัดค้านอย่างไร แต่มหากาลก็ไม่ได้สนใจ ท่านคิดว่าขณะที่กำลัง

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๒๐๒

มีศรัทธานี้ ต้องรีบให้ทาน เพราะไม่อยากให้พลาดโอกาสที่จะได้บุญใหญ่ ดังนั้นท่านจึงขอแบ่งผลผลิตในส่วนของตนออกมา และให้คนงานช่วยกันผ่าท้องรวงข้าวสาลี นำมาทำเป็นข้าวยาकुผสมกับน้ำมัน ถวายแด่พระลัมมาพุทเธเจ้าและพระภิกษุสงฆ์ ด้วยความปลื้มปิติเบิกบานใจ

ในเหตุการณ์ทำนาในครั้งนี้ มหากาลได้ถวายทานรวมทั้งสิ้นถึง ๙ ครั้ง ทั้งในเวลาทำข้าวเม่า ช่วงเกี่ยวข้าว นวดข้าว จนกระทั่งขนข้าวขึ้นยุ้งฉาง ตลอดฤดูทำนาครั้งนี้ ท่านรู้สึกเต็มอิมใจชุ่มอยู่ในบุญ เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้ว จึงได้ไปบังเกิดในสวรรค์ เสวยสุขอยู่ในเทวโลก พรั่งพร้อมไปด้วยสมบัติอันเป็นทิพย์ทุกอย่าง เมื่อลงมาเกิดในเมืองมนุษย์ ท่านเป็นผู้ไม่ประมาท ได้สั่งสมบุญกุศลเรื่อยมา และเวียนว่ายตายเกิดอยู่ใน ๒ ภพภูมิเท่านั้น

มาถึงสมัยพระพุทธเจ้าของเรา ท่านมาเกิดในตระกูลของพราหมณ์มหาศาลมีชื่อว่า โกลนทัตถุญะ ได้รับการถ่ายทอดศิลปวิทยาจากบิดา จนเชี่ยวชาญในการดูลักษณะมหาบุรุษ หลังจากที่เจ้าชายสิทธัตถะประสูติได้ ๕ วัน ท่านได้รับคัดเลือกให้เป็น ๑ ในพราหมณ์ ๑๐๘ ท่าน ที่ได้รับเชิญให้ไปรับประทานอาหารในพระราชวัง

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๒๐๓

นอกจากนี้ท่านยังได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๘ ของพราหมณ์ผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในการทำนายลักษณะพราหมณ์ ๗ ท่านตรวจดูลักษณะของเจ้าชายสิทธัตถะแล้วต่างทำนายว่า “ถ้าพระราชกุมารนี้อยู่สวैयाราชสมบัติ จะได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ แต่ถ้าเสด็จออกบวช จะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสดาเอกของโลก”

ฝ่ายโกณฑัญญะพราหมณ์หนุ่ม ตรวจดูพระลักษณะโดยละเอียดแล้ว ท่านยกนิ้วชี้ขึ้นนิ้วเดียว พลังทำนายว่า “ลักษณะอันประเสริฐเช่นนี้ มิใช่ลักษณะของผู้ครองเรือน เจ้าชายจักเสด็จออกบวช และตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแน่นอน” ซึ่งก็เป็นไปตามคำทำนายของท่านจริงๆ เพราะปราสาททั้ง ๓ ฤดูที่พรั่งพร้อมไปด้วยนางสนมกำนัล ก็ยังไม่อาจผูกพันเหนี่ยวรั้งเจ้าชายสิทธัตถะไว้ได้ เพราะบารมีที่สั่งสมมานั้นเต็มเปี่ยมแล้วพระองค์จึงตัดสินใจพระทัยออกผนวช เพื่อแสวงหาหนทางหลุดพ้นในที่สุด

เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว พระองค์ทรงแสดงธรรมเทศนาโปรดปัญจวัคคีย์เป็นชุดแรก และด้วยบุญกุศลที่สั่งสมมาข้ามภพข้ามชาติ ที่เมื่อจะทำบุญทำกุศล ท่านจะทำก่อนเสมอ ทำให้ท่านได้บรรลุธรรมเป็น

ทำบุญก่อนได้ก่อน

๒๐๔

พระโสดาบัน เป็นพระอริยสาวกในพระพุทธศาสนาเป็นรูปแรก
เมื่อพระพุทธเจ้าเทศน์ให้ฟังครั้งที่สอง ท่านก็ได้บรรลุธรรมเป็น
พระอรหันต์ผู้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต

เราจะเห็นได้ว่า ความปรารถนาต่างๆ จะสัมฤทธิ์ผล
ขึ้นมาได้นั้น ล้วนเกิดจากการประกอบเหตุไว้ดีแล้วทั้งสิ้น ใคร
ปรารถนาผลอย่างไร ก็ประกอบเหตุอย่างนั้น เมื่อเรามีจิต
ศรัทธาปรารถนาที่จะสั่งสมบุญและลงมือกระทำทันทีโดยไม่รอช้า
เวลาบุญส่งผลย่อมได้รับอานิสงส์ก่อนใคร เช่นเดียวกับพระ-
อัญญาโกณฑัญญะ ที่นำมาแสดงในครั้งนี้

๒๑

ใ ห้ สื่ ง ที่ ดี ย่อ ม ได้ สื่ ง ที่ ดี

ผู้ให้ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจ ผู้ให้ของที่เลิศ
ย่อมได้ของที่เลิศ ผู้ให้ของที่ดี ย่อมได้ของที่ดี ผู้ให้ของที่ประเสริฐ
ย่อมเข้าถึงฐานะอันประเสริฐ นรชนใดให้ของที่เลิศ ให้ของที่ดี
และให้ของที่ประเสริฐ นรชนนั้น จะบังเกิด ฌ ที่ใดๆ
ย่อมมีอายุยืน มียศในที่นั้น

ให้สิ่งที่ดี ย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๐๓

สิ่งที่เป็นความปรารถนาของทุกๆ คนในการดำรงชีวิตอยู่นั้น คือ ความสำเร็จสมหวังในชีวิต ได้พบแต่สิ่งที่ดีๆ อันมีลาภยศ สรรเสริญ สุข ไม่อยากพบเจอ สิ่งที่ยับยั้งก้ำกัใจ อันจะนำมาซึ่งความโศกเศร้าเสียใจทั้งแก่ตนเองและครอบครัว ความทะยานอยากทำให้มนุษย์ต้องดิ้นรนขวบววย เสาะแสวงหาในสิ่งที่ตนคิดว่า จะเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องของชีวิตให้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ได้ จึงแสวงหากันอยู่ร่ำไป ทั้งๆ ที่ยังไม่รู้หนทางแห่งความสุขที่แท้จริงว่า อยู่ที่ตรงไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร เมื่อไม่ทราบจึงทำให้ชีวิตต้องเวียนวนอยู่กับเรื่องการทำมาหากิน แสวงหากามคุณ เกียรติยศ ชื่อเสียงเงินทอง พระบรมศาสดาทรงค้นพบว่า วิธีการที่ทำให้เข้าถึงความสุขที่แท้จริงได้นั้น ต้องเริ่มต้นจากใจที่หยุดนิ่ง เพราะสุขอื่นนอกจากใจหยุดนิ่งไม่มี ใจที่สงบหยุดนิ่งเป็นต้นทางแห่งความสุขและความสำเร็จที่แท้จริง

พระลัมมะลัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน มนาศาปทาสีสูตร ว่า

“ผู้ให้ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจ ผู้ให้ของที่เลิศ ย่อมได้ของที่เลิศ ผู้ให้ของที่ดี ย่อมได้ของที่ดี ผู้ให้ของที่ประเสริฐ ย่อมเข้าถึงฐานะอันประเสริฐ นรชนใดให้ของที่เลิศ ให้ของที่ดี และให้ของที่ประเสริฐ นรชนนั้น จะบังเกิด ฌณที่ใดๆ ย่อมมีอายุยืน มียศในทีนั้น”

ให้สิ่งที่ติดย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๐๘

คนส่วนใหญ่ต้องการพบแต่สิ่งที่ตนเองพอใจ อยากได้แต่ของที่ดีที่เลิศ หรือหากละจากโลกนี้ไปแล้ว ล้วนอยากไปสู่สุคติโลกสวรรค์ ความใฝ่ฝันเหล่านี้ สามารถทำให้เป็นความจริงได้ ถ้าหากเรารู้จักประกอบเหตุตามหลักที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสั่งสอนไว้ ประกอบเหตุไว้อย่างไร ต้องได้รับผลอย่างนั้น หากพวกเราคิดจะสั่งสมบุญอะไรแล้ว ให้มุ่งมั่นตั้งใจทำให้ดีที่สุด ทุ้มเทชีวิตจิตใจอย่างเต็มกำลังความสามารถ ผังชีวิตที่ดียามย่อมจะบังเกิดขึ้นติดตามตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ ถ้าเราปรารถนาสิ่งใด จะได้สิ่งนั้น ทุกสิ่งทุกอย่างในโลก ล้วนมีที่มาที่ไปทั้งนั้น ปลุกถ้าย่อมได้ถั่ว ปลุกงาย่อมได้งา ดังนั้นเราต้องรู้จักประกอบเหตุที่ดีไว้เสมอๆ ทำให้เป็นอาณัติกรรมที่ดียามกรรมดีที่เราทำอย่างสม่ำเสมอ นี้ จะส่งผลให้เราสมปรารถนาในทุกสิ่ง

ในทำนองเดียวกัน หากเราปรารถนาความสุขความสำเร็จ เพื่อส่งผลให้เราไปบังเกิดในสุคติโลกสวรรค์ เราต้องรู้จักวิธีที่จะให้ได้สิ่งเหล่านั้นก่อน วิธีการนั้น พระบรมศาสดาท่านแนะนำให้สั่งสมบุญ เพราะหากเรายังไม่เข้าถึงพระธรรมกายภายใน ยังมองไม่เห็นบุญ แม้จะมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า แต่สัมผัสได้ด้วยใจ บุญเป็นธาตุสำเร็จที่คอยอำนวยสิ่งที่ดียาม ดลบันดาลความสุขความสำเร็จในชีวิตให้บังเกิดขึ้น ดังนั้นไม่ว่าเราจะสั่งสมบุญอะไร

ให้สิ่งที่ดีย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๐๕

จะเป็นบุญเล็กบุญน้อย ให้ตั้งใจทำให้เต็มที่ ทำด้วยความสมัครใจ และทำด้วยความเต็มใจ เมื่อถึงคราวบุญส่งผล จะได้ผลเกินความคาดหมาย

*ในสมัยพุทธกาล ครั้งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทับอยู่ที่กุฎาคารศาลา ป่ามทวันใกล้ๆ กับเมืองเวสาลี ครั้นเวลาเช้าตรู่ พระองค์เสด็จเข้าไปบิณฑบาตที่คฤหาสน์ของอุคคคฤหบดี ท่านผู้นี้เป็นผู้มีความศรัทธาในพระบรมศาสดามาก เป็นเศรษฐีที่เป็นลัทธิสมาธิ มีสมบัติแล้วไม่ตระหนี่ ได้นำทรัพย์สินออกให้ทานกับคนยากคนจนอยู่เป็นประจำ เมื่อท่านรู้ว่าพระพุทธรองค์เสด็จมาโปรด จึงได้สละเวลาทำมาหากิน เพื่อไปฟังธรรมและถวายทานกับพระลัทธิสมาธิพุทธเจ้า

ขณะกำลังถวายภัตตาหาร ท่านได้ทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้สดับมาว่า ผู้ให้ของที่พอใจย่อมได้ของที่พอใจ อาหารขบเคี้ยวเหล่านี้ของข้าพระองค์เป็นที่พอใจ ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าอาศัยความอนุเคราะห์ รับขานินยาหารของข้าพระองค์ด้วยเถิด พระเจ้าข้า” พระผู้มีพระภาคเจ้าอาศัยความอนุเคราะห์จึงรับอาหารนั้นไว้ อุคคคฤหบดีบังเกิดความปลื้มปิติเบิกบานใจมาก เมื่อพระลัทธิ-

ให้สิ่งที่ติดย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๑๐

สัมพุทธเจ้ารับอาหารแล้ว ท่านปรารภนาจะถวายทานเพิ่มขึ้นไปอีก ผู้ที่เอาชนะความตระหนี่ได้สักครั้งหนึ่งแล้ว ก็จะชนะต่อไปได้ทุกๆ ครั้ง ชีวิตของบุคคลเหล่านั้นจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง ไม่มีวันตกต่ำเช่นเดียวกับคฤหบดีท่านนี้

หลังจากนั้นท่านได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ได้สดับมาว่า ผู้ให้ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจ ข้าวสาลีสูกนี้ ข้าวสะอาด นุ่ม อร่อย พร้อมกับข้าวมากมายของข้าพระองค์เป็นที่พอใจ ขอพระองค์ทรงอนุเคราะห์รับข้าวสาลีสูกของข้าพระองค์เถิด” และท่านยังได้ถวายผ้าเนื้อดี จากแคว้นกาสิ ทั้งยังได้ถวายเครื่องไทยธรรมมากมายที่ควรแก่สมณบริโภค ซึ่งแต่ละชนิดล้วนมีความประณีต เป็นของดีเลิศมีคุณค่าและเป็นที่รักยิ่งของท่าน ด้วยการตั้งใจโดยไม่นึกเสียดาย ไม่มีข้อแม้ ไม่มีข้ออ้าง หรือหวังจะได้รับสิ่งใดเป็นเครื่องตอบแทน มีแต่ความปรารถนาอยากจะได้บุญเท่านั้น

พระบรมศาสดาทรงอนุโมทนาเพื่อยังใจของท่าน คฤหบดีให้เกิดความปีติเชื่อมั่นในผลของบุญว่า “ผู้ให้ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจ ผู้ถวายเครื่องนุ่งห่ม ที่นอน ข้าว น้ำ และเครื่องไทยธรรมอันประณีต ด้วยความเลื่อมใสศรัทธาในหมู่พระภิกษุสงฆ์ผู้ประพฤติชอบ สิ่งของที่ให้ไปแล้วนั้น เป็นของที่บริจาค

ให้สิ่งที่ดีย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๑๑

โดยไม่คิดเอาคืนหรือตระหนี่หวงแหน ผู้ที่บริจาคสิ่งที่บริจาคได้ยาก เชื่อว่าให้ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจทุกเมื่อ”

ในกาลต่อมา หลังจากที่เศรษฐีได้สร้างมหาทานบารมีในครั้งนั้นแล้ว ท่านก็สิ้นชีวิตลง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของชีวิตมนุษย์เราตายแล้วไม่สูญ ตราบใดที่ยังไม่หมดกิเลสอาสวะ ยังต้องกลับมาเกิดอีก บุญที่ได้สร้างไว้ ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งดีและชั่ว ไม่ได้หนีหายไปไหน ยังคงตามส่งผลตลอดเวลา ท่านเศรษฐีก็เช่นเดียวกัน เมื่อท่านละจากโลกนี้ไปแล้ว ด้วยผลบุญที่สั่งสมไว้อย่างดีแล้ว ทำให้ท่านไปบังเกิดเป็นเทพบุตรอยู่ในหมู่เทพชื่อ มโนมยะ ซึ่งแปลว่า สำเร็จด้วยใจ คือเทวดาเหล่านั้นปรารถนาสิ่งใด ต้องการสิ่งใด เพียงคิดเท่านั้น ก็สำเร็จสมปรารถนาทุกอย่างทุกประการ เมื่อเทพบุตรได้เห็นทิพยสมบัติของตน บังเกิดชื่นมากมายและวิมานก็ใหญ่โตมโหฬารเช่นนั้น ยิ่งบังเกิด ความปิติท่วมท้น นึกถึงบุญกรรมที่ได้ทำไว้อย่างดีแล้วครั้งที่ยังเป็นมนุษย์ ทำให้มีความปรารถนาอยากเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า

คืนหนึ่ง ขณะที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทับอยู่ ณ เชตวันมหาวิหาร เทพบุตรมาเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้าด้วย รัศมีกายที่งดงามสว่างไสว ทำให้วิหารพระเชตวันสว่างไสวเจิดจ้า

ให้สิ่งที่ติ ย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๑๒

อุคคเทพบุตรถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้า ยิน ณ ที่อันควร ส่วนข้างหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสถามว่า “ดูก่อนอุคคะ สิ่งที่ท่านปรารถนาเมื่อเป็นมนุษย์สำเร็จแล้วหรือ” อุคคเทพบุตร กราบทูลยืนยันถึงอานุกาภาพแห่งบุญด้วยความปลื้มปีติว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ สิ่งที่ข้าพระองค์ประสงค์นั้น สำเร็จ สมหวังทุกประการแล้ว พระเจ้าข้า”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “อย่างนั้นแหละอุคคะ ผู้ให้ ของที่พอใจ ย่อมได้ของที่พอใจ ผู้ให้ของที่เลิศ ย่อมได้ของที่เลิศ ผู้ให้ของที่ดี ย่อมได้ของที่ดีและผู้ให้ของที่ประเสริฐ ย่อมเข้าถึง ฐานะอันประเสริฐ ผู้ให้ของที่เลิศ ให้ของที่ดีและให้ของที่ประเสริฐ นรชนนั้นจะบังเกิดในที่ใดๆ ย่อมมีอายุยืน มียศในที่นั้น”

เราจะเห็นว่า ผู้มีบุญมีปัญญาแม้รู้จักวิธีที่จะทำให้ได้ของ ที่ตนเองพอใจและชอบใจกันอย่างไร เมื่อรู้และเข้าใจดีแล้ว ให้มุ่งมั่นว่า ต่อแต่นี้ไปเราจะให้แต่สิ่งที่ดีสิ่งที่เลิศ ไม่ใช่วิงวอน ขอรพรจากสิ่งคักดีสิทธิ์ เจ้าพ่อเจ้าแม่หรือเจ้าปาเจ้าเขาที่ไหน เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีเลิศ หากไม่มีบุญในตัว ไม่ว่าผู้มีฤทธิ์มีเดชที่ไหน ก็ช่วยไม่ได้ ตัวเรานี่แหละที่จะดลบันดาลความปรารถนาของเรา ให้เป็นจริงได้ ถ้าบุญถึงและประกอบเหตุให้ถูกวิธีแม้ไม่ต้อง อ่อนวอนใคร สิ่งที่ดีๆ ทั้งหลายก็จะมาสู่ตัวเรา เป็นที่มานอน

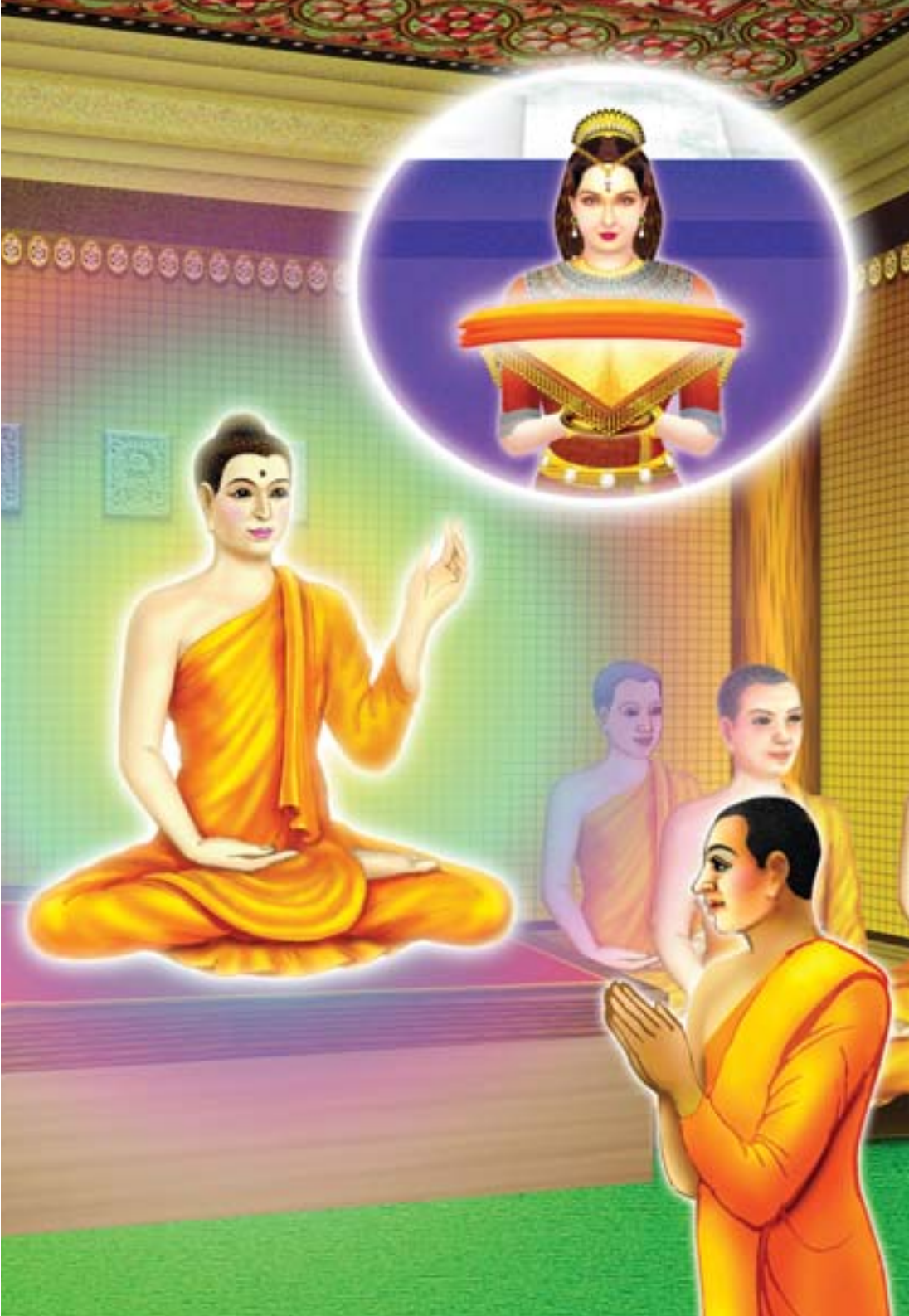
ให้สิ่งที่ดี ย่อมได้สิ่งที่ดี

๒๑๓

แห่งโลกทรัพย์ คือทรัพย์มาแล้วก็อยู่กับเรา ไม่ใช่ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป ไม่ว่าจะเป็นรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข มรรคผลนิพพานจะบังเกิดขึ้นมาเอง ไม่มีผู้ใดจะมาดลบันดาลสิ่งใดให้เราได้ นอกจากต้องทำด้วยตัวเราเอง

เมื่อเรารู้เช่นนี้แล้ว หากใครปรารถนาสิ่งใดให้เริ่มทำความปรารถนานั้นให้สำเร็จ อย่าท้อแท้หรือสิ้นหวัง ให้ต่อเติมกำลังใจให้กับตนเองเรื่อยไป ความเพียรของมนุษย์นั้น ไม่มีสิ่งใดจะมาขวางได้ เพราะใจมนุษย์มีธาตุสำเร็จอยู่ในตัว เหลือแต่จะลงมือทำให้สำเร็จหรือไม่ โดยเฉพาะความปรารถนาร่วมกันที่จะทำให้โลกนี้เกิดสันติสุขที่แท้จริงให้มวลมนุษยชาติเข้าถึงความสุขภายใน มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึก เป็นความปรารถนาที่ยิ่งใหญ่ที่ควรทำให้เป็นจริงขึ้นมา นั่นคือเราต้องสร้างบารมีชนิดอุทิศทุ่มเทกายใจ โดยหมั่นฝึกทำใจของเราให้หยุดนิ่ง และชักชวนชาวโลกฝึกใจให้หยุดนิ่งด้วย เมื่อใดที่มวลมนุษยชาติเข้าถึงธรรมกาย โลกจะเกิดสันติสุขที่แท้จริง ผู้ที่จะภาคภูมิใจที่สุดก็คือตัวของเรา ที่ได้ทำสิ่งที่ดีมีประโยชน์ฝากไว้กับโลก ดังนั้นให้มุ่งมั่นสร้างบารมี หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง จนกว่าจะเข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

๒๔

สังขทาน เป็นทานอันเลิศ

พระราชาเป็นประมุขของพสกนิกร สมุทราศรเป็น
ประมุขของแม่น้ำทั้งหลาย ดวงจันทร์เป็นประมุขของดวงดาว
ทั้งหลาย ดวงอาทิตย์เป็นประมุขของความร้อน พระสงฆ์เป็น
ประมุขของผู้หวังบุญ และบูชาอยู่

สังฆทานเป็นทานอันเลิศ

๒๑๖

พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นหลักของพระพุทธศาสนา ผู้เข้าถึงพระรัตนตรัย จึงได้ชื่อว่าเป็นผู้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา พระบรมศาสดาได้เข้าถึงพระรัตนตรัย และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัต ได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า หมดยล้นกิเลสอาสวะ มีแต่ความบริสุทธิ์ล้วนๆ จึงเป็นเนืองนาคบุญอันเลิศ ผู้มีจิตเลื่อมใสในพระพุทธเจ้าผู้เลิศ ผลบุญอันเลิศย่อมบังเกิดขึ้นกับบุคคลนั้น และบุญนั้นยังตามส่งผลข้ามภพข้ามชาติไปจนถึงที่สุดแห่งธรรมอีกด้วย การทำสมาธิภาวนาด้วยการเจริญพุทธานุสติ และมีพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์จึงมีอานิสงส์ที่ยิ่งใหญ่ สมควรที่พวกเราทั้งหลายจะต้องฝึกให้เป็นอุปนิสัย บุญใหญ่ย่อมจะบังเกิดขึ้นกับเราอย่างแน่นอน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทักขิณาวិภังคสูตร ว่า

“ราชา มุขํ มนุสฺสํ นทีํ สาคโร มุขํ
นกขตฺตานํ มุขํ จนฺโท อาทิจฺโจ ตปตฺ มุขํ
ปฺญญมาภังขมานานํ สงฺโฆ เว ยชตฺ มุขํ

พระราชามีประมุขของพสกนิกร สมุทราครเป็น
ประมุขของแม่น้ำทั้งหลาย ดวงจันทร์เป็นประมุขของ
ดวงดาวทั้งหลาย ดวงอาทิตย์เป็นประมุขของความร้อน

สังฆทานเป็นทานอันเลิศ

๒๑๓

พระสงฆ์เป็นประมุขของผู้หวังบุญ และบูชาอยู่”

การถวายทานในพระพุทธศาสนามี ๒ ประการด้วยกัน คือ ปาฏิปุคคลิกทาน และสังฆทาน ปาฏิปุคคลิกทาน หมายถึง การถวายทานจำเพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง อาจเกิดจากความรู้จักคุ้นเคยสนิทสนมเป็นการส่วนตัวบ้าง มีความเลื่อมใสศรัทธาในข้อวัตรปฏิบัติของท่านบ้าง จึงปรารถนาจะถวายให้กับภิกษุรูปนั้นเพียงรูปเดียว ส่วนการถวายสังฆทาน หมายถึง การปรารถนาที่จะถวายแด่พระสงฆ์หมู่ใหญ่ แม้บางครั้งอาจจะมีพระภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นตัวแทนจากคณะสงฆ์มารับเพียงรูปเดียวหรือไม่ก็รูปก็ตาม แต่ใจนั้นปรารถนาจะถวายทุกรูป

การถวายภัตตาหารหรือไทยธรรมเป็นสังฆทานนี้ พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่าเป็นบุญใหญ่ ได้อานิสงส์มากกว่าการถวายจำเพาะเจาะจงภิกษุรูปหนึ่งรูปใด ที่เรียกว่า ปาฏิปุคคลิกทาน เพราะฉะนั้นตั้งแต่โบราณเมื่อจะทำบุญ พระท่านจึงสอนว่าให้ถวายเป็นสังฆทาน เพราะพระสงฆ์เป็นประมุขของผู้หวังบุญ หมู่สงฆ์นี้แหละเป็นประมุขของผู้บูชา ใครอยากได้บุญใหญ่ก็ให้ทำบุญปรารถนาหมู่สงฆ์ ซึ่งพระสงฆ์นั้นหมายรวมถึงสมมติสงฆ์และพระอริยสงฆ์ โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข แม้พระองค์จะเสด็จปรินิพพานนานแล้ว เมื่อกล่าวถวายภัตตาหาร

สิ่งทอไทยเป็นงานอันเลิศ

๒๑๘

เป็นสิ่งทอไทยก็จะระลึกวมไปถึงพระพุทธรูปเจ้าเป็นประธานด้วย หากปรารถนาจะถวายผ้าใหม่คู่หนึ่งแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ทำบุญด้วยจิตที่เลื่อมใสกันจริงๆ แล้ว มหัตคตกุศลจะบังเกิดขึ้นกับตัวเรา และจะส่งผลให้ได้สมบัติทั้งสามไปตลอดทุกภพทุกชาติ

*ในสมัยพุทธกาล พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่พระวิหารนิโครธาราม ในเขตกรุงกบิลพัสดุ์ พระนางมหาปชาบดีโคตมีทรงปรารถนาจะถวายผ้าคู่หนึ่งแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงตั้งใจทอผ้าด้วยมือของตนเอง โดยให้สร้างโรงทอผ้าภายในพระราชวัง ทรงเรียกช่างศิลป์มาเป็นทีปรึกษา อีกทั้งทรงทอผ้าเนื้อละเอียด ใช้ด้ายที่มีราคาแพงที่สุด ทรงตัดเย็บย้อมเป็นจีวรที่มีราคามากที่สุด เมื่องานเย็บจีวรสำเร็จ ทรงมอบค่าตอบแทนให้กับพวกช่างศิลป์ทุกคน ทรงอบผ้าไว้ในหีบที่มีกลิ่นหอม และได้เสด็จไปพระวิหารเพื่อถวายแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า

เมื่อเสด็จไปถึง พระนางได้กราบทูลว่า “หม่อมฉันปรารถนาจะถวายผ้าใหม่คู่หนึ่งแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ขอพระองค์ทรงรับผ้าใหม่คู่หนึ่งของหม่อมฉันด้วยเถิด” แต่พระนางกลับได้รับคำปฏิเสธว่า “ดูก่อนโคตมี พระนางจงถวายแด่หมู่สงฆ์เถิด

สังฆทานเป็นทานอันเลิศ

๒๑๕

เมื่อถวายแล้ว จักเป็นอันได้บูชาทั้งเราและหมู่สงฆ์” พระนางได้ทูลอ้อนวอนว่า “หม่อมฉันจะถวายผ้าจีวรทั้งหลายจากคลังผ้าแต่ภิกษุร้อยรูปบ้าง พันรูปบ้าง แต่ผ้าใหม่คู่นี้ หม่อมฉันกรอด้ายเอง ทอเอง ตั้งใจถวายพระผู้มีพระภาคเจ้า ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าโปรดรับผ้าใหม่คู่นี้ของหม่อมฉันเถิด” พระนางกราบทูลเช่นนั้นถึง ๓ ครั้ง แต่ได้รับการปฏิเสธทั้ง ๓ ครั้ง

พระอานนท์เห็นความตั้งใจมั่นของพระน้านาง จึงช่วยกราบทูลให้พระพุทธรองค์ทรงรับผ่านั้นว่า “ขอพระผู้มีพระภาคเจ้าโปรดรับผ้าทั้งคู่ของพระนางมหาปชาบดีเถิด พระนางมีอุปการะมาก เป็นพระมาตุจฉาผู้ทรงบำรุงเลี้ยง ประทานพระชิรรสแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้โปรดให้พระองค์ทรงดื่มน้ำนมจากพระนาง แม้พระนางทรงอาศัยพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงทรงถึงพระพุทธร พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะ ทรงอาศัยพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงทรงงดเว้นจากปาณาติบาต จากอกุศลนาทาน จากกาเมสุมิฉฉาจาร จากมุสาวาท จากฐานะเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเพราะดื่มน้ำเมาคือสุราและเมรัย ขอพระองค์ทรงรับเครื่องบรรณาการของพระนางด้วยเถิด”

พระบรมศาสดาตรัสว่า “ถูกแล้วอานนท์ จริงอยู่ บุคคลอาศัยบุคคลใดแล้ว เป็นผู้ถึงพระพุทธร พระธรรม พระสงฆ์ เป็น

สั่งสอนเป็นทานอันเลิศ

๒๒๐

สรณะ เราไม่กล่าวการตอบแทนด้วยดีนี้ เพียงกราบไหว้ ลูกรับ ทำอัญชลี ทำสมาธิกรรมด้วยเพิ่มให้จ্বর บิณฑบาต เสนาสนะ และศิลาณปัจจัยเภสัชบริขาร ดูก่อนอานนท์ ก็ทักซิณาเป็น ปาฏิปุคคลิกมี ๑๔ อย่าง คือ ให้ทานในตถาคตอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ทานในพระปัจเจกพุทธเจ้า ให้ทานในสาวกของตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำอรรถัตถผลให้แจ้ง ให้ทานแก่พระอนาคามี ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำอนาคามีผลให้แจ้ง ให้ทานแก่พระสกทาคามี ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำสกทาคามีผลให้แจ้ง ให้ทานในพระโสดาบัน ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำโสดาปัตติผลให้แจ้ง ให้ทานในบุคคลภายนอกผู้ปราศจากความกำหนัดในกาม ให้ทานในปุถุชนผู้มีศีล ให้ทานในปุถุชนผู้ทุศีล ให้ทานในสัตว์เดียรัจฉาน

ดูก่อนอานนท์ ใน ๑๔ ประการนั้น บุคคลให้ทานในสัตว์เดียรัจฉาน พึงหวังผลทักซิณาได้ร้อยเท่า ให้ทานในปุถุชนผู้ทุศีล พึงหวังผลทักซิณาได้พันเท่า ให้ทานในปุถุชนผู้มีศีล พึงหวังผลทักซิณาได้แสนเท่า ให้ทานในบุคคลภายนอกผู้ปราศจากความกำหนัดในกาม พึงหวังผลทักซิณาได้แสนโกฏิเท่า ให้ทานในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำโสดาปัตติผลให้แจ้ง พึงหวังผลทักซิณาจะนับจะประมาณไม่ได้ จะกล่าวไปใยในพระโสดาบัน ในท่านผู้ปฏิบัติเพื่อทำสกทาคามีผลให้แจ้ง ในพระสกทาคามี ในท่านผู้ปฏิบัติ

สังฆทานเป็นทานอันเลิศ

๒๒๒

ผลแห่งกรรม ให้ทานในคนทุศีล ทักขิณาของผู้นั้น ชื่อว่า
บริสุทธีฝ่ายทายก ผู้ใดทุศีล ได้ของมาโดยไม่เป็นธรรม มีจิต
ไม่เลื่อมใส ไม่เชื่อกรรมและผลของกรรม ให้ทานในคนมีศีล
ทักขิณาของผู้นั้นชื่อว่า บริสุทธีฝ่ายปฎิคาหก

ผู้ใดมีศีล ได้ของมาโดยธรรม มีจิตเลื่อมใสดี เชื่อกรรม
และผลของกรรม ให้ทานในคนมีศีล เรากล่าวทานของผู้นั้นแล้วว่า
มีผลไพบูรณ์ ผู้ใดปราศจากราคะแล้ว ได้ของมาโดยธรรม มีจิต
เลื่อมใสดี เชื่อกรรมและผลของกรรม ให้ทานในผู้ปราศจากราคะ
ทานของผู้นั้นนั้นแลเลิศกว่าอามิสทานทั้งหลาย”

เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรง
สนับสนุนให้ทายกถวายทานกับหมู่สงฆ์แทนการถวายเฉพาะ
เจาะจง เพราะทรงเห็นว่า พระองค์เองจะดำรงอยู่ไม่นาน แต่
ศาสนาจักตั้งอยู่ได้เพราะหมู่สงฆ์ ชนรุ่นหลังควรให้ความเคารพ
ยำเกรงในหมู่สงฆ์ อีกทั้งการถวายผ้าเป็นสังฆทาน จะได้บุญ
ใหญ่ที่มีอานิสงส์เป็นอสงไขยอัปมาณ्य

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า พระพุทธองค์ทรงให้ความสำคัญ
ต่อการถวายสังฆทานมาก ใครปรารถนาจะสั่งสมบุญอะไร
ก็อย่าลืมถวายเป็นสังฆทาน โดยเฉพาะในช่วงเข้าพรรษานี้
แต่ละวัดมีพระสงฆ์จำพรรษากันมากเป็นพิเศษ หลวงพ่ออยาก

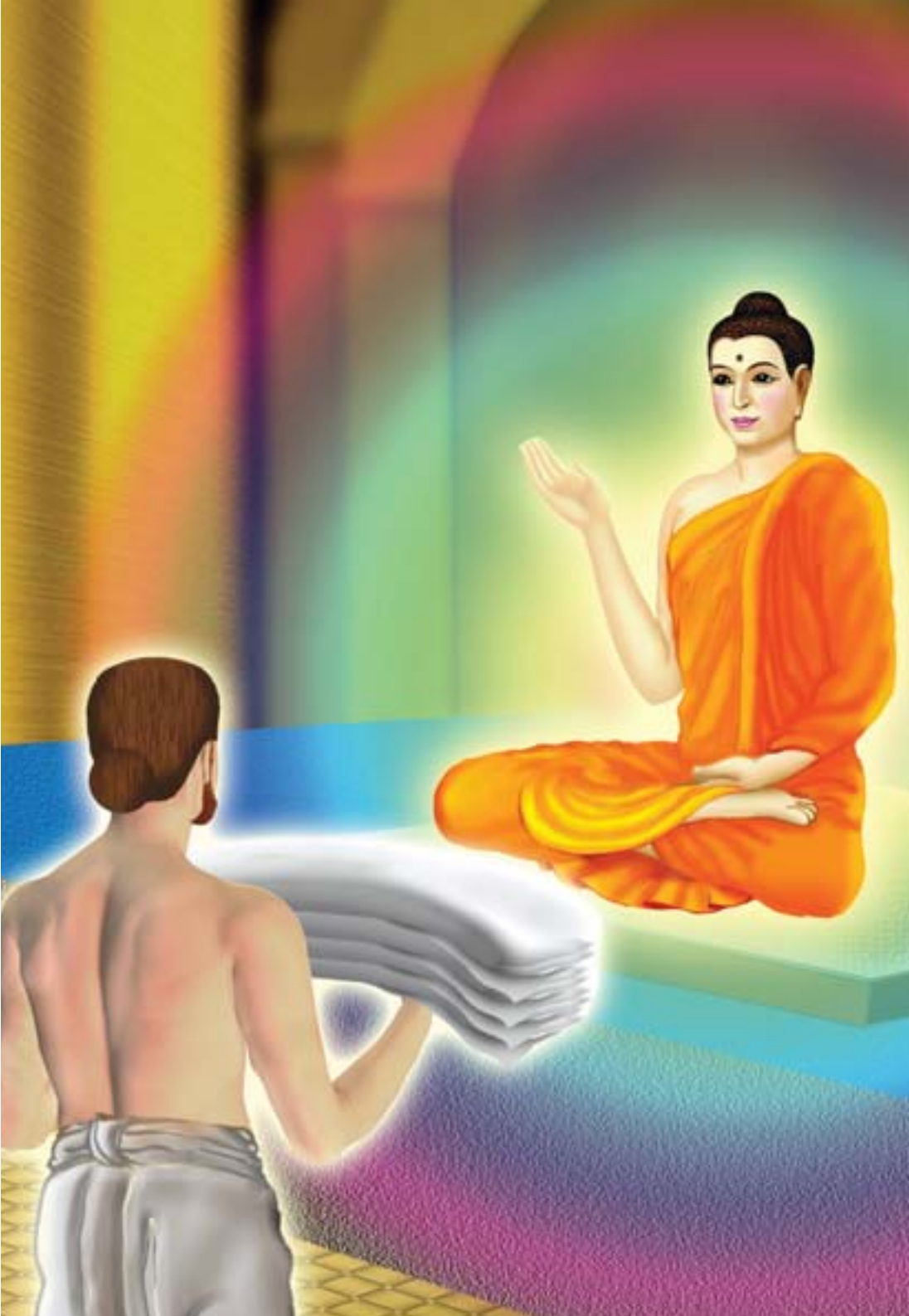

สังฆทานเป็นทานอันเลิศ

๒๒๓

ให้ทุกท่านหาโอกาสไปถวายภัตตาหารเป็นสังฆทาน เป็นการสนับสนุนการประพฤติปฏิบัติธรรมของท่านเหล่านั้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนา ส่วนบุญใหญ่ก็เป็นของพวกเราทุกคน ดังนั้นอย่าลืมหันกลับบุญกุศลให้เต็มที่ และหมั่นนั่งสมาธิเจริญภาวนาให้ใจใสบริสุทธิ์หยุดนิ่ง จนกว่าจะเข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

๒๕

จี ตั้ง เม . . .
เรา ช นะ แ ล้ว

เพราะความตระหนี่และความประมาท
คนเราจึงให้ทานไม่ได้ ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ
พึงให้ทานเถิด

ชีวิต... เราชนะแล้ว

๒๒๖

ชีวิตของทุกคนที่เกิดมาในสังสารวัฏ ต่างเคยผ่านการเกิดในทุกภพทุกภูมิมาแล้ว ทั้งชีวิตในระดับสูง ระดับกลาง และระดับล่าง ไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิหรือยากจนเข็ญใจ เพราะชีวิตมีการขึ้นลงไปตามอำนาจแห่งบุญและบาปที่ได้ก่อขึ้น ถ้าทำบุญมาก ก็จะได้รับผลที่ดี เสวยสุขในสุคติภูมิ ชีวิตต่อไปก็จะประสบแต่สิ่งที่ดีงาม ถ้าทำบาปอกุศลไว้มาก ก็ต้องไปเสวยวิบากกรรมในอบายภูมิ ไม่ว่าจะเป็นใครก็ตาม ล้วนหลีกเลี่ยงกฎแห่งกรรมไปไม่ได้ ดังนั้นเราต้องตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างบารมี เพื่อเพิ่มพูนความบริสุทธิ์บริบูรณ์ให้แก่ตนเอง ต้องหมั่นปฏิบัติธรรมอย่าให้ขาดแม้แต่วันเดียว หมั่นทำใจหยุดใจนิ่งบ่อยๆ ทำซ้ำแล้วซ้ำอีก ชีวิตของเราย่อมจะสำเร็จสมหวังเต็มเปี่ยมไปด้วยความสุขความบริสุทธิ์บริบูรณ์

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน พิลารโกสิยชาดก ว่า

“มจฺเฌรา จ ปมาทา จ เอรุ ทานํ น ทิยฺยติ
ปฺญณํ อากงฺขมาเนน เทยฺยํ โหติ วิชานตา

เพราะความตระหนี่และความประมาท คนเราจึงให้ทานไม่ได้ ผู้มีปัญญาเมื่อต้องการบุญ พึงให้ทานเถิด”

ความตระหนี่และความประมาท เป็นเหตุทำให้คนเราไม่ยอมให้ทาน เมื่อไม่ให้ก็ไม่ได้บุญ เพราะบุญเกิดจากการทำทาน

ชีวิต... เราชนะแล้ว

๒๒๓

รักษาศีล เจริญภาวนา บุญนั่นเองเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ตั้งแต่ชีวิตของปุถุชน จนกระทั่งถึงความเป็นพระอริยเจ้าบุญจะบันดาลให้เราพร้องพร้อมด้วยสมบัติทั้งสามคือเมื่อเกิดเป็นมนุษย์ จะมีโภคทรัพย์สมบัติใช้สร้างบารมี หรือเลี้ยงตนเองและผู้อื่นได้อย่างสะดวกสบาย เมื่อเป็นชาวสวรรค์ก็จะมีทิพย์สมบัติอันประณีต และเมื่อบารมีเต็มเปี่ยมก็จะได้บรรลุนิพพานสมบัติ หมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ เข้าสู่นิพพานอันเป็นเอกัณตบรมสุข ไม่ต้องมาเกิดในสังสารวัฏอีกต่อไป

เมื่อครั้งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ยังเสวยพระชาติเป็นพระบรมโพธิสัตว์ ท่านได้พิจารณาด้วยสติปัญญาว่า ทานบารมีเป็นบันไดก้าวแรกของการสร้างบารมีทั้งหมด จึงได้เริ่มต้นสร้างมหาทานบารมีก่อน เพราะถ้าหากทานบารมีเต็มเปี่ยมแล้ว จะสร้างบารมีอย่างอื่นก็สะดวกสบาย

ยามใดที่เราพร้องพร้อมด้วยโภคทรัพย์สมบัติ มีศรัทธาพบเพื่อนาบุญ ยามนั้นเราย่อมสร้างบารมีได้อย่างสะดวกสบาย แต่ยามใดที่เราไม่มีไทยธรรมหรือโภคทรัพย์สมบัติ แม้จะมีศรัทธามีเพื่อนาบุญ เราก็ไม่อาจจะให้ท่านได้ กว่าที่จะสร้างบารมีอื่นๆ ได้แต่ละอย่าง ก็แสนจะลำบาก เพราะฉะนั้นทานบารมีจึงเป็นสิ่งที่สำคัญของนักสร้างบารมี

ซี ตั้ง เม ... เราชนะแล้ว

๒๒๘

*ตั้งเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต มีพราหมณ์สองสามีภรรยา ผู้ยากไร้ อาศัยอยู่ในเมืองสาวัตถี มีสมบัติติดตัวเพียงแค่ผ้านุ่ง คนละผืน และผ้าห่มที่ใช้สำหรับคลุมกายเพียงผืนเดียว เมื่อจะออกไปนอกบ้านก็ต้องผลัดกันไป วันหนึ่งได้มีการประกาศไปทั่วเมืองว่า ในวันนี้พระบรมศาสดาจะมาแสดงพระธรรมเทศนา เมื่อพราหมณ์และนางพราหมณ์ได้ฟังการประกาศเชิญชวน ทั้งสองมีจิตยินดี ประารถนาที่จะไปฟังธรรมด้วย

เนื่องจากทั้งสองมีผ้าห่มเพียงผืนเดียว ไม่อาจจะไปฟังธรรมพร้อมกันได้ พราหมณ์จึงบอกนางพราหมณ์ว่า “เธอจงไปฟังธรรมในตอนกลางวันเถิด ส่วนฉันจะไปฟังธรรมในตอนกลางคืน” เมื่อถึงเวลากลางคืน พราหมณ์ได้เดินทางไปฟังพระธรรมเทศนา เกิดความเลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง มีปิติแผ่ซ่านไปทั่วสรรพางค์กาย เกิดกุศลจิตอยากถวายผ้าที่ห่มอยู่แด่พระบรมศาสดาเพื่อบูชาธรรม แต่ด้วยความกังวลใจ คิดว่าถ้าเราถวายผ้าผืนนี้แล้ว นางพราหมณ์ก็จะมีผ้าห่มมาฟังธรรม

ในขณะที่พราหมณ์กำลังคิดว่าจะถวายดีหรือไม่ถวายดีนั้น มัจฉะเรจิต คือความตระหนี่ได้เกิดขึ้นและครอบงำกุศลจิตของเขาจนหมดสิ้น พราหมณ์จึงไม่สามารถเอาชนะความตระหนี่ที่

ชิตัง เม ... เราชนะแล้ว

๒๒๕

เกิดขึ้นในใจ จนเวลาล่วงปฐมยาม คือผ่านยามต้นไปแล้ว ครั้นถึงมัชฌิมยาม พราหมณ์ก็ยังไม่อาจตัดใจถวายผ้าห่มได้

จนล่วงมาถึงปัจจุณิมยาม บุญเก่าได้กระตุ้นเตือนให้ พราหมณ์คิดว่า ถ้าหากยังไม่สามารถกำจัดความตระหนี่ออก จากใจ เราจะพ้นจากความทุกข์อันแสนสาหัสนี้ได้อย่างไร เมื่อ คิดได้ดังนี้จึงตัดใจทันที รีบเข้าไปถวายผ้าแด่พระบรมศาสดา เมื่อคิดจะให้ กระแสบุญก็เกิดขึ้นแล้วในกลางกาย เมื่อตัดใจให้ได้ บุญก็กำจัดความตระหนี่ให้หลุดร่อนออกไป ใจของพราหมณ์ได้ ขยายกว้างออกไปอย่างไม่มีประมาณ เต็มเปี่ยมไปด้วยความสุข ความเบิกบาน จนไม่อาจจะเก็บความขีตินี้ไว้ในใจเพียงคนเดียว จึงได้กล่าวถ้อยคำอันเป็นมงคล ดังก้องไปทั่วธรรมสภาว่า “ชิตัง เม ชิตัง เม ชิตัง เม เราชนะแล้ว เราชนะแล้ว เราชนะแล้ว”

พระเจ้าปเสนทิโกศลซึ่งฟังธรรมอยู่ในที่นั้นด้วย ได้สดับ เสียงนั้นตรัสบอกให้ราชบุรุษไปถามว่า พราหมณ์ชนะอะไร พราหมณ์ตอบว่า “เราชนะใจตนเองแล้ว เพราะได้พยายาม ตัดใจถวายทานถึง ๓ ครั้ง ในครั้งสุดท้ายนี้เราเอาชนะความ ตระหนี่ได้” พระราชาดำริว่า พราหมณ์ผู้นี้ทำสิ่งที่คนทั่วไปทำได้ โดยยาก จึงเกิดความเลื่อมใส กระแสบุญจากใจของพราหมณ์ ได้แผ่ขยายไปสู่ใจของพระราชา ทำให้พระองค์ทรงเกิดความ เมตตา อยากได้บุญใหญ่กับพราหมณ์ด้วย

ซี ตั้ง เม... เราชนะแล้ว

๒๓๐

พระราชาทรงพระราชทานผ้าสาฎกเนื้อดี ๑ คู่แก่พราหมณ์ เมื่อพราหมณ์ได้รับแล้วก็ไม่เก็บไว้เอง ได้น้อมถวายผ้าคู่ นั้นแด่ พระบรมศาสดา พระราชาทอดพระเนตรเห็นจึงเกิดความปีติ นำผ้ามาให้พราหมณ์อีก จาก ๒ คู่ เป็น ๔ คู่ ๘ คู่ และ ๑๖ คู่ ตามลำดับ พราหมณ์ก็ได้ นำผ้าเหล่านั้น ทั้งหมดน้อมถวายเพื่อ บูชาธรรมแด่พระพุทธรองค์

ด้วยความใจใหญ่ของพราหมณ์ พระราชาจึงรับสั่งให้ ราชบุรุษนำผ้ากัมพลชั้นเยี่ยม ๒ ผืน มาบูชาธรรมแก่พราหมณ์ เมื่อพราหมณ์ได้รับผ้ากัมพลชั้นเยี่ยมมาแล้ว ก็คิดว่า ผ้ากัมพล ๒ ผืนนี้เป็นของสูง คนเช่นเราอาจนำมาใช้ได้ จึงได้นำผ้ากัมพล ผืนหนึ่งไปซึ่งเป็นเพดาน ณ ที่บรรทมในพระคันธกุฎีของ พระบรมศาสดา ส่วนอีกผืนหนึ่งได้นำไปซึ่งเป็นเพดานในที่ฉัน ของพระภิกษุสงฆ์ เมื่อพระราชาสเล็จมา ทอดพระเนตรเห็น ผ้ากัมพลก็ทรงจำได้ ทรงนึกชื่นชมพราหมณ์ที่มีจิตเลื่อมใสใน พระบรมศาสดาจึงรับสั่งให้พระราชทานทรัพย์สมบัติแก่พราหมณ์ อย่างละ ๔ คู่ คือ ช้าง ๔ เชือก ม้า ๔ ตัว กหาปณะ ๔ พัน บุรุษ ๔ คู่ สตรี ๔ คู่ ทาสี ๔ คู่ และบ้านส่วยอีก ๔ ตำบล

เรื่องนี้จึงเป็นที่กล่าวขานของมหาชนในธรรมสภา พระบรมศาสดาตรัสบอกมหาชนว่า เหตุที่พราหมณ์ได้สมบัติถึง

จิตัง เม ... เราชนะแล้ว

๒๓๑

เพียงนี้ เพราะเขาได้ทำบุญทุกทักษิณบุคคล พระองค์ตรัสต่อไปอีกว่า ถ้าพราหมณ์ตั้งใจถวายผ้าผืนนั้นในปฐมียาม เขาจะได้ทรัพย์สมบัติอย่างละ ๑๖ คู่ ถ้าถวายในมัชฌิมยาม เขาจะได้ทรัพย์สมบัติอย่างละ ๘ คู่ แต่เพราะพราหมณ์เอาชนะความตระหนี่ได้ในปัจฉิมยามใกล้ฟ้าสว่าง จึงได้ทรัพย์สมบัติเพียงแค่ออย่างละ ๔ คู่เท่านั้น

ดังนั้น เมื่อเกิดกุศลจิตศรัทธาก็ให้รีบทำบุญแบบ ตูริต-ตुरิต สีสสีม เร็วๆ ไวๆ หลวงพ่ออยากได้นิคมว่า ดิฉันทำก่อนค่ะ ผมขอทำก่อนครับ เมื่อเราทำอย่างนี้ถึงคราวที่สมบัติบังเกิดขึ้นสมบัติก็บังเกิดขึ้นก่อน เราจะได้สมบัติก่อนใครๆ แม้ยังไม่ทันคิดอยากได้สมบัติก็ตาม ฉะนั้นทุกท่านต้องรีบชวนช่วยในการทำ ความดี เพราะหากเราทำความดีช้า อกุศลจะเข้าครอบงำ ทำให้พลาดโอกาสที่จะได้บุญใหญ่ พระพุทธองค์จึงตรัสว่า “เมื่อจิตเลื่อมใสในทีใด พึงให้ทานในที่นั้น ทานที่ให้แล้วแก่ผู้ทรงศีล มีผลมาก แต่ทานที่ให้ในผู้ทุศีล หามีผลมากไม่” เพราะฉะนั้นให้พวกเราทุกคนสั่งสมบุญให้เต็มที่ เพื่อแข่งขันกับเวลาที่เหลือน้อยลงไปทุกขณะ

๒๒

ยิ่ง ใ ห้ ยิ่ง ไ ต่ เ พิ่ ม

คนมีศรัทธา ถึงพร้อมด้วยศีล เพียบพร้อมด้วยยศและ
โภคสมบัติ จะเดินทางไปยังสถานที่ใดๆ ย่อมได้รับการเคารพ
บูชาจากมนุษย์และเทวาในที่นั้นๆ

ยิ่งให้ ยิ่งได้ เพิ่ม

๒๓๔

เรามีเวลาสร้างบารมีอยู่ในโลกนี้อย่างจำกัด เดี่ยววัน เดี่ยวคืน กาลเวลาได้นำเอาความแก่ ความเจ็บ และความตาย มาสู่ตัวเราทุกขณะ ไม่เคยหยุดพักแม้เพียงอนูวินาทีเดียว จึงไม่ควรประมาทในการดำเนินชีวิต บัณฑิตทั้งหลายพึงรีบสั่งสมบุญ เพื่อจะเป็นเหตุให้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง ซึ่งความสุขที่เกิดจากใจหยุดนิ่งนี้ ต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพราะใครทำคนนั้นก็ทำได้ ถ้าหากเราตั้งใจลงมือปฏิบัติในวันนี้ ก็จะได้ในวันนี้ หรือแม้วันนี้ ยังไม่เข้าถึงธรรม ก็จะเป็นอุปนิสัยติดตัวเราไป ทำให้เราเข้าถึงธรรมในวันข้างหน้า การปฏิบัติธรรมจึงเป็นกรณียกิจสำหรับทุกคน

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“สทฺธโร สิลေန สมปนโน	ยโส โภคสมบปีโต
ยํ ยํ ปเทสํ ภาซติ	ตตถ ตตถเวท ปุชฺชิตो

คนมีศรัทธา ถึงพร้อมด้วยศีล เพียบพร้อมด้วยยศและ โภคสมบัติ จะเดินทางไปยังสถานที่ใดๆ ย่อมได้รับการ เคารพบูชาจากมนุษย์และเทวาในที่นั้นๆ”

ลิริ คือ ที่มานอนแห่งภคทรัพย์สมบัติ ใครมีลิริอยู่ในตัว ย่อมจะเป็นที่มานอนแห่งภคทรัพย์สมบัติทุกอย่าง เป็นผู้ที่มีเสน่ห์ดึงดูดตาดึงดูดใจของผู้ได้พบเห็น ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะ

ยิ่งให้ยิ่งได้เพิ่ม

๒๓๕

เกิดจากการประกอบเหตุไว้ดี คือ เป็นผู้ที่สั่งสมบุญกุศลไว้มาก เป็นผู้ที่รักในการฝึกฝนอบรมตนเองอยู่เป็นนิตย์ ด้วยการหมั่น วิชาศีล ชำระกาย วาจา ใจให้บริสุทธิ์

ผู้ที่สั่งสมความดีจะเป็นผู้ที่น่าคบหาสมาคมของมนุษย์ และเทวดา จะเดินทางไกลใกล้ก็สะดวกปลอดภัย ภัยอันตรายต่างๆ ไม่อาจมากล้ำกรายผู้มีบุญอีกทั้งจะได้รับการต้อนรับในทุกสถานที่ ไม่ว่าที่ที่จะเดินทางไปนั้นเป็นถิ่นทุรกันดาร หรือห่างไกลความ เจริญเพียงไรก็ตาม บุญจะจัดสรรให้ไม่ต้องลำบากยากเข็ญ เรื่องบุญจึงเป็นเรื่องใหญ่ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับชีวิต ลีริสมบัติ ทั้งหลายจะหลั่งไหลมาสู่ตัวเรา ก็ด้วยอานุภาพแห่งบุญ

*เหมือนเรื่องในสมัยพุทธกาล มีอุบาสกผู้มีบุญท่านหนึ่ง ชื่อว่า **จิตตคฤหบดี** ไม่ว่าจะเดินทางไปที่ไหน ท่านจะได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี มีพวกพ้องบริวารมากมาย ที่เป็นเช่นนั้น ก็เพราะภพชาติในอดีต ท่านเกิดเป็นพรานป่าในยุคสมัยของ พระกัณโถพุทธเจ้า วันหนึ่งฝนตกหนัก แต่นายพรานป่าก็ยังถือ หอกและธนูเข้าป่าเพื่อออกล่าเนื้อตามปกติ ขณะที่สายตากำลัง สอดส่องหาเหยื่ออยู่นั้น ได้เห็นภิกษุรูปหนึ่งนั่งขัดสมาธิคู้บัลลังก์ อยู่บนเงื้อมหินผา เขาผ้าจีวรคลุมศีรษะไว้โดยไม่ไหวติง พราน

ยิ่งให้ ยิ่งได้ เพิ่ม

๒๓๖

เกิดศรัทธาเลื่อมใสว่า แม้ฝนจะตก พระคุณเจ้าก็ยังนั่งบำเพ็ญ
สมณธรรมไม่ยอมเลิก ท่านปรารถนาจะทำบุญกับพระเถระ จึง
รีบกลับบ้าน ให้คนในบ้านปิ้งเนื้อที่ได้มาเมื่อวาน

เมื่อรับประทานอาหารพร้อมแล้ว บังเอิญมีภิกษุ ๒ รูป
บิณฑบาตมาถึงหน้าบ้าน นายพรานได้น้อมนำภัตตาหารที่
ตระเตรียมไว้ถวายพระทั้งสองรูปด้วยความยินดี นิมนต์ให้เข้า
มานั่งฉันในบ้าน จากนั้นก็เข้าครัวจัดเตรียมอาหาร เพื่อจะนำไป
ถวายพระที่กำลังนั่งทำภาวนาอยู่กลางแจ้ง

ระหว่างทาง นายพรานเลือกเก็บดอกไม้ธูปเทียน
ครั้นไปถึงแล้วได้อารธนานิมนต์ให้พระเถระรับอาหาร จากนั้น
ก็รับบาตรของพระเถระมาบรรจุอาหารจนเต็ม พลังน้อม
เข้าไปถวายท่าน อีกทั้งได้ทำการบูชาท่านด้วยดอกไม้ที่เก็บมา
ในระหว่างทาง

หลังจากพระเถระฉันภัตตาหารแล้ว ได้ให้พรนายพราน
ขณะรับพรพระ นายพรานได้ตั้งจิตอธิษฐานว่า “ในสถานที่ที่
ข้าพเจ้าไปเกิด ขอเครื่องบรรณาการ ๑,๐๐๐ ชนิด จงมีแก่ข้าพเจ้า
ขอฝนดอกไม้ ๕ สี จงตกลงมาเพื่อข้าพเจ้า เหมือนที่ข้าพเจ้าได้
บูชาพระเถระด้วยดอกไม้พร้อมกับบิณฑบาตมีรสอร่อยนี้ด้วยเถิด”

พระเถระเห็นว่า นายพรานท่านนี้มีอศยา ค้ำจามและมีบุญ

ยิ่งให้ยิ่งได้เพิ่ม

๒๓๓

จึงแนะวิธีทำสมาธิภาวนาด้วยการบอกอาการ ๓๒ เป็นอารมณ์ นายพรานได้นำคำสอนของพระเถระกลับไปปฏิบัติที่บ้าน พร้อมทั้งตั้งใจสั่งสมบุญกุศลตลอดชีวิต เมื่อละจากโลก ท่านได้ไปบังเกิดในเทวโลก ในสถานที่ที่ท่านอุบัติขึ้นนั้น ฝนดอกไม้ทิพย์ได้ตกลงบนพื้นสูงถึงหัวเข่า ทั้งตนเองก็เป็นผู้มีมัยศยิ่งใหญ่กว่า เทวดาองค์อื่นๆ

ท่านเวียนว่ายอยู่ในเทวโลกและมนุษย์โลกหนึ่งพุทธันดร ต่อมาในยุคลสมัยนี้ ท่านได้บังเกิดในสกุลมหาเศรษฐี ขณะที่ท่านเกิด มีเรื่องอัศจรรย์บังเกิดขึ้น คือมีฝนดอกไม้ ๕ สี ตกลงมาทั่วทั้ง เมืองสูงถึงหัวเข่า บิดามารดาเห็นว่า ทั่วเมืองวิจิตรไปด้วยดอกไม้ ๕ สี เพราะอานุภาพบุญของบุตรชายแท้ๆ จึงขนานนามลูกชายว่า จิตต कुमार พร้อมกับนั้นก็มีเศรษฐีจากตระกูลอื่นนำของที่ระลึก มามอบให้เป็นบรรณาการถึง ๑,๐๐๐ ชนิด หนูน้อยจิตตะได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดีจนเติบโตใหญ่

ต่อมา เมื่อบิดามารดาล่วงลับ ท่านได้สืบทอดตำแหน่ง เศรษฐีจากบิดา สมัยนั้น พระเถระชื่อว่า มหานามะ ซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนพระเถระปัญจวัคคีย์ ได้จาริกออกเผยแผ่พุทธธรรมไปถึงนครมัจฉิกาสัณณะ จิตตคฤหบดีเลื่อมใสในอิริยาบถของท่าน จึงรับบาตรและนิมนต์มาฉันภัตตาหารที่กุหาสน์อีกทั้งสร้างวัดชื่อ

ยิ่งให้ ยิ่งได้เพิ่ม

๒๓๘

อัมพตการาม ถวายแด่พระภิกษุ เพื่อตนเองจะได้ทำบุญถวาย
ภัตตาหารแด่พระเถระและหมู่สงฆ์

พระเถระเห็นอุปนิสัยของจิตตคฤหบดีว่าเป็นผู้มีบุญลง
มาเกิด จึงแสดงธรรมข้ออภัยตนวิกังค์ เมื่อสิ้นสุดการแสดง
พระธรรมเทศนา ท่านจิตตคฤหบดีเศรษฐีได้บรรลุธรรมเป็นพระ-
อนาคามี จากนั้นอุบาสกคิดว่า เราไม่เคยเข้าเฝ้าพระทศพลเลย
จึงปรารถนาที่จะเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา ท่านได้ชักชวนบริษัท
๒,๐๐๐ คนออกเดินทาง เป็นเรื่องที่น่าอัศจรรย์ว่า ในทุกหน
ทุกแห่งทุกโยชน์ เหล่าเทวดาจะพากันตั้งเครื่องบรรณาการไว้
รอคอย ทำให้การเดินทางสะดวกสบายยิ่งนัก

ในขณะที่จิตตคฤหบดีเข้าไปถวายบังคมพระบรมศาสดา
ฝนดอกไม้ ๕ สี ได้ตกลงมาจากอากาศท่วมถึงหัวเขา บรรยากาศ
ในมหาสมาคมนั้นประดุจบนสรวงสวรรค์ มีกลิ่นดอกไม้หอมฟุ้ง
จรุงใจ ผู้ที่มาเข้าเฝ้าต่างเบิกบานใจ พร้อมๆ กับการได้ดื่มด่ำ
ธรรมรสอันยอดเยี่ยมจากพระบรมศาสดา และได้เข้าถึงธรรม
กันเป็นจำนวนมาก แม้จิตตคฤหบดีถวายทานแด่พระทศพลนาน
ถึงครึ่งเดือน ไทยธรรมต่างๆ ที่นำมาจากบ้านก็ยังไม่หมด
เพราะมีชาวเมืองนำบรรณาการมามอบให้ไม่เคยขาด เกวียนไหน
ว่างเปล่า เทวดาก็มาร่วมอนุโมทนา ด้วยการเนรมิตเกวียนเปล่า

ยิ่งให้ยิ่งได้เพิ่ม

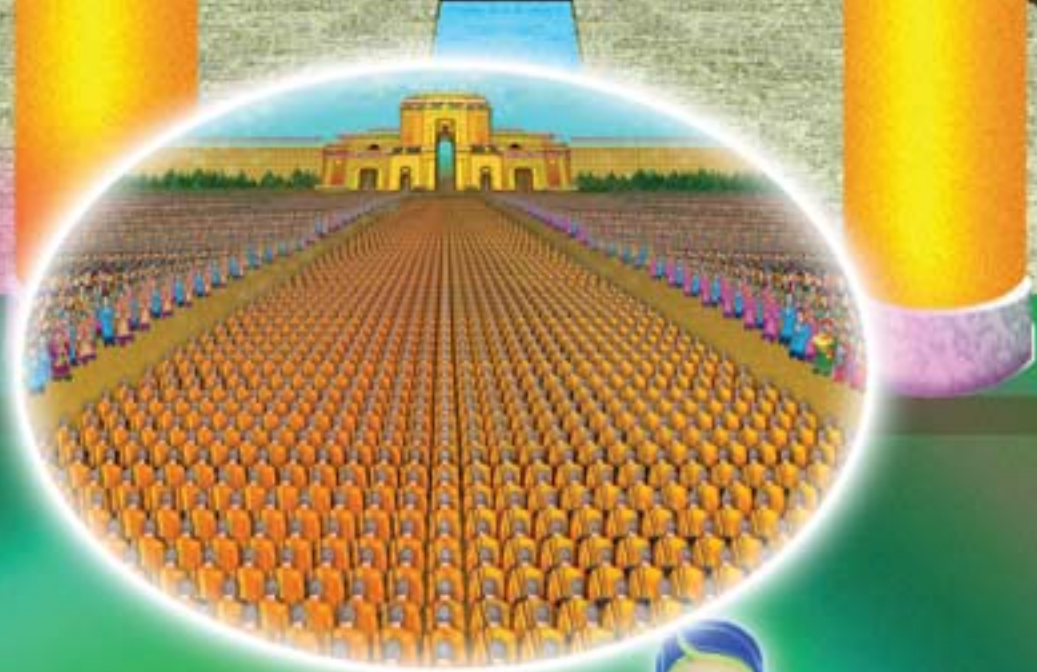
๒๓๕

ให้เต็มไปด้วยรัตนชาติทั้งเจ็ด

มหาชนต่างพากันสรรเสริญท่านว่า จิตตศฤงคารของท่านนี้ ช่างมีบุญจริงหนอ ไม่ว่าจะเดินทางไปที่ไหนก็ได้รับการต้อนรับ เป็นอย่างดี แม้จะทำความดีก็มีผู้มาร่วมบุญไม่ขาดสาย พระบรมศาสดาทรงสดับเรื่องนั้น จึงตรัสว่า คนผู้มีศรัทธา ถึงพร้อมด้วยศีล เพียบพร้อมด้วยยศและโภคสมบัติ ไม่ว่าจะเดินทางไปในสถานที่ใดก็ตาม ย่อมได้รับการต้อนรับจากมนุษย์ และเทวดาในที่นั้นๆ

เห็นไหมว่า ความมหัสจรรย์ต่างๆ ที่บังเกิดขึ้นมานั้น เป็นเพราะอานุภาพของบุญทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นอย่าได้เบื่อกว่าหนาย ในการสั่งสมบุญ อย่าท้อใจ ชะล่าใจว่า เราทำบุญมากแล้ว ต้องให้ศูนย์กลางกายของเราอัดแน่นเต็มเปี่ยมด้วยพลังแห่งบุญบารมี ดวงบุญในตัวใหญ่โตมากเพียงไร ความสุขความสำเร็จก็บังเกิดขึ้นมากเพียงนั้น งานสร้างบารมีร่วมกันเพื่อรื้อสัตรว์ชนสัตรว์ไปสู่ ผังนิพพานก็จะใกล้เข้ามา ดังนั้นให้พวกเราทุกคนสั่งสมบุญ ชนิดไม่ให้บาปได้ช่องกันเลยทีเดียว เราจะได้เป็นผู้มีชัยชนะ ตลอดกาล

๒๑

ติ ด ก่ อ น พู ด ก่ อ น
ทำ ก่ อ น ไ ต่ ก่ อ น

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ทานที่ข้าพระองค์ถวายตลอด ๗
วัน เป็นทานที่ประกอบด้วยเมตตาคายกรรม เมตตาวจีกรรม
เมตตามโนกรรม ข้าพระองค์มิได้ปรารถนาเทพสมบัติ หรือ
สักกสมบัติ และพรหมสมบัติแต่อย่างใด ด้วยทานนี้ และกุศล-
กรรมของข้าพระองค์นี้ ขอจงสัมฤทธิ์ผลทุกประการแห่งความ
เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุผู้ทรงธุดงค์ ๑๓

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๒

ทุกคนที่เกิดมาล้วนแสวงหาความสำเร็จความสมหวังทั้งในด้านหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน ด้านครอบครัวหรือเรื่องที่พึงปรารถนา ผู้ที่ประสบความสำเร็จและความเจริญที่แท้จริง ต้องประกอบด้วยความเจริญทางด้านจิตใจ เจริญทั้งทางโลกและทางธรรม ทางโลกคือสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข ส่วนในทางธรรมก็มีธรรมะหล่อเลี้ยงจิตใจให้ชุ่มชื้นเบิกบานแจ่มใส มีใจแช่มอยู่ในกลางพระธรรมกายภายในตัวตลอดเวลา ผู้ที่ทำเช่นนี้ได้ ย่อมได้ชื่อว่าประสบความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม

มีธรรมภาสิตที่ปรากฏอยู่ใน อรรถกถาสังยุตตนิกายนิทานวรรค ความว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ทานที่ข้าพระองค์ถวายตลอด ๗ วัน เป็นทานที่ประกอบด้วยเมตตากายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม ข้าพระองค์มิได้ปรารถนาเทพสมบัติหรือสักกสมบัติ และพรหมสมบัติแต่อย่างใด ด้วยทานนี้และกุศลกรรมของข้าพระองค์นี้ ขอจงสัมฤทธิ์ผลทุกประการแห่งความเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุผู้ทรงรุดงค์ ๑๓”

ที่หลวงพ่อยกมากล่าวข้างต้นนั้น เป็นวาจาที่เปล่งออกมาจากปากอันเป็นมงคลของผู้ที่เป็นบัณฑิต ซึ่งมีจิตใจเต็มเปี่ยมไป

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๓

ด้วยความตระหนักรู้ว่า แนวแน่ที่จะทำในสิ่งที่ตนปรารถนา ให้สำเร็จ เป็นผู้ que คิดได้แล้วตัดสินใจทำในสิ่งที่ใครก็คิดไม่ถึง เมื่อคิดแล้วก็พูด พูดแล้วก็ลงมือทำให้สำเร็จ ความสำเร็จนั้นอยู่ที่ใจ และเมื่อตั้งใจทำแล้ว ต้องอาศัยความเพียร และความอดทนที่จะทำสิ่งนั้นๆ ให้สำเร็จ ความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นได้เสมอสำหรับผู้ที่มีใจมั่นคงแน่วแน่

*ดังเรื่องที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต ครั้งที่พระบรมศาสดาพระนามว่า ปทุมุตตระ เสด็จอุบัติขึ้น ขณะนั้นทรงประทับอยู่ ณ เขมมฤคทายวัน ในเมืองหงส์วดีนคร ในเมืองนั้น มีกุมภพินิจชื่อว่า เวเทหะ มีทรัพย์สมบัติ ๘๐ โกฏิ เป็นผู้มั่งคั่งในพระพุทธานามามาก หลังจากเวเทหะบริโภคอาหารแล้ว ได้อธิฐานอุบาสกศีล จากนั้นจะถือดอกไม้ของหอม เป็นต้น ไปยังพระมหาวิหารเพื่อบูชาพระบรมศาสดา

ขณะนั้น พระบรมศาสดาทรงกำลังแต่งตั้งพระเถระชื่อ มหานิสกเถระ ในตำแหน่งเอตทัคคะ ท่ามกลางหมู่สงฆ์นั้น พระบรมศาสดาทรงกล่าวว่า “พระมหานิสกะนั้นเป็นผู้เลิศในการกล่าวสอนธุดงค์”

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๔

อุบาสกท่านนั้นได้ฟังแล้ว เกิดความเลื่อมใส เมื่อสิ้นสุด การแสดงธรรมมิกถา มหาชนกลับกันหมดแล้ว เวเทหะได้เข้าไป ถวายนมัสการพระบรมศาสดาและกราบทูลถามว่า “วันพรุ่งนี้ ขอพระองค์ทรงเมตตารับภิกษาของข้าพระองค์เถิด”

พระบรมศาสดาตรัสว่า “อุบาสก ภิกษุสงฆ์มีจำนวนมาก ท่านจะรับไหวหรือ”

อุบาสกทูลถามว่า “ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า ภิกษุสงฆ์ มีประมาณเท่าไรพระเจ้าข้า”

พระบรมศาสดาตรัสว่า “มี ๖,๘๐๐,๐๐๐ รูป”

แม้จะมีพระภิกษุสงฆ์มากมายถึงเพียงนี้ อุบาสกก็ไม่ วิตกกังวล กลับมีความปีติเบิกบานใจ ที่จะได้ถวายทานแด่ภิกษุ จำนวนมากมายถึงเพียงนั้น อุบาสกได้กราบทูลว่า “ข้าแต่ พระองค์ผู้เจริญ ขอพระองค์ทรงรับนิมนต์ภิกษาของข้าพระองค์ พร้อมภิกษุทั้งหมดไม่เว้นแม้แต่สามเณรเพียงรูปเดียวด้วยเถิด พระเจ้าข้า” พระศาสดาจึงทรงรับนิมนต์

อุบาสกรีบกลับ และสั่งให้บริวารเตรียมปัจจัยไทยธรรม เพื่อถวายมหาทานครั้งยิ่งใหญ่นี้โดยจัดเตรียมกันอย่างสนุกสนาน เบิกบานจนถึงวันรุ่งขึ้น เมื่อทุกอย่างพร้อมแล้ว จึงให้คนไป

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๕

กราบทูลนิมนต์พระบรมศาสดา พระพุทธองค์พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ ได้เสด็จไปเสวยภัตตาหารที่บ้านของอุบาสกผู้นั้น

ขณะนั้น พระมหานิสกเถระได้บิณฑบาตมาถึงถนนหน้าบ้านของอุบาสก อุบาสกเห็นท่านแล้ว รีบลุกขึ้นไหว้พระเถระ พลังกับอกกล่าวว่า “ขอพระคุณเจ้าจงให้บาตรแก่กระผมเถิด”

เมื่อพระเถระได้ให้บาตรแล้ว อุบาสกก็อาราธนานิมนต์พระคุณเจ้าให้เข้าไปในบ้าน พระเถระกล่าวว่า “ไม่เป็นการสมควรหรอก อุบาสก”

อุบาสกจึงเพียงรับบาตรของพระเถระและใส่บิณฑบาตจนเต็มถนัดนำไปถวายท่าน จากนั้นอุบาสกได้ไปส่งพระเถระแล้วกลับไปนั่งในสำนักของพระศาสดา แต่ด้วยความสงสัยที่พระเถระไม่เข้ามาในบ้าน อุบาสกจึงทูลถามพระบรมศาสดาว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ท่านมหานิสกเถระนั้นแม้ข้าพระองค์กล่าวว่า พระศาสดาประทับนั่งอยู่ในบ้าน ก็ยังไม่เห็นพระเถระปรารภจะเข้ามาเลยพระเจ้าข้า”

เนื่องจากความตระหนี่ในคำสรรเสริญย่อมไม่มีในพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลาย เพราะฉะนั้นพระบรมศาสดาจึงตรัสสรรเสริญว่า “มหานิสกเถระนั้น มีคุณยิ่งใหญ่ รู้กาลอันควรเรานั่งรอภิกษาอยู่ในบ้าน มหานิสกะนั้นไม่นั่งรอภิกษาของใคร

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๖

เราอยู่ในเสนาสนะท้ายบ้าน มหานิสภะนั้นอยู่ในป่า เราอยู่ในที่
มุงบัง มหานิสภะนั้นอยู่ในที่แจ้ง” พระบรมศาสดาตรัสประดุจยัง
มหาสมุทรให้เต็มว่า “นี้แหละ คุณของมหานิสภะสูงส่งด้วย
ประการฉะนี้”

อุบาสกได้ฟังดังนั้นก็เกิดความเลื่อมใสยิ่งขึ้นไปจนหา
ประมาณไม่ได้ เหมือนประทีปอันสว่างอยู่ตามปกติ และราด
น้ำมันเข้าไปอีกย่อมสว่างเพิ่มมากขึ้น และคิดว่า “สมบัติอื่นใด
ก็ไม่มีประโยชน์สำหรับเราแล้ว เราจะกระทำความปรารภนา
เพื่อให้ได้ความเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุ ผู้ซึ่งกล่าวสอนถูกต้องในสำนัก
ของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคต” เมื่อคิดได้อย่างนั้น
ท่านก็ทำก่อนใครทีเดียวก่อน ไม่ปล่อยให้ความตระหนี่หรือสิ่งใดมา
เป็นอุปสรรคขัดขวาง

ท่านกราบอาราธนานิมนต์พระศาสดาอีกครั้ง โดยถวาย
ทานตลอด ๗ วัน ในวันที่ ๗ ได้ถวายผ้าไตรจีวรแต่ภิกษุทั้งหมด
ขณะถวายก็มีจิตเลื่อมใสทั้บทวีคูณขึ้นไปเรื่อยๆ คิดดูว่า ภิกษุ
มากมายตั้ง ๖,๘๐๐,๐๐๐ รูป นั่งเรียงกันพริบจะดงามเพียงใด
เห็นแล้วเกิดมหานิพัตติเดียว จากนั้นท่านกราบทูลแทบพระบาท
พระบรมศาสดาว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ทานที่ข้าพระองค์
ถวายตลอด ๗ วันนี้ ข้าพระองค์มิได้ปรารภนาทิพยสมบัติ หรือ

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๓

สมบัติของท้าวสักกะผู้เป็นใหญ่ในดาวดึงส์ หรือพรหมสมบัติ แต่ด้วยอานุภาพมหาทานของข้าพระองค์นี้ ขอบงลัมฤทธิผลให้ถึงความเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุผู้ทรงธุดงค์ ๑๓ เช่นเดียวกับที่พระมหานิสสเถระได้รับในสำนักของพระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่งในอนาคตด้วยเถิด”

เป็นธรรมดาว่า พระดำรัสของพระพุทธองค์ย่อมเป็นจริงเสมอ ไม่มีแปรเปลี่ยนเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้นพระบรมศาสดาทรงตรวญดูว่า สุภานุอันอุบาสกนี้ปรารภนา จักสำเร็จหรือไม่หนอ เมื่อทรงเห็นความสำเร็จแล้ว จึงตรัสว่า “สุภานุที่ท่านปรารภนาจะสมหวังในที่สุดอีกแสนกับในอนาคตพระพุทธเจ้าพระนามว่าโคตมะจักอุบัติขึ้น ท่านจักเป็นสาวกของพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น มีชื่อว่า มหากัสสปเถระ” อุบาสกได้ฟังดังนั้น คิดว่า ชื่อว่าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ย่อมไม่มีพระดำรัสเป็นสอง จึงเกิดมหาปีติราวกับได้สมหวังในวันรุ่งขึ้น จากนั้นท่านรักษาศีลเจริญภาวนาตลอดอายุ ครั้นละโลกแล้ว ได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์

เห็นไหมว่า ความปรารภนาทุกอย่างจะสำเร็จได้เพราะบุญในสมัยนั้น พระบรมศาสดาได้ทรงแต่งตั้งตำแหน่งสาวกผู้เป็นเลิศในด้านต่างๆ ย่อมมีคนเห็นและรับรู้มากมาย แต่ผู้ที่คิดก่อนเพื่อความเป็นเลิศในด้านนั้นๆ เป็นคนแรก เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก

คิดก่อน พูดก่อน ทำก่อน ได้ก่อน

๒๔๘

เมื่อคิดแล้วพูดก่อน ทำก่อนจึงได้รับสิ่งที่พึงปรารถนา sooner or later เพราะตำแหน่งเป็นเลิศนั้น ย่อมต้องหมายความว่า มีอยู่เพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น สำหรับผู้ที่ต้องการความเป็นเลิศจริงๆ ที่มีจิตใจที่อาจหาญกล้าคิด คิดแล้วไม่คิดเฉยๆ หรือพูดเฉยๆ แต่ท่านทำด้วยความเด็ดเดี่ยวและเชื่อมั่น ด้วยกำลังใจที่เต็มเปี่ยม มีใจเบิกบานผ่องใสเสมอ จึงสำเร็จได้ดังประสงค์ พวกเราก็เช่นเดียวกัน เมื่อคิด พูด และทำอะไรในสิ่งที่ดั่งใจแล้ว ให้มุ่งมั่นเอาชีวิตเป็นเดิมพันทำให้สำเร็จ หากทำได้เช่นนี้ เราย่อมจะสมปรารถนา กันทุกๆ คน

๒๔

มหาทานบารมีแห่งยุค

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า มหาทานที่ข้าพระองค์
บริจาคไทยธรรมเป็นอันมาก บำเพ็ญมาตลอดกาลนาน ไม่ได้มี
ผลมาก เพราะเว้นจากทักษิณียบุคคล เหมือนพืชที่หว่านลง
ในนาที่ไม่ดี แต่การให้รักษาทัพพีหนึ่งของอินทกเทพบุตรมีผล
มากยิ่งขึ้น เพราะสมบูรณ์ด้วยทักษิณียบุคคล เหมือนพืชที่
หว่านลงในนาดี

มหาทานบารมีแห่งยุค

๒๕๑

ทางรอดของชีวิตในสังสารวัฏ คือการเจริญสมาธิภาวนา เพื่อให้เข้าถึงที่พึ่งที่ระลึกภายใน คือพระธรรมกาย สิ่งนี้เป็นหน้าที่หลักและเป็นกรณีกึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการเกิดมาเป็นมนุษย์ เราเกิดมาในภพชาติหนึ่งๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งแสวงหาความบริสุทธิ์ หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร การดำเนินจิตเข้าสู่หนทางสายกลางภายในเท่านั้น ที่เป็นทางรอดทางเดียว เป็นหนทางที่ปลอดภัยจากกิเลสอาสวะทั้งปวง ดังนั้นควรที่จะดำเนินจิตของเราให้เข้าสู่เส้นทางสายกลางของพระอริยเจ้าทั้งหลาย การที่จะดำเนินจิตเข้าสู่ภายในได้นั้น เราต้องหมั่นเจริญสมาธิภาวนา ทำใจหยุดใจนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้ได้ตลอดเวลาในทุกอิริยาบถ

มีถ้อยคำของเทพบุตรท่านหนึ่งที่กล่าวไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้า มหาทานที่ข้าพระองค์บริจาคไทยธรรมเป็นอันมาก บำเพ็ญมาตลอดกาลนาน ไม่ได้มีผลมาก เพราะเว้นจากทักษิณียบุคคล เหมือนพืชที่หว่านลงในนาที่ไม่ดี แต่การให้ภิกษาทัฬหีหนึ่งของอินทก-เทพบุตรมีผลมากยิ่งขึ้นกว่า เพราะสมบุรณ์ด้วยทักษิณียบุคคล

มหาวิทยาลัยแห่งยุค

๒๕๒

เหมือนพืชที่หวานลงในนาดี”

นี่เป็นถ้อยคำของอังกูรเทพบุตร ผู้ที่ครั้งหนึ่งเคยทรมานอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันเพื่อสร้างมหาทานตลอด ๒๐,๐๐๐ ปี แต่น่าเสียดายที่ไม่มีเนื่อนาบุญคือพระสงฆ์ซึ่งเป็นบุญเขตอันเยี่ยม ไม่มีทักษิโณยบุคคลแม้เพียงผู้เดียว ทำให้ทานของท่านเหมือนกับ การหวานข้าวกล้างลงในนาที่ไม่ดี แม้ทานนั้นจะส่งผลให้ไปบังเกิดในสุคติสวรรค์ แต่เทียบไม่ได้กับบุญบารมีซึ่งวัดจากความสว่างแห่งรัศมีของอินทกเทพบุตรผู้ดำบารมีเพียงทัพพีเดียว กับพระอริยสงฆ์ผู้เป็นทักษิโณยบุคคลด้วยซ้ำ

การสร้างทานบารมีเป็นเสบียงที่สำคัญในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ หากเราให้ทานไว้มาก เมื่อบังเกิดในภพชาติต่อไป ไม่ว่าจะอยู่ในเพศภาวะไหนก็ตาม จะไม่ลำบากไม่อดคัดขัดสน จะสมบูรณ์พร้อมในสมบัติทุกอย่าง เพราะหากขาดแคลนปัจจัยสี่ วันเวลาที่มีอยู่อย่างจำกัดในช่วงชีวิตหนึ่ง ย่อมจะหมดไปกับการทำมาหากินแสวงหาปัจจัยสี่เพื่อมาหล่อเลี้ยงชีวิตให้ร่างกายนี้ดำรงอยู่ได้ จึงทำให้สูญเสียโอกาสในการสร้างบารมี

การทำทานแต่ละครั้ง หากมีโอกาสให้เลือกว่า ทำบุญกับใครและต้องทำอะไรจึงจะได้บุญมาก ต้องฉลาดในการเลือก เช่นเดียวกับการลงทุนที่ได้กำไรมากก็ต้องทำให้ถูกจุดมีเรื่องเล่าว่า

มหาทานบารมีแห่งยุค

๒๕๓

*ในสมัยอดีตมีพ่อค้าคนหนึ่งชื่ออังกระ เดิมเคยเป็นพระโอรสองค์สุดท้ายในทวารวดี แต่เนื่องจากไม่ปรารถนาจะครองราชสมบัติ จึงเดินทางไปต่างแดนเพื่อค้าขายและท่องเที่ยวไปในโลกกว้าง ในระหว่างเดินทางข้ามทะเลทราย เขาเกิดพลัดหลงทางเป็นเวลาหลายวัน อาศัยรุกขเทวดาตนหนึ่งซึ่งมีนิ้วมือสำเร็จด้วยฤทธิ์ เมื่อพ่อค้าปรารถนาอะไร สิ่งนั้นก็ไหลออกมาจากนิ้วมือของรุกขเทวดาตนนั้น พ่อค้าจึงถามรุกขเทวดาว่าทำบุญอะไรไว้ ถึงมีอานุภาพมากเพียงนี้

เมื่อรู้ว่า เทวดาท่านนี้ได้ทำบุญเพียงแค่นี้บอกทางไปบ้านของเศรษฐีผู้ใจบุญให้กับคนเดินทาง และพวกเขายกฉัตรพนมจรเท้านั้น นี่ถ้าท่านให้ท่านด้วยตนเองบ้าง ผลบุญคงบังเกิดขึ้นมากกว่านี้ เมื่อได้รับแรงบันดาลใจเช่นนั้น อังกระรีบเดินทางกลับบ้าน โดยเริ่มขนทรัพย์มรดกที่มีอยู่ทั้งหมดออกให้ท่าน และให้ป่าวร้องว่า “ใครหิวก็เชิญมากินตามชอบใจ ใครกระหายก็จูงมาดื่มตามชอบใจ” เป็นที่น่าอัศจรรย์ว่า ทรัพย์สมบัติที่บริจาคนั้นให้เท่าไรก็ไม่หมด จนผู้ที่มาขอต้องเอ่ยปากว่า พอแล้วๆ

คนสนิทได้ถามท่านเศรษฐีว่า “ถ้าตัวลัทธิกะจอมเทพลงจากเทวโลกมาให้พรท่าน ท่านจะขอพรตัวลัทธิกะว่าอย่างไร”

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุพรรณบุรี

๒๕๔

อังกฤษตอบโดยไม่ลังเลว่า “ถ้าตัวลัทธิจะให้เราแก่เรา เราจะขอพรว่า เมื่อเราลุกขึ้นแต่เช้า ในเวลาพระอาทิตย์ขึ้น ขอรักษาอาหารอันเป็นทิพย์และผู้มีศีลพึงปรากฏ เมื่อเราให้ทานอยู่ ไทยธรรมอย่าพึงหมดสิ้นไป ครั้นเราให้ทานแล้ว ก็ไม่พึงเดือดร้อนในภายหลัง เมื่อกำลังให้ พึงยังจิตให้เลื่อมใส”

แม้หมู่ญาติของท่านจะรักในการให้ทาน แต่ใจไม่กว้างใหญ่เหมือนอังกฤษ จึงได้กล่าวเตือนว่า “ท่านไม่ควรให้ทรัพย์ทั้งหมดแก่คนอื่น ควรรักษาทรัพย์ไว้บ้าง เพราะทรัพย์เท่านั้นประเสริฐกว่าทาน ให้ทานมากเกินไปประมาณจะทำให้สกุลดำรงอยู่ไม่ได้ บัณฑิตย่อมไม่สรรเสริญการไม่ให้ทาน และการให้เกินควร ทรัพย์เท่านั้นประเสริฐกว่าทาน บุคคลผู้เป็นปราชญ์ควรประพฤติโดยพอเหมาะ”

อังกฤษก็ไม่ยอมคล้อยตาม เพราะอยากสั่งสมบุญไว้มากๆ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ท่านเกิดในยุคสมัยที่ไม่มีพระพุทธเจ้าบังเกิดขึ้น ไม่มีเนื้อนาบุญแม้เพียงท่านเดียว ทานที่ท่านไปจึงเหมือนหว่านพืชลงในดินที่ไม่ดี แต่ท่านก็อุทิศตนให้กับการทำทานอย่างเต็มกำลัง

ทุกๆ วัน อังกฤษได้ให้อาหารแก่ชาวเมืองวันละ ๖๐,๐๐๐ เล่มเกวียนเป็นประจำ มีพ่อครัว ๓,๐๐๐ คน เด็กหนุ่ม ๖๐,๐๐๐

มหาวิทยาลัยแห่งยุค

๒๕๕

คน ต่างประดับด้วยต่างหูอันวิจิตรเพชรนิลจินดา ช่วยกันผ่าฟืน
สำหรับหุงอาหาร ทำแกลวเตาไฟยาว ๑๒ โยชน์ พวกหญิงสาว
๑๖,๐๐๐ คน ช่วยกันบดเครื่องเทศสำหรับปรุงอาหาร และยังมี
หญิงสาวอีก ๑๖,๐๐๐ คน แต่งตัวสวยงามราวกับนางฟ้า ยืนถือ
ทัพพีคอยตักอาหารให้คนที่มาขอด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

ฝ่ายอังกฤษได้มายืนมอบสิ่งของต่างๆ ด้วยมือของตนเอง
ทำไปก็ปีติเบิกบาน แทนที่จะให้คนที่มาขอทานนั้นขอบคุณตนเอง
ตนกลับรู้สึกขอบอกขอบใจพวกเขาเหล่านั้น ที่อุตส่าห์เดินทาง
มารับบริจาคทานจากท่านเอง เมื่อละโลกไปแล้ว ท่านได้ไป
บังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เสวยทิพยสมบัติเป็นเวลายาวนาน

มาในยุคสมัยพุทธกาลของเรา มีพราหมณ์ผู้ยากไร้
คนหนึ่งชื่อ **อินทกะ** เป็นคนมีศรัทธาแต่ไม่มีทรัพย์ วันหนึ่งเขาได้
เห็นพระอนรุทธะบิณฑบาตผ่านหน้าบ้าน ด้วยจิตที่เลื่อมใส จึง
ได้ถวายข้าวทัพพีหนึ่ง ด้วยบุญนั้น เมื่อละสังขาร ได้ไปบังเกิด
เป็นอินทกเทพบุตรผู้มีรัศมีกายที่รุ่งเรืองสว่างไสวยิ่งกว่าอังกฤษ-
เทพบุตร

เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จไปประทับที่บ้นทุกัมพลคิลาสสน์
เทวดาในหมื่นโลกธาตุพากันมานั่งประชุมเพื่อฟังธรรม ไม่มีเทพ
องค์ไหนที่จะมีรัศมีกายสว่างกว่าพระพุทธเจ้า พุทธรัศมีนั้น

มหาวิทยาลัยสุวินตฺถาลัย

๒๕๖

สว่างไสวรุ่งโรจน์กว่ารัชสมัยของเทวดาทั้งหลาย เทวดาที่มีศักดิ์ใหญ่ มีบุญมาก จะได้นั่งอยู่แถวหน้า ส่วนผู้ที่บุญน้อยกว่าก็จะถอยร่น ออกไปเรื่อยๆ

สมัยนั้น อังกรเทพบุตรซึ่งเคยนั่งอยู่ด้านหน้า ต้องถอยร่น ไปตามกำลังบุญ นั่งอยู่ไกลถึง ๑๒ โยชน์ ส่วนอินทกเทพบุตร นั่งอยู่ที่เดิมใกล้ๆ กับพระพุทธองค์ พระพุทธเจ้าได้ตรัสถาม อังกรเทพบุตรว่า “อังการะ เธอทำแถวเตาไฟยาว ๑๒ โยชน์ ได้ ให้ท่านเป็นอันมากในกาลประมาณหมื่นปี บัดนี้เธอนั่งอยู่ไกลถึง ๑๒ โยชน์ ซึ่งไกลกว่าเทพบุตรทั้งหมด โฉนเธอจึงนั่งอยู่ไกลนัก”

อังกรเทพบุตรกราบทูลว่า “ท่านของข้าพระองค์ว่างเปล่า จากทักษิณียบุคคล ทำให้ได้ผลน้อยเหลือเกิน พระเจ้าข้า”

“อังการะ การเลือกเสียก่อนแล้วจึงให้ท่านนั้นย่อมมีผลมาก ดุจพืชที่เขาหว่านลงในนาดี แต่เธอหาได้ทำอย่างนั้นไม่ เหตุนี้ท่านของเธอจึงไม่มีผลมาก”

จะเห็นได้ว่า แม้บางครั้งแม้เรามีกุศลศรัทธาอยากจะให้ ท่าน ทรัพย์ก็พร้อม ศรัทธาก็เต็มเปี่ยม แต่ถ้าไม่มีทักษิณียบุคคล ผลบุญที่เกิดขึ้นก็เหมือนหว่านพืชลงในนาดอน ผลที่เกิดขึ้นได้ ผลไม่เต็มที่สมกับที่ได้ทุ่มเทลงไป ดังนั้นการมีโอกาสดวยท่าน

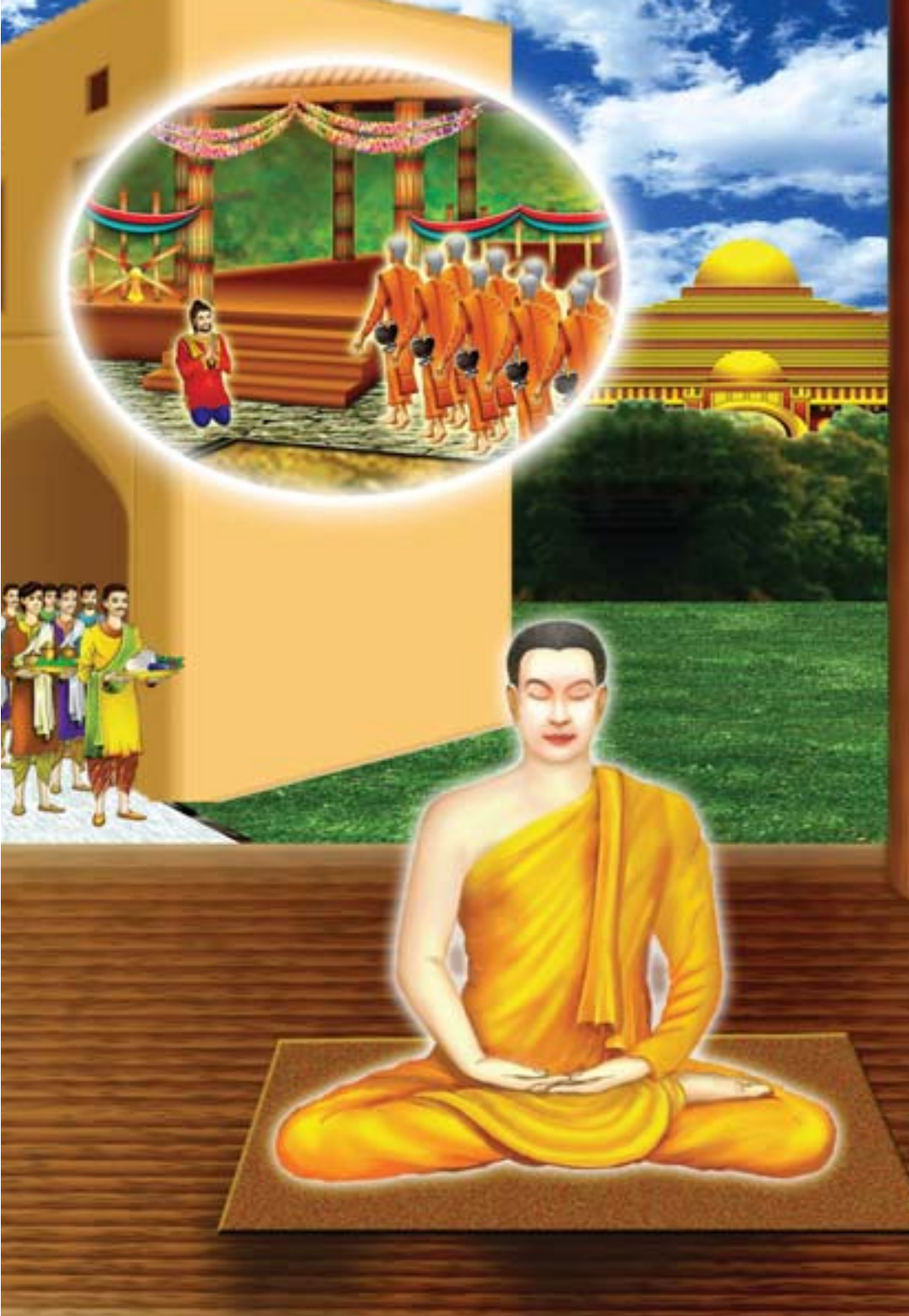
มหาทานบารมีแห่งยุค

๒๕๓

กับทักษิณยุคนับเป็นมหากุศลที่ยิ่งใหญ่ บุญที่เกิดขึ้นจะ
ปรับปรุงกาย วาจา ใจของเรา ให้มีความบริสุทธิ์ผ่องใส ทำให้
ถึงพร้อมด้วยสมบัติทั้งสาม คือ มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ
และนิพพานสมบัติ

ดังนั้น ในขณะที่เราเกิดมาในยุคที่พระพุทธศาสนายัง
เจริญรุ่งเรือง มีพระสงฆ์ผู้เป็นเนื่อนาบุญ ให้ทุกท่านหาโอกาส
ถวายสังฆทานเป็นประจำ สิ่งที่เราจะได้รับในปัจจุบัน คือเราได้
ชื่อว่าสนับสนุนพระสงฆ์ให้ท่านมีโอกาสดศึกษาพระปริยัติธรรมได้
อย่างเต็มที่ หลายรูปจะได้ใช้เวลาในการนั่งสมาธิเจริญภาวนา
เพื่อกลับกาย วาจา ใจของท่านให้บริสุทธิ์ จะได้เป็นเนื่อนาบุญ
อันเลิศของโลกต่อไป อานิสงส์นี้จะทำให้ตัวเราเองได้รับการ
สนับสนุนในการสร้างบารมีไปทุกภพทุกชาติ トラบกระทั่งเข้าสู่
พระนิพพาน

๒๙

ถวายทาน นำมาซึ่งความสุข

เราทำมณฑปด้วยอ้อยแล้ว นิมนต์พระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติ
ซื่อตรง มีจิตตั้งมั่นเป็นสงฆ์ผู้อุดม ให้ฉันอ้อย เราเข้าถึง
กำเนิดใด ๆ คือความเป็นเทวดาหรือมนุษย์ก็ตาม เราย่อม
ครอบงำสัตว์ทั้งหลาย ด้วยอานุภาพบุญ นี่เป็นผลแห่งบุญกรรม

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๐

การเกิดมาสร้างความเป็นทางมาแห่งสันติภาพอัน
ไพบุลย์ เพราะการเกิดมาในโลกนี้ ต้องมีการอยู่ร่วมกันแบบ
ถ้อยทีถ้อยอาศัย มีน้ำใจไมตรี หากทุกคนที่เกิดมาตั้งมั่นอยู่ใน
ศีลธรรมจะทำให้สังคมเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีแต่ความสุขสงบ
ไม่มีการแก่งแย่งชิงดีรบราฆ่าฟันกันอย่างที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบัน
ความบริสุทธิ์ที่เกิดขึ้นจากดวงใจของผู้ที่เต็มเปี่ยมด้วยกระแส
แห่งความดี จะเชื่อมประสานรอยร้าวที่เกิดจากความขัดแย้ง
ความไม่เข้าใจ มวลมนุษยชาติจะปรองดองกัน หากกระแสแห่ง
ความบริสุทธิ์เกิดขึ้นมากเพียงใด ย่อมจะช่วยให้โลกพบกับ
สันติสุขได้เร็วขึ้นเพียงนั้น กระแสแห่งความบริสุทธิ์และความดี
งามจะขยายออกไปทั่วโลกได้นั้น ต้องออกมาจากใจที่บริสุทธิ์
ผ่องใส และหยุดนิ่งอยู่ภายในกลางกายของทุกๆ คน ดังนั้น
การทำใจให้หยุดนิ่งจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับตัวเราและชาวโลก
ทั้งหลาย

มีวาระแห่งภาษิตที่มานิ อธิมุตตกเถราปทาน ความว่า

“เมื่อพระโลกนาถพระนามว่า อตถทสสี ผู้เป็นอุดม-
บุคคล เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว เรามีจิตเลื่อมใส ได้
นิมนต์พระภิกษุสงฆ์ เราทำมณฑปด้วยอ้อยแล้ว นิมนต์
พระสงฆ์ ผู้ปฏิบัติชอบตรง มีจิตตั้งมั่นเป็นสงฆ์ผู้อุดม ให้ฉันอ้อย

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๑

เราเข้าถึงกำเนิดใดๆ คือความเป็นเทวดาหรือมนุษย์ก็ตาม เราย่อมครอบงำสัตว์ทั้งหลายด้วยอานุภาพบุญ นี่เป็นผลแห่งบุญกรรมในกัปที่ ๑,๘๐๐ เราได้ให้ทานใดในครั้งนั้น ด้วยผลแห่งทานนั้น เราไม่รู้จักทุกคติเลย นี่เป็นผลแห่งการถวายอ้อย คุณวิเศษเหล่านี้ คือปฏิสัมภิทาญาณ ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญา ๖ เราได้ทำให้แจ้งชัดแล้ว คำสอนของพระพุทธเจ้า เราได้ทำเสร็จแล้ว”

*นี่เป็นเรื่องราวของพระอรหันตรูปหนึ่งที่ท่านได้สร้างบุญใหญ่ไว้ในอดีต การสร้างบุญในเขตแห่งเนื่อนาบุญ คือศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ มีานิสงส์ที่เกินควรเกินคาด เพราะเนื่อนาบุญที่ยิ่งกว่านี้ หรือวิเศษกว่าเนื่อนาบุญในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีอีกแล้ว พระพุทธองค์เคยตรัสไว้ว่า ไทยธรรมที่ทำในพระพุทธศาสนา แม้ทำน้อยก็มีผลมาก ยิ่งทำมากก็ยิ่งมีผลมาก ใครก็ตามที่มีโอกาสได้สร้างบุญกับเนื่อนาบุญอันเลิศเช่นนี้ ย่อมจะได้บุญใหญ่ มีมรรคผลนิพพานเป็นที่สุด

นักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายไม่เคยมองข้ามการสร้างบุญใหญ่ในพระศาสนาเลย เมื่อมีโอกาสท่านจะไม่ปล่อยโอกาสให้ผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ เพราะตระหนักดีว่า เนื่อนาบุญที่

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๒

วิเศษสุดของสรรพสัตว์ทั้งหลาย คือเนื่อนาบุญในพระพุทธศาสนา เหมือนเรื่องราวของนักสร้างบารมีท่านหนึ่ง ตัวท่านเองนับเป็นผู้ที่มีศรัทธาอันแรงกล้าในพระรัตนตรัยและไม่ใช่ว่าแค่ภพชาตินี้เท่านั้น แต่เป็นเช่นนี้มาหลายภพหลายชาติแล้ว

ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่ท่านได้สั่งสมไว้อย่างดี มาหลายภพหลายชาติ ได้ส่งผลให้ท่านเป็นผู้ที่มีจิตใจดีงาม น้อมไปในกุศล เมื่อมีผู้ชักชวนไปทำความดี ท่านจะไม่รอช้า เร่งชวนชวนเอาบุญอย่างเต็มที่ ทำให้บุญเก่าตามส่งผลค้ำจุนมาโดยตลอด บุญใหม่ก็สร้างบุญเก่าก็หนุนนำ ได้ทำบุญต่อบุญมาเรื่อยๆ ได้สั่งสมบุญใหญ่อันเป็นอุปนิสัยแก่พระนิพพานมานับภพนับชาติไม่ถ้วน

แม้จะมีโอกาสสร้างบุญมาหลายภพหลายชาติแล้วก็ตาม แต่ท่านยังทำไม่ถูกเนื่อนาบุญอย่างเต็มที่ จนกระทั่งมาถึงยุคที่พระโลกนาถเจ้าพระนามว่า อตถทัสสี ได้เสด็จอุบัติขึ้นในโลก ทรงประกาศพระสัทธรรม ยังสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ดื่มด่ำในรสพระธรรม มีผู้เข้าถึงธรรม ได้บรรลุนิพพานเป็นพระอรหันต์กันมากมายนับไม่ถ้วน ตอนที่พระบรมศาสดาพระนามว่า อตถทัสสียังทรงพระชนมชีพอยู่นั้น นักสร้างบารมีท่านนี้ไม่มีโอกาสเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา เพราะยังไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์ จนกระทั่งวันเวลาผ่านไป พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๓

นักสร้างบารมีท่านนี้จึงมาเกิดในตระกูลที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง สมบูรณ์ด้วยสมบัติอันเป็นโลกียะ ตระกูลนี้เป็นตระกูลสัมมาทิฐิ เลื่อมใสในพระศาสนามากและได้สร้างแบบแผนที่ดีในการสร้างบุญต่อเนื่องกันมายาวนานหลายชั่วอายุคน ทุกๆ คนในตระกูลนี้มีความเลื่อมใสในพระรัตนตรัย โดยให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนากันเป็นประจำ เมื่อกุลบุตรนี้มาบังเกิดในครอบครัวที่สมบูรณ์พร้อมเช่นนี้ บุญเก่าที่เคยสั่งสมไว้ ก็คอยหล่อเลี้ยงใจให้เป็นผู้ที่ไม่ประมาทในการบำเพ็ญบุญ เมื่อเติบโตขึ้นก็หาโอกาสสร้างบุญอย่างสม่ำเสมอ

วันหนึ่ง ท่านเกิดความคิดว่า เราเองนับว่าเป็นผู้มีโชคมหาศาล ที่ได้เกิดมาพบคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราควรที่จะหาโอกาสสร้างบุญพิเศษให้กับตนเอง

ท่านจึงนิมนต์ภิกษุสงฆ์เพื่อจะถวายทานครั้งใหญ่ หลังจากทีนิมนต์แล้ว ได้จัดให้สร้างโรงปะรำที่ทำด้วยอ้อย บำเพ็ญมหาทานอย่างเต็มกำลัง ด้วยความปิติอย่างยิ่ง มหาทานที่ท่านทำในวันนั้นได้เป็นที่กล่าวขานของคนทั่วไป

หลังจากถวายทานแล้ว ท่านตั้งความปรารถนาว่า “ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่บังเกิดขึ้นนี้ ขอให้ข้าพเจ้าได้บรรลุถึงความสงบคือพระนิพพานในอนาคตกาลด้วยเถิด” ท่านได้เข้าถึง

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๔

สุคติโลกสวรรค์ เสวยสมบัติอันเลิศทั้งในเทวโลกและมนุษย์โลก

ด้วยผลบุญที่ได้ทำในครั้งนั้น ส่งผลให้ท่านเวียนว่ายตายเกิดอยู่ใน ๒ ภพภูมินี้เท่านั้น และได้เสวยมหาสมบัติอันยิ่งใหญ่อย่างเกินควรเกินคาด ด้วยอานิสงส์ที่ถวายทานกับคณะสงฆ์หมู่ใหญ่ในครั้งนั้น ทำให้ท่านเป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยมหาสมบัติในทุกภพทุกชาติ ไม่เคยพบกับความอดอยากยากจน จนกระทั่งมาถึงสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้า พระนามว่า โคดม คือ พระพุทธเจ้าของเรา นั่น ท่านได้ลงมาเกิดสร้างบารมีอีกครั้ง เป็นผู้ที่มีมหาสมบัติติดตัวมา ตั้งแต่แรกเกิดก็มีชีวิตสุขสบาย ไม่มีทุกข์มาแผ้วพาน จนเติบโตใหญ่ท่านมีโอกาสไปเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา และยังได้ฟังธรรมของพระพุทธองค์อีกด้วย

ขณะที่พระศาสดาทรงแสดงธรรมอยู่นั้น ด้วยอานุภาพบุญเก่าที่ได้สั่งสมไว้ อีกทั้งความปรารถนาที่จะบรรลุมรรคผลนิพพาน ทำให้กุลบุตรท่านนี้ได้รู้เห็นไปตามความเป็นจริงตามพระดำรัส เกิดกุศลศรัทธาตัดสินใจสละความสะดวกสบายในทางโลก ออกบวชเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา และตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรม ไม่นานนักก็บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ มีนามว่า **อริมุตตเถรเจ้า** หลังจากที่ท่านบรรลุธรรมแล้ว ได้ย้อนอดีตไปดูบุญกรรมของตนเอง ท่านเห็นภาพการทำความดีได้

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๕

อย่างชัดเจน จึงประกาศบุญกรรมของตนด้วยความโสมนัสว่า

“อานุกาพแห่งบุญนี้ ไม่มีประมาณจริงหนอ ตัวเราได้สำเร็จทุกอย่างตั้งใจปรารถนาเพราะอานุกาพแห่งบุญที่เราได้ถวายทานแด่ภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ ด้วยจิตที่เต็มเปี่ยม ด้วยความเลื่อมใส นิมนต์ภิกษุสงฆ์มาแล้ว ทำมณฑปด้วยอ้อย นิมนต์พระสงฆ์ปฏิบัติชือตรง มีจิตตั้งมั่นเป็นสงฆ์ผู้อุดม ให้ฉันอ้อย ด้วยอานิสงส์นี้ ทำให้เราครอบงำสัตว์ทั้งปวงในภพที่เราถือกำเนิด”

นี่เป็นผลแห่งบุญกรรมที่ได้ทำไว้ และด้วยผลแห่งทานนั้นยังทำให้ท่านไม่เคยไปสู่ทุกข์ ในภพชาติสุดท้ายได้บรรลुकุณวิเศษ มีปฏิสัมภิทาญาณ ๔ วิโมกข์ ๘ และอภิญญา ๖ เป็นต้นเป็นผู้อยู่ในพรหมจรรย์ทำให้แจ้งชัดแล้วซึ่งคำสอนของพระบรมศาสดา

เราจะเห็นว่า อานิสงส์แห่งการถวายทานกับผู้เป็นเนื้อนาบุญของโลกคือพระสงฆ์นั้น มีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการถวายทานด้วยสิ่งใดก็ตาม หากมีความเลื่อมใสแล้วไม่ใช่เรื่องเล็กน้อยเลยดังนั้นพวกเราอย่าได้มองข้ามหรือดูเบาเกินไป เพราะการสร้างมหาทานบารมีเป็นก้าวแรกของการสร้างบารมีทั้งหมด และยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าภายในจิตใจของบุคคลนั้นมีความผ่องใส เป็นใจที่ประกอบด้วยกุศลธรรม ใจที่เป็นมหา-

ถวายทานนำมาซึ่งความสุข

๒๖๖

กุศลเช่นนี้เป็นใจที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งไม่อาจคำนวณหรือวัดได้ด้วย
เครื่องมือใดๆ ว่าบุญที่เกิดขึ้นมีปริมาณเท่าใด เพราะใจขยายไป
อย่างไม่มีขอบเขต บุญจึงเกิดขึ้นอย่างไม่มีประมาณเมื่อทำบุญ
กับเพื่อนาบุญผู้เป็นทักษิณบุคคลฉะนั้นแม้ไทยธรรมจะเล็กน้อย
แต่บุญนั้นมหาศาล มีอานิสงส์ยิ่งใหญ่ไม่มีประมาณ ขอให้
พวกเราอย่าได้ดูเบาในเรื่องการถวายทาน ให้มันล้นสมบุญให้
เต็มทีทุกๆ คน

อึ่ง ให้ ส ม บั ตี ไ ห ญ์ อึ่ง ไ ห ล ห า

นรชนผู้ไม่ตระหนี่ ให้ทาน ย่อมเป็นที่รักของคนเป็น
อันมาก คนเป็นอันมากย่อมคบหานรชนนั้น นรชนนั้นย่อมได้
เกียรติ มียศเจริญ เป็นผู้ไม่เก้อเขิน แกล้วกล้าเมื่อเข้าสู่ที่
ประชุมชน เพราะเหตุนั้น บัณฑิตผู้หวังสุข พึงขจัดมลทิน คือ
ความตระหนี่ แล้วให้ทาน บัณฑิตเหล่านั้นย่อมได้รับการอัญเชิญ
ไปสู่สุคติโลกสวรรค์ ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่งเทวดา
รำเริงอยู่ตลอดกาลนาน

ยิ่งให้ สมบัติใหญ่ ยิ่งไหลมา

๒๖๕

มนุษย์ทุกคนล้วนปรารถนาความสุข แต่ไม่รู้ว่าความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ตรงไหน จะเข้าถึงได้ด้วยวิธีการอย่างไร พระลัมมาลัมพุทฺธเจ้าทรงค้นพบว่า ความสุขที่แท้จริงนั้นเกิดขึ้นเมื่อใจหยุดนิ่ง แต่ในการฝึกใจให้หยุดนิ่งนั้น หยุดแรกของใจอาจจะยากสักนิด เพราะว่าเราไม่คุ้นเคยกับการฝึกใจให้หยุดให้หนึ่ง เราคุ้นกับการปล่อยใจให้คิดในเรื่องราวต่างๆ เช่นเรื่องคน สัตว์ สิ่งของ ธุรกิจการงาน การศึกษาเล่าเรียน หรือครอบครัว เป็นต้น ที่เราค้นเคยเช่นนี้เพราะโลกหล่อหลอมให้เราใช้ชีวิตอย่างนี้ ต้องเจอปัญหา เจอแรงกดดัน ต้องคิดหาวิธีแก้ปัญหาของชีวิตด้วยสติด้วยปัญญา เพราะฉะนั้นใจจึงไม่ค่อยหยุดนิ่ง เมื่อใจไม่คุ้นเคยกับการหยุดนิ่ง จึงอาจจะยากในการที่จะหยุดใจในหยุดแรกให้ได้ แต่ถ้าเราค่อยๆ ฝึกฝนไปก็จะไม่ยาก เมื่อหยุดแรกได้ก็จะมีหยุดต่อๆ ไป หากทำได้เช่นนี้ เราย่อมจะเป็นเจ้าของความสุข และความสำเร็จทั้งมวล

มีวาระแห่งพระธรรมภาสิตที่มานิ สัทธสูตร ว่า

“นรชนผู้ไม่ตระหนี่ ให้ทาน ย่อมเป็นที่รักของคนเป็นอันมาก คนเป็นอันมากย่อมคบหานรชนนั้น นรชนนั้นย่อมได้เกียรติ มียศเจริญ เป็นผู้ไม่เก้อเขิน แก่ล้าวกล้าเมื่อเข้าสู่ที่ประชุมชน เพราะเหตุนี้ บัณฑิตผู้หวังสุข พึงขจัดมลทินคือความตระหนี่ แล้วให้ทาน บัณฑิตเหล่านั้นย่อมได้รับการ

ยิ่งให้ สมบัติใหญ่ ยิ่งไหลมา

๒๓๐

อัญเชิญไปสู่สุคติโลกสวรรค์ ย่อมเข้าถึงความเป็นสหายแห่ง เทวดา ร่ำเรงอยู่ตลอดกาลนาน”

ผู้ให้ย่อมเป็นที่รัก และย่อมได้รับการยอมรับนับถือจาก
บุคคลทั้งหลาย จะทำให้เป็นผู้มีมิตร มีลาภ มียศ มีความเจริญ
รุ่งเรือง เพราะการให้นั้น ยิ่งให้ก็ยิ่งได้ ที่ให้แล้วจะไม่ได้นั้นเป็นไม่มี
หลายคนยังมีความคิดว่า เมื่อให้แล้วทรัพย์จะสิ้นเปลือง จึง
หวงแหนทรัพย์ไว้ ไม่ยอมให้ทาน ไม่นำทรัพย์นั้นมาใช้ให้เกิด
ประโยชน์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ทรัพย์ที่ตนมีอยู่จึงเป็นเหมือน
ทรัพย์ทุพพลภาพ

อันที่จริง เมื่อให้ทาน สละทรัพย์ออกจากใจ ความ
ตระหนี่ซึ่งเป็นวิบัติก็หลุดร่อนออกไปด้วย เมื่อวิบัติหลุดออกไป
สิริสมบัติก็หลั่งไหลเข้ามาแทน บุญที่เกิดจากการให้ทานและ
เอาชนะความตระหนี่ในใจได้นี้ ไปดึงดูดสมบัติใหญ่มา ทำให้ได้
สมปรารถนาในสิ่งที่ต้องการ ได้ทั้งโลกียทรัพย์และอริยทรัพย์
ดังเรื่องของหญิงชราท่านหนึ่ง ที่ตั้งใจให้ทานเอาชนะใจตนเองได้
โดยสละทรัพย์ที่หามาด้วยความยากลำบากออกให้ทาน

*ในสมัยหนึ่ง สมเด็จพระบรมศาสดาทรงจำพรรษาอยู่
ในวัดพระเชตุวันมหาวิหาร เมื่อออกพรรษาแล้ว ได้เสด็จจาริก
ไปในที่ต่างๆ พร้อมด้วยภิกษุทั้งหลาย เพื่อโปรดสัตว์โลกผู้มีธุลี

อึ้งให้ สมบัติใหญ่ อึ้งไหลมา

๒๗๑

กิเลสเบาบาง ควรแก่การตรัสรู้ธรรม เมื่อเสร็จสิ้นศาสนกิจ
พระองค์พร้อมด้วยหมู่ภิกษุก็เสด็จกลับมาสู่กรุงสาวัตถี

ชาวกรุงสาวัตถีรู้ข่าวการกลับมาของพระศาสดาและ
พระสาวก จึงชักชวนกันถวายอาคันตุกทาน คือ การรับบุญ
เลี้ยงภัตตาหารพระตามกำลังของตน สาธุชนบางท่านที่มีกำลัง
มากก็รับเป็นเจ้าภาพเลี้ยงพระหลายรูป บางท่านมีกำลังน้อย
ก็รับไปคนละรูปสองรูป เพื่อฉลองต้อนรับการกลับมาของ
สมเด็จพระบรมศาสดาและหมู่สงฆ์

ในครั้งนั้น มีหญิงชรายากจนคนหนึ่ง เห็นผู้มีบุญทั้งหลาย
ต่างมีความปีติเบิกบานในการรับเลี้ยงพระ จึงเกิดความศรัทธา
ขึ้นมา อยากจะทำบุญเลี้ยงพระกับเขาบ้าง แต่ตนเป็นมหา-
ทุคคตะ หาเช่ากินค่า แม้อยากจะทำบุญแต่ก็ไม่กล้ารับปาก
เพราะกลัวตนจะทำได้ ไทยธรรมที่มีอยู่ก็ไม่ประณีต มีแต่
อาหารหยาบๆ ไม่มีรสไม่มีชาติใดๆ อีกทั้งถ้าตนตัดสินใจที่จะ
ทำทาน นั้นหมายถึงตนจะต้องอดอาหารมือนั้นไปด้วย

หญิงชราตัดสินใจอยู่นาน ความคิด ๒ อย่าง ต่างชิงช่วง
และช่วงชิงตลอดเวลา คือจะให้หรือไม่ให้ จนผู้มีบุญทั้งหลาย

ยิ่งให้ สมบัติใหญ่ ยิ่งไหลมา

๒๗๒

รับนิมนต์พระไปจนจะหมดแล้ว ในวินาทีสุดท้ายนั้นหญิงชราได้ตัดสินใจเสาะหาอาหารมือนั้นให้ท่าน นางรีบไปบอกพระที่เป็นเจ้าหน้าที่จัดพระให้แก่ทายกทายิกาผู้มานิมนต์

ครั้งนั้น นับเป็นบุญของแม่เฒ่าจริงๆ ที่ยังเหลือพระอีกรูปหนึ่งพอดี คือพระสารีบุตรเถรเจ้า นอกนั้นทายกทายิกาได้นิมนต์ไปหมดแล้ว เรื่องนี้ร้อนถึงพระราชามหากษัตริย์มหาเศรษฐีคฤหบดี เพราะพระอัครสาวกจะรับทานของคนจนเข็ญใจ ท่านเหล่านั้นเกรงว่า ภัตตาหารหรือไทยธรรมที่แม่เฒ่าถวายพระสารีบุตรจะไม่เหมาะสม แต่ใจหนึ่งก็นึกอนุโมทนาสาธุการกับแม่เฒ่ามหาทุกคตะ ที่ตั้งใจทำบุญโดยยอมอดอาหารมือนั้นเรียกว่า ให้ทานโดยยอมเอาชีวิตเป็นเดิมพันทีเดียว

พระเจ้าปเสนทิโกศลทรงรู้ว่า พระธรรมเสนาบดีสารีบุตรจะไปฉันที่บ้านของหญิงชราเข็ญใจนั้น จึงสั่งให้ราชบุตรนำภาชนะอันเต็มไปด้วยภัตตาหารรสเลิศกับผ้าสาฎกเนื้อดีคู่หนึ่ง และทรัพย์ ๑,๐๐๐ ตำลึง ไปพระราชทานให้หญิงชราท่านนั้น โดยมีพระราชบัญชาว่า เมื่อหญิงชราเข็ญใจจะถวายอาหารบิณฑบาตแด่พระสารีบุตร ควรนุ่งห่มผ้าสาฎกผืนนี้เพื่อเป็นการเคารพในทานที่จะถวาย และอนุญาตให้จับจ่ายใช้สอยทรัพย์ ๑,๐๐๐ ตำลึงที่ให้ไปตามใจปรารถนา

อิงให้ สมบัติใหญ่อิงไหลมา

๒๗๓

ไม่เพียงเท่านั้น ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีและจุฬอนาถเศรษฐี กับมหาอุบาลิกาวีสาขา ต่างส่งโภชนาหารอันประณีต กับผ้าสาฎกเนื้อละเอียด และทรัพย์ ๑,๐๐๐ ตำลึง ไปให้แม่เฒ่า ผู้เข็ญใจนั้นเหมือนกัน และยังมีคฤหบดีเศรษฐีในตระกูลอื่นที่มี ศรัทธา ต่างมาร่วมสมทบ พวกกันส่งทรัพย์ไปให้คนละ ๑๐๐ ตำลึงบ้าง ๒๐๐ ตำลึงบ้าง รวมทรัพย์ที่หญิงชราได้รับในวันเดียว ถึง ๑๐๐,๐๐๐ ตำลึง

ในที่สุดแม่เฒ่าผู้ใจบุญได้ถวายข้าวต้ม ข้าวสวย กัดดาอาหาร หวานคาวอันประณีต รวมทั้งของเคี้ยวของฉันแต่พระสารีบุตร ด้วยความปลื้มปิติ มีความเลื่อมใสศรัทธาปลาบปลื้มปรีดาใน มหาทานบารมีครั้งนั้นอย่างหาประมาณมิได้

หลังจากพระสารีบุตรเถรเจ้าฉันกัดดาอาหารแล้ว ได้อนุโมทนาทานให้แก่หญิงชรา นั้น เพียงธรรมิกเถลี่ยๆ แม่เฒ่าผู้ใจบุญก็สามารถบรรลุโสดาปัตติผล เป็นพระโสดาบันบุคคล การตัดใจถวายทานในครั้งนั้น ทำให้แม่เฒ่าได้สมหวังในทุกสิ่ง ได้ทั้งโลกียทรัพย์นับแสนตำลึง และได้ทั้งอริยทรัพย์ภายใน คือ ได้บรรลุธรรมกายพระโสดาบัน เข้าถึงความเป็นพระอริยเจ้า จะกลับมาเกิดอีกไม่เกิน ๗ ชาติ ก็จะมีนิพพานเป็นที่ไป

ยิ่งให้ สมบัติใหญ่ ยิ่งไหลมา

๒๓๔

เราจะเห็นว่า ผู้ให้ไม่มีคำว่าอดอยากยากจน คนตระหนี่ที่ไม่ให้ทานต่างหาก ที่ยังต้องยากจนอยู่ ยังไม่มีคนให้ทานคนใดในโลกที่ยากจน จนกระทั่งอดตาย คนดีคนใจบุญพระท่านจะคุ้มครองรักษา บุญก็หล่อเลี้ยงรักษา ท่านไม่ปล่อยให้ออดตายหรือหิว แต่คนตระหนี่เท่านั้นที่กลัวทรัพย์จะหมดเปลืองไปจึงไม่กล้าให้ เพราะความกลัวจน เสียหายทรัพย์ จึงไม่ให้แก่ใครๆ เมื่อไม่ให้ก็ยิ่งจน เพราะกิเลสคือความโลภและความตระหนี่มาปิดกันสายสมบัติ เอาวิบัติมาตัดรอน ช่วงชิงเอาสมบัติไป

ดังนั้น เกิดเป็นคนถือว่าได้โอกาสดีที่จะสร้างความดี เมื่ออยู่ในภาวะที่พอจะหยิบยื่นอะไรให้แก่ใครได้บ้าง ควรที่จะแบ่งปันให้ทาน การไม่ให้นั้นไม่ควรเลย ผิดหลักของบัณฑิตนักปราชญ์ ผิดประเพณีหรือวงศ์ของพระอริยเจ้า เราสามารถให้กันได้ตั้งแต่ให้รอยยิ้ม ให้ความจริงใจ ให้ความปรารถนาดี ให้ความช่วยเหลือกันในยามประสบทุกข์ภัย ให้โอกาสในการทำความดี ให้กำลังใจ ให้ได้ตั้งหลายอย่างแล้วแต่เราจะเอาบุญอะไร บุญนี้จะได้เป็นเสบียงติดตามตัวเราไปทุกภพทุกชาติตราบกระทั่งถึงชาติสุดท้าย ได้บรรลุมรรคผลนิพพานไปถึงที่สุดแห่งธรรม เพราะฉะนั้นอย่าประมาทและอย่าตระหนี่ เพราะคนตระหนี่ไปเทวโลกไม่ได้ ถ้าเราปรารถนาความพรั่งพร้อมด้วยมหาสมบัติจักรพรรดิตกไม่พร่อง มหาสมบัติอจินไตยตามใจ

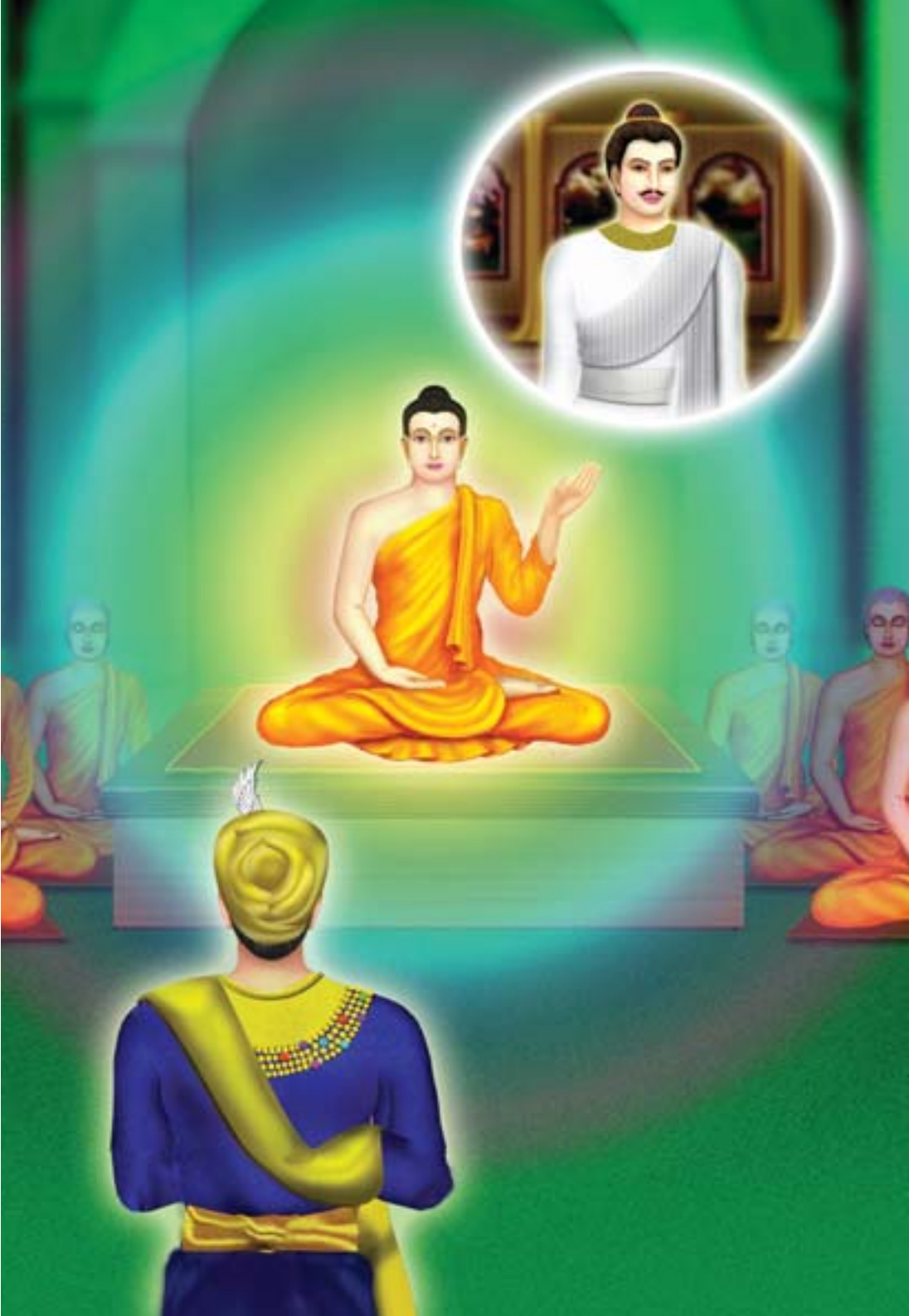

อึ้งให้ สมบัติใหญ่ อึ้งไหลมา

๒๗๕

ปรารถนา พึงให้ทานเถิด และพึงให้อย่างสุดกำลังโดยเอาชีวิต
เป็นเดิมพัน เช่นนี้เราย่อมจะสมหวังกันทุกคน

การให้ที่มีผลมาก (๑)

เมื่อจิตเลื่อมใสแล้ว

ทักษิณาทานในพระตถาคตผู้สัมาสัมพุทธเจ้า
และในสาวกของพระองค์ เชื่อว่า มีผลน้อย ย่อมไม่มี

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๓๘

ปัจจุบัน สังคมเปลี่ยนแปลงไปมาก คนส่วนใหญ่จึงมีความเชื่อว่า การจะประกอบกิจการ หรือทำงานใดให้ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับดวง ถ้าใครดวงดี จะประกอบงานใดก็เจริญรุ่งเรือง แต่ในทางกลับกัน ถ้าดวงไม่ดี จะจับหรือทำสิ่งใดก็ไม่สำเร็จ ดังนั้นก่อนตัดสินใจจะทำอะไรสักอย่าง บางคนจึงต้องวิ่งไปหาหมอดูให้ผูกดวง ซึ่งถือว่าเป็นเคล็ดอย่างยิ่ง แท้ที่จริงแล้ว ดวงที่เราควรดูและเอาใจใส่ มิใช่ดวงโหราศาสตร์หรือดวงดาว แต่เป็นดวงธรรมภายในตัวของเราต่างหาก ฉะนั้นอย่าเสียเวลา เสียทรัพย์ ไปดูในสิ่งที่ไม่ใช่สัจจะ ควรหันกลับมาดูดวงใสภายในตัวของเรามากกว่า ธรรมดวงนี้สถิตอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นฐานแห่งความสำเร็จของชีวิต ถ้าได้ดวงใสชีวิตจะมีความสุขและความสำเร็จสมปรารถนา ฉะนั้นให้นำใจมาหยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้ได้ตลอดเวลา

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ทานสูตร ว่า

“เมื่อจิตเลื่อมใสแล้ว ทักขิณาทานในพระตถาคต ผู้ลัมมาลัมพุทเธเจ้าและในสาวกของพระองค์ ชื่อว่า มีผลน้อย ย่อมไม่มี”

อาณิสสในการให้ทาน ที่จะส่งผลต่อตัวผู้ให้ยิ่งใหญ่ไพศาลเพียงไร เป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนมาก แต่ถึงอย่างไร

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๗๕

พระบรมศาสดาทรงมีพระมหากรุณา แจกแจงเรื่องการให้ทาน ที่ถูกหลักวิชาและไม่ถูกหลักวิชาไว้อย่างละเอียดลออเช่นกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่เราควรจะศึกษาให้ดี เพราะเรามีเวลาอยู่ในโลกนี้ไม่นาน เดียวก็ต้องละจากโลกนี้ไปเสวยสุขในสุคติโลกสวรรค์ เมื่อมีเวลาเหลืออยู่น้อย จึงจำเป็นต้องรู้จักวิธีที่ทำบุญน้อยแต่ให้ได้ผลมาก ทำบุญมากก็ได้ผลมากทัฬหี ให้ช่วงชีวิตอันแสนสั้น ในโลกนี้ เป็นช่วงเวลาที่มียุคค่ายิ่งสำหรับพวกเราทุกๆ คน

*ในสมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่วัดพระเชตวันมหาวิหาร อารามที่ท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีสร้างถวาย ทุกๆ เย็น ท่านเศรษฐีจะหาโอกาสไปเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า เพื่อฟังพระธรรมเทศนา แต่มีเรื่องที่แปลกอย่างหนึ่ง คือ หลังจากท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีได้บรรลุธรรมเป็นพระโสดาบันแล้ว ท่านได้เป็นกองเสบียง ทุ่มเทสนับสนุนงานพระศาสนาอย่างเต็มที่ แต่ท่านไม่เคยทูลถามปัญหา กับพระบรมศาสดาเลย เพราะท่านมีความเกรงใจและคิดแทนพระพุทธเจ้าว่า พระพุทธองค์เป็น กษัตริย์ผู้ละเอียดอ่อน ถ้าพระองค์จะแสดงธรรม เพราะดำริว่า คฤหบดีมีอุปการะมากแก่เรา หากพระองค์จะแสดงธรรม ก็จะต้องลำบากเปล่าๆ

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๘๐

ฝ่ายพระบรมศาสดาทรงดำริว่า เศรษฐีนี้รักษาเราในฐานะที่ไม่ควรรักษา เพราะเหตุว่า เราได้ตัดศีรษะของเราที่ระดับประดาแล้ว ควักดวงตาของเราออก ชำแหละเนื้อหัวใจให้เป็นทาน สละลูกเมียผู้เป็นที่รักเสมอด้วยชีวิต บำเพ็ญบารมีนานอยู่ถึง ๔ อสงไขยแสนมหากัป เรบบำเพ็ญมหาทานบารมีทั้งหมดนี้ ก็เพื่อแสดงธรรมแก่ผู้มีบุญ แต่ท่านเศรษฐีนี้รักษาเราในฐานะที่ไม่ควรรักษา จากนั้นพระพุทธองค์ทรงแสดงธรรม ให้พุทธบริษัทได้รับฟังกัน

หลังจากแสดงธรรม พระพุทธองค์ได้ตรัสถามท่านเศรษฐีว่า “ดูก่อนคฤหบดี ในตระกูลของท่านยังให้ทานด้อยอยู่หรือ”

บังเอิญในช่วงนั้น เศรษฐกิจการเงินของท่านเศรษฐีฝืดเคืองมาก แต่แม้เงินทองจะร่อยหรอลงไปทุกวัน ถึงกระนั้นก็ยังมิศรัทธาที่จะถวายภัตตาหารแด่ภิกษุสงฆ์ตามปกติ ท่านเศรษฐีกราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ในตระกูลของข้าพระองค์ยังให้ทานตามปกติอยู่ แต่ท่านนั้นเป็นของเศร้าหมอง มีเพียงข้าวปลายเกรียนกับน้ำผักดองเท่านั้น”

พระผู้มีพระภาคตรัสว่า “ดูก่อนคฤหบดี บุคคลให้ทานอันเศร้าหมอง หรือประณีตก็ตาม แต่ให้ทานนั้นโดยไม่เคารพ ไม่ทำความนอบน้อมให้ ไม่ให้ด้วยมือตนเอง ให้ของที่เหลือ ไม่

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๘๑

เชื่อกรรมและผลของการให้ทาน คราใด เมื่อทานผลัดผลในตระกูลของเขา จิตของเขานั้น ย่อมไม่น้อมไปเพื่อบริโภคอาหารอย่างดี ย่อมไม่น้อมไปเพื่อนุ่งห่มผ้าอย่างดี ย่อมไม่น้อมไปเพื่อใช้สอยยานอย่างดี ย่อมไม่น้อมไปเพื่อบริโภคกามคุณ ๕ อย่างดี แม้บริวารชนของผู้ให้ทานนั้น คือ บุตร ภรรยา ทาส คนรับใช้ คนทำงาน ก็ไม่เชื่อฟัง ไม่เจียหูฟัง ส่งจิตไปในที่อื่นเสีย ข้อนั้นเพราะเหตุไร ทั้งนี้เป็นเพราะผลแห่งกรรมที่ตนกระทำโดยไม่เคารพนั่นเอง

ดูก่อนคฤหบดี บุคคลให้ทานอันเศร้าหมองหรือประณีตก็ตาม แต่ให้ทานนั้นโดยเคารพ ทำความนอบน้อมให้ ให้ด้วยมือตนเอง ให้ของที่ไม่เหลือ เชื่อกรรมและผลของการให้ทาน คราใดเมื่อทานผลัดผลในตระกูลของเขา จิตของเขารู้ให้ทานในตระกูลนั้น ย่อมน้อมไปเพื่อบริโภคอาหารอย่างดี น้อมไปเพื่อนุ่งห่มผ้าอย่างดี น้อมไปเพื่อใช้สอยยานอย่างดี น้อมไปเพื่อบริโภคกามคุณ ๕ อย่างดี แม้บริวารชนของผู้ให้ทานนั้น คือ บุตร ภรรยา ทาส คนรับใช้ คนทำงาน ก็เชื่อฟังดี เจียหูฟัง ไม่ส่งจิตไปในที่อื่น ข้อนั้นเป็นเพราะผลของกรรมที่ตนทำโดยเคารพ

ดูก่อนคฤหบดี เรื่องเคยมีมาแล้ว มีพราหมณ์ชื่อ เวลามะ พราหมณ์นั้นได้ให้ทานเป็นมหาทานอย่างนี้ คือ ได้ให้ถาดทอง

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๘๒

เต็มด้วยรูปียะ ๘๔,๐๐๐ ถาด ถาดรูปียะเต็มด้วยทอง ๘๔,๐๐๐ ถาด ถาดล่ำริดเต็มด้วยเงิน ๘๔,๐๐๐ ถาด ให้ช้าง ๘๔,๐๐๐ เชือก มีเครื่องประดับล้วนเป็นทอง มีธงทอง คลุมด้วยข่ายทอง ให้รถ ๘๔,๐๐๐ คัน มีเครื่องประดับล้วนเป็นทอง มีธงทอง คลุมด้วยข่ายทอง ให้แม่โคนม ๘๔,๐๐๐ ตัว มีน้ำมันไหลสะดวก และของที่ประณีตชนิดต่างๆ อีกเป็นอันมาก ถวายทานตัดขาดออกจากใจ

ดูก่อนคฤหบดี สมัยนั้นเราคือเวลามพราหมณ์ เราได้ให้ทานนั้นเป็นมหาทาน ก็ในทานนั้น ไม่มีใครเป็นพระทักษิณยุบุคคล ใครๆ ไม่ชำระทักษิณานั้นให้หมดจด ถึงกระนั้นเรากียังทำทานจนตลอดชีวิต ทานที่ท่านเชื่อเชิญ ท่านผู้ถึงพร้อมด้วยทิวสิริผู้เดียวบริโภคนั้น มีผลมากกว่าทานที่เวลามพราหมณ์ให้แล้ว ทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้ท่านผู้ถึงพร้อมด้วยทิวสิริร้อยท่านบริโภคนั้น มีผลมากกว่าทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้ท่านผู้ถึงพร้อมด้วยทิวสิริหนึ่งท่านบริโภคนั้น ทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้พระสกทาคามีผู้เดียวบริโภคนั้น มีผลมากกว่าทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้ท่านผู้ถึงพร้อมด้วยทิวสิริร้อยท่านบริโภคนั้น

ทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้พระอนาคามีผู้เดียวบริโภคนั้น มีผลมากกว่าทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้พระสกทาคามีร้อยท่านบริโภคนั้น ทานที่บุคคลถวายให้พระอรหันต์ผู้เดียวบริโภคนั้น มีผลมากกว่า

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๘๓

ทานที่บุคคลเชื่อเชิญให้พระอนาคามีร้อยท่านบริโศก ทานที่บุคคลถวายให้พระปัจเจกพุทธเจ้ารูปเดียวบริโศก มีผลมากกว่าทานที่บุคคลถวายให้พระอรหันต์ร้อยรูปบริโศก ทานที่บุคคลถวายให้พระอรหันต์สามล้านพุทธเจ้าบริโศก มีผลมากกว่าทานที่บุคคลถวายให้พระปัจเจกพุทธเจ้าร้อยองค์บริโศก...”

เมื่อพระบรมศาสดาทรงชี้แจงการถวายทานที่ถูกหลักวิชาแก่ท่านเศรษฐีโดยพิสดารแล้ว ทรงให้กำลังใจท่านเศรษฐีให้เป็นผู้รักในการให้ทานต่อไปว่า “นตถิ จิตเต ปสนนฺนํหิ อปฺปกาณาม ทกฺขิณา เมื่อจิตเลื่อมใสแล้ว ถวายทานในทักษิณียบุคคลผู้เลิศ ทานที่ถวายแล้ว ไม่ชื่อว่ามีผลเล็กน้อยเลย”

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ท่านเศรษฐีก็ทุ่มเทถวายทานด้วยจิตเลื่อมใสตามปกติ และเมื่อช่วงภาวะวิกฤติเศรษฐกิจฝืดเคืองผ่านไป ท่านก็กลับมารวยรอบสอง และสามารถถวายภัตตาหารอันประณีตแด่ภิกษุสงฆ์เป็นจำนวนมากได้ดังเดิม

เราจะเห็นได้ว่า การทำบุญให้ทานที่ถูกหลักวิชา เป็นสิ่งที่สำคัญมาก การให้ที่มุ่งถึงปฏิบัติหาก ถ้าทักษิณียบุคคลมีความละเอียดยของภูมิธรรมสูงขึ้น ก็จะมีอานิสงส์เพิ่มมากขึ้น ปัจจุบันพวกเราทั้งหลายนับว่ายังโชคดียิ่งอยู่ เพราะเรายังมีภิกษุสงฆ์เป็นเพื่อนบุญให้ได้ทำทานอยู่ ก็ให้ตั้งใจไว้เถิดว่า เรายัง

การให้ที่มีผลมาก (๑)

๒๘๔

โชคดีกว่าเวลามพราหมณ์มากมายนัก ที่ยังได้มีโอกาสทำบุญกับ
ทักษิณยบุคคล ขอให้พวกเราทุกคนหมั่นสั่งสมบุญให้เต็มที่
และฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งเรื่อยไป จนกว่าจะได้เข้าถึงพระรัตนตรัย
ภายในกันทุกคน

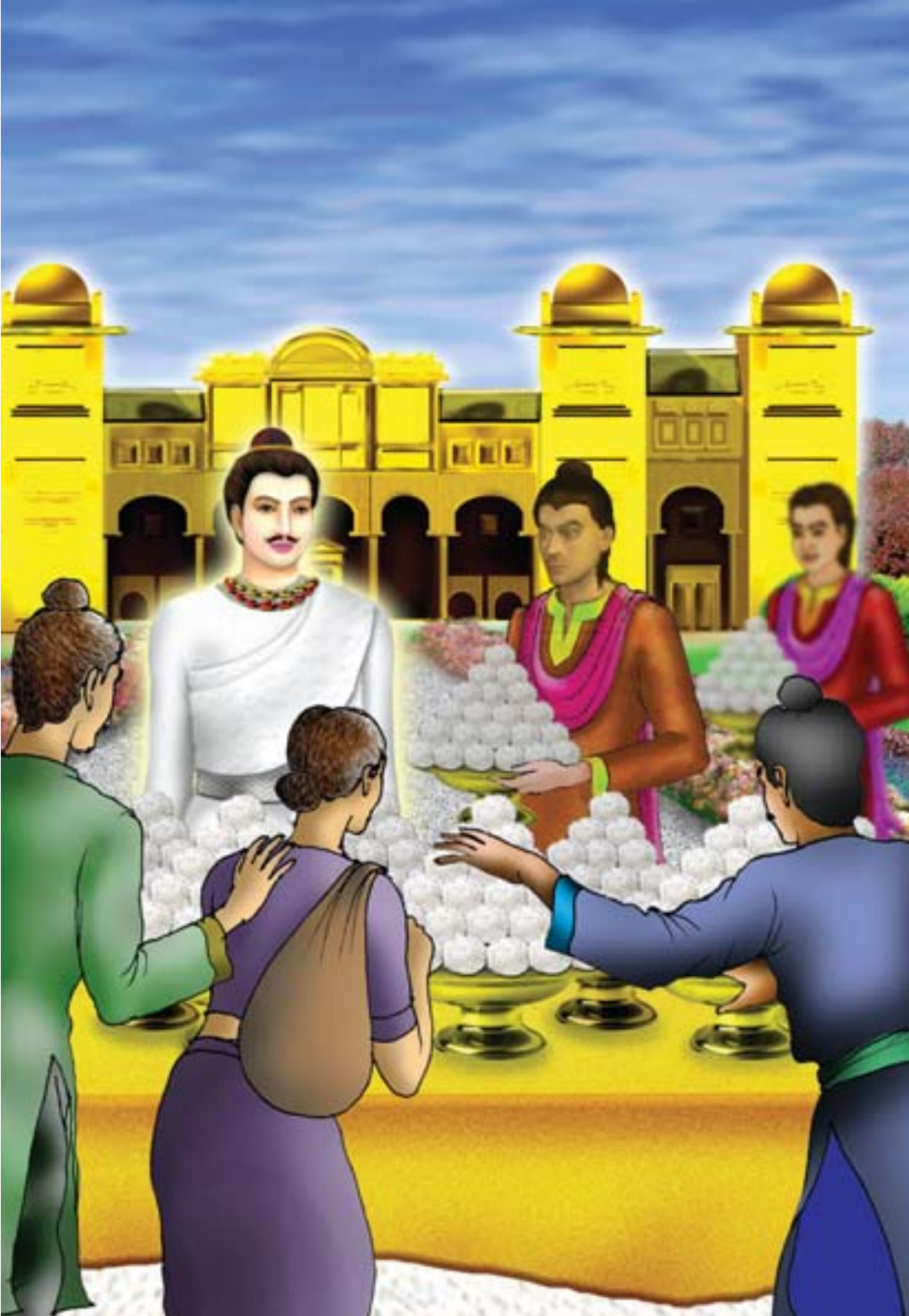

๑๒

การให้ที่มีผลมาก (๒)

หากว่า บุคคลทำสมุทวิปให้เป็นพื้นราบเรียบเสมอกัน
เช่นกับหน้ากลอง ปลูกดบัลลังก์ตั้งแต่ต้นแล้ว ฟิงให้พระอริย-
บุคคลนั่ง ณ ที่นั้น มีโศดาบันบุคคลสืบแถว สกทาคามีบุคคล
ห้าแถว อนาคามีบุคคล สองแถวครึ่ง พระจีณาสพหนึ่งแถวครึ่ง
พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่งแถว ทานที่บุคคลถวายจำเพาะแต่
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีผลมากกว่าทานที่ถวายแล้ว แก่
พระอริยบุคคลประมาณเท่านี้

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๘๓

มวลมนุษย์ทุกคนต่างปรารถนาความก้าวหน้าในชีวิตด้วยกันทั้งนั้น แต่บางครั้งก็อาจจะสมหวัง ก็ต้องฝ่าฟันเพื่อเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่างๆ มากมาย ต้องแลกด้วยหยาดเหงื่อและน้ำตา บางคราวถึงกับต้องแลกด้วยชีวิต แต่ด้วยใจที่มีพลังเต็มเปี่ยม จึงทำให้สามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งหลายเหล่านั้นได้ ฉะนั้นยามใดที่เราท้อแท้ใจ ขอให้หลับตาลง วางใจเบาๆ สบายๆ ไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้อยู่ที่ตรงนั้นนานๆ เราจะรู้สึกว่ามีพลังซ่อนเร้นอยู่ภายในที่จะผลักดันให้เราก้าวไปสู่ความสำเร็จตามที่เราปรารถนาทุกอย่าง

ธรรมภาสิตที่กล่าวไว้ใน อรรถกถา เวลามสูตร ว่า

“หากว่า บุคคลทำชมพุทฺธิปให้เป็นพื้นราบเรียบเสมอกัน เช่นกับหน้ากลอง ภูลาดบัลลังก์ตั้งแต่ต้นแล้ว พึงให้พระอริยบุคคลนั่ง ณ ที่นั้น มีโสดาบันบุคคลสิบแถว สกทาคามีบุคคลห้าแถว อนาคามีบุคคล สองแถวครึ่ง พระชินาสพหนึ่งแถวครึ่ง พระปัจเจกพุทธเจ้าหนึ่งแถว ทานที่บุคคลถวายจำเพาะแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีผลมากกว่า ทานที่ถวายแล้ว แก่พระอริยบุคคลประมาณเท่านี้”

สำหรับเรื่องราวการทำทานของพระบรมโพธิสัตว์เจ้าในสมัยที่เกิดเป็นเวลามพราหมณ์ ท่านได้ลงทุนสร้างมหาทาน

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๘๘

บารมีข้ามภพข้ามชาติให้กับตนเองไว้อย่างไรนั้น *เรื่องมีอยู่ว่า
ในอดีต เวลามพราหมณ์ได้ถือกำเนิดเป็นลูกของบุโรหิตในเมือง-
พาราณสี เมื่อเติบโตท่านได้ไปเรียนศิลปวิทยาที่สำนักตักสิลา
พร้อมด้วยราชกุมารกรุงพาราณสี และราชกุมารจากทั่วทั้ง
ชมพูทวีป

เนื่องจากท่านเป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลมมาก แม้
เรียนหลังพระกุมารซึ่งเป็นโอรสของพระราชจากเมืองต่างๆ
แต่ท่านกลับเรียนจบภายใน ๓ ปี ซึ่งตามปกติต้องเรียนนานถึง
๑๖ ปี อาจารย์รู้ว่าศิลปะของเวลามกุมารคล่องแคล่วแล้ว จึง
บอกให้ลูกศิษย์ทุกคนพร้อมใจกันไปเรียนศิลปะกับเวลามกุมาร
ทำให้เวลามะมีลูกศิษย์ซึ่งเป็นโอรสของเจ้าเมืองต่างๆ มากถึง
๘๔,๐๐๐ คน เมื่อลูกศิษย์แต่ละคนเรียนสำเร็จแล้ว ต่างแยกย้าย
กันกลับเมืองของตนเอง ส่วนเวลามกุมารพร้อมด้วยพระ-
ราชโอรสก็ชักชวนกันกลับกรุงพาราณสีตามเดิม

พระราชาทรงอภิเษกพระโอรสให้สืบทอดราชบัลลังก์ต่อไป
และมอบตำแหน่งบุโรหิตให้แก่เวลามะ ส่วนราชกุมารจาก ๘๔,๐๐๐
เมือง เมื่อแสดงฝีมือจากการที่เคยร่ำเรียนศิลปวิทยาจากเวลามะ
ต่างเป็นที่พอพระทัยของพระราชบิดาและเหล่าพระบรมวงศานุ-

*มก. เวลามสูตร เล่ม ๓๗ หน้า ๗๘๑

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๘๕

วงศ์เป็นอย่างยิ่ง จึงได้รับการอภิเษกในราชสมบัติทุกพระองค์ ด้วยความสำนึกในบุญคุณของอาจารย์ จึงพากันเดินทางมาเยี่ยมพระเจ้ากรุงพาราณสีทุกปี เพราะเป็นเมืองที่เวลามบูรหิต ซึ่งเป็นที่ปรึกษาใหญ่อาศัยอยู่ และในการมาแต่ละครั้ง ต่างนำทรัพย์สินเงินทอง ช้างมงคล ม้าศึก วัวนมและเครื่องใช้มากมาย มาเป็นเครื่องบรรณาการสำหรับเวลามพราหมณ์อีกด้วย

พระราชาทูกองค์ทรงปวารณาว่า “ข้าแต่ท่านอาจารย์ หากท่านต้องการสิ่งใด ก็จงบอกมาเถิด พวกเราจะช่วยกัน จัดหามาให้”

เวลามบูรหิตเห็นว่า “สมบัติเหล่านี้มีมากมายเหลือเกิน ใช้จ่ายอย่างไรก็ไม่มีวันหมดสิ้น ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องทำทาน สังสมบุญกุศลให้กับตนเอง เพื่อเป็นเสบียงติดตัวข้ามภพข้ามชาติ อีกทั้งในปัจจุบัน ยังมีเพื่อนร่วมโลกอีกจำนวนมากที่ยังมีความลำบากในการแสวงหาอาหารและสมบัติมาหล่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว”

เมื่อตั้งใจมั่นเช่นนี้แล้ว ท่านให้เปิดประตูห้องที่เต็มไปด้วยรัตนะ ๗ ตรวจดูทรัพย์ที่เก็บไว้ถึง ๗ ชั่วโมงแล้ว อีกทั้งสมบัติที่เกิดขึ้นใหม่ในปัจจุบันเพราะความสามารถของท่านเอง พลังยินพิจารณาความเจริญและความเสื่อมไปในทรัพย์สมบัติเหล่านี้

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๕๐

และคิดต่อไปว่า เราควรให้ทานนี้กระฉ่อนไปทั่วทั้งชมพูทวีป

จากนั้น ท่านเข้าไปกราบทูลพระราชาเพื่อขออนุญาต
ทำทาน พระราชาทรงอนุโมทนาในกุศลจิตของท่านเวลามะ
ผู้เป็นอาจารย์ นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนการสร้างมหาทานใน
ครั้งนั้นทุกอย่าง เวลามพราหมณ์ให้สร้างเตาถาวรประมาณ ๑๒
โยชน์ ไกลฝั่งแม่น้ำคงคาให้สร้างเรือนค้ำใหญ่ไว้ เพื่อเก็บเนยใส
น้ำผึ้ง น้ำอ้อย น้ำมัน งา ข้าวสาร และอุปกรณ์ทำครัวทุกชนิด
ตั้งไว้ตามจุดต่างๆ และจัดหัวหน้าชุดบริจาคออกเป็นแปดหมื่น
กว่าคน เพื่อแยกกันแจกอาหารให้กับมหาชน

ให้คนตักลอง ประกาศไปทั่วเมืองว่า “ท่านทั้งหลายผู้ม
ความลำบากในการแสวงหาอาหาร จงอย่าได้มีความลำบากอีก
ต่อไปเลย จงบริโภคทานของเวลามพราหมณ์เถิด”

เมื่อผู้จัดการได้เข้ามาเรียนให้พราหมณ์ทราบว่า ทุกอย่าง
พร้อมแล้ว เวลามะก็นุ่งผ้าใหม่ เฉวียงบา ตกแต่งด้วยเครื่อง
ประดับทุกอย่าง เติมน้ำมีสีแก้วผลึกให้เต็มน้ำเต้าทอง

ท่านได้ทำสังกิริยาว่า “ถ้าในโลกนี้ ยังมีทุกข์โศกคน
ผู้สมควรรับทานนี้ ขอน้ำนี้ไหลออกแล้ว จงซึมไปในแผ่นดิน”
ท่านเอียงปากน้ำเต้าทอง นำแปลกมากทีเดียว แทนที่น้ำจะไหล
ซึมลงไปในแผ่นดิน กลับเป็นเหมือนถูกขังอยู่ในแก้วน้ำ ไม่ยอม

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๕๑

ไหลออกมาเลย

ถึงกระนั้นพระโพธิสัตว์ก็ได้เดือดร้อนว่า ชมพูทวีป
ว่างเปล่า ไม่มีแม้บุคคลเพียงคนเดียวที่ควรรับทักษิณาทาน
จากนั้นท่านอธิษฐานจิตต่อไปว่า “ถ้าทักษิณาทานจะบริสุทธิ
ฝ่ายทายก ขอน้ำที่ไหลออกแล้ว จงซึมไปในแผ่นดินเถิด”

ทันทีที่รินน้ำลง น้ำก็ไหลซึมไปในแผ่นดินจนหมดสิ้น
พราหมณ์เห็นว่า อย่างน้อยตนเองก็บริสุทธิใจที่ได้ให้ทาน จึงทำ
จิตให้เป็นกุศล ท่านเริ่มให้คนแจกทาน ให้ข้าวต้มในเวลาข้าวต้ม
ให้ของเคี้ยวในเวลาของเคี้ยว ให้อาหารในเวลาอาหาร

พระโพธิสัตว์ได้ให้ทานทุกชนิด ไม่มีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง
เลย ท่านให้ทำถาดทอง และส่งข่าวไปบอกพระราชา ๘๔,๐๐๐
องค์ให้ช่วยร่วมบุญในการบริจาคถาดทองด้วย พระราชา
ทั้งหมดส่งถาดทองมาร่วมในการบริจาคองค์ละ ๘๔,๐๐๐ ถาด
ท่านให้ชนรัตนชาติ เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับที่
พระราชานำมามอบให้เป็นบรรณาการ นำมาบริจาคจนหมด
การบริจาคทานของเวลามโพธิสัตว์นั้น ได้ลือกระฉ่อนไปทั่ว
ชมพูทวีป ท่านได้สั่งสมบุญจนตลอดชีวิตแล้ว ครั้นละโลกไปแล้ว
ได้ไปสู่สุคติโลกสวรรค์

มหาทานที่เวลามพราหมณ์ได้บริจาคนี้ พระศาสดาเคย

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๕๒

ตรัสกับท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีว่า “ดูก่อนคฤหบดี เวลาม-
พราหมณ์ ก็คือเรือดากคตนี้แหละ เราแม่เมื่อให้ทานมากมาย
เห็นปานนั้น ก็ได้มีบุคคลผู้สมควรจะมารับทักษิณาทานของเรา
แม้เพียงคนเดียว ถึงกระนั้นก็ส่งผลให้ได้เสวยทิพยสมบัติใน
สวรรค์เป็นเวลายาวนาน ส่วนท่านได้ให้ทานแต่พระสงฆ์มี
พระพุทธเจ้าเป็นประมุข นับว่าได้โอกาสอันเลิศแล้ว เพราะฉะนั้น
จงยินดีในการให้ทานต่อไปเถิด”

จากเรื่องนี้เราจะเห็นว่า ความถึงพร้อมแห่งขณะสมัย
สำคัญมาก โอกาสแห่งการให้ทานที่ทำแล้วให้ได้ผลมากมายเกิน
ควรเกินคาด ซึ่งถือว่าเป็นโอกาสทองของชีวิต เป็นสิ่งที่ไม่ใช่จะ
หาได้ง่ายๆ เช่นเดียวกับเวลามพราหมณ์ ผู้รักในการให้ทานจน
ตลอดชีวิต แต่ไม่มีเนืองนาบุญมารับทักษิณาทาน ส่วนพวกเรา
ทั้งหลายได้โอกาสอันประเสริฐนี้แล้ว คือวัตถุทานของเราก็มีอยู่
พระสงฆ์ผู้เป็นเนืองนาบุญอันเลิศก็มีอยู่ เหลือแต่กุศลเจตนาของ
เราเองเท่านั้น ให้เร่งรีบสั่งสมบุญให้มากๆ อย่าให้สิ่งใดมาเป็น
อุปสรรคในการทำความดีของเรา

เราต้องไม่ลืมว่า ช่วงชีวิตหนึ่งของคนเรานั้นสั้นนัก การ
ที่จะลงทุนทำอะไรสักอย่าง จะต้องใคร่ครวญให้ถี่ เพื่อให้คุ้มค่า
กับการลงทุนที่ทุ่มทำลงไป เพราะนั่นหมายถึงชีวิตและโอกาสที่

การให้ที่มีผลมาก (๒)

๒๕๓

เราต้องสูญเสียไป การทำทาน รักษาศีล เจริญภาวนา เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวผลกำไรในปัจจุบันและไว้ในภพชาติต่อไป อีกทั้งไม่ต้องเสี่ยงกับภาวะการขาดทุน อันเนื่องมาจากการแปรปรวนทางเศรษฐกิจ ดังนั้นให้พวกเราทุกคนหมั่นสั่งสมบุญให้กับตนเองให้ได้มากที่สุด

อ ๑ น ี ส ง ส ์

ท ๑ บ ุ ญ ท อ ต ก จ ี ๑ น

ปราชญ์ผู้มีปัญญาให้อายุย่อมได้อายุให้พละย่อมได้กำลัง
ให้วรรณะย่อมได้วรรณะ ให้ปฏิภาณย่อมได้ปฏิภาณ ให้สุข
ย่อมได้สุข ครั้นให้อายุ พละ วรรณะ สุข และปฏิภาณแล้ว
จะเกิดในที่ใด ๆ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน มียศในที่นั้น ๆ

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๒๕๖

ส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องจักรกลจะทำหน้าที่ไปตามโปรแกรม โดยมีตัวควบคุม หากตัวควบคุมเสียสมดุล การทำงานของส่วนประกอบต่างๆ จะคลาดเคลื่อนไป ทำให้เกิดการทำงานผิดพลาด และไม่สามารถควบคุมได้ในที่สุด ชีวิตมนุษย์ก็เช่นเดียวกัน เป็นสรีรยนต์ที่คล้ายกับเครื่องจักรกล มีใจเป็นตัวควบคุมคำพูดและการกระทำ ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ล้วนต้องพบอุปสรรคและปัญหานานัปการ หากไม่รู้จักปรับสมดุลของใจให้หยุดนิ่ง ชีวิตจะจมอยู่กับความทุกข์ ตกอยู่ในวงล้อมของปัญหาจนหาทางแก้ไม่ได้ ฉะนั้นหากเราจะประกอบงานใด เราต้องหมั่นทำใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๓ เพราะใจที่หยุดนิ่งจะมีอานุภาพสามารถเปลี่ยนเรื่องร้ายให้กลายเป็นดีและทำให้เราสมปรารถนาในทุกสิ่ง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน โภชนทานสูตร ว่า

“ปราชญ์ผู้มีปัญญา ให้อายุย่อมได้อายุ ให้พละย่อมได้กำลัง ให้วรรณะย่อมได้วรรณะ ให้ปฏิภาณย่อมได้ปฏิภาณ ให้สุขย่อมได้สุข ครั้นให้อายุ พละ วรรณะ สุข และปฏิภาณแล้ว จะเกิดในที่ใดๆ ย่อมเป็นผู้มีอายุยืน มียศในที่นั้นๆ”

*ย้อนหลังไปในยุคสมัยที่มนุษย์มีอายุ ๒๐,๐๐๐ ปี เมื่อ

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๒๕๓

พุทธันดรที่แล้ว ในสมัยของพระกัสสปพุทธเจ้า ที่เมืองพาราณสี มีชายยากจนคนหนึ่ง เป็นคนอึดคัดขัดสนมาก เพราะภพชาติในอดีต ไม่ได้ทำบุญกุศลใดๆ ไว้ ไม่มีแม่ชื่อของตนเอง ต่อมา เขาได้งานรับจ้างเป็นคนดูแลหญ้าที่บ้านของสิริธรรมเศรษฐี เพื่อแลกกับอาหารวันละมื้อ เศรษฐีได้ตั้งชื่อให้ว่า **นายติณบาล** แปลว่า คนรักษาหญ้า มีหน้าที่เกี่ยวหญ้ามาเลี้ยงม้า

นายติณบาลทำงานให้เศรษฐีด้วยความขยันขันแข็ง วันหนึ่ง บุญเก่ามาตักเตือน ทำให้คิดได้ว่า “ตัวเรายากจนเช่นนี้ก็เพราะไม่เคยทำบุญไว้ในชาติปางก่อน ชาตินี้จึงต้องมาเป็นคนรับใช้ แม้สมบัติติดตัวสักนิดก็ไม่มี ทั้งยังไร้ญาติขาดมิตรที่จะคอยช่วยเหลือ” คิดดังนี้แล้ว เขาปรารถนาอย่างยิ่งที่จะทำทาน จึงแบ่งอาหารที่ได้รับเป็นค่าจ้างออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งไปถวายพระภิกษุด้วยความเลื่อมใสศรัทธา อีกส่วนหนึ่งแบ่งไว้รับประทานเอง

เศรษฐีเห็นการกระทำของเขา เกิดความเมตตาสงสาร จึงเพิ่มอาหารให้เป็นสองเท่า นายติณบาลดีใจมาก จัดแจงแบ่งอาหารออกเป็น ๓ ส่วน ถวายพระ ๑ ส่วน แบ่งให้คนจน ๑ ส่วน และส่วนที่เหลือเก็บไว้รับประทานเอง เขาทำเช่นนั้นมาโดยตลอด

วันหนึ่ง เป็นวันออกพรรษา ชาวเมืองต่างเตรียมตัว

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๒๕๘

เตรียมใจเพื่อจะได้ทำบุญทอดกฐินเป็นการใหญ่ รวมทั้งท่าน
เศรษฐีก็ได้เตรียมผ้าไตรจีวรและอัฐบริวาร เพื่อทำบุญทอดกฐิน

วันนั้น ท่านเศรษฐีได้ชักชวนข้าทาสบริวารทั้งหมดให้มา
ร่วมบุญทอดกฐินครั้งนี้ด้วย เพราะท่านจะเป็นประธานใหญ่
ทันทีที่นายติณบาลรู้ว่า เศรษฐีจะเป็นประธานทอดกฐิน เขา
บังเกิดความยินดี เข้าไปถามว่า “ท่านเศรษฐี กฐินทานนี้มี
อานิสงส์อย่างไรบ้าง” เศรษฐีตอบตามที่เข้าใจว่า “กฐินทาน
มีอานิสงส์อันยิ่งใหญ่ พระพุทธองค์ตรัสสรรเสริญว่า เป็นทาน
อันประเสริฐ เป็นการทำบุญกับภิกษุสงฆ์ผู้ชำระกาย วาจา ใจ
ให้บริสุทธิ์ตลอด ๓ เดือน บุญนี้เป็นกาลทาน หาโอกาสทำได้
ยากมาก”

ติณบาลได้ฟังดังนั้น เขายากได้บุญใหญ่ในครั้งนี้ด้วย
เมื่อกลับที่พักของตน เกิดความกังวลว่า ตัวเรานี้ยากจนเหลือเกิน
ไม่มีสมบัติอะไรเลย แล้วเราจะทำบุญร่วมกับเศรษฐีได้อย่างไรกัน
เขาคุ่นคิดอยู่นาน พยายามหาสิ่งของที่มีค่า เพื่อนำไปร่วมบุญ
ทอดกฐินกับท่านเศรษฐี ก็มองไม่เห็นสิ่งใด ในที่สุดเขาตัดสินใจ
เปลี่ยนผ้านุ่งของตนที่มีอยู่เพียงชุดเดียว ออกไปเร่ขายในตลาด
ส่วนตนเองก็เอาไปไม้มาเย็บทำเป็นเครื่องนุ่งห่มแทน เพื่อไม่ให้
อูจาดตาแก่มหาชนที่ได้พบเห็น

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๒๕๕

พ่อค้าแม่ค้าและคนเดินตลาดที่พบเห็นสภาพของนาย-
ติณบาลที่งูไปไม่เดินมา พวกกันหัวเราะจนลั่นตลาด ไม่ว่าเขาจะ
เดินผ่านไปทางไหน ผู้คนก็หัวเราะเยาะ พุดจาเย้ยหยัน หาวว่า
เขาเสียสติไปแล้วที่ทำแบบนี้ ถึงแม้ใครต่อใครจะหัวเราะ ทั้งส่ง
สายตาดูหมิ่นดูแคลน แต่นายติณบาลก็ไม่หวั่นไหว หัวใจยัง
เปี่ยมไปด้วยความปิติยินดีที่จะได้ทำบุญใหญ่ จึงประกาศว่า
“ท่านทั้งหลาย โปรดหยุดหัวเราะเยาะข้า ถึงข้าจะยากจน แต่ก็
ไม่เข็ดใจ จะขอนุ่งไปไม้ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ชาติหน้าข้าจะ
นุ่งแต่ผ้าทิพย์”

เมื่อประกาศท่ามกลางมหาชนแล้ว เขาเดินเร่ขายผ้านุ่ง
ต่อไปด้วยดวงใจที่เบิกบาน ในใจคิดเพียงว่าจะได้บุญใหญ่ และ
ในที่สุด เขาขายผ้าได้ในราคา ๕ มาสก หลังจากได้เงินมาแล้ว
ก็รีบนำเงินไปร่วมบุญทอดกฐินกับท่านสิริธรรมเศรษฐี และตั้งใจ
อธิษฐานว่า “ต่อแต่นี้ไป ความลำบากยากจนขออย่าได้บังเกิด
ขึ้นแก่ข้าพเจ้าอีกเลย สิ่งที่ดีที่สุดของมนุษย์อยู่ที่ไหน ขอให้
ข้าพเจ้าพึงได้สิ่งนั้นด้วยเถิด”

เมื่อเศรษฐีได้เงินมา ๕ มาสกแล้ว ได้อนุโมทนาในกุศล-
เจตนาอันแรงกล้าของลูกจ้าง และนำไปซื้อเข็มกับด้ายสำหรับ
เย็บผ้าไตรจีวร ครั้นถึงวันทอดกฐิน นายติณบาลก็ติดสอยห้อย

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๓๐๐

ตามท่านเศรษฐีไปร่วมงานทอดกฐินด้วย เหตุการณ์นี้ทำให้ชาวเมืองตื่นตะลึงไปทั่ว ต่างพากันพูดถึงเรื่องของนายติณบาลที่ยอมนุ่งไบไม้ ขายผ้านุ่งเพื่อทำบุญ แม้ชาวสวรรค์ทั้ง ๖ ชั้น ก็ยังกล่าวขานชื่นชมอนุโมทนาสาธุการถึงการกระทำอันน่ายกย่องของนายติณบาล

กิตติศัพท์การขายผ้านุ่งทำบุญเลื่องลือไปถึงพระราชากับมีราชโองการรับสั่งให้นำนายติณบาลมาเข้าเฝ้า แต่เขาอายุที่ตนเองแต่งกายไม่สุภาพ มีแต่ไบไม้เท่านั้นเป็นเครื่องนุ่งห่ม พระราชาจึงสั่งให้ราชบุรุษนำผ้าเนื้อดีราคา ๑๐๐,๐๐๐ กหาปณะไปมอบให้ เมื่อนายติณบาลเดินทางไปเข้าเฝ้าแล้ว พระราชาทรงรับสั่งว่า ขอให้พระองค์มีส่วนแห่งบุญในการทอดกฐินสามัคคีของนายติณบาลด้วย ซึ่งนายติณบาลก็เต็มใจให้พระราชามีส่วนแห่งบุญของตน เมื่อพระราชาทรงอนุโมทนาแล้ว ทรงพระราชทานทรัพย์สมบัติ ช้าง ม้า วัว ควายและทาสบริวารอีกมากมาย อีกทั้งแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเศรษฐีประจำเมือง มีชื่อว่า ติณบาลเศรษฐี

ต่อมาเมื่อติณบาลเศรษฐีหมดอายุขัย ได้ไปบังเกิดเป็นเทพบุตรในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานแก้วสูงถึง ๕ โยชน์ มีนางเทพอัปสร ๑๐,๐๐๐ นางเป็นบริวาร และพรั่งพร้อมด้วย

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๓๐๑

ทิพยสมบัตินานัปการ ได้เสวยทิพยสมบัติเป็นเวลายาวนาน ส่วนสิริธรรมเศรษฐี เมื่อละโลกแล้วก็ได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้น ดาวดึงส์ เช่นเดียวกับบิดนบาลเศรษฐี

นี่เป็นอานิสงส์ที่เกิดจากการทำบุญทอดกฐินสามัคคี ชนิดเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ทุ่มเทก้นสุดฤทธิ์สุดเดช คำว่าทุ่มสุด ฤทธิ์สุดเดช หมายถึง มีสติปัญญาเท่าไร ก็นำออกมาใช้ให้มากที่สุด ถึงแม้จะมีปัจจัยน้อย แต่มีใจใหญ่ ทุ่มสุดใจ เมื่อรู้วาบุญจากการทอดกฐินเป็นบุญใหญ่ที่พิเศษและจำกัดด้วยกาลเวลา ก็ไม่ปล่อยให้โอกาสนี้ผ่านไปได้ทำบุญกับพระสงฆ์ซึ่งท่านอยู่จำพรรษา ครบถ้วนไตรมาส มุ่งฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นพระแท้ เพื่อเป็น เนื่อนานบุญอันเลิศให้กับผู้มีบุญทั้งหลาย

เราโชคดีที่ได้เกิดเป็นมนุษย์ มาพบพระพุทธศาสนา อีกทั้งมนุษย์ทุกคนเป็นผู้มีเชื้อแห่งความดีที่ได้สั่งสมบุญไว้แล้ว จิตใจจึงพร้อมที่จะสั่งสมบุญ เหลือแต่การได้กัลยาณมิตรคอย ชักชวน ด้วยถ้อยคำอันเป็นสิริมงคลเท่านั้นเอง หากเราใช้สติ-ปัญญาเปิดใจให้เรามีความกระจ่างในเรื่องบุญกุศล เขาก็พร้อมที่จะมาร่วมเดินในเส้นทางบุญ การทำบุญทอดกฐินนี้มีอานิสงส์ ยิ่งใหญ่ไพศาล จะได้ทั้งทรัพย์สมบัติและบิรวารสมบัติติดตัวไป ทุกภพทุกชาติ และที่สำคัญจะได้อริยทรัพย์อันประเสริฐ คือการ

อานิสงส์ทำบุญทอดกฐิน

๓๐๒

ได้บรรลุผลานิพพานด้วย เพราะฉะนั้นให้ทุกท่านหมั่นทำ
หน้าที่ผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตร แนะนำมหาชนให้มาสู่เส้นทางบุญ
ถึงคราวออกพรรษาขอให้พากันไปทำบุญทอดกฐินกับพระสงฆ์ผู้
เป็นเนืองนาบุญตามวัดต่างๆ เพราะ สุโข ปุณณสส อัจฉโย
การสั่งสมบุญจะทำให้เรามีความสุขไปทุกภพทุกชาติตราบ
กระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม

๑๔

เลิ ก ต ร ะ ห นี ่ ต ล อ ด ไ ป (๑)

ธรรมดาว่าการให้ทานนี้เป็นประเพณีของบัณฑิตทั้งหลาย
แต่ปางก่อนอย่างแท้จริง การให้ทานนั้น ไม่ว่าจะเป็ยคฤหัสถ์
หรือเป็นบรรพชิตก็ตาม ก็ควรให้ทั้งนั้น

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๐๕

ความสุขและความสำเร็จเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนามนุษย์ต่างดิ้นรนขวบขวาย เสาะแสวงหาสิ่งที่คิดว่า จะเพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไปให้เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ เมื่อยังไม่ว่า หนทางแห่งความสุขที่แท้จริงอยู่ที่ตรงไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร จึงทำให้ต้องวนเวียนอยู่กับเรื่องการทำมาหากิน การแสวงหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน เกียรติยศ ชื่อเสียง เงินทอง พระบรมศาสดาทรงค้นพบว่า วิธีการที่จะเข้าถึงความสุขที่แท้จริงนั้น ต้องเริ่มต้นจากใจที่หยุดนิ่ง เพราะสุขอื่นนอกจากใจหยุดนิ่งนั้นไม่มี ใจที่สงบหยุดนิ่งจะเป็นต้นทางของความสุขและความสำเร็จที่แท้จริง เมื่อนั้นชีวิตของเราจะก้าวไปสู่ความเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ คือ การบรรลุมรรคผลนิพพาน ดังนั้น การปฏิบัติธรรมด้วยการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้สะอาดบริสุทธิ์ ผ่องใส นับเป็นทางมาแห่งความสุขที่แท้จริง และเป็นทางหลุดทางพ้นจากทุกข์ทั้งมวล

มีธรรมภาษิตใน อรรถกถาอภิตติชาดก ว่า

“ธรรมดาว่าการให้ทานนี้ เป็นประเพณีของบัณฑิตทั้งหลายแต่ปางก่อนอย่างแท้จริง การให้ทานนั้น ไม่ว่าจะ เป็นคฤหัสถ์ หรือเป็นบรรพชิตก็ตาม ก็ควรให้ทั้งนั้น”

ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นเชื้อสายของบัณฑิตนักปราชญ์ คือผู้ที่

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๐๖

ฉลาดในการสั่งสมบุญ ที่อุดมไปด้วยการบำเพ็ญทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา คุณสมบัติ ๓ ประการนี้ คือ หนทางไปสู่ความสุข ความเจริญรุ่งเรืองของชีวิตทั้งในภพนี้และภพหน้า อีกทั้งยังเป็นเสบียงบุญที่จะนำพาไปสู่สวรรค์ในท่ามกลาง และพระนิพพานในเบื้องปลาย บัณฑิตทั้งหลายต่างตระหนักดีว่า ชีวิตที่ปราศจากการให้ทานนั้น จะไปสู่จุดหมายปลายทางไม่ได้ เหมือนเรือที่น้ำมันหมด ทั้งยังไม่มีใบเรือ ไม่มีหางเสือ ต้องจอดลอยลำอยู่กลางทะเล ฉันทใด ชีวิตของผู้ที่ไม่ได้ให้ทาน ย่อมเหมือนลอยเคว้งคว้างอยู่ในสังสารวัฏ ฉันทนั้น

ชีวิตของผู้ไม่ให้ทาน ย่อมไม่อาจก้าวสู่บันไดแห่งความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต เหมือนนกที่ไม่มีขนปีก ย่อมบินขึ้นสู่ที่สูงไม่ได้ บัณฑิตในกาลก่อนต่างหมั่นแนะนำพร้าสอนลูกหลาน ญาติมิตร พวกพ้องบริวารว่า “อย่าเป็นคนตระหนี่ถี่เหนียว คนตระหนี่ไปเทวโลกไม่ได้ และความตระหนี่ยังเป็นศัตรูที่ขัดขวางหนทางแห่งการสร้างบารมีอีกด้วย”

บุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ถ้ามีบุญน้อย อุปสรรคก็มาก ถ้ามีบุญมาก อุปสรรคก็น้อย บุญเป็นเรื่องสำคัญสำหรับชีวิตของพวกเราที่ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดสร้างบารมีเพื่อไปถึงจุดหมายปลายทาง คือ ที่สุดแห่งทุกข์

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๐๓

ที่สุดแห่งธรรม เช่นเดียวกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลายที่ได้บรรลุถึงฝั่งแล้ว การให้ทานนับเป็นวงศ์ของบัณฑิต เป็นประเพณีของพระอริยเจ้า ดังเช่นเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีต ดังนี้

*ครั้งพระเจ้าพรหมทัตเสวยราชสมบัติอยู่ในกรุงพาราณสี มีเศรษฐีคนหนึ่งชื่อ **อิลลิสะ** มีทรัพย์ ๘๐ โกฏิ เป็นมรดกสืบทอดมาจากบิดามารดา ในอดีต อิลลิสเศรษฐีเคยทำทานกับเนื้อนาบุญไว้ แต่บกพร่องในเรื่องการรักษาศีล ทำให้ประกอบด้วยบุรุษโทษหลายอย่าง เช่น หลั่งค่อม เดินเขยก ตาเหล่ มีตุ่มเกิดบนศีรษะ ไม่เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธา ไม่เป็นที่น่าเลื่อมใสแก่ผู้พบเห็น เนื่องจากบุคลิกภาพของท่านเศรษฐีไม่ดีมากนักนี้ จึงทำให้คนทั่วไปไม่รู้ว่าบุคคลท่านนี้คือเศรษฐี ท่านต้องเจ็บใจ และขุ่นเคืองใจบ่อยครั้ง เพราะถูกมหาชนล้อเลียนในรูปร่างที่อัปลักษณ์ของตน

นอกจากนี้ อิลลิสเศรษฐียังเป็นคนตระหนี่ ไม่ยอมให้ทรัพย์สมบัติกับใคร ไม่ยอมบริจาคทานแก่พวกราชกาจกษัตริย์ตลอดจนนักบวชทั้งหลาย นอกจากไม่ให้คนอื่นแล้วยังไม่ยอมบริโภคใช้สอย เพราะกลัวทรัพย์จะหมดไปอีกด้วย ตรงกันข้าม

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๐๘

กับมารดาบิดาของท่านเศรษฐี ซึ่งให้ท่านมาโดยตลอด เป็น
ท่านบติมา ๗ ชั่วตระกูล ครั้นอิลลิสได้ตำแหน่งเศรษฐี กลับ
ไม่รักษาประเพณีอันดีงามที่บรรพบุรุษทำไว้ ท่านได้เผาโรงงาน
ขับไล่พวกยาจกที่มาขอทาน เก็บงำทรัพย์ไว้อย่างมิดชิด บ้าน
ของเศรษฐีที่เคยเป็นเหมือนสระโบกขรณี เป็นประโยชน์เพื่อแผ่
ให้กับสรรพสัตว์กลับกลายเป็นเหมือนสถานที่ที่ถูกรากลอยยึดครอง

วันหนึ่ง อิลลิสเศรษฐีไปเข้าเฝ้าพระราชบิดา ซึ่งเป็น
ธรรมเนียมของเศรษฐีในสมัยก่อน ที่จะต้องเข้าเฝ้าพระราชบิดา
วันละ ๒ เวลา ระหว่างเดินทางกลับบ้าน อิลลิสเศรษฐีเห็น
คนบ้านนอกคนหนึ่งนั่งตมเหล้า และเคี้ยวกินกับแกล้มด้วยความ
เอร็ดอร่อยอยู่ตามลำพัง เหมือนคนไม่มีความกังวลใจ จึง
นึกอยากลองตมบ้าง เพื่อจะได้คลายความกลุ้ม ที่แม้ตัวเองเป็น
เศรษฐีแท้ๆ แต่กลับถูกล้อเลียนเป็นประจำ

ครั้นจะจัดพิธีตมสุราให้โอ้อ่าเหมือนเศรษฐีทั่วไป ก็เกรง
พวกข้าทาสบริวารมาขอตมด้วย อันจะทำให้ต้องสิ้นเปลือง
ทรัพย์มาก เศรษฐีอดกลั้นความอยากไว้หลายวัน เมื่อทนไม่ไหว
จึงสั่งให้คนรับใช้แอบไปซื้อเหล้ามาขวดหนึ่ง จากนั้น พาคนรับใช้
ออกไปนอกเมือง เดินไปถึงฝั่งแม่น้ำ หลบเข้าไปในพุ่มไม้แห่งหนึ่ง
ให้คนรับใช้วางขวดเหล้าไว้ และสั่งให้ไปนั่งสังเกตการณ์อยู่ไกลๆ

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๐๕

ให้คอยระแวงระวังไม่ให้ใครเดินผ่านเข้ามาในบริเวณนั้น จากนั้นตนเริ่มรินเหล้าใส่แก้ว ต้มสุราด้วยความใคร่อยากลอง

ส่วนบิดาของเศรษฐีอิลลิสะนั้น ไปเกิดเป็นท้าวลักก-
เทวราชในเทวโลก เพราะทำทานไว้มาก ตลอดชีวิตของบิดา
เป็นไปเพื่อการสั่งสมบุญล้วนๆ แม้พระพุทธศาสนาจะยังไม่อุบัติขึ้น
แต่ท่านตั้งใจทำความดีทุกรูปแบบ อรุณกิจารงานก็ทำควบคู่ไป
กับงานทางใจ บุญจึงส่งผลให้ไปบังเกิดเป็นจอมเทพในสวรรค์
ชั้นดาวดึงส์ ขณะนั้นท่านดำริว่า บุตรชายผู้มีรูปกายชั่วร้ายขึ้น
ของเรา ยังคงให้ท่านตามแบบอย่างของบรรพบุรุษอยู่หรือไม่

ครั้นตรวจตราดูด้วยทิพยจักขุพบว่า บุตรชายได้เผา
โรงทานที่พ่อได้สถาปนา นอกจากนี้ยังสั่งให้คนรับใช้ขับไล่พวก
ยาจกที่มาขอทาน ยึดถือทิฐิที่ผิดๆ นอกจากนี้มีรูปกายที่ชั่วร้ายแล้ว
ยังมีจิตใจที่ไม่งดงาม เป็นคนตระหนี่ถี่เหนียวมาก หากท่านไม่
ลงไปดัดนิสัย บุตรชายต้องไปตกนรก เสวยวิบากกรรมที่เป็น
ผลจากความตระหนี่ และผิดศีลจากการดื่มสุราเป็นอาจิณ ด้วย
ความรักในบุตรชาย จึงทรงดำริว่า จะต้องไปทรมานอิลลิสะให้
หันกลับมาบำเพ็ญทาน ประพฤติธรรม เพื่อมุ่งไปสู่หนทาง
สวรรค์ให้ได้

จากนั้น ท้าวลักกะได้เสด็จลงมายังโลกมนุษย์ ทรง

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๑)

๓๑๐

เนรมิตอัฐภาพปลอมเป็นเศรษฐีอิลลิสไปเข้าเฝ้าพระราช
พระราชาราชเห็นเศรษฐีมาผิดเวลา จึงตรัสถามว่า “ท่านเศรษฐี
ทำไมวันนี้ ท่านจึงมาผิดเวลาเล่า” “ข้าแต่มหาราชเจ้า ที่บ้าน
ของข้าพระบาทมีทรัพย์ ๘๐ โกฏิ ขอพระองค์ได้โปรดให้ชน
ทรัพย์เข้ามาไว้ในท้องพระคลังด้วยเถิด พระเจ้าข้า”

พระราชาทรงฉงนพระทัย จะทรงรับไว้ หรือจะสั่งการ
ให้ทำอะไรต่อไป อีกทั้งท้าวสักกะในร่างของอิลลิสเศรษฐีผู้
มีความตระหนี่ จะสามารถทรมาณลูกชายให้เป็นผู้ยินดีในการให้
ทานได้หรือไม่ คงต้องมาติดตามกันในตอนต่อไป

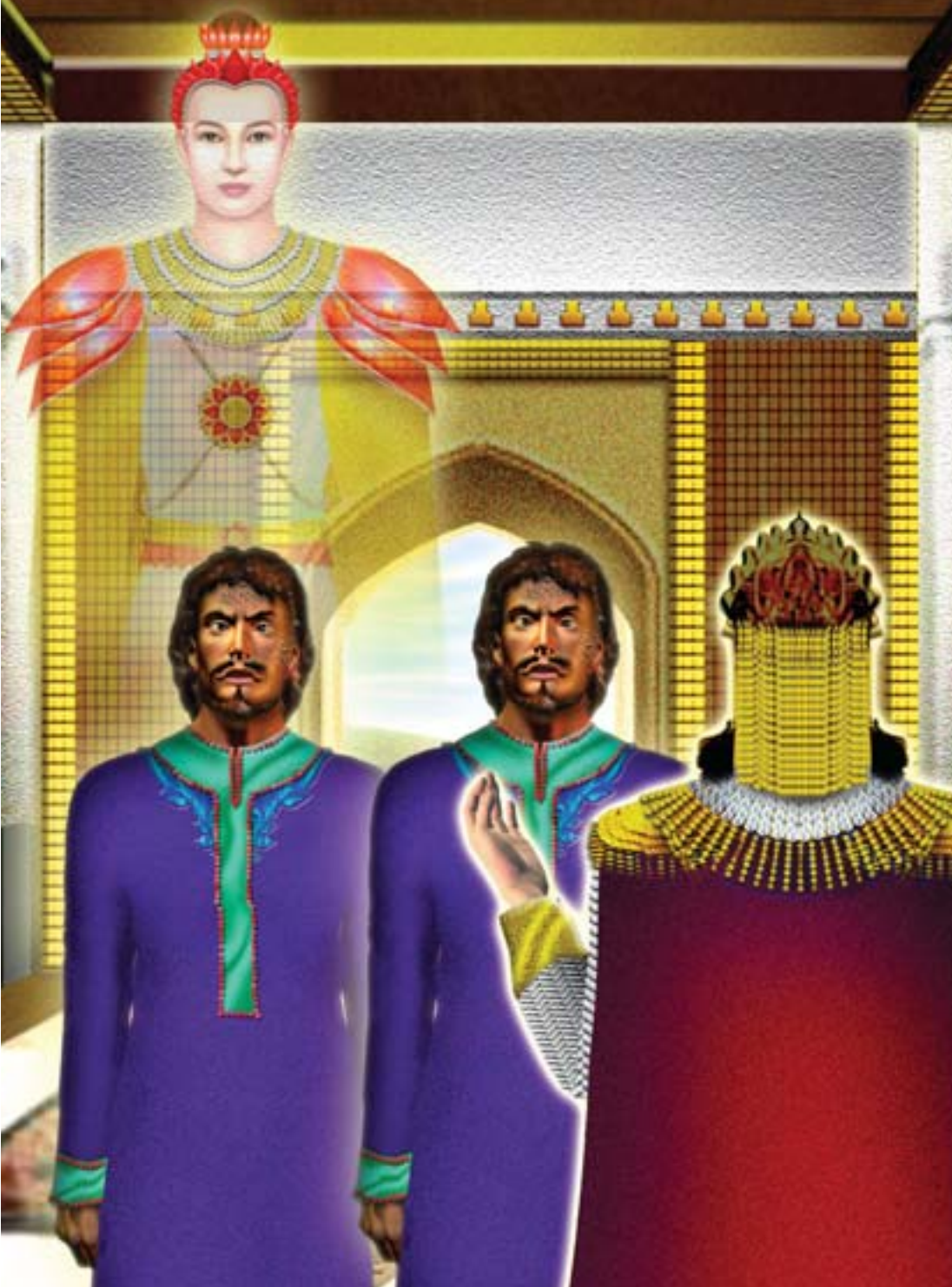
สำหรับวันนี้ ให้ทุกคนหมั่นสั่งสมบุญให้เต็มที่ อย่าให้
ความตระหนี่มาครอบงำจิตใจของเราได้ เพราะความตระหนี่
เป็นศัตรูอันร้ายกาจที่คอยกัดขวางทรัพย์สมบัติไม่ให้บังเกิดขึ้น
และยังบั่นทอนความสะดวกสบายในการสร้างบารมีอีกด้วย
ความโลภไม่รู้จักแบ่งปัน ทำให้เกิดความอึดอัดขาดแคลน ความ
อดอยากยากจนที่เกิดขึ้น เพราะความตระหนี่นี้เอง ดังนั้นให้
ทุกคนดำเนินตามวงศ์ของบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลาย ด้วยการ
สั่งสมบุญให้เต็มที่ เราจะเป็นผู้ที่ถึงพร้อมด้วยรูปสมบัติ ทรัพย์-
สมบัติและคุณสมบัติ มีสมบัติแล้วจะได้ช่วยเหลือตนเอง และ
สงเคราะห์โลกให้ได้รับความร่มเย็นเป็นสุขต่อไป

๑๕

เลิ ก ต ร ะ ห นี้ ต ล อ ด ไ ป (๒)

ทาน ท่านกล่าวว่าเป็นต้นเหตุสำคัญของความสุข เป็นต้น
ทาน ท่านกล่าวว่าเป็นที่ตั้งแห่งบันไดทั้งหลายที่ไปสู่พระนิพพาน
ทานเป็นเครื่องป้องกันของมนุษย์ เป็นเผ่าพันธุ์ เป็นเครื่อง
นำหน้า เป็นคติสำคัญของสัตว์ที่ถึงความทุกข์

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๓

ไม่มีวิธีการใดที่จะขจัดความคิดเบียดเบียน ความเห็น
แก่ตัว การทะเลาะเบาะแว้ง ความเห็นผิดของมนุษย์ ให้หมดไป
จากโลกนี้ได้ดีเท่ากับการประพฤติปฏิบัติธรรม ให้เข้าถึงความ
เหมือนกัน คือ พระรัตนตรัยภายใน การปฏิบัติธรรมเป็นภารกิจ
ที่ติดตัวเรามาข้ามภพข้ามชาติ แต่เนื่องจากทุกครั้งที่มีมนุษย์กลับ
มาเกิดใหม่ ต่างต้องมาเรียนรู้ความจริงของชีวิตกันใหม่ บางทีก็
รู้ผิดบ้างถูกบ้าง ฉะนั้นการทะเลาะเบาะแว้ง และการทำ
สงครามภายนอกยังคงมีอยู่ต่อไป หากเมื่อใดที่ทุกคนหันมาทำใจ
ให้หยุดนิ่ง ทำสงครามภายในรบกับกิเลสอาสวะในตัว เข้าถึง
แหล่งแห่งความรู้อันบริสุทธิ์ภายใน เมื่อนั้นความขัดแย้งและ
ความเห็นที่แตกต่างจะหมดสิ้นไป ความรักและปรารถนาดีต่อกัน
อย่างแท้จริงจะบังเกิดขึ้นในที่สุด

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย พุทธวงศ์ ว่า

“ทาน ท่านกล่าวว่า เป็นต้นเหตุสำคัญของความสุข
เป็นต้น ทาน ท่านกล่าวว่า เป็นที่ตั้งแห่งบันไดทั้งหลายที่ไปสู่
พระนิพพาน ทานเป็นเครื่องป้องกันของมนุษย์ เป็นเผ่าพันธุ์
เป็นเครื่องนำหน้า เป็นคติสำคัญของสัตว์ที่ถึงความทุกข์”

เมื่อเราได้โอกาสเกิดเป็นมนุษย์แล้ว ควรสั่งสมบุญให้ทาน
ในทุกโอกาส ทานคือคลังเสบียงของการเวียนว่ายตายเกิดใน

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๔

สังสารวัฏ การจะได้สมบัติมานั้น มีทางเดียว คือ ต้องเป็นผู้ให้ก่อน ด้วยการบริจาคทาน ไม่หวงแหน ต้องให้เท่านั้นจึงจะได้ ไม่ให้ก็ไม่ได้อะไร จะให้กับสัตว์เดียรัจฉานก็ดี จะให้กับมนุษย์ก็ดี หรือจะให้กับผู้ทรงศีล มีศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ กระทั่งให้กับผู้ที่ได้ฌานสมาบัติ หรือเป็นโคตรภูมบุคคล ตลอดจนเป็นพระอริยเจ้า ผู้เป็นทักขิไณยบุคคลก็ดี ถ้าให้ถูกแหล่งแห่งบุญ ถูกื่อนานาบุญ บุญนั้นจะให้ผลเกินควรเกินคาด เป็นอสงไขยอัปมาณัง

*ความเต็มได้กล่าวไว้ถึงตอนที่ท้าวลัทธิเทวราชได้เสด็จลงจากเทวโลก เพื่อมาทรมานอิลลิสเศรษฐีให้กลับตัวกลับใจใหม่ โดยได้แปลงกายเป็นอิลลิสเศรษฐีไปเข้าเฝ้าพระราชบิดา และแจ้งความจำนงว่า ขอให้พระราชบิดาสั่งให้พวกกราชบุรุษไปขนทรัพย์ของตนเข้ามาไว้ในพระคลังหลวง แต่พระราชบิดาทรงปฏิเสธ อิลลิสเศรษฐีจึงขอพระบรมราชานุญาตให้ตนบริจาคทานแก่คนยากจนได้ตามความพอใจ

เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว ท่านรีบออกเดินทางไปบ้านอิลลิสเศรษฐี พวกคนรับใช้และบริวารเห็นเศรษฐีกลับมาต่างพากันห้อมล้อม โดยไม่มีใครสังเกตเห็นว่า นี่คืออดีตเจ้าของทรัพย์ที่แท้จริง ท้าวลัทธิเทวราชบอกทุกคนในบ้านว่า “เราเป็น

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๕

คนตระหนี่มาช้านาน วันนี้เรารู้แล้วว่า การให้ทานเป็นสิ่งที่ดี ขอให้ทุกคนช่วยกันบริจาคทานเถิด”

บุตรธิดาและภรรยา รวมทั้งข้าทาสกรรมกร ได้ยินถ้อยคำอันเป็นมงคลเช่นนั้น ต่างอนุโมทนาในกุศลจิตศรัทธาของท่านเศรษฐี และบอกให้คนตักลองร้องป่าวประกาศว่า ใครอยากได้เงินทอง แก้วมณี แก้วมุกดา หรือข้าวปลาอาหาร ขอให้มารับที่บ้านของอิลลิสเศรษฐี คนยากจนทั้งหลายได้ยินข่าวแล้ว ต่างพากันถือภาชนะต่างๆ ไปยืนชุมนุมกันที่ประตูบ้าน ทำวักกะทรงให้เปิดห้องที่เต็มไปด้วยรัตนะ ๗ และให้มหาชนช่วยกันขนไปตามแต่จะขนไปได้

ชาวชนบทคนหนึ่งบอกว่า ตนไม่มีโคเทียมเกวียน ท่านเศรษฐีจำแลงจึงมอบโคคู่ให้พร้อมเกวียนคันงาม ให้ชนรัตนะ ๗ คนเต็มเกวียน จากนั้นเขาได้ขับออกไปนอกเมืองเพื่อเดินทางกลับบ้าน ขณะขับไปก็พรรณนาคุณของท่านเศรษฐีไม่ขาดปาก ฝ่ายอิลลิสเศรษฐีกำลังนั่งดื่มสุราด้วยความมึนเมา เมื่อได้ยินเสียงนั้น ก็ฉุกคิดขึ้นได้ว่า หนุ่มบ้านนอกคนนี้ เอาชื่อของเรามากล่าวอ้าง จึงรีบโผล่ออกจากพุ่มไม้ ร้องตวาดเสียงดังว่า

“เจ้าคนบ้านนอก นั่นโคของข้า รถก็ของข้า เจ้าเอามาได้อย่างไร” พลงรีบวิ่งไปจับสายตะพายของโคไว้ทันที

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๖

หนุ่มบ้านนอกลงจากรถ และตะคอกเศรษฐีว่า “เจ้าหน้า
ปีศาจ ท่านเศรษฐีให้ท่านแก่คนทั้งเมือง เจ้าย่ามากล่าวตู่เช่นนี้”
ด้วยความไม่พอใจจึงทุบตั้นคอเศรษฐีอย่างแรงราวกับสายฟ้าฟาด
จากนั้นก็ดิ้งรถมาและขับต่อไป

ท่านอิลลิสเศรษฐีตัวสั่นงันงก รีบปิดฝุ่นและวิ่งไปยึดรถ
ไว้อีก หนุ่มบ้านนอกก็ลงจากรถ ลงมือทุบตีเศรษฐีอย่างแรง จับ
คอเหวี่ยงไปมาและขับเกวียนต่อไป โดนเข้าเช่นนี้ ท่านเศรษฐี
หายเมาเป็นปลิดทิ้ง รีบกลับเข้าเมืองทันที ครั้นไปถึงหน้าบ้าน
ของตน เห็นมหาชนพากันขนทรัพย์ไป จึงตะโกนบอกให้เอา
ทรัพย์ของตนคืนมา แต่ก็ไม่มีใครสนใจแต่อย่างใด

เศรษฐีเห็นว่า มีแต่พระราชทานั้นที่จะเป็นที่พึ่งได้
จึงไปเข้าเฝ้าพระราช พลองกราบทูลความจริงทุกอย่าง พระ-
ราชาจึงรับสั่งให้เรียกท่านเศรษฐีจำแลงมา เมื่อทรงพิจารณาดู
ก็ไม่เห็นความแตกต่างของคนทั้งสอง จึงรับสั่งให้บุตรและภรรยา
มาชี้ว่า คนไหนตัวจริง คนไหนตัวปลอม ฝ่ายบุตรและภรรยา
รวมไปถึงข้าทาสบริวาร ต่างชี้ไปที่ท้าวลักกะว่า เป็นท่านอิลลิส-
เศรษฐีตัวจริง

ท่านเศรษฐียังไม่ยอมอับจน คิดได้ว่า ที่ศีรษะของตนมี
ปิ่นนารังเกียจ ซึ่งเส้นผมปิดไว้มิดชิด มีแต่ช่างกลบคนเดียว

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๗

เท่านั้นที่รู้ จึงบอกให้ช่างกลับมาชี้ตัว พระราชาตรัสถามว่า “จำอิลลิสเครษฐิได้ไหม”

ช่างกลับกราบทูลว่า “ตรวจดูศีรษะแล้วคงจำได้ พระเจ้าข้า” ท้าวสักกะได้สดับเช่นนั้น ทรงบันดาลให้เกิดปุ่มขึ้น ที่ศีรษะทันที

ช่างกลับตรวจดูศีรษะของคนทั้งสอง เห็นมีปุ่มเหมือนกัน จึงกราบทูลว่า “ข้าแต่มหाराชเจ้า คนทั้งสองหลังค่อม เดินเขยกราเล่ มีตุ่มที่ศีรษะ ข้าพระองค์ไม่อาจชี้ตัวได้ว่า คนไหนเป็น เครษฐิตัวจริง คนไหนเป็นเครษฐิตัวปลอม พระเจ้าข้า”

ท่านเครษฐิฟังแล้ว ตัวลั่นงันงก ไม่อาจตั้งสติไว้ได้ เพราะความโลภในทรัพย์ ถึงกับเป็นลมล้มฟุบต่อหน้าพระที่นั่ง ขณะนั้น ท้าวสักกะกล่าวกับพระราชาว่า “ดูก่อนมหाराช เราไม่ใช่อิลลิสะ เราเป็นท้าวสักกะ”

จากนั้น ทรงประทับยืนอยู่ในอากาศด้วยท่าทางที่สง่างาม พวกลูกๆ ช่วยกันเอาน้ำมาลูบหน้าท่านเครษฐิให้ฟื้นคืนมา และ รีบลุกขึ้นยืนไหว้ท้าวสักกเทวราช

ท้าวสักกะทรงตกเตือนเครษฐิว่า “ดูก่อนอิลลิสะ ทรัพย์นี้เป็นของเรา ไม่ใช่ของท่าน เพราะเราเป็นบิดาของท่าน ท่านเป็นบุตรของเรา เราทำบุญไว้มาก จึงได้เป็นท้าวสักกะ

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๘

แต่เธอตัดดวงค์ของเราขาดสิ้น ตั้งอยู่ในความตระหนี่ เฝ้าโรงงาน ขับไล่พวกยาจก เอาแต่สั่งสมทรัพย์บริโภคเอง เหมือนรากษสหงส ระน้ำ ถ้าเธอไม่ให้ทาน เราจะทำทรัพย์ของเธอให้อันตรธานไป จนหมด แล้วจักตีศีรษะของเธอด้วยอินทวัชรให้สิ้นชีวิตในบัดนี้”

อิลลิสเศรษฐีถูกคุกคามเอาชีวิต จึงเกิดความกลัวและ กลับได้สติ ได้ให้ปฏิญาณว่า “ตั้งแต่บัดนี้ ข้าพเจ้าจักให้ทาน”

ท้าวสักกะรับคำปฏิญาณของเศรษฐี ทรงชักนำให้ เศรษฐีดำรงในศีล และเสด็จกลับไปเทวโลกตามเดิม ตั้งแต่นั้นมา อิลลิสเศรษฐีได้เริ่มต้นชีวิตใหม่ ด้วยการทำทานอย่างเต็มที่ และหมั่นรักษาศีลให้บริสุทธิ์ ครั้นละโลกแล้ว จึงมีสุคติสวรรค์ เป็นที่ไป

เห็นไหมว่า แม้เป็นเศรษฐีแล้ว ยังต้องให้ทาน จะได้รวย ข้ามชาติ ไม่ใช่เกิดมาเสวยสมบัติอย่างเดียว ส่วนท่านที่ยัง ลำบากยากจน ต้องเริ่มให้ทานได้แล้ว จะรอให้รวยแล้วจึงทำ ทานไม่ได้หรอก ต้องทำทานไปเรื่อยๆ ถึงจะรวย งานทางโลก เราก็กู้มเททำกันไป งานบุญงานกุศลก็ทำกันไป ให้เศรษฐกิจกับ จิตใจไปด้วยกัน ลักวันหนึ่งชีวิตของเราจะเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ สมปรารถนาในทุกสิ่งที่ตั้งใจไว้

ผู้รู้กล่าวว่า ทาน เปรียบเหมือนนาวา ถ้าเราหมั่นให้

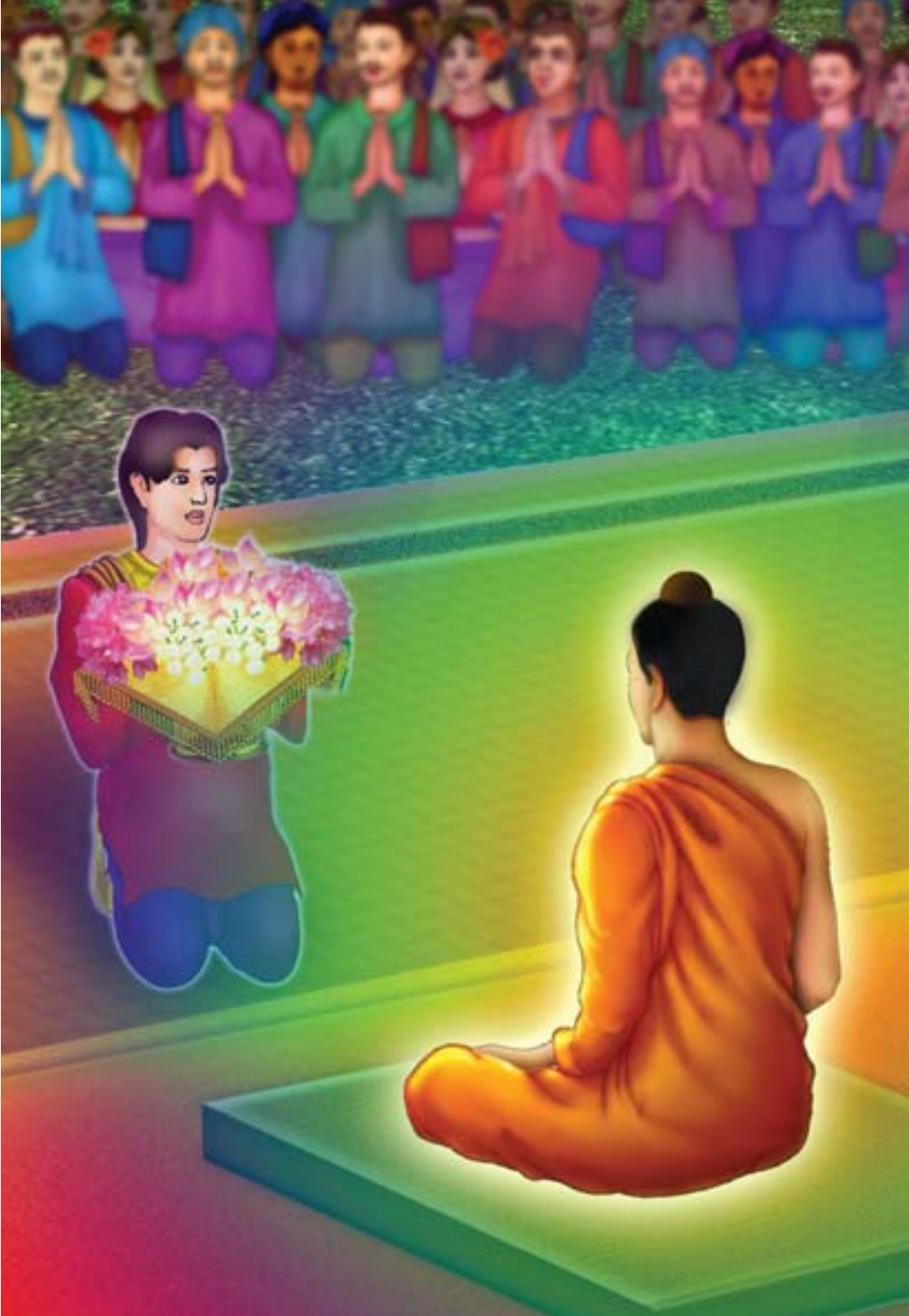

เลิกตระหนี่ตลอดไป (๒)

๓๑๕

ทานเป็นประจำ เสมือนการเตรียมนาวาลำใหญ่ ที่จะนำพาให้
เราข้ามพ้นจากทุกข์ในสังสารวัฏ เพราะชีวิตในท่ามกลาง
มหาสมุทร ไม่มีการทำมาหากินอย่างอื่น ต้องอาศัยเสบียงที่
กักตุนไว้ในเรือเท่านั้น ดังนั้นพวกเราทุกคนเป็นนักสร้างบารมี
จึงต้องสั่งสมเสบียงไว้ให้มากๆ นอกจากจะช่วยตนเองได้แล้ว
ยังต้องช่วยเหลือสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ขึ้นสู่ฝั่งนิพพานให้หมด
อีกด้วย ฉะนั้นให้ทุกคนหมั่นสร้างมหาทานบารมี ประพฤติ
ปฏิบัติธรรมให้เต็มที่เสมอ

ผลแห่งการถวาย ดอกปทุม

พระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระตรัสว่า ผู้ใดได้ถวาย
ดอกปทุมอันอุดม เป็นที่ปรารถนา เป็นที่ใครในโลกนี้แก่เรา
ผู้นั้นทำกรรมที่ทำได้ยากนัก ผู้ใดได้บูชาดอกไม้ และได้ถวาย
ข้าวชั้นดีแก่เรา เราจักพยากรณ์ผู้นั้น ท่านทั้งหลายจงฟังเรากล่าว
ผู้นั้นจักได้เสวยเทวรัชสมบัติ ๑๘ ครั้ง ดอกอวบ ดอกปทุม
และดอกมะลิซ้อน จะมีในเบื้องบนผู้นั้น ด้วยผลแห่งบุญนั้น

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๒

จุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตคือ การหลุดพ้นจากกิเลส-
อาสวะไปสู่อายตณนิพพาน โดยอาศัยกายธรรมอรหัตที่ละเอียด
อันเกิดจากการทำใจหยุดนิ่งเข้าไปให้ถึงที่สุดแห่งความบริสุทธิ์ที่
ไม่มีกิเลสเหลืออยู่ เป็นอิสระจากการบังคับบัญชาของพญามาร
การเพิ่มพูนความบริสุทธิ์ให้กับตัวเราเองทุกๆ วันนั้น เป็น
วัตถุประสงค์หลักของนักสร้างบารมี และกว่าที่เราจะเข้าถึงจุด
มุ่งหมายสูงสุดนี้ได้ ต้องอาศัยบุญบารมีที่เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ อีก
ทั้งความเพียรอันกล้า และไม่ท้อถอยในการประพฤติปฏิบัติ-
ธรรม ดังนั้นเมื่อเข้าใจวัตถุประสงค์ของชีวิตเช่นนี้แล้ว ขอให้
ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้ติดกันทุกคน

มีวาระแห่งภาษิตใน กาพุทธายิเถราปทาน ความว่า

“พระพุทธเจ้าพระนามว่าปทุมุตตระตรัสว่า ผู้ใดได้
ถวายดอกปทุมอันอุดม เป็นที่ปรารถนา เป็นที่ใครในโลกนี้
แก่เรา ผู้นั้นทำกรรมที่ทำได้ยากนัก ผู้ใดได้บูชาดอกไม้ และ
ได้ถวายข้าวชั้นดีแก่เรา เราจักพยากรณ์ผู้นั้น ท่านทั้งหลาย
จงฟังเรากล่าว ผู้นั้นจักได้เสวยเทวรัชสมบัติ ๑๘ ครั้ง ดอก-
อุบล ดอกปทุม และดอกมะลิซ้อน จะมีในเบื้องบนผู้นั้น ด้วย
ผลแห่งบุญนั้น ผู้นั้นจักสร้างหลังคาอันประกอบด้วยของหอม
อันเป็นทิพย์ไว้ในอากาศ ได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๒๕ ครั้ง

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๓

จักได้เป็นพระราชาในแผ่นดินครอบครองพสุธา ๕๐๐ ครั้ง”

บุคคลใดทำกรรมอันใดไว้ บุคคลนั้นย่อมเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น ผลแห่งบุญจะบังเกิดขึ้นอย่างพอเหมาะพอดีกับบุญที่ทำไว้ เหมือนพุทธดำรัสที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้นนั้น เป็นเรื่องราวการสร้างบารมีของพระกาฬทายีเถระ ซึ่งเป็นสหชาติกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ที่เรียกว่าสหชาติเพราะเกิดวันเดียวกัน สหชาติทั้งเจ็ดของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้แก่ ต้นโพธิพฤกษ์ มารดาของพระราหุล ขุมทรัพย์ทั้งสี่ ม้ากัณฐกะ พระอานนท์ นายฉันทะ และพระกาฬทายี

*ในอดีตพระกาฬทายีเถระได้บำเพ็ญบุญอันเป็นอุปนิสัยแห่งพระนิพพานในภพนั้นๆ ไม่เคยขาด จนกระทั่งในสมัยของพระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า ปทุมุตตระ ท่านบังเกิดในหังสวดีนคร ได้มีโอกาสฟังพระธรรมเทศนาของพระบรมศาสดา เกิดศรัทธามาก และได้เห็นพระบรมศาสดาทรงแต่งตั้งภิกษุรูปหนึ่งไว้ในตำแหน่งอันเลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย เป็นผู้ยังสกุลให้เสื่อมใส ท่านจึงตั้งความปรารถนาจะได้ตำแหน่งนั้นบ้าง

ครั้งหนึ่ง ท่านได้สร้างบุญพิเศษที่ทำให้เกิดมหาปีติไม่เสื่อมคลาย คือ วันหนึ่งพระปทุมุตตรพุทธเจ้าได้เสด็จจาริกไป

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๔

โปรดสัตว์โลก ครั้งนั้น ท่านได้เอาดอกปทุม ดอกอุบล ดอกมะลิซ้อนที่กำลังบานสวยงาม และข้าวสุกอย่างดีมาถวาย พระพุทธรองค์ พระพุทธรองค์ทรงรับด้วยหวังจะอนุเคราะห์ท่าน จึงตรัสอนุโมทนา และพยากรณ์ว่า

“ด้วยผลแห่งบุญที่ท่านได้ทำกับเรา เธอจักมีหลังคา อันประกอบด้วยของหอมอันเป็นทิพย์ จักได้เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ๒๕ ครั้ง จักได้เป็นพระราชาในแผ่นดินครอบครองพลสุธา ๕๐๐ ครั้ง และในกัปที่แสน พระศาสดาพระนามว่า โคดม จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก มาณพผู้มีความปรารถนาที่ตั้งไว้ดีแล้วนี้ จะถูกบุญเก่า ตักเตือน จักเป็นบุตรผู้มีชื่อเสียง ทำความเพลิดเพลินแก่เจ้า- ศากยะทั้งหลาย ภายหลังจะออกบวช จักกำหนดรู้อาสวะทั้งปวง ไม่มีอาสวะ ได้เข้าถึงพระนิพพาน มีนามว่า อุทายี”

เมื่อได้ฟังคำพยากรณ์เช่นนั้น ท่านยังเกิดมหาปีติ และเชื่อมั่นในผลบุญที่ท่านได้ทำไปแล้ว จึงตั้งใจบำเพ็ญกุศลจนตลอดชีวิต ครั้นละโลก ท่านได้ท่องเที่ยวเฉพาะในเทวโลกและ มนุษยโลกเท่านั้น มาภพชาตินี้ ท่านเกิดในตระกูลอำมาตย์ใน กรุงกบิลพัสดุ์ และเกิดวันเดียวกับพระบรมโพธิสัตว์ หม่อมญาติ ตั้งชื่อให้ว่า อุทายี เพราะทำให้เมืองเกิดความเบิกบานใจ แต่เรา จะรู้จักท่านในนาม กาฬุทายี เพราะว่ามีผิวดำ ท่านเป็นสหาย ของพระบรมโพธิสัตว์ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเจริญวัย

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๕

เมื่อพระโพธิสัตว์เสด็จออกมหาภิเนษกรรมแล้ว บรรลุพระ-
สัมโพธิญาณแล้ว และกำลังเสด็จประกาศพระสัทธรรมอยู่ที่
กรุงราชคฤห์ พระราชบิดา คือพระเจ้าสุทโธทนะทรงสดับข่าว
จึงส่งคณะอำมาตย์ไปหลายคณะเพื่อนิมนต์พระบรมศาสดา แต่
ทุกๆ คนที่ไปล้วนได้บรรลุธรรมและไม่มีผู้ใดกลับมาแจ้งข่าว
ทำให้พระราชบิดาว่า เราส่งคนไปมากมาย แต่ไม่ได้ฟังข่าวคราว
ลูกของเราเลย ส่วนอุททายเป็นเพื่อนกับลูกเรา มีความรักเรา
เห็นทีเราต้องส่งอุททาขึ้นไป พระองค์รับสั่งให้เรียกท่านมาเข้าเฝ้า
พลาตรัสว่า “พ่อจงนำบุรุษ ๑,๐๐๐ คนเป็นบริวารไปยัง
กรุงราชคฤห์ และนำลูกของเรากลับมาให้ได้” กาฬุทายีทูลว่า
“ถ้าหม่อมฉันได้บวชหม่อมฉันก็จักทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าให้เสด็จ
มาที่นี่”

เมื่อได้รับอนุญาต กาฬุทายีรีบไปยังกรุงราชคฤห์ ท่าน
ไปยื่นฟังธรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า และหลังจากฟังธรรม
ก็ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์พร้อมบริวารทั้งหมด จากนั้นจึงทูล
ขอบวช พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ประทานการบวชให้ด้วยเอหิภิกขุ-
อุปสัมปทา เมื่อบวชแล้ว ท่านก็รอคอยเวลาที่จะกราบทูลให้
เสด็จกลับยังเมืองกบิลพัสดุ์ จนกระทั่งใกล้ฤดูฝน ท่านได้
พรรณนาถึงการเสด็จกลับสู่พระนครแห่งตระกูลว่า

“ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ บัดนี้หมู่ไม้ทั้งหลายมีดอกและ

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๖

ใบสีแดงดังถ่านเพลิง ได้ออกผลพลัดใบเก๋าร่วงหล่นไป หมู่มิเหล่านั้่งามรุ่งเรืองดังถ่านเพลิง ข้าแต่พระองค์ผู้มีความเพียรใหญ่ เวลานี้เป็นเวลาที่เหมาะสมครุฑเคราะห้หมู่พระญาติ ข้าแต่พระองค์ผู้แก้ล้่วล้า หมู่มิทั้งหลายมิดอกบานสะพรั่งนำรึ้นรมย์ใจ ส่งกลิ่นหอมฟุ้งตลบไปทั่วทิศ ต่างผลัดใบเก๋า ผลิดอกออกผล เวลานี้เป็นเวลาอันควรที่จะไปโปรดพระญาติ ขอเชิญพระผู้พิชิตมารเสด็จไปยังกรุงกบิลพัสดุ์เถิด

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ชาวนาไถนาด้วยหวังผล หวานพีชด้วยหวังผล พ่อค้าผู้เที่ยวหาทรัพย์ ย่อมไปสู่สมุทรด้วยหวังทรัพย์ สำหรับข้าพระองค์หวังผลอันใด ขอความหวังผลอันนั้นจงสำเร็จแก่ข้าพระองค์เถิด ชาวนาหวานพีชบ่อยๆ ฝนตกบ่อยๆ ชาวนาไถนาบ่อยๆ แว่นแคว้นสมบูรณด้วยธัญญาหารบ่อยๆ พวกราชกเทียชวบ่อยๆ ผู้เป็นทนายดีให้ทนายบ่อยๆ ครั้นให้บ่อยๆ แล้ว ย่อมเข้าถึงสวรค์บ่อยๆ บุรุษผู้มีความเพียรมีปัญญากว้างขวาง เกิดในตระกูลใด ย่อมยังตระกูลนั้นให้บริสุทธิ์สะอาดตลอด ๗ ชั่วคน พระองค์ผู้เป็นเทพเจ้าประเสริฐกว่าทวยเทพทั้งหลาย ย่อมทำให้สกุลบริสุทธิ์ได้ เพราะพระองค์เกิดแล้วโดยอริยชาติเป็นนักปราชญ์ ขอพระองค์โปรดรับนิมนต์ไปโปรดหมู่พระญาติด้วยเถิด”

พระศาสดาฟังพระกาสุทหายิเถรเจ้าแล้ว ทรงรับอาราธนา

ผลแห่งการถวายดอกปทุม

๓๒๓

และได้เสด็จกลับไปโปรดหมู่พระญาติที่กรุงกบิลพัสดุ์ ยังพระญาติทั้งหลายให้ดื่มด่ำในรสพระธรรม เกิดศรัทธาในพระศาสนา สมเด็จพระบิดาก็ได้บรรลुพระอรหันต์ แสงแห่งธรรมได้เฝ้ามอบทั่วกรุงกบิลพัสดุ์ เพราะวาทีของพระเถระกาฬุทายี ผู้ที่สามารถอาราธนานิมนต์พระศาสดา มหาชนต่างยินดีปรีดาในพระเถระยิ่งนักท่านเป็นประจักษ์การทูตชั้นเยี่ยมที่กราบทูลเชิญได้สำเร็จ และทั้งหมดก็เป็นไปตามพุทธพยากรณ์ของพระปทุมุตตรพุทธเจ้า ด้วยอานุภาพแห่งบุญที่พระเถระได้สร้างไว้ดีแล้วในอดีต

เราจะเห็นว่า บุญเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในชีวิตของเรา บุญจะปรุงแต่งทุกสิ่งให้พอเหมาะพอดีกับเรา ไม่ว่าจะเป็นความคิด คำพูด หรือการกระทำให้เหมาะสมกับบุคคล กระทั่งทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งที่เราปรารถนา ผลแห่งบุญนี้ยิ่งยิ่งใหญ่ไม่มีประมาณ จะทับทมิ้นเกินควรเกินคาด ยิ่งถ้าได้ทำบุญกับเนื้อนาบุญแล้ว ยิ่งมีอานิสงส์ใหญ่เป็นอสงไขยอัปมาณัง ดังนั้นเราควรจะสั่งสมบุญทุกวัน ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน ให้ลมหายใจของเราเป็นลมหายใจแห่งการสร้างบารมี ลักวันหนึ่งเมื่อบารมีเต็มเปี่ยม เราจะเป็นผู้สมปรารถนาในทุกสิ่ง

มหาทานคือ

เสบียงสู่ความหลุดพ้น

โลกถูกขราและมรณะเผาแล้ว

บุคคลพึงนำออกเสียด้วยการให้ทาน

ทานที่ให้แล้วจะน้อยก็ตาม มากก็ตาม

ชื่อว่า เป็นอันนำออกดีแล้ว

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

๓๓๐

การเดินทางไกลในสังสารวัฏ เพื่อไปให้ถึงจุดหมายปลายทาง คืออายตตนิพพาน อันเป็นแดนเกษมจากกิเลสเครื่องร้อยรัดทั้งหลาย เราจะต้องสร้างบารมีกันอย่างเต็มที่ หลอมใจของนักสร้างบารมีทุกดวงให้เป็นดวงเดียว ต้องเป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน รักสามัคคีกันแน่นแฟ้นยิ่งกว่าพี่น้องร่วมอุทร การสร้างบารมีอย่างนี้จึงจะมีประสิทธิภาพ ก้าวไปข้างหน้าพร้อมๆ กัน อีกทั้งหมั่นทำความบริสุทธิ์ภายในให้เกิดขึ้นควบคู่ไปกับการสร้างบารมี หากทำได้อย่างนี้ เราย่อมจะประสบความสำเร็จในทุกๆ ขั้นตอนของชีวิต

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏอยู่ใน อาทิตตชาดก ความว่า

“เอวมาทิปิโต โลโก ชราย มรณณ จ

นีหเรถว ทาเนน ทินนํ โหติ สุนิภตํ

โลกถูกชราและมรณะเผาแล้ว บุคคลพึงนำออกเสียด้วยการให้ทาน ทานที่ให้แล้วจะน้อยก็ตาม มากก็ตาม ชื่อว่าเป็นอันนำออกดีแล้ว”

ชีวิตของมนุษย์ทุกคนต่างถูกความแก่ ความเจ็บและความตายเผาผลาญเป็นนิรันดร์ ทรัพย์สมบัติภายนอกเป็นเพียงแค่ทรัพย์หยาบ ไม่อาจนำติดตัวไปในภพชาติหน้าได้ บัณฑิตนักปราชญ์ผู้มีปัญญาทั้งหลายจึงสรรเสริญการให้ทาน เพราะ

มหาทานคือเสบียงสู่ความหลุดพ้น

๓๓๑

ท่านเหล่านั้นตระหนักดีว่า การที่จะนำทรัพย์ติดตัวไปในภพชาติ
เบื้องหน้านั้น จะต้องเปลี่ยนทรัพย์หยาบให้เป็นทรัพย์ละเอียด
ด้วยการให้ทาน เพราะ “การให้” เป็นทานบารมีข้อแรกที่จะ
ทำให้เราสร้างบารมีอื่นอย่างสะดวกสบายอย่างง่ายดายได้
ยิ่งๆ ขึ้นไป

ครั้งหนึ่ง พระภิกษุพากันนั่งสนทนาถึงการถวายอภิส-
ทานของพระเจ้าปเสนทิโกศลว่า “ดูก่อนท่านผู้มีอายุทั้งหลาย
พระเจ้าปเสนทิโกศลนี้ช่างเป็นผู้ที่ฉลาดในการให้ทานยิ่งนัก
ทั้งยังฉลาดในการเลือกเนื่อนาบุญได้ถวายทานนี้แด่พระอริยสงฆ์
โดยมีพระพุทธเจ้าเป็นประมุข” ครั้นพระบรมศาสดาทรงได้ยิน
คำของภิกษุเหล่านั้น จึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย การที่
พระราชาทรงเลือกเนื่อนาบุญ แล้วถวายทานในบัดนี้ยังไม่
อัศจรรย์เท่าใดนัก แต่บัณฑิตในกาลก่อน แม้ไว้ในพระนครจะ
ขาดเนื่อนาบุญ ก็ยังแสวงหาและได้ถวายมหาทาน” ทรงนำ
อดีตมาตรัสเล่าว่า

*เมื่อพระโพธิสัตว์เจ้าเกิดเป็นพระราชานามว่า
พระเจ้าเกรวมหาราช ทรงครองราชย์ที่เกรวนคร ในสิริรัฐ
ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่บำเพ็ญทศพิธราชธรรม สงเคราะห์

มหาทานคือเสบียงสู่ความหลุดพ้น

๓๓๒

มหาชนด้วยสังคหวัตถุ ๔ ดำรงอยู่ในฐานะแห่งบิดาของพระนคร จึงเป็นที่รักและเคารพของพลนิกรทุกหมู่เหล่า พระราชาทรงมีพระมเหสีพระองค์หนึ่ง พระนามว่า **สมุททวิชยา** เป็นสตรีที่เป็นบัณฑิตสมบูรณ์ด้วยความรู้ทุกอย่าง วันหนึ่งพระเจ้าเอกรวมหาราชทอดพระเนตรโรงทานของพระองค์ ทรงดำริว่า ปฏิภาณของผู้รับทานของเรานี้ ล้วนเป็นผู้ทูล บริโภคทานแล้วไม่ทำให้จิตใจของทายกยินดีเลย ทำอย่างไรหนอเราจึงจะได้เนื่อนาบุญ เราปรารถนาจะถวายทานกับพระปัจเจกพุทธเจ้า” พระองค์ได้ตรัสเล่าแก่พระเทวี

พระเทวีตรัสตอบว่า “ขอเสด็จพื่อยาทรงวิตกไปเลย พระองค์ควรจะถวายดอกไม้มนต์พระปัจเจกพุทธเจ้า ด้วยเดชะบุญที่เกิดจากทาน กำลังศีลและความสัตย์ของพวกเราทั้งหลาย หม่อมฉันมั่นใจว่าจะสำเร็จ” พระราชารับสั่งว่า “ดีแล้วน้องหญิง” ทรงมีพระบรมราชโองการรับสั่งให้ชาวเมืองทั้งหมดรักษาศีล ส่วนพระองค์เองอธิษฐานองค์แห่งอุโบสถศีล บำเพ็ญทาน และให้ราชบุรุษถือกระบะเข้าทองคำที่เต็มด้วยดอกมะลิ พระองค์เสด็จลงจากปราสาทประทับที่พระลานหลวง ทรงกราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ที่พื้นดิน ผินพระพักตร์ไปทางทิศปราจีนถวายนมัสการพลาญประกาศว่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

๓๓๓

“ข้าพเจ้าขอหมั้นการพระอรหันต์ทั้งหลายในทศนี้ หาก
คุณงามความดีของข้าพเจ้ามีอยู่ไซ้ร้ ขอท่านทั้งหลายโปรด
อนุเคราะห์เสด็จมาเป็นเนื่อนาบุญด้วยการมารับรักษาหารด้วย
เถิด” ทรงช้ดดอกมะลิไป ๗ กำมือ วันรุ่งขึ้น เมื่อไม่มีพระ-
ปัจเจกพุทธเจ้ามา พระองค์ทรงนมัสการทางทิศทักษิณ วันที่ ๓
ทิศปัจฉิม ทั้งสองวันไม่มีพระปัจเจกพุทธเจ้ามาเลย เพราะไม่มี
พระปัจเจกพุทธเจ้าอยู่ในทิศนั้น ในวันที่ ๔ ทรงนมัสการทิศอุดร
ทรงช้ดดอกมะลิไป ๗ กำมือ และอธิษฐานว่า “ขอพระปัจเจก-
พุทธเจ้าที่อยู่ในป่าหิมพานต์ โปรดเสด็จมาสงเคราะห์พวก
ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเถิด”

ทันทีที่พระราชช้ดดอกมะลิไป ก็บังเกิดเหตุอัศจรรย์
ด้วยผลแห่งบุญที่พระราชได้ทำไว้ดีแล้ว ดอกมะลิได้ลอยไป
ตกลงเหนือพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้ง ๕๐๐ องค์ พระปัจเจกพุทธเจ้า
เหล่านั้นตรวจดูด้วยญาณ ก็รู้ความประสงค์ของพระราช
ที่ประชุมสงฆ์จึงมีมติให้พระปัจเจกพุทธเจ้า ๗ พระองค์ไปเป็น
เนื่อนาบุญให้กับพระราช พระปัจเจกพุทธเจ้าเหล่านั้นได้เหาะ
มาลงที่หน้าประตูพระราชวังในทันที

พระเจ้าเอกรวมหาราชทอดพระเนตรเห็นพระปัจเจก-
พุทธเจ้า ทรงโสมนัสยิ่งนัก ได้อาราธนาให้ขึ้นสู่ปราสาท ทรง

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

๓๓๔

กระทำสักการะใหญ่แล้วถวายทาน อีกทั้งได้ทูลอาราธนาให้มา
ฉันในวันต่อๆ ไปจนครบ ๗ วัน วันสุดท้ายทรงจัดเตรียมบริขาร
ทุกอย่าง ตกแต่งตั้งเตียงและตั้งที่ทำด้วยแก้ว ๗ ประการ ทรง
วางเครื่องสมณบริโภคไว้ตรงหน้า และเปล่งวาจาถวายว่า
“พระคุณเจ้าผู้เจริญ โยมขอถวายเครื่องสมณบริขารเหล่านี้
แต่พระคุณเจ้าทุกๆ พระองค์” หลังจากพระปัจเจกพุทธเจ้า
ฉันภัตตาหารแล้ว ผู้เป็นประธานสงฆ์ได้ตรัสอนุโมทนาว่า

“เมื่อเรื่อนถูกไฟไหม้ บุคคลผู้เป็นเจ้าของขณสิ่งของใด
ออกไปได้ สิ่งของนั้นย่อมเป็นประโยชน์แก่เจ้าของ แต่ของที่ถูก
ไฟไหม้ย่อมไม่เป็นประโยชน์แก่เขา โลกกำลังถูกชราและมรณะ
เผาอยู่อย่างนี้ บุคคลควรจะนำออกด้วยการให้ทาน ทานที่ให้
ไม่ว่ามากหรือน้อย ย่อมชื่อว่า นำออกดีแล้ว” ครั้นพระสังฆเถระ
อนุโมทนาเช่นนี้แล้ว ได้ให้โอวาทพระราชาว่า “ขอพระองค์ทรง
เป็นผู้ไม่ประมาทเถิด” จากนั้นก็เหาะขึ้นสู่อากาศ ทำช่อฟ้าให้
แยกเป็นสองส่วน และกลับไปทีเจ็อมเขานันทมูลกะในทันที
แม้บริขารที่พระราชาถวายพระสังฆเถระก็ลอยตามไปพร้อม
พระเถระนั่นเอง สรรพางค์กายทั้งสิ้นของพระราชาและพระเทวี
ต่างเต็มตื่นไปด้วยมหาปีติอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน

ส่วนพระปัจเจกพุทธเจ้าที่เหลือนต่างทยอยกล่าว

มหาทานคือเสบียงสู่ความหลุดพ้น

๓๓๕

อนโมทนาคาถาว่า “คนใดที่ให้ทานแก่ผู้มีธรรมอันได้แล้ว ผู้บรรลุธรรมด้วยความเพียรและความหมั่น ผู้นั้นจะล่วงเลยนรกของพญายม เข้าสู่ทิพยสถาน”

องค์ต่อมากล่าวว่า “ท่านผู้รู้กล่าวการให้ทานและการรับว่า มีสภาพเสมอกัน นักรบแม้มีน้อยก็ชนะคนหมู่มากได้ เจตนาเครื่องบริจาศก็เหมือนกัน แม้น้อยก็ชนะหมู่มากได้ บุคคลเชื่อกรรมและผลของกรรมแล้วให้ทาน เขาย่อมเป็นสุขในโลกหน้า

องค์ต่อมากล่าวว่า “การเลือกทักษิณาทานและทักษิณียบุคคล พระสุคตทั้งหลายสรรเสริญ ทานที่ถวายแด่พระพุทธรเจ้า เป็นต้น มีผลมาก เหมือนพืชที่หวานลงในนาดี”

องค์ที่ ๔ กล่าวว่า “บัณฑิตทั้งหลายย่อมสรรเสริญผู้ที่กลัวบาป ย่อมไม่สรรเสริญผู้ที่กล้ากระทำความบาป เพราะว่า ลัตบุรุษทั้งหลายย่อมไม่ทำความบาปเลย”

องค์ที่ ๕ กล่าวว่า “บุคคลย่อมเกิดในตระกูลกษัตริย์ เพราะพรหมจรรย์อย่างต่ำ เกิดในเทวโลกเพราะพรหมจรรย์อย่างกลาง และบริสุทธิดีเพราะพรหมจรรย์อย่างสูง”

องค์สุดท้ายกล่าวธรรมประเสริฐกว่าการให้ทาน คือ ท่าน

มหาวิทยาลัยเสียบึงสุพรรณ

๓๓๖

สอนให้มองลึกไปอีกว่า ทาน แม้ผู้รู้จะสรรเสริญอยู่ก็จริง แต่อย่าลืมนะว่า บทแห่งธรรมประเสริฐยิ่งกว่าการให้ทานอีก ลัทธิบูชทั้งหลาย เจริญสมถวิปัสสนาแล้ว ย่อมได้บรรลुพระนิพพาน หลังจากกล่าวสอนแล้ว ทั้ง ๗ พระองค์ได้กลับที่อยู่ของตน พระราชาพร้อมด้วยพระมเหสีได้เป็นผู้ที่ไม่ประมาท ดำรงอยู่ในโอวาทของพระปัจเจกพุทธเจ้า ได้ให้ทาน รักษาศีล และปฏิบัติธรรมจนตลอดพระชนมายุ ละโลกไปก็เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

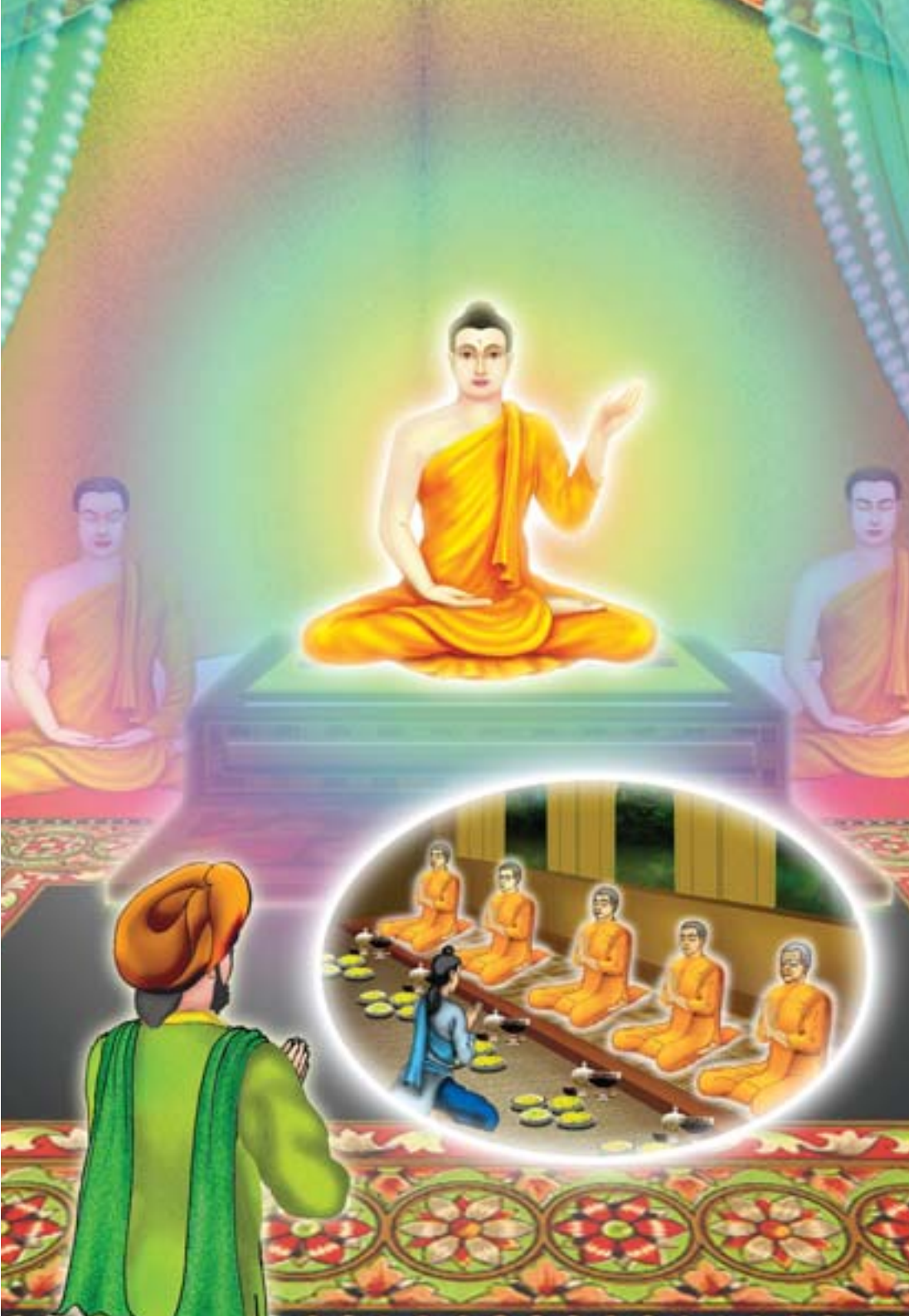
เราจะเห็นว่า ทานนั้นเป็นเสียบึงบุญที่จะติดตามตัวเราไปทุกหนทุกแห่ง ผู้ที่ปรารถนาจะสั่งสมเสียบึงในการข้ามวัฏสงสารอันยาวไกล ต้องหมั่นให้ทานอย่างสม่ำเสมอให้อย่างต่อเนื่อง ทำตามโอวาทของพระบรมศาสดา หรือโอวาทที่พระปัจเจกพุทธเจ้าทรงประทานแก่พระโพธิสัตว์ ควบคู่ไปกับการเจริญสมาธิภาวนา หากทุกท่านทำได้อย่างนี้ ชีวิตย่อมจะสมบูรณ์พร้อมทุกอย่าง ไม่มีอุปสรรคใดๆ อย่างแน่นอน

สั่ง ท าน ป ระ เ ส ริ ฐ
ก ว ่า ป า ฐ ี ปุ ติ ค ลิ ก ท าน

เมื่อมนุษย์ทั้งหลายผู้มีชีวิตปรารถนาบุญ
บูชาอยู่ กระทำบุญมีอุปเป็นผล
ทานที่ให้แล้วในสงฆ์มีผลมาก

สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิปุคคสิกทาน

๓๓๕

การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยความ
เร้าร้อน เร่งรีบ แข่งขันกัน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี
ศิลปะในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข อารมณ์สบายเป็นศิลปะ
ชั้นสูงในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข เป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา
และยังเป็นสิ่งที่สามารถทำให้เกิดขึ้นได้ง่ายๆอย่างที่เราคาดไม่ถึง
เพียงแค่เราทำใจหยุดนิ่งเฉยๆ อย่างสบายๆ ไว้ที่ศูนย์กลางกาย
ภายในตัวเรา ทำไปเรื่อยๆ ด้วยความพอใจ รักษาอารมณ์นี้
อย่างต่อเนื่อง โดยไม่ต้องคิดอะไรทั้งสิ้น ไม่ช้าเราจะเข้าถึง
อารมณ์สบายอย่างแท้จริงอันจะนำมาซึ่งความสุขที่แท้จริงภายใน
อารมณ์ดี อารมณ์เดียว อารมณ์สบาย จะทำให้พบกับความสุขที่
สมบูรณ์ กระทั่งได้เข้าถึงพระธรรมภายในที่สุด

พระลัมมะสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ยชมานสูตร ว่า

“ยชมานานํ มนุสสานํ ปุณฺณเปกฺขาน ปาณินํ
กโรตํ โอปธิกํ ปุณฺณํ สงฺฆเ ทินฺนํ มหปฺพลํ

เมื่อมนุษย์ทั้งหลายผู้มีชีวิตปรารถนาบุญ บูชาอยู่
กระทำบุญมีอุปธิเป็นผล ทานที่ให้แล้วในสงฆ์มีผลมาก”

พวกเราทั้งหลายเป็นผู้มีบุญลาภอันประเสริฐ เพราะเกิด
มาในช่วงที่พระพุทธศาสนากำลังเจริญรุ่งเรือง มีการขยาย
ความรู้เรื่องกฎแห่งกรรมได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นปฏิรูปเทส

สำนักงานประเสริฐกว่าปาฏิพัคคสิกทาน

๓๔๐

คือได้อาวาสเป็นที่สบาย บ้านเมืองปราศจากศึกสงคราม ภัยร้ายแรงต่างๆ ก็ไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก ข้าวปลาอาหารก็อุดมสมบูรณ์ไม่ลำบากในการแสวงหา ผู้คนในประเทศก็ยังมีศีลมีธรรมกันอยู่มาก แต่ดูเหมือนเวลาที่พวกเราติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพบแต่การนำเสนอเรื่องร้อนๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองไทยเป็นประจำทำให้เกิดอาการวิตกกังวล หวาดระแวงภัยจนเกินเหตุ

อันที่จริงแล้ว เรื่องราวดีๆ และคนดีๆ ในประเทศของเรามีมากมาย เพียงแต่ไม่ได้นำมาเสนอให้เป็นข่าวทั้งที่ข่าวดีๆ และคนดีๆ ควรให้ความสนใจมากกว่า เพื่อใจของผู้รับข่าวสารจะได้เยือกเย็นและสูงขึ้น หากฟังเรื่องรุ่มร้อนก็ร้อนใจ ฟังเรื่องดีๆ ก็สดชื่นเบิกบานสบายใจ เช่นมีกลุ่มคนที่รักเพื่อนร่วมโลก ได้รวมตัวกันทำพิธีเทเหล้าเผาบุหรี และตัดสินใจหักดิบ เลิกดื่ม เลิกขายสุรายาเสพติดอย่างเด็ดขาด มีหลายท่านเลิกสูบบุหรีตลอดชีวิต หลวงพ่อฟังแล้วก็ปิติเบิกบานใจตามไปด้วย ที่ผู้กล้าเหล่านี้เป็นวีรบุรุษวีรสตรีที่แท้จริง

กิจกรรมเหล่านี้ได้จัดขึ้นทั่วประเทศแล้ว เพียงแต่ไม่ได้นำมาเสนอให้เป็นข่าวเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นบุคคลในประเทศยังถือว่ามิบุคคลเป็นที่สบาย โดยเฉพาะเราได้เกิดมาในบุญเขตคือมีพระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้าให้เราสามารถ

สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิปุคคสิกทาน

๓๔๑

ทำบุญกุศลได้อย่างเต็มที่ เพราะบ้านเมืองปราศจากศึกสงคราม ร้ายแรง จะไปวัดฟังธรรมก็สะดวกสบาย ขึ้นอยู่กับเราจะอาศัย ความเป็นผู้มีโชคนี้ แสวงหาบุญให้กับตนเองหรือไม่เท่านั้น

เกี่ยวกับการทำบุญของชาวพุทธในปัจจุบันนี้ หลวงพ่อ สังเกตเห็นหลายท่านเที่ยวแสวงหาสถานที่ทำบุญกับพระสงฆ์ ตามวัดต่างๆ โดยตั้งใจว่า จะไปทำบุญกับพระสุปฏิปันโน คือ ผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ เมื่อได้ยินข่าวว่า มีพระอริยเจ้าที่ไหนก็ ดั้นด้นข้ามน้ำข้ามทะเล ข้ามวันข้ามคืนเพื่อจะได้ไปทำบุญกับท่าน เพราะอยากได้บุญมากๆ หลวงพ่อก็ขออนุโมทนาในกุศลเจตนา อันนี้ด้วย แต่อยากขอแนะนำเกี่ยวกับการทำบุญเพิ่มเติมว่า เราควรเปิดใจให้กว้างเหมือนแม่น้ำ ที่พร้อมจะให้สรรพสัตว์ น้อยใหญ่ มาอาบตีมนินได้ตลอดเวลา ไม่ควรจำเพาะเจาะจงภิกษุ รูปใดรูปหนึ่ง การถวายทานแต่ละครั้ง ควรตั้งกัลยาณจิตให้เป็น สังฆทาน ถวายให้เป็นของกลางแก่สงฆ์ อย่างนี้ได้บุญมากกว่า เพราะเราไม่รู้ว่าเป็นพระอรหันต์ รูปไหนเป็นพระอริยเจ้า เรื่องนี้เป็นเรื่องที่รู้ได้ยาก

*เหมือนเรื่องที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาลพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสถามทวารุ๊กมิกคฤหบดีว่า “ดูก่อนคฤหบดี ท่านยังทำทาน

สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิปุคคสิกทาน

๓๔๒

กับภิกษุสงฆ์อยู่หรือไม่”

คฤหบดีทูลตอบว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ยังให้ท่านอยู่เป็นประจำ และในการให้ท่านนั้น ข้าพระองค์ให้เฉพาะในภิกษุผู้เป็นอรหันต์ หรือผู้บรรลอรหัตตมรรค ผู้ถือการอยู่ป่าเป็นวัตร ผู้ถือการเที่ยววิณทนาตเป็นวัตร ผู้ถือการนั่งห่มผ้าบังสกุลเป็นวัตร ไม่ได้ให้กับภิกษุสงฆ์ทั่วไป”

พระพุทธองค์ทรงมีพุทธประสงค์จะทำความเห็นของท่านบдит่านนี้ให้ตรง จึงตรัสสอนว่า “ดูก่อนคฤหบดี ท่านยังเป็นคฤหัสถ์ บริโภคคาม อยู่ครองเรือน นอนเบียดเสียดบุตรยังตัดทรงดอกไม้ ของหอมและเครื่องลูบไล้ ยินดีทองและเงินอยู่ เป็นเรื่องที่รู้ได้ยาก ว่าภิกษุเหล่านี้เป็นพระอรหันต์ หรือเป็นผู้บรรลอรหัตตมรรค ท่านไม่ควรให้ท่านจำเพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เพราะท่านนั้นจะกลายเป็นปาฏิปุคคสิกทาน ซึ่งมีอาณิสสน้อยกว่าการถวายเป็นสังฆทาน

ดูก่อนคฤหบดี ถ้าแม้ภิกษุผู้ถือธุดงค์อยู่ป่าเป็นวัตร ถือผ้าบังสกุลเป็นวัตร หรือวิณทนาตเลียงชีพเป็นวัตร ยังเป็นผู้ฟุ้งซ่าน ถือตัวจัด พุดพล่าม มีสติเลอะเลือน ไม่มีสัมปชัญญะ มีใจไม่ตั้งมั่น มีจิตพลุ่งพล่าน ไม่สำรวมอินทริย์ เมื่อเป็นอย่างนี้ ภิกษุรูปนั้นก็สมควรถูกตำหนิตไ้เตียน แม้เทวดาก็ไม่สรรเสริญ

สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิบุคคลิกทาน

๓๔๓

ถ้าภิกษุผู้อยู่ป่าเป็นวัตร เป็นผู้ไม่ฟังชาน ไม่ถือตัว ไม่พูดพาลาม มีสติตั้งมั่น มีสัมปชัญญะ มีใจตั้งมั่น มีจิตมีอารมณ์เป็นหนึ่ง สำรวมอินทรีย์ เมื่อเป็นอย่างนี้ ภิกษุนั้นพึงได้รับสรรเสริญทั้งจากมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

ถ้าภิกษุผู้อยู่ใกล้บ้าน เป็นผู้ฟังชาน ไม่ตั้งใจประพฤติพรหมจรรย์ ก็ต้องถูกตำหนิเหมือนกัน ส่วนภิกษุใดแม้จะพำนักอยู่ที่วัดใกล้บ้าน ไม่ได้เป็นผู้บิณฑบาตเป็นวัตร ไม่ได้สมาทานอุตงควัตร ไม่ได้ถือผ้าบังสุกุลเป็นวัตร แต่เป็นผู้ไม่ฟังชาน สำรวมอินทรีย์ มีกาย วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์ ก็สมควรได้รับการสรรเสริญ ภิกษุรูปนั้นเป็นทักษิโณยบุคคลอันเยี่ยม”

เมื่อทรงอธิบายให้เข้าใจเช่นนี้แล้ว ทรงตอกย้ำเพิ่มเติมว่า “ดูก่อนคฤหบดี เชิญท่านทำบุญเป็นสังฆทานเถิด เมื่อท่านให้สังฆทาน จิตจักเลื่อมใส ผู้ใดมีจิตเลื่อมใส เมื่อตายไป จักเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์” ครั้นได้ฟังคำแนะนำจากพระพุทธเจ้าแล้ว ทารุกัมมิกคฤหบดีก็ทำตามพุทธโอวาททุกอย่าง ครั้นละโลกก็ได้ไปเสวยสุขในสวรรค์

เราจะเห็นว่า การที่จะถวายทานจำเพาะเจาะจงพระอริยเจ้า เจาะจงภิกษุผู้อยู่ป่าหรืออยู่ในถิ่นทุรกันดารที่ไกลๆ จึงเป็นความคิดที่ยังไม่ค่อยจะถูกต้องนัก เพราะถือว่าเป็นปาฏิ-

สังฆทานประเสริฐกว่าปาฏิปุคคสิกทาน

๓๔๔

ปุคคสิกทาน แม้จะมีเจตนาดีคืออยากได้บุญมากๆ แต่ถ้อยว่ายังไม่ถูกหลักวิชา ส่วนในขณะที่เราให้ทานโดยไม่จำเพาะเจาะจงนั้น โชคดีว่าได้ทำบุญถูกเนื่อนาบุญคือทำกับผู้ได้เข้าถึงไตรสรณคมน์ ก็ถือว่า เป็นบุญลาภของตัวเรา ดังนั้นอย่ามัวดันดันหาพระอรหันต์หรือพระสุปฏิปันโนให้เสียเวลาเลย บางคนหาทั้งชาติก็ไม่เจอ เพราะปุถุชนไม่สามารถรู้วาระจิตของพระอริยเจ้าได้ มีแต่ผู้รู้กับผู้รู้เท่านั้น ที่รู้ว่าบุคคลใดเป็นพระอรหันต์ หรือเป็นพระแท้ทั้งภายนอกและภายใน เอาเป็นว่า พระสงฆ์วัดไหนก็ได้ จะอยู่ป่าเป็นวัตร จะพำนักอยู่ในเมือง หรือตามต่างจังหวัด อยู่วัดหลวงหรือวัดราษฎร์ ก็สามารถเป็นเนื่อนาบุญให้กับเราได้หมด ขอเพียงเราตั้งใจให้เป็นกลาง ถวายในสงฆ์ทั้งหลาย

พระพุทธองค์จึงตรัสบอกท่านพระอานนทว่า “ดูก่อนอานนท เราไม่กล่าวว่า ปาฏิปุคคสิกทานมีผลมากกว่าสังฆทาน ด้วยปริยายอะไรๆ เลย สังฆทานเป็นประมุขของผู้หวังบุญ สงฆ์โฆ เว ยชต์ มุขิ พระสงฆ์นั้นแล เป็นประมุขของทายกผู้บูชาอยู่ และพระสงฆ์เป็นเนื่อนาบุญของชาวโลกไม่มีเนื่อนาบุญอื่นยิ่งกว่า” ดังนั้นเมื่อเราเข้าใจหลักการทำบุญโดยไม่จำเพาะเจาะจงภิกษุรูปหนึ่งรูปใดเช่นนี้แล้ว ในขณะที่เราให้ทานก็ทำให้ใจให้กว้าง ทำใจของเราให้ใสๆ และทำตนให้บริสุทธิ์ ด้วยการหมั่นทำใจ

สำนักงานประเสริฐกว่าปาฏิพัคคสิกทาน

๓๔๕

หยุดนิ่งให้ได้ทุกวัน ทำตัวทำใจให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในให้ได้
เราจะได้บุญใหญ่ติดตัวไปข้ามภพข้ามชาติ จนกว่าจะหลุดพ้น
จากการเวียนว่ายตายเกิดกันทุกคน

๑๑

ให้ท่านอย่างสัตบุรุษ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัมปฐิทถานมี ๕ ประการ คือ
สัตบุรุษยอมให้ท่านด้วยศรัทธา ให้ท่านโดยเคารพ ให้ท่านโดย
กาลอันควร เป็นผู้มีจิตอนุเคราะห์ให้ท่าน และให้ท่าน
ไม่กระทบตนและผู้อื่น

ให้ทานอย่างสัตบุรุษ

๓๔๘

ศาสตร์ทุกแขนง ทุกสาขาวิชา ล้วนมีสูตรเฉพาะหรือสูตรสำเร็จ ในการทำให้ได้ผลลัพธ์ที่รวดเร็ว แม่นยำและถูกต้อง เพียงแต่มิมีวิธีการที่แตกต่างกันไปเท่านั้น อย่างเช่นในการปรุงอาหารให้อร่อย ก็มีเคล็ดวิชาในการทำให้อาหารที่ออกมามีรส มีชาติกลมกล่อม เอร็ดอร่อย นำรับประทาน หรือในการทำสมาธิให้ใจหยุดนิ่งได้อย่างรวดเร็ว ก็มีสูตรสำเร็จและเคล็ดวิชา นั่นคือการวางใจให้พอเหมาะพอดีที่ศูนย์กลางกายอย่างเบาๆ สบายๆ ใจเย็นๆ ให้เป็นธรรมชาติ ทำใจให้หยุด นิ่ง เฉย เพียงอย่างเดียว เมื่อประกอบเหตุได้ถูกต้อง ผลลัพธ์จะเกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติ คือ ความสงบ ความสว่างและความสุขภายใน และจะทำให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึก ที่แท้จริง

*พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สัปปริสทานสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สัปปริสทานมี ๕ ประการ คือ สัตบุรุษยอมให้ทานด้วยศรัทธา ให้ทานโดยเคารพ ให้ทานโดยกาลอันควร เป็นผู้มิจิตอนุเคราะห์ให้ทาน และให้ทานไม่กระทบตนและผู้อื่น”

ลักษณะการให้ทานของแต่ละคนในโลกนี้ไม่เหมือนกัน วัตถุประสงค์ของการให้ ก็แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับแต่ละคน

ให้ท่านอย่างสัตบุรุษ

๓๔๕

ได้รับการปลูกฝัง หรือการฝึกฝนอบรมตนมาจากครอบครัว
อย่างไร โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการต่อสู้ แข่งขัน
และการเอาตัวรอด วิธีชีวิตของบางท่านจึงดูเห็นห่างจาก
พระพุทธศาสนามากขึ้น เห็นห่างจากการศึกษาความเป็นจริง
ของชีวิต ไม่รู้เรื่องชีวิตในโลก คิดแต่เพียงจะเอาตัวรอดไปวันๆ
แต่ยังไม่ได้สร้างหลักประกันในชีวิตที่เป็นทางรอดในโลก
หรือในสังสารวัฏ ดังนั้นชีวิตที่ห่างจากคำสอนของพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้า จึงเป็นชีวิตที่อันตราย ยังเชื่อว่าเป็นผู้ประมาท
และชีวิตยังไม่ปลอดภัย

บางท่านเป็นชาวพุทธ แต่ไม่รู้จักวัฒนธรรมชาวพุทธ
ว่าต้องปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะได้ชื่อว่าเป็นพุทธมามกะหรือเป็น
พุทธศาสนิกชนที่สมบูรณ์ แต่หลายท่านได้ศึกษากันมาอย่างดีแล้ว
ได้ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนาเป็นประจำ หลวงพ่อก็ขอ
อนุโมทนาด้วย จะทำบุญตักบาตร หรือถวายสังฆทานแต่ละครั้ง
ก็ทำด้วยความเคารพเลื่อมใส ให้ทานเพราะรู้ว่าพระสงฆ์นั้นเป็น
เพื่อนบุญอันเลิศของชาวโลก ท่านเป็นบุญเขตอันเยี่ยม ที่เป็น
ทางมาแห่งบุญของพวกเรา เพราะท่านมุ่งชำระกาย วาจา ใจ
ให้สะอาดบริสุทธิ์อย่างเดียว

นอกจากนี้บางท่านยังมีความเข้าใจในหลักการทำบุญ
มากขึ้นไปอีก ทั้งก่อนให้ก็มีจิตเลื่อมใส ขณะให้ก็มีใจศรัทธา

ให้ทานอย่างสัตบุรุษ

๓๕๐

ครั้งให้ไปแล้ว ตามระลึกถึงทานที่ได้ทำไป ก็เกิดปีติในบุญยิ่งขึ้น บุญกุศลก็บังเกิดขึ้นทั้ง ๓ ระยะ เรามาดูลักษณะการให้ทานของสัตบุรุษว่า ท่านทำอย่างไรบ้าง คือในขณะที่ให้ทาน ท่านจะไปด้วยศรัทธา ไม่ได้ให้ทานเพราะเห็นแก่หน้าหรือถูกบังคับให้ทำให้ทานโดยเคารพ มีความนอบน้อมในทาน ไม่มีอหังการว่าทรัพย์นี้เป็นของเรา เพราะฉะนั้นผู้มารับทรัพย์หรือรับบริจาคจากเราต้องนอบน้อมเราผู้เป็นเจ้าของ แต่กลับให้ความนอบน้อมต่อผู้ที่มารับของของตน

สัตบุรุษจะให้ทานโดยกาลอันควร ดูช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสมว่าช่วงไหนจะถวายภัตตาหาร ช่วงไหนควรถวายน้ำปานะ ช่วงไหนควรถวายผ้าไตรจีวร หรือเครื่องสมณบริวารที่เหมาะสมต่อสมณบริโภค สัตบุรุษผู้ให้ทานด้วยจิตอนุเคราะห์ ไม่ได้มุ่งอยากเด่นอยากดัง แต่อยากได้บุญเป็นหลัก และประการสุดท้าย สัตบุรุษจะให้ทานโดยไม่กระทบตนและผู้อื่น คือตนเองก็ไม่เดือดร้อน เพราะให้แล้วไม่คิดอยากเอาคืน ตัดใจเหมือนตายจาก ผู้รับก็สบายใจ มีความสุขใจที่ได้มารับจากเรา

เมื่อสัตบุรุษให้ทานถูกหลักวิชาทั้ง ๕ ประการนี้แล้ว เรามาดูผลบุญที่จะบังเกิดขึ้น ว่าให้ทานด้วยศรัทธา เมื่อถึงคราวบุญส่งผล จะให้อิฏฐผลที่น่าปลื้มปีติใจอย่างไรบ้าง พระพุทธ-

ให้ทานอย่างสัตบุรุษ

๓๕๑

องค์ตรัสว่า สัตบุรุษเมื่อให้ทานด้วยศรัทธาแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมากและเป็นผู้มีรูปร่างงดงาม น่าดู น่าเลื่อมใส ประกอบด้วยผิพรรณวรรณะผ่องใส ดึงดูดตาดึงดูดใจแก่ผู้ที่ได้พบเห็นยิ่งนัก นี่เป็นผลที่เกิดจากให้ทานด้วยศรัทธา

ครั้นให้ทานโดยเคารพแล้วผลนั้นจะอำนวยให้เป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมากและเป็นผู้มีบุตร ภรรยา ทาส คนรับใช้ หรือคนงาน เป็นผู้เชื่อฟัง เจียโลตลงสดับรับคำสั่ง ตั้งใจใคร่รู้ ภรรยาสามีไม่นอกใจซึ่งกันและกัน ข้าทาสบริวารก็ไม่คดโกง ตั้งใจดูแลทรัพย์สินสมบัติของเจ้านาย เหมือนเป็นของของตนเอง

อานิสงส์ที่ให้ทานถูกกาลเทศะ ทำให้เป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และปรารถนาสิ่งใดก็จะสมหวังได้โดยง่าย เป็นผู้ที่ไม่ขาดตกบกพร่อง จิตใจจะเอิบอิมอยู่ในสมบัติที่หามาได้ตลอดเวลา อานิสงส์ที่ให้ทานด้วยจิตอนุเคราะห์มุ่งปรารถนาบุญเป็นหลักนั้น จะทำให้เป็นผู้มีโภคะสมบัติมาก และเป็นผู้มีจิตน้อมไปเพื่อบริโภคะสมบัติอันประณีตที่สูงยิ่งขึ้นจะเดินทางไกลไกล แม้ไปในสถานที่ที่ไม่มีใครรู้จัก ก็จะได้รับ การต้อนรับเป็นอย่างดี เหมือนได้รับการต้อนรับจากญาติผู้เป็นที่รัก อีกทั้งจะเป็นที่รักของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

ประการสุดท้ายของอานิสงส์ที่ให้ทานไม่กระทบตนและ

ให้ทานอย่างสัตบุรุษ

๓๕๒

ผู้อื่น จะทำให้สมบัติบังเกิดขึ้นอย่างง่ายๆ ภยันตรายใดๆ ไม่
มากล้ากราย ตั้งแต่อัคคีภัย โจรภัย อุทกภัย ราชภัย หรือภัย
จากคนอื่นไม่เป็นที่รักและจากทายาทจะไม่บังเกิดขึ้น จะได้รับ
การปกป้องคุ้มครองโดยธรรมทั้งจากมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย
เป็นบุคคลผู้มีความเกษมสำราญในที่ทุกสถาน จะอยู่ที่ไหนก็นำ
ความสวัสดิมีชัย นำความสุขความเจริญไปสู่สถานที่นั้นๆ
คนรอบข้างก็ได้รับความสงบร่มเย็นตามไปด้วย

นี่เป็นอานิสงส์ย่อๆ ของการให้ทานอย่างถูกหลักวิชา
ในสมัยพุทธกาลมีทานบดีหลายท่านที่หมั่นมาถวายภัตตาหาร
แต่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธานุญาตเจ้าเป็นประมุขเป็นประจำ ได้ทำหน้าที่
เป็นกองเสบียงได้อย่างสมบูรณ์ไม่ขาดตกบกพร่อง จนได้รับ
คำยกย่องจากพระบรมศาสดา เช่น เจ้าศากยะพระนามว่า
มหานามะ ได้รับการยกย่องว่า เป็นเลิศกว่าอุบาสกทั้งหลาย
ผู้ถวายทานที่มีรสประณีต คือให้ทานด้วยความเคารพนอบน้อม

ฝ่ายหญิงที่เป็นกองเสบียงซึ่งเป็นชื่อที่เราคุ้นเคยกันดี
นั่นคือ มหาอุบาสิกาวิสาขา ผู้เป็นเลิศในด้านการถวายทาน
ส่วนชีวิตในสังสารวัฏของท่านมีความพิเศษมาก คือท่านผ่าน
การถวายมหาสังฆทาน ผ่านพระพุทธานุญาตเจ้ามาหลายพระองค์ และ
ได้ถวายทานอย่างสัตบุรุษครบทั้ง ๕ ประการ อานิสงส์นั้นทำให้
ท่านเวียนว่ายตายเกิดในสองภพสองภูมิเท่านั้น คือได้สวรรค์-

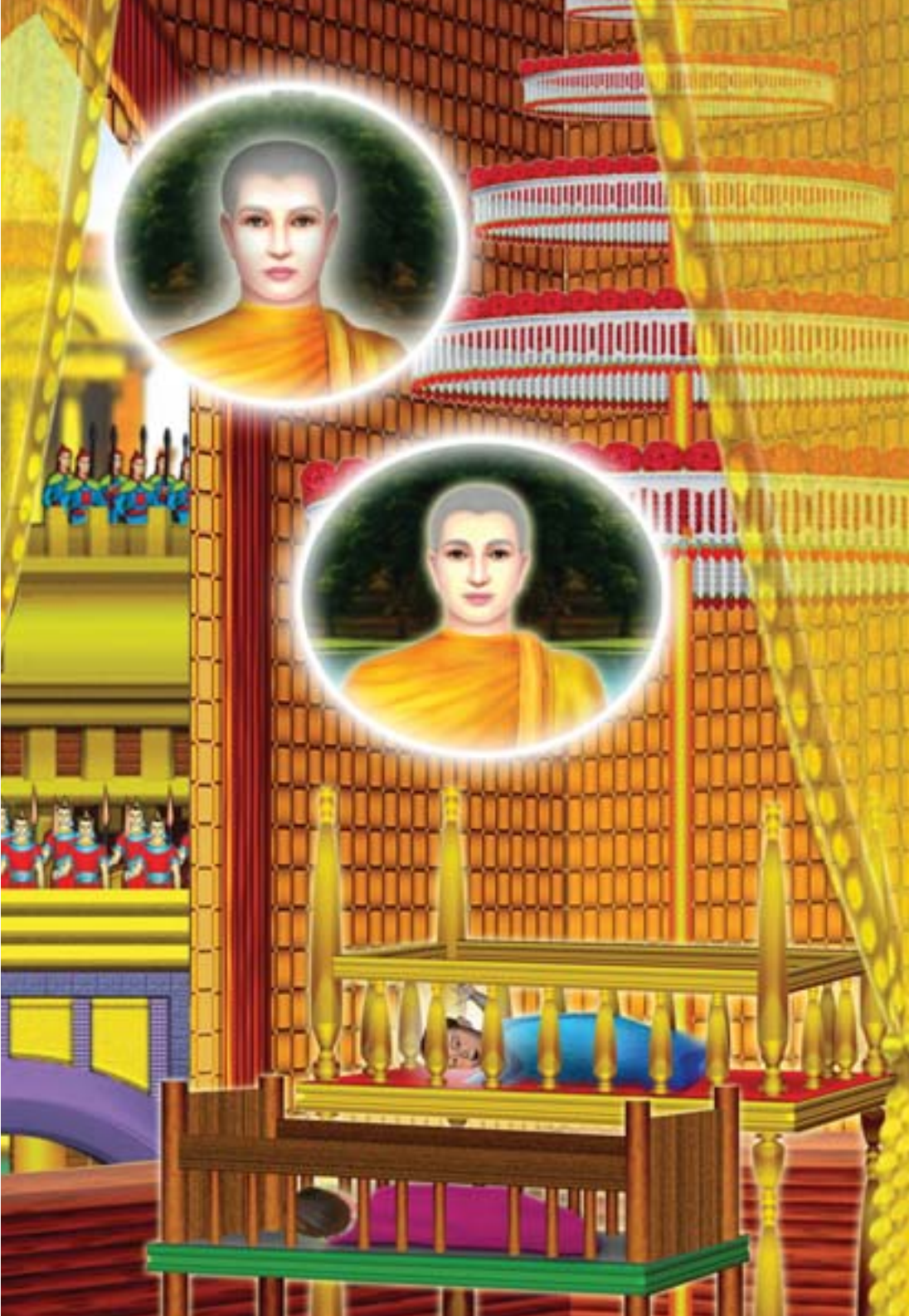

ให้ทานอย่างสัตบุรุษ

๓๕๓

สมบัติ และมนุษย์สมบัติมาตลอด แม้ว่าท่านจะยินดีในความ
เป็นหญิง แต่ก็ได้เป็นพระธิดาของพระราชบิดา เป็นอัครมเหสี
ได้เป็นลูกสาวของมหาเศรษฐี ชีวิตไม่เคยตกต่ำ ไม่ลุ่มๆ ดอนๆ
จะเกิดในสวรรค์ก็ได้เป็นเจ้าของวิมาน ไม่ได้เป็นบริวารของใคร
ในภพชาตินี้หลังจากที่ท่านละโลกไปแล้ว ก็ได้อุบัติเป็นเทพนารี-
วิสาขา เป็นอัครมเหสีของท้าวสุนิมมิตเทวราช ถือได้ว่าเป็น
จอมเทพนารีในสวรรค์ชั้นนั้น

เราจะเห็นว่า การให้ทานที่ถูกหลักวิชา จะนำพาชีวิตไป
สู่ความเจริญรุ่งเรือง แม้เวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏก็จะ
ปลอดภัย และมีความสุขไปตลอดทุกภพทุกชาติ พวกเรา
ส่วนใหญ่จะคุ้นเคยการให้ทานมาตั้งแต่เด็กแล้ว แต่ให้สังเกตดู
ตนเองว่า ที่ผ่านมานั้น เราได้ให้ทานถูกหลักวิชาที่สัตบุรุษ
ทั้งหลายได้ประพฤติปฏิบัติกันมาหรือไม่ บางคนให้ทานเหมือนกัน
แต่ได้ผลไม่เท่ากัน ให้ย้อนกลับมาดูว่าการประกอบเหตุ เมื่อ
พิจารณาแล้ว หากขาดตกบกพร่องข้อไหน ก็ให้ปรับปรุงแก้ไข
และพัฒนาการให้ทานของเราให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อท่านบารมี
ของเราเต็มเปี่ยม จะสร้างบารมีอย่างอื่นให้ครบทั้ง ๑๐ ทศ
ก็ง่ายขึ้น ดังนั้นให้พวกเราทุกคนหมั่นปรับปรุงวิธีการสร้าง
บารมีให้สมบูรณ์ เพื่อชีวิตที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปจนกว่าจะถึงที่
สุดแห่งธรรม

ทำอย่างไรได้ออย่างนั้น

ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน เดินไปในอากาศย่อมสว่าง
กว่าหมู่ดาวทั้งปวงในโลกด้วยรัศมี ฉันทใด บุคคลผู้สมบูรณ์ด้วย
ศีล มีศรัทธา ก็ฉันทนั้น ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งปวงในโลก
ด้วยจาคะ

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๕๖

การไปสู่อายตनนิพพานเปรียบเสมือนการเดินทางไกล จำเป็นจะต้องมีเสบียงคือบุญ เป็นเครื่องสนับสนุนให้เราได้สร้างบารมีอย่างสะดวกสบาย พระโพธิสัตว์เจ้าทุกๆ พระองค์ได้สร้างบารมี ๓๐ ทศจนเต็มเปี่ยมบริบูรณ์ ในที่สุดก็ได้ตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะอาศัยบุญอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้นบุญจึงเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของชีวิต เป็นสิ่งที่เราควรจะสั่งสมกันทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน สุนนสูตร ว่า

“ดวงจันทร์ปราศจากมลทิน เดินไปในอากาศย่อมสว่างกว่าหมู่ดาวทั้งปวงในโลกด้วยรัศมี ฉันทิใด บุคคลผู้สมบูรณ์ด้วยศีล มีศรัทธา ก็ฉันทินั้น ย่อมไพโรจน์กว่าผู้ตระหนี่ทั้งปวงในโลกด้วยจาคะ เมฆที่ลอยไปตามอากาศ มีสายฟ้าพลับพลามีช่อตั้งร้อย ตกรดแผ่นดินเต็มที่ดินและที่ลุ่ม ฉันทิใด สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้สมบูรณ์ด้วยทศสนะ เป็นบัณฑิต ก็ฉันทินั้น ย่อมข่มผู้ตระหนี่ได้ด้วยฐานะ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุข ยศ และเปี่ยมด้วยโภคะ ย่อมบันเทิงใจในสรวรรค์ในปรโลก”

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาในโลกนี้ไม่ว่าจะยากดีมีจน มีเชื้อชาติ ศาสนาหรือเผ่าพันธุ์ใดก็ตาม ล้วนปรารถนาความสุข เกลียดชัง

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๕๓

ความทุกข์ ความสุขที่แต่ละคนได้รับในปัจจุบันก็ไม่เท่ากัน บางคนเกิดมาในตระกูลสูง มีฐานะทางครอบครัวดี มีชีวิตเจริญรุ่งเรือง ก็มีความสุขมาก แต่บางคนเกิดมาในตระกูลต่ำมีฐานะไม่มั่นคง ชีวิตลุ่มๆ ดอนๆ ก็มีความทุกข์มาก

ทั้งนี้เป็นเพราะการประกอบเหตุในอดีต ถ้าใครสั่งสมบุญไว้มาก จะได้รับความสุขมาก ใครสั่งสมบุญมาน้อย ก็ได้รับความสุขน้อย บุญเป็นชื่อของความสุข ในพระพุทธศาสนา มีบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ อย่าง โดยย่อเรียกว่าบุญกิริยาวัตถุ ๓ คือ การทำทาน รักษาศีล และการเจริญภาวนา การที่บุคคลถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์สมบัติ เพราะเขาสั่งสมการให้ทานมามาก การถึงพร้อมด้วยรูปสมบัติ เพราะได้รักษาศีลมาอย่างดี การเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เพราะได้เจริญสมาธิภาวนามาก

เราจะสังเกตว่าบรรพบุรุษของเราทุกยุคทุกสมัย ได้ดำเนินชีวิตตามหลักของท่าน ศีลและภาวนากันมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้ประเทศไทยมีแต่ความสงบสุข ความอุดมสมบูรณ์ตลอดมา แต่ในปัจจุบันเราให้ความสนใจทางด้านวัตถุมากกว่า จนลืมพัฒนาจิตใจของตน ทำให้ประมาทในการสั่งสมบุญ

บางคนมีความเข้าใจไม่ถูกต้อง คิดว่าบุญบาปไม่มี เพราะเป็นสิ่งที่มองไม่เห็น จึงไม่เชื่อเรื่องบุญกุศล แต่ผู้รู้ทั้งหลาย

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๕๘

ได้พิสูจน์แล้วว่า บุญบาปมีจริง เป็นของละเอียดที่รู้เห็นได้ด้วย
ธรรมกายเท่านั้น สิ่งทีละเอียดลึกซึ้งเกินกว่าวิสัยของปุถุชนจะ
คิดเองได้ เป็นสิ่งที่ไม่ควรคิด เป็นอจินไตย ดังที่พระพุทธองค์
ตรัสไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย อจินไตย ๔ อย่างนี้ ไม่ควรคิด
ผู้ใดคิด ผู้นั้นพึงมีส่วนแห่งความเป็นบ้า ได้รับความลำบากเปล่า”

ในอจินติตถสูตรกล่าวถึงอจินไตย ๔ อย่าง ได้แก่ พุทธวิสัย
คือเป็นวิสัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น เช่น การแสดง
ปาฏิหาริย์ของพระองค์ เป็นต้น อย่างที่ ๒ คือ ฌานวิสัย เป็น
วิสัยของผู้มีฌาน เช่น การเหาะเหินเดินอากาศ เป็นต้น อย่างที่
๓ คือ วิบากแห่งกรรม เป็นผลของการกระทำ ถ้าทำบุญย่อมได้
รับผลของบุญ ถ้าทำบาปย่อมได้รับผลของบาป ประการสุดท้าย
คือ โลกจินดา คือความคิดในเรื่องของโลก เช่นใครเป็นผู้สร้างโลก
ใครเป็นผู้สร้างดวงอาทิตย์ เป็นต้น

เรื่องอจินไตยไม่สามารถรู้ได้ด้วยการคิด แต่รู้ได้ด้วย
ญาณทัสสนะและเห็นได้ด้วยธรรมจักรของธรรมกาย คล้ายกับ
การรักษาโรคในสมัยก่อน ซึ่งแต่เดิมไม่รู้โรคต่างๆ เกิดมาจาก
สาเหตุอะไร เพราะเราไม่เห็นเชื้อโรคด้วยตาเปล่า ต่อมาเมื่อมี
กล้องจุลทรรศน์ เราจึงมองเห็นตัวของเชื้อโรคได้ บุญและบาป
ก็เช่นเดียวกัน เป็นของละเอียด เรามองไม่เห็นด้วยตามนุษย์

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๕๕

แต่เห็นได้ด้วยตาของธรรมกาย

ผู้ที่เข้าถึงธรรมกาย จึงจะซาบซึ้งเรื่องของบุญและบาป จะเข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องของกฎแห่งกรรม เพราะพระพุทธศาสนา เป็นเรื่องของเหตุและผล บุคคลประกอบเหตุอย่างไร ย่อมได้รับ ผลเช่นนั้น เหมือนปลูกกล้วยไม้ได้กล้วย ปลูกยางย้อมได้ยาง พระ- สัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเรื่องผลของบุญไว้ในสุนทรสูตรว่า

*ในสมัยพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า มีภิกษุ ๒ รูป เป็น เพื่อนรักกัน ทั้งสองมีศีลที่บริสุทธิ์และมีปัญญาที่อบรมมาดีแล้ว เสมอกัน รูปหนึ่งมีนิสัยชอบให้ทานเสมอ เมื่อท่านได้รับ ไทยธรรมจากญาติโยม มักจะแบ่งปันให้ภิกษุรูปอื่นๆ และชอบ ชักชวนเพื่อนภิกษุด้วยกันให้ทำทานแต่เพื่อนอีกรูปหนึ่งไม่เห็นด้วย จึงไม่ชอบให้ทาน เพราะคิดว่า การที่เอาไทยธรรมของญาติโยม ไปให้ผู้อื่นเป็นการทำลายศรัทธาของโยม และเป็นพระไม่จำเป็น ต้องให้ทานเหมือนญาติโยมก็ได้ เพราะพระภิกษุดำรงอยู่ใน สถานะของผู้รับ

ต่อมา เมื่อภิกษุทั้งสองรูปมรณภาพแล้ว ได้ไปบังเกิดใน เทวโลก พระภิกษุที่ให้ทานเป็นประจำมีวิมานใหญ่โต มีรัศมีกาย สว่างไสวมาก มีอายุ วรรณะ สุขะ ยศและอริปไตย คือความ

*มก. สุนทรสูตร เล่ม ๓๖ หน้า ๖๐

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๖๐

เป็นใหญ่ที่เป็นทิพย์เหนือกว่าพระภิกษุที่ไม่ได้ให้ทาน ทั้งสอง
เวียนว้ายตายเกิดในโลกมนุษย์และเทวโลกอยู่หนึ่งพุทธันดร

เมื่อมาถึงสมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา ท่านทั้งสอง
ลงมาเกิดพร้อมกัน ภิกษุรูปที่ชอบให้ทานเกิดเป็นโอรสของ
พระเจ้าปเสนทิโกศล เมื่อประสูติได้บรรทมอยู่ในพระอุทองภายใน
ใต้เศวตฉัตร ส่วนอีกรูปหนึ่งเกิดเป็นลูกของนางสนม นอนอยู่ใน
เปลธรรมดาข้างๆ พระโอรสนั้น ด้วยเหตุที่เด็กทั้งสองเป็นผู้มี
บุญมาเกิด จึงสามารถระลึกชาติได้ รู้ถึงเหตุในอดีตที่ส่งผลมา
ถึงปัจจุบันชาตินี้

พระกุมารจึงกล่าวว่า “เพราะท่านไม่เชื่อคำชักชวนของเรา
ว่าให้หมั่นบำเพ็ญทาน ท่านจึงไม่ได้สมบัติที่ประณีตเช่นเรา”
ส่วนลูกของนางสนมตอบว่า “ท่านรู้อยู่แล้วมีใช่หรือว่าสิ่งทั้งหลาย
ทั้งปวงเป็นเพียงแค่ปลิววิราตุ จะมัวไปยึดมั่นถือมั่นกันทำไม”

บังเอิญพระนางสุมนาซึ่งเป็นพี่สาวของพระกุมารน้อย
ได้ยินคำสนทนาของทารกทั้งสอง ด้วยความแปลกใจและคิดว่า
น้องชายคงเป็นผู้มีบุญมาก จึงสามารถพูดได้ตั้งแต่ยังเป็นทารก
และสงสัยในคำสนทนานั้นมาก จึงรีบไปทูลถามพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้าว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ถ้าสาวกของพระองค์ ๒
คน มีศรัทธา มีศีล มีปัญญาเท่ากัน คนหนึ่งทำทานกุศล แต่อีก

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๖๑

คนหนึ่งไม่ได้ทำ คนทั้งสองนั้นเมื่อตายไปแล้ว ไปบังเกิดในสวรรค์ เป็นเทวดาเหมือนกัน จะมีความพิเศษแตกต่างกันหรือไม่” พระพุทธองค์ทรงตอบว่า “สุมนา คนทั้งสองจะมีความพิเศษแตกต่างกัน คือผู้ที่ให้ทาน ย่อมได้รับสมบัติอันเป็นทิพย์เลิศกว่า ผู้ไม่ทำทาน ด้วยอายุ วรรณะ สุขะ ยศและอิริยาบถ คือความเป็นใหญ่”

พระนางสุมนาได้ทูลถามต่อว่า “ถ้าเทวดาทั้งสองจุติจากเทวโลกมาสู่ความเป็นมนุษย์ คนทั้งสองจะมีความพิเศษแตกต่างกันหรือไม่” พระองค์ทรงตอบว่า “สุมนา คนทั้งสองนั้นย่อมมีความพิเศษแตกต่างกัน คือผู้ทำทานกุศล หากเป็นมนุษย์ จะได้รับสิ่งที่เลิศกว่าผู้ไม่ทำทานกุศล ด้วยเหตุ ๕ ประการ คือ อายุ วรรณะ สุขะ ยศและอิริยาบถที่เป็นมนุษย์ ”

พระนางสุมนาทูลถามต่อว่า “ถ้าคนทั้งสองออกบวชเป็นบรรพชิตเหมือนกัน จะมีความพิเศษแตกต่างกันหรือไม่” ทรงตอบว่า “คนทั้งสองนั้นย่อมมีความพิเศษแตกต่างกัน คือคนที่ทำทานกุศล เมื่อเป็นบรรพชิต จะสมบูรณ์พร้อมด้วยปัจจัย ๔ ที่เลิศกว่าคนที่ไม่ทำทานกุศล และเพื่อนสหายธรรมิกก็จะนำแต่ความสุขมาให้”

พระนางสุมนาทูลถามต่อไปอีกว่า “ถ้าคนทั้งสองนั้น

ทำอย่างไรได้อย่างนั้น

๓๖๒

บรรลอรหัตผลเหมือนกัน จะมีความพิเศษแตกต่างกันหรือไม่” พระพุทธองค์ตรัสตอบว่า “เราไม่กล่าวว่ามี ความแตกต่างกัน เพราะทั้งสองเป็นผู้หลุดพ้นแล้ว”

พระนางสุมนาฟังแล้วเกิดความปีติท่วมท้น ได้อุทานว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ช่างน่าอัศจรรย์จริงหนอ สมควรแล้วที่ทุกคนควรจะให้ทาน ควรจะทำบุญ เพราะบุญมีอุปการะแก่มนุษย์ แก่เทวดาและบรรพชิต” พระพุทธองค์ตรัสรับว่า “อย่างนั้นแหละสุมนา สมควรแท้ที่คนทั้งหลายจะให้ทานและทำบุญ เพราะบุญมีอุปการะมาก”

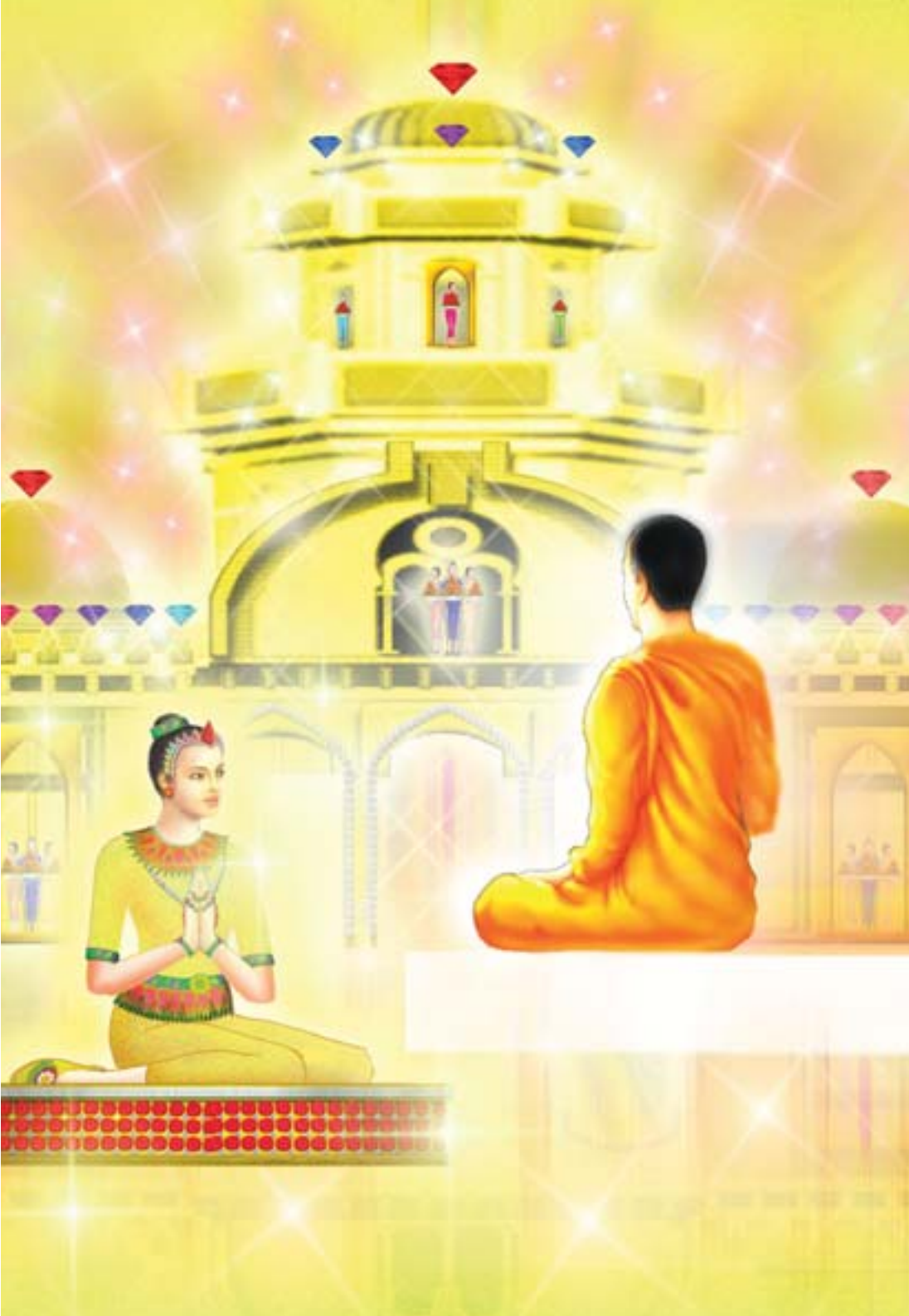
ฉะนั้น บุญเป็นสิ่งที่ควรกระทำอย่างยิ่ง トラบใดที่เรา ยังไม่หมดกิเลส ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร จึงไม่ควรที่จะประมาทในการดำเนินชีวิต ควรหมั่นสั่งสมบุญ ด้วยการให้ทานอย่างสม่ำเสมอ รักษาศีลให้บริสุทธิ์และหมั่นเจริญภาวนา ทำใจของเราให้หยุดนิ่งอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๓ เมื่อใจของเราหยุดนิ่งถูกส่วน กระแสบุญก็เกิดขึ้นในกลางกาย จะบันดาลให้เราสำเร็จสมปรารถนาทุกอย่างทั้งทางโลกและทางธรรม

ท าน คี อ จี วิ ต

นายโคบาลย่อมต้อนโคทั้งหลายไปสู่ที่หากินด้วย
ท่อนไม้ ฉันทโค ความแก่ชราและความตายย่อมต้อนอายุของ
สัตว์ทั้งหลายไป ฉันทนั้น

ทาน คือ ชีวิต

๓๖๕

หนทางทั่วทุกแห่งในโลกล้วนแต่ไม่ปลอดภัย เพราะไม่ว่าเราจะเดินทางไปทางน้ำก็ต้องเสี่ยงกับคลื่นลมมรสุม อาจเป็นเหตุให้เรืออัปปางได้ หรือเดินทางไปทางอากาศก็ต้องเสี่ยงกับเมฆหมอกพายุฝนทัศนวิสัยที่ไม่ดี ถ้าไปทางบกก็ต้องเสี่ยงกับอุบัติเหตุระหว่างทาง แม้หนทางที่แสวงหากำไรจากการประกอบธุรกิจก็ต้องเสี่ยงกับภาวะขาดทุน เมื่อเผชิญกับคู่แข่งหรือความแปรปรวนทางเศรษฐกิจ มีเพียงหนทางสายกลางทางเอกสายเดียวเท่านั้น ที่จะนำพาชีวิตไปสู่ความสุขและความปลอดภัยอย่างแท้จริง เป็นหนทางที่ไปได้ด้วยการทำใจหยุดนิ่ง คือต้องวางใจไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งมีอยู่แล้วภายในตัวของมนุษย์ทุกๆ คน ยิ่งใจหยุดนิ่ง เข้ากลางของกลางได้มากเท่าไร ยิ่งจะได้รับความสุขความปลอดภัยในชีวิต และจะมุ่งตรงต่อหนทางของพระนิพพาน

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“ยถา ทณฺฑเทน โคปาโล คาโว ปาเชติ โคจโร
เอวํ ชรา จ มจฺจุ จ อายุํ ปาเชนติ ปาณินํ

นายโคบาลย่อมต้อนโคทั้งหลายไปสู่ที่หากินด้วยท่อนไม้
ฉนใด ความแก่ชราและความตายย่อมต้อนอายุของสัตว์
ทั้งหลายไป ฉนนั่น”

ทาน คือ ชีวิต

๓๖๖

นายโคบาล คือ คนเลี้ยงโค จะคอยทำหน้าที่ต้อนฝูงโคไปหากินตามทุ่งหญ้าทั้งวัน พอตกเย็นก็ต้อนฝูงโคกลับเข้าคอกทำอยู่อย่างนี้ เป็นวัน เป็นเดือน เป็นปี จนกว่าฝูงโคจะเติบโตเต็มที่ และเมื่อถึงเวลาก็จะต้อนเข้าสู่โรงฆ่าสัตว์ เหมือนชีวิตของเราที่ถูกรูขร ฉือความแก่ และมัจจุ คือความตาย ต้อนอายุของเราไปสู่ความเสื่อมสลายทุกขณะ ทันทีที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ ชีวิตของเรา ก็เหมือนแสงเทียนที่ถูกจุดขึ้น แสงเทียนนั้นได้ส่องแสงสว่างไสวไปเรื่อยๆ เมื่อไส้เทียนหมดลง ย่อมต้องถึงการดับวูบไปในที่สุด

บางครั้งเราจะพบว่า หากเทียนบางเล่มถูกลมพัด จำต้องดับวูบลงกลางคัน ไม่ได้ให้ความสว่างไสวจนไส้เทียนหมดเล่มเสมอไป ชีวิตของบางคนตายตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา บางคนตายตอนเด็กก็มี ตายตอนยังเป็นหนุ่มสาวก็มาก นอกนั้นก็ตายตอนแก่ บางคนตายเพราะถูกโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน บางคนตายเพราะอุบัติเหตุ ดังนั้นการตายของแต่ละคน ต่างมีสมมุติฐานที่แตกต่างกัน ความแน่นอนของชีวิตว่าจะตายตอนไหน เป็นสิ่งที่กำหนดไม่ได้ ขึ้นอยู่กับบุญทำกรรมแต่งของแต่ละบุคคล แต่ถึงอย่างไรก็ต้องตายทุกคน เพียงแต่จะเร็วหรือช้าเท่านั้นเอง

อย่างไรก็ตาม ตายเร็วตายช้าไม่ได้เป็นเครื่องวัดความมีโชคตติที่ไ้เกิดมาเป็นมนุษย์ ต้องดูตัดสินขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ว่า

ท่าน คือ ชีวิต

๓๖๓

ได้สั่งสมบุญกุศลได้ไ้บ้าง และมองไกลไปถึงชีวิตหลังความตาย ด้วยว่า ตายแล้วไปไหน มีสุคติหรือทุคติเป็นที่ไป เมื่อเข้าใจ เช่นนี้แล้ว ต้องไม่ประมาทในวัยและชีวิต ด้วยการหมั่นหา โอกาสสั่งสมบุญให้มากที่สุดก่อนที่ความตายจะมาถึง เหมือนเรื่องของผู้มีบุญคนหนึ่ง ท่านได้ชิงช่วงสร้างบุญกุศล ก่อนที่จะถูก พญามัจจุราชมาช่วงชิงเอาชีวิตไปก่อน

*ในสมัยพุทธกาล มีพระภิกษุรูปหนึ่งได้ออกเดิน บิณฑบาตในกรุงราชคฤห์เพื่อไปเป็นเนื่อนาบุญแก่พุทธศาสนิกชน ตามปกติ วันหนึ่งลูกสะใภ้ของหญิงผู้เป็นมิจฉาทิฏฐิเห็นพระ- บิณฑบาตผ่านหน้าบ้านด้วยอาการที่สงบสำรวม จึงอยากถวาย ภัตตาหาร แต่เกรงว่าแม่ของสามีจะทำร้ายเอา เพราะนางเป็น คนดุร้ายและไม่ศรัทธาเลื่อมใสในพระรัตนตรัย อีกทั้งยังห้าม ตักบาตรพระอีกด้วย แต่เนื่องจากตนมีจิตเลื่อมใส อยากทำบุญ ลักครั้ง เมื่อแม่ของสามีไม่ให้ตักบาตรด้วยข้าวปลาอาหาร เธอก็ทำบุญด้วยการน้อมถวายท่อนอ้อยแด่พระคุณเจ้า

เมื่อพระคุณเจ้าเดินคล้อยหลังไป แม่ผัวกลับถึงบ้านและ อยากดื่มน้ำอ้อย จึงเดินเข้าไปหาท่อนอ้อยในคร้ว แต่หาไม่เจอ นางได้ชักถามลูกสะใภ้ว่า เอาอ้อยไปเก็บไว้ที่ไหน ลูกสะใภ้ไม่

ท่าน คือ ชี วิต

๓๖๘

อยากโกหก แม้รู้ว่าแม่ของสามีจะต้องโกรธเคืองในสิ่งที่ตนทำไป ก็ตอบไปตรงๆ ว่า ไม่ได้เอาไปทิ้งที่ไหนและไม่ได้รับประทาน แต่ได้ถวายแด่พระภิกษุ ถ้าหากคุณแม่อยากรับประทาน ดิฉันจะไปหามาให้ใหม่

แม่สามีโกรธจัด ได้บริภาษลูกสะใภ้ด้วยคำหยาบคาย พลาถว่าเอาตังฟาดนางอย่างแรงจนถึงแก่ความตาย แม้ร่างกายของนางจะปวดร้าวเพราะถูกฟาดด้วยตัง แต่ขณะนั้นนางสามารถนึกถึงบุญที่ได้ทำไว้ ด้วยจิตที่ผ่องใส นั้น ครั้นละโลก เธอได้ไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานทองที่สว่างไสว ร่วมกับเหล่าเทวดาทั้งหลาย

พระมหาโมคคัลลานเถระได้เหาะขึ้นไปบนสวรรค์ เห็นวิมานทองของนาง จึงเข้าไปไต่ถามบุพกรรมว่า “รัศมีกายของท่านส่องสว่างเหมือนดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ รุ่งโรจน์ล้ำโลกพร้อมทั้งเทวโลก ด้วยสิริ วรรณะ ยศและเดช เหมือนดังท้าว-มหาพรหม รุ่งโรจน์ล้ำทวยเทพชั้นไตรทศพร้อมทั้งองค์อินทร์ ดูก่อนเทพธิดาผู้เลอโฉมตัดทรงมาลัย ดอกอุบล มีดอกไม้กรองบนศีรษะ มีผิวพรรณผุดผ่องดุจดั่งทอง ประดับองค์ทรงภูษาอันสูงสุด ท่านเป็นใครจึงมาไหว้อาตมา เมื่อก่อนท่านได้ทำกรรมอะไรไว้ ท่านสั่งสมทานหรือรักษาศีลมาอย่างไร จึงได้เข้าถึงสุคติโลกสวรรค์ เป็นผู้มียศมาก มีบริวารมาก ดูก่อนเทพธิดา

ท่าน คือ ชีวิต

๓๖๕

ขอท่านโปรดบอกเถิด นี่เป็นผลแห่งกรรมอะไรหนอ”

เทพริตาได้ตอบคำถามของท่านด้วยความปลาบปลื้มใจว่า “ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ดิฉันคืออดีตผู้เคยทำบุญ ด้วยการถวาย ท่อนอ้อยแด่พระเถระรูปหนึ่งเท่านั้น” นางได้เล่าบุญกรรมด้วยความเบิกบานในบุญ การทำบุญเพียงครั้งเดียว แต่ทำด้วยจิตที่ ผ่องใส ไม่อาลัยในชีวิต บุญนั้นได้ส่งผลยิ่งใหญ่ไพศาล ทำให้ เธอได้เป็นเทพนารี เสวยสุขอยู่ในสวรรค์

นี่เป็นตัวอย่างของผู้ที่รักตัวและไม่กลัวตายอย่างแท้จริง เป็นชีวิตของผู้ที่ใจถึง คือ รักบุญยิ่งชีวิต เพราะรู้ว่าความตาย ไม่ใช่เรื่องเลวร้าย แต่ที่น่าสะพรึงกลัวยิ่งกว่าความตาย คือ มี ชีวิตอยู่ แต่ไม่ได้สั่งสมบุญให้กับตนเอง ชีวิตหลังความตายย่อม ต้องไปเสวยผลกรรมในอบายภูมิ ชีวิตของคนทั่วไปนั้น หากไม่ ทำบุญก็ทำบาป ส่วนที่จะมีใจเป็นกลางๆ เป็นอัพยากตา คือ ไม่ ทำบุญและบาปนั้น มีน้อยเหลือเกิน โดยส่วนใหญ่ หากไม่ทำบุญ บาปจะได้โอกาสเข้าแทรกให้ทำความชั่ว ดังนั้นเมื่อโอกาสแห่ง การทำบุญมาถึงแล้ว ผู้ฉลาดจึงรีบทำบุญโดยไม่หวั่นไหว แม้กระทั่งความตายก็ไม่เป็นอุปสรรคแต่อย่างใด

นอกจากนี้ หลวงพ่อยังมีตัวอย่างของผู้ที่ทำบุญด้วยจิต ที่เลื่อมใส โดยไม่หวั่นไหวต่อปัญหาและอุปสรรค มาเล่าเพื่อ

ทาน คือ ชีวิต

๓๓๐

เป็นคติสอนใจอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งเรื่องราวการทำความดีของ เทพนาริทำนี่คล้ายๆ กับเรื่องที่แล้ว เพียงแต่นางได้ถวาย ท่อนอ้อยแด่พระมหาโมคคัลลานเถระ อีกทั้งเมื่อแม่ผัวรู้เรื่องเข้า ด้วยความโกรธเคืองสุดขีด มองหาอะไรไม่เจอ จึงคว่ำตังที่ตัวเอง กำลังนั่งอยู่นั้น ยกทุ่มใส่ศีรษะลูกสะใภ้อย่างแรง จนนางถึงแก่ ความตาย ผลบุญนั้นได้ส่งให้นางไปบังเกิดในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีวิมานทองที่สว่างไสวเช่นกัน

เราจะเห็นว่า แต่ละช่วงของชีวิตนั้น มีการชิงช่วงและ ช่วงชิงอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากกรรมที่เราทำไว้ในอดีต มีทั้งที่เป็นกุศลและอกุศล วิบากกรรมจะตามมาส่งผลเมื่อไรก็ไม่รู้ เพราะฉะนั้นเราต้องไม่ประมาท ต้องรีบทำความดีในทุกโอกาส เหมือนตัวอย่างที่หลวงพ่อนำมาเล่า เพราะแม้จะทำบุญหรือไม่ ก็ตาม สุดท้ายทุกคนต้องตาย ใครตายเร็วตายช้า หรือตาย เพราะเหตุใดไม่สำคัญ สำคัญตรงที่ว่า ก่อนตายใครสั่งสมบุญไว้ มากกว่ากัน ใครผ่องใสกว่ากัน และตายแล้วจะไปบังเกิดที่ไหน ดังนั้นเมื่อตัดสินใจจะทำความดี จงอย่าได้รอช้า อย่าลังเลใจ ให้ทุ่มเททำไปเลย เมื่อใจแช่มอยู่ในบุญ บุญจะหนุนนำให้เรามี ความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และเมื่อบุญเต็มเปี่ยม เราจะ ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยกันทุกคน

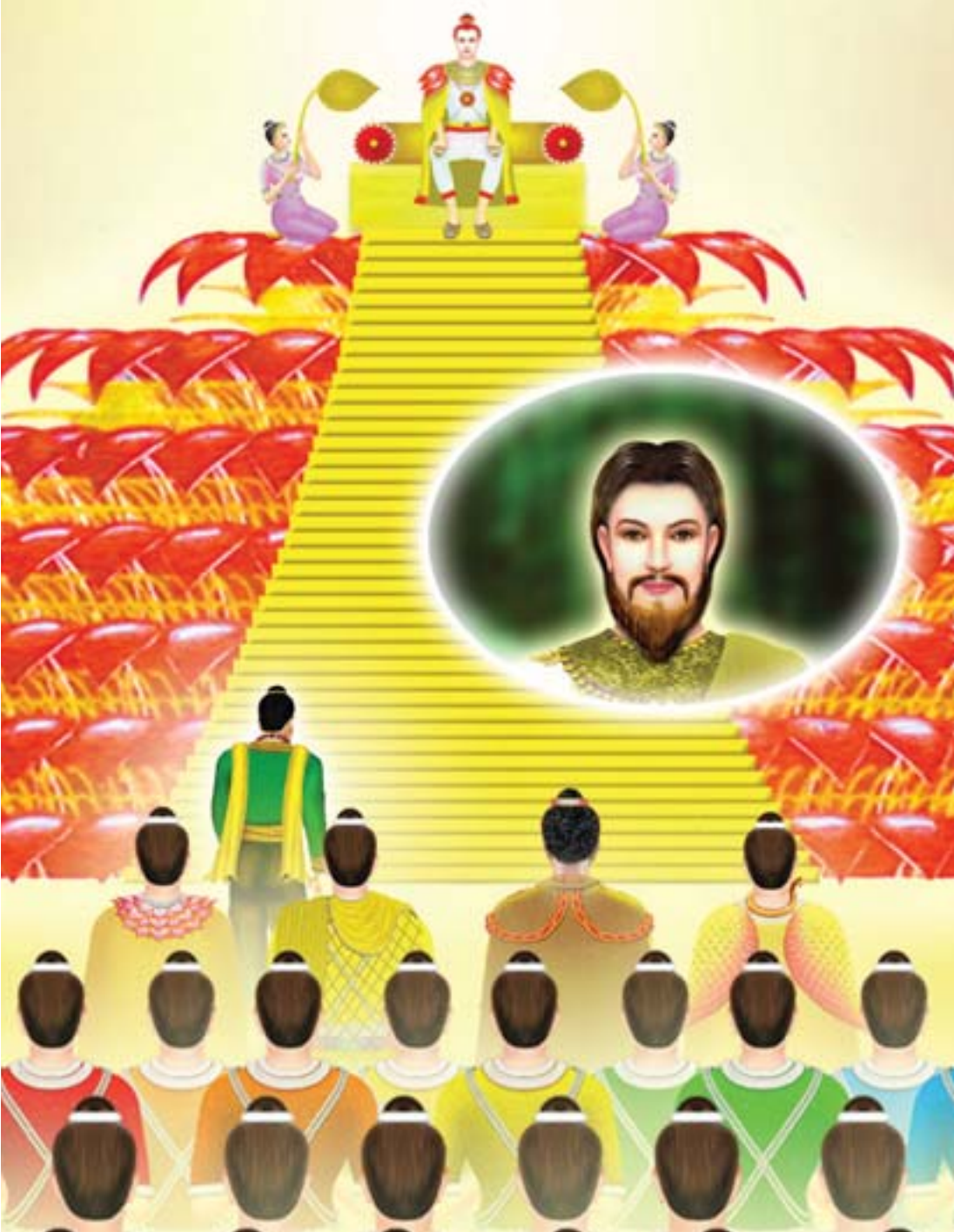
๑๖

ม ง ค ล ที่ ๑ ๖ ป ระ พ ฤ ติ ธิ ร ร ม

เว ล า อ น ท ร ง คุ ณ ต่ า ยั ง

กาลทั้งหลายย่อมล่วงไป
ราตรีทั้งหลายย่อมผ่านไป
ชั้นแห่งวัยย่อมละลำดับไป
บุคคลเมื่อเล็งเห็นภัยนี้ในมรณะ
พึงทำบุญทั้งหลายอันนำสุขมาให้

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๓๓

พระลัมมะลัมพุทเจ้าท่านเป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน ผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นแล้วจากกิเลสอาสวะ สำหรับพระองค์นั้นกิจที่จะทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว พวกเราก็เช่นเดียวกันควรจะดำเนินชีวิตตามแบบอย่างของพระพุทธองค์ โดยมุ่งทำความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ เป็นอันดับแรก ส่วนเรื่องอื่นให้เป็นเรื่องรองลงมา เรามีกิจที่จะต้องทำเพื่อรู้แจ้งให้ได้ว่า เราเกิดมาจากไหน เกิดมาทำไม อะไรคือเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นเราควรหมั่นฝึกฝนอบรมจิตใจให้หยุดนิ่ง จนกระทั่งเข้าถึงผู้รู้แจ้งภายใน คือ พระธรรมกาย

พระลัมมะลัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน อัจเจนตีสสูตร ว่า

“อจฺเจนฺติ กาลา ตรยฺณฺติ รตฺติโย

วโยคุณา อนฺนุพุพฺพ ชฺชนฺติ

เอตํ ภยํ มรณํ เปกฺขมาโน

ปฺญณานิ กยิราถ สุขาวหาณิ

กาลทั้งหลายย่อมล่วงไป ราตรีทั้งหลายย่อมผ่านไป
ชั้นแห่งวัยย่อมละลำดับไป

บุคคลเมื่อเล็งเห็นภัยนี้ในมรณะ พึงทำบุญทั้งหลาย
อันนำสุขมาให้”

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๗๔

กาลเวลาหมุนเวียนเปลี่ยนไป พร้อมพาเอาความแข็งแรงของร่างกาย ความสดชื่นของผิวพรรณ อีกทั้งสติปัญญา ความทรงจำให้เสื่อมไป ถ้าเราไม่สร้างบารมีชีวิตที่มีอยู่ก็แก่ไปฟรีๆ ผู้มีปัญญาต่างรีบชวนขวยสร้างบารมีทำความบริสุทธิ์ให้เกิดขึ้น เพราะชีวิตใดเล่าจะประเสริฐเท่ากับการเกิดมา และได้เต็มความบริสุทธิ์ให้กับตนเองตลอดเวลา บัณฑิตนักปราชญ์จึงสรรเสริญชีวิตเช่นนี้ ว่าเป็นชีวิตของผู้รู้อันประเสริฐ แม้จะถูกขัดขวางในการทำความดีขนาดไหนก็ตาม ท่านยังคงมีมโน-ปณิธานในการประพฤติธรรมให้บริสุทธิ์อย่างแน่วแน่

*ดังเรื่องในอดีตกาล มีพระราชอาพระองค์หนึ่งพระนามว่า **เอสุการี** พระองค์มีบุโรหิตเป็นสหายรักตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ทั้งพระราชและบุโรหิตต่างไม่มีพระโอรสที่จะสืบสกุล วันหนึ่งพระราชและบุโรหิตปรึกษาหารือกันว่า ถ้าหากบุตรของใครเกิดก่อน บุตรของคนนั้นจะได้ครอบครองราชสมบัติ

ต่อมาบุโรหิตได้พบหญิงซึ่งอยู่นอกเมือง นางมีบุตรถึง ๓ คน บุตรทั้งหมดล้วนไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน บุโรหิตได้ถามนางถึงสาเหตุ นางไม่รู้จะตอบว่าอย่างไร ครั้นเหลือบไปเห็นต้นไทรใหญ่ต้นหนึ่ง จึงตอบว่า ได้บวงสรวงขอบุตรจาก

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๓๕

เทพยดา ที่สิงสถิตอยู่ที่ต้นไทรนี้

บุโรหิตจึงเดินตรงไปยังต้นไทรทันที จับกิ่งไทรเขย่า พलगูรูกษเทวดาว่า “ถ้าไม่ยอมให้พระโอรสแก่พระราชานี้ไปอีก ๗ วัน จะให้คนมาฟันต้นไทรทิ้ง” บุโรหิตมาพูดขู่ที่ต้นไทรนี้ทุกวัน ครั้นถึงวันที่ ๖ ก็ขู่ว่า “ท่านรูกษเทวดา เหลือเวลาอีกเพียงราตรีเดียวเท่านั้น ถ้าท่านไม่ยอมให้โอรสแก่พระราชานี้ เราจะให้คนมาตัดต้นไทร”

รูกษเทวดากลัวว่าจะไม่มีที่อยู่ จึงไปยังสำนักของท้าว-มหาราช มีท้าวเวสสวัณปกครองยักษ์ ท้าวธตรฐปกครองคนธรรพ์และวิทายาธ ท้าววิรูปักษ์ปกครองนาค ท้าววิรุฬหกปกครองครุฑ พलगูรือร้องให้ท้าวมหาราชทั้งสี่ช่วยเหลือตนด้วย แต่ได้รับการปฏิเสธเพราะไม่สามารถช่วยได้ ในที่สุดจึงไปเข้าเฝ้าพระอินทร์ พระอินทร์ทรงไคร่ครวญดู ทอดพระเนตรเห็นเทพบุตร ๔ องค์ เป็นผู้มียุญมาก จึงมีพระบัญชาให้เทพบุตรทั้งสี่ลงมาเกิดในมนุษย์โลก เทพบุตรเหล่านั้นได้ฟังเทวบัญชาต่างพากันกราบทูลว่า จะไม่ขอเกิดในราชตระกูล แต่จะไปเกิดในบ้านของท่านบุโรหิต เพื่อจะได้ออกบวชได้สะดวกขึ้น

รุ่งขึ้น บุโรหิตสั่งราชบุรุษให้ไปตัดต้นไทร รูกษเทวดารับออกมาปรากฏตัว พलगูรือด้วยเสียงอันไพเราะว่า “ท่านบุโรหิต

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๗๖

บุตรคนเดียวจะเป็นไรไป เราจะให้บุตรท่านถึง ๔ คน แต่บุตรเหล่านี้ไม่ปรารถนาที่จะครองสมบัติ จะออกบวชกันหมด” บุโรหิตดีใจมากที่จะได้บุตร จึงเลิกความคิดที่จะโค่นต้นไม้ทิ้ง

หลังจากนั้นเทพบุตรทั้งสี่ได้ลงมาเกิดตามลำดับ บุโรหิตตั้งชื่อคนแรกว่า **หัตถิपालะ** และมอบให้นายความูช่างเลี้ยงไว้เพื่อป้องกันไม่ให้ออกบวช คนที่ ๒ ตั้งชื่อว่า **อัสสपालะ** มอบให้คนเลี้ยงมาเป็นผู้ดูแล คนที่ ๓ ตั้งชื่อว่า **โคपालะ** มอบให้คนเลี้ยงโคเป็นผู้ดูแล คนที่ ๔ ตั้งชื่อว่า **อชपालะ** มอบให้คนเลี้ยงแพะเป็นผู้ดูแล บุโรหิตได้อารารณานักบวชทั้งหมดออกจากแคว้นแคว้นเพื่อไม่ให้บุตรเห็นบุคคลเหล่านั้นด้วยเกรงจะตามออกบวชกันหมด

ต่อมาเมื่อทั้งสี่เติบโตเป็นหนุ่ม พระราชาและบุโรหิตใคร่จะทดสอบว่า เมื่อทั้งสี่เห็นนักบวชแล้ว จะรู้สึกอย่างไร ทั้งสองจึงได้ปลอมตัวเป็นฤาษีเดินผ่านโรงช้าง ท้นที่ที่หัตถิपालะเห็น เขาบังเกิดความเลื่อมใส รีบเข้ามาราบไหว และน้อมนำสิ่งของมีค่าเพื่อให้ทาน จนฤาษีปลอมต้องรีบแสดงตัวว่า เป็นพระราชาและบุโรหิตผู้เป็นบิดาของหัตถิपालะ พลังแนะนำให้บุตรรับศึกษาหาความรู้และอยู่สืบราชสมบัติต่อไป แต่หัตถิपालะตอบปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า “วิชาในโลกเป็นของไม่จริง ลากลักการะเป็นของไม่เที่ยง ลัตบุรุษทั้งหลายสรรเสริญการไม่ถือนั่นเพื่อความหลุดพ้น”

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๖๓

พระราชาทรงอ่อนวอนขอร้องเพื่อให้เขาอยู่ครองราชสมบัติ แต่ไม่เป็นผลสำเร็จ จึงไปหาบุตรคนที่เหลือตามลำดับ และได้รับการปฏิเสธหมด ทุกคนต่างยืนยันหนักแน่นว่า จะออกบวช พระราชาและปุโรหิตรู้สึกผิดหวังในบุตรทั้งสี่มาก

บุตรทั้งสี่ได้กล่าวว่า“ข้าแต่มหाराชเจ้า พวกข้าพระองค์ปรารถนาจะบวชมานานแล้ว ใคร่ครวญหาทางบรรพชาดังเช่นคนหาโคที่หายไป กรรมดีควรริบทำในวันนี้ ไม่ควรผัดวันประกันพรุ่ง ถ้าบุคคลใดผัดวันประกันพรุ่ง บุคคลนั้นย่อมเสื่อมจากการงาน”

แม้แต่ชปาลกุมารซึ่งเป็นบุตรคนเล็กของปุโรหิต ก็ยังมีใจเด็ดเดี่ยวเกินวัย ได้กล่าวเตือนพระราชาและบิดาว่า “ธรรมดาสัตว์ทั้งหลายย่อมตายในวัยเด็กก็มี ตอนแก่ก็มี ความตายไม่มีเครื่องหมายบอกว่า ผู้ใดจะตายเวลาใด เพราะฉะนั้นข้าพระองค์จะบวชเดี๋ยวนี้แหละ” จากนั้นทั้งสี่พี่น้องพร้อมด้วยบริวารต่างพร้อมใจกันออกบวชทั้งหมด

รุ่งขึ้น พราหมณ์ปุโรหิตคิดว่า “บุตรทั้งหมดของเราบวชแล้ว เราอยู่ไปก็เหมือนดอกไม้ที่ไม่มียอด” จึงได้ชวนภรรยา พระราชาและพระมเหสีออกบวชพร้อมกันหมด แม้ข้าราชการบริพารก็ออกบวชกันหมด ไม่เว้นแม้แต่คนเดียว

เวลาอันทรงคุณค่ายิ่ง

๓๗๘

หัตถิपालกุมารบวชแล้วได้บรรลุลุณสมบัตติ และ
สั่งสอนบริวารทั้งหมดประมาณ ๑๒ โยชนีให้ได้บรรลุลุณสมบัตติตาม
ด้วย ทั้งบิดามารดา พระราชาและพระมเหสีต่างได้บรรลุลุณ-
สมบัตติ พวกกันบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ในป่าหิมพานต์ แม้แต่พระ-
ราชา ต่างเมืองเมื่อรู้ข่าวอันเป็นมงคลนี้ ต่างพร้อมใจกัน
ออกบวชตามถึง ๖ พระองค์ รวมทั้งบริวารด้วย เมื่อทั้งหมด
บวชแล้ว ต่างเป็นผู้ไม่ประมาทในการบำเพ็ญสมณธรรมจนได้
บรรลุลุณสมบัตติ ละโลกแล้ว ได้ไปบังเกิดในพรหมโลก มีความ
สุขอยู่ในสุคติภูมิกันทุกคน

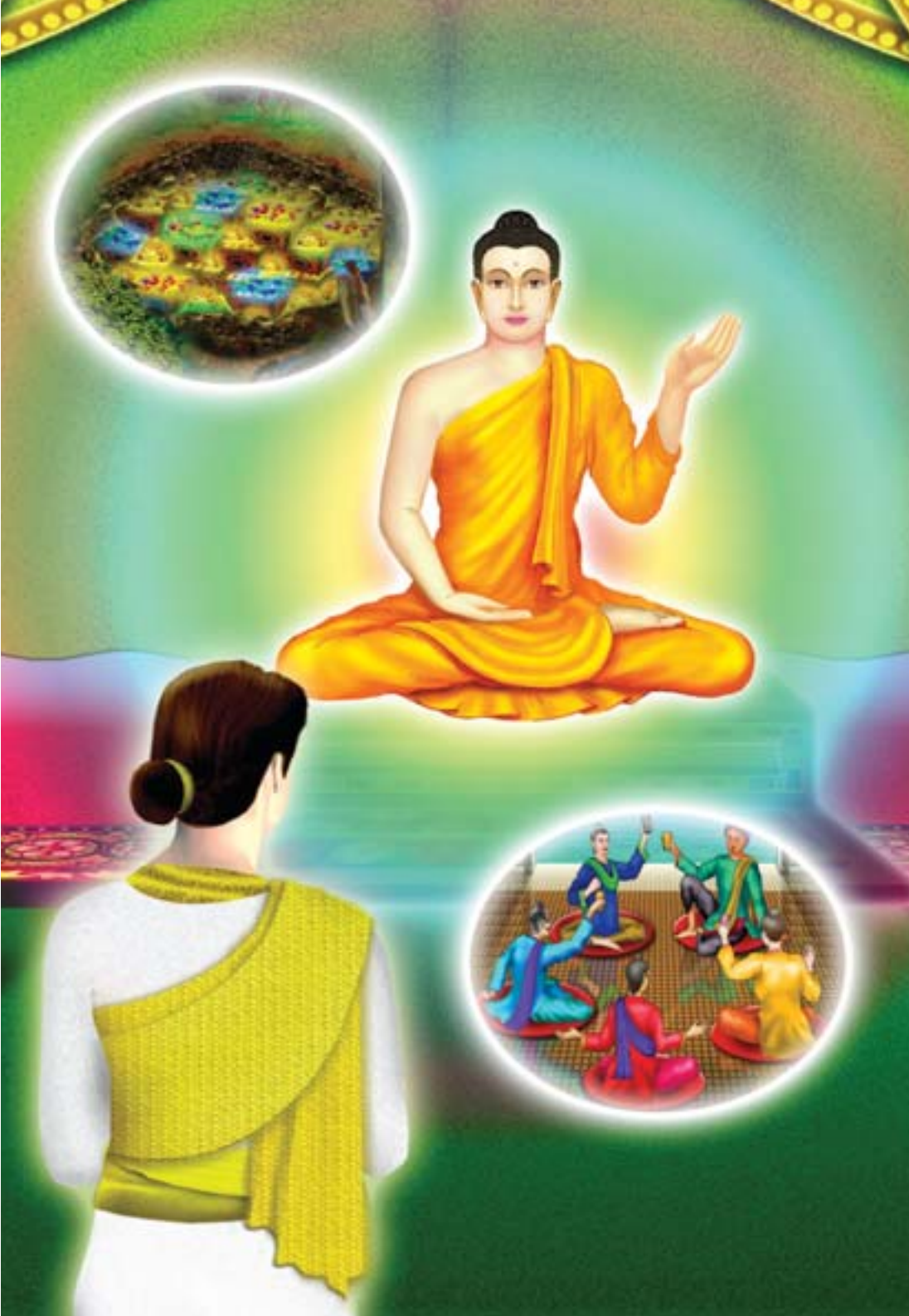
บัณฑิตนักปราชญ์ในกาลก่อนล้วนเป็นผู้ไม่ประมาทในชีวิต
เพราะเห็นคุณค่าของกาลเวลาว่า มีอยู่อย่างจำกัด จะต้องรีบ
ชวนชวนในการสร้างบารมี ต่างพากันออกประพฤติพรหมจรรย์
เพื่อทำความบริสุทธิ์ให้เกิดขึ้น โดยไม่ยอมให้สิ่งใดมาเป็น
อุปสรรคในการสร้างบารมี ดังนั้นเราจะต้องจัดสรรเวลาในการ
ฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้ เพราะชีวิตที่มี
พระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง เป็นชีวิตที่ปลอดภัยทั้งในโลกนี้และ
โลกหน้าอย่างแท้จริง

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิต เพื่อพิชิตพระนิพพาน

คนหมั่นในการทำงาน ไม่ประมาท จัดการงานเหมาะสม
เลี้ยงชีพพอเหมาะ รักษาทรัพย์ที่หามาได้ เป็นผู้มีศรัทธา
ถึงพร้อมด้วยศีล เป็นผู้รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่ ชำระ
ทางแห่งสัมปรายิกประโยชน์เป็นนิตย์ ธรรม ๘ ประการนี้ของ
ผู้ครองเรือน ผู้มีศรัทธา อันพระพุทธรองค์ตรัสว่า นำสุขมาให้
ในโลกทั้งสอง คือ ประโยชน์ในปัจจุบันนี้ และความสุขในอนาคต

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๑

นักสร้างบารมีจะต้องอดทนต่อการสร้างบารมี ส่วนความสะดวกสายนั่น ถือเป็นผลพลอยได้ เป็นผลพลอยดีที่เราได้รับจากผลของการทำความดีเท่านั้น เราจึงควรยินดีต่อความลำบากที่เกิดจากการสร้างบารมีอุปสรรคทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ หรือดินฟ้าอากาศ จะกลายเป็นเรื่องเล็กน้อยและไม่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างบารมีของเรา ให้ดูอย่างพระโพธิสัตว์ทั้งหลายที่ต้องประสบอุปสรรคมากมาย แต่ทรงอาศัยขันติธรรม และยึดมั่นในอุดมการณ์ อุปสรรคที่เกิดขึ้นจึงไม่อาจบั่นทอนกำลังใจของท่านได้ ท่านมีใจจดจ่อต่อการสร้างบารมีอย่างแท้จริง อธิษฐานนี้จึงติดตัวมาจนกระทั่งถึงชาติสุดท้าย ทรงออกมาเพื่อบำเพ็ญเพียรทุ่มเทเอาชีวิตเป็นเดิมพัน ในที่สุดพระองค์ได้เข้าถึงความสุขอันไพบูลย์ ความสุขอันเป็นอมตะ พวกเราทั้งหลายต้องสวມหัวใจของพระบรมโพธิสัตว์ ไม่เข้าถึงธรรมกายเป็นไม่ยอม หากทำได้เช่นนี้เราจะสมปรารถนา เข้าถึงพระธรรมกายภายในได้ทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทิฆมชาณสูตร ว่า

“คนหมั่นในการทำงาน ไม่ประมาท จัดการงานเหมาะสม เลี้ยงชีพพอเหมาะ รักษาทรัพย์ที่หามาได้ เป็นผู้มีศรัทธาถึงพร้อมด้วยศีล เป็นผู้รู้ถ้อยคำ ปราศจากความตระหนี่

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๒

ชำระทางแห่งสัมปรายิกประโยชน์เป็นนิตย ธรรม ๔ ประการนี้ของผู้ครองเรือน ผู้มีศรัทธา อันพระพุทธรองค์ตรัสว่า นำสุขมาให้ในโลกทั้งสอง คือ ประโยชน์ในปัจจุบันนี้ และความสุขในอนาคต”

ตลอดเวลาที่ผ่านมาหลวงพ่อดำเนินเรื่องเป้าหมายชีวิตมาเล่าให้พวกเราได้รับฟังเป็นประจำ เพื่อเป็นการตอกย้ำซ้ำเติมถึงความจริงของการมาเป็นมนุษย์ เราจะได้ไม่ประมาท และดำเนินชีวิตไม่ผิดพลาด การที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้นั้น จะต้องตั้งเป้าหมายในการดำเนินชีวิต เหมือนเรือที่ฝ่าคลื่นอยู่กลางมหาสมุทร จะแล่นไปถึงฝั่งได้ นายเรือจะต้องตั้งจุดหมายปลายทางไว้ถูกต้อง และรู้จักควบคุมหางเสือให้เรือวิ่งไปถูกทิศทาง

เป้าหมายชีวิตมี ๓ ระดับ ได้แก่ เป้าหมายชีวิตขั้นต้น คือ ตั้งเป้าหมายชีวิตเพื่อประโยชน์ในชาตินี้ เป้าหมายชีวิตชั้นกลางคือการตั้งเป้าหมายชีวิตเพื่อประโยชน์ในชาติหน้า และเป้าหมายขั้นสูงสุด คือ การตั้งเป้าหมายชีวิตให้ได้บรรลุมรรคผลนิพพาน พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงสอนให้เรามีเป้าหมายทั้ง ๓ ประการนี้เพื่อชีวิตการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏจะได้ไม่ผิดพลาด ส่วนรายละเอียดจะเป็นอย่างไรนั้น เรามาติดตามรับฟังกันต่อไป

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๓

*สมัยหนึ่ง พรหมณ์ชื่อ **ทิมชาณู** รู้ข่าวว่า พระลัมมา-
ลัมพุทเจ้าเป็นผู้ฉลาดในการวางแผนชีวิต ทรงรู้จักเส้นทางไป
สวรรค์และนิพพาน จึงไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า กราบขอ
คำปรึกษาว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์เป็นคฤหัสถ์
ยังบริโภคนาม อยู่ครองเรือน นอนเบียดบุตร ยังตัดทรงดอกไม้
ของหอมและเครื่องลูบไล้ ยินดีเงินและทองอยู่ ขอพระองค์
โปรดแสดงธรรมที่เหมาะสมแก่ข้าพระองค์ อันจะพึงเป็นไป
เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขในปัจจุบัน และเพื่อประโยชน์
เพื่อความสุขในอนาคตด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ธรรม ๔ ประการนี้ ย่อม
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขในปัจจุบัน คือ อุดหนุนสัมปทา
อารักขสัมปทา กัลยาณมิตตตาและสมชีวิตา”

อุดหนุนสัมปทา หมายถึง การเป็นผู้มีความขยันหมั่น
เพียรในการทำธุรกิจการงานทุกชนิด ให้ทุ่มเทสติปัญญาและ
ความสามารถ เป็นผู้ขยัน ไม่เกียจคร้าน มีปฏิภาณไหวพริบ
จนสามารถทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

อารักขสัมปทา หมายถึง เป็นผู้รู้จักรักษาทรัพย์ที่หามาได้

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๔

เมื่อนึกย้อนหลังไปในสมัยก่อนที่ทางบ้านเมืองยังไม่มีธนาคาร ใครได้ทรัพย์มาแล้ว ต้องหาทางเก็บงำไว้ในที่ที่ปลอดภัย เช่น ขุดหลุมฝังไว้ ถ้าเป็นเศรษฐีจะมีเรือนคลังเป็นของตน เมื่อมีทรัพย์มากแล้ว จึงจำเป็นต้องรู้จักเก็บงำไว้ ไม่ให้เกิดโจรภัย อัคคีภัย อุทกภัย หรือภัยที่เกิดจากทายาทผู้ไม่ประสงค์ มาลักขโมยไปได้ แต่ถึงอย่างไร ในยุคปัจจุบัน ปัญหาที่เกิดจากโจรผู้ร้าย น้ำท่วม ไฟไหม้ ก็ยังเกิดขึ้นเสมอ เพราะฉะนั้นพระพุทธองค์ สอนให้เรา รู้จักการเก็บงำทรัพย์สมบัติไว้ให้ดี

กัลยาณมิตตตา หมายถึง หาพรรคพวกที่เป็นคนดี มีศีล มีธรรม ที่จะมาช่วยทำให้ชีวิตของเราเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้นไป การเลือกคบคน อย่าไปดูเพียงรูปร่างหน้าตา ฐานะความเป็นอยู่ หรือคำพูดจาดีเท่านั้น แต่ให้สังเกตเพื่อนคนนั้นว่า มีความประพฤติดี มีศรัทธา มีศีล รักในการบริจาคทาน มีปัญญา แนะนำชักชวนเราได้ดี คนที่คิดดี พูดดีและทำดี แม้จะอยู่ในสถานะใด ย่อมได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตรให้กับเราได้เช่นกัน

สมชีวิตา หมายถึง จะต้องรู้ทางเจริญขึ้นและทางเสื่อมของทรัพย์และเลี้ยงชีพพอเหมาะ ไม่ให้ฟุ่มเฟือยหรือฝืดเคืองจนเกินไป บางคนมีความขยันหมั่นเพียรหาทรัพย์มาได้มากก็จริง แต่ไม่รู้จักวิธีใช้ทรัพย์ หามาได้เท่าไรก็ไม่พอ จึงกลายเป็นบุคคล

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๕

ผู้ที่มีรายจ่ายมากกว่ารายรับ ในทำนองเดียวกัน แม้มีรายได้น้อย แต่รู้จักประหยัด ก็สามารถอยู่อย่างมีความสุขได้ เพราะความสุข อยู่ที่การรู้จักพอและสันโดษ

จากนั้น พระพุทธรองค์ทรงชี้ทางรั้วไหลออกของทรัพย์ว่า โภคทรัพย์ที่เกิดโดยชอบนี้ มีทางเสื่อม ๔ ประการ คือ เทียว-ผู้หญิง ดื่มสุรา เล่นการพนันและคบมิตรชั่ว เหมือนสระน้ำใหญ่ มีทางไหลเข้า ๔ ทาง ทางไหลออก ๔ ทาง จึงจำเป็นต้องเปิด ทางไหลเข้า ปิดทางไหลออกของสระ ด้วยการไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับ อบายมุขทุกชนิด

ส่วนธรรมอีก ๔ ประการที่พระองค์ตรัสไว้คือ “กุลบุตร ผู้ถึงพร้อมด้วยสัทธาสัมปทา สीलสัมปทา จาคสัมปทา ปัญญา-สัมปทา ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขในอนาคตแก่กุลบุตร” เนื่องจาก ชีวิตหลังความตายของเราไม่สูญ ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีก นับภพนับชาติไม่ถ้วน จึงต้องวางแผนชีวิตในสัมปรายภาพให้ กับตัวเราไว้ด้วย

พระพุทธรองค์ทรงสอนให้เราเป็นผู้มีศรัทธา คือ เชื่อพระ-ปัญญาตรัสรู้ของพระตถาคตเจ้าโดยเฉพาะความเชื่อในสัมมาทิฐิ ๑๐ ประการเบื้องต้น เป็นสิ่งที่ผู้ปรารถนาไปสู่สวรรค์หรือนิพพานจะต้องให้สัมมาทิฐิเข้าไปอยู่ในใจให้ได้ จากนั้นท่าน

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๖

สอนให้เราเป็นผู้มีศีลที่บริสุทธิ์ ไม่ให้ต่างพร้อย อย่างน้อยให้
สมาทานศีล ๕ กันทุกคน

ประการต่อมา บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้ไม่ตระหนี่
พระพุทธองค์ตรัสว่า “น เว กทริยา เทวโลกํ ฆนติ คนตระหนี่
ไปเทวโลกไม่ได้” ดังนั้นเมื่อมีศรัทธาดี มีศีลบริสุทธิ์แล้ว ต้องหา
โอกาสให้ทาน เพราะทานคือเสบียงในการเดินทางไกล
ที่จะทำให้มีชีวิตไม่อดอยาก เป็นชีวิตที่สูงขึ้นไป ประการสุดท้าย
ต้องแสวงหาปัญญาเป็นเครื่องพ้นทุกข์ให้กับตน หมั่นเข้าหา
ครูบาอาจารย์ที่สามารถชี้แนะหนทางไปสู่สวรรค์และนิพพาน
ให้กับเราได้

ทั้งหมดนี้คือการทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตัวเราเอง
ประโยชน์ในปัจจุบัน คือการสร้างฐานะให้มั่นคง ประโยชน์ใน
สัมปรายภพ เริ่มต้นที่การสร้างบุญกุศลอย่างเต็มที่ เพื่อเป็น
เสบียงบุญในการเดินทางในสังสารวัฏ แต่ประโยชน์ทั้งสองอย่างนี้
ยังทำให้เราติดข้องอยู่ในโลก ไม่อาจหลุดพ้นจากทุกข์ไปได้ จะ
หลุดพ้นได้มีหนทางเดียว คือต้องทำประโยชน์อย่างยิ่งให้เกิดขึ้น
ด้วยการทำพระนิพพานให้แจ้ง โดยเริ่มต้นจากการทำใจของเรา
ให้หยุดนิ่งอยู่ในกลางกาย จนเข้าถึงพระธรรมกายภายใน เมื่อ
เข้าถึงแล้ว ย่อมมีความสุขทั้งภพนี้ ภพหน้า เป็นทั้งประโยชน์ใน

ตั้งเป้าหมายให้ชีวิตเพื่อพิชิตพระนิพพาน

๓๘๓

ปัจจุบัน ในลัมปรายภพและในสังสารวัฏ ดังนั้นอย่าได้ประมาท
ให้ตั้งเป้าหมายชีวิตไว้ให้ดี และหมั่นชวนชวายเป็นการปฏิบัติธรรม
ทำใจของเราหยุดนิ่งเรื่อยไป เพื่อเราจะได้ไปถึงจุดหมายปลายทาง
ด้วยกันทุกคน

ป ระ พ ฤ ตี ธิ ร ร ม
คื อ เ รื่ อ ง ส ำ ค ัญ ข อ ง จี วิ ต

ชีวิตถูกชรรณำเข้าไปใกล้ความมีอายุสั้น ผู้ที่ถูกชรรณำ
ไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยในความ
ตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความสำรวม
ทางกาย ทางวาจา และทางใจ ในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อ
ความสุขแก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสร้างสมบุญไว้แต่เมื่อยัง
มีชีวิตอยู่

ประเพณีธรรม คือเรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๐

สรรพสัตว์และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เหมือนดอกไม้ ซึ่งเราเคยเห็นมันเป็นต้นเล็กๆ ไม่นานก็เจริญเติบโตขึ้น แตกใบแผ่กิ่งก้านสาขา ผลิดอกออกผลให้ความสดชื่นแก่ทุกชีวิต แต่ไม่นานดอกไม้ที่ดูสวยสดงดงามนั้น ล้วนเหี่ยวแห้งร่วงโรยไปตามกาลเวลา สังขารร่างกายของเราก็เช่นเดียวกัน ความแก่ ความเจ็บ ความตายได้คืบคลานเข้ามาในชีวิตเรา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกอนูวินาที โดยที่ตัวเราก็กังขาไม่ออก เมื่อเวลาผ่านไป ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๖๐ ปี จึงรู้ว่าเราแก่ลงทุกขณะ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องกันไปสู่ความเสื่อมสลาย ดังนั้นเราจึงไม่ควรประมาทในชีวิต ควรให้ชีวิตผ่านไปด้วยการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัวให้ได้ เราจะได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ปฐมชนสูตร ความว่า

“ชีวิตถูกขรณำเข้าไปใกล้ความมียุสสัน ผู้ที่ถูกขรณำไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยในความตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความสำรวมทางกาย ทางวาจา และทางใจ ในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสร้างสมบุญไว้แต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่”

ประพจน์ธรรม คือ เรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๑

ปัจจุบันพวกเราคงจะสังเกตได้ว่า อายุมนุษย์ลดน้อยถดถอยลงไปทุกๆ วัน จากสมัยก่อนที่มนุษย์เคยมีอายุยืนยาวนาน สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่ในสมัยนี้อายุจะสั้นตายเร็วกว่าปกติ ร่างกายก็ไม่ค่อยแข็งแรง ต้องเสียเวลาในการดูแลรักษาขั้น ๕ นี่ตลอดเวลา สมกับพุทธพยากรณ์ที่ว่า ทุกๆ ๑๐๐ ปี หลังพุทธปรินิพพาน อายุของมนุษย์จะลดลง ๑ ปี ซึ่งหมายถึงจากที่เคยมีอายุยืนยาวถึง ๑๐๐ ปี ก็จะเหลือ ๙๙ ปี และลดลงเรื่อยๆ เหลือเพียง ๙๐ ปี ๘๐ ปี และขณะนี้ปี พ.ศ.๒๕๔๔ อายุของมนุษย์โลกโดยเฉลี่ยประมาณ ๗๕ ปี แต่ส่วนใหญ่ก็อยู่ไม่ถึงกัน เพราะถูโรค คือ ความแก่ ความเจ็บไข้รุมเร้าเป็นประจำ

ต่อไปอายุมนุษย์จะลดลงไปเรื่อยๆ จากเกณฑ์อายุมาตรฐาน ๗๕ จะเหลือเพียง ๗๐ ๕๐ ๓๐ ๒๐ ลดลงไปเรื่อยๆ เหลือเพียง ๑๐ ปี เมื่ออายุมนุษย์ลดลงไปจนเหลือ ๑๐ ปี เด็กชายเด็กหญิงเมื่อมีอายุเพียง ๕ ปี ก็สามารถแต่งงานกันได้แล้ว ในสมัยนั้น รสของเนยใส เนยข้น นํ้ามัน นํ้าผึ้ง นํ้าอ้อย และเกลือ จะอันตรายไปหมด เหลือเพียงหยู้ากับแก้ ที่จะเป็นอาหารอย่างดี ที่เป็นเช่นนั้นเพราะมนุษย์ไม่ได้ประกอบกุศลกรรม ๑๐ ประการ เมื่อหันมองไปรอบทิศ ไม่มีกัลยาณมิตรผู้ชี้หนทาง สวรรค์นิพพานแม้เพียงคนเดียว มีแต่ผู้ที่ประกอบบาปอกุศล

ประเพณีธรรม คือเรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๒

ลูกไม่ปฏิบัติชอบในมารดาบิดา ไม่ประพฤติอ่อนน้อมต่อผู้ใหญ่
ในตระกูล ทุกคนไม่มีจิตเคารพยำเกรงว่า นี่แม่ นี่น้ำ นี่ภรรยา
มนุษย์โลกจะสมสู่ปะปนกันไปหมด เหมือนสัตว์เดียรฉานที่
สมสู่กันโดยไม่มีความละอาย

เมื่อประกอบอกุศลกรรมมากเข้า แต่ละคนจะเกิดความ
อาฆาตพยาบาท คิดร้ายต่อกันและกัน มารดากับบุตรก็ดี บุตร
กับมารดาก็ดี พี่ชายกับน้องหญิงก็ดี ต่างเกิดความอาฆาตพยาบาท
คิดร้ายหมายจะฆ่ากันเอง เมื่อต่างคนต่างหมายใจจะเข่นฆ่าคนอื่น
สงครามนองเลือดจึงเกิดขึ้น สมัยนั้น สัตถันตรกัปจะเกิดขึ้น
๗ วัน คือ พวกมนุษย์จะสำคัญกันและกันว่า เป็นเนื้อ ศัสตรา-
อาวุธจะปรากฏขึ้นมาอยู่ในมือของพวกมนุษย์เองโดยอัตโนมัติ
เมื่อทุกคนมีอาวุธ在手 ก็จะเข่นฆ่ากันเองเพราะสำคัญว่า นี่คือ
เนื้อ

ส่วนพวกมนุษย์ที่ไม่อยากฆ่าใคร และไม่ยากให้ใครมาฆ่า
จะพากันหลบหลีกเข้าป่า ซ่อนตัวอยู่ตามสุ่มทุมพุ่มไม้บ้าง อยู่
ตามเกาะ ตามซอกเขาบ้าง โดยมีผลหมากรากไม้ในป่าเป็นอาหาร
มนุษย์เหล่านั้นจะพากันหลบซ่อนตัวอยู่ ๗ วัน ครั้นล่วง ๗ วัน
จึงพากันออกจากป่า เมื่อมาเจอกันก็ดีอกดีใจ จึงปรึกษากันว่า
เราถึงความสิ้นญาติอย่างใหญ่ถึงปานนี้ เพราะสมათานธรรมที่

ประพตติธรรม คือเรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๔

เมื่อนุรักษ์รักษาศิลปบริสุทธ์ สภาพแวดล้อมรอบตัวย่อม
บริสุทธ์ตามไปด้วย ทำให้มีอายุยืนยาวเพิ่มขึ้นถึง ๘๐,๐๐๐ ปี
เมื่อนั้นเด็กหญิงมีอายุอย่างน้อย ๕๐๐ ปี จึงจะสมควรมีสามีได้
มนุษย์ในสมัยนั้นไม่เจ็บ ไม่ป่วย ไม่ไข้ แต่มีอาหารอยู่ ๓ อย่าง
ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติของพวกเขา คือ ยากกิน กับไม่ยากกิน
และความแก่ชราที่เกิดขึ้น นี่คือการอาหารของมนุษย์สมัยนั้น และ
กว่าจะรู้ว่าตนเองแก่ตัวลงแล้ว ต่อเมื่อมีอายุล่วงเข้า ๖๐,๐๐๐ หรือ
๗๐,๐๐๐ ปีไปแล้ว คือเกิดจนกระทั่งลืมแก่ลืมเจ็บกันทีเดียว
เพราะเขาอายุยืนกันมาก

ด้วยความที่ดิน ฟ้า อากาศสะอาดบริสุทธ์ประดุจเทพนคร
ทำให้มนุษย์มีอายุชั้ยยืนยาวขึ้นไปเรื่อยๆ จนอายุชั้ยยาวถึง
๑๐๐,๐๐๐ ปี และยาวนานจนถึงอสงไขยปีซึ่งถือว่าเป็นช่วง
กำหนดอายุของมนุษย์ชาวชมพูทวีปที่ยาวนานที่สุด ยาวกว่า
อายุชั้ยของมนุษย์ทั้ง ๓ ทวีป แต่ครั้นอายุสิ้นก็จะสั้นกว่าทวีปอื่นๆ
เหมือนกัน จากนั้นอายุชั้ยของมนุษย์ก็จะถอยกลับลงมาใหม่ มา
หยุดอยู่ระหว่าง ๘๐,๐๐๐ ปี

*สมัยนั้นเมืองพาราณสีจะเป็นราชธานี ชื่อว่า เกตุมดี
ในชมพูทวีปนี้จะมีเมือง ๘๔,๐๐๐ เมือง มีเกตุมดีเป็นราชธานี

ประเพณีธรรม คือ เรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕

พระเจ้าจักรพรรดิพระนามว่า สังขะทรงอุบัติขึ้น พระองค์เป็นผู้ทรงธรรม เป็นใหญ่ในแผ่นดิน มีมหาสมุทรทั้งสี่เป็นขอบเขต มีราชอาณาจักรมั่นคงสมบูรณ์ด้วยแก้ว ๗ ประการ คือ จักรแก้ว ช้างแก้ว ม้าแก้ว แก้วมณี นางแก้ว คฤหบดีแก้ว และปริณายกแก้ว พระราชบุตรของพระองค์มีกว่าพัน ล้วนกล้าหาญ มีรูปทรงสมเป็นวีรกษัตริย์ สามารถย่ำยีเสนาของข้าศึกได้ พระองค์ทรงชนะโดยธรรม มีต้องใช้อาญา มีต้องใช้คัสตรา ทำให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุขประดุจบนสรวงสวรรค์

ในยุคนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าพระนามว่า เมตไตรย ผู้มีบารมีแก่อุปโลก จักเสด็จอุบัติขึ้นในโลก พระองค์เป็นพระอรหันต์ ตรัสรู้เองโดยชอบ พระองค์จะทรงทำโลกนี้พร้อมเทวโลก พรหมโลกให้สว่างไสวด้วยแสงแห่งธรรม และทรงสอนหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณพราหมณ์ เทวดา และมนุษย์ให้ตรัสรู้ตาม

พระพุทธองค์จะทรงแสดงธรรมงดงามในเบื้องต้น ท่ามกลาง และในที่สุด ประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะ บริสัทธิบริบูรณ์ ส่วนพระเจ้าสังขะจอมจักรพรรดิ ทรงมีกุศลจิตศรัทธาในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงทรงสละทรัพย์สมบัติส่วนพระองค์บำเพ็ญมหาทานแด่สมณพราหมณ์ คนกำพร้า คนเดินทาง ทรงบำเพ็ญมหาทานอยู่ ๗ วัน จากนั้นทรงสละ

ประพตติธรรม คือเรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๖

ราชสมบัติ ทรงปลงพระเกศาและพระมัสสุ ทรงครองผ้ากาสา-
พัลลว สัตว์ออกผนวชเป็นบรรพชิตในศาสนาของพระศรีอริย-
เมตไตรย เมื่อผนวชแล้วทรงตั้งพระทัยมั่นในการปรารภ
ความเพียร ในที่สุดพระองค์ทรงสมปรารถนา ได้บรรลุธรรมเป็น
พระอรหันต์

นี่คือยุคสมัยของผู้มีบุญ เป็นยุคที่โลกธาตุสว่างไสวมาก
เป็นพิเศษ เพราะมนุษย์ทั้งโลกต่างรักษากุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ
ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติดนินทา ไม่พูดเท็จ ไม่พูด
ส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ และไม่พูดเพ้อเจ้อ ทุกคนมีวาจาสัตย์
มีความไว้วางใจกันและกัน อีกทั้งไม่คิดโลภอยากได้สิ่งของของ
คนอื่น ไม่คิดพยาบาทปองร้ายคนอื่น และเป็นผู้เห็นชอบตาม
ทำนองคลองธรรม ทำให้ผู้มีบุญมีबारมีลงมากเกิดกันมาก นรก
ประหนึ่งว่าจะร้าง ส่วนบนสวรรค์จะหนาแน่นไปด้วยเหล่า
เทพบุตรเทพธิดา สำหรับผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติตามคำสอน ต่าง
บรรลุธรรมหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์ เข้าสู่อายตนิพพาน
กันมากมายนับไม่ถ้วน

เพราะฉะนั้น ให้รับรู้ว่ โลกของเรายังไม่ถึงกาลอวสาน
ภายในปีสองปีหรือร้อยปีนี้ โลกมีเสื่อมถอยลง และเจริญ
รุ่งเรืองขึ้นตามยุคสมัย อย่างไรก็ตามเราไม่ควรประมาท เพราะ

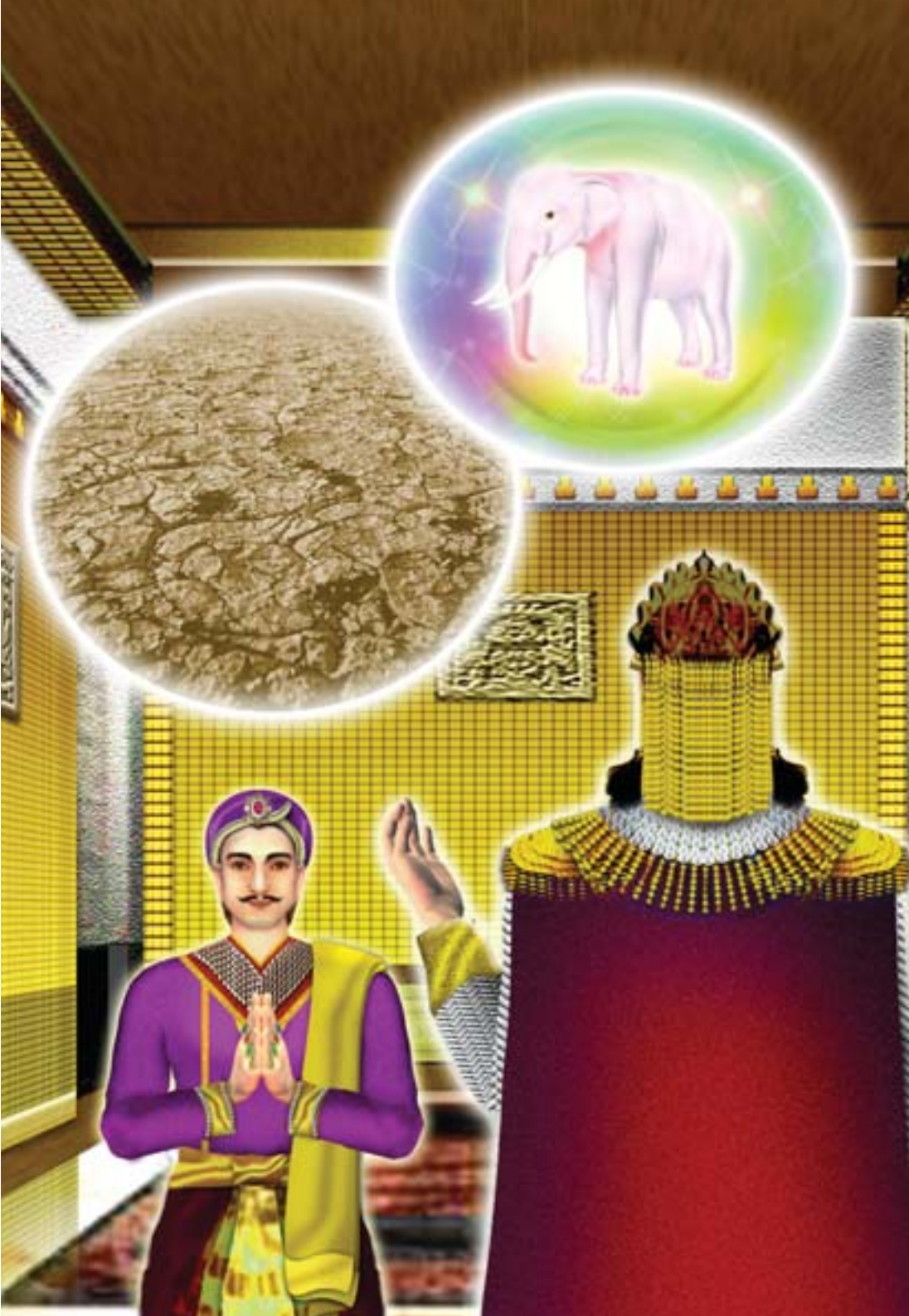

ประเพณีธรรม คือ เรื่องสำคัญของชีวิต

๓๕๓

เราไม่รู้ว่า อันตรายของชีวิตจะมาถึงตัวเมื่อไร ตั้งแต่เกิดมามีโอกาสลืมหืมตามาดูโลกก็มีอันตรายรอบด้าน และอายุขัยในยุคสมัยนี้ก็สั้นเหลือเกิน ใครมีอายุเกิน ๗๕ ปี นับเป็นโชคอันประเสริฐ สิ่งที่จะมาต่อเติมเพิ่มความมั่นใจในชีวิต ก่อนที่จะไม่มีโอกาสดำรงชีวิตอยู่บนโลกนี้อีกต่อไป คือ บุญกุศลนั่นเอง ดังนั้นให้ทุกคนหมั่นสั่งสมบุญบารมีให้เต็มที่ เพราะยุคนี้เป็นยุคของนักสร้างบารมีอย่างพวกเราที่เกิดมาเพื่อสร้างบารมี และอย่าลืมนั่งธรรมะกลั่นใจของเราให้ใสบริสุทธิ์เป็นประจำทุกวัน

๔๔
จ ร ร ม ะ ค ุ ม ทร อ ง โ ล ก

สัปบุรุษผู้สงบบรรจง
ประกอบด้วยหิริและโอตตปปะ
ตั้งมั่นอยู่ในธรรมขาว
ท่านเรียกว่าผู้มีธรรมของเทวดาในโลก

ธรรมะคัมภีร์ครองโลก

๔๐๐

ธรรมกายเป็นหลักของโลก ผู้เข้าถึงพระธรรมกาย คือ ผู้เข้าถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา พระบรมศาสดาทรง เข้าถึงความเป็นลัทธิปัญญาพุทธเจ้าเพราะได้บรรลุกายธรรมอรหัต จิณฺตรัสรู้เป็นพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า พระลัทธิธรรมคำสอน ของพระองค์ ล้วนออกมาจากกลางธรรมกายที่กลั่นออกมาจาก ใจที่หยุดนิ่งอย่างสมบูรณ์แล้ว ผู้ที่จะศึกษาวิชาในทาง พระพุทธศาสนาได้ดี ต้องเป็นผู้ที่มีใจหยุดนิ่งเช่นกัน จึงจะ สามารถเข้าถึงธรรมอันขาวบริสุทธิ์ของพระพุทธเจ้า ที่เรียกว่า สุกกธรรม

มีพระบาลีใน ขุททกนิกาย เทวธรรมชาดก ว่า

“อิริโธตตปฺปสมฺปนฺนา สุกฺกธมฺมสมฺมาทิตา

สนฺโต สปฺปฺริสา โลกเ เทวธมฺมาติ วุจฺจเร

สัปปบุรุษผู้สงบระงับ ประกอบด้วยอิริและโธตตปปะ ตั้งมั่นอยู่ในธรรมขาว ท่านเรียกว่าผู้มีธรรมของเทวดาในโลก”

ผู้มีกาย วาจา ใจสงบ มีสติ มีอิริโธตตปปะ ไม่เบียดเบียน ลัทธิโลก ท่านเรียกว่าเป็นสัปปบุรุษ ผู้สงบระงับแล้วจากบาปกรรม มีความละเอียดต่อความชั่วและเกรงกลัวต่อบาป มีธรรมของ เทวดาที่เรียกว่า “เทวธรรม” ผู้ประพฤติตามธรรมนี้ ละโลกไป แล้ว จะไปบังเกิดเป็นสหายแห่งเทวดาในสุคติโลกสวรรค์

ธรรมะคัมภีร์ครองโลก

๔๐๑

เพราะตั้งมั่นอยู่ในสูกกธรรม คือ ธรรมขาว หรือธรรมที่
พระลัมมาลัมพุทเจ้าได้ตรัสรู้

หิริโอตตปปะ คือ ธรรมคัมภีร์ครองโลก ที่ทำให้โลกเกิด
ความสงบสุขร่มเย็น เป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเจริญทาง
จิตใจของมวลมนุษยชาติ หิริโอตตปปะและศีล ๕ เป็นสิ่งที่ต้อง
ประพฤติร่วมกัน เพราะเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่เป็นปกติของมนุษย์
เป็นเหตุให้มนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ดังเช่นเรื่องในอดีตกาล

*สมัยนั้น พระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพระโอรสของ
พระเจ้ากुरु ในนครอินทปัต เมื่อพระบิดาลิ้นพระชนม์แล้ว ท่าน
ได้ครองราชสมบัติแทน ทรงพระนามว่า **พระเจ้าธัญชัย**
ทรงปกครองแผ่นดินด้วยทศพิธราชธรรม และเป็นผู้มีอัธยาศัย
ในการให้ทานเป็นชีวิตจิตใจ

พระองค์ทรงสละทรัพย์สินส่วนพระองค์ เพื่อบริจาค
ทานถึงวันละ ๖๐๐,๐๐๐ กหาปณะ ทรงบริจาคทานมากมาย
ทุกๆ วัน โดยไม่เคยอึดในบุญ ทรงดำริเสมอว่า หากมีใครมาขอ
อวัยวะหรือมาขอราชสมบัติ พระองค์จะยกให้ทันที ในสมัยนั้นที่
แคว้นกาลิงคะซึ่งอยู่ติดกัน เกิดทุพภิกขภัยข้าวยากหมดแพง
ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ชาวเมืองได้รับความเดือดร้อน

ธรรมะคู่ปกครองโลก

๔๐๒

อดอยากยากจน จึงพากันมาร้องเรียนต่อพระราชา

พระเจ้ากาสิงคะทรงเรียกประชุมเหล่าเสนาอำมาตย์ เพื่อให้ช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหา แม้จะพยายามช่วยกันแก้ไข จนสุดความสามารถ แต่ชาวเมืองก็ยังได้รับความลำบากเช่นเดิม พวกอำมาตย์จึงพากันกราบทูลว่า “ในแคว้นอินทปัต พระเจ้าธัญชัยทรงมีช้างมงคละที่ทำให้บ้านเมืองมีความเจริญรุ่งเรือง ถ้าได้ช้างมงคละมา ฝนก็จะตกต้องตามฤดูกาล” พระเจ้ากาสิงคะทรงมอบหมายให้พราหมณ์ ๔ คน เป็นทูตไปนครอินทปัต เพื่อขอช้างมงคละนั้น

พระโพธิสัตว์เป็นผู้ปรารถนาบริจาคทานทุกอย่างอยู่แล้ว เมื่อพราหมณ์มาทูลขอ พระองค์ทรงมีพระทัยปิตินิดว่า จะได้สละช้างมงคละเพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชน จึงพระราชทานช้างมงคละให้พราหมณ์ พร้อมอธิษฐานจิตเพื่อปรารถนาการได้บรรลुพระสัมมาสัมโพธิญาณอันเป็นที่รักยิ่ง

เมื่อพราหมณ์นำช้างมงคละมาแคว้นกาสิงคะ ฝนก็ยังไม่ตก ผู้คนยังอดอยากอยู่เช่นเดิม พระเจ้ากาสิงคะจึงทรงคาดคั้นถามเหล่าพราหมณ์ทั้งหลาย ครั้นทรงทราบว่า พระเจ้าธัญชัยเป็นผู้ประพฤดิธรรม ดังนั้นในแคว้นของพระองค์จึงอุดมสมบูรณ์ ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล พระเจ้ากาสิงคะจึงมีพระดำรัสให้พวก

ธรรมะคัมภีร์ครองโลก

๔๐๓

พราหมณ์และอำมาตย์นำช้างมงคลไปคินและนำแผ่นทองไปจด
กुरुธรรม ที่พระเจ้าธัญชัยทรงรักษา เพื่อพระองค์จะได้
ประพฤติตามบ้าง

กुरुธรรมที่พระราชอาของชาวกรุงประเทศทรงประพฤติ
ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นปกติ คือ ศิล ๕ นั้นเอง ทั้งพระราชมารดา
อัคกรมเหลื จนถึงประชาชนคนธรรมดา แม้กระทั่งหญิงงามเมือง
ต่างพากันรักษาศิล ๕ เป็นปกติ เมื่อทุกคนมีศีลธรรม จิตใจจึง
ถูกปรับปรุงให้ดีงามสะอาดบริสุทธิ์ ทำให้สภาพแวดล้อม
บรรยากาศของโลกพลอยสะอาดบริสุทธิ์ตามไปด้วย เป็นเหตุให้
ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ ทุกคนใน
เมืองจึงอยู่เย็นเป็นสุข

เหล่าพราหมณ์และอำมาตย์ได้นำช้างมงคลกลับไปส่งคิน
และได้ทูลขอกुरुธรรมจากพระเจ้าธัญชัย พระองค์ทรงเปี่ยมไป
ด้วยความเมตตากรุณาปรารภจะช่วยเหลือชาวกาลิงคะ จึง
โปรดให้เขียนกुरुธรรมทั้ง ๕ ข้อ ลงในแผ่นทองคำ คือ

ข้อที่ ๑ ให้พระราชอาและพลกนิกรทั้งหมด อย่า
เบียดเบียนทำร้ายชีวิตสัตว์อื่น ข้อ ๒ อย่าได้ลักขโมย ถือเอา
สิ่งของที่คนอื่นยังไม่อนุญาต ข้อ ๓ ห้ามประพฤติผิดในกาม ให้
ยินดีในคู่ครองของตน ข้อ ๔ ให้เว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด

ธรรมะคຸ້ມครองโลก

๔๐๔

พูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า และข้อสุดท้าย ให้เว้นจากการดื่ม
น้ำเมาและสิ่งเสพติดให้โทษ ซึ่งเป็นทางมาแห่งความประมาท

เมื่อเหล่าพราหมณ์และอำมาตย์ทูลขอการุณธรรมจาก
พระราชาราชแล้ว ได้อัญเชิญไปสู่แคว้นกาลิงคะ พระเจ้ากาลิงคะ
ทรงสมทานการุณธรรม ทั้ง ๕ ข้อนั้น ทรงตั้งใจประพடுத்தตาม อีก
ทั้งได้ประกาศว่า “หากทุกคนอยากจะให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล
อยากมีชีวิตอุดมสมบูรณ์ ครอบครัวยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
ให้รักษาการุณธรรม ๕ ข้อนี้อย่างเคร่งครัด” มหาชนต่างพากัน
ประพடுத்தด้วยความเต็มใจกันถ้วนหน้า

เมื่อทุกคนในบ้านเมืองพร้อมใจกันประพடுத்தอยู่ในธรรม
สิ่งอัศจรรย์ก็บังเกิดขึ้น แผ่นดินที่เคยแห้งแล้งมาช้านาน เริ่มมี
ฝนตกมาหล่อเลี้ยงให้ชุ่มเย็น สภาพเศรษฐกิจที่เคยฝืดเคืองก็
เกิดสภาพคล่องชีวิตความเป็นอยู่ที่เคยขัดสนได้รับความทุกข์ยาก
ก็เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทุกคนต่างได้รับความสุข
ทั้งหมดนี้เป็นผลจากการประพடுத்தธรรม บ้านเมืองจึงกลับเจริญ
รุ่งเรืองอีกครั้ง ทำให้ชาวเมืองรอดพ้นจากภัยพิบัติ และ
วิกฤตการณ์ทั้งปวง

ถ้าชาวโลกประพடுத்தธรรม ธรรมย่อมคຸ້ມครองโลก แต่
ทุกคนรักชาติลให้บริสุทธิ์ก็สามารถพลิกฟื้นสถานการณ์บ้านเมือง

ธรรมะคัมภีร์ครองโลก

๔๐๕

จากภาวะที่เศรษฐกิจตกต่ำ ให้กลับดีขึ้นอย่างอัศจรรย์ ยิ่งถ้าทุกคนปฏิบัติธรรม ทำให้หยุดหนึ่งพร้อมๆ กันทั่วทั้งโลก ได้เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกคน สันติสุขที่แท้จริงย่อมบังเกิดขึ้นอย่างไม่ต้องสงสัย ธรรมะจึงเป็นสิ่งเดียวเท่านั้นที่จะช่วยคัมภีร์ครองโลกให้อยู่รอดปลอดภัย

ในภาวะที่บ้านเมืองเป็นเช่นนี้ สิ่งที่เราต้องช่วยกันทำ คือ ให้มีเมตตาต่อกัน มีความเสียสละแบ่งปัน รู้จักสร้างบุญบารมีให้เพิ่มขึ้น เพราะบุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ถ้าเรามีบุญมาก อุปสรรคก็ไม่มี ถ้ามีบุญน้อย อุปสรรคก็มีมาก กระแสบุญจะช่วยเปลี่ยนแปลงทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีขึ้นได้ ขอให้ทุกคนมีจิตใจที่ดีเชื่อมั่นในบุญกันจริงๆ และตั้งใจปฏิบัติธรรมทุกสิ่งทุกอย่างย่อมจะดีขึ้นอย่างแน่นอน โลกจะเป็นอย่างไร ขึ้นอยู่กับจิตใจของเรานั้นเอง

การที่พวกเราได้ปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอในเวลาธรรมกาย เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายนั้น นับเป็นผู้ฉลาดในการแก้ไขปัญหาชีวิต เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น เพราะเมื่อใจหยุดหนึ่ง เราจะเข้าถึงชีวิตในระดับลึก จะเข้าถึงดวงธรรม ดวงศีล ดวงสมาธิ ดวงปัญญา ดวงวิมุตติ ดวงวิมุตติญาณทัสสนะ เข้าถึงกายภายในและกายธรรมไปตามลำดับ จนกระทั่งถึงกาย-

ธรรมะคัมภีร์ครองโลก

๔๐๖

ธรรมอรหัตซึ่งเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ที่สุด ถือว่าได้บรรลุเป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต

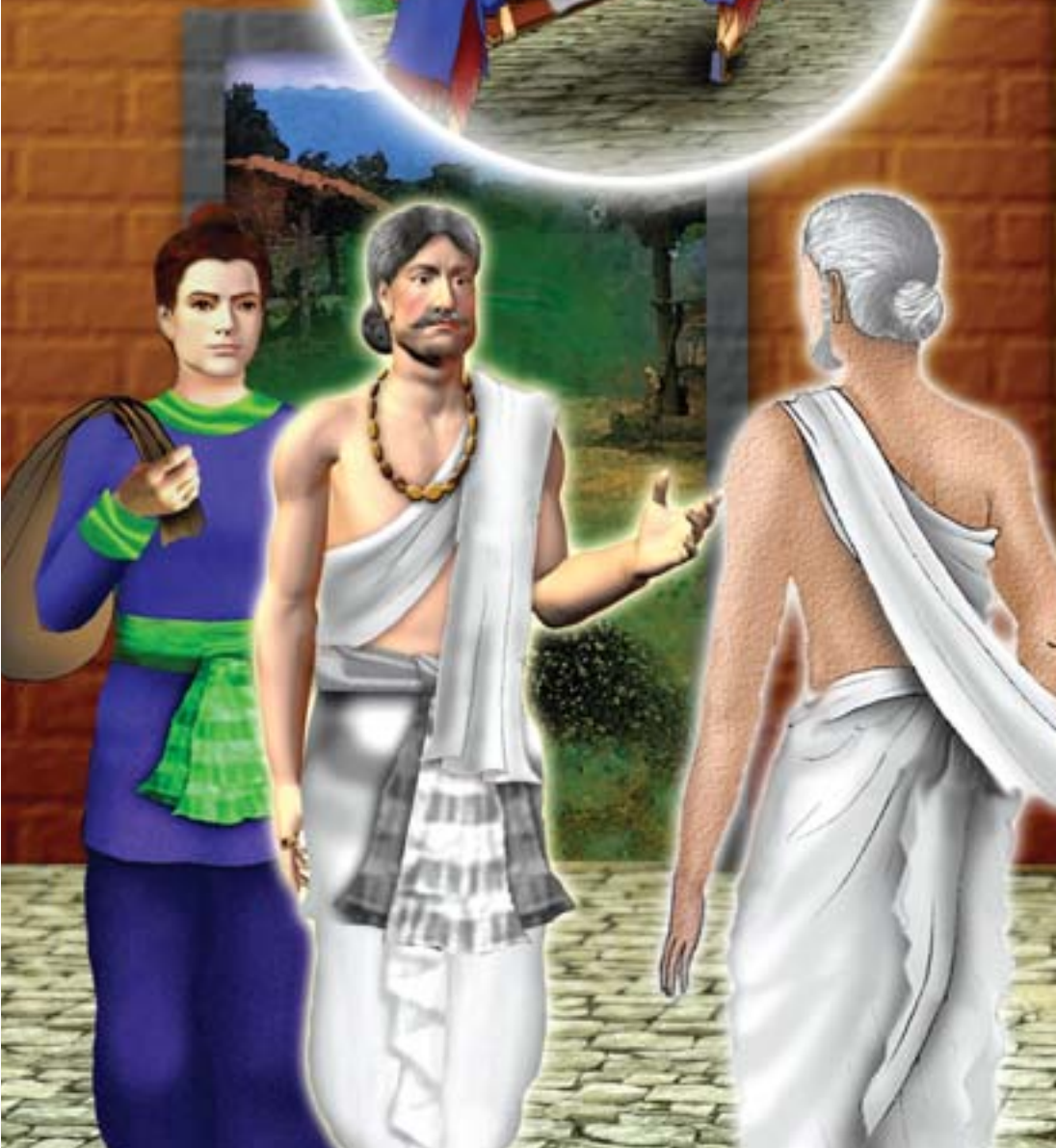
เพราะฉะนั้น ให้ทุกๆ คนหมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกาย จะได้ช่วยกันเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส เป็นการแก้ไขปัญหาทุกเรื่องที่เกิดขึ้นในโลก เพราะทุกอย่างต้องเริ่มต้นจากจิตใจที่ดีงาม นั่นคือ สันติภาพภายนอกต้องเกิดจากสันติสุขภายใน และสันติสุขภายในต้องเริ่มจากใจที่หยุดนิ่ง ดังนั้นให้ขยันหยุดใจให้เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกคน

วันสุดท้ายของชีวิต

ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นคนโง่เขลาหรือคนฉลาด
ทั้งหมดล้วนต้องบ่ยหน้าไปสู่อำนาจแห่งความตาย ทุกๆ คนมี
ความตายเป็นที่สุด

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๐๕

สรรพสิ่งทั้งปวงที่มีอยู่ในโลก ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต ต่างอยู่บนพื้นฐานของความไม่เที่ยง มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเสื่อมทุกวินาที และสูญสลายในที่สุด ทุกสิ่งล้วนเป็นทุกข์ ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง เราควรแสวงหาสิ่งที่เป็นความสุขที่แท้จริง นั่นคือ “พระธรรมกาย” ซึ่งมีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน เป็นที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริงที่เราเข้าถึงได้ด้วยการปฏิบัติธรรม

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ว่า

**“ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นคนโง่เขลาหรือคนฉลาด
ทั้งหมดล้วนต้องบ้ายหน้าไปสู่อำนาจแห่งความตาย ทุกๆ คน
มีความตายเป็นที่สุด”**

ตราบใดที่มนุษย์ยังไม่หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ต่างต้องเวียนว่ายตายเกิดเช่นนี้เรื่อยไป ความตายจึงเป็นเรื่องธรรมดาที่มาพร้อมกับความเกิด ความแก่เกิดขึ้นกับทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิจอมราชัน ผู้พรั่งพร้อมด้วยรัตนะทั้งเจ็ด มีเสนาที่เกรียงไกร ครองครองทวีปทั้งสี่ หรือเหล่าทวยเทพบนสวรรค์ชั้นฟ้า รวมไปถึงรูปพรหม อรูปพรหม เมื่อถึงเวลา ต่างไม่พ้นอำนาจมฤตยูนี้ไปได้ ล้วนต้องสละสรีระไปสู่ภพภูมิใหม่ตามกระแสบุญและบาปที่ได้ทำไว้

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๐

ความตายไม่ใช่เรื่องน่ากลัว สิ่งที่น่ากลัวคือ การที่เกิดมาแล้ว ไม่ได้ทำความดี ไม่ได้สั่งสมบุญบารมี หรือสร้างสิ่งดีที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อโลก เราควรให้ความสำคัญกับมรณสัญญา ซึ่งเหมือนระเบิดเวลาที่มีผู้กำหนดไว้ว่า ถึงเวลาเราต้องละโลกนี้ไป แต่ก่อนจะถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ให้ถามตนเองดูซิว่า เราได้เตรียมพร้อมที่จะเดินทางไกลในลัมปรายภพแล้วหรือยัง บุญบารมีที่เป็นเสบียงในการเดินทาง มีพร้อมแล้วหรือยัง ฉะนั้นแทนที่จะกลัวตายจนไม่เป็นอันทำอะไร เราควรหันมาใส่ใจกับวันเวลาที่ผ่านไป โดยต้องเร่งรีบทำความดีให้มากที่สุด

*ในสมัยก่อน มีบ้านของผู้มีบุญครอบครัวหนึ่ง ชื่อบ้าน-ธรรมบาล หมายถึงบ้านที่ทุกคนในครอบครัวประพฤติธรรม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อเพื่อนร่วมโลก ที่สำคัญทุกคนในบ้านต่างรักษากุศลธรรม ๑๐ ประการได้อย่างบริสุทธิ์ จนชาวบ้านยกย่องสรรเสริญให้เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน พร้อมทั้งเรียกครอบครัวนี้ว่า “ครอบครัวธรรมบาล” ทำนองเดียวกับ “บ้าน-กัลยาณมิตร” บ้านแห่งแสงสว่างของโลกอย่างพวกเราที่ทุกคนในบ้านมุ่งมั่นสร้างบารมี ชักชวนชาวโลกให้มาทำความดี

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๑

ชักชวนนั่งสมาธิได้ขาด จนเป็นครอบครัวแก้ว ครอบครัว
ธรรมกาย ครอบครัวตัวอย่างของโลก

เมื่อทุกคนในบ้านประพาศิธรรม ผู้มีบุญ คือ พระบรม-
โพธิสัตว์ ก็ลงมาเกิด พ่อแม่ตั้งชื่อว่า **ธรรมบาลกุมาร** เมื่อเติบโต
ขึ้น พ่อแม่ได้ส่งไปเรียนหนังสือที่เมืองดักสิลา ธรรมบาลกุมาร
เป็นลูกศิษย์ที่มีสติปัญญาเป็นเลิศ จึงได้รับเลือกเป็นหัวหน้า
วันหนึ่งลูกชายคนโตของอาจารย์เสียชีวิตกะทันหัน ท่านอาจารย์
และบรรดาลูกศิษย์ต่างพากันร้องไห้คร่ำครวญ แม้อาปนกิจศพ
ลูกชายอาจารย์แล้ว ก็ยังเฝ้าร้องไห้รำพึงรำพันที่เชิงตะกอน
มีเพียงธรรมบาลคนเดียวเท่านั้นที่ไม่ร้องไห้

ธรรมบาลถามเพื่อนๆ ว่า ทำไมลูกชายท่านอาจารย์
ต้องตายในวัยที่ไม่สมควร เพื่อนๆ ตอบว่า “สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง
เป็นทุกข์ บังคับบัญชาไม่ได้ มีเกิดแล้วก็ต้องมีดับ พวกเราห้าม
ความตายของลูกชายท่านอาจารย์ไม่ได้” แต่ธรรมบาลสงสัยว่า
“มันก็จริง ที่ว่าสังขารไม่เที่ยง แต่ก็ควรตายตอนแก่มีไข้หรือ”
เพื่อนๆ จึงถามว่า “แล้วที่บ้านของท่าน ไม่มีคนตายขณะที่ยัง
หนุ่มเลยหรือ” ทุกคนต่างอศรรยไปตามๆ กัน ที่ได้คำตอบว่า
บ้านของธรรมบาลไม่มีใครตายตั้งแต่ยังเด็กหรือเป็นหนุ่ม และ
ยังเป็นประเพณีสืบต่อกันมายาวนานของบ้านนี้อีกด้วย

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๒

ท่านอาจารย์ซึ่งกำลังเสิร์ฟอาหารเช้าถึงลูกชาย ได้ยินเรื่อง
อัศจรรย์นี้ เกิดความประหลาดใจ คิดว่า ลูกศิษย์คนนี้พูดเรื่อง
เหลือเชื่อเกินไป จึงอยากทดสอบว่า ลูกศิษย์พูดจริงแค่ไหน ถ้า
เป็นจริงตนจะได้เรียนวิชานี้ เพื่อมาเป็นความรู้สอนลูกศิษย์ต่อไป
หลังจากถามปณิกลูกชายแล้ว ท่านอาจารย์จึงสั่งธรรมบาลว่า
ตนจะไปธุระนอกเมืองหลายวัน ให้ธรรมบาลช่วยสอนศิลปวิทยา
ให้ลูกศิษย์แทนอาจารย์ด้วย

จากนั้น อาจารย์ได้เก็บกระดุกแพะตัวหนึ่งใส่กระสอบ
ให้คนรับใช้ถือตาม และออกเดินทางกลับบ้านของธรรมบาล เมื่อ
ไปถึง อาจารย์ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี ทุกคนในบ้านหา
อาหารมาเลี้ยง จัดที่อยู่ให้หลับนอนให้อาจารย์พักผ่อนอย่าง
สบาย และนั่งสนทนาธรรมด้วย อาจารย์แสร้งกล่าวกับพ่อของ
ธรรมบาลว่า “ท่านพราหมณ์ ลูกชายของท่านเป็นคนฉลาดหลัก
แหลม เรียนจบไตรเพทและศิลปะ ๑๘ ประการ เป็นผู้นำของ
ลูกศิษย์ทั้งหมด แต่น่าเสียดายที่ลูกชายของท่านเสียชีวิตแล้ว”

ทันทีที่พราหมณ์ฟังจบ เขาตบมือหัวเราะลั่น สร้างความ
งุนงงให้กับอาจารย์มาก อาจารย์จึงถามขึ้นว่า “นี่ไม่ใช่เรื่องตลก
เลย ท่านหัวเราะทำไม” พราหมณ์ตอบว่า “ก็หัวเราะเรื่องที่ท่าน
พูดนะลิ ที่ตายคงจะเป็นคนอื่นกระมัง” อาจารย์เห็นว่าทุกคนในบ้าน

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๓

ไม่เชื่อ จึงหยิบกระดูกออกมาให้ดูเป็นหลักฐาน ทุกคนต่างยืนยันว่าไม่ใช่ “สงสัยจะเป็นกระดูกสัตว์กระมัง เรามั่นใจว่า ลูกชายเรายังไม่ตายหรอก เพราะในตระกูลนี้ตลอด ๗ ชั่วคน ยังไม่เคยมีใครตายตอนเป็นหนุ่มเลย”

อาจารย์รู้สึกอัศจรรย์ใจยิ่งนัก จึงได้ถามถึงเหตุผลว่า “การที่คนหนุ่มไม่ตายนี้ เป็นเพราะกรรมอะไร ทำไมตระกูลของท่านจึงไม่มีใครตายตอนยังหนุ่ม” พราหมณ์ได้เล่าให้ฟังว่า “พวกเราประเพณีธรรมกัน ไม่พูดเท็จ งดเว้นกรรมชั่วทั้งหมดก่อนจะให้ทาน พวกเราก็มีจิตเลื่อมใส ขณะให้ก็มีใจศรัทธา ครั้นให้แล้วก็ตามนึกถึงตลอดเวลา จิตเบิกบาน ไม่รู้สึกเสียดายในทานนั้นเลย ฉะนั้นคนในบ้านของเราจึงไม่ตายในวัยที่ยังหนุ่ม

พวกเรางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ ไม่ลักขโมยของคนอื่น ไม่นอกใจสามีภรรยา เว้นขาดจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบและพูดจาเพ้อเจ้อ ทุกคนพูดแต่เรื่องที่เป็นอรรถเป็นธรรม พูดยกใจกันให้สูงขึ้น ไม่โลภอยากได้ของใครและไม่คิดพยาบาทปองร้ายคนอื่น ใจของทุกคนมุ่งตรงต่อหนทางพระนิพพานอย่างเดียว เพราะฉะนั้นคนในบ้านจึงมีอายุยืน”

หลังจากนั้นพราหมณ์ได้กล่าวเป็นธรรมภาษิตว่า “ธรรมที่ประพฤติแล้ว ย่อมนำสุขมาให้ ผู้ประพฤติธรรมย่อมไม่ไปสู่ทุกข์

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๔

ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม เหมือนร่มใหญ่ที่กางกันฝนใน
ฤดูฝน หรือกันแดดในฤดูร้อน เพราะฉะนั้นธรรมบาลย่อมได้รับ
การคุ้มครองโดยธรรม เราจึงเชื่อว่าเขาต้องไม่ตายแน่นอน”

ท่านอาจารย์ได้ฟังคำพูดที่เป็นสิริมงคลเช่นนั้น เกิดมหา-
ปิติว่าการเดินทางมาในครั้งนี้ไม่สูญเปล่าได้รู้วิธีที่จะทำให้มีอายุยืน
และไม่ต้องตายเมื่อยังไม่ถึงกาล จึงได้ขอโทษทุกคนในบ้าน และ
เล่าความจริงว่า “ที่มาก็เพื่อจะทดสอบดูเท่านั้น ขณะนี้ลูกของ
ท่านสุขสบายดี” จากนั้นอาจารย์ได้จำหัวข้อธรรมที่ครอบครั
วของธรรมบาลประพฤติ เพื่อนำไปสั่งสอนและเผยแผ่ให้ลูกศิษย์
ได้ประพฤติปฏิบัติกันต่อไป

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า ถ้าคนเราตั้งใจประพฤติปฏิบัติ
ธรรม ได้ทำความดีเต็มที่ รักษากุศลกรรมบถ ๑๐ ประการนี้ ให้
บริสุทธิ์บริบูรณ์ ย่อมทำให้มีความมั่นใจในชีวิต ไม่หวั่นไหวแม้ใน
เรื่องที่คนส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเรื่องน่ากลัว คือ ความตายที่ไม่มี
ใครปรารถนา แต่ผู้มีบุญกลับเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา เพราะ
ไม่มีอะไรจะยิ่งใหญ่ไปกว่าเรื่องของการสร้างบุญบารมี อันจะ
เป็นเครื่องยืนยันการเดินทางไปสู่สัมปรายภพอย่างผู้มีชัยชนะ

เมื่อเราเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตเช่นนี้แล้ว อย่าได้
ประมาท ให้รีบสั่งสมบุญบารมีให้มากๆ เกิดมากพชาตินี้นับว่า

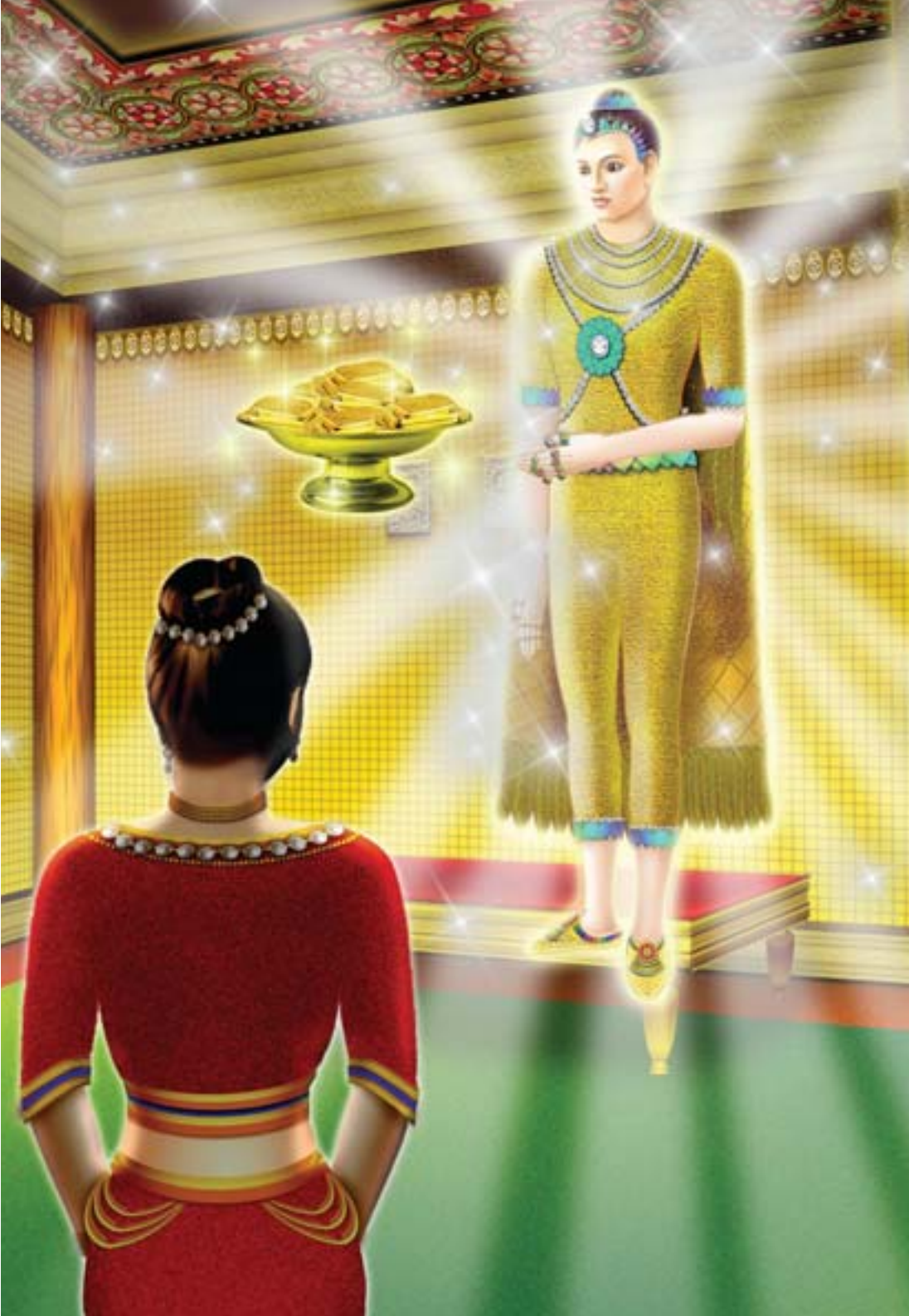

วันสุดท้ายของชีวิต

๔๑๕

คุณค่าที่สุดที่เราได้ทุ่มสุดใจ สั่งสมบารมีแข่งกับเวลาที่ผ่านพ้นไป
ต้องให้เป็นนาทิทองของชีวิต เป็นนาทิแห่งบุญกุศลที่จะหนุนนำ
เราให้เข้าถึงความเต็มเปี่ยมของชีวิต คือ ได้เข้าถึงพระธรรมกาย
ภายใน เมื่อถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ภาพการสร้างบารมีด้วย
ความเข้มแข็งและเด็ดเดี่ยวของเรา จะมาปรากฏให้เห็น มหาปิติ
ก็จะบังเกิดขึ้น พร้อมทั้งจะเดินทางต่อไปโดยไม่หวั่นไหวอภัยกับ
โลกนี้ ดังนั้นให้หมั่นฝึกใจให้หยุดนิ่งให้ดี หมั่นปฏิบัติธรรมทุกวัน
ทำภาวนาให้เข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

สู่หนทางสวรรค์

บุคคลผู้ประพฤติธรรม ย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และ
โลกหน้า บัณฑิตควรประพฤติธรรมให้สุจริต ไม่ควรประพฤติ-
ธรรมให้เป็นทุจริต เพราะบุคคลผู้ประพฤติธรรม ย่อมอยู่
เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

สู่หนทางสวรรค์

๔๑๘

ตลอดระยะเวลาอันยาวนาน มวลมนุษยชาติล้วนปรารถนาให้โลกมีสันติสุข แต่ไม่มีใครรู้ว่า สันติสุขที่แท้จริงนั้นอยู่ตรงไหน จะเข้าถึงได้อย่างไร จนกระทั่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงค้นพบว่า สันติสุขที่แท้จริงจะบังเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อมนุษย์ทุกคนทำใจให้หยุดนิ่ง เมื่อนั้นมนุษย์จะเข้าถึงสันติสุขภายใน เข้าถึงพระธรรมกาย ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของความสุขที่แท้จริง และเป็นสิ่งที่มีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคนในโลก ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างกันโดยเชื้อชาติ ศาสนา หรือเผ่าพันธุ์ หากได้ลงมือปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอและถูกวิธีแล้ว ย่อมเข้าถึงได้ทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อปทาน ว่า

“บุคคลผู้ประพฤติธรรมย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า บัณฑิตควรประพฤติธรรมให้สุจริต ไม่ควรประพฤติธรรมให้เป็นทุจริต เพราะบุคคลผู้ประพฤติธรรม ย่อมอยู่เป็นสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า”

ผู้ประพฤติปฏิบัติธรรม กลั่นกาย วาจา ใจให้สะอาด บริสุทธิ์ผ่องใส ย่อมมีพลังบุญ พลังความดีที่จะสร้างบารมีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป พลังใจที่เกิดจากการปฏิบัติธรรม เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ที่สามารถถกโลกใบนี้ให้เป็นโลกแก้ว เป็นโลกที่น่าอยู่ สิ่งนี้จะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อทุกคนได้เห็นคุณค่าของชีวิต มีเป้าหมายที่

สู่หนทางสวรรค์

๔๑๕

ถูกต้องดีงาม เมื่อเราตั้งใจสั่งสมบุญ บุญจะส่งผลให้เราใช้ชีวิตที่ดีขึ้น เราจะสมบรูณ์พร้อมด้วยมนุษย์สมบัติ ทิพย์สมบัติ และนิพพานสมบัติ

โลกมนุษย์เป็นสถานที่สำหรับสร้างบารมี ชีวิตของเราไม่ได้หมดสิ้นเพียงชาตินี้ ยังคงต้องดำเนินต่อไปจนกว่าจะหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะเข้าสู่อายตน์นิพพาน การสร้างบารมีจึงเป็นกรณียกิจสำคัญ ซึ่งจะขาดไม่ได้ ไม่ว่าเราจะอยู่ในสถานะใด จะเป็นบรรพชิต หรือคฤหัสถ์ผู้ครองเรือน จะอยู่ในประเทศหรือต่างประเทศก็ตาม เราจะต้องสร้างความคิดเรื่อยไป ความคิดที่เราทำจะเป็นเหตุให้เราไปสู่สุคติโลกสวรรค์ นักปราชญ์บัณฑิตในสมัยก่อนได้สอนวิธีการที่จะไปสู่สวรรค์ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าศึกษามาก

*สมัยหนึ่ง พระบรมโพธิสัตว์ได้จุติมาบังเกิดเป็นพระเจ้าแผ่นดิน มีพระนามว่า **อุทัยภัทร** ทรงมีพระมเหสีชื่อ **อุทัยภัทรา** แม้จะทรงอภิเษกสมรสกัน แต่ทั้งสองต่างอยู่ร่วมกันฉันพี่น้องต่างตั้งใจประพฤติพรหมจรรย์ วันหนึ่งพระเจ้าอุทัยภัทรได้ตกลงกับพระมเหสีว่า “ถ้าใครสิ้นพระชนม์ก่อน ผู้นั้นต้องกลับมาบอกว่า ได้ไปบังเกิดที่ใด” เมื่อพระราชากรองราชย์ผ่านไปถึง ๗๐๐ ปี ก็เสด็จสวรรคต และได้ไปบังเกิดเป็นท้าวลักกะบนสวรรค์

สุพรรณราชวิทยาลัย

๔๒๐

ชั้นดาวดึงส์ พระนางอุทัยภักตราจึงสำเร็จราชการแทน

ท้าวลัทธิกะเสวยทิพยสมบัติได้ ๑ สัปดาห์ แต่เวลาบนโลกมนุษย์ผ่านไปนานถึง ๗๐๐ ปี ทรงระลึกถึงคำมั่นสัญญาคืนนั้น พระองค์ได้ถือถาดทองคำบรรจุทองคำจนเต็มมาปรากฏต่อหน้าพระนางอุทัยภักตราเพื่อขอร่วมอภิรมย์ด้วย ขณะนั้นพระนางกำลังตรึกระลึกถึงศีลของตน จึงตอบไปว่า “ไม่ว่าจะเป็นใคร แม้จะมีอานุภาพมากสักปานใดก็ตาม จะไม่ยอมล่วงละเมิดประเพณีสิ่งนี้เด็ดขาด”

ท้าวลัทธิกะสดับแล้ว ก็อันตรธานหายไป รุ่งขึ้น พระองค์เสด็จมาอีก พร้อมถือถาดที่เต็มไปด้วยเงิน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการได้ร่วมอภิรมย์กับพระนาง พระนางดำริว่า ถ้าหากสนทนาปราศรัยกับบุคคลผู้นี้ เขาคงจะมาหาอีก จึงไม่ตรัสสิ่งใดทั้งสิ้น

คืนต่อมา ท้าวลัทธิกะเสด็จมาอีก แต่ครั้งนี้ท่านเปลี่ยนเป็นถือถาดโลหะที่เต็มไปด้วยเหรียญกษาปณ์ เพื่อมาขอแลกเปลี่ยนกับการได้ร่วมอภิรมย์กับพระนาง พระเทวีเห็นแล้วสงสัย จึงตรัสถามว่า “ธรรมดาชายที่หมายปองหญิง หากจะให้หญิงตกลงปลงใจด้วยทรัพย์สมบัติ ก็ต้องเพิ่มทรัพย์สมบัติให้มากขึ้นจนกว่าฝ่ายหญิงจะพอใจ แต่ท่านกลับลดทรัพย์ลงทุกวัน นั่นหมายความว่าอย่างไร”

สู่หนทางสวรรค์

๔๒๑

ท้าวลักกะตอบว่า “พระนางผู้เจริญ หม่อมฉันเป็นพ่อค้า จะทำอะไรก็ต้องให้ได้กำไรและไม่ยอมเสียประโยชน์ ถ้าหาก พระนางจะมีอายุยืนยาว หรือมีฉวีวรรณที่งดงามยิ่งกว่าเดิม หม่อมฉันจะนำบรรณาการมาถวายเพิ่ม แต่พระนางมีแต่จะชรา ลงทุกวัน หม่อมฉันจึงลดบรรณาการลง อีกทั้งวันนี้ พระนางก็ ชราภาพกว่าวันก่อนๆ แม้ขณะที่หม่อมฉันกำลังจ้องมองอยู่นี้ พระฉวีวรรณของพระนางก็เสื่อมลงไปทุกขณะ ฉะนั้นพระนาง อย่าได้ปล่อยวันคืนให้ล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ ขอพระนางจง ประพฤติพรหมจรรย์ตั้งแต่วันนี้เถิด”

พระนางทรงชื่นชมโสมนัสเป็นอย่างยิ่ง ด้วยรู้ว่าวาจา ของบุรุษผู้นี้ เป็นวาจาของนักปราชญ์บัณฑิต จึงตรัสว่า “ท่าน พุดรากับว่า เทวดาไม่มีการแก่เหมือนมนุษย์หรืออย่างไร” ท้าวลักกะตรัสว่า “พวกเทวดาไม่แก่ชราเหมือนมนุษย์ เส้นเอ็น ปุ่มปมในร่างกายก็ไม่มี ฉวีวรรณของชาวสวรรค์ผุดผ่องยิ่งนัก และทิพยสมบัติก็ไพบุลย์ ขอให้พระนางจงเสด็จออกผนวชเถิด จะได้ไปสู่เทวโลก ไปเป็นสหายแห่งชาวสวรรค์ทั้งหลาย”

ท้าวลักกะเทวราชทรงแนะนำทางไปสู่เทวโลกอีกว่า “ผู้มี ภัย วาจา ใจที่สะอาด ไม่ทำบาปอกุศล เป็นผู้มีศรัทธา ชอบทำ ทาน ชอบสงเคราะห์ มีวาจาสุภาพ อ่อนหวาน และหมั่น

สู่หนทางสวรรค์

๔๒๒

ประพตฤทศกรรมบท ๑๐ ประการ มีความเชื่อมั่นในบุญ
เชื่อมั่นในผลของบุญ หมั่นให้ทานอยู่เป็นนิตย์กับเนื่อบาบุญ
อันเยี่ยม สงเคราะห์ญาติด้วยสังคหวัตถุ ๔ บุคคลผู้ยึดมั่นใน
คุณธรรมเหล่านี้ จึงจะสามารถไปสู่สุคติโลกสวรรค์ได้”

จากนั้น พระนางได้ตรัสถามท้าวสักกะว่าเป็นใคร
พระอินทร์จึงบอกความจริงว่า ตัวท่านคืออดีตพระเจ้าอุทัยภัทร
ซึ่งบัดนี้ได้ไปบังเกิดเป็นพระอินทร์ ที่มานี้เพื่อมาเตือนสติตาม
คำมั่นสัญญา ไม่ใช่มาด้วยอำนาจกิเลส พระองค์ได้ตรัสย้ำว่า
“วันเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว ความยั่งยืนของหมู่สัตว์ย่อมไม่มี
เมื่อเกิดมาแล้วต่างต้องตายกันหมด มารดาบิดา พี่น้องหรือสามี
รวมทั้งทรัพย์สมบัติทั้งหลาย เราจำต้องทิ้งไป นั่นคือ เมื่อ
ละโลกไปแล้ว ไม่มีใครเอาอะไรไปได้ สุคติและทุกติในสังสารวัฏ
เป็นที่פקพิงชั่วคราวเท่านั้น ขอให้พระนางจงประพตฤทธรมเถิด
อย่าได้ประมาทเลย”

โอวาทของท้าวสักกะทำให้พระนางอุทัยภัทรทาดัดลินใจ
ออกผนวชประพตฤทธิพรหมจรรย์และได้บำเพ็ญเพียรเจริญสมาธิ
ภาวนานานถึงหมื่นปี ครั้นละโลก พระนางได้ไปบังเกิดในสุคติ
โลกสวรรค์

ชีวิตของมนุษย์ในสมัยก่อนนั้นยาวนานมาก แม้กระนั้น

สู่หนทางสวรรค์

๔๒๓

ผู้มีบุญก็ไม่ประมาทในชีวิต เพราะมองเห็นทุกข์ เห็นโทษของ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย แต่ปัจจุบันอายุของมนุษย์โดยเฉลี่ยเพียง ๗๕ ปีเท่านั้น ชีวิตจึงเป็นของน้อย เราไม่ควรประมาท เพราะ ความตายอาจพรากชีวิตเราได้ทุกขณะ เพียงแค่หายใจเข้า ไม่หายใจออก หรือหายใจออกไม่หายใจเข้าก็ตายแล้ว เมื่อเกิด มาต่างต้องบ่ายหน้าสู่ความเสื่อมสลาย หากมีโอกาสดำเนินชีวิต ต้องรีบตัดทวงบุญกันให้เต็มที่ อย่าได้ละเลยในการสั่งสมบุญ เพราะการสั่งสมบุญนำสุขมาให้

ขอให้เราชวนช่วยสร้างบุญกุศล เสมือนเป็นส่วนหนึ่ง ของชีวิต โดยเฉพาะการปฏิบัติธรรม ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เป็น บุญที่เราจะขาดไม่ได้ เสมือนหนึ่งลมหายใจ เราควรหาโอกาส นั่งธรรมะ ยิ่งนั่งพร้อมกันทั้งครอบครัวได้ก็ยิ่งดี จะได้เป็น ครอบครัวธรรมกาย ที่สมาชิกทุกคนมีธรรมะเป็นอาภรณ์ เพียง เราสถาปนากัลยาณมิตรและชักชวนหมู่ญาติของเรา หรือ บุคคลที่เรารู้จักให้มาประพฤติปฏิบัติธรรมร่วมกัน ให้เขาได้ เข้าถึงความสุขที่เสรี ขอให้พวกเราใช้วันเวลาที่เหลืออยู่อย่าง จำกัดนี้ ช่วยกันสถาปนากัลยาณมิตร เพื่อรังสรรค์โลกนี้ให้ เป็นโลกแก้ว เป็นโลกแห่งพระรัตนตรัยอย่างแท้จริง

เป็ น ม นุ ษ ย์ ส ุด ป ระ เ ส ริ จ ุ

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์
เป็นการยาก

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๒๖

การเจริญสมาธิภาวนาเป็นทางมาแห่งมหากุศล เป็นทางลัดของการสร้างบารมีเพื่อมุ่งตรงสู่ที่สุดแห่งธรรม ทุกครั้งที่เราได้นั่งหลับตาทำสมาธิภาวนา นำใจมาหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายเป็นประจำสม่ำเสมอ ธาตุธรรม เห็น จำ คิด รู้ ในตัวของเราจะได้รับการกลั่นให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์จะเป็นทางมาแห่งความสุข สุขที่เกิดจากใจหยุดนิ่งนี้ เป็นสิ่งที่มีมวลมนุษยชาติต่างปรารถนา เพราะเป็นสุขที่เสรี กว้างขวาง ไร้ขอบเขต และยังเป็นเหตุให้ขจัดกิเลสอาสวะ ชำระมลทินของใจได้อีกด้วย

พระลัมมาลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“กัจฉะ มนุสฺสปฏิภาโห

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก”

หมายความว่า การได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้น เป็นของยากเหลือเกิน จะต้องมีการบำเพ็ญมากพอ ถ้าบำเพ็ญบุญน้อยๆ มาเกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ แต่ดูเหมือนว่าสิ่งที่ได้มาด้วยความยากลำบากนี้ เรามักใช้กันอย่างไม่ทะนุถนอม ใช้กันอย่างถล่มทลาย โดยไม่รู้คุณค่าของกายมนุษย์ว่าสำคัญแค่ไหน เหมือนคนหาเงินมาได้ด้วยความยากลำบาก เพื่อจะได้ซื้อรถดีๆ ลักคัน แต่พอได้มาแล้ว กลับไม่ดูแลรักษา ไม่ทะนุถนอม ใช้ไม่กี่ปีก็พังแล้ว ไม่คุ้มกับ

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๒๓

เงินทองที่หามาได้ด้วยความเหนื่อยยาก

เมื่อเปรียบเทียบกับกายมนุษย์ คือ ล้างขาร่างกายที่เราใช้งานอยู่นี้กับกายอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสัตว์เดียรัจฉาน เป็ด อสุรกาย กระทั่งเทวดา พรหม อรูปพรหม ผู้รู้มองเห็นว่า กายมนุษย์นี้แหละสำคัญที่สุด เป็นกายสร้างบารมี ที่สามารถสั่งสมบุญได้เต็มที่ กายทิพย์ได้แต่สวดยสุขในสุคติโลกสวรรค์ สวดยผลบุญที่บังเกิดขึ้นจากการทำความดีในสมัยที่บังเกิดเป็นมนุษย์ จะหาโอกาสสั่งสมบุญให้ยิ่งๆ ขึ้นไปก็ทำได้ยาก ได้แต่คอยอนุโมทนาบุญกับผู้อื่น พระพุทธองค์จึงได้ตรัสว่า การเกิดเป็นมนุษย์ดีที่สุดแล้ว ดังนั้นเราควรใช้อัตภาพร่างกายนี้ สั่งสมบุญให้เต็มที่ ไม่ใช่เอาไปใช้ทำอย่างอื่น ที่เป็นการเอาสิ่งที่ไม่ดีเข้ามา เช่น ตีมสุราเมรัย สุมบหรี่ เสพยาเสพติด ทำให้ร่างกายเสื่อมคุณภาพ เป็นรังแห่งโรค ใช้งานได้ไม่เต็มที่

นักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายรู้คุณค่าของความเป็นมนุษย์ เมื่อทำบุญจึงปรารถนาความสมบูรณ์พร้อมในมนุษย์สมบัติด้วย เพื่อจะได้สั่งสมบุญได้เต็มที่ เพราะการเป็นเทวดา นางฟ้า เป็นนาค ยักษ์ หรือการได้กายอื่นๆ ที่ไม่ใช่กายมนุษย์ ถ้าจะพูดถึงเรื่องการสร้างบารมีแล้ว เป็นมนุษย์นี้แหละสร้างบารมีได้ดีที่สุด แม้เป็นพญานาค สวดยสุขสมบัติมากมาย เมื่อปรารถนอยาก

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๒๘

สร้างบารมี ยังต้องสละสมบัติทั้งหมดในเมืองบาดาล เพื่อมา
ล้างสมบุญในโลกมนุษย์ของเรา

*ในสมัยก่อน มีพญาลังขาลนาคราช ซึ่งเป็นนาคผู้มี
ฤทธิ์านุภาพมาก ปกครองอยู่ในนาคพิภพ เสดยสุขเป็นเวลา
ยาวนาน เกิดความเบื่อหน่ายในอรรถภาพของตน อยากจะบำเพ็ญ
บุญบารมี ปฏิบัติธรรมให้ได้บรรลุธรรมากิสมัย เมื่อพิจารณา
ตนเองแล้ว รู้ว่าเป็นสัตว์มีลำตัวไปตามขวาง ครั้นจะปฏิบัติให้
บรรลุธรรมคงเป็นไปไม่ได้ จึงหาโอกาสเพื่อกลับไปเกิดเป็นมนุษย์
ทำนตัตลินใจออกจากนาคพิภพขึ้นไปเมืองมนุษย์ นอนขดตัว
ล่อมจอมปลวกแห่งหนึ่งไว้ พลางอธิษฐานสมาทานอุโบสถศีล
ตั้งใจรักษาศีลให้บริสุทธิ์ และตั้งความปรารถนาว่า

“ผู้ใดต้องการหนังและเนื้อของเรา ก็จงเอาไปเถิด
เราจะได้ละจากอรรถภาพของนาคนี้เสียที”

วันหนึ่ง นายพราน ๑๖ คนพบพญานาคราชนอนนิ่งอยู่
บนจอมปลวก จึงคิดกันว่า จะจับพญานาคนี้ไปเป็นอาหารอันโอชะ
พญานาคเห็นพวกนายพรานถือหอกและหลาวเดินมา ก็เตือน
ตนเองว่า

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๒๕

“วันนี้เราจะไม่โกรธ เพราะความปรารถนาของเราจะถึงที่สุดแล้ว แม้เราจะถูกทรมานเพียงไร ก็จะไม่ยอมล้มตาศีขึ้นมาเพราะความโกรธเด็ดขาด” พญานาคหลับตานิ่ง ตั้งสติมั่นไม่หวั่นไหวในมรณภัยที่กำลังมาเยือน

ครั้นพวกนายพรานเข้ามาใกล้ ต่างช่วยกันจับหางของพญานาคให้ห้อยหัวลงบนพื้นดิน และเอาหูลาวอันคมกริบแทงตามลำตัวอย่างไร้ความปราณี จากนั้นพากันเอาเชือกหวายสอดเข้าไปตามช่องที่แทง ช่วยกันเอาคาน ๘ อันหามกลับบ้าน แม้พญานาคจะถูกหูลาวแทง แต่ก็พยายามอดกลั้นข่มความเจ็บปวดและความโกรธไว้

ขณะนั้น มีพ่อค้าผู้ใจบุญซื้ออาหาระ นำเกวียน ๕๐๐ เล่มเดินทางผ่านมาพบเห็นพวกนายพรานกำลังช่วยกันหามพญานาคไปเช่นนั้น เกิดความสงสารพญานาค จึงเอาโค ๑๖ ตัว พร้อมเงินทองทั้งหมดที่หามาได้ ขอแลกเปลี่ยนกับพญานาค เมื่อพญานาคเป็นอิสระแล้ว ได้แปลงร่างเป็นมาณพหนุ่ม มีรูปร่างสง่างาม เดินเข้ามาขอบคุณพ่อค้าด้วยความรู้สึกสำนึกในบุญคุณ และได้เชื้อเชิญพ่อค้าให้ไปเที่ยวนาคพิภพด้วยกัน

เมื่อพ่อค้าไปอยู่ในาคพิภพ ซึ่งเป็นดินแดนมหัศจรรย์เห็นสมบัติอันเป็นทิพย์ในวังบาดาล มีรัตนชาติหลากหลาย

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๓๐

บริวารอีกมากมาย เป็นสถานที่น่ารื่นรมย์ มีแต่ความสะอาดสบาย จึงได้ถามพญานาคว่า “ท่านได้สมบัติอันล้ำค่าเหล่านี้มาอย่างไร”

ลัซฆปาลนาคราชตอบว่า “ข้าพเจ้าได้วิมานนี้มา ไม่ใช่เพราะใครเอามาให้แต่ได้มาเพราะอำนาจบุญกุศลที่สั่งสมไว้ดีแล้ว ตั้งแต่ครั้งสมัยที่เป็นมนุษย์”

พ่อค้าถามต่อว่า “ท่านเป็นผู้มีฤทธิ์มีเดชมีอำนาจภาพ ทำให้ไม่ถึงปล่อยให้พวกนายพรานทำร้ายโดยไม่ทำร้ายตอบ”

นาคราชว่า “ข้าพเจ้ากำลังรักษาอุโบสถศีล เพื่อจะได้ไปบังเกิดเป็นมนุษย์อีก”

พ่อค้าสงสัยว่า “ตอนนี้ท่านเป็นถึงจ้าวแห่งนาคพิภพ มีความสุขสมบูรณ์พร้อมด้วยทิพยสมบัติทุกอย่าง จะบำเพ็ญตบะไปเพื่อประโยชน์อะไรอีกเล่า”

นาคราชตอบว่า “ที่บำเพ็ญตบะนั้น ไม่ใช่เพราะอยากได้สมบัติมากขึ้นหรือเพียงแต่อยากกลับไปสร้างบารมีบนโลกมนุษย์ เพื่อทำตนให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ เข้าถึงความสุขอันเป็นนิรันดร์”

พ่อค้ายังไม่กระจ่าง จึงถามอีกว่า “ที่เมืองมนุษย์นั้น มีแต่การเบียดเบียน แ่งแย่งชิงดีกัน กลางคืนเป็นคว้น กลางวันเป็นไฟ ต้องทำมาหากิน เมื่อขาดแคลนก็รบราฆ่าฟันกัน ทำไม

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๓๑

ท่านจึงเข้าใจว่า การได้อัตภาพเป็นมนุษย์ ประเสริฐกว่าเป็นอย่างอื่นเล่า”

พญานาคตอบว่า “สหายเอ๋ย นอกจากมนุษย์โลกแล้ว การจะสร้างบารมีให้เต็มทีนั้น เป็นไปได้ยากยิ่ง อัตภาพของข้าพเจ้านี้ แม้จะมีฤทธิ์มาก แต่ก็ใช่นอกภพบุคคลเพราะเป็นสัตว์เดียรัจฉาน ไม่สามารถปฏิบัติธรรมให้บรรลุธรรมได้ ถ้าข้าพเจ้าได้เกิดเป็นมนุษย์ จะหมั่นทำความดี ให้ท่าน รักษาศีล เจริญภาวนาอย่างสุดกำลัง เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ไม่มีอัตภาพไหนที่จะสร้างบารมีได้ดียิ่งกว่านี้อีกแล้ว ขอให้ท่านมีความภาคภูมิใจในตนเองเถิด และเร่งทำความเพียร เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง”

พ่อค้าฟิงเช่นนั้น บังเกิดความสลดใจ เพราะที่ผ่านมาตนเองเป็นมนุษย์แท้ๆ แต่ไม่เคยคิดแสวงหาทางหลุดพ้นจากทุกข์ กลับใช้เวลาทั้งหมดทุ่มเทไปกับการทำมาหากิน เมื่อคิดได้ดังนี้ จึงอำลาพญานาค เดินทางออกจากเมืองบาดาล กลับสู่มนุษยโลก บวชเป็นฤๅษีอยู่ในป่าหิมพานต์ ทำกาย วาจา ใจ ให้บริสุทธิ์ เข้าถึงสุขในฉานสมาบัติ ละโลกแล้ว ได้ไปเสวยสุขในสุคติสวรรค์

พวกเรา ก็เช่นเดียวกัน เมื่อได้เกิดเป็นมนุษย์แล้ว จงอย่าประมาท การได้อัตภาพเป็นมนุษย์ ประเสริฐยิ่งกว่าการได้สมบัติจักรพรรดิ เพราะกายมนุษย์ทำให้เราได้โลกุตตรสมบัติ

เป็นมนุษย์สุดประเสริฐ

๔๓๒

คือบรรลุมรรคผลนิพพาน ถ้าเราสร้างบุญเต็มที่ บุญย่อมติดตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ จนกว่าจะได้บรรลุดุจจุดหมายปลายทางของชีวิต แม้ในระหว่างที่ยังเวียนว่ายตายเกิด ย่อมจะมีสุคติภูมิเป็นที่ไปเท่านั้น

ขอให้เราริบสั่งสมบุญกันให้เต็มที่และสม่ำเสมอ ให้เป็นประดุจลมหายใจเข้าออก โดยเฉพาะบุญใสๆ จากการเจริญสมาธิภาวนา ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด ฉะนั้นเมื่อเราเข้าใจแล้วว่า ชีวิตมีคุณค่า จึงควรทุ่มเทชีวิตจิตใจ ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งทุกวัน อย่าให้การทำมาหากินมาเป็นอุปสรรค ข้อนั้น ข้อนั้น หรือเงื่อนไข ที่ทำให้เราประมาท ให้ขยันนั่งธรรมะ เราจะได้สมปรารถนาเข้าถึงพระธรรมกายกันทุกๆ คน

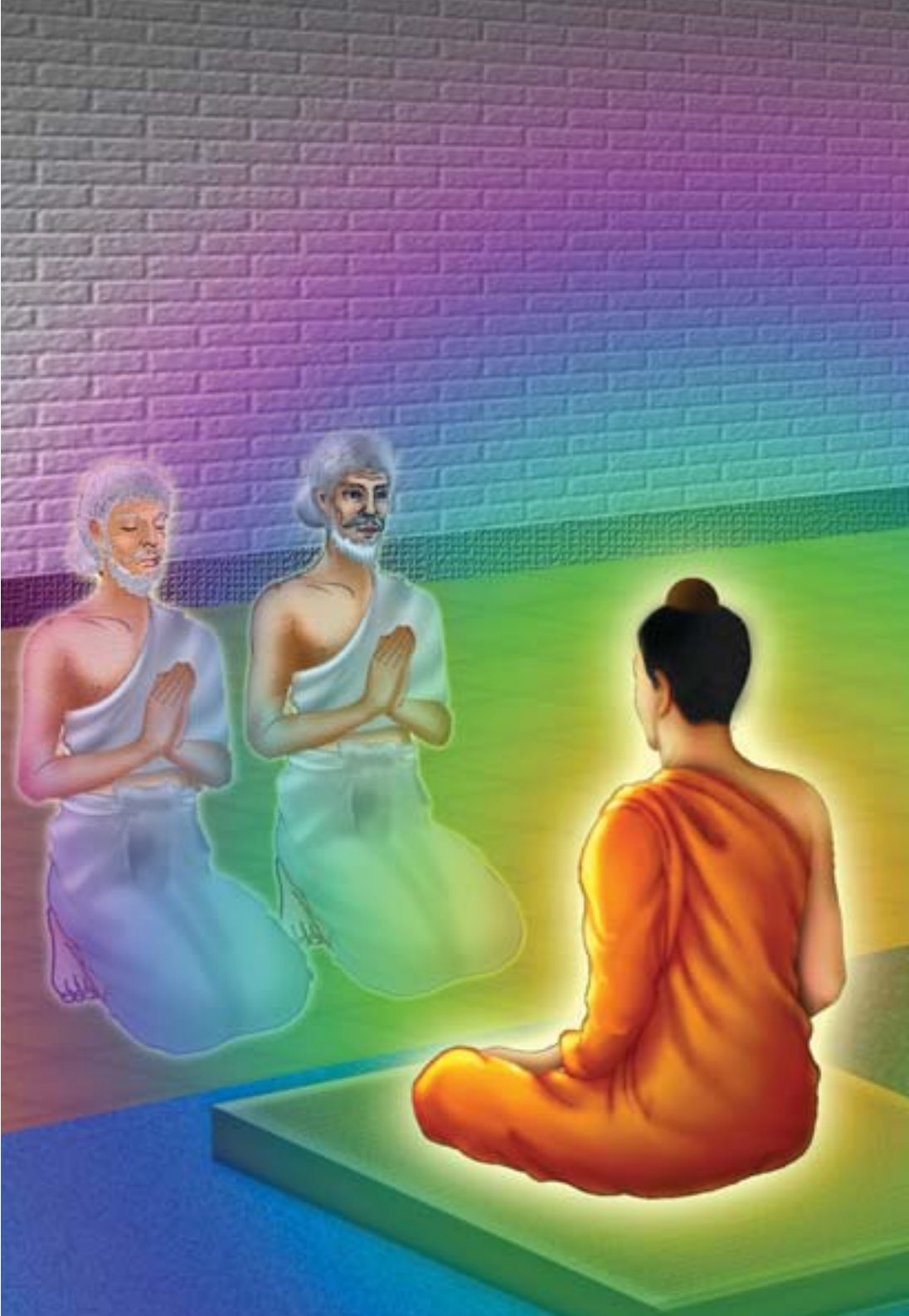

๔๑

ที่ พึ่ง ใน ภา พ ห ณะ

ชีวิตถูกชราพาเข้าไปใกล้ความตาย ผู้ที่ถูกชราพาเข้าไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยในความตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความสำรวมกาย วาจา ใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่

ที่ฟังในภาพหน้า

๔๓๕

เราเกิดมาภพชาติหนึ่งเพื่อสร้างบุญบารมี ไม่ใช่เพื่อ
เพลิดเพลินอยู่ในโลกนี้ ปล่อยให้ชีวิตผ่านไปวันหนึ่งๆ เป้าหมาย
สูงสุดในการเกิดเป็นมนุษย์ทุกๆ คน จะต้องบรรลุมรรคผลนิพพาน
มนุษย์ส่วนใหญ่มักใช้เวลาไปกับการทำมาหากิน หาทรัพย์มา
หล่อเลี้ยงครอบครัว สนใจกับเรื่องนอกตัว เช่น คน ลัทธิ สิ่งของ
มากกว่าเวลาที่ให้กับสิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้น
เราควรใช้เวลานี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการทำพระนิพพานให้แจ้ง
ด้วยการใช้เวลาอันน้อยนิดนี้ให้เกิดคุณประโยชน์สูงสุด
โดยเฉพาะการปฏิบัติธรรมซึ่งถือเป็นภารกิจหลักและเป็น
แก่นแท้ของชีวิตทุกๆ คน

พระลัมมาลัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ปฐมชนสูตร ว่า

“ชีวิตถูกขรณำเข้าไปใกล้ความตาย ผู้ที่ถูกขรณำ
เข้าไปใกล้แล้ว ย่อมไม่มีที่ต้านทาน เมื่อบุคคลเล็งเห็นภัยใน
ความตายนี้ ควรทำบุญทั้งหลายอันนำความสุขมาให้ ความ
สำรวมกาย วาจา ใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่
ผู้ที่ละโลกนี้ไปแล้ว ผู้ซึ่งสั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่”

สรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์หรือสิ่งของ
เมื่อเกิดขึ้นก็ตั้งอยู่ได้ชั่วขณะ ในที่สุดทุกอย่างต้องแตกสลายไป
ตามกาลเวลา มนุษย์เราเกิดมาพร้อมกับความแก่ ความเจ็บ

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๓๖

และความตาย เหมือนดอกเห็ดที่โผล่ขึ้นมาจากดิน ย่อมนำดิน ตีตขึ้นมามีด้วย ชีวิตเราถูกความชราและมรณะครอบงำตลอดเวลา โดยที่เราไม่ทันได้เฉลียวใจว่า นั่นคือศัตรูที่รุกรานอย่างเงียบๆ และยิ่งนานวัน ไม่ว่าจะมีเงิน เติมนั่งนอน หรือเปลี่ยนอิริยาบถ ก็ไม่กระฉับกระเฉงเหมือนเดิม บางคนกว่าจะรู้ตัว อายุก็ล่วงไป ถึงเลข ๕ หรือเลข ๖ ก็มี

ถ้ามนุษย์มีอายุมากขึ้น พร้อมกับมีบุญบารมีแก่อ่อนขึ้น นับว่าได้กำไรชีวิต แต่หากยิ่งแก่แล้วยิ่งแย่ บารมีก็ยังอ่อนอยู่ เพราะไม่ได้สั่งสมบุญกุศลไว้ ปล่อยชีวิตให้ผ่านไปกับสิ่งที่ไร้สาระไร้แก่นสาร ชีวิตเช่นนี้ถือว่าเป็นชีวิตที่ขาดทุน เป็นโมฆะบุรุษ เมื่อเรารู้เช่นนี้แล้ว ขอให้ตั้งใจสั่งสมบุญกันให้เต็มที่ จะได้ชื่อว่า เป็นผู้ฉลาด ไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต

*สมัยเมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ วิหารเชตวัน ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้น มีพราหมณ์ชรา ๒ คน อายุ ๑๒๐ ปี ได้ชักชวนกันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ทั้งสองได้กราบเรียน พระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ข้าพระองค์ เป็นพราหมณ์ชรา มีอายุถึง ๑๒๐ ปีแล้ว แต่ยังไม่ได้สร้างความดี ไม่ได้ทำบุญกุศลอันเป็นที่พึ่งในโลกหน้าไว้เลย ขอพระองค์

ที่พึ่ง ใน ภาพ หน้า

๔๓๓

ผู้เจริญทรงให้อิโวาทสั่งสอนพวกข้าพระองค์ด้วยเถิด เพื่อประโยชน์ เพื่อความสุขแก่พวกข้าพระองค์ตลอดกาลนานด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนพราหมณ์ ที่แท้พวกท่านเป็นคนแก่เฒ่าชราล่วงกาลผ่านวัยมาโดยลำดับ มีอายุได้ ๑๒๐ ปี นับตั้งแต่เกิดมา แต่มิได้สร้างความดี ไม่ได้ทำกุศล ไม่ได้ทำกรรมอันเป็นที่พึ่งในโลกหน้าไว้ ดูก่อนพราหมณ์ โลกนี้ถูกชรา พยาธิ มรณะ นำเข้าไปอยู่ เมื่อถูกชรา พยาธิ มรณะนำเข้าไปอยู่เช่นนี้ ความสำรวมทางกาย วาจาและใจ ย่อมเป็นที่ต้านทาน เป็นที่เร้นภัย เป็นเกาะ เป็นที่พึ่ง เป็นที่ยึดเหนี่ยวของท่านผู้ละโลกนี้ไปแล้ว”

พราหมณ์ทั้งสองได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว เกิดความเลื่อมใสศรัทธา มีใจตั้งมั่นในพระรัตนตรัย จึงทูลขอบรรพชาอุปสมบทในพระพุทธศาสนา แต่เนื่องจากพราหมณ์ทั้งสองแก่ชรา ไม่เหมาะแก่การออกบวช และไม่สามารถบำเพ็ญข้อวัตรปฏิบัติของนักบวชให้บริบูรณ์ได้ เพราะฉะนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงให้พราหมณ์สมาทานตั้งมั่นอยู่ในศีล ๕ เท่านั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เหมาะสมแก่วัยของพราหมณ์ พราหมณ์ทั้งสองต่างมิได้น้อยอกน้อยใจ ได้ตั้งมั่นสมาทานรักษามิให้ต่างพร้อยจนตลอดชีวิต เมื่อ

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๓๘

ละโลกแล้ว ทั้งสองได้ไปบังเกิดในสวรรค์

ต่อมามีพราหมณ์อีก ๒ คนได้ชักชวนกันไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายอภิวัตพระพุทธรองค์ พลังกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า “ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ ข้าพเจ้าเป็นพราหมณ์เก่าเฒ่า เป็นผู้ล่วงมัชฌิมนัยถึงปัจฉิมนัย จนอายุได้ ๑๒๐ ปีแล้ว เนื่องจากเป็นผู้ประมาท จึงมิได้ทำความดี ยังมิได้สร้างบุญกุศล มิได้ทำที่ป้องกันภัย ขอพระโคตมผู้เจริญทรงให้โอวาทแก่ข้าพระองค์ทั้งสอง ขอพระองค์ทรงพร่ำสอนในสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ เพื่ออนุเคราะห์แก่ข้าพเจ้าสิ้นกาลนานด้วยเถิด”

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “พราหมณ์ ท่านเก่าเฒ่ายังไม่ได้ทำที่ป้องกันภัย โลกนี้อันตราย พยาธิ มรณะเผาไหม้แล้ว เมื่อโลกถูกขรา พยาธิ มรณะไหม้อยู่อย่างนี้ ความสำรวมทางกาย วาจาและใจ ย่อมเป็นที่ต้านทาน เป็นที่เร้นภัย เป็นเกาะ เป็นที่อาศัย เป็นที่ไปเบื้องหน้าของบุคคลผู้สำรวม ผู้ละโลกนี้ไปแล้ว” จากนั้นพระพุทธรองค์ตรัสพระคาถาเป็นโอวาทานุสาสนีแก่พราหมณ์ทั้งสองคนว่า

“เมื่อเรือนถูกไฟไหม้ สิ่งของใดที่นำออกได้ สิ่งนั้นย่อมเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เขา สิ่งของที่ถูกไหม้อยู่ในเรือนนั้น หากเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่เขาไม่ ฉันทใด เมื่อโลกถูกขราและมรณะ

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๓๕

แพดเผาแล้ว ก็ฉนั้น บুদ্ধควรนำออกมาด้วยการให้ทาน สิ่ง
ที่ให้ไปแล้ว ย่อมเป็นอันบุคคลนำออกมาดีแล้ว ความสำรวม
ทางกาย วาจาและใจในโลกนี้ ย่อมเป็นไปเพื่อความสุขแก่ผู้ที่ละ
โลกนี้ไป ผู้ซึ่งได้สั่งสมบุญไว้ตั้งแต่เมื่อยังมีชีวิตอยู่”

พราหมณ์ได้ฟังพระธรรมเทศนาแล้ว เกิดความปิติ
เลื่อมใส ยึดมั่นในพระรัตนตรัย และได้สำรวมกาย วาจา ใจ
ประพฤติปฏิบัติธรรมจนตลอดชีวิต ละโลกนี้แล้ว ทั้งสองได้ไป
บังเกิดในสุคติโลกสวรรค์

เราจะเห็นว่า ทุกชีวิตที่เกิดมาไม่ได้นำทรัพย์สมบัติใดๆ
ติดตัวมา ครั้นแก่ตัวและละโลกนี้ไป ต่างต้องทิ้งทรัพย์สมบัติ
ทั้งหมดไว้เบื้องหลัง ไม่มีสิ่งใดติดตัวไปได้ นอกจากบุญกุศลที่ได้
ตั้งใจทำไว้ดีแล้วนี้เท่านั้น ดังนั้นเมื่อเรายังมีชีวิตอยู่ เราต้อง
หมั่นสั่งสมบุญ เพราะบุญเท่านั้นจะเป็นที่พึ่งของเรา เป็นเพื่อนแท้
ที่ติดตัวเราไปทุกภพทุกชาติ เหมือนเงาติดตามตัวเราไป ฉะนั้น

ขอให้เราอย่าได้ประมาทในชีวิต ให้รีบสั่งสมบุญบารมี
ให้มากๆ วันเวลาผ่านไปอย่างรวดเร็ว จากวันเป็นเดือน จากเดือน
เป็นปี เผลอประเดี๋ยวเดียว ก็แก่ ก็ชรา กันแล้ว เมื่อถึงวันนั้น
หากเราได้มองย้อนกลับมาพิจารณาการกระทำที่ผ่านมา จะพบว่า
เราได้ใช้วันเวลาอย่างมีคุณค่า ทำสิ่งที่เป็นที่พึ่งแก่ชีวิต ด้วย

ที่พึ่งในภพหน้า

๔๔๐

การบำเพ็ญทาน รักษาศีลและเจริญภาวนา เราจะไม่นึก
เสียดายวันเวลาที่ผ่านไป หากจะมีแต่ความปลื้มปิติเบิกบานใจ
ตลอดเวลา

เมื่อต้องละโลกนี้ เราจะไปด้วยความองอาจ ไปอย่างมี
ความสุขและภาคภูมิใจเป็นที่สุด บุญในตัวที่กลั่นกลายเป็นดวง-
บุญสุกใสสว่าง จะช่วยกลั่นกาย วาจา ใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์
ดั่งดุดแต่สิ่งที่ดีงามเข้ามาหาตัวและเป็นที่พึ่งให้แก่เรา เมื่อบุญ
บารมีเต็มเปี่ยม จะได้หลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของ
พญามาร หลุดพ้นจากกรอบอวิชชา เป็นอิสระในตนเอง ได้ที่พึ่ง
อันเกษมและปลอดภัย คือเข้าถึงพระรัตนตรัย มีพระนิพพาน
เป็นอารมณ์ตลอดเวลา

โปรดอย่าเอาภารกิจประจำวันมาเป็นข้ออ้าง ข้อแม้
หรือเงื่อนไข ที่จะทำให้เราเกียจคร้าน หรือละเลยในการปฏิบัติ
ธรรม ให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้สะอาดบริสุทธิ์ทั้งวันทั้งคืน
รักษาใจให้สบายๆ ที่กลางกาย ทำอย่างนี้ทุกวัน ทำภารกิจหลัก
คือการทำใจหยุดนิ่ง ควบคู่ไปกับภารกิจประจำวัน คือทำงานทั้ง
ภายนอกและภายในไปพร้อมๆ กัน ถ้าทำได้อย่างนี้ทุกวัน ทุกๆ
เวลาและสถานที่ วันเวลาที่ผ่านไปย่อมเป็นช่วงที่มีความหมาย
สำหรับชีวิตของเรา เพราะใจเรานั้นตั้งมั่น มีพระรัตนตรัย

ที่ฟังในภาพหน้า

๔๔๑

ภายในเป็นที่ฟัง ให้หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งตลอดเวลา ในที่สุด
เราจะสมปรารถนา เข้าถึงพระรัตนตรัยกันทุกๆ คน

ก ิ ญ จ ์ แ ท้ ง ค ว า ม เ จ ริ ญ

นรชนผู้อยู่ในที่ที่เหมาะสม คบหากับอารยชน
เป็นมิตรอย่างเดียว ถึงพร้อมด้วยความตั้งตนไว้ชอบ เป็นผู้มีความ
ดีอันได้ทำไว้ในปางก่อน ทรัพย์สมบัติ เกียรติยศ ชื่อเสียง
และความสุข ย่อมหลั่งไหลมาสู่ นรชนผู้นั้น

กองล้อแห่งความเจริญ

๔๔๔

มนุษย์ทุกคนต่างมุ่งแสวงหาความสุขความสำเร็จและความสมหวัง ทั้งด้านการงาน การศึกษาเล่าเรียน เรื่องครอบครัวหรืออื่นๆ ที่นอกเหนือจากนี้ ผู้ที่ประสบความสำเร็จที่แท้จริงนั้น ต้องประกอบด้วยความสำเร็จทั้งทางโลกและทางธรรม นั่นคือธุรกิจและจิตใจที่ควบคู่ไปพร้อมๆ กัน ทางโลกคือ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทางธรรมก็มีธรรมะเป็นอาภรณ์ ได้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง หากทำได้เช่นนี้ จึงชื่อว่าประสบความสำเร็จในชีวิตอย่างแท้จริง

พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน จักกสูตร ว่า

“นรชนผู้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม คบหากับอารยชนเป็นมิตรอย่างเดียว ถึงพร้อมด้วยความตั้งตนไว้ชอบ เป็นผู้มีความดีอันได้ทำไว้ในปางก่อน ทรมณ์สมบัติ เกียรติยศ ชื่อเสียงและความสุข ย่อมหลั่งไหลมาสู่รชนผู้นั้น”

การแสวงหาความเจริญรุ่งเรืองให้กับชีวิตทั้งในภพนี้หรือหลังจากละโลกไปแล้ว ต้องอาศัยหลักธรรม ๔ ประการ ได้แก่ อยู่ในถิ่นที่เหมาะสม รู้จักคบหานักปราชญ์บัณฑิตเป็นกัลยาณมิตร รู้จักตั้งตนไว้ชอบ คือดำรงตนอยู่ในศีลธรรม ที่สำคัญต้องหมั่นสั่งสมบุญไว้ให้มากๆ และประการสุดท้ายคือ ความเป็นผู้มีบุญในปางก่อน ถ้าหากมีคุณสมบัติครบตามหลักของจักรธรรมทั้ง ๔

กงล้อแห่งความเจริญ

๔๔๕

ประการนี้แล้ว ธรรมะจะหนุนนำและพาชีวิตให้ไปสู่ความเจริญ
ยิ่งๆ ขึ้นไปอีก

การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม หมายถึงสถานที่ที่สะดวกสบาย
ทั้งดินฟ้าอากาศ การคมนาคม อาหารการกินอันอุดมสมบูรณ์
เพื่อนบ้านรอบๆ เป็นผู้มีศีลมีธรรม หากได้อยู่ในสภาพแวดล้อม
ที่ดีๆ เช่นนี้ ชีวิตย่อมประสบความเจริญรุ่งเรืองได้อย่างง่ายดาย
บางท่านอาจคิดว่า การได้อยู่ในถิ่นที่เหมาะสมสมบูรณ์พร้อม
อย่างนี้ ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่หลวงพ่อกว่า ไม่ได้ยากอะไร เราสามารถ
เปลี่ยนวงเหล้ามาเป็นวงบุญได้ หรือสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้
โลกได้ โดยเริ่มต้นจากที่บ้านของเราก่อน หลวงพ่อจึงให้มี
โครงการเปิดบ้านกัลยาณมิตรขึ้น

ต้นไม้แม้ไม่มีจิตยังกลับกลายได้ ไม่ต้องพูดถึงมนุษย์ที่มี
จิตใจ น้ำหยดลงหินทุกวัน หินยังกร่อนได้ เสาศิลา เมื่อมีคนมา
โยก เสาศิลา ยังสั่นคลอนได้ คนหรือสิ่งของใกล้เคียงกัน
มีผลต่อเรามาก เราจึงควรคบหานักปราชญ์บัณฑิต หมั่นหา
โอกาสไปสนทนากับสัตบุรุษ และสัตบุรุษที่แท้จริงที่มีอยู่ในตัวเรา
คือพระธรรมกาย เป็นกายแก้วใส เป็นผู้รู้แจ้งที่สามารถตอบ
ปัญหาเราได้ทุกอย่าง หากมีทุกข์ก็ให้อาศัยท่าน ด้วยการทำใจ
ให้หยุดนิ่ง ดำเนินจิตเข้าสู่กลางของกลางภายใน ทุกข์ทั้งหลาย

กองล้อแห่งความเจริญ

๔๔๖

ที่มีอยู่ก็จะหมดไปแม้มีสุขแล้วก็ให้เข้าไปหยุดอยู่ตรงกลางกายท่าน
ความสุขจะทับทวิเป็นเอกกันตบรมสุข อย่างนี้เรียกว่า เข้าไป
อาศัยลัทธิบุรุษอย่างแท้จริง ฉะนั้นให้รู้จักคบสัตบุรุษเช่นนี้ ชีวิต
ของเราย่อมปลอดภัยทั้งในโลกนี้และในสังสารวัฏ

เมื่อรู้จักการคบหาสัตบุรุษแล้ว ต่อไปต้องเป็นคนตั้งตน
ไว้ชอบ ทำตนเองให้อยู่ในกรอบแห่งศีลธรรม เพิ่มพูนคุณธรรม
ความดีขึ้นมาในใจ หากเป็นคนตระหนี่ ให้รู้จักเสียสละ หาก
ไม่เคยมีศรัทธาในพระรัตนตรัย ก็ทำตัวให้มีความศรัทธา หรือ
หากเป็นคนไม่เคยรักาศิลมาก่อน ก็ตั้งตนให้อยู่ในศีล ศีลจะได้
เป็นเกราะแก้วคุ้มกันภัยให้กับเรา ทำให้ไม่พลัดตกไปในอบายภูมิ

*ดังเช่นในสมัยหนึ่ง มีโจร ๕๐๐ คน คอยจี้ปล้นชาวบ้าน
ที่สัญจรผ่านไปมา ทำให้เป็นที่หวาดระแวงของผู้คนแถวนั้น จน
กระทั่งทางการต้องส่งเจ้าหน้าที่ออกปราบ พวกโจรจึงพากันหนี
ตายเข้าไปในป่าลึก เมื่อถูกพวกเจ้าหน้าที่ไล่ติดตามไม่ลดละ
ต่างเกิดความหวาดกลัวต่อมรณภัย บังเอิญได้ไปพบพระภิกษุ
ถือธุดงค์วัตร กำลังนั่งสมาธิบำเพ็ญสมณธรรมตามลำพังเพียง
รูปเดียว จึงพากันเข้าไปขอความช่วยเหลือจากท่าน ให้ช่วยเป็น
ที่พึ่งในยามตกยาก พระเถระเห็นว่า มหาโจรเหล่านี้ได้ทำผิด

กงล้อแห่งความเจริญ

๔๔๓

กฎหมายบ้านเมืองมามาก จะช่วยเหลือด้วยการปกปิดความชั่ว หรือช่วยให้รอดพ้นจากความตายก็ไม่เป็นการสมควร เพราะ ใครทำกรรมใดไว้ ย่อมต้องรับผิดตามกฎหมายบ้านเมืองจึงจะถูกต้อง

อย่างไรก็ตามท่านเห็นว่า ที่พึงอย่างอื่นในภพหน้า นอกจากศีลแล้ว จะหาเครื่องต้านทานที่ไม่ให้พวกโจรตกไป อบายภูมินั้นไม่มีเลย จึงให้อิวาทว่า “ศีลเท่านั้นที่จะเป็นที่พึ่งของท่านทั้งหลายได้ ความตายไม่ใช่เรื่องที่น่ากลัว แต่สิ่งที่น่ากลัวยิ่งกว่าคือ การเกิดมาแล้วไม่ได้ทำความดี ฉะนั้นก่อนวาระสุดท้ายของชีวิตจะมาถึง ท่านทั้งหลายควรมีศีลเป็นที่พึ่ง ศีลจะเป็นบันไดก้าวไปสู่สุคติโลกสวรรค์”

จากนั้น ท่านให้โจรทั้งหมดรักษาศีล และยังตอกย้ำให้รักษาศีลยิ่งชีวิต อย่ามีใจคิดโกรธคิดร้ายต่อผู้อื่นแม้แต่ผู้น้อย โจรทั้งหมดต่างรับคำของพระเถระ ตั้งใจสมาทานศีลเป็นอย่างดี เมื่อเจ้าหน้าที่ตามมาพบ ได้จับตัวไปประหารชีวิต โจรทุกคนยอมรับกรรมที่ตนเองสร้างไว้ต่างสำรวมใจให้อยู่ในศีล เมื่อตายไปทั้งหมดได้ไปสู่สุคติ

ปัจจุบัน ความเจริญทางด้านวัตถุได้เข้ามามีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตประจำวันของเรา แม้ความสะดวกสบายจะ

กงล้อแห่งความเจริญ

๔๔๘

เพิ่มมากขึ้น แต่ธรรมะภายในใจกลับไม่แผ่ขยายเพิ่มขึ้นตาม คน
มีศีลธรรมในเมืองไทยอาจมีมากพอสมควร แต่ทว่าไม่ได้รวมกัน
ไม่ได้เป็นกลุ่มเป็นก้อนทำให้ไม่เกิดพลังในการทำความดีเท่าที่ควร
เมื่อเป็นเช่นนี้บางครั้งการทำความดีจึงดูเหมือนเป็นเรื่องผิดปกติ
เพราะค่านิยมที่เปลี่ยนไปของสังคม เศรษฐกิจตกต่ำยังไม่น่ากลัว
แต่ศีลธรรมตกต่ำ น่ากลัวยิ่งกว่า

เมื่อชาวโลกขาดศีลธรรม ไม่มีธรรมะเป็นอาภรณ์ จิตใจ
ย่อมจะตกต่ำ คำพูดและการกระทำของคนก็พลอยตกต่ำตามไป
ด้วย สมบัติที่เคยมีก็อาจสูญหาย มีความวิบัติเข้ามาแทนที่
ชาวอาชญากรรม หรืออัตรการติดยาเสพติดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ
เพราะโลกเจริญทางวัตถุเพียงด้านเดียว ไม่มีศีลธรรมคอยกำกับ
ฉะนั้นพวกเราทุกคนจะต้องไปช่วยกันทำหน้าที่ ให้มีปฏิรูปเทส
เกิดขึ้นทั่วเมืองไทย และขยายออกไปทั่วโลกด้วย

คนมีศีลธรรม ไม่ว่าจะเป็นการวางตัวก็น่าเคารพเลื่อมใส
สามารถเป็นหลักให้เรายึดเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยชี้แนะพร่ำสอนได้
โบราณท่านกล่าวไว้ว่า ยี่ เว เสวติ ตาทิโส คบหรืออยู่ใกล้คน
เช่นไร จะทำให้เรากลายเป็นคนเช่นนั้น สิ่งทีใกล้ตัวจะมีผลต่อใจ
ของเรามากที่สุด เหมือนรสของผลไม้ในแดนสวรรค์ จนเป็นที่
เลื่องลือว่า ทั้งชมพูทวีปมีเพียงเมืองพาราณสีที่มีมะม่วงต้นนี้

กงล้อแห่งความเจริญ

๔๔๕

เพียงต้นเดียวเท่านั้น ทำให้พระราชาก็เมืองหนึ่งปรารถนาจะเอาเมล็ดมาปลูกไว้เป็นของพระองค์เองบ้าง แต่เมื่อไม่อาจครอบครองต้นมะม่วงนี้ได้ จึงเกิดความอิจฉาริษยา ปรารถนาจะทำลายต้นมะม่วงต้นนี้ทิ้ง

พระราชาทรงรับสั่งให้ไปหาทางทำลายต้นมะม่วงไม่ให้มีรสหวานอีกต่อไป ทหารสนิทของพระราชาก็เดินทางไปเมืองพาราณสี เพื่อรับจ้างเป็นคนดูแล ซึ่งเขาสามารถทำให้ผลไม้ ออกลูกผิดฤดูกาลได้ อีกทั้งทำให้มีรสหวานกลมกล่อมและอร่อยกว่าเดิม จนเป็นที่พอพระทัยของพระเจ้าพาราณสี เขาจึงได้รับแต่งตั้งให้เป็นนายอุทยานดูแลสวนเพียงคนเดียว เมื่อได้เฝ้าสวนแล้ว เขาตั้งใจจะทำลายต้นมะม่วงนั้นทิ้ง แต่ก็กลัวคนเห็น จึงนำต้นสะเดาไปปลูกรอบๆ โคนต้น เมื่อต้นสะเดาโตขึ้น กิ่งเกี่ยวพันกิ่ง รากเกี่ยวพันราก ค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปอย่างช้าๆ จนทำให้ผลมะม่วงที่ออกมาภายหลัง กลายเป็นรสขมเหมือนสะเดา ส่วนคนเฝ้าสวนเมื่อทำงานสำเร็จ ก็รีบหลบหนีออกจากเมืองไป นี่เป็นตัวอย่างของการคบอริศัตรู

ส่วนประการสุดท้าย ความเป็นผู้มีบุญทำไว้ในปางก่อน คือ บุญเพ กตบุญธตา หมายถึงในภพชาตินี้ให้ตั้งใจทำความดีทุกรูปแบบ ทำในทุกที่ทุกโอกาส ไม่ให้ชีวิตว่างเว้นจากการสร้าง

กองล้อแห่งความเจริญ

๔๕๐

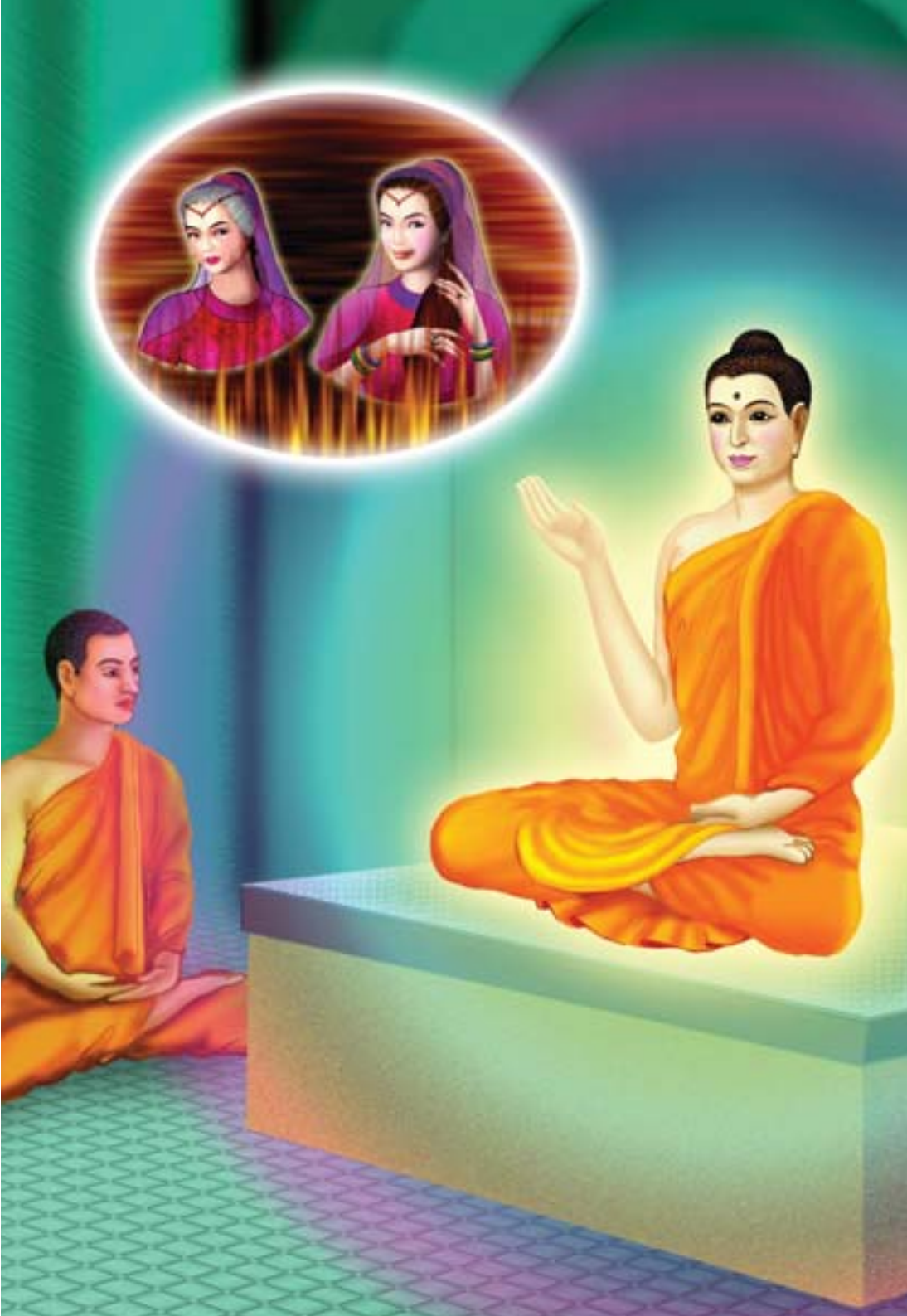
บารมี การทำความดีวันนี้ คือบุญบารมีที่จะบังเกิดขึ้นในวันข้างหน้า หรือทำความดีในภพนี้ ก็คือบุญที่จะบังเกิดขึ้นในภพหน้า บุญเก่าเป็นเบื้องหลังแห่งความสำเร็จในชีวิตของเรา และหากบุญในปัจจุบันมากด้วย ชีวิตก็ยิ่งสมปรารถนาอย่างรวดเร็วทั้งในภพนี้และในภพหน้า ดังนั้นให้หมั่นประพฤติปฏิบัติตามจักรแห่งธรรม ๔ ประการนี้ ซึ่งเปรียบเสมือนกองล้อแห่งความเจริญ และให้หมั่นทำสมาธิเจริญภาวนา เพื่อจะได้มีอนาคตที่สดใส มีจิตใจที่เข้มแข็งเบิกบาน มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งภายในกันทุกคน

ชีวิตเหลือหย่อนนิด
อย่าติดเรื่องไร้สาระ

อายุของมนุษย์มีน้อย คนดีพึงดูแลอายุนั้นเสีย
พึงประพฤติดนุจคนมีศีระถูกไฟไหม้ มฤตยูที่จะไม่มาถึงนั้น
ย่อมไม่มี

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๓

บุญเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ตั้งแต่ปฐมจนกระทั่งถึงพระอรียเจ้า ทุกครั้งที่เราสร้างกรรมดี ไม่ว่าจะเป็นการให้ทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา บุญจะเกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นกระแสที่ใสสว่างสะอาดบริสุทธิ์ คล้ายกับเพชรลูกที่เจียระไนแล้ว เมื่อกระแสบุญหลังไหลเข้าสู่ศูนย์กลางกาย จะรวมเป็นดวงเรียกว่า “ดวงบุญ” ติดอยู่ที่ศูนย์กลางกายของพวกเราทุกคน ดวงบุญนี้เป็นต้นเหตุแห่งความสุขและความสำเร็จ เมื่อเราปรารถนาสิ่งใด ให้อธิษฐานจิตในกลางดวงบุญนั้น ซึ่งเป็นทางมาแห่งมหาสมบัติทั้งหลาย ทั้งรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ คุณสมบัติ ลาภ ยศ สรรเสริญ สุข มรรคผลนิพพาน ซ่อนอยู่ในกลางดวงบุญนั้น บางคนสายสมบัติโต บางคนเล็ก บางคนกิริบหรี ตามแต่กำลังบุญที่ได้สั่งสมมา ดวงบุญนี้จะดึงดูดสมบัติหยาบในเมืองมนุษย์ ให้เราได้ใช้สร้างบารมีอย่างไม่รู้จักหมดสิ้น เมื่อปรารถนาในสิ่งที่ดี ย่อมจะสมปรารถนาได้ ดังนั้นเราจึงต้องสั่งสมบุญกันให้มากๆ อย่าให้ขาดแม้แต่วันเดียว เพราะบุญเป็นดั่งแก้วสารพัดนึกที่เนรมิตทุกสิ่งทุกอย่างให้กับเราได้

พระลัมมาลัมพุทเจ้าตรัสไว้ใน สังยุตตนิกาย ความว่า

“อุปปมายู มนุสฺसानํ ทิเพยฺย นํ สุปิริโส

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๔

จเรยยาทิตตสีโสว นตถิ มจจุสส นาคโม

**อายุของมนุษย์มีน้อย คนดีพึงดูแลอายุนั้นเสีย พึง
ประพடுத்தคนมีศีระะถูกไฟไหม้ มฤตยูที่จะไม่มาถึงนั้น
ย่อมไม่มี”**

โลกใบนี้เป็นโลกแห่งการสร้างบารมี เป็นโลกแห่งการ
สั่งสมบุญกุศลความดีงาม แต่เนื่องจากเรามีเวลาอยู่บนโลกใบนี้
ไม่นาน มีเวลาอยู่อย่างจำกัด เราจึงควรใช้เวลาที่มีอยู่น้อยนิดนี้
สร้างบารมีให้เต็มที่ ให้คุ้มค่างับเวลาที่เสียไปในแต่ละวัน ต้อง
ทำชีวิตให้มีคุณค่า ด้วยการสร้างบุญบารมีให้เพิ่มขึ้น ให้สมกับที่
ได้เกิดมาสร้างบารมี เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง

ชีวิตของเราทุกคนต่างถูกไฟ คือ ความแก่ ความเจ็บ และ
ความตาย แผลดเผาทุกอนูวินาที ดังนั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
จึงตรัสสอนให้เราทำแต่ความดี ทำใจให้ใสๆ ให้เข้าถึง
พระรัตนตรัยภายใน

นอกจากนี้ยังทรงสอนให้เราหมั่นเจริญมรณานุสติเนื่องๆ
ให้พิจารณาใคร่ครวญถึงความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
ของสังขารร่างกาย เมื่อเราหมั่นพิจารณาถึงสิ่งเหล่านี้เป็นประจำ
จะทำให้จิตของเราสงบ ละคลายจากความยึดมั่นถือมั่นในโลกามิส
ซึ่งเป็นเหยื่อล่อที่ทำให้เราติดอยู่ในโลกนี้ เป็นเหตุทำให้ใจ

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๕

เห็นห่างจากกระแสของพระนิพพาน

พระพุทธองค์ทรงสอนให้เราพิจารณาว่า ชีวิตนี้เป็นของน้อย ถูกความชรารุกรานอยู่เสียบๆ รุกรานนำไปสู่ความตาย เมื่อพิจารณาเห็นโทษของความตาย ปล่อยางจากความยินดีในสิ่งที่ไม่เป็นสาระทั้งหลาย ให้ละความชั่วทั้งปวง ทำความดีให้ถึงพร้อม และทำจิตใจให้ผ่องใส โดยมีใจมุ่งตรงต่อหนทางของพระนิพพาน

*เหมือนในสมัยพุทธกาลที่พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ให้โอวาทแก่ภิกษุสงฆ์ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มรณานุสติอันบุคคลเจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว ย่อมมีผลมาก มีอานิสงส์มาก ย่อมหยั่งลงสู่อมตะ มีอมตะเป็นที่สุด ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ก็มรณานุสติอันบุคคลเจริญแล้วอย่างไร กระทำให้มากแล้วอย่างไร จึงมีผลมาก มีอานิสงส์มาก หยั่งลงสู่อมตะ มีอมตะเป็นที่สุด

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุในพระธรรมวินัยนี้ เมื่อกลางวันสิ้นไป กลางคืนเวียนมา ย่อมพิจารณาดังนี้ว่า ปัจจัยแห่งความตายของเรามีมากหนอ คือ ฐพิงกัฏเรากัฏได้ แมลงปองพิงต้อยเรากัฏได้ ตะขาบพิงกัฏเรากัฏได้ เพราะเหตุนั้น เราพิงถึงความตาย อันตรายนั้นพิงมีแก่เรา เราพิงพลาดล้มลงก็ได้

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๖

อาหารที่เราบริโภคแล้วไม่ย่อยก็ได้ ดิของเราพึงชานก็ได้
เสมหะของเราพึงกำเรบกี้ได้ ลมในร่างกายของเราพึงกำเรบกี้ได้
มนุษย์ทั้งหลายพึงเบียดเบียนเรากี้ได้ พวกอมมนุษย์พึง
เบียดเบียนเรากี้ได้

เพราะเหตุนี้ ภิษุพึงพิจารณาดังนี้ว่า ธรรมอันเป็น
บาปอกุศลอันใดที่เรายังละไม่ได้ จะพึงเป็นอันตรายแก่เรา ผู้ถึง
ความตายในกลางคืนมิอยู่หรือหนอแล ถ้าภิษุพิจารณาอยู่
อย่างนี้แล้ว รู้ว่าธรรมอันเป็นอกุศลที่เรายังละไม่ได้ ที่จะพึงเป็น
อันตรายแก่เรา ผู้ถึงความตายในกลางคืนมิอยู่ ภิษุนั้นพึง
ทำความพอใจ ความพยายาม ตั้งสติและมีสัมปชัญญะให้ยิ่งขึ้น
เพื่อละธรรมอันเป็นบาปอกุศลเหล่านั้นเสีย เปรียบเหมือนคนที่
ศีรษะถูกไฟไหม้ พึงทำความพยายาม ไม่ทอดถอย ตั้งสติและมี
สัมปชัญญะให้ยิ่งขึ้น เพื่อดับไฟไหม้ศีรษะนั้น

ดูก่อนภิษุทั้งหลาย เพราะฉะนั้นถ้าภิษุพิจารณาอยู่
อย่างนี้แล้ว รู้ว่าธรรมอันเป็นบาปอกุศลที่เรายังละไม่ได้ ที่จะ
เป็นอันตรายแก่เราผู้ถึงความตายในกลางคืนไม่มี ภิษุนั้นพึง
เป็นผู้มีปิติและปราโมทย์ หมั่นศึกษาทั้งกลางวันและกลางคืนใน
กุศลธรรมทั้งหลายอยู่

ดูก่อนภิษุทั้งหลาย ภิษุในธรรมวินัยนี้ เมื่อกลางคืนสิ้นไป

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๓

กลางวันเวียนมาถึง ย่อมพิจารณาดังนี้ว่า ปัจจัยแห่งความตายของเรามีมากหนอ ทั้งอันตรายที่เกิดจากสัตว์ร้าย อันตรายที่เกิดจากตัวเอง เช่น อาหารที่เราบริโภคแล้วไม่ย่อย ลมในร่างกายของเราพึงกำเริบ เป็นต้น และมนุษย์ทั้งหลายพึงเบียดเบียนเราก็ได้ พวกอมนุษย์พึงเบียดเบียนเราก็ได้ เพราะเหตุนั้น เราพึงถึงความตาย อันตรายนั้นพึงมีแก่เราอย่างแน่นอน

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุนั้นพึงพิจารณาดังนี้ว่า ธรรมอันเป็นบาปอกุศลที่เรายังละไม่ได้ ที่จะพึงเป็นอันตรายแก่เราผู้ถึงความตายในกลางวันมียู่หรือหนอแล ถ้าภิกษุพิจารณาอยู่อย่างนี้แล้ว รู้ว่าธรรมอันเป็นบาปอกุศลที่เรายังละไม่ได้ ที่จะพึงทำอันตรายแก่เราผู้ถึงความตายในกลางวันมียู่ ภิกษุนั้นพึงกระทำความพอใจ ความพยายาม ความอดุทธะ ความเพียร ความไม่ท้อถอย มีสติและสัมปชัญญะให้ยิ่งขึ้น เพื่อละธรรมอันเป็นบาปอกุศลเหล่านั้นเสีย เปรียบเหมือนบุคคมีผ้าถูกไฟไหม้หรือศีรษะถูกไฟไหม้ พึงกระทำความพอใจ ความพยายาม ความอดุทธะ ความเพียร ความไม่ท้อถอย ตั้งสติและมีสัมปชัญญะให้ยิ่งขึ้น เพื่อดับไฟไหม้ผ้าหรือศีรษะนั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เพราะฉะนั้นถ้าภิกษุพิจารณาอยู่อย่างนี้ว่า ธรรมอันเป็นบาปอกุศลอันเรายังละไม่ได้ ที่จะพึงเป็น

ชีวิตเหลือน้อยนิด อย่าคิดเรื่องไร้สาระ

๔๕๘

อันตรายแก่เราผู้ถึงความตายในกลางวันไม่มี ภิกษุ นั้นพึงเป็นผู้มีปิตและปราโมทย์ หมั่นศึกษาอยู่ทั้งกลางวันและกลางคืนในกุศลธรรมทั้งหลาย ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มรณานุสติอันภิกษุเจริญแล้วอย่างนี้ กระทำให้มากแล้วอย่างนี้ จึงมีผลมาก มีอานิสงส์มาก หยั่งลงสู่อมตะ มีอมตะเป็นที่สุด”

จากพระดำรัสนี้ เราจะเห็นได้ว่า พระลัมมาลัมพุทเจ้าทรงสอนพวกเราให้หมั่นพิจารณาถึงความตายบ่อยๆ เพื่อจะได้ไม่ประมาทในชีวิต ไม่ประมาทในการประพฤติปฏิบัติธรรม ไม่ท้อถอยในการบำเพ็ญเพียร เพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน การเจริญมรณานุสตินี้ มิได้จำกัดเฉพาะพระภิกษุเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่ทุกๆ คน ไม่ว่าจะเป็นบรรพชิตหรือคฤหัสถ์ก็ตาม จะต้องหมั่นพิจารณาบ่อยๆ เพื่อให้ใจคลายจากความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งที่ไม่เป็นสาระ และให้มีใจยินดีในพระนิพพาน

ดังนั้น อย่าได้ประมาท อย่าชะล่าใจในมรณภัยที่เรามองไม่เห็น ความตายไม่มีนิमितหมายให้หมั่นเจริญมรณานุสติไว้เสมอๆ และให้เร่งรีบขวนขวายในการสร้างบุญบารมี หมั่นทำใจหยุดนิ่งให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายในให้ได้ เราจะได้ไม่หวาดหวั่นต่อมรณภัย จะได้มีที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริงกันทุกๆ คน

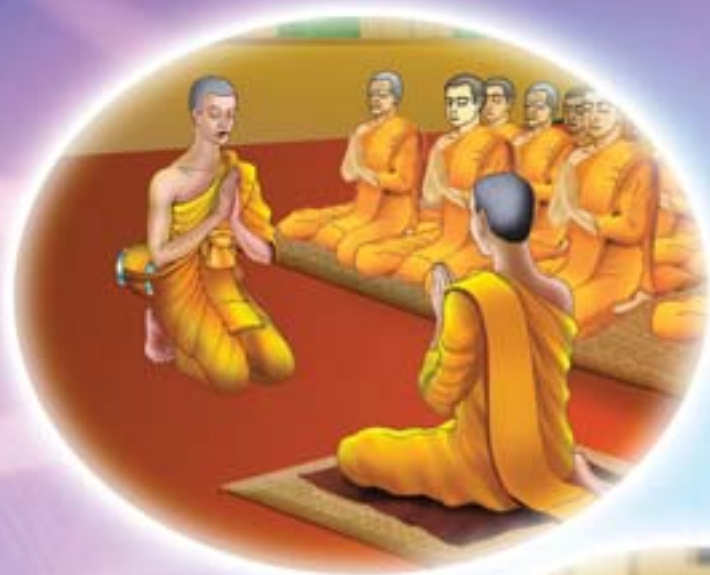

๕๒

ปี ใหม่ นี้
สร้าง บารมี กัน ต่อ ไป

กาลทั้งหลายย่อมล่วงไป คิณทั้งหลายก็ผ่านไป ชั้นแห่ง
วัยก็ละล้าดับไป บุคคลเมื่อมองเห็นภัยในภพนี้ พึงทำบุญ
ทั้งหลายอันเป็นเหตุนำสุขมาให้เถิด

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๑

การได้เกิดมาเป็นมนุษย์นับว่ายาก แต่การดำรงชีวิตให้เป็นอยู่ด้วยความบริสุทธิ์ มีใจสูงส่ง มั่นคงในคุณธรรม อยู่บนเส้นทางอริยมรรคของพระอริยเจ้า รวมทั้งสร้างบารมีให้เต็มเปี่ยม บริบูรณ์นั้นยิ่งยากกว่า ผู้มีบุญมีดวงปัญญาบริสุทธิ์ผ่องใสจะรู้จักใช้ชีวิตให้คุ้มค่า มุ่งหน้าไปสู่จุดหมายปลายทางถูกต้องปลอดภัยในปัจจุบัน ในอบายภูมิ ตลอดจนภัยในสังสารวัฏ การที่จะให้พ้นจากภัยดังกล่าว เราจะต้องสั่งสมบุญให้มากๆ มีความหนักแน่นตั้งมั่นอยู่ในเส้นทางแห่งความดี รักในการประพฤติปฏิบัติธรรม หมั่นนั่งธรรมะทุกๆ วัน อย่าให้ขาดแม้แต่วันเดียว หากตั้งใจมั่นได้เช่นนี้ ย่อมจะพบกับความสุขสวัสดิ์อย่างแน่นอน

พระลัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน อัจเจตติสูตร ว่า

“อัจเจตติ กาลา ตรยนติ รตติโย

วโยคุณา อนุปฺพุพฺผ ชหนติ

เอตํ ภยํ มรเณ เปกฺขมาโน

ปฺญณานิ กยิราถ สุขาวหาणि

กาลทั้งหลายย่อมล่วงไป คิณทั้งหลายก็ผ่านไป ชั้นแห่งวัยก็ละลำดับไป บุคคลเมื่อมองเห็นภัยในมรณะ พึงทำบุญทั้งหลายอันเป็นเหตุนำสุขมาให้เถิด”

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๒

ชีวิตของคนเราล้วนมีเวลาอย่างจำกัด ประเดี๋ยววันประเดี๋ยวคืน ทุกชีวิตต่างบ่าวนำไปสู่ความชราสู่ความตายกันหมด ปีเก่าได้ผ่านพ้นไปแล้ว ปีใหม่ได้เข้ามาแทนที่ เวลาผ่านไปพร้อมกับความแก่ ความเจ็บ และความตายก็ใกล้เข้ามาทุกขณะ ชาวโลกมีการเฉลิมฉลองวันปีใหม่อีกครีกครื้น แต่สำหรับนักสร้างบารมีเช่นเรา เมื่อปรารภเหตุเนื่องในวาระขึ้นวันปีใหม่ ต้องเฉลิมชัยด้วยการสั่งสมความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป รุ่งเช้าให้ทำบุญตักบาตรรับความเป็นสิริมงคล อีกทั้งควรทำบุญโดยการปล่อยสัตว์ปล่อยปลาให้ชีวิตสัตว์เป็นทาน มีหลายท่านมาวัด มาสมาทานศีลให้บริสุทธิ์และนั่งสมาธิเจริญภาวนา ถือเป็นการเริ่มต้นชีวิตใหม่ในวาระวันขึ้นปีใหม่ออย่างมีคุณค่าเสริมสร้างบุญบารมีให้กับตนเองเพิ่มมากขึ้น

เมื่อพระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลายปรารภเหตุแล้ว ท่านจะทำบุญสร้างบารมี ทำเช่นนี้มาตลอดระยะเวลายาวนานนับภพนับชาติไม่ถ้วน ไม่ว่าจะเป็นวันนักขัตฤกษ์ หรือวันมหางคลใดก็ตาม ท่านจะประพฤติปฏิบัติให้เป็นเนติแบบแผน คือสั่งสมบุญบารมีไม่ได้ว่างเว้น เพราะสิ่งนี้จะเป็วิถีทางที่นำไปสู่ความเต็มเปี่ยมของชีวิต คือการได้ตรัสรู้ธรรมและนำพาสรรพสัตว์ทั้งหลายไปสู่อายตนิพพาน

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๓

*เพราะฉะนั้น เนื่องในวาระวันปีใหม่นี้ พวกเราควรจะหันมาพิจารณาทศบารมีของตนเองว่า มีบารมีใดที่เรายังบกพร่องบ้าง จะได้ทำให้เต็มเปี่ยมเต็มที่ ซึ่งบารมีทั้ง ๑๐ ทศ ได้แก่ ทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และอุเบกขาบารมี

ทานบารมี เป็นบารมีแรกที่พระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลาย ผู้หวังการตรัสรู้อนาคตตรัสมาสัมโพธิญาณ จะต้องบำเพ็ญเป็นประการแรก เพราะบารมีนี้เป็นพลวปัจจัยให้ได้บรรลุธรรมอย่างสะดวกสบาย และเมื่อได้ตรัสรู้ธรรม ทานกุศลที่ได้บำเพ็ญไว้ดีนี้ จะเป็นเครื่องหล่อเลี้ยงพระพุทธานุภาพให้ดำรงอยู่ได้นาน และแผ่ขยายกว้างขวางออกไป เช่นเดียวกับสุเมธดาบสซึ่งเมื่อตัดสินใจปรารถนาพุทธภูมิ ได้รับคำพยากรณ์จากสมเด็จพระปิงกรพุทธเจ้าแล้ว ท่านได้ตรวจตราดูธรรมที่จะทำให้เป็นพระพุทธรเจ้า เห็นทานบารมีเป็นประการแรก ที่พระโพธิสัตว์แต่เก่าก่อนทั้งหลาย ถือปฏิบัติกันมาโดยตลอด

ท่านได้สอนตนเองว่า “แต่ต่อไป เราจะบำเพ็ญมหาทานบารมีให้เต็มเปี่ยม เหมือนหม้อน้ำที่คว่ำแล้ว ย่อมคายน้ำออก

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๔

ไม่มีเหลือฉันใด แม้เราก็จะไม่เหลือแลทรัพย์สินสมบัติ เกียรติยศ บុตรและภริยาให้สิ่งที่เขาต้องการอยากได้ทั้งหมดแก่ผู้ขอที่มาถึง ไม่เลือกว่าจะเป็นคนชั้นต่ำ ชั้นกลางหรือชั้นสูง มีจิตประกอบ ด้วยเมตตาในบุคคลเหล่านั้น แล้วถวายทานไม่ให้มีส่วนเหลือ และอย่าได้ติดใจหรือเสียดายในวัตถุทานที่บริจาคไปแล้วนั้น”

พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่าน เคยกล่าวไว้ว่า “ทานนี้เป็นเครื่องหล่อเลี้ยงพระพุทธศาสนาไว้ ถ้าปราศจากการให้ทานแล้ว ศาสนาก็ไม่มีเครื่องหล่อเลี้ยง จะ ทรงอยู่ไม่ได้ ภิกษุสามเณร อุบาสกอุบาสิกาในพุทธศาสนาดำรง อยู่ได้ก็เพราะอาศัยทาน เพราะว่าภิกษุสามเณรนั้นไม่ได้ทำไร ทำนา ไม่ได้ซื้อขายแลกเปลี่ยน เมื่อเป็นนักบวชก็ปล่อยว่างธุระ การงานในทางโลกจนหมด ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ของพระบรมศาสดา อาศัยญาติโยมอุบาสกอุบาสิกาพิทักษ์รักษา เลี้ยงดูพระภิกษุสามเณรให้ดำรงพระพุทธศาสนาไว้” ดังนั้น ถ้าจะเริ่มสร้างบารมี ต้องเริ่มจากทาน คือการให้นั่นเอง

นอกจากนี้ ยังมี **ศีลบารมี** ที่ควรทำให้เต็มเปี่ยม ควรรักษา ศีลให้บริสุทธิ์ เหมือนคนผู้มีตาบอดข้างเดียว คอยรักษาดวงตา อีกข้างหนึ่งไว้ไม่ให้บอดอีก หรือเหมือนนกต้อยติวิดรักษาไข่ เหมือนจามรีรักษาขนหาง เพราะเมื่อหางของจามรีคล่องติด

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๕

ที่ได้ก็ตาม จะยอมตายในที่นั้น ไม่ยอมให้ทางหลุดลุ่ย พวกเราก็คควรบำเพ็ญศีลให้บริสุทธิ์บริบูรณ์เช่นนั้นด้วย

เนกขัมมบารมี เราควรหาโอกาสทำ โดยการมาอยู่ธุดงค์บ้าง ไปปฏิบัติธรรมวันหยุดสุดสัปดาห์บ้าง หรือหากมีเวลาควรหาโอกาสมาวัดปฏิบัติธรรมร่วมกันเป็นหมู่คณะ เป็นการเพิ่มพูนกำลังใจให้แก่กันและกัน และยังทำให้เกิดพลังแห่งการรู้แจ้งอีกด้วย ส่วนท่านชายอาจจะหาโอกาสออกบวช เพื่อเพิ่มพูนเนกขัมมบารมีให้กับตนเอง แม้เป็นการบวชในช่วงสั้นๆ ก็ได้

จากนั้น เราควรหาโอกาสเข้าใกล้ผู้รู้ สันทนากับนักปราชญ์บัณฑิต ผู้ชี้แนะเส้นทางบุญบอทางสวรรค์ หรือนิพพานให้กับเราได้ หรือไม่ก็เพิ่มพูน **ปัญญาบารมี** ด้วยการศึกษาระบบจากพระไตรปิฎก เพราะพระไตรปิฎกเป็นคลังแห่งความรู้อันบริสุทธิ์ที่พวกเราทุกคนควรหาเวลาอ่านให้จบ และทำความเข้าใจให้ได้ เป็นอุปนิสัยติดตัวเราไปข้ามภพข้ามชาติ นอกจากนี้ให้หมั่นปรารภความเพียรเสมอ ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งอย่างสม่ำเสมอทุกวันอย่าให้ขาด ให้ถือเป็นกิจวัตรประจำวันของเรา เป็น **วิริยบารมี** เพราะคนจะล่วงทุกข์ได้ ต้องอาศัยความเพียรนี้เอง

ขันติบารมี เป็นคุณธรรมที่ควรมีในใจ ความอดทนเท่านั้นที่เป็นคุณเครื่องทำให้เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ของชีวิต เพราะ

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๖

ความอดทนเป็นตบะเครื่องเผาบาปอย่างยิ่ง ธรรมดาแผ่นดิน
ย่อมทนต่อสิ่งของที่เขาทิ้ง สะอาดบ้างไม่สะอาดบ้าง แผ่นดินไม่
เคยแค้นเคือง หรือขุ่นมัวฉันใด พวกเราควรฝึกตนเอง ให้เป็นผู้
อดทนต่อการกระทบกระทั่ง หรือสิ่งที่มาช่วยทุกอย่าง ฉะนั้น
หากทำได้เช่นนี้ ย่อมก้าวไปสู่จุดหมายปลายทางได้แน่นอน

นอกจากนี้ ควรฝึกตนเองให้เป็นผู้มี**สังขบารมี** คือมี
วาจาสัตย์ มีคำพูดไม่เป็นสอง เหมือนดาวประกายพริ้ว มีความ
เที่ยงตรง ไม่โคจรแหวะเวียนไปนอกทางไม่ว่าจะในเวลาหรือ
ฤดูกาลใด ก็ไม่ควรเดินเหินออกไปจากทางของความสัตย์จริง
ควรเป็นคนซื่อตรง เมื่อถึงคราวปฏิบัติธรรม ใจจะได้มุ่งตรงต่อ
หนทางพระนิพพาน หยดน้ำในศูนย์กลางกายได้อย่างง่าย ๆ

สำหรับ**อธิษฐานบารมี**นั้น ทุกครั้งที่ทำบุญ ให้หมั่น
อธิษฐานจิตในสิ่งที่ชอบ ประกอบด้วยกุศล ในสิ่งที่เป็นไปเพื่อ
การบรรลุมรรคผลนิพพาน ให้อธิษฐานเช่นนี้ ทำบ่อยๆ ใจเรา
จะได้ปักแน่น ไม่หลงไหลไปในทางของพญามาร

เมตตาบารมี เป็นสิ่งที่นักสร้างบารมีผู้หวังยกตน และ
สรรพสัตว์ทั้งหลายขึ้นสู่ฝั่งนิพพาน ต้องทำให้บังเกิดขึ้นในกมล-
สันดาน พระบรมโพธิสัตว์ที่เห็นทุกข์ด้วยปัญญา และประกอบ
ด้วยมหากรุณา มีความเมตตาปรารถนาดีว่า ถ้าหากบารมีเต็ม

ปีใหม่นี้ สร้างบารมีกันต่อไป

๔๖๓

เปี่ยมเมื่อไร จะช่วยผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ ท่านอุปมาไว้ว่า ธรรมดาน้ำย่อมแผ่ความเย็นไปให้คนดีและคนเลวเสมอกัน ชะล้างมลทินคือธุลีออกได้ฉับใด แม้เราก็จงเจริญเมตตาให้ สม่่าเสมอ ไปในคนทั้งที่เกื้อกูลและไม่เกื้อกูลฉันนั้น

บารมีประการสุดท้าย ได้แก่ **อุเบกขาบารมี** คือการรู้จัก วางใจเป็นกลางๆ ไม่ยินดียินร้ายในโลกธรรมไม่เลือกที่รักผลักที่ชัง รู้จักทำตัวเหมือนแผ่นดินที่วางเฉยต่อของไม่สะอาดหรือสะอาด ที่เขาทิ้งลงไป เว้นขาดจากความโกรธและความยินดีต่อสิ่ง ทั้งสองนั้น

แม้พวกเราควรฝึกตนให้เป็นคนหนักแน่น นิ่งเฉยเหมือน แผ่นดิน เป็นผู้มิอุเบกขาธรรมอยู่ในใจ รู้จักรักษาใจให้เป็นกลางๆ รู้จักปล่อยวางได้ ถึงเวลาหยุดนิ่ง ใจจะปลดปล่อยวางจาก สรรพสิ่งนอกตัวได้สบายๆ และย้อนกลับเข้ามาหยุดอยู่ที่ตั้ง ถาวรของใจ คือศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ได้อย่างง่ายๆ ทำให้ เข้าไปพบกับแหล่งกำเนิดแห่งความสุขและความบริสุทธิ์ที่แท้จริง เข้าถึงพระธรรมกาย ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุดของพวกเรา ทุกๆ คน ปีใหม่นี้ เรามาเริ่มต้นชีวิตด้วยการสร้างบารมีให้ยิ่ง กว่าปีที่ผ่านมา ให้ทุกเวลานาทีของชีวิต เป็นไปเพื่อการสั่งสม บุญบารมี เพื่อไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรมกันทุกคน

ล ม ห า ย จ แ ท้ ง สั น ตี ภ า พ

พราหมณ์และคฤหบดีทั้งหลาย บุคคลเป็นผู้ประพฤติ
ถูกต้อง ประพฤติเรียบร้อยทางกายมี ๓ อย่าง คือ ๑. ละการ
ฆ่าสัตว์ จดเว้นการฆ่าสัตว์ได้เด็ดขาด วางท่อนไม้เสียแล้ว วาง
ศัสตราเสียแล้ว เป็นผู้มีการเกื้อกูลอนุเคราะห์สัตว์ทุกจำพวกอยู่
๒. เป็นผู้ละการลักขโมย จดเว้นจากการลักทรัพย์ได้เด็ดขาด และ
๓. ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดในกาม

มหาวิทยาลัยแห่งสันติภาพ

๔๓๐

สรรพสัตว์และสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้ ล้วนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เหมือนดอกไม้ที่เป็นต้นเล็กๆ ไม่นานก็เจริญเติบโตขึ้น แตกใบแผ่กิ่งก้านสาขา ผลิดอกออกผล ให้ความสดชื่นแก่ทุกชีวิต แต่ไม่นานดอกไม้ที่ดูสวยงามนั้น ก็เหี่ยวแห้งร่วงโรยไปตามกาลเวลา ลังขารร่างกายเราก็เช่นเดียวกัน ถูกความแก่ ความเจ็บ ความตายคืบคลานเข้ามาทุกขณะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกอนูวินาที โดยที่ตัวเราเองก็สังเกตไม่ออก จนผ่านไป ๑๐ ปี ๒๐ ปี กระทั่งถึง ๖๐-๗๐ ปี จึงรู้ว่าเราแก่แล้ว เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องกันไปสู่ความเสื่อมสลาย เราจึงไม่ควรประมาทในชีวิต ควรให้ชีวิตผ่านไป ด้วยการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัวให้ได้ จะได้เข้าถึงความสุขที่แท้จริงกันทุกคน

*มีวาระพระบาลีใน เวรัญชกสูตร ว่า

“พราหมณ์และคฤหบดีทั้งหลาย บุคคลเป็นผู้ประพฤติกุศลต้อง ประพฤติเรียบร้อยทางกายมี ๓ อย่าง คือ ๑.ละการฆ่าสัตว์ งดเว้นการฆ่าสัตว์ได้เด็ดขาด วางท่อนไม้เสียแล้ว วางศัสตราเสียแล้ว เป็นผู้มีการเกื้อกูลอนุเคราะห์สัตว์ทุกจำพวกอยู่ ๒.เป็นผู้ละการลักขโมย งดเว้นจากการ

ลมหายใจแห่งสันติภาพ

๔๗๑

ลักทรัพย์ได้เด็ดขาด และ ๓.ไม่เป็นผู้ประพฤติดังในกาม

บุคคลเป็นผู้ประพฤติกุศลต้อง ประพฤติเรียบร้อยทาง วาจา ๔ อย่างคือ ๑.เป็นผู้ละการกล่าวเท็จ เว้นจากการ กล่าวเท็จได้อย่างเด็ดขาด อยู่ในที่ประชุม ไม่กล่าวเท็จทั้งๆ ที่รู้อยู่ ๒.ละคำพูดส่อเสียดได้อย่างเด็ดขาด เป็นผู้กล่าวคำ ที่ทำให้เกิดสมัคสมานกัน ๓.ละคำหยาบ และ ๔.ละคำเพ้อ- เจ้อ คือเลือกเวลาพูด มีที่อ้าง มีที่สิ้นสุด ประกอบด้วยประโยชน์

พราหมณ์และคฤหบดีทั้งหลาย บุคคลเป็นผู้ประพฤติกุศลต้องประพฤติเรียบร้อยทางใจ ๓ อย่างคือ ๑.ไม่เป็นผู้มากไปด้วยความเพ่งเล็ง ไม่เพ่งเล็งทรัพย์สมบัติของผู้อื่นว่า โฉนหนอ ทรัพย์ของคนอื่นพึงเป็นของเรา ๒.ไม่เป็นผู้มีจิต พยาบาท ไม่มีจิตคิดร้ายว่า ขอให้สัตว์เหล่านี้จงอย่ามีเวร อย่าเบียดเบียนกัน อย่ามีทุกข์ จงมีแต่สุข รักษาตนเถิด ๓.เป็นผู้มีความเห็นถูกต้อง ไม่เห็นผิดทำนองคลองธรรม

พราหมณ์และคฤหบดีทั้งหลาย เพราะเหตุแห่งการ ประพฤติถูกต้องและประพฤติเรียบร้อยดังกล่าวมานี้ หมูสัตว์ บางพวกในโลกนี้ละสังขารแล้ว จึงเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์”

ถ้าอยากรู้ว่าชาติหน้าเราจะเป็นอย่างไร จะได้ขึ้นสวรรค์ ไปส่วยสมบัติอันเป็นทิพย์ หรือพลัดตกไปในอบายภูมิ ให้ดูการ

มหาวิทยาลัยแห่งสันติภาพ

๔๓๒

กระทำของเราในชาตินี้ ทุกอย่างในโลกนี้ เป็นเหตุเป็นผลกัน มันจะเกี่ยวโยงกันหมด ไม่มีสิ่งใดที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ความสุขเกิดจากการเป็นผู้สั่งสมบุญไว้ดีแล้ว ส่วนความทุกข์เป็นผลมาจากการทำบาปอกุศล ถ้าปรารถนาความสุข เกลียดขังความทุกข์ จงอย่าไปทำบาป พระพุทธองค์ทรงสอนให้เรารักษบุญกลัวบาป หากบุญในตัวมีมาก ความทุกข์ก็ลดน้อยลง แต่ถ้าทำบาปอกุศลไว้มาก เราจะประสบแต่ความทุกข์ทั้งกายและใจ เมื่อเรารู้จักหลักวิชาที่จะไม่ให้เกิดทุกข์ ควรปฏิบัติตามที่พระพุทธองค์ทรงสอนไว้ว่า ให้ละชั่ว ทำดี ทำใจให้ผ่องใส

ถ้าใจเราผ่องใส จะทำให้คิดดี พูดดี ทำดี ถ้าใจไม่ผ่องใส และแหล่งที่มาของความคิดที่ศูนย์กลางกายไม่บริสุทธิ์ จะทำให้ความคิด คำพูด การกระทำ ไม่บริสุทธิ์ด้วย ความสุขความสำเร็จย่อมไม่เกิดขึ้น คำพูดที่ผ่านลมหายใจเข้าออกภายในตัวของเราจะประสานกับบรรยากาศภายนอก บรรยากาศภายนอกเกี่ยวข้องกับคน สัตว์ สิ่งของ ต้นไม้ ภูเขา ตลอดจนกระทั่งจักรวาลต่างๆ ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว ถ้าจุดเริ่มต้นไม่บริสุทธิ์ อากาศโลก สัตว์โลก ชนธโลกย่อมพลอยไม่บริสุทธิ์ตามไปด้วย

พระพุทธองค์ทรงชี้ให้เห็นว่า ยุคสมัยใดที่มนุษย์ไม่ยึดมั่น

ลมหายใจแห่งสันติภาพ

๔๓๓

ในกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ตามที่หลวงพ่อยกมากล่าวข้างต้นนี้ หากยังยินดีในการฆ่าสัตว์ ลักขโมย ประพฤติผิดในกาม มีการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อจนเป็นปกติ มนุษย์เป็นผู้มีใจผูกโกรธ ผูกอาฆาตพยาบาท ไม่มีความเมตตาต่อกัน มีความเห็นผิดอยู่ในจิตวิญญาณเช่นนี้แล้ว สิ่งต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์หรือสิ่งของรอบตัว ก็ะวิปริตตามไปด้วย

การที่มนุษย์ไม่มีศีลธรรม เพราะแหล่งที่มาของความคิดที่อยู่ภายในไม่บริสุทธิ์ มีแต่ความคิดคำพูดและการกระทำที่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน ซึ่งจะส่งผลให้ดินฟ้าอากาศแปรปรวน ผลหมากรากไม้ถอยรลโอชาลง โรคภัยไข้เจ็บจะเกิดขึ้น โรคร้ายแรงที่ไม่เคยมีก็จะเกิดขึ้น รักษายาก สรรพคุณของโอสถทั้งหลายที่เคยรักษาโรคหายได้ ก็ถอยสรรพคุณลงไป อายุมนุษย์จะสั้นลงไปทุกปีๆ ฤดูกาลจะเปลี่ยนแปลงไปหมด ฝนตกผิดฤดู อากาศจะร้อนเกินไป

เมื่อมนุษยชาติปรับตัวตามสภาพแวดล้อมไม่ทัน อัตราการตาย เพราะภัยธรรมชาติจะเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดข้าวยากหมากแพง ทุกอย่างแปรปรวนไปหมด ในทางตรงกันข้าม ถ้ายุคสมัยใด มนุษย์มีศีลธรรมประจำใจ ประพฤติ

มหาวิทยาลัยแห่งสันติภาพ

๔๗๔

ปฏิบัติธรรม แหล่งที่มาของความคิดจะบริสุทธิ์ มีแต่ความคิดในทางสร้างสรรค์ มองดูกันด้วยจิตที่ประกอบด้วยเมตตา มีความคิดอยากจะให้ทุกๆ คนมีความสุข ไม่คิดเบียดเบียนกัน มีคำพูดที่ส่งเสริมกำลังใจให้ประพฤติปฏิบัติธรรม ให้อยากสร้างความดี มีการกระทำที่สนับสนุนสร้างบารมีซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำให้เกิดสันติภาพของโลกขึ้น ความสุขกายสุขใจจะตามมาเป็นลำดับๆ เมื่อละจากโลกนี้ไป ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์อย่างแน่นอน

สันติสุขเกิดมาจากแหล่งที่มาของความคิดตามที่หลวงพ่อกล่าวมาข้างต้น เราจะคอยให้โอกาสนี้ เกิดขึ้นอีก ๑๐๐ ปี หรือ ๒๐๐ ปีข้างหน้า หรือเกิดขึ้นตอนนี้ เรามีสิทธิ์ที่จะเลือกให้เกิดขึ้นวันนี้ พรุ่งนี้ หรืออีก ๑๐๐ ปีข้างหน้าก็ได้ เพราะเรารู้วิธีการแล้วว่า ทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งที่เป็นความเร่าร้อน หรือความสงบสุขร่มเย็นก็ดี อยู่ที่เราปรับปรุงแหล่งของความคิดที่อยู่ภายในตัวของเรา ให้มีความสุขสะอาดบริสุทธิ์ ผ่องใส มีความคิดสร้าง สรรค์ในสิ่งที่ดีงาม รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน ไม่ผูกโกรธ ไม่ผูกพยาบาท ไม่คิดเบียดเบียนซึ่งกันและกัน คือคิดดี พูดดี ทำดีจนเป็นปกตินั่นเอง

ถ้าทำได้เช่นนี้ ไม่ช้าสันติสุขที่เกิดขึ้นจากเรา โดยอาจเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ จะแผ่ขยายไปทั่วโลก แสงสว่างที่เกิดขึ้น

ลมหายใจแห่งสันติภาพ

๔๓๕

ณ ศูนย์กลางภายในวันนี้ จะโชติช่วงชัชวาลในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้นการที่เราฝึกจิต ปฏิบัติธรรม ทำภาวนาทุกวัน อย่างน้อย เข้าครั้งหนึ่งเย็นครั้งหนึ่ง นั่นการปรับปรุงแหล่งที่มา ของความคิดนี้ให้บริสุทธิ์ แค่นี้เราก็ได้สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นแก่ ตัวเราและโลกทุกวันทุกคืน

การที่บ้านเมืองของเราหรือโลกของเรามีเหตุการณ์ร้ายๆ เกิดขึ้นมากมาย เพราะเกิดจากการกระทำที่ไม่บริสุทธิ์ของ มนุษย์นั่นเอง หากจะเปลี่ยนจากร้ายให้กลายเป็นดี ทุกคนต้อง หันมาประพฤติกุศลกรรมบถ ๑๐ ประการ ธรรมะ ๑๐ ข้อนี้จะเป็นบันไดก้าวสำคัญ ที่จะทำให้นักบุญอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อีกทั้งจะส่งผลให้สภาพแวดล้อมต่างๆ ดีขึ้นไปตามลำดับด้วย

ที่หลวงพ่อสอนให้ทำภาวนาทุกๆ วัน เพื่อสร้างสันติสุข ให้เกิดขึ้นภายในตัวเราและเกิดขึ้นกับโลกของเรา นับเป็นพุทธ-วิธีอันยอดเยี่ยมที่สุด ที่จะสร้างสันติสุขโดยไม่ต้องมีการสูญเสีย เลือดเนื้อและน้ำตา ไม่ต้องสูญเสียทรัพย์สินเงินทอง ตรงกันข้าม สมบัติจะเนืองนองไหลมาเทมา เพราะใจเราบริสุทธิ์ผ่องใส เพราะฉะนั้นเราควรช่วยกันทำประโยชน์นี้ให้บังเกิดขึ้นแก่โลก ด้วยการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงสันติสุขภายในให้ได้

ให้พวกเราตั้งปณิธานไว้ว่า นับแต่นี้เป็นต้นไป เราจะนั่ง

ลมหายใจแห่งสันติภาพ

๔๓๖

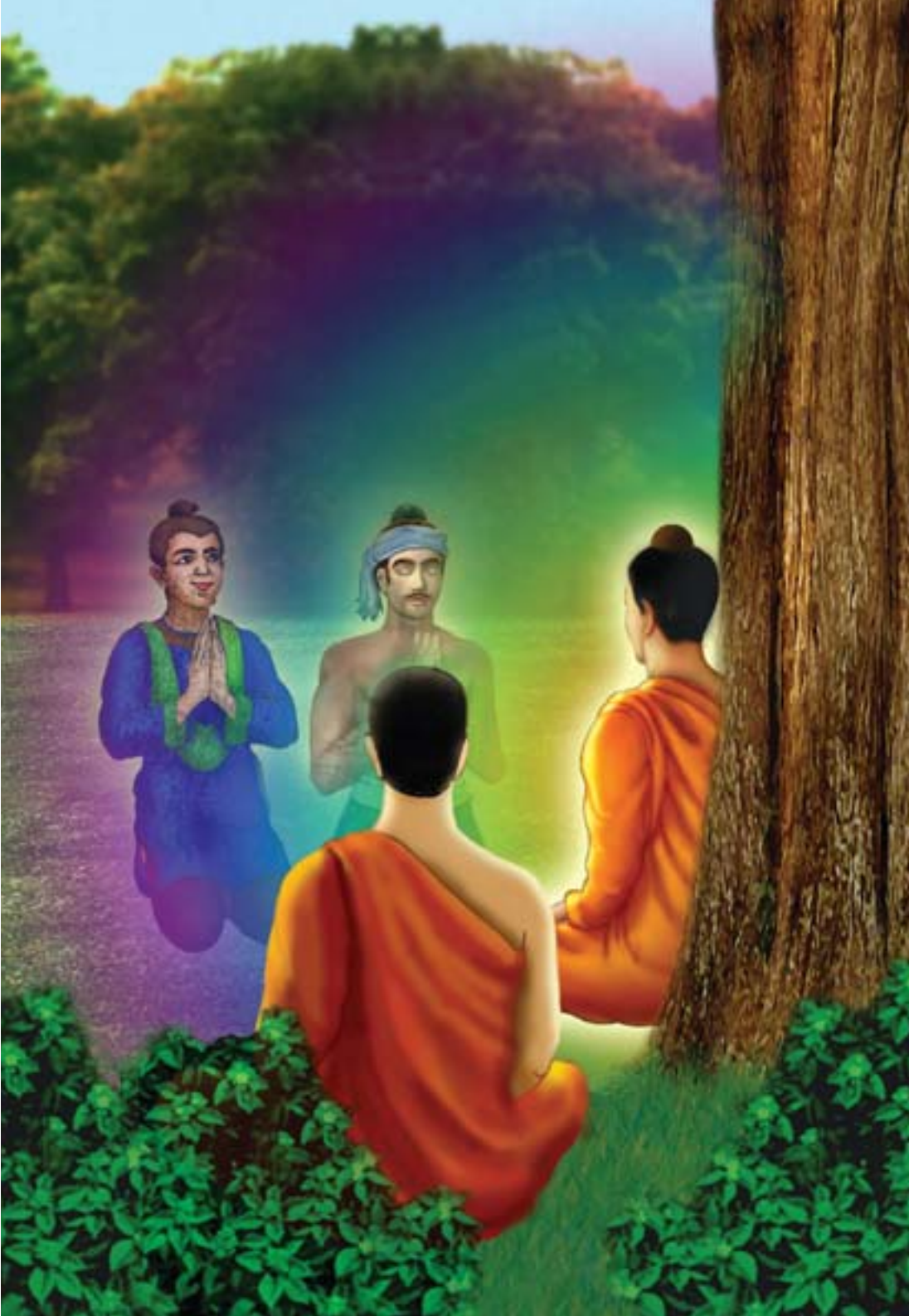
ปฏิบัติธรรมไม่ให้ขาดแม้แต่วันเดียว ที่เคยโกรธหรือผูกโกรธ และที่เคยกระทบกระทั่งใครก็ตาม ด้วยกาย วาจา ใจก็ตาม เราจะหยุดจะเลิกเราจะสร้างคุณธรรมให้บังเกิดขึ้นภายในใจทุกวัน ทุกเวลา ทุกวินาที ตั้งปณิธานเช่นนี้ จะคิดดี พูดดี ทำดี แค่นี้ เช่นนี้ สันติสุขก็เกิดขึ้นภายในตัวของเรา และมีผลสะท้อนสู่โลก ภายนอกด้วย แค่นี้เราคิดดีเช่นนี้ หนทางพระนิพพานก็ใกล้เข้ามา เราจะเกิดความปิติ เบิกบานใจทุกวัน จะมีความอิมใจเบิกบานใจ อย่างที่เราไม่เคยเป็นมาก่อน ความอิมใจเช่นนี้ เงินก็ซื้อไม่ได้ อะไรก็ซื้อไม่ได้ทั้งนั้น จะเอาอะไรมาแลกเปลี่ยนก็ไม่ได้ ขอให้ หมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงธรรมกายซึ่งเป็นต้นแหล่งแห่ง ความสุขและความบริสุทธิ์กันทุกๆ คน

ต้นแบบแห่งความดี

บุคคลทำกรรมใด ด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ
กรรมนั้นจะเป็นสมบัติของเขา และเขาย่อมพาเอากรรมนั้นไป
อนึ่งกรรมนั้นย่อมติดตามเขาไป เหมือนเงาติดตามตัว ฉะนั้น
เพราะฉะนั้น บุคคลควรทำกรรมดี สังสมไว้สำหรับภพหน้า
บุญทั้งหลายย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า

ต้นแบบแห่งความดี

๔๓๕

เราเกิดมาเพื่อสร้างบารมี การสร้างบารมีเป็นงานที่แท้จริงของมวลมนุษยชาติ พระบรมโพธิสัตว์ในกาลก่อนท่านทำอย่างนี้ คือสร้างบารมีไปจนกว่าบารมีจะเต็มเปี่ยม ได้บรรลุดุคหมายปลายทางของชีวิต ดังนั้นเราเกิดมาภพชาติหนึ่ง ก็เพื่อสั่งสมบุญบารมีเท่านั้น บุญที่เราได้ทำไว้ดีแล้ว จะเป็นเสบียงในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ ทำให้เรามีความสุขตลอดเส้นทางของชีวิต จนกระทั่งได้เข้าถึงบรมสุขอันเป็นนิรันดร์ คือได้ถึงฝั่งแห่งพระนิพพาน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ทุติยาปุตตกสูตร ว่า

“ข้าวเปลือก ทรัพย์ เงินทอง หรือข้าวของ ที่หวงแหนอย่างใดอย่างหนึ่งมีอยู่ ทาส กรรมกร คนใช้ และผู้อาศัยของเขา พึงพาเอาไปไม่ได้ทั้งหมด จะต้องถึงซึ่งการละทิ้งไว้ทั้งหมด ก็บุคคลทำกรรมใด ด้วยกาย ด้วยวาจา หรือด้วยใจ กรรมนั้นจะเป็นสมบัติของเขา และเขาย่อมพาเอากรรมนั้นไปหนึ่งกรรมนั้นย่อมติดตามเขาไป เหมือนเงาติดตามตัว ฉะนั้น เพราะฉะนั้น บุคคลควรทำกรรมดี สั่งสมไว้สำหรับภพหน้า บุญทั้งหลายย่อมเป็นที่พึงของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า”

มนุษย์ที่เกิดมาต่างแสวงหาหนทางที่จะนำไปสู่ความสุขหลุดพ้นจากความทุกข์ จากกิเลสอาสวะ แต่เนื่องจากปัญญายัง

ต้นแบบแห่งความดี

๔๘๐

ไม่บริสุทธิ์ การแสวงหาวิธีการที่จะทำให้หมดจด จากกิเลสอาสวะ จึงแตกต่างกันออกไป ทำให้มีลัทธิต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย มีวิธีปฏิบัติเป็นร้อยเป็นพันวิธี อย่างในสมัยพุทธกาล มีการอาบน้ำ ในแม่น้ำคงคา เพื่อชำระล้างบาปออกจากใจ มีการทรมานร่างกายต่างๆ นานา เช่นนอนบนหนามแหลม อดอาหารหรือวิธีการอื่นๆ อีกมากมาย เพราะเข้าใจว่าเป็นการปล่อยวางเพื่อ ทำให้หลุดพ้นจากทุกข์ บางลัทธิก็ไม่ยอมใส่เสื้อผ้า เป็นประเภทยเปลือย คือมุ่งลมห่มฟ้า และมีผู้เคารพนับถือ ปฏิบัติตามมากมาย

ลัทธิต่างๆ ที่ถือกำเนิดขึ้นมา บางลัทธิเป็นมิจฉาทิฎฐิ นำมาหาชนไปสู่อบายภูมิ เมื่อมีผู้เลื่อมใสปฏิบัติตามมากเข้า มิจฉาทิฎฐิจึงครองเมือง เหมือนลัทธิของอชิตเกสกะมัล ที่แนะนำลูกศิษย์ลูกหาว่า การทำบุญให้ทานไม่มีผล การบูชาบุคคลที่ควรบูชาไม่มีผล การทำกรรมดีหรือกรรมชั่วไม่มีผล โลกนี้โลกหน้าไม่มี มารดาบิดาไม่มีคุณ ลัทธิผู้เกิดแบบโอปปาติกะไม่มีสมณพราหมณ์ผู้ประพฤติติปฏิบัติชอบผู้หมดกิเลสไม่มี คนเราตายแล้วสูญหมด คงเหลือแต่กระดูกและเถาถ่านเท่านั้น มีความเห็นผิดชนิดที่เป็นมิจฉาทิฎฐิตั้งทีเดียว

เมื่อมีความเห็นผิดๆ คำพูดและการกระทำก็พลอยผิดตามไปด้วย เมื่อบุคคลประพฤติติผิดมากเข้าๆ ย่อมเป็นเหตุนำไป

ต้นแบบแห่งความดี

๔๘๑

ลือบายภูมิ พวกเราทั้งหลายนับเป็นผู้โชคดีที่พระลัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จอุบัติขึ้นมา เพื่อขจัดความมืดมิด คือ อวิชชา ขจัดมัจฉาทิฏฐิให้หมดสิ้นไป ทำให้ได้รับแสงสว่างแห่งธรรม นำพาสรรพสัตว์ให้หลุดพ้นจากทุกข์ พบสุขที่ทุกคนปรารถนาอย่างแท้จริง พระองค์ทรงแนะนำให้ผู้หลงปฏิบัติผิด ได้กลับมาดำเนินชีวิตอยู่บนเส้นทางที่ถูกต้องไปสู่อายตนนิพพาน อันเป็นเอกัณตบรมสุข

*เหมือนในสมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่โกสิยชนบท มีบุรุษชื่อ **ปุณณะ** ผู้ประพติวัตรเหมือนโค และ **เสนียอเจละ** ผู้ประพติวัตรเหมือนสุนัข คือแสดงอาการปฏิกิริยาเหมือนสุนัข กินคุตรเป็นอาหาร ชอบนอนตามกองขยะ ทั้งสองได้ไปเข้าเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ปุณณะทูลถามพระพุทธองค์ว่า ผู้ประพติวัตรเหมือนสุนัข ทำในสิ่งที่ผู้อื่นยากจะทำได้ คติในภพเบื้องหน้าของเขาจะเป็นอย่างไร

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสโทษของการประพติวัตรของสุนัขว่า “ผู้บำเพ็ญกุฏกรวัตร คือ สุนัขมีข้อปฏิบัติอย่างไร ก็ปฏิบัติเหมือนสุนัขทุกอย่าง ครั้นตายไป จะทำให้เข้าถึงความเป็นสหายของสุนัข คติของผู้เห็นผิดเช่นนี้มี ๒ อย่าง คือ นรก

ต้นแบบแห่งความดี

๔๘๒

หรือกำเนิดสัตว์เดียรัจฉานอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนบุคคลใด บำเพ็ญวัตรของโค กินหญ้าเป็นอาหาร ไม่สวมใส่เสื้อผ้า เมื่อ ตายไปจะเข้าถึงความเป็นสหายของโค ผู้มีความเห็นผิดเช่นนี้ จะบังเกิดในนรก หรือกำเนิดในสัตว์เดียรัจฉานอย่างใดอย่าง หนึ่งเท่านั้น”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสดังนี้ ปุณณะได้ทูลขอร้อง ให้พระพุทธรองค์แสดงธรรมแนะนำให้เขาทั้งสองละการปฏิบัติผิดๆ เช่นนั้น จะได้ไม่ต้องตกไปในอบายภูมิ พระบรมศาสดาทรง เทศนาว่า “ดูก่อนปุณณะ เราตถาคตเห็นชัดในกรรม ๔ ประการคือ กรรมดำมีวิบากดำ กรรมขาวมีวิบากขาว กรรมทั้งดำทั้งขาว มี วิบากทั้งดำทั้งขาว และกรรมไม่ดำไม่ขาว มีวิบากไม่ดำไม่ขาว

ผู้ก่อเวรทางกาย วาจา ใจ อันนำทุกข์มาให้ ละโลกไป แล้วย่อมเสวยเวทนาอันเผ็ดร้อนโดยส่วนเดียว ผู้ใดทำกรรมใดไว้ ย่อมได้รับผลของกรรมนั้น กรรมเหล่านี้เป็นกรรมดำมีวิบากดำ ส่วนผู้ประพฤติดีชอบด้วยกาย วาจา ใจ ย่อมทำให้เข้าถึงโลกอัน ไม่มีความทุกข์ เสวยเวทนาอันเป็นสุข ดุจพรหมอรูปพรหมหรือ พระนิพพาน นี่เป็นผลของกรรมขาว มีวิบากขาว

ส่วนผู้ทำกรรมทางกาย วาจา ใจ อันมีความทุกข์บ้าง ไม่มีความทุกข์บ้าง เขาย่อมเข้าถึงโลกอันมีความสุขความทุกข์

ต้นแบบแห่งความดี

๔๘๓

คลุกเคล้ากันไป ดูพวกมนุษย์ เทวดาหรือสัตว์วิบาตบางเหล่า
นี้เป็นเพราะผลแห่งกรรมทั้งดำทั้งขาว มีวิบากทั้งดำทั้งขาว
ปะปนกันไป

ส่วนกรรมไม่ดำไม่ขาว มีวิบากไม่ดำไม่ขาว หมายถึงผู้ที่
ความดีไม่ทำ ความชั่วก็ไม่ทำ เป็นกลางๆ วางเฉย ไม่ฝักใฝ่ใน
บุญหรือบาป ทั้ง ๔ ประเภทนี้ ท่านสรรเสริญกรรมขาวมีวิบาก
ขาว ว่าเป็นไปเพื่อความสิ้นกรรม เป็นทางมรรคผลนิพพาน ที่
เป็นเหตุให้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะอย่างแท้จริง การจะปฏิบัติ
ให้เป็นสมณะอย่างสมบูรณ์ ไม่มีนอกเขตพระพุทธศาสนา
สมณะอื่นนอกจากพุทธศาสนาแล้วไม่มี เพราะมรรคมีองค์ ๘ กัตติ
อริยสัจ ๔ กัตติ มีในพุทธศาสนาเท่านั้น”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมนี้แล้ว ปุณณะผู้
ประพฤติวัตรเหมือนโค ได้ขอถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า พระธรรม
และพระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะ ส่วนเสนียะเกิดความซาบซึ้งในรส
พระธรรมมาก ได้ขอบรรพชาอุปสมบท เพียงไม่นานท่านก็ทำใจ
ให้หยุดนิ่ง ได้บรรลุธรรมกายอรหัตต์ หมดกิเลสเป็นพระอรหันต์

เราจะเห็นได้ว่า การกระทำทั้งทางกาย วาจา ใจ ของ
มนุษย์และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ล้วนมีผลโดยตรงต่อชีวิตของผู้นั้น
ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต และยังมีผลต่อคนรอบข้างอีกด้วย

ต้นแบบแห่งความดี

๔๘๔

ปัจจุบันโลกของเราอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน เมื่อมีผู้ทำตัวอย่างทั้งดีและไม่ดี ก็จะมีผู้ลอกเลียนแบบ อยากจะเอาอย่าง ซึ่งต้นแบบที่ไม่ดีนั้นมีมากมาย เราจะต้องใช้วิจารณญาณให้ดี และก็เลือกแต่สิ่งที่ดีๆ มาประพฤติปฏิบัติ

การเจริญสมาธิภาวนา ด้วยการน้อมนำใจมาหยุดนิ่งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้เกิดขึ้นในสังคม เป็นแบบอย่างที่ดีงามให้มวลมนุษยชาติ และอนุชนรุ่นหลังได้ยึดถือปฏิบัติตาม เพราะจะทำให้คนดีที่โลกต้องการเกิดขึ้นอีกมากมาย และยังเป็นหนทางไปสู่สวรรค์และนิพพาน ดังนั้นให้ไปช่วยกันสถาปนากัลยาณมิตรให้เกิดขึ้นมากๆ ชักชวนกันมาสวดมนต์เจริญสมาธิภาวนา สันติสุขที่แท้จริงจะได้บังเกิดขึ้น

ทำอย่างไร
ถึงจะมีความสุข

ถ้าท่านกลัวทุกข์
ถ้าท่านไม่รักทุกข์
ก็อย่าทำบาปกรรมทั้งในที่แจ้งและในที่ลับ

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๘๓

สรรพสัตว์ทั้งหลายล้วนปรารถนาความสุข มวลมนุษยชาติปรารถนาให้โลกมีสันติสุข มีการเรียกร้องหาสันติภาพกันทั่วโลก แต่น้อยคนนักที่รู้ว่า สันติภาพภายนอกต้องเริ่มมาจากสันติสุขภายใน และสันติสุขภายในต้องเริ่มจากการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง เว้นจากการปฏิบัติธรรมแล้ว ไม่มีวิธีอื่นใดที่จะทำให้เราได้พบกับสันติสุขที่แท้จริง ต่อเมื่อทุกคนในโลกตั้งใจปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน เมื่อนั้นทุกคนจะซาบซึ้งว่า พระธรรมกายเป็นแหล่งกำเนิดแห่งสันติสุขที่แท้จริง และคนทั้งโลกจะหันมาแสวงหาสันติภาพอย่างถูกต้อง ด้วยการฝึกใจให้หยุดนิ่งพร้อมๆ กัน เมื่อถึงเวลานั้น สิ่งที่เป็นความปรารถนาร่วมกัน คือ สันติภาพโลกย่อมจะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย อุทานคาถาว่า

**“สเจ ภายถ ทุกขสฺส สเจ โว ทุกขมปฺปิย
มา กตฺถ ปาปกํ กมฺมํ อาวี วา ยติ วา รโห**

**ถ้าท่านกลัวทุกข์ ถ้าท่านไม่รักทุกข์ ก็อย่าทำบาปกรรม
ทั้งในที่แจ้งและในที่ลับ”**

สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาในโลกนี้ ต่างเกลียดชังความทุกข์ ปรารถนาความสุขด้วยกันทั้งสิ้น คนเราอยากอยู่ห่างไกล

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๘๘

จากทุกข์ เมื่อเห็นคนอื่นประสบความทุกข์ ไม่ว่าจะทุกข์ เพราะเกิด แก่ เจ็บ ตาย ทุกข์เพราะพลัดพรากจากของที่รัก หรือต้องอยู่กับคนผู้ไม่เป็นที่รัก ทุกข์เพราะความอดอยาก ยากแค้น ยากจนเข็ญใจต่างๆ เหล่านั้น ต่างเกิดความรู้สึก ทั้งเกลียดทั้งกลัวว่า ความทุกข์เหล่านั้นจะเกิดขึ้นกับตนเอง จึงพยายามดิ้นรนให้หลุดพ้นจากความทุกข์เหล่านั้น แต่จะหนี อย่างไร ก็หนีไม่พ้น เหมือนล้อเกวียนที่หมุนไปตามรอยเท้าโค ทุกหนทุกแห่ง เพราะทุกคนที่เกิดมาล้วนต้องพบกับความทุกข์ ซึ่งเป็นของคู่โลก โดยหลีกเลี่ยงไม่ได้

วิธีการง่ายๆที่จะทำให้ทุกข์ทั้งหลายมากล้ากรายเราไม่ได้ คือการปฏิบัติตามหลักธรรมที่พระบรมศาสดาทรงประทานไว้ แก่พระอรหันตสาวก ๑,๒๕๐ รูป ในวันมาฆบูชาว่า สัพพปาปสฺส อภินิ การไม่ทำบาปทั้งปวง เพราะผลของบาปคือความทุกข์ ตั้งแต่ดวงใจจากกรรมกิเลส ๔ ประการ คือการฆ่าสัตว์ ทำลาย ชีวิตสัตว์อื่นให้ตกลงไป เพราะชีวิตของใคร ใครก็รัก เรารัก ชีวิตของเรามากเพียงใด สัตว์อื่นก็มีความรักและหวงแหนชีวิต ตนเองมากเพียงนั้น เมื่อรักตนเอง จึงไม่ควรเบียดเบียนชีวิต ของผู้อื่น

กรรมกิเลสประการที่ ๒ คือ งดเว้นจากการลักขโมย

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๘๕

ทรัพย์สมบัติของคนอื่น ให้นินทาเฉพาะในสมบัติที่ตนเองหามาได้นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการทำมาค้าขาย หรือทำธุรกิจที่หวังผลกำไรเกินควร ไม่เป็นคนคดโกง หรือฉ้อราษฎร์บังหลวง ทรัพย์สมบัติที่ได้มา ควรได้มาด้วยความสุจริต ไม่ไปเบียดเบียนหรือขโมยใครมา สมบัตินี้ก็จะเป็นทรัพย์ถาวร ไม่ถูกน้ำท่วม ไฟไหม้ หรือขโมยมาลักมาปล้นไปได้

กรรมกิเลสประการที่ ๓ คือ จตเวณจากการประพฤติดิลกฺขเมียของคนอื่น ต้องมีความละเอียด รักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เคารพในสิทธิของคนอื่น บุคคลใดที่ประพฤติดลวงเกินลูก ภรรยา สามี หรือคนที่เขารัก ทำให้เขาเจ็บช้ำน้ำใจ อับอายขายหน้า ผลบาปย่อมส่งผลให้บุคคลนั้นเป็นคนมีศัตรูรอบด้าน มีโรคร้ายตามมา ทั้งยังส่งให้ไปตกในอบายภูมิ เพราะอำนาจกิเลสเพียงชั่ววูบนั้น

กรรมกิเลสประการสุดท้าย คือ จตเวณจากมุสาวาท ต้องมีความจริงใจต่อทุกคน ไม่หน้าไหว้หลังหลอก มีวจีสุจริต ไม่โกหกมดเท็จใคร เพราะจะทำให้เป็นผู้มีสติปัญญาพินเพื่อนได้หน้าลืมหลับหลัง เป็นต้น

นี่คือ สพฺพปาปสฺส อภินิ การไม่ทำบาปทั้งปวง ทั้งในที่ลับและเปิดเผย เมื่อละความชั่วได้แล้ว พระองค์ทรงสอนให้

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๕๐

ทำความดีให้ถึงพร้อม ที่เรียกว่า กุศลสุปปสมปทา สิ่งใดที่เห็นว่าเป็นบุญกุศลแม้เพียงเล็กๆ น้อยๆ ก็ไม่ควรมองผ่าน ให้เก็บเกี่ยวบุญไปเรื่อยๆ อย่าดูถูกบุญว่าเล็กน้อย เพราะบุญจะส่งผลให้เราประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิต บุญที่พระพุทธองค์ตรัสสอนให้เราชวนชวนทำกันให้มากๆ มีอยู่ ๑๐ ประการด้วยกัน เรียกว่า บุญกิริยาวัตถุ ได้แก่

*๑.ทานมัย บุญที่สำเร็จด้วยการให้ทาน ผู้ให้ย่อมเป็นที่รักของคนหมู่มาก ยิ่งให้ก็ยิ่งได้ ได้ทั้งเพื่อนพ้องบริวาร บุญกุศลเมื่อได้สละความตระหนี่ออกจากใจ บุญในตัวจะดึงดูดความสุขสมบัติเข้ามาหาเรา ให้ได้ใช้อย่างสะดวกสบาย บุญที่เกิดจากการให้ จึงเป็นสิ่งที่ควรทำเป็นประจำอย่าให้ขาด

๒.ศีลมัย คือ บุญที่เกิดจากการรักษาศีลให้บริสุทธิ์ ท่านที่ตั้งใจสมาทานศีล ๕ ขอให้รักษาไว้อย่าให้ขาด อย่าให้ต่างพร้อยสำหรับศีล ๘ ศีล ๑๐ หรือศีล ๒๒๗ ก็ตาม เมื่อสมาทานแล้วต้องรักษายิ่งชีวิต ศีลจะได้รักษาเราให้ปลอดภัยจากอุปัทวันตรายทั้งปวง และคอยเกื้อหนุนให้ปฏิบัติธรรมเข้าถึงพระธรรมกายได้อย่างง่ายดาย

๓.ภาวนามัย คือ บุญที่เกิดจากการเจริญสมาธิภาวนา

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๕๑

กลั่นใจให้ใสบริสุทธิ์ ปลอดจากกิเลสที่เป็นมลทิน ยิ่งใจเราใส สะอาดบริสุทธิ์มากเพียงใด จะทำทานก็เป็นมหาทานบารมี จะ รักราศีล ก็เป็นอธิศีลสิกขา เป็นดวงศีลที่ใสสว่างกลางกาย ของเรา

๔.อภัยนามัย คือ บุญที่เกิดจากความอ่อนน้อมถ่อมตน จะทำให้เราเกิดในตระกูลสูง เป็นที่เคารพรักของมนุษย์และเทวดา ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี พวกเราทุกคนควรฝึกตนให้มีความอ่อนน้อมต่อทุกคน ลดตัวของเราลงต่ำ เพื่อที่จะยกจิตใจให้สูงขึ้น ไปไหนให้เป็นแบบนิวาโต เอลมออก อย่าพองลม เหมือนอึ่งอ่าง เตี้ยตัวจะแตก ความนอบน้อมนี้เป็นบันไดที่จะ นำเราก้าวขึ้นสู่ความรุ่งโรจน์ของชีวิตอย่างสง่างาม มั่นคงและ ปลอดภัยเสมอ

๕.ไวยยาวัจจมัย คือ บุญที่เกิดจากการชวนช่วยช่วยเหลือกิจการงานต่างๆ ที่เป็นกุศล บางครั้งเราอาจไม่มีเงินทอง ก็อาศัยร่างกายที่แข็งแรงเป็นอุปกรณ์สำคัญในการสั่งสมบุญได้

๖.ปัตตานโมทนามัย คือ บุญที่เกิดจากการแผ่ส่วนบุญ กุศลให้กับหมู่ญาติ หรือสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ได้มีส่วนในบุญที่ เราทำ อาจมีบางท่านสงสัยว่า เมื่อเราให้ส่วนบุญนี้กับคนอื่นแล้ว บุญของเราจะไม่หมดไปหรือ อันที่จริงแล้ว บุญไม่ได้สูญหายไป

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๕๒

เหมือนเวลาที่เรารู้จักใครสักคนเพียงดวงเดียว และเอา
ประทีปดวงอื่นอีกนับพันดวงมาจุดต่อกันให้สว่างไสวทั่วลานธรรม
ประทีปเอกไม่ได้หริ่แสงลงไปแม้แต่น้อย ยังคงโชติช่วงสว่างไสว
เช่นเดิม และสว่างไสวไปทั่วอาณาบริเวณลานธรรมด้วย บุญที่
เราอุทิศให้หมู่ญาติก็เป็นเช่นนั้น ไม่ได้หมดไปไหน มีแต่เจริญ
เพิ่มพูนยิ่งขึ้นไป

๓.อนุโมทนามัย คือ บุญที่เกิดจากการอนุโมทนาในการ
ทำความดีของคนอื่น เมื่อเรารู้ว่าใครทำบุญกุศล ให้รีบกล่าว
คำอนุโมทนาด้วยความจริงใจ จะได้มีส่วนในบุญนั้นด้วย

๔.เทสนามัย คือ บุญที่สำเร็จด้วยการแสดงธรรม แนะนำ
ให้คนอื่นรู้จักเส้นทางบุญ บอกทางสวรรค์นิพพานให้กับทุกๆ คน
บุญนี้จะส่งผลให้เราเป็นผู้ไม่ตกต่ำ ช่วยให้ดำรงตนอยู่บนเส้น-
ทางการสร้างบารมีได้ตลอดรอดฝั่ง

๕.ธัมมัสสนามัย คือ บุญที่สำเร็จด้วยการฟังธรรม ฟัง
แล้วนำไปไตร่ตรอง และประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อให้ดำรงชีวิต
ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

๑๐.ทิฐฐุชกรรม คือ การทำความเห็นให้ถูกต้อง เห็นว่า
ทานที่ให้แล้วมีผลจริง การบูชาามีผลดีจริง วิบากของกรรมที่ทำ
ดีและชั่วมีจริง โลกนี้โลกหน้ามีจริง มารดาบิดามีคุณจริง สัตว์ที่

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๕๓

ผุดเกิดเองมีจริง สมณพราหมณ์ผู้ประพฤติติปฏิบัติชอบ จนหมดกิเลสเป็นพระอรหันต์มีจริง ถ้ามีความเห็นถูกต้องเช่นนี้แล้วชีวิตการเดินทางไกลในสังสารวัฏจะปลอดภัย แม้ละโลกไปแล้วจะมีสุคติโลกสวรรค์เป็นที่ไปอย่างแน่นอน

ที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ ที่ควรสั่งสมไว้ให้มากๆ จะได้เป็นผู้มีความสุขความเจริญ และประการสุดท้ายในการปฏิบัติตามหลักพุทธโอวาทคือ สจิตตปริโยทปนํ การทำจิตของตนให้ผ่องใส ด้วยการลงมือปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนากลั่นใจให้ใสบริสุทธิ์ หยุดใจเข้าไปในกลางของกลางเรื่อยไป ยิ่งจรรจนึงเข้าไปในกลางกายได้มากเพียงไร ความทุกข์ทรมานจะห่างออกไปเพียงนั้น จนทุกข์จางหายไป ความสุขความสบายเข้ามาแทนที่ เป็นความสุขที่ไม่มีประมาณ เป็นเอกกันตบรมสุข ไม่มีทุกข์เจือปนเลย

การจะสลัดออกจากความทุกข์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นทุกข์ประจำหรือทุกข์จร ทุกข์เพราะชาติ ชรา มรณะ ทุกข์จากปัญหา รุมเร้าที่ยังแก้ไขไม่ได้ ท่านสอนให้เราเข้าใจหยุดอยู่ที่ศูนย์กลางกายนี้เท่านั้น ศูนย์กลางกายเป็นหลุมหลบภัยที่ดีที่สุด ถ้าหยุดในหยุด นิ่งในนิ่งเข้ากลางไปเรื่อยๆ จนเข้าไปพบกายต่างๆ ภายใน ไม่ว่าจะเป็นกายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม

ทำอย่างไรถึงจะมีความสุข

๔๕๔

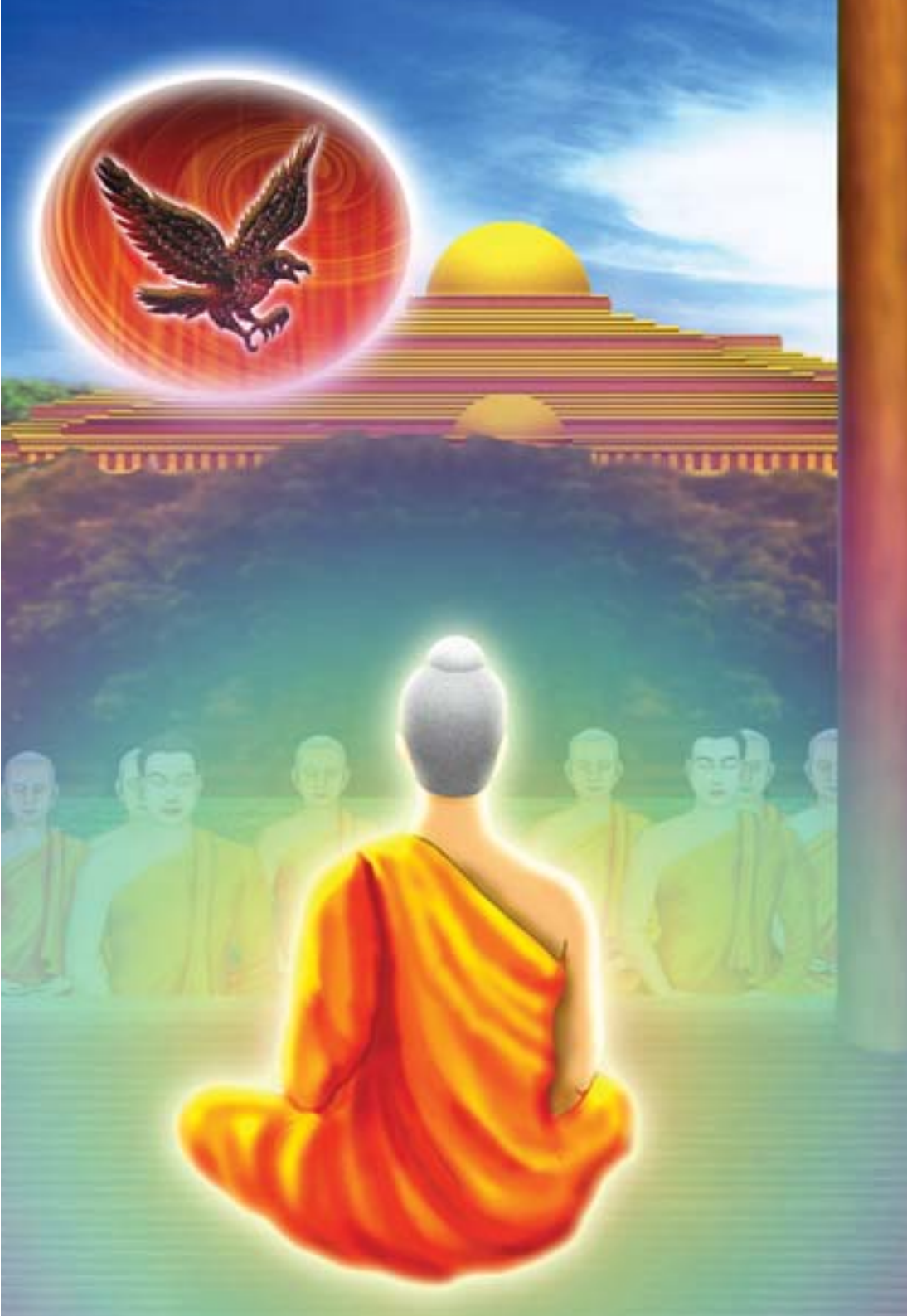
กิเลสอาสวะซึ่งเป็นเหตุให้เกิดทุกข์ จะหลุดร่อนออกไปเรื่อยๆ เมื่อหยุดนิ่งหนักเข้าไปอีกจนถึงกายธรรม กายธรรมในกายธรรม จนเข้าไปเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัต สัจโยชน์เบื้องต่ำเบื้องสูงหลุดหมด เป็นพระอรหันต์ผู้หลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวง เพราะฉะนั้นถ้าอยากหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งหลาย ต้องละชั่ว ทำความดี และทำใจให้ผ่องใสเป็นประจำทุกๆ วัน ทำสิ่งนี้ให้คุ้น จนเป็นเรื่องปกติ หากทำได้เช่นนี้เราจะเป็นผู้มีแต่ความสุข สมปรารถนากันทุกคน

พุดอย่างหนึ่ง
ทำอย่างหนึ่ง

ดูก่อนญาติทั้งหลายท่านทั้งหลายจงพากันประพฤติธรรม
ความเจริญจะมีแก่ท่านทั้งหลาย เพราะว่าผู้ประพฤติธรรม
ย่อมอยู่เป็นสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า

พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง

๔๕๓

การเกิดมาในภพชาติหนึ่ง ไม่ใช่เรื่องง่ายที่เราจะผ่าน
ด้านแห่งอันตรายในสังสารวัฏ จะต้องมียุญบาปมีมากทีเดียว
ต้องไม่มีผลแห่งอกุศลกรรมใดๆ มาขัดขวาง จึงจะได้เกิดมาเป็น
มนุษย์ ซึ่งการเกิดเป็นมนุษย์นี้ แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ายัง
ตรัสว่า เป็นการยากยิ่ง เมื่อเกิดมาแล้ว จึงควรตระหนักและ
เห็นคุณค่า ควรใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ ด้วยการสั่งสมบุญ
บารมีให้เพิ่มขึ้น สิ่งที่ทำให้ชีวิตมีคุณค่ามาก คือ การปฏิบัติ-
ธรรมให้เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว หากพยายามน้อมนำใจของเรา
ให้อยู่ที่กลางกาย ซึ่งเป็นจุดแห่งความบริสุทธิ์ของชีวิต เวลาที่
ผ่านไปก็จะไม่สูญเปล่า ความบริสุทธิ์บริบูรณ์มีแต่จะเพิ่มขึ้นๆ
ทุกวัน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ธรรมัตถชาดก ว่า

“ธมฺมํ จรต ฅาตโย ธมฺมํ จรต ภทฺทํ โว
ธมฺมจาริ สุขํ เสติ อสฺมิ โลเก ปรมฺหิ จ

ดูก่อนญาติทั้งหลาย ท่านทั้งหลายจงพากันประพฤติ
ธรรม ความเจริญจะมีแก่ท่านทั้งหลาย เพราะว่าผู้ประพฤติ
ธรรม ย่อมอยู่เป็นสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า”

พูดอย่างหนึ่งทำอย่างหนึ่ง

๔๕๘

บัณฑิตนักปราชญ์ในกาลก่อน ล้วนเห็นคุณค่าของการประพฤติธรรม คำว่า ประพฤติธรรมหมายถึง การเป็นผู้มีจิตใจหนักแน่นในคุณธรรมทั้งหลาย มีข้อวัตรปฏิบัติที่มนุษย์และเทวดาสรรเสริญ อีกทั้งตนเองก็ติเตียนตนเองไม่ได้ แม้ผู้รู้ใคร่ครวญแล้ว ก็ติเตียนไม่ได้เช่นกัน โดยปกติวิสัยของผู้ประพฤติธรรมจนเข้าไปในจิตสำนึกแล้ว ท่านจะเป็นคนตรงพูดอย่างไรจะทำอย่างนั้น ไม่ใช่พูดอย่างแต่ไปทำอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นนิสัยของคนพาล คนที่มีนิสัยไม่ประพฤติธรรม ไม่ตั้งอยู่ในธรรม อุปนิสัยเนื้อแท้แล้ว จะเป็นคนที่เลอะแฉะ พูดคำไม่จริง พูดอย่างหนึ่ง แต่ไปทำอีกอย่างหนึ่ง เชื่อถือไม่ได้

คนที่มักโกหกหลอกลวงอยู่ ทั้งชีวิตจะเต็มไปด้วยความหวาดระแวง เพราะต้องเสกสรรปั้นแต่งคำพูดตลอดเวลา ต่อหน้าอย่างหนึ่ง ลับหลังก็วางตัวอีกอย่างหนึ่ง ชีวิตในบั้นปลายย่อมไม่พ้นความทุกข์ทรมานจากการกระทำนั้น แม้ละโลกนี้แล้ว ยังต้องทุกข์ทรมานอยู่ในอบายภูมิ ผู้ที่ทำผิดเช่นนี้ หากได้ครูบาอาจารย์ที่เปี่ยมด้วยมหากรุณาช่วยแก้ไขก็จะสามารถเอาตัวรอดได้ ยิ่งถ้าได้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกัลยาณมิตรให้พระองค์เมตตาอบรมพรั่สอนจนทำให้บรรลุมรรคผลนิพพานได้ หากบุคคลใดได้บรมครูเช่นนี้ นับว่าเป็นบุญของบุคคลนั้น

พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง

๔๕๕

ในวันนี้ หลวงพ่อจะนำเรื่องในสมัยพุทธกาลมาแล้วเป็นตัวอย่างการสร้างบารมีเป็นเรื่องเกี่ยวกับการพูดอย่างทำอีกอย่าง หรือการพูดโกหกนั่นเอง *คือเมื่อคราวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประทับอยู่ที่พระเชตวันมหาวิหาร พระภิกษุทั้งหลายกำลังนั่งสนทนาธรรมถึงเรื่องของพระภิกษุรูปหนึ่งที่มีกพูดโกหกเสมอ ทั้งที่พูดไปด้วยความตั้งใจบ้าง บางครั้งเผลอพูดออกไปด้วยความไม่ตั้งใจบ้าง

พระบรมศาสดาเล็ดจผ่านมาทรงได้ยินเข้า ทรงย้อนอดีตของภิกษุนั้น เพื่อตรวจดูว่า ที่เป็นเช่นนี้เพราะเหตุใด ทรงพบว่า อดีตชาติภิกษุนั้นก็เคยเป็นเช่นนี้ ทรงปรารภนาที่จะยกเรื่องราวให้เป็นอุทาหรณ์สอนใจภิกษุสงฆ์ และตระหนักถึงผลของการโกหกพูดอย่างทำอย่าง ว่ามีแต่ผลเสียเท่านั้น พร้อมทั้งจะได้แสดงพระธรรมเทศนาเป็นการประทานโอวาทแก่ภิกษุหมู่ใหญ่ด้วย จึงตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุรูปนี้ เธอไม่ใช่เพิ่งมาพูดโกหกในบัดนี้เท่านั้น แม้ในกาลก่อน เธอก็มีอุปนิสัยพูดโกหกจนเป็นที่ติเตียนของผู้รู้มาแล้ว ในที่สุดชีวิตในบั้นปลายของเธอก็ประสบกับความวิบัติ” เมื่อพระภิกษุสงฆ์กล่าวอาราธนาให้พระพุทธองค์ทรงแสดงธรรมเรื่องนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้

พูดอย่างหนึ่งทำอย่างหนึ่ง

๕๐๐

นำเรื่องราวในอดีตมาตรัสแล้วว่า

ชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์กำเนิดเป็นพญานก พวกเรา
สังเกตใหม่ว่า ทุกๆ ชาติที่พระโพธิสัตว์บังเกิดขึ้น ท่านจะเป็น
ผู้นำตลอด นี่เป็นธรรมชาติของผู้มีบุญ ที่เกิดมาเพื่อรู้สัจธรรม
แม้จะเกิดเป็นอะไรก็ตาม จะมีบุญตรงนี้ และนำหมู่คณะของ
ท่านผ่านภัยไปได้ทุกๆ ชาติ ในพระชาตินี้ก็เช่นกัน ครั้นเติบโตขึ้น
ท่านมีเหล่าฝูงนกทั้งหลายแวดล้อมเป็นบริวาร อาศัยอยู่ที่เกาะ
กลางมหาสมุทรแห่งนั้น

ครั้งนั้น พ่อค้าชาวกาลิรัฐกลุ่มหนึ่ง พากันเล่นเรือไป
ยังกลางมหาสมุทร และได้ นำกาแสนรู้คอยบอกทิศทางไปด้วย
สมัยนั้นยังไม่มีเข็มทิศนำทางเช่นในสมัยนี้ จึงต้องเสี่ยงกาให้ทำ
หน้าที่แทนเข็มทิศ การเดินทางครั้งนั้นไม่สะดวกราบรื่นดังเช่น
ทุกครั้งที่ผ่านมา เนื่องจากพายุใหญ่พัดโหมกระหน่ำ จนเรือ
อับปางกลางมหาสมุทร ทุกคนต่างประสบกับภัยพิบัติ กาตัวนั้น
รีบบินหนีภัยจนไปถึงเกาะแห่งนั้น

เมื่อไปถึง จึงบินตรวจดูทำเล พบว่าเกาะกลางมหาสมุทรนี้
เป็นที่อยู่อาศัยของนกหมู่ใหญ่ คิดว่าตนไม่อดตายแน่นอน มัน
พยายามนึกหาวิธีที่จะทำให้ตนเองอยู่รอด ได้ใคร่ครวญดูว่า
นกฝูงนี้เป็นฝูงนกที่ใหญ่มาก เอาเถิด เราควรโกหก เพื่อกินไข่

พูดอย่างหนึ่งทำอย่างหนึ่ง

๕๐๑

และลูกอ่อนของมันให้ได้

คิดดังนี้แล้ว มันรีบบินลงไปที่ท่ามกลางฝูงนกทั้งหลาย และทำที่ยืนขาเดียว อ้าปากค้างอยู่ที่พื้นดิน เนื่องจากฝูงนกยังไม่เคยเห็นอาการอย่างนี้มาก่อนในชีวิต จึงพากันประหลาดใจว่า นกตัวนี้คงมีข้อวัตรปฏิบัติที่ไม่เหมือนนกตัวใดในโลก จึงส่งตัวแทนเข้าไปถามว่า “ท่านเป็นใคร มาจากไหน ทำไมถึงทำท่าประหลาดยืนขาเดียวอยู่เช่นนี้”

กาเจ้าเล่ห์วางท่าสงบนิ่งอย่างน่าเชื่อถือพลางกล่าวว่า “ฉันเป็นผู้ประพฤดิธรรม ทำเช่นนี้มานานทีเดียว หากฉันเหยียบแผ่นดินทั้งสองขา แผ่นดินจะไม่สามารถต้านทานไว้ได้ จะถล่มทรุดลงไป” นกทั้งหลายฟังดังนั้นยังไม่ลั่นสงสัยจึงถามต่อไปว่า “แล้วทำไมท่านต้องยืนอ้าปาก” กาเจ้าเล่ห์ตอบทันทีว่า “ที่ฉันทำแบบนี้ เพราะตัวฉันเองไม่กินอาหารอื่น นอกจากลมเท่านั้น” จากนั้นมันยังเรียกนกทั้งหลายมาให้โอวาทด้วยว่า “ท่านทั้งหลายก็เช่นกัน ควรตั้งใจประพฤดิธรรมให้ดี ความสุข ความเจริญจะได้มีแก่ท่าน เพราะผู้ประพฤดิธรรมเท่านั้น จึงจะมีความสุขทุกเมื่อ” พอลางแสดงอาการปรีชาว่า ตนเองเป็นผู้มีความสุข ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด ทั้งยืนเดินนั่งนอน ทำที่เหมือนมีความสุขเหลือเกิน

พูดอย่างหนึ่งทำอย่างหนึ่ง

๕๐๒

คำพูดของกาตัวนั้นเป็นความจริง เพียงแต่มันทำไม่ได้
อย่างที่พูดเท่านั้นเอง มันจึงต้องพบกับความหายนะในที่สุด

เมื่อนกเหล่านั้นสังเกตอิริยาบถที่ดูแล้วเหมือนมีความสุขเช่นนั้น ต่างพากันหลงเชื่อและสรรเสริญว่า “น่าสรรเสริญ
กาตัวนี้จริงหนอ นอกจากจะประพฤติธรรมแล้วยังสั่งสอนธรรม
อีกด้วย” เมื่อพวกนกหลงเชื่อ เวลาจะออกหากิน จึงฝากฝังว่า
“ท่านครับ ตัวท่านเองก็กินแต่ลมอย่างเดียว ถ้ากระนั้น ขอให้
ท่านช่วยอนุเคราะห์พวกกระผมด้วย ช่วยดูไข่และลูกอ่อน
ของพวกเราด้วยเถิด” จากนั้น ผุ้่นกต่างพากันออกไปหาเหยื่อ
ตามปกติ

เมื่อไม่มีใครอยู่ กาเจ้าเล่ห์ก็จิกกินไข่และลูกอ่อนจนอึด
แล้วยืนหลับตานิ่งอยู่ในอิริยาบถเดิม ครั้นนกทั้งหลายกลับมา
ไม่พบไข่กับลูกอ่อน ต่างพากันส่งเสียงลั่นว่า “ลูกและไข่ของเรา
หายไปไหน” แต่ไม่มีใครสงสัยกาลเลย เพราะต่างคิดว่าเป็นกา
ประพฤติธรรม

เมื่อเกิดเหตุบ่อยขึ้น นกพระโพรสิตรจึงฉุกใจคิดว่า
“ตั้งแต่กาตัวนี้มา ก็เกิดเหตุร้ายขึ้น เราจะจับพิรุณกาตัวนี้เอง”
จึงทำที่เหมือนออกไปหาเหยื่อพร้อมกับนกบริวาร แล้วแอบบิน
กลับมา ซุ่มดูอยู่เงียบๆ เห็นกิริยาอาการทั้งหมดของกานั้น

พูดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง

๕๐๓

นกพระโพธิสัตว์จึงเรียกประชุมฝูงนกทั้งหมด และเล่าเรื่องราวทั้งหมดว่า “สหายทั้งหลาย กาด้วนนี้ไม่มีศีลเลย พูดอย่างหนึ่ง ทำอีกอย่างหนึ่ง ไม่ตั้งอยู่ในธรรมที่ตนเองสั่งสอนผู้อื่น วาจาอ่อนหวาน แต่จิตใจร้ายกาจนัก ได้แอบกินไข่และลูกน้อยของพวกเรา กาด้วนนี้ไม่ควรอยู่ร่วมด้วย เพราะมันอยู่ที่ใด ย่อมจะนำความวิบัติมาสู่ที่นั่น” นกพระโพธิสัตว์ได้บินไปจิกกาด้วนนั้น นกที่เหลือพากันรุมจิกจนกาลสิ้นชีวิต เมื่อพระองค์ทรงแสดงพระธรรมเทศนาจบ จึงทรงสรุปชาดกว่า กาลในครั้งนั้นได้มาเกิดเป็นภิกษุที่มักโกหก พญานกผู้จับเท็จมาได้ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่นเอง

จากเรื่องนี้จะเห็นได้ว่า การพูดอย่างหนึ่ง และทำอีกอย่างหนึ่งนั้น ไม่ใช่วิสัยของบัณฑิต โดยเนื้อแท้ของตนเองก็ไม่ได้ตั้งอยู่ในธรรม นอกจากหลอกลวงตนเองแล้ว ยังเป็นการหลอกลวงชาวโลกอีกด้วย ไม่เป็นผลดีต่อตนเอง มีแต่จะก่อให้เกิดผลเสียหายตามมาอีก ทั้งทำให้ไม่เป็นที่รักของผู้คนทั้งหลาย คำพูดเท็จนี้มีแต่โทษ ไม่ก่อประโยชน์อันใดแม้เพียงน้อยนิด ดังนั้นให้พวกเราเป็นผู้ที่ตั้งอยู่ในธรรม ทั้งความคิด คำพูด และการกระทำ พูดอย่างไร ให้ทำอย่างนั้น และต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง ความดีงามจึงจะอำนวยผลเป็นความสุขความเจริญได้อย่างแท้จริง

ผู้สละอาตด้วยความดี

บุคคลย่อมทำความดีและความชั่วด้วยตนเอง
คนอื่นจะทำความดีหรือความชั่วให้แก่คนอื่นไม่ได้เลย

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๐๖

ความบริสุทธิ์บริบูรณ์ เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับสรรพสัตว์ทั้งหลาย เมื่อใดมีความบริสุทธิ์บังเกิดขึ้น ย่อมเป็นทางมาแห่งความสุขความสงบในจิตใจ และจะแผ่ขยายไปสู่สังคมตลอดจนกระทั่งมวลมนุษยชาติทั้งหลาย เมื่อนั้นโลกย่อมพบกับสันติสุขอันไพบูรณ์ได้อย่างง่ายดาย ความบริสุทธิ์นี้ เป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงได้ เพราะมีอยู่แล้วในตัวของพวกเขาทุกคน พระธรรมกายภายในตัวเป็นทางมาแห่งความบริสุทธิ์ และความสุขที่แท้จริง เมื่อเราเข้าไปอยู่ในกลางของท่าน ความสุขและความบริสุทธิ์จะพร่างพรูขึ้นมาอย่างไม่รู้จักหมดจักสิ้น จิตใจจะรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระธรรมกาย จะมีความปิติเบิกบานคลี่ขยายออกไปไม่มีประมาณ

มีวาระแห่งพุทธศาสนสุภาษิตใน สิริกาลกรณิชาดก ว่า

“อตุตตะนา กุรุเต ลกฺขี อลกฺขี กุรุตตุตตะนา

น ทิ ลกฺขี อลกฺขี วา อญฺเญ อญฺเญสุส การโก

บุคคลย่อมทำความดีและความชั่วด้วยตนเอง คนอื่นจะทำความดีหรือความชั่วให้แก่คนอื่นไม่ได้เลย”

เมื่อได้โอกาสเกิดมา เราควรทำให้ชีวิตที่ดำเนินไปแต่ละวันแต่ละคืนนั้น เป็นช่วงเวลาของเราอย่างแท้จริง สามารถกล่าวได้ว่า หากปรารถนาจะให้ชีวิตของเรามีทิศทางมุ่งไปทางใด

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๐๓

ต่ำต้อยหรือสูงส่งเพียงไหน ย่อมขึ้นอยู่กับตัวของเราเอง ความหมายคือขึ้นอยู่กับคุณธรรมในใจของเรา คุณธรรมในที่นี้หมายถึงความดีงาม หรือธรรมะที่มีอยู่ในตัว หากไม่มีความดี ไม่มีธรรมะ แม้จะอยู่ในภาวะที่สูงส่ง เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี บัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายก็กล่าวว่า เป็นผู้ต่ำต้อย ไม่ควรแก่การยกย่องสรรเสริญแต่อย่างใด ตรงกันข้ามหากบุคคลนั้น เป็นผู้ที่ย่อมด้วยความคุณธรรมความดีงามแล้ว แม้อยู่ในสภาวะเช่นไร ยังคงเป็นที่ยกย่อง และเป็นแบบอย่างให้แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายได้

เมื่อเรากระทำสิ่งใดไว้ เราต้องเป็นเจ้าของสิ่งนั้น ทำดี ย่อมได้ดี ทำบาปอกุศลย่อมต้องได้รับผลแห่งวิบากกรรม นักปราชญ์ผู้รู้จึงกล่าวไว้ว่า จะสร้างโชคหรือสร้างเคราะห์ ก็ด้วยตัวเราเองเท่านั้น ผู้มีปัญญาทั้งหลายจึงหมั่นทำความบริสุทธิ์ให้กับตนเองด้วยการทำความดี ธรรมดาดันไม่ใหญ่ที่มีร่วมเงาเย็นสบาย จะเป็นที่อยู่อาศัยของหมู่วิหคและสรรพสัตว์ทั้งหลาย ผู้ที่มีคุณธรรม สะอาดด้วยความดีงามนี้ก็เช่นกัน จะเป็นที่พักพิงของบัณฑิตชนทั้งหลาย ผู้งนกย่อมบินเข้าฝูงนก ฝูงเนื้อย่อมเข้าฝูงเนื้อ ผู้เปี่ยมด้วยความดี มีความสะอาดบริสุทธิ์ ย่อมเข้าอยู่ในกลุ่มของผู้ที่มีความสะอาดบริสุทธิ์เช่นกัน

ความเป็นผู้สะอาดด้วยความดีในจิตใจนี้ พระลัมมา-

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๐๘

สัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า “คนดียอมไปหาคนดี คบกับคนดี” ครั้งเมื่อพระบรมศาสดาประทับอยู่ที่พระเชตวัน ได้ปรารภถึงท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี นับตั้งแต่ท่านดำรงอยู่ในโสดาปัตติผล เป็นพระอริยบุคคล ท่านมีศีล ๕ เป็นปกติ ไม่เคยขาดแม้แต่วันเดียว แม้ภรรยา บุตรธิดา บ่าวรับใช้ทั้งหมดของท่าน ต่างพากันรักษาศีล ๕ ไม่ขาดเช่นเดียวกัน เรื่องราวของท่านจึงเป็นที่โจษจัน เป็นที่อนุโมทนาของนักสร้างบารมีทั้งหลายตลอดมา

วันหนึ่งพระภิกษุได้นำเรื่องนี้ไปสนทนากันที่โรงธรรมสภา เมื่อพระบรมศาสดาทรงสดับดังนั้น จึงตรัสว่า “ภิกษุทั้งหลาย ไม่ใช่แต่เพียงในภพชาตินี้เท่านั้น แม้โบราณกัปอดีตทั้งหลาย ก็เป็นผู้สะอาด และยังทำหมู่บริวารให้เป็นผู้สะอาดเช่นกัน” จากนั้นพระองค์ได้นำเรื่องในอดีตมาตรัสเล่าว่า

*ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นเศรษฐี อาศัยอยู่ในเมืองพาราณสี เป็นผู้มั่งใจดีงามมาก รักการสร้างมหาทานบารมี ท่านให้ทานไม่เคยขาดแม้แต่วันเดียว วันไหนที่ยังไม่ได้ถวายทาน วันนั้นท่านจะยังไม่กินข้าว เป็นผู้มั่งใจรักการให้ทานมาก อีกทั้งยังเป็นผู้ตั้งใจรักษาศีล และศีลของท่านบริสุทธิ์มาก เหมือนแก้วมณีที่ไม่มีรอยตำหนิแม้แต่หย่อม

ผู้สวดด้วยความดี

๕๐๕

ครั้นถึงวันอุโบสถ ท่านตั้งใจรักษาอุโบสถศีล ความดีงาม
เช่นนี้ จึงทำให้ทั้งภรรยา บุตรธิดาและข้าทาสบริวารต่าง
ประพฤติดุธรรมเช่นเดียวกับท่าน ทำให้เหล่ามนุษย์และเทวดา
ทั้งหลายต่างชื่นชมและอนุโมทนาสาธุการ เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า
ท่านเศรษฐีเป็นผู้สวดด้วยความดี แม้บริวารของท่านก็เป็น
ผู้สวดด้วยความดีเช่นกัน

วันหนึ่ง ท่านเศรษฐีคิดว่า ถ้าหากใครเป็นผู้มีบริวาร
สวดเป็นปกติ เข้ามาหาเรา การที่จะให้ที่นั่งที่นอนของเราแก่
บุคคลนั้น ไม่เป็นการสมควรเลย ควรที่จะตระเตรียมที่นั่งที่นอน
ที่ไม่เปรอะเปื้อนที่ยังไม่มีใครได้ใช้ไว้ให้บุคคลนั้น คิดดังนั้นแล้ว
ท่านได้ให้จัดที่นอนที่นั่งไว้ในที่ที่เหมาะสม

ครั้งนั้น มีเทพธิดา ๒ องค์ คือ ธิดาของท้าววิรูปักษ์
มหาราช ชื่อ **กาลกณณี** และธิดาของท้าวตรัฐมหาราช ชื่อ
สิริ ต่างอยู่ในเทวโลกชั้นจาตุมหาราชิกา ทั้งสองถือของหอมและ
ดอกไม้จำนวนมาก พากันมายังทำน้ำสรงโนดาด ด้วยตั้งใจว่า
จะเล่นน้ำที่ทำน้ำนี้ มีเรื่องที่น่าอัศจรรย์ คือ ทำน้ำจะจัดไว้เป็น
ระเบียบเรียบร้อย จะไม่ปะปนกัน จะแยกกันว่า นี่ทำสำหรับ
พระพุทธเจ้า สำหรับพระปัจเจกพุทธเจ้า สำหรับพระภิกษุ ทำ
สำหรับดาบสทั้งหลาย หรือสำหรับเทพบุตรชั้นต่างๆ เป็นต้น

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๑๐

สำหรับเทพธิดาก็จะเป็นอีกทีหนึ่ง ไม่ปะปนกัน นี่เป็นเรื่องที่แปลกอย่างหนึ่ง

วันนั้น มีเรื่องบังเอิญเกิดขึ้น เมื่อเทพธิดาทั้งสองมาถึงทำน้ำในเวลาเดียวกัน ต่างฝ่ายต่างอยากจะอาบน้ำก่อน ทั้งสองตกลงกันไม่ได้ เทพธิดาชื่อกาลกรรณเป็นฝ่ายกล่าวก่อนว่า “ฉันเป็นผู้เที่ยวตรวจดูและรักษาโลก สมควรจะอาบน้ำก่อน” ฝ่ายสิริเทพธิดาชี้แจงว่า “ฉันเป็นผู้ที่ปฏิบัติชอบ ควรจะได้อาบน้ำก่อน” เมื่อตกลงกันไม่ได้ จึงพากันไปหาท้าวมหาราชทั้งสี่ ขอให้พระองค์เป็นผู้ตัดสิน

ท้าวมหาราชทั้งสี่เกรงว่า การตัดสินให้ผู้ใดผู้หนึ่งได้อาบน้ำก่อนจะทำให้อีกฝ่ายไม่พอใจ จึงส่งไปหาท้าวสักกะ ท้าวสักกะไม่อาจตัดสินได้ จึงออกกุศโลบายว่า “ในเมืองพาราณสีมีเศรษฐีท่านหนึ่ง เป็นคนดี ในบ้านของเขาปูอาสนะและที่นอนอันสะอาดไว้ ถ้าหากใครสามารถนั่งหรือนอนบนที่ที่เศรษฐีจัดไว้ก่อน ผู้นั้นสมควรได้อาบน้ำก่อน”

นางกาลกรรณเทพธิดารับประดับประดาด้วยเครื่องประดับสีเขี้ยว ลงจากเทวโลกมาปรากฏกายลอยอยู่บนอากาศในที่ไมไกลจากท่านเศรษฐีในระหว่างมัชฌิมยาม เศรษฐีถามว่า “ท่านเป็นใครกัน” เทพธิดาตอบว่า “ดิฉันเป็นธิดาของท้าว-

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๑๑

วิรูปักษ์มหาราช เป็นผู้ที่ยืมโหด ใครๆ ต้องเกรงขาม นามว่า
กาลกรรณิ ท่านเป็นผู้ที่ฉันทโอกาสแล้ว ขอจงให้ที่פקแก้ฉันท
ด้วยเถิด”

เศรษฐีต้องการทดสอบนาง จึงถามว่า “ตัวท่านนั้น
ชอบผู้ชายที่มีความประพฤติเช่นไร” ธรรมชาติของเทพธิดาจะไม่
พูดโกหก นางจึงตอบว่า “ดิฉันชอบชายที่ลบลู่คุณท่าน ตีตนเสมอ
ดุดัน โหดเหี้ยม โอ้อวด มีจิตริษยา ชายใดได้ทรัพย์มาแล้วนำมา
ปรนเปรอให้หมดไป ผู้นั้นจะเป็นที่รักของดิฉัน” ท่านเศรษฐีฟัง
ดังนั้นรีบบอกว่า “นางกาลกรรณิเอ๋ย ความประพฤติของท่าน
หาเป็นที่รักของเราไม่ ขอท่านจงไปอยู่ที่อื่นเถิด”

ในเวลาทีเทพธิดากาลกรรณิหลีกไปแล้ว สิริเทพธิดาได้
มา ยืนปรากฏกายอย่างสงบบเล้งยมเรียบร้อย ด้วยความทีนาง
เป็นผู้มีศีล และประพฤติธรรม ราศีแห่งความดีนั้นเอิบอาบไป
ทั่วร่างของนาง เมื่อท่านเศรษฐีเห็นเช่นนั้น จึงถามว่า
“ท่านเป็นธิดาของใคร” เทพธิดาตอบว่า “ดิฉันเป็นธิดาของท้าว
ธตรฐ มีนามว่า สิริลักษณ์” เศรษฐีจึงถามต่อว่า “เจ้าชอบ
ผู้ชายประเภทไหน” เทพธิดาตอบตามความเป็นจริงว่า “ชายใด
ทีไม่โกรธ มีกัลยาณธรรม มีการเสียสละ และรักษาศีล เป็น
คนซื่อตรง แม้จะเป็นใหญ่ก็อ่อนน้อม ถ่อมตน ดิฉันชอบใจชายที

ผู้สะอาดด้วยความดี

๕๑๒

มีความประพฤติเช่นนั้น”

ท่านเศรษฐีได้ฟังดังนั้นรู้สึกชื่นชม จึงกล่าวว่า “เพียงและที่นั่งที่เราเตรียมไว้นี้ เหมาะสมกับผู้ที่มีจิตใจ และความประพฤติที่สะอาด ด้วยความดีเช่นนี้ ขอเชิญท่านนั่งบนที่นั่งนอนบนเตียงเถิด” เทพธิดาอยู่ ณ ที่นั้นแล้วจนวนรุ่งเช้าจึงได้ออกไปอาบน้ำที่สระอนาคตก่อน สิริเทพธิดาได้ชื่อว่า เป็นผู้สะอาดทั้งกายและใจ เพราะเป็นผู้ประพฤติธรรม ทำให้เตียงที่เทพธิดานั่นนอน ได้ชื่อว่า สิริสยนะ คือ เป็นเตียงที่เป็นสิริมงคล เพราะนางสิริเทพธิดาเป็นผู้มีศีลมีธรรมอันงามมานานก่อนผู้อื่น สิริเทพธิดาในคราวนั้น คือ พระนางอุบลวรรณาเถรี ผู้เป็นพระอรหันต์เถรีรูปหนึ่งนั่นเอง

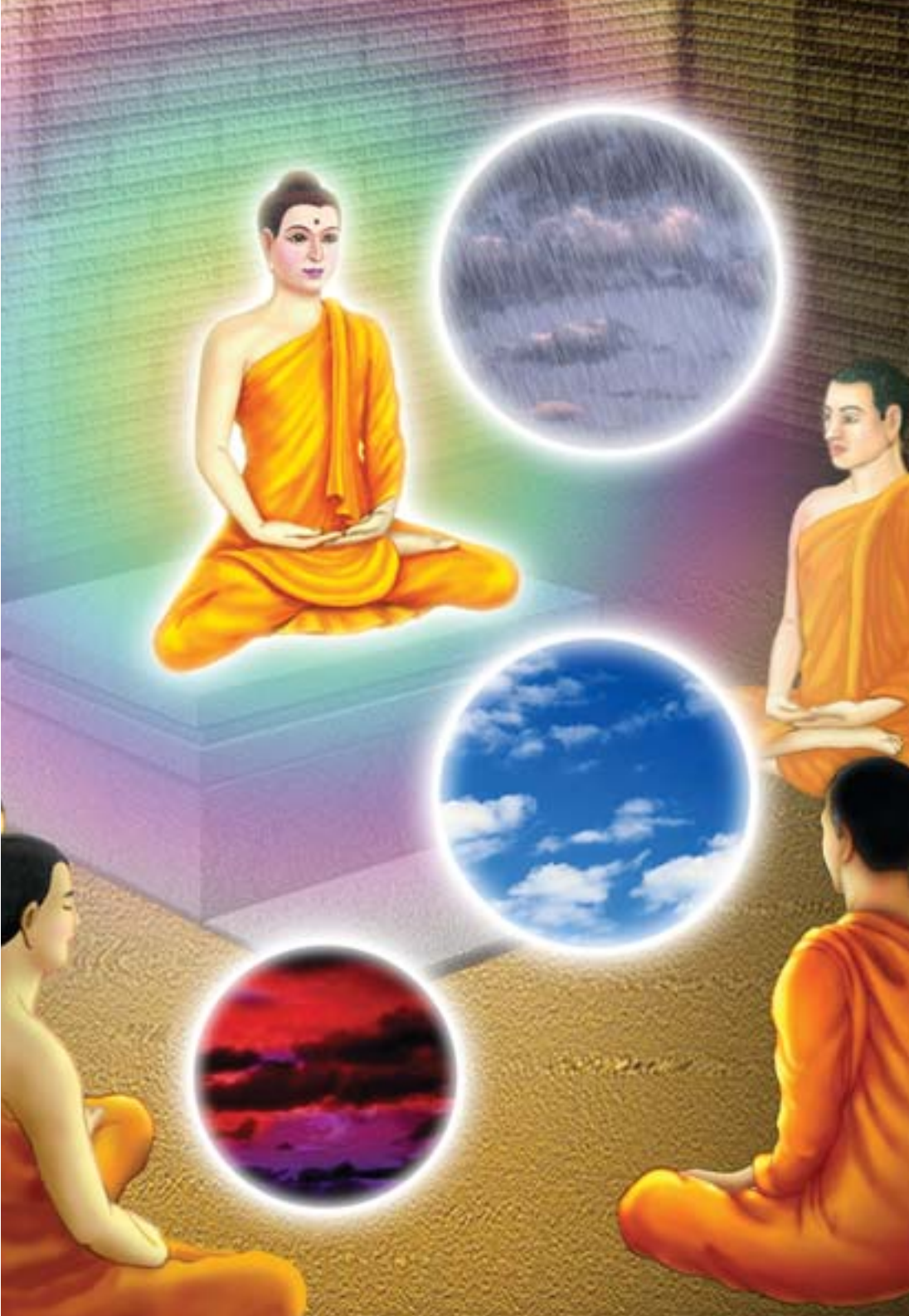
จะเห็นได้ว่า ความสะอาดที่แท้จริง ทำให้มนุษย์และเทวดาทั้งหลายยอมรับ และยกย่องสรรเสริญ อีกทั้งเป็นต้นแบบให้กับนักสร้างบารมีรุ่นแล้วรุ่นเล่า ความสะอาดนั้นต้องเป็นความสะอาดด้วยความดีงาม มีศีลมีธรรม เพราะคุณธรรมนี้จะชำระจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์เพิ่มขึ้นทุกๆ วัน เมื่อเต็มเปี่ยมบริบูรณ์แล้ว ย่อมส่งผลให้เข้าถึงความบริสุทธิ์ที่แท้จริง คือ พระนิพพาน ดังนั้นหมั่นชำระตนเองให้สะอาดบริสุทธิ์ด้วยความดีกันทุกๆ วัน

ส อ น ต น

ส อ น ค น ไ้ ้ ถึ ง อ ร ร ม

หากว่า นรชนกล่าวพระพุทธพจน์อันมีประโยชน์
เกื้อกูลแก่น้อยแต่เป็นผู้มีปกติประพฤติธรรมสมควรแก่ธรรมไซ้
เขาละราคะ โทสะ และโมหะแล้ว รู้ชอบ มีจิตหลุดพ้นดีแล้ว
หมดความยึดถือในโลกนี้ หรือในโลกหน้า เขาย่อมเป็นผู้มีส่วน
แห่งสามัญผล

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๑๕

การอุปถัมภ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างมหาศาลสำหรับสรรพสัตว์ทั้งหลายที่ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏนี้ เพราะกว่าที่ใครสักคนหนึ่งจะเกิดปัญญาเห็นภัยในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย มีมโนปณิธานสูงส่งที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง และอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือสรรพสัตว์ตามแบบอย่างพระบรมโพธิสัตว์ทั้งหลาย มิใช่เป็นสิ่งที่บังเกิดขึ้นได้ง่าย หากต้องอาศัยการฝึกฝนตนเองมานับภพนับชาติไม่ถ้วน จนได้มาเกิดในศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้สั่งสมบุญบารมีมากขึ้นตามลำดับ และต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานมาก มโนปณิธานที่ตั้งไว้จึงจะบรรลุผล เราเองก็เช่นเดียวกัน เมื่อมุ่งมั่นจะสร้างบารมีกันเป็นทีม เพื่อรื้อสัตว์ชนสัตว์ไปสู่ฝั่งนิพพาน ต้องสั่งสมบุญทุกชนิดแบบเอาชีวิตเป็นเดิมพัน และต้องทำกันไปอย่างนี้จนหมดอายุขัย ต้องอาศัยขันติธรรม คือ ความอดทน จนกว่าเราจะบรรลุถึงจุดหมายปลายทางกันทุกคน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท ว่า

“หากว่า นรชนกล่าวพุทธพจน์อันมีประโยชน์เกื้อกูล แม้มาก แต่เป็นผู้ประมาท ไม่ประพฤติตามพระพุทธรพจน์นั้น เขาย่อมไม่เป็นผู้มีส่วนแห่งสามัญผล เหมือนคนเลี้ยงโค

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๑๖

นับโคทั้งหลายของชนเหล่าอื่น ย่อมเป็นผู้ไม่มีส่วนแห่ง
ปัญจโครส ฉะนั้น หากว่านรชนกล่าวพระพุทธพจน์อันมี
ประโยชน์เกื้อกูลแก่น้อย แต่เป็นผู้มีปกติประพฤติธรรม
สมควรแก่ธรรมไซ้ริ เขาละระคะ โทสะ และโมหะแล้ว รู้ชอบ
มีจิตหลุดพ้นดีแล้ว หมดความยึดถือในโลกนี้ หรือในโลกหน้า
เขาย่อมเป็นผู้มีส่วนแห่งสามัญผล”

ความรู้ในทางพระพุทธศาสนานั้น มีทั้งภาคปริยัติ ปฏิบัติ
และปฏิเวธ ทั้งสามส่วนต้องไปพร้อมๆ กัน จะขาดอย่างใด
อย่างหนึ่งไม่ได้ เพราะจะทำให้ความรู้那不สมบูรณ์ ความรู้
ภาคปริยัตินั้น เปรียบเสมือนแผนที่ในการเดินทางไกลในสังสารวัฏ
จำเป็นที่จะต้องศึกษาให้เข้าใจแจ่มแจ้ง จะได้เดินทางมุ่งตรงต่อ
หนทางพระนิพพาน ไม่ต้องไปหลงทางให้เสียเวลา แต่แผนที่คือ
กระดาดเขปเล่า ถ้าหากเราไม่ออกเดินทาง เราย่อมไม่ได้ระยะทาง
และไปไม่ถึงจุดหมายปลายทาง ความรู้ในทางปริยัติก็เช่นกัน
ถ้าเราไม่นำมาประพฤติปฏิบัติ จะไม่เกิดผลเป็นปฏิเวธ
ซึ่งเปรียบเสมือนคนเลี้ยงโคที่ไม่ได้ต้อนปัญจโครส ฉะนั้น

พระพุทธวณะทั้งหมดที่มีบันทึกไว้ในพระไตรปิฎกนั้น
มีความละเอียดลึกซึ้ง สงบ ประณีต ลำพังอาศัยแต่การอ่าน
พระไตรปิฎก แม้อ่านจบแล้วตั้งหลายรอบ จนเกิดความรู้แตกฉาน

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๑๓

ความรู้เหล่านั้นยังอยู่ในชั้นจिनตมยปัญญาและสุตมยปัญญาเท่านั้น แต่การจะรู้แจ้งเห็นจริงในพระพุทธรวจนะได้ จะต้องลงมือปฏิบัติ อย่างเดียว จึงจะหยั่งรู้ทั่วถึงธรรมทั้งหลายไปตามความเป็นจริง ที่เรียกว่าภาวนามยปัญญา มิใช่เพียงแค่ท่องจำจนคล่องปากขึ้นใจ ทำความเข้าใจในเนื้อหาทั้งโดยอรรถและพยัญชนะเท่านั้น แต่ต้องลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

เนื่องจากมนุษย์ที่เกิดมาบนโลกใบนี้ แต่ละคนมีบุญบารมี ที่สั่งสมมาไม่เท่ากัน ดังนั้นจึงทำให้มีจิตตอัธยาศัยที่แตกต่างกัน ซึ่งอุปมาดังดอกบัว ๔ เหล่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีวิธีการ แสดงธรรมไปตามจิตตอัธยาศัยและกำลังบารมีของสัตว์ ทั้งหลาย เพราะพระพุทธรองค์ทรงประกอบด้วยพุทธานุภาพ ทรงฉลาดในโวหาร ก่อนจะทรงแสดงธรรมแก่ผู้ใด จะทรง ตรวจตราดูภูมิหลังของผู้ฟังด้วยพระสัพพัญญุตญาณก่อน และจึงแสดงธรรมให้เหมาะสมกับจิตตอัธยาศัยของผู้ฟัง ทำให้ ผู้ฟังนั้นได้รับผลเป็นอัครรรย คือ ได้บรรลุมรรคผลนิพพานกัน เป็นจำนวนมาก

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงแสดงธรรมด้วยอาการ ๓ อย่าง ด้วยกัน คือ ประการแรก ทรงสอนให้ผู้ฟังรู้ยิ่งเห็นจริงในสิ่งที่ ควรรู้ควรเห็น ประการที่สอง ทรงแสดงธรรมมีเหตุที่ผู้ฟังจะ

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๑๘

สามารถตรงตามให้เห็นจริงตามที่พระองค์ทรงแสดงได้ และ
ประการสุดท้าย ทรงแสดงธรรมเป็นอัศจรรย์ คือ ผู้ปฏิบัติตาม
ธรรมนั้นจะได้รับประโยชน์ตามสมควรแก่การปฏิบัติ ฉะนั้น
พระพุทธองค์จึงแบ่งคนออกเป็น ๔ จำพวกด้วยกัน คือ พวกที่
รู้ธรรมแต่ไม่ประพฤติธรรม พวกที่ไม่รู้ธรรมแต่ประพฤติธรรม
อีกพวกหนึ่งทั้งไม่รู้ธรรมทั้งไม่ประพฤติธรรม พวกสุดท้าย
ทั้งรู้ธรรมและประพฤติธรรมด้วย

*เหมือนในสมัยพุทธกาล พระบรมศาสดาตรัสกับภิกษุ
ทั้งหลายว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย วลาหมีอยู่ ๔ ประเภทด้วย
กัน คือ ประเภทแรก วลาหได้แต่คำรามแต่ไม่ตกลงมา
ประเภทที่สอง วลาหตกลงมาแต่ไม่ได้คำราม ประเภทที่สาม
วลาหทั้งไม่คำรามทั้งไม่ตกลงมา และประเภทสุดท้าย วลาห
ทั้งคำรามทั้งตกลงมาด้วย วลาหทั้ง ๔ ประเภท เปรียบดัง
บุคคล ๔ จำพวก คือ บุคคลพวกที่หนึ่ง ดูวลาหคำรามแต่
ไม่ตกลงมา บุคคลพวกที่สอง ดูวลาหตกลงมาแต่ไม่คำราม
บุคคลพวกที่สาม ดูวลาหทั้งไม่คำรามทั้งไม่ตกลงมา และ
บุคคลพวกสุดท้าย ดูวลาหทั้งคำรามทั้งตกลงมาด้วย

บุคคลดูวลาหคำรามแต่ไม่ตก คือ บุคคลบางคนในโลกนี้

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๑๕

เล่าเรียนธรรม คือ สุตตะ เคยยะ เวຍยากรณะ คาลา อุทาน
อิติวุตตะกะ ชาตค อัมภุตธรรม เวทัลละ แต่เขาไม่รู้ตามความ
เป็นจริงว่า นี่ทุกข์ นี่ทุกข์สมุทัย นี่ทุกข์นิโรธ นี่ทุกข์นิโรธคามินี-
ปฏิบัติทา อย่างนี้แล บุคคลนั้นชื่อว่า ดุจวลาหคํารามแต่ไม่
ตกลงมา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลดุจวลาหคตกแต่ไม่คําราม
คือ บุคคลบางคนในโลกนี้ไม่ได้เล่าเรียนธรรม คือ สุตตะ เคยยะ
เวຍยากรณะ เป็นต้นนั้น แต่เขารู้ตามความเป็นจริงว่า นี่ทุกข์
นี่ทุกข์สมุทัย นี่ทุกข์นิโรธ นี่ทุกข์นิโรธคามินีปฏิบัติทา อย่างนี้แล
บุคคลนั้นชื่อว่า ดุจวลาหคตกลงมาแต่ไม่คําราม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลดุจวลาหคทั้งไม่คํารามทั้งไม่
ตกลงมา คือ บุคคลบางคนในโลกนี้ ไม่ได้เรียนธรรม คือ สุตตะ
เคยยะ เวຍยากรณะ เป็นต้น ทั้งไม่รู้ตามความเป็นจริงว่า นี่ทุกข์
นี่ทุกข์สมุทัย นี่ทุกข์นิโรธ นี่ทุกข์นิโรธคามินีปฏิบัติทา อย่างนี้แล
บุคคลนั้นชื่อว่าดุจวลาหคทั้งไม่คํารามทั้งไม่ตกลงมา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บุคคลดุจวลาหคทั้งคํารามทั้งตกลง
มา คือ บุคคลบางคนในโลกนี้ ได้เล่าเรียนธรรม คือ สุตตะ
เคยยะ เวຍยากรณะ เป็นต้น ทั้งรู้ตามความเป็นจริงว่า นี่ทุกข์
นี่ทุกข์สมุทัย นี่ทุกข์นิโรธ นี่ทุกข์นิโรธคามินีปฏิบัติทา อย่างนี้แล

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๒๐

บุคคลนั้นชื่อว่า ดูจวลาหกทั้งคำราม ทั้งตกลงมาด้วย ดูก่อน
ภิกษุทั้งหลาย นี่แลบุคคลเปรียบด้วยวลาหก ๔ จำพวก มี
ปรากฏอยู่ในโลก”

จากพระพุทธพจน์นี้ เราจะเห็นได้ว่า ผู้ศึกษาธรรมะแม้
เพียงเล็กน้อย แต่ประพฤติตามธรรมนั้นได้มาก ย่อมมีประโยชน์
มากกว่าผู้ที่ได้ฟังธรรมมามาก ศึกษาามาก แต่นำมาประพฤติ
ปฏิบัติได้น้อย ชาวโลกในยุคปัจจุบันส่วนมากจะเป็นผู้ที่รู้ธรรม
ศึกษาพระสัทธรรมคำสอน แต่ผู้ประพฤติธรรมนั้นมีจำนวนน้อย
ส่วนผู้ที่ได้ประพฤติธรรมและได้บรรลุธรรม ยังมีจำนวนน้อยลง
ไปอีก แม้ผู้เชื่อวชาญพระบาลี แดกฉานในพระไตรปิฎก ถึง
ทรงจำได้ทั้งหมดโดยไม่ผิดเพี้ยนเลย แต่ถ้ายังเป็นผู้ประมาทอยู่
ไม่ประพฤติตามธรรม ความแตกฉานนั้นก็ไร้คุณค่า ไม่มี
ประโยชน์เพื่อความหลุดพ้นแต่อย่างใด

ตรงกันข้าม ผู้ประพฤติธรรม แม้จะได้ศึกษาธรรมะมาน้อย
แต่รักษาใจหยุดนิ่งได้มาก จนได้เข้าถึงพระธรรมกาย กายแห่ง
การตรัสรู้ธรรม กายของผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว ย่อมได้ชื่อว่า
เป็นผู้ไม่ประมาทในการประพฤติธรรม เป็นผู้ทรงธรรมอย่าง
สมบูรณ์ ที่หลวงพ่อกล่าวมาทั้งหมดนี้ เพื่อให้พวกเราผู้เป็นยอด
นักสร้างบารมีทั้งหลายได้พิจารณาตัวเราเอง เพื่อจะได้ฝึกฝน

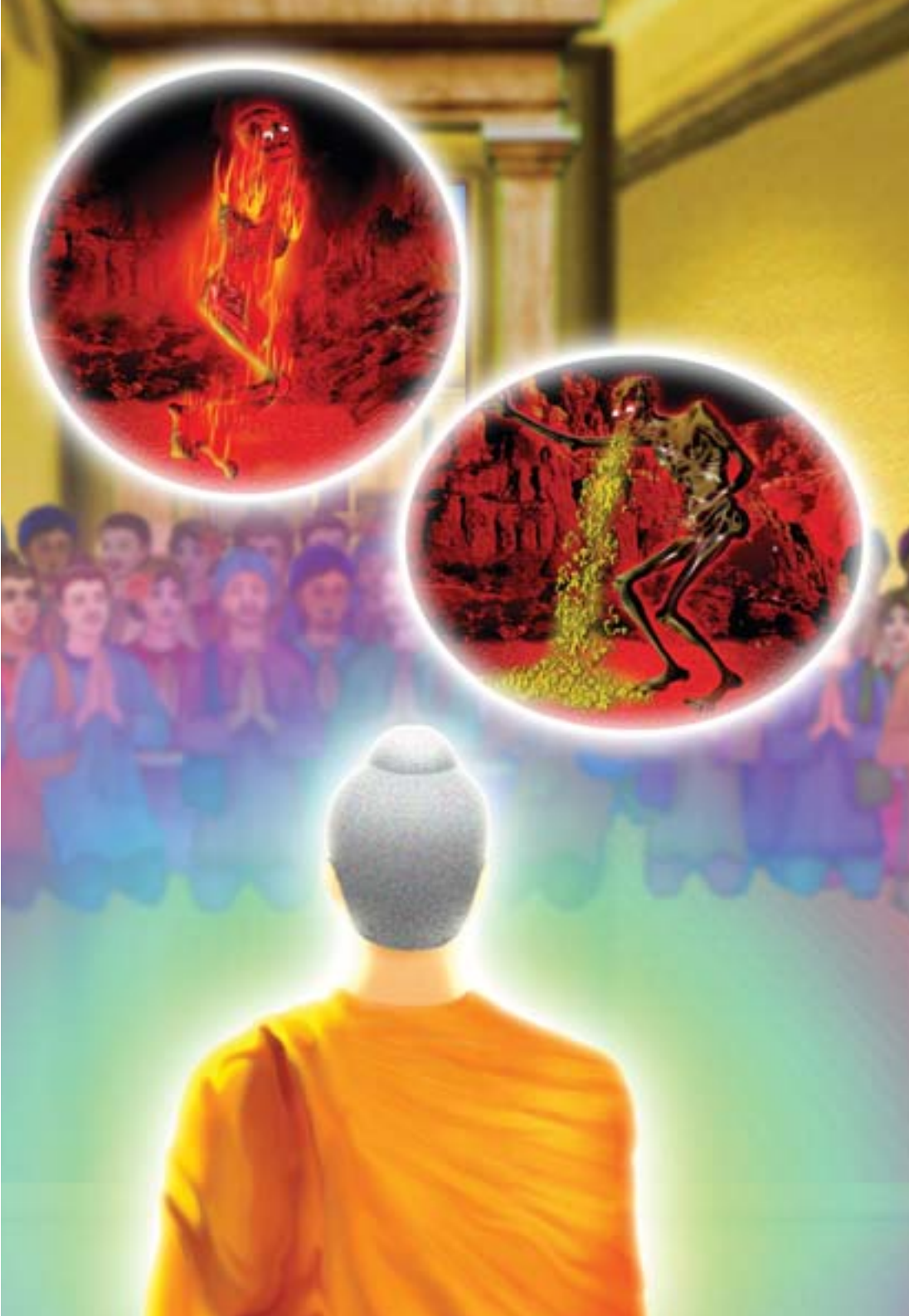

สอนตน สอนคนให้ถึงธรรม

๕๒๑

อบรมตนให้สมบูรณ์ทั้งความรู้ในพระลัทธิธรรม คำสอน และ
ธรรมะปฏิบัติที่ให้ผลเป็นปฏิเวธ คือ ให้เราได้บรรลุมรรคผล-
นิพพาน เป็นดุจจลาหกรทั้งคำราม ทั้งโปรยปรายสายฝน ให้ความ
ชุ่มฉ่ำแก่ต้นไม้ใบหญ้าและสรรพสัตว์ทั้งหลาย ดังนั้นให้พวกเรา
ฝึกฝนอบรมตนเองให้เต็มที่ ให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ทั้งปริยัติ ปฏิบัติ
ปฏิเวธ และการทำหน้าที่ผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตรกันทุกคน

๕๑

เสียดายโอกาส

เมื่อก่อนในโลกนี้ เราเคยเป็นเจ้าของในทีใด ย่อมไม่ได้
เป็นเจ้าของในที่นี้อีก นรชนรู้โทษอันเกิดจากความถือตัวแล้ว
ละความเมาในความเป็นใหญ่ได้แล้ว พึงไปสู่สวรรค์

เสียดายโอกาส

๕๒๔

ในสมรภูมิรบ หากทหารอยู่ในหลุมหลบภัย ย่อมปลอดภัยจากอาวุธร้ายของศัตรู ในสมรภูมิชีวิตก็เช่นเดียวกัน ผู้มีใจหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย ย่อมปลอดภัยจากทุกข์ทั้งปวง ทหารอยู่ในสมรภูมิรบ ย่อมต้องระวังมิให้ตกเป็นเป้าสายตาของศัตรู จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอำพรางตัวหลบซ่อนให้ดี และเพื่อจับทิศทางเคลื่อนไหวของศัตรูผู้รุกราน ศูนย์กลางกายเปรียบเสมือนหลุมหลบภัยของใจ ที่จะคอยป้องกันภัยจากปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อใดที่ใจของเราหยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกายได้ถูกส่วน เมื่อนั้นกระแสแห่งความสุข ความชุ่มเย็นภายในจะหล่อเลี้ยงใจให้มีความสุขสดชื่นเบิกบาน ความสว่างไสวย่อมจะบังเกิดขึ้น จนทำให้มองเห็นหนทางที่จะดำเนินไปข้างหน้าได้อย่างปลอดภัยและมีชัยชนะ

มีวาระธรรมภาสิตใน กุมารเปตวัตถุ ความว่า

“เมื่อพระทักขิไณยบุคคลมีอยู่ และไทยธรรมก็มีพร้อม พวกเราไม่อาจทำบุญอันนำความสุขมาให้แม้เพียงเล็กน้อย และไม่สามารถทำตนให้มีความสุขสวัสดิได้ อะโรหนอ จะพึงลามกกว่ากามคุณนั้น พวกเราจุติจากราชสกุลแล้ว ไปบังเกิดในเปตวิสัย พรั่งพร้อมไปด้วยความทิวและกระหายเมื่อก่อนในโลกนี้ เราเคยเป็นเจ้าของในที่ใด ย่อมไม่ได้เป็นเจ้าของ

เสียดายโอกาส

๕๒๕

**ในที่นี้อีก นรชนรู้โทษอันเกิดจากความถือตัวแล้ว ละความเมา
ในความเป็นใหญ่ได้แล้ว พึงไปสู่สวรรค์”**

หลายครั้งที่เราเกิดความรู้สึกเสียดาย และไม่พึงพอใจกับชีวิตที่ผ่านมาว่าไม่น่าเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ ถ้าย้อนชีวิตได้ เราจะไม่ทำเช่นนั้นอีกเด็ดขาด จะทำตัวให้ดี ตั้งใจเล่าเรียนหนังสือ ตั้งใจทำงาน หรือจะทำหน้าที่ดูแลพ่อแม่ไม่ให้ขาดตกบกพร่องที่ผ่านมา ยังไม่ได้เลี้ยงดูท่าน เพราะมัวสาละวันอยู่กับการทำมาหากิน เป็นต้น แต่ตอนนี้ก็สายเกินไปแล้ว ได้แต่โศกเศร้า เสียใจกับอดีตที่ผ่านมา

พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย ท่านกล่าวไว้เป็นสุภาษิตสอนใจว่า “พายุเกิดนะพายุพา ตลาคจะวาย สายบัวจะเน่า” หมายถึงจะทำอะไรก็ให้รีบทำ อย่าชักช้าลังเลใจ ต้องทุ่มเททำในสิ่งที่ตั้งใจไว้ตั้งแต่เดิมนี่ หากหมดเวลาหมดโอกาสแล้ว ก็เหมือนตลาคจะวาย คือหมดเวลาค้าขาย คนซื้อก็หาย สินค้าก็หมด สินค้าคุณภาพดีๆ ซึ่งเป็นที่ต้องการก็มีคนมาซื้อไปหมดแล้ว สายบัวจะเน่า คือเอามาใช้ประโยชน์ไม่ได้จำเป็นต้องทิ้งไป เพราะเหลือแต่ของที่มีคุณภาพต่ำ เป็นสิ่งที่คนอื่นไม่อยากได้แล้ว

แต่นั้นนับว่า ยังเป็นอดีตของภพชาติปัจจุบัน ซึ่งยังไม่

เสียดายโอกาส

๕๒๖

สายเกินไปสำหรับการเริ่มต้นใหม่ในการทำความดี เพราะตราบไต่
ที่เรายังมีลมหายใจ มีกำลังใจ มีสติปัญญาและมีศรัทธาพร้อมที่
จะกลับตัวกลับใจใหม่ หักดิบเพื่อให้ได้ชีวิตที่สดใสกว่าเดิม
ถือว่ายังไม่สายเกินไป แต่เมื่อไรที่เราละจากโลกนี้ คำว่า เสียดาย
และสายเกินไปจะบังเกิดขึ้น ชนิดที่แก้ไขไม่ได้จริงๆ ภาษาพระ
เรียกว่า เป็นอเทกัจฉา คือ จะไปแก้ไขหรือย้อนอดีตให้กลับมา
เกิดเป็นมนุษย์ เพื่อเริ่มต้นทำความดีใหม่ หรือจะไปต่อรองกับ
พญายมราช หรือขอให้นายนิรบาลลดหย่อนผ่อนโทษให้ ก็ไม่
ได้ทั้งสิ้น เพราะตอนนั้น ต้องไปชดใช้กรรมที่ได้ทำไว้เมื่อครั้งที่
ยังเป็นมนุษย์เท่านั้น การทำทาน รักษาศีล หรือนั่งสมาธิเจริญ
ภาวนา ต้องเร่งรีบทำในช่วงที่ยังเป็นมนุษย์นี้แหละ

*ตั้งเรื่องที่เกิดขึ้นในสมัยพุทธกาลของผู้ที่ต้องใช้คำว่า
สายเกินไปเสียแล้ว เรื่องมีอยู่ว่า ในกรุงสาวัตถี พระเจ้าโกศลมี
พระราชโอรส ๒ พระองค์ ทั้งสองกำลังอยู่ในวัยหนุ่ม แต่เนื่องจาก
ประมาทหมัวเมาในความเป็นหนุ่ม และไม่มีกัลยาณมิตรคอย
ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต อีกทั้งไม่ใช้โอกาสที่ได้
เกิดในราชตระกูลให้เกิดประโยชน์ กลับใช้ให้เกิดโทษแก่ตัวเอง คือ
ทำกรรมโดยคบหาภรรยาของผู้อื่น ผิดศีลข้อ ๓ และข้อ ๕

เสียดายโอกาส

๕๒๓

เป็นอาจิณ ตลอดชีวิตไม่ได้ทำบุญกุศลใดๆ ไว้ เมื่อละจากโลกนี้
จึงไปบังเกิดเป็นเปรตที่หลังคูนอกเมืองสาวัตถี

ในเปตโลกนั้น พวกเปรตจะอยู่กันเป็นกลุ่มๆ มีความ
เดือดร้อน หิวกระหายเป็นปกติ บางพวกหิวน้ำ ก็วิ่งเข้าไปใกล้
แม่น้ำ ครั้นไปถึงแม่น้ำก็กลับกลายเป็นความว่างเปล่า เมื่อเวลา
ร้อนอยากเข้าไปสู่ร่มไม้ ร่มไม้ก็กลับกลายเป็นแดดแผดเผา
เปรตตัวไหนมีกรรมมากก็จะถูกไฟแผดเผาตลอดเวลา ถ้าบาปน้อย
ก็จะถูกความหิวกระหายคุกคามตลอดเวลา จะพากันเดินไปตาม
สถานที่ต่างๆ เพื่อหาอาหารแต่ก็ไม่ได้กินอิ่ม เมื่อมีความหิวโหย
อิดโรยมากขึ้น ต่างพากันล้มลงบนพื้นดิน บ้างล้มนอนหงาย
บ้างล้มคว่ำ ดิ้นรนไปมาและสลบอยู่ที่พื้นดิน มีความทุกข์
ทรมานแสนสาหัส

ครั้นตกลางคืน เปรตเหล่านี้จะรำพันด้วยเสียงอันน่า
สะพรึงกลัว ชาวเมืองที่อยู่นอกเมืองได้ยินเสียงนั้น พากันสะดุ้ง
หวาดกลัว ต่างคิดหาวิธีที่จะให้เสียงนี้หายไป ด้วยการถวาย
มหาทานแด่ภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขที่วัดพระเชตะวัน
พลากราบทูลเรื่องราวอันน่าสะพรึงกลัวที่เกิดขึ้นในยามราตรี

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า “ดูก่อนอุบาสกและอุบาสิกา
ทั้งหลาย ท่านอย่าได้หวั่นวิตกในเสียงนั้นเลย เสียงที่น่าหวาด-

เสียดายโอกาส

๕๒๘

กลัwnั้น ไม่อาจทำอันตรายพวกท่านได้ เพียงแต่เปรตเหล่านี้ ต้องการสื่อสารให้พวกท่านรู้เรื่องเท่านั้นเอง มีเปรต ๒ ตน ประกาศโทษของตนว่า

เมื่อพระทักษิโณยบุคคลมีอยู่เป็นอันมาก และไทยธรรม ที่จะน้อมเข้าไปตั้งไว้ก็มีอยู่ พวกเราไม่ได้ทำบุญแม้เพียงเล็กน้อย ที่จะนำพาความสุขมาให้ และไม่อาจทำตนให้มีความสุขได้ อะไรจะพึงลามกกว่าการหลงใหลในเบญจกามคุณนั้นเป็นไม่มี พวกเราจุติจากราชสกุลแล้ว ไปบังเกิดในเปตวิสัย พรั่งพร้อม ด้วยความหิวและกระหาย

เมื่อก่อนในโลกนี้ พวกเราเคยเป็นเจ้าของทรัพย์สมบัติ มากมายในที่ใด เมื่อละมนุษยโลกแล้วก็ไม่ได้เป็นเจ้าของในที่นั้นอีก ต่อไป พวกเปรตทั้งหลายบังเกิดขึ้นแล้วกลับเสื่อมลง ย่อมตาย เพราะความหิวและกระหาย นรชนรู้โทษอันเกิดด้วยอำนาจ ความถือตัวว่า เป็นใหญ่อย่างนี้แล้ว ละความมัวเมาในความ เป็นใหญ่ได้แล้ว พึ่งไปสู่สวรรค์ เมื่อตายไปย่อมเข้าถึงสวรรค์”

ครั้นพระบรมศาสดาตรัสบุพกรรมของเปรตเหล่านั้นแล้ว ทรงชี้อานิสงส์ในการถวายนานว่า “ลัปนุรุษยอมให้ทาน คือ ข้าวและน้ำที่สะอาด ประณีต ตามกาลสมควรเนื่องนิจใน ผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ผู้เป็นบุญเขต บริจาคทานมากแล้ว

เสียดายโอกาส

๕๒๕

ก็ไม่รู้เสียดาย ท่านผู้มีปัญญาเห็นแจ้ง ย่อมสรรเสริญทานที่
สัปปุรุษให้แล้วเช่นนี้ บัณฑิตผู้มีศรัทธา มีใจอันสละแล้ว บริจาค
ทาน ย่อมเข้าถึงโลกอันไม่มีความเบียดเบียน นำแต่ความสุขมา
ให้” จากนั้น ทรงแนะนำให้อุทิศทานที่มหาชนได้ถวายนั้นแก่
พวกเปรต และทรงแสดงธรรมที่เหมาะสมแก่อัธยาศัยของพุทธ-
บริษัทผู้มาประชุมกัน ทำให้มหาชนเกิดความไม่ประมาท ได้
ตั้งใจสั่งสมบุญอย่างเต็มที่

จะเห็นได้ว่า ความประมาทมีในลาภ ยศ สรรเสริญ
เป็นภัยใหญ่หลวง มีทรัพย์แล้วต้องใช้ทรัพย์ให้เป็น ถ้าใช้ไม่เป็น
สมบัตินั้นย่อมนำพาความวิบัติมาให้ จากที่ได้รูปสมบัติเหมาะสม
ต่อการสร้างความคิด ก็กลายเป็นรูปกายที่วิบัติไป คือ ได้อัตภาพ
ของเปรต อสุรกาย หรือสัตว์เดียรัจฉาน คุณสมบัติที่จะคิด พูด
หรือทำเรื่องดี ๆ ก็ไม่มีอีกแล้ว ดังเรื่องเปรตที่หลวงพ่อนำมาเล่า
นี้ ถึงแม้อยากจะพ้นจากทุกข์มาก และอยากมาเกิดเป็นมนุษย์
เหลือเกิน เพราะเขารู้แล้วว่า เป็นมนุษย์ดีอย่างไร แต่ก็สายเกิน
ไปแล้ว เพราะฉะนั้นต้องรักษาศีลให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ ถ้าเรา
รักษาศีล ศีลจะรักษาเราให้ร่มเย็นขำซาดี อย่าให้คำว่า เสียดาย
หรือสายเกินไป เกิดขึ้นกับเรา และหมั่นนั่งธรรมะทุกวัน ให้ใจใสๆ
จะได้มีพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ละโลกไปแล้ว ย่อมมีสุคติ-
โลกสวรรค์เป็นที่ไปกันทุกคน

๖๐

ก่อเวร

เพราะวาทกรรหม

เวรของผู้จองเวร ย่อมไม่ระงับ

เวรของผู้ไม่จองเวร ย่อมระงับได้

ก่อเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๒

ในโลกนี้ สิ่งที่จะบั่นทอนกำลังใจของคนเราได้มากคือ คำพูด คำพูดที่ตัดกำลังใจหรือกดใจผู้ฟังให้ต่ำลง ทำให้ผู้ฟังรู้สึก ไร้ค่า ก่อให้เกิดความไม่พอใจความขุ่นมัวโกรธเคือง และยัง เป็นวาทกรรมที่ก่อเวร ทำให้ผูกพยาบาทจองเวรกันอีกด้วย ซึ่ง การผูกโกรธผูกพยาบาท จะทำให้ใจกระสับกระส่ายไม่เป็นสมาธิ นอกจากนี้หน้าตาก็ยังเศร้าหมองไม่ผ่อนคลาย ไม่น่าเข้าใกล้ ใครๆ ต่างถอยห่างไม่อยากจะคบหาสมาคมด้วย ธาตุสีในร่างกายก็ เกิดวิปริตเสียสมดุล ลมหายใจก็จะหยาบ คนที่เก็บความโกรธไว้ ต้องทุกข์ร้อนใจทรมานทรมานหาความสุขไม่ได้ ฉะนั้นถ้าปรารถนา จะดับทุกข์ต้องดับความโกรธ โดยหันมาเจริญสมาธิภาวนา หากทำเช่นนี้ เราจะได้รับความสุขอันเกิดจากสมาธิอย่างแน่นอน

มีวาระพระบาลีที่ปรากฏใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

“เย เวร อุนนยุหนติ เวร เตสํ น สมมติ

เย เวร นุปนยุหนติ เวร เตสูปสมมติ

เวรของผู้จองเวร ย่อมไม่ระงับ

เวรของผู้ไม่จองเวร ย่อมระงับได้”

การผูกโกรธอาฆาตพยาบาทจองเวรกันนั้น ไม่ใช่วิสัย ของชาวพุทธ และยังก่อให้เกิดโทษอย่างมหันต์อีกด้วยทั้งใน ภพนี้และภพหน้า ตลอดจนชีวิตอันแสนทุกข์ทรมานยาวนานใน

กองเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๓

สังสารวัฏ ดังนั้นบัณฑิตผู้ได้ศึกษาความจริงของชีวิต จึงไม่ผูกโกรธจองเวรกัน แต่จะให้ภัยและมีเมตตาจิตต่อกัน

การให้อภัยซึ่งกันและกันทำให้ไม่ต้องก่อเวร เพราะคนเราต้องเข้าใจความเป็นจริงอย่างหนึ่งว่า ในโลกนี้ไม่มีใครสมบูรณ์พร้อม เมื่อไม่สมบูรณ์ บางครั้งคนอื่นอาจทำผิดพลาดล่วงเกินเรา หรือเราอาจไปทำผิดพลาดล่วงเกินคนอื่น ทั้งที่มีเจตนาหรือไม่มีเจตนาก็ตาม ถ้าเราต่างให้อภัยซึ่งกันและกันแล้ว เวรนั้นย่อมจะระงับไป เพราะเวรย่อมระงับได้ด้วย การไม่จองเวร แต่เวรจะไม่ระงับเมื่อต่างผูกเวรกัน

เรื่องการผูกเวรกันนี้ เมื่อครั้งที่พระบรมศาสดาลัมบาลัมพุทธเจ้าประทับที่วัดพระเชตุวันมหาวิหาร ทรงปรารภเหตุที่มาของการผูกเวรระหว่างกากับนกเค้า เราคงเคยได้ยินถ้อยคำที่ว่า คนที่ไม่ถูกกันแล้ว ต่างหาทางประทุษร้ายต่อกัน อุปมาเหมือนพังพอนกับงู หมึกกับไม้ตะคร้อ และกากับนกเค้า เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นแค่คำอุปมา แต่มีเหตุที่มา ซึ่งในวันนี้เราจะมาศึกษาถึงต้นเหตุที่มาจากกากับนกเค้าที่จองเวรกันมายาวนาน นานแค่ไหน เราต้องมาติดตามกันต่อไป

*เรื่องมีอยู่ว่า ที่ทำยมหาวิหารวัดพระเชตุวัน พวกกามัก

ก่อเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๔

ร้องส่งเสียงดังในเวลากลางวัน เพราะฝูงกาต่างพากันรุมจิกตี กิณนกเค้าที่เกาะบนคาบตั้งแต่กลางวันจนกระทั่งถึงยาม อาทิตยตกดิน นกเค้าบางตัวถูกจิกตีจนถึงแก่ความตาย บางตัว ก็บินหนีไปได้ ส่วนตัวที่บินไปแล้ว แต่ยังไม่รอดสายตาของกา ก็จะถูกตามราวไม่มีหยุดหย่อน ครั้นตกลางคืน นกเค้ามีความ ได้เปรียบในเรื่องทัศนวิสัยในการมองในที่มืดได้ดีกว่า ก็ข่มเหง รังแกโดยเฉี่ยวศีรษะของพวกกา ทำให้ฝูงกามากมายถึงแก่ ความตาย

พระภิกษุที่ทำความสะอาดด้านทำยมหาวิหารพระเชตวัน ท่านต้องคอยกวาดทิ้งศีรษะของกาที่ตกเกลื่อนกลาดทุกวัน ท่านได้นำเรื่องนี้แจ้งให้กับภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย พระภิกษุจึง ประชุมกันในโรงธรรมสภาถึงเรื่องฝูงกากับนกเค้าที่ทะเลาะจิกตี กันทุกวัน

ครั้นสมเด็จพระบรมศาสดาสด็จมาถึงที่โรงธรรมสภา จึงตรัสถามว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอสนทนากันถึงเรื่องอะไรอยู่หรือ” พระภิกษุกราบทูลถึงเรื่องกากับนกเค้าที่จิกตีกันที่ทำยมหาวิหาร พระพุทธองค์สดับแล้ว ตรัสว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย กากับ นกเ้านี้ใช้ว่าจะผูกเวรกันเฉพาะในชาตินี้เท่านั้น แต่ได้เริ่ม ผูกเวรกันมาตั้งแต่ต้นปฐมกัปแล้ว” พระภิกษุพากันกราบทูล

ก๊อเวอร์เพราะวาทกรรม

๕๓๕

อาราธนาให้พระพุทธรองค์ทรงเล่าถึงความเป็นมา พระองค์ตรัส
เล่าว่า

ในครั้งปฐมกับ เมื่อเผ่าพันธุ์มนุษย์ที่สมบูรณ์ค่อยๆ
แปรเปลี่ยนไปเพราะอำนาจกิเลส มีราคะ โทสะ โมหะ เป็นต้น
ที่คอยบีบบังคับให้มนุษย์สร้างกรรม และทำให้มีวิบากที่ส่งผลให้
เกิดความแตกต่างของสรรพชีวิต ทำให้มีชีวิตใหม่ๆ หลากหลาย
เผ่าพันธุ์บังเกิดขึ้นมาด้วยอำนาจแห่งแรงกรรม แรงบุญแรงบาป
ที่ตนได้เคยกระทำไว้ในครั้งที่เป็นมนุษย์ บ้างกลับมาเกิดเป็น
มนุษย์อีก บ้างได้กายอื่นที่เสื่อมลงกลับมาเกิดเป็นสัตว์-
เดียรัจฉานและอาศัยอยู่บนโลกใบเดียวกันนี้ จึงทำให้มีสังคม
ของสรรพสัตว์ปะปนคละเคล้ากันไปในวัฏวนแห่งวิญญะ

ในครั้งนั้น มนุษย์ทั้งหลายได้ประชุมกันว่า “พวกเรา
กันอยู่มากมาย การที่จะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข จะต้อง
มีผู้นำที่ชาญฉลาดในการจัดสรรปันส่วน และมีการพิจารณา
การตัดสินใจด้วยความยุติธรรม” ดังนั้นในหมู่มนุษย์จึงมีการ
แต่งตั้งบุรุษผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวนี้นี้ให้เป็นผู้ปกครอง โดยเรียก
ว่ามหากษัตริย์

ในบรรดาสัตว์ทั้งหลายที่อาศัยอยู่ในป่า ต่อมาประชุม
กันเพื่อแต่งตั้งเจ้าป่า และมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ให้พญา

ก่อเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๖

ราชสีห์เป็นพญาแห่งสัตว์จตุบาทคือเป็นใหญ่กว่าสัตว์สี่เท้าที่มีอยู่ในป่าทั้งหมด ส่วนหมู่สัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำ มีมัจฉาหลากหลายชนิดมาประชุมกันแล้วได้แต่งตั้งปลาอานนท์ให้เป็นพญาแห่งสัตว์ในน้ำ

สำหรับสัตว์บรรดาสุกษณาชาติได้มาประชุมกันบนแผ่นดินดาดในป่าหิมพานต์ และปราศรัยกันว่า “ในหมู่มนุษย์ก็มีการแต่งตั้งผู้ปกครองเป็นมหากษัตริย์แล้ว ในบรรดาสัตว์สี่เท้าก็มีราชสีห์เป็นพญา ในหมู่ปลาก็มีปลาอานนท์เป็นพญา แล้วในหมู่พวกเราใครจะเป็นพญาเล่า”

จากนั้นนกนานาชนิด ต่างเสนอและค้นหาตัวผู้ที่เหมาะสมที่จะเป็นพญา ซึ่งส่วนใหญ่พากันลงความเห็นว่ ควรจะแต่งตั้งนกเค้าให้เป็นพญาแห่งสุกษณา ตัวแทนของนกตัวหนึ่งได้กล่าวขึ้นในท่ามกลางที่ประชุมว่า “เราจะประกาศ ๓ ครั้ง เพื่อให้นกเค้าเป็นใหญ่ในหมู่พวกเรา เพื่อจะได้สรุปเป็นมติที่ประชุมว่าให้นกเค้าเป็นพญา” เมื่อประกาศไป ๒ ครั้งแล้ว กำลังจะเริ่มครั้งที่ ๓ กาดัวหนึ่งคัดค้านขึ้นมาว่า “ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ยังสรุปเป็นมติที่ประชุมไม่ได้ เพราะว่านกเค้านั้นมีรูปลักษณะไม่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครอง เนื่องจากมีหน้าตาดู น่ากลัว ขนาดยังไม่โกรธก็ทำหน้าเหมือนกับโกรธอยู่เสมอ ถ้าพวกเราได้ผู้ที่มีหน้าตาอย่างนี้มาเป็นนายของเราแล้ว เวลาโกรธขึ้นมาจะน่ากลัวขนาดไหน

ก่อเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๓

เราควรจะต้องกาผู้มีปัญญาเป็นพญาจะดีกว่า”

นกเค้ารีบพูดขึ้นท่ามกลางที่ประชุมว่า “ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยที่จะให้กาเป็นผู้นำ เพราะพฤติกรรมของกาไม่น่าไว้วางใจ ธรรมชาตินิสัยของกามีปกติเที่ยวขโมยกินไข่นก และกินแม่มกกระทิงลูกน้อยของแม่นกทั้งหลาย หากกาได้เป็นพญาแล้ว พวกเราคงมีต้องส่งไข่นกไปบ่าเรือให้กาหรือ ท่านทั้งหลายจงตรองดูให้ดี เราไม่พอใจที่จะตั้งกาให้เป็นพญาของพวกนก” ส่วนกาก็พูดสวนขึ้นมาทันทีว่า “เราก้ไม่พอใจที่จะตั้งเจ้าให้เป็นพญาเช่นกัน”

จากนั้นกาได้บินขึ้นไปในอากาศ ส่วนนกเค้ามีความโกรธเป็นกำลัง เพราะถูกคัดค้านทำให้เสียหน้า จึงบินไล่ล่าตามจิกตีกา และตั้งแต่นั้นมา ในหมู่กาและนกเค้าจึงเริ่มจองเวรกันเรื่อยมา แม้ในปัจจุบันถ้าเจอกันก็เป็นอันต้องจิกตีกันให้ตายไปข้างหนึ่ง และในระหว่างที่กากับนกเค้ากำลังวิวาทกัน หมู่นกทั้งหลายจึงได้แต่งตั้งหงส์ทองให้เป็นพญา เพราะธรรมชาติหงส์ยอมไม่เบียดเบียนเหล่าสกุณา ทั้งรูปร่างก็งดงามน่าทัศนา ฉะนั้นหงส์จึงได้เป็นพญาหงส์

จากเรื่องนี้ เราจะเห็นได้ว่า การสร้างวาทกรรมต่อกัน มีผลทำให้ผูกเวรกันไปยาวนาน และต้องมาเบียดเบียนทำร้ายกัน

ก่อเวรเพราะวาทกรรม

๕๓๘

ชนิดที่ว่าเอาตายกันไปข้างหนึ่งทีเดียว และยากที่จะหาวันยุติ
ซึ่งทำให้เสียเวลาในการสร้างบารมี และทำให้ต้องไปสู่อบาย
ด้วยกันทั้งสองฝ่าย ฉะนั้นทางที่ดีควรจะให้อภัยกัน และหันมา
ประพฤติธรรม เพราะอันที่จริงเราทุกๆ คน ล้วนเคยเป็นญาติ
กันมาแล้วทั้งนั้น เราต่างเป็นเพื่อนทุกข์เกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน
หมดทั้งสิ้น ให้รักกันไว้ดีกว่าไปโกรธกัน ถ้าเรามีความรักและ
ปรารถนาดีต่อกันใจจะสบาย ปฏิบัติธรรมย่อมจะได้เห็นธรรมะ
โดยเร็วไวกันทุกคน

ประวัติย่อ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

๕๔๐

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดัมมชโย)

สมณศักดิ์ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ
ชั้นสามัญ ที่ พระสุธรรมยานเถร

พ.ศ.๒๕๓๙ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชาคณะ
ชั้นราช ที่ พระราชภาวนาวิสุทธิ
(ฝ่ายวิปัสสนาธุระ)

นามและฉายา ไชยบุญ ธมฺมชโย (สุทธิผล)

ชาติกาล วันเสาร์ที่ ๒๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๘๗

ชาติภูมิ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

บรรพชาอุปสมบท วันพุธที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒
ณ พัทธสีมาวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
โดยมี สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์
(ช่วง วรปุณฺโณ ป.ธ.๙) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ในขณะที่ดำรง
สมณศักดิ์ที่พระเทพวรเวที เป็นพระอุปัชฌาย์

วิทยฐานะ เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
บางเขน กรุงเทพฯ
นักธรรมโท สำนักเรียนวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ
ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตำแหน่ง อธิบดีสงฆ์วัดพระธรรมกาย
ประธานมูลนิธิธรรมกาย
เจ้าสำนักเรียน โรงเรียนพระปริยัติธรรม วัดพระธรรมกาย

ประวัติย่อ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดมฺมชโย)

๕๔๑

ผลงานโดยสังเขป

๑. จัดพิธีมูทิตาลักการะพระภิกษุสามเณรเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งจัดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๑ เพื่อยกย่องผู้ที่สอบได้เปรียญธรรมชั้นสูงสุดของการคณะสงฆ์ไทย

๒. เป็นผู้ริเริ่มโครงการอบรมให้ความรู้แก่พระนักบริหาร และพระกัลยาณมิตรอย่างมีระบบ

๓. จัดส่งเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิธรรมกายเข้าเป็นภาคีสมาชิกขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก และองค์การสหประชาชาติ เพื่อแลกเปลี่ยนและสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรต่างๆ ทั่วโลก

๔. สร้างวัดในทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย และทวีปเอเชีย รวมทั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมกว่า ๑๐๐ แห่ง ทั่วโลก เพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และส่งเสริมการปฏิบัติธรรมแก่ชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๕. นำเสนอให้มีวันสมาธิโลก และจัดวันสมาธิโลก ร่วมกับองค์การยูวพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก โดยกำหนดให้วันที่ ๖ สิงหาคม ของทุกปี เป็นวันที่ชาวโลกทั้งหลายจะได้ทำใจให้เป็นสมาธิร่วมกัน

๖. จัดตั้งโครงการสร้างเสริมคุณธรรมกว่า ๑๐๐ โครงการ แก่เยาวชนและประชาชนทั่วประเทศ เช่น โครงการบรรพชา-อุปสมบทหมู่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ภาคฤดูร้อน ภาคเข้าพรรษา เป็นประจำตลอดปี โครงการอบรมธรรมทายาทหญิง โครงการสมาธิแก้ว เป็นต้น

ประวัติย่อ พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อดมชโย)

๕๔๒

๗. จัดตั้งโครงการปฏิบัติธรรมพิเศษ ซึ่งจัดให้มีการสอนสมาธิภาวนานอกสถานที่ ครั้งละ ๑ สัปดาห์ ตลอดทั้งปี

๘. จัดตั้งโครงการบ้านกัลยาณมิตร โดยส่งพระอาจารย์ออกบรรยายธรรมในสถานศึกษาและสถาบันต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดเป็นประจำ

๙. ริเริ่ม ปลูกฝัง และสร้างค่านิยมในการแต่งชุดขาวเข้าวัดปฏิบัติธรรมในวันอาทิตย์ รณรงค์ให้เยาวชนและประชาชนเข้าร่วมปฏิบัติธรรมโดยมีคำขวัญว่า “ไปวัดทุกวันอาทิตย์ เพื่อสร้างชีวิตให้มีคุณค่า”

๑๐. ริเริ่มโครงการตอบปัญหาธรรมะ ทางก้าวหน้า เริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. ๒๕๒๕ มีผู้เข้าสอบเพียง ๓๐๐ คน จนถึงปีพ.ศ. ๒๕๔๖ มียอดผู้เข้าสอบมากถึง ๔,๐๖๗,๓๗๒ คน

๑๑. เป็นผู้สนับสนุนการศึกษาภาษาบาลี จนมีภิกษุสามเณรสอบได้มากที่สุดของประเทศติดต่อกันหลายปี และสร้างประวัติศาสตร์การศึกษาที่มีนักเรียนสอบได้มากถึง ๒๑๓ รูป

๑๒. เป็นผู้ริเริ่มโครงการ “เทเหล้า-เผาบุหรี่” อย่างเห็นเป็นรูปธรรม และจัดทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง จนปรากฏว่ามีการเลิกดื่ม เลิกขาย และเลิกผลิตกันมากมายทั่วโลก

๑๓. เทศน์ สอนธรรมะ และการเจริญสมาธิภาวนาทุกวันแก่ประชาชนทั่วไป ณ สภาธรรมกายสากล วัดพระธรรมกาย จ.ปทุมธานี

๑๔. ให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ-สามเณร นักเรียน นิสิต นักศึกษา ปีละกว่า ๒,๐๐๐ ทุน ทุกปี

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๔

กลืน	ตามศัพท์แปลว่า ไม้สะดึง คือไม้สำหรับทำจีวร, ในทางพระวินัย ใช้เป็นชื่อเรียก สังฆกรรมอย่างหนึ่ง ที่พระพุทธเจ้าทรงอนุญาตแก่สงฆ์ ผู้จำพรรษาแล้ว
กตัญญูตา	ความเป็นคนกตัญญู, ความเป็นผู้รู้คุณ
กตัตตากรรม	กรรมลักว่าทำ คือ ไม่ได้ตั้งใจจะเป็นอย่างนั้นโดยตรง ทำไปโดยไม่ตั้งใจชัดเจน
กลืน	วัตถุอันจุนใจ คือ จุนใจให้เข้าไปผูกอยู่ ใช้สำหรับเพ่ง เพื่อจุนจิตให้เป็นสมาธิ
กหาปณะ	ชื่อมาตราเงินในสมัยโบราณ ๑ กหาปณะ เท่ากับ ๒๐ มาสก หรือ ๔ บาท
กัป	กาลกำหนด, ระยะเวลายาวนานเหลือเกิน
กัมมัญฐาน	ที่ตั้งแห่งการงาน, อารมณ์เป็นที่ตั้งแห่งการงานของใจ กัมมัญฐาน ๔๐ คือ กลืน ๑๐ อสุภะ ๑๐ อนุสสติ ๑๐ พรหมวิหาร ๔ อาทาเรปฏิกูลสัญญา ๑ จตุธาตุวัตถาน ๑ อรูป ๔
กามคุณ	ส่วนที่ปรารถนาน่าใคร่มี ๕ อย่าง คือ รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ที่น่าใคร่น่าพอใจ
กามฉันท	ความพอใจรักใคร่ในอารมณ์ที่ชอบใจมีรูปเป็นต้น, ความพอใจในกามคุณทั้ง ๕
กามตัณหา	ความทะยานอยากในกาม,
กามภพ	ที่เกิดของผู้ที่ยังข้องอยู่ในกาม, ได้แก่ อบายภูมิ มนุษยโลก และเทวโลก

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๕

- กามราคะ** ความกำหนดด้วยกิเลสกาม, ความรักใคร่กาม
- กามสุขัลลิกานุโยค** การประกอบตนให้พัวพันหมกมุ่นอยู่ในกามสุข เป็นที่สุดอย่างหนึ่ง ในบรรดาที่สุดสอง คือ กามสุขัลลิกานุโยค ๑ อัตตกิลมณานุโยค ๑
- กามารมณ** อารมณ์ที่น่าใคร่ น่าปรารถนา หมายถึง รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ได้แก่กามคุณ ๕ นั้นเอง
- กามาวจร** ซึ่งท่องเที่ยวไปในกามภพ, ซึ่งเกี่ยวข้องอยู่ในกาม
- กามาสวะ** อาสวะคือกาม, กิเลสต้องอยู่ในสันดานที่ทำให้เกิดความใคร่
- กามะสุมิจฉาจาร** ความประพฤติดีกในกามทั้งหลาย, ความผิดประเวณี
- กายสุจจริต** ประพฤติชอบทางกาย มี ๓ อย่าง คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ เว้นจากลักทรัพย์ เว้นจากประพฤติดีกในกาม
- กาลทาน** ทานที่ให้ตามกาล ไม่ใช่ให้ได้ตลอดเวลา เช่น การถวาย ผ้ากฐิน การถวายผ้าอาบน้ำฝน เป็นต้น ซึ่งทายกจะถวายได้ตามกำหนดเวลาที่พระพุทธรูปเจ้าทรงอนุญาตเท่านั้น
- กาสาวพัสดุร** ผ้าที่ย้อมด้วยน้ำฝาด, ผ้าเหลืองสำหรับพระ
- กิเลสกาม** กิเลสเป็นเหตุใคร่, กิเลสที่ทำให้อยาก
- กิเลสमार** มาร คือ กิเลสที่เข้าครอบงำจิตใจขัดขวางไม่ให้ทำความดี
- กฏิ** กระตอมหรือที่ปัก ซึ่งเป็นที่อยู่ของนักบวช เช่น พระภิกษุ
- กุศลกรรม** กรรมดี, กรรมที่เป็นกุศล, การกระทำที่ดี คือ เกิดจากกุศล

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๖

กุศลกรรมบถ	ทางแห่งกรรมดี, ทางทำดี, ทางแห่งกรรมที่เป็นกุศล, กรรมดี อันเป็นทางนำไปสู่สุคติมี ๑๐ อย่าง
กุศลธรรม	ธรรมที่เป็นกุศล, ธรรมฝ่ายกุศล, ธรรมที่ดี, ธรรมฝ่ายดี
ขันติ	ความอดทน
ชั้นมาร	ชั้น ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เป็นมาร เพราะเป็นสภาพอันปัจจัยปรุงแต่งขึ้น เป็นที่ตั้งแห่งทุกข์
ชิปปาภิญญา	รู้ฉับพลัน
ชีณาสพ	ผู้มีอาสวะสิ้นแล้ว, ผู้หมดกิเลส, พระอรหันต์
เชพะ	น้ำลาย
ครุกรรม	กรรมหนักทั้งที่เป็นกุศลและอกุศล ในฝ่ายกุศล ได้แก่ ฌานสมาบัติ ในฝ่ายอกุศล ได้แก่ อนันตริยกรรม
คฤหบดี	ผู้เป็นใหญ่ในเรือน, พ่อเจ้าเรือน, ผู้มั่งคั่ง
คันถธุระ	ธุระ คือ การเรียนพระคัมภีร์, การศึกษาพระปริยัติธรรม
คาวุต	ชื่อมาตราวัดระยะทางเท่ากับ ๘๐ อุลกะ หรือ ๑๐๐ เส้น (๔ คาวุต เป็น ๑ โยชน์)
จตุตถฌาน	ฌานที่ ๔ มีองค์ ๒ ละสุขเสียได้ มีแต่อุเบกขากับเอกัคคตา
จตุปัจจัย	สิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต ๔ อย่าง คือ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานเภสัช
จระณะ	เครื่องดำเนิน, ปฏิบัติคือข้อปฏิบัติอันเป็นทางบรรลุมรรคมี ๑๕ คือ สิลสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยศีล อปัณณกปฏิบัติ ๓ ลัทธธรรม ๗ และฌาน ๔

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๓

- จันทาล** ลูกต่างวรรณะ เช่น บิดาเป็นศุทร มารดาเป็นพราหมณ์ มีลูกออกมา เรียกว่า จันทาล
- จีวร** ผ้าที่ใช้นุ่งห่มของพระในพระพุทธศาสนาผืนใดผืนหนึ่งก็ได้ ในจำนวน ๓ ผืน ที่เรียกว่า ไตรจีวร คือ ผ้าสังฆาฏิ ผ้าอุตราสงค์ และผ้าอังตราสก
- จติ** เคลื่อนจากภพหนึ่งไปสู่ภพอื่น, ตาย ส่วนมากใช้กับเทวดา
- จุฬามณีเจดีย์** พระเจดีย์ที่บรรจุพระจุฬามณีของพระพุทธเจ้าในดาวดึงส์ เทวโลก
- ฉัพพรรณรังสี** รัศมี ๖ ประการ ซึ่งเปล่งออกจากพระวรกายของ พระพุทธเจ้า คือ ๑.เขียวเหมือนดอกอัญชัน ๒.เหลืองเหมือน หอตาลทอง ๓.แดงเหมือนตะวันอ่อน ๔.ขาวเหมือนแผ่นเงิน ๕.สีหงสบาทเหมือนดอกหงอนไก่ ๖.ประภัสสรเลื่อมพราย เหมือนแก้วผลึก
- ชฎิล** นักบวชประเภทหนึ่ง เกล้าผมมุ่นเป็นมวยสูงชัน มักถือลัทธิ บูชาไฟ
- ชนกกรรม** กรรมที่นำไปเกิด, กรรมที่เป็นกุศลหรืออกุศลก็ตามที่เป็น ตัวแต่งสัตว์ให้เกิด คือ ชักนำให้ถือปฏิสนธิในภพใหม่
- ชมพูทวีป** ชื่อประเทศอินเดียครั้งโบราณ
- ชาคริยานุโยค** การประกอบความเพียรเครื่องตื่นอยู่ คือ เพียรพยายาม ปฏิบัติธรรม ไม่เห็นแก่นอน ตื่นตัวอยู่เป็นนิตย์
- ฌาน** การเพ่งอารมณ์จนใจแน่วแน่เป็นอัปนาสมาธิ
- ญาณ** ความรู้, วิชาหยั่งรู้, วิชากำหนดรู้

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๘

- ดาวดึงส์** สวรรค์ชั้นที่ ๒ แห่งสวรรค์ ๖ ชั้น มีจอมเทพผู้ปกครอง คือ พระอินทร์
- ดุสิต** สวรรค์ชั้นที่ ๔ มีท้าวลันดุสิตเทวราชปกครอง เป็นชั้นที่สถิตของพระโพธิสัตว์
- เดียรธีย์** นักบวชภายนอกพระพุทธศาสนา
- ตถาคต** พระนามอย่างหนึ่งของพระพุทธเจ้า เป็นคำที่พระพุทธเจ้าตรัสถึงพระองค์เอง
- ตบะ** ความเพียรเครื่องเผาผลาญกิเลส, การบำเพ็ญเพียรเพื่อกำจัดกิเลส
- ไตรลักษณ์** ลักษณะ ๓ คือความไม่เที่ยง ความเป็นทุกข์ เป็นอนัตตา
- ไตรสิกขา** สิกขา ๓, ข้อปฏิบัติที่ต้องศึกษา ๓ อย่าง คือ ศึกษาเรื่อง ศีล สมาธิ ปัญญา
- อุปารหบุคคล** บุคคลผู้ควรแก่สละ คือ บุคคลที่ควรนำกระดูกบรรจุสละ ไว้บูชา มี ๔ คือ ๑.พระพุทธเจ้า ๒.พระปัจเจกพุทธเจ้า ๓.พระอรหันตสาวก ๔.พระเจ้าจักรพรรดิ
- ทักษิณาวฏ** เวียนประทักษิณ คือ เวียนขวาเหมือนเข็มนาฬิกา
- ทักษิโณยบุคคล** บุคคลผู้ควรรับทักษิณา ได้แก่ พระสงฆ์, สมณะ
- ทักษิโณทก** น้ำที่หกลงในเวลาทำทาน เป็นเครื่องหมายของการให้
- ทสสนานุตตริยะ** การเห็นที่ยอดเยี่ยม
- ทิพพจักขุ** ตาทิพย์, ญาณพิเศษของผู้ได้ภิญญาทั้งหลาย
- ทศปาโมกข์** อาจารย์ผู้มีชื่อเสียงโด่งดัง

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๔๕

ทุกรกิจริยา	การทำความเพียรอันยากที่ใครๆ จะทำได้
ทุศีล	มีศีลชั่ว คือ ประพฤติไม่ดี มักละเมิดศีล
เทพธิดา	นางฟ้า, หญิงชาวสวรรค์
เทพบุตร	เทวดาผู้ชาย, ชาวสวรรค์เพศชาย
เทวดา	หมู่เทพ, ชาวสวรรค์ เป็นคำเรียกชาวสวรรค์ทั้งเพศชายและเพศหญิง
เทวธรรม	ธรรมที่ทำให้เป็นเทวดา มี ๒ อย่าง คือ หิริ และโอตตปปะ
เทวโลก	โลกของเทวดา ได้แก่ สวรรค์กามาพจร ๖ ชั้น คือ ๑.จตุมหาราชิกา ๒.ดาวดึงส์ ๓.ยามา ๔.ดุสิต ๕.นิมมานรดี ๖.ปรนิมมิตวสวัตดี
เทโวโรหณะ	การที่พระพุทธเจ้าเสด็จลงจากเทวโลกหลังออกพรรษา
ธมกรก	กระบอกกรองน้ำของพระสงฆ์
ธรรมกถึก	ผู้กล่าวสอนธรรม, ผู้แสดงธรรม, นักเทศน์
ธรรมาภิสมัย	การตรัสรู้ธรรม, การสำเร็จมรรคผล
ธรรมาสน์	ที่สำหรับนั่งแสดงธรรม
ธุดงค์	องค์คุณเครื่องกำจัดกิเลส, ชื่อข้อปฏิบัติประเภทวัตร ที่ผู้ สมัครใจจะพึงสมาทานประพฤติได้ เป็นอุบายขัดเกลากิเลส
นมนัสการ	การไหว้, การเคารพ, นอบน้อม
นิคหกรรม	กรรมที่สงฆ์ทำแก่ภิกษุที่ควรปราบเพื่อให้เช็ดหลาบ
นิพพาน	การดับกิเลสสิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ, การดับขันธห้าของ พระอรหันต์

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๐

นิมนต์	เชิญ หมายถึงเชิญพระ เชิญนักบวช
นินยานิกะ	ธรรมเป็นเครื่องนำสัตว์ออกไปจากกองทุกข์
นिरยบาล	ผู้คุมนรก, ผู้ลงโทษสัตว์นรก
นิรามิสสุข	สุขไม่เจืออามิส, สุขไม่ต้องอาศัยเครื่องหล่อหรือกามคุณ
นิโรธ	ความดับทุกข์ คือ ดับตัณหาได้สิ้นเชิง, ภาวะปลอดทุกข์
นิโรธสมบัติ	การเข้านิโรธ คือ ดับสัญญาความจำได้หมายรู้ และเวทนา การสละอารมณ์ เรียกเต็มว่าเข้าสัญญาเวทิตินิโรธ
บรมศาสดา	ศาสดาที่ยอดเยี่ยม, พระผู้เป็นครูที่สูงที่สุดคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
บัณฑิต	กะเทย, คนไม่ปรากฏว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง
บารมี	คุณความดีที่บำเพ็ญอย่างยิ่งยวด เพื่อบรรลุจุดหมายอัน สูงสุดยิ่ง มี ๑๐ คือ ทาน, ศีล, เนกขัมมะ, ปัญญา, วิริยะ, ขันติ, สัจจะ, อธิษฐาน, เมตตา, อุเบกขา
บุญนิธิ	ชุมทรัพย์คือบุญ
บุพกรรม	กรรมที่เคยทำไว้ในอดีต
บุพพาราม	วัดที่นางวิสาขาสร้างถวายพระพุทธเจ้าและภิกษุสงฆ์ที่กรุง- สาวัตถี พระพุทธเจ้าประทับที่วัดนี้ รวมทั้งสิ้น ๖ พรรษา
บุพเพสันนิวาส	การเคยอยู่ร่วมกันในกาลก่อน
เบญจกามคุณ	สิ่งที่น่าปรารถนานำใคร่ ๕ อย่าง คือ รูป เสียง กลิ่น รส และโผฏฐัพพะ
ปฏิบัติ	ผู้รับทาน, ผู้รับของถวาย

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๑

ปฏิจจสมุปบาท สภาพอาศัยกันจึงเกิดมีขึ้น, การที่ทุกข์เกิดขึ้นเพราะอาศัยปัจจัยต่อเนื่องกันมา

ปฏิวะ เข้าใจตลอด, แทะตลอด, ตรัสรู้, รู้ทะลุปรุโปร่ง

ปฏิสัมภทา ความแตกฉาน, ปัญญาแตกฉานมี ๔ คือ ๑.แตกฉานในอรรถ ๒.แตกฉานในธรรม ๓.แตกฉานในนิรุตติ คือภาษา ๔.แตกฉานในปฏิภาณ

ปรทาริกกรรม การประพดิล่วงเมียมคนอื่น, การเป็นฐูเมียมเขา

ปรมัตถบารมี บารมียอดเยี่ยม, บารมีระดับสูงสุด สูงกว่าอุปบารมี เช่น การสละชีวิต เป็นทานปรมัตถบารมี เป็นต้น

ปรมัตถประโยชน์ ประโยชน์อย่างยิ่ง คือ พระนิพพาน

ประเคน ส่งของถวายพระให้ถึงมือ

ประทักษิณ การเวียนขวา คือ เวียนอย่างเข็มนาฬิกา เป็นอาการแสดงความเคารพ

ปริพาชก นักบวชผู้ชายนอกพระพุทธศาสนาพวกหนึ่งในชมพูทวีป ชอบลัญจรไปในที่ต่างๆ ลำแดงทรศนะทางลัทธิของตน

ปฤษฏางค์ อวัยวะเบื้องหลัง, ส่วนหลัง, ข้างหลัง

ปลิโพธ เครื่องผูกพันหรือห่วงวนเป็นเหตุให้ใจพะวักพะวง

ปัญจขันธ์ ขันธ์ ๕ คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

ปาฏิหาริย์ เรื่องที่น่าอัศจรรย์, การกระทำที่บังเกิดผลเป็นอัศจรรย์

บุถุชน คนที่หนาแน่นไปด้วยกิเลส, คนที่ยังมีกิเลสมาก หมายถึงคนธรรมดา ทั่วๆ ไป

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๒

พยาบาทวิตก ความตรึกในทางคิดร้ายต่อผู้อื่น

พรหม ผู้ประเสริฐ, เทพในพรหมโลกเป็นผู้ไม่เกี่ยวข้องกับดัวกาม มี ๒ พวก คือ รูปพรหมมี ๑๖ ชั้น อรูปพรหมมี ๔ ชั้น

พรหมจรรย์ การบวชซึ่งละเว้นเมถุน, การครองชีวิตที่ปราศจากเมถุน

พระพุทธเจ้า พระผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ แล้วสอนผู้อื่นให้รู้ตาม, ศาสดาเอกของโลก

พุทธบริษัท ผู้นับถือพระพุทธศาสนามี ๔ จำพวก คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา

พุทธุปบาทกาล กาลเป็นที่อุบัติของพระพุทธเจ้า, เวลาที่มีพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในโลก

โพธิสัตว์ ท่านผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า ซึ่งกำลังบำเพ็ญบารมี ๓๐ ทัศ

มนสิการ การทำในใจ, ใส่ใจ, พิจารณา

มนุษยธรรม ธรรมที่ทุกคนให้เป็นมนุษย์ ได้แก่ ศีล ๕ และคุณธรรม เช่น เมตตา กรุณา เป็นต้น

มหาปริจาค การสละอย่างใหญ่ของพระโพธิสัตว์มี ๕ อย่าง คือ สละทรัพย์ สละอวัยวะ สละชีวิต ปริจาคลูก ปริจาคภรรยา

มหาภิเนษกรรมณี การเสด็จออกบวชของพระพุทธเจ้า

มิจจาทิฏฐิ ความเห็นที่ผิดจากคลองธรรม เช่น เห็นว่าทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วไม่ได้ชั่ว มารดาบิดาไม่มีคุณ เป็นต้น

มิจฉาวณิชชา การค้าขายไม่ชอบธรรม, การค้าขายที่ผิดศีลธรรม ๕ อย่าง คือ ๑.ค้าอาวุธ ๒.ค้ามนุษย์ ๓.ค้าสัตว์สำหรับนำไปฆ่าเป็น

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๓

อาหาร ๔.ค้ำของเมา ๕.ค้ำยาพิษ

ยัญ การเซ่น การบูชา การบวงสรวงชนิดหนึ่งของพราหมณ์ เช่น
ฆ่าสัตว์บูชาเทพเจ้า

โยชน์ ชื่อมาตราวัดระยะทาง เท่ากับ ๔ คาวุต หรือ ๔๐๐ เส้น
หรือ ๑๖ กิโลเมตร

โยนิโสมนสิการ การทำในใจโดยแยบคาย, พิจารณาไตร่ตรองด้วยสติ
ปัญญาที่รอบคอบ

รัตนตรัย แก้ว ๓ ดวง, สิ่งมีค่าและเคารพบูชาสูงสุดของพุทธศาสนิกชน
๓ อย่าง คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์

รูปพรหม พรหมในชั้นรูปภพ, พรหมที่เกิดด้วยกำลังรูปฌาน มี ๑๖ ชั้น

โลกธรรม ธรรมที่มีประจำโลก มี ๘ อย่าง คือ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ
เสื่อมยศ นินทา สรรเสริญ สุข ทุกข์

โลกุตตรธรรม ธรรมอันมิใช่วิสัยของโลก, ธรรมเหนือโลก (นิพพาน)

วัจกุฎี ล้อม, ที่ถ้ำยอจุจาะสำหรับภิกษุ สามเณร

วิทยาธร ผู้มีฤทธิ์ที่สำเร็จด้วยวิทยาคม อยู่ในป่าหิมพานต์

วิปฏิสาร ความเดือดร้อน, ความร้อนใจที่เกิดจากการทำความผิดหรือ
ทำบาป

วิปัสสนา ความเห็นแจ้ง คือเห็นตรงต่อความเป็นจริงของสภาวะธรรม
ด้วยธรรมจักขุ

วิภวตัณหา ความอยากในวิภพ คือความทะยานอยากในความไม่มีไม่เป็น
อยากไม่เป็นนั้น ไม่เป็นนี้

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๕

วิมุตติ	ความพ้นจากกิเลส
วิมุตติญาณทัสสนะ	ความรู้ความเห็นในวิมุตติ, ความรู้เห็นว่าจิตหลุดพ้นแล้วจากอาสวะทั้งหลาย
วิโมกข์	ความหลุดพ้นจากกิเลส
เวไนยสัตว์	สัตว์ผู้ควรแก่การแนะนำสั่งสอน, สัตว์ที่พึงแนะนำได้
ศาสดา	ผู้สั่งสอน, เป็นพระนามอย่างหนึ่งที่ใช้เรียกพระพุทธเจ้า; ปัจจุบัน ใช้เรียกผู้ตั้งศาสนาโดยทั่วไป,
ศิลปศาสตร์	ตำราว่าด้วยวิชาความรู้ต่างๆ อันได้มีการเรียนการสอนกันมา ตั้งแต่ก่อนสมัยพุทธกาล
เศวตฉัตร	ฉัตรขาว, ร่มขาว, พระกลดขาวซึ่งนับว่าเป็นของสูงของกษัตริย์
สมณโคดม	คำที่คนทั่วไปหรือคนภายนอกพระพุทธศาสนา นิยมใช้เรียกพระพุทธเจ้า
สังคหวัตถุ	เรื่องสงเคราะห์กัน, คุณเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจของผู้อื่นไว้ได้
สังฆทาน	การถวายแก่สงฆ์ คือ ถวายเป็นกลางๆ ไม่จำเพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง
สังสารวัฏ	การเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในภพสาม
สังฆเวสี	ผู้แสวงหาภพที่เกิด
ล้มมาอาชีวะ	เลี้ยงชีวิตชอบ คือ เว้นจากเลี้ยงชีวิตโดยทางที่ผิด

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๕

สามิสสุข	สุขเจืออามิส, สุขที่ต้องอาศัยเหยื่อล่อ ได้แก่สุขที่เกิดจาก กามคุณ
โสดาบัน	ผู้ถึงกระแสพระนิพพาน, พระอริยบุคคลผู้ได้บรรลุโสดาปัตติผล
โสดาปัตติผล	ผลคือการถึงกระแสนิพพาน, ผลที่ได้รับจากการละสักกาย- ทิฏฐิ วิจิกิจฉา สีลัพพตปรามาส ด้วยโสดาปัตติมรรค ทำให้ ได้เป็นพระโสดาบัน
อคติ	ฐานะอันไม่พึงถึง, ทางแห่งความประพฤติที่ผิด, ความ ลำเอียงมี ๔ คือ ๑.ลำเอียงเพราะรัก ๒.ลำเอียงเพราะชัง ๓.ลำเอียงเพราะเขลา ๔.ลำเอียงเพราะกลัว
อนาคตังสญาณ	ญาณหยั่งรู้ส่วนอนาคต, ปรียากำหนดรู้คาดผลข้างหน้า อัน สืบเนื่องจากเหตุในปัจจุบันหรือในอนาคตก่อนเวลานั้น
อนาคามิผล	ผลที่ได้รับจากการละสังโยชน์ คือ กามราคะ และภวัฏฐะด้วย อนาคามิมรรค อันทำให้เป็นพระอนาคามี
อนุโมทนา	ความยินดีด้วย, การพลอยยินดี, การแสดงความเห็นชอบ
อบายภูมิ	ภูมิที่ปราศจากความเจริญ มี ๔ อย่าง คือ นรก เปรต อสุรกาย และเดียรัจฉาน
อบายมุข	ช่องทางของความเสื่อม, เหตุเครื่องฉิบหาย
อรหัตต์	ผู้สำเร็จธรรมวิเศษสูงสุดในพระพุทธศาสนา, พระอริยบุคคล ชั้นสูงสุด
อรุปฌาน	ฌานที่มีอรุปธรรมเป็นอารมณ์

พจนานุกรม สำหรับหนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

๕๕๖

- อวิชชา** ความหลงอันเป็นเหตุไม่รู้จริง มี ๔ คือ ความไม่รู้ริยสัจ ๔
ไม่รู้อดีต ไม่รู้อนาคต ไม่รู้ทั้งอดีตทั้งอนาคต
ไม่รู้ปฏิจลสมุปบาท
- อาชีวก** นักบวชชีเปลือยพวกหนึ่งในครั้งพุทธกาล
- อำมิสบูชา** การบูชาด้วยอำมิส คือด้วยวัตถุสิ่งของ เช่น อาหาร ดอกไม้

วิธีฝึกสมาธิ

เบื้องต้น

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๕๘

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

สมาธิ คือ ความสงบ สบาย และความรู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่ง ที่มนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนา กำหนดเอาไว้เป็นข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตทุกวันอย่างเป็นสุข ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญา อันเป็นเรื่องไม่เหลือวิสัยทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่ายๆดังวิธีปฏิบัติที่**พระเดชพระคุณ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ** ได้เมตตาสั่งสอนไว้ดังนี้

๑. กราบบูชาพระรัตนตรัย เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจให้ นุ่มนวลไว้เป็นเบื้องต้น แล้วสมาทานศีลห้าหรือศีลแปด เพื่อย้ำความ มั่นคงในคุณธรรมของตนเอง

๒. คุณเข้าหรือนั่งพับเพียบสบายๆ ระลึกถึงความดี ที่ได้ กระทำแล้วในวันนี้ ในอดีต และที่ตั้งใจจะทำต่อไปในอนาคต จน รวบรวมว่าร่างกายทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยธาตุแห่งคุณงามความดีล้วนๆ

๓. นั่งขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย นั่งให้อยู่ในท่าที่พอดี ไม่ฝืน ร่างกายมากจนเกินไป ไม่ถึงกับเกร็ง แต่อย่าให้หลังโค้งงอ หลังดา พอสบายคล้ายกับกำลังพักผ่อน ไม่บีบกล้ามเนื้อตาหรือขมวดคิ้ว แล้วตั้งใจมั่น วางอารมณ์สบาย สร้างความรู้สึกให้พร้อมทั้งกายและ ใจว่ากำลังจะเข้าไปสู่ภาวะแห่งความสงบสบายอย่างยิ่ง

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๔๔๕

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หูข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา หูข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๐

ภาพแสดงที่ตั้งจิตทั้ง ๗ ฐาน

ฐานที่ ๑ ปากช่องจมูก หึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

ฐานที่ ๒ เพลาตา หึงข้างซ้าย
ชายข้างขวา

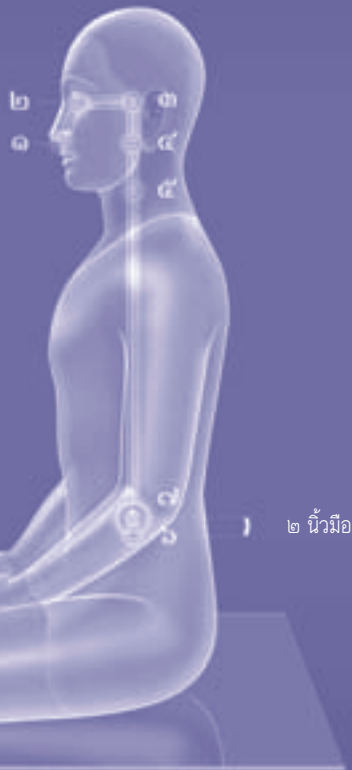
ฐานที่ ๓ จอมประสาท

ฐานที่ ๔ ช่องเพดาน

ฐานที่ ๕ ปากช่องลำคอ

ฐานที่ ๗ ศูนย์กลางกายที่ตั้งจิตถาวร

ฐานที่ ๖ ศูนย์กลางกายระดับสะดือ

๒ นิ้วมือ

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๑

๔. **นิกกำหนดนิมิต** เป็น “ดวงแก้วกลมใส” ขนาดเท่าแก้วตา-ดำ ไสบริสุทธิ ปราศจากรอยตำหนิใดๆ ขาวใส เย็นตาเย็นใจ ดังประกายของดวงดาว ดวงแก้วกลมใสนี้เรียกว่า **บริกรรมนิมิต** นึกสบายๆ นึกเหมือนดวงแก้วนั้นมานิ่งสนิทอยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกไปภาวนาไปอย่างนุ่มนวลเป็นพุทธานุสติว่า “**สัมมา อะระหัง**” หรือค่อยๆ น้อมนึกดวงแก้วกลมใสให้ค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่ศูนย์กลางกายตามแนวฐาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานที่ ๑ เป็นต้นไป น้อมนึกอย่างสบายๆ ใจเย็นๆ ไปพร้อมๆ กับคำภาวนา

อนึ่ง เมื่อนิมิตดวงแก้วกลมใสปรากฏแล้ว ณ กลางกาย ให้วางอารมณ์สบายๆ กับนิมิตนั้น จนเหมือนกับว่าดวงนิมิตเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ หากดวงนิมิตนั้นอันตรธานหายไป ก็ไม่ต้องนึกเสียใจ ให้อารมณ์สบาย แล้วนึกนิมิตนั้นขึ้นมาใหม่แทนดวงเก่า หรือเมื่อนิมิตนั้นไปปรากฏที่อื่น ที่มีใช้ศูนย์กลางกาย ให้ค่อยๆ น้อมนิมิตเข้ามาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีการบังคับ และเมื่อนิมิตมาหยุดสนิท ณ ศูนย์กลางกาย ให้อางสติลงไปยังจุดศูนย์กลางของดวงนิมิต ด้วยความรู้สึกคล้ายมีดวงดาวดวงเล็กๆ อีกดวงหนึ่ง ซ่อนอยู่ตรงกลางดวงนิมิตดวงเดิม แล้วสนใจเอาใจใส่แต่ดวงเล็กๆ ตรงกลางนั้นไปเรื่อยๆ ใจจะปรับจนหยุดได้ถูกส่วน เกิดการตกศูนย์และเกิดดวงสว่างขึ้นมาแทนที่ ดวงนี้เรียกว่า “**ดวงธรรม**” หรือ “**ดวงปฐมมรรค**” อันเป็นประตูเบื้องต้นที่จะเปิดไปสู่หนทางแห่งมรรคผลนิพพาน

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๒

การระลึกรู้ถึงนิมิตสามารถทำได้ในทุกแห่งทุกที่ทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน หรือขณะทำภารกิจใดๆ

ข้อแนะนำ คือ **ต้องทำให้สม่ำเสมอเป็นประจำ ทำเรื่อยๆ ทำอย่างสบายๆ** ไม่เร่ง ไม่บังคับ ทำได้แค่ไหน ให้พอใจแค่นั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความอยากจนเกินไป จนถึงกับทำให้ใจต้องสูญเสียความเป็นกลาง และเมื่อการฝึกสมาธิบังเกิดผลจนได้ “ดวงปฐมมรรค” ที่ใสเกินใส สวยเกินสวย ติดสนิทมั่นคงอยู่ที่ศูนย์กลางกายแล้ว ให้หมั่นตรึงระลึกนึกถึงอยู่เสมอ

อย่างนี้แล้วผลแห่งสมาธิจะทำให้ชีวิตดำรงอยู่บนเส้นทางแห่งความสุข ความสำเร็จและความไม่ประมาทได้ตลอดไป ทั้งยังจะทำให้สมาธิละเอียดลุ่มลึกไปตามลำดับอีกด้วย

ข้อควรระวัง

๑. อย่าใช้กำลัง คือไม่ใช้กำลังใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ไม่บีบกล้ามเนื้อตาเพื่อจะให้เห็นนิมิตเร็วๆ ไม่เกร็งแขน ไม่เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง ไม่เกร็งตัว ฯลฯ เพราะการใช้กำลังตรงส่วนไหนของร่างกายก็ตาม จะทำให้จิตเคลื่อนจากศูนย์กลางกายไปสู่จุดนั้น

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๓

๒. อย่าอยากเห็น คือทำให้เป็นกลาง ประคองสติมิให้เผลอจากกิจกรรมภาวนาและกรรมนิมิต ส่วนจะเห็นนิมิตเมื่อใดนั้น อย่ากังวล ถ้าถึงเวลาแล้วย่อมเห็นเอง การบังเกิดของดวงนิมิตนั้นอุปมาเสมือนการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ เราไม่อาจจะเร่งเวลาได้

๓. อย่ากังวลถึงการกำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะการฝึกสมาธิเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน อาศัยการนึกถึง “**อาโลกสิณ**” คือกลืนความสว่างเป็นบาทเบื้องต้น เมื่อฝึกสมาธิจนเข้าถึงดวงปฐมมรรคแล้ว ฝึกสมาธิต่อไป ผ่านกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกายแล้วจึงเจริญวิปัสสนาในภายหลัง ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่ศูนย์กลางกายที่เดียว ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น ยืนก็ดี เดินก็ดี นอนก็ดี หรือนั่งก็ดี อย่าย้ายฐานที่ตั้งจิตไปไว้ที่อื่นเป็นอันขาด ให้ตั้งใจบริกรรมภาวนา พร้อมกับนึกถึงกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใสควบคู่กันตลอดไป

๕. นิมิตต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายทั้งหมด ถ้านิมิตเกิดขึ้นแล้วหายไปก็ไม่ต้องตามหา ให้ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุดเมื่อจิตสงบ นิมิตย่อมปรากฏขึ้นใหม่อีก

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

๕๖๔

การฝึกสมาธิเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้พอสมควร เมื่อชักซ้อมปฏิบัติอยู่เสมอๆ ไม่ทอดทิ้งจนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว ก็ให้หมั่นประคองรักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ได้ที่พึ่งของชีวิตที่ถูกต้องดีงามที่จะส่งผลให้เป็นผู้มีความสุขความเจริญทั้งในภพชาตินี้และภพชาติหน้า เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็กทุกคนมีความรักใคร่ สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

หากสามารถแนะนำต่อๆ กันไป ขยายไปยังเหล่านุชนชาติอย่างไม่ว่าจำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ สันติสุขอันไพบูรณ์ที่ทุกคนฝันใฝ่ก็ย่อมบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

ร ำ ย น ำ ม เ จ้ ำ ภ ำ พ

หนังสือธรรมะเพื่อประชาชน

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๖

รายนามเจ้าภาพกิตติมศักดิ์พิเศษ

พระภวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อดัตตชีโว)

ศูนย์ปฏิบัติธรรมฮ่องกง

ครอบครัวห่อง วณิชชากรวรากล

คุณจรรยา-น.พ.พรชัย-คุณชวลิต ตีระกิจสุนทร

คุณเพทาย-คุณวารี มณีไพโรจน์ และครอบครัว

คุณสุขเกษม-คุณไมตรีจิตร์ สุพรรณานนท์

คุณสุนทร-คุณจิรวัดน์-คุณเมณฑกะ ศรีสัตนา

คุณอนันต์ อัสวโกคิน

กลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว

คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล และครอบครัว

คุณเพ็ญพิมพ์-คุณอัญดา-คุณอานนท์ อัสวโกคิน

คุณแม่เพ็ญใจ หาญพาณิชย์

คุณอาชวิน-คุณอลิสา-คุณอาชนัน อัสวโกคิน

ดร.ประกอบ-คุณวรรณ จิรกิติ

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๓

รายนามเจ้าภาพกิตติมศักดิ์

พระครูสังฆรักษ์พิพัฒน์ จิตสุโข
พระครูปลัดภูเบศ ฌานาภินโย
พระครูสมุห์สุวิทย์ สุวิชาโก
พระครูปลัดวันชัย สิลวณโณ
พระมหาชาติชาย ตกกุสโร
พระมหาสมบุญ สมมาบุญโย
พระมหา ดร.สมชาย จานุกุโธ
พระรังสฤษดิ์ อิทธิจินตโก
พระปลัดสุธรรม สุธมโม
พระมหาวิชา อธิวิโซ
พระสมชาย สุนโธ
พระวิษณุ ปญญาทีโป
พระมหามนตรี จริตมนโต
พระอารักษ์ ญาณารุกโย
พระมหาฉัตรชัย ฉตตยไชโย
พระมหาชัยฟ้า ธนบุญโล

พระกล้านรงค์ ญาณวีโรและครอบครัวโดนดแก้ว
พระกำธร ติพุทธโร
พระเกษตร ญาณวิโซ
พระขจรศักดิ์ ปุณฺณภาโรและภควัฒน์-ณัฏฐา สมประเสริฐสุข
พระคมสัน ธมฺมาสนโนและครอบครัว
พระครูโกศลสุทธากร
พระเจต อธิมุตโต
พระชัยยง อตถไชโย
พระชัยวัฒน์ อตตทนโต
พระณรงค์ ทนฺตจิตฺโตและศูนย์ปฏิบัติธรรมฮ่องกง
พระณฤทธิ์ คุณิทธิโก
พระนัฐฤทธ ญาณจุติโต
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและครอบครัววีรวิคิน
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและครอบครัวบุญศิริวัฒน์กุล
พระถวัลย์ศักดิ์ ยติสโกและชมรมบ้านกัลยาณมิตรภูเก็ต

พระทวีศักดิ์ ธมฺมสโร พร้อมกลุ่มทวิบุญและบุญทวี
พระธีรพัฒน์ กุลธโรและครอบครัวเกิดพิทักษ์
พระบุญส่ง ปุณฺณพล
พระบุญญ ธีรบุญโยและกลุ่มอภิธรรมแก้ว
พระประเมษฐ์ ปรมสัจใจและครอบครัวสังจจะกานต์
พระประเสริฐกิจ สุนโธและญาติมิตร
พระปลัดสุธรรม สุธมโม และคณะกัลยาณมิตรออสเตรเลีย
พระปลัดสุธรรม สุธมโม-คุณสุภา-คุณธรรมบุญ ติระวนิช
พระพิชิต จิตไชโย และครอบครัวชุมพลไพศาล
พระพิพัฒน์พร กิตติสุโก-คุณพ่อหยิ่งไผ่ แซ่โจ้ว
พระไพฑูริย์ ธมฺมวิบูล
พระไพฑูริย์ ธมฺมวโรและครอบครัวดวงพรมณฑล
พระภิกษุรุ่น ๑๓ บุษาวรรณโดยวชิร พัฒนพนิชอารังค์
พระภิกษุรุ่น ๑๔ ปีพ.ศ. ๒๕๔๑
พระภิกษุรุ่น ๑๕ ปีพ.ศ. ๒๕๔๒

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๘

พระภิกษุรุ่น ๑๖ ปฐมสมโภช
พระภิกษุรุ่น ๑๗ สำเร้วิชชา
พระภิกษุอภัยเยน มนุญโธ
พระมหาจุตรรงค์ จิตตมโธ
พระมหาเฉลิมศักดิ์ สิทธิชัย-ธุดงค์สถานปราจีนบุรี
พระมหาธรรมบุญ ธรรมปติโต
พระมหาบุญชู อริยธมโม
พระมหาพันธ์ศักดิ์-พระมหาเอก และครอบครัวทวีญลักษณ์
พระมหาวิชา อธิวิชัย
พระมหาวิรัตน์ มณีคุณโต
พระมหาสงวน สุริยโสและวัดพุทธเจ้าสวรค์
พระมหาสาธิตมาจาโร-ถาวร-ศิริสาธนา นันทิวนิขและครอบครัว
พระมหาอริยะ อริยชัย
พระวราเทพ รัตโก-พระดลธนา วรชิต และญาติมิตร
พระจุฑา ศุฑาตมโกและคณะญาติมิตร
พระสถาพร กิจจุฑาตมโกและคณะญาติมิตร
พระสมคิด อนุสิสโรและคณะญาติมิตร
พระสมนึก ฌานวโรและคณะญาติมิตร
พระสมบุญ จิตตทนโดและครอบครัวจิตรนิมิตร
พระสมที่อำนายศักดิ์ มุนิสโกและสำนักงานองค์ประธาน
พระสาธิต สมาจาโรและครอบครัวนันทิวนิข
พระสิทธิโชค สิทธิภักโคและครอบครัว
พระสุทธิชัย-สุทธิพงศ์-เกษราภรณ์และครอบครัวชัยกิตติภรณ์
พระสุรัตน์ อัครตโน-กลุ่มผู้รักบุญรักธรรมะ
พระอดิคุณ จิตวโร พร้อมคณะญาติมิตร
พระอธิวัฒน์ กตวฑฺฒโน
พระอนันต์ ตมโนโทและครอบครัวพิศาลไพโรจน์
พระอุยธ ธมวีโร พร้อมทีมแก้วพุทธานภาพ
พระอรธมพ เปรมสิโธและคณะญาติมิตร
พระอาจารย์-ผู้นำบุญ-เจ้าหน้าที่ภาคกลาง
พระอาจารย์ภาคนครหลวง ๑
พระอาจารย์-สามเณรนวกะ ๓ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๖
พระอารักษ์ ภูวิฑฒโกและศูนย์ฝึกอบรมพระธรรมทายาท
พระอุดม ยติสโร
พระภิกษุ-เจ้าหน้าที่-กัลยาณมิตร วัดถาวนวนาอชิงตัน
พระมหา รุ่น ๒๒ เมษายน ปี ๒๕๓๖

สามเณรธาดล-น.ต.สายชล ชมพูนุท-คุณกมลชนก รอดถนนอม
กองรักษามรรยาภาค
กลุ่มการบินไทย
กลุ่มกำแพงแก้ว(ตลาดไท) ภาคนครหลวง ๕
กลุ่มคลองเตยทะเลบุญ
กลุ่มบุญสวาระ(อุปาลิกาถวิล วัตรางกูล)
กลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว
กลุ่มสหพันธ์มหาปริยญ
กลุ่มลัมมา อะระพัง เชียงใหม่
กลุ่มสายธรรมล้านนา เชียงใหม่
ครอบครัว ณ ตะกั่วทุ่ง
ครอบครัวชาวเผือกและคณะญาติมิตร
ครอบครัววศศิลา-บุญอึ้ง
ครอบครัวคู่ขวัญ
ครอบครัวคูหาสรรพหิน
ครอบครัวงามเขวง
ครอบครัวฉัตรภัทรพล
ครอบครัววิโอโนะ
ครอบครัวเคชปะพมวัน
ครอบครัวตันติวิทและครอบครัวแดกนาแดล
ครอบครัวเคชปะพิสิษฐ์
ครอบครัวอรรวรางกูร-ครอบครัววงศ์จรงรุ่งเรือง
ครอบครัววิศิษฐโชติ-ตั้งลัม แซ่คู
ครอบครัวพิภมณ-หอพักดวงแก้ว
ครอบครัวภัทรพล
ครอบครัวภัทรวรกุลวงศ์
ครอบครัวบุญรัตน์-มิลเลอร์-บุญญาอุปถัมภ์
ครอบครัวจิระธนลักษณ์
ครอบครัวฤทธิพิพัฒพงศ์
ครอบครัวลัมศิริโพธิ์ทอง-ครอบครัวหังขาลาบรร
ครอบครัวลัมพิณณะพันธ์
ครอบครัวลาลาสมนชัย
ครอบครัวลือสุประเสริฐ-ครอบครัวจิตจรวาณิช
ครอบครัวโลหารุณ
ครอบครัวแสงทองพินิจ
ครอบครัวอรุณพัฒนชัย-ครอบครัวพูนิจิโรจน์

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๕

ครอบครัวอิสราณกุลเดช

คณะกัลยาณมิตรวัดกาวนา ต.ซี

คุณกนกกร มาสิงและครอบครัว

คุณกมลชนก วัฒนศิลป์-คุณประสิทธิ์ ศรีไพบลย์

คุณกฤตยะ กฤตมโนรณ

คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี-คุณณลินี-คุณธิตีพันธ์ ศรีอนันตนนท์

คุณกัลลัษณ์-คุณเพชรตะวัน-คุณเพ็ญศศิธร-คุณสมทรง สุทธิประเสริฐ

คุณก้องเกียรติ-คุณประทุม เกษรศิริ

คุณกั้ววาล ลิขัยสิทธิ์และครอบครัว

คุณกัญญา สุวรรณเสมอ

คุณกัณหา อรรถมพิพัชร

คุณกัลยา ปัญญาสกุลวงศ์

คุณกาญจนา งามสันติกุลและครอบครัว

คุณกาญจนา ชนสอยงและกลุ่มประกายธรรม

คุณกั้วแก้ว โตศิริพัฒนาและครอบครัว

คุณกัญชัช เอื้อเกษมและครอบครัว

คุณกัญฉิ์ ตั้งสัจจานุรักษ์และครอบครัว

คุณกิตติเดช-คุณอินทิรา-คุณอริสา-คุณสปัญญา กัทรธีรานนท์

คุณกิตติวัฒน์-คุณธนภรณ์-คุณกตพล พรสุขสว่าง

คุณกิมเฮียง แซ่ตั้ง-ครอบครัววรุฒมบุญกุล

คุณกุลบุตร-คุณน้าค้ำ แก้วก่าและครอบครัว

คุณเกรียงไกร-คุณฐิตา เจียรไพโรจน์และบุตรธิดา

คุณเกรียงศักดิ์-คุณสุชาดา จิราธิวัฒน์และครอบครัว

คุณเกษมศักดิ์-คุณวิภาพร กัมพลพาณิชย์วงศ์และครอบครัว

คุณเกษมสุข-คุณฉวีวรรณ อีสริยธรรมและครอบครัว

คุณเกสร-คุณกั้ว ชนนิกรและครอบครัว

คุณทองแดง แซ่ตั้ง-คุณเอี่ยมแข็ง แซ่แท้-คุณจั่งจั่ง แซ่ล้อ-คุณอำพร

คุณเขมชาติ-คุณเมณฑาทิพย์-คุณเปี่ยมสุข ชำนาญรบ

คุณเขมทัต จันทวัคคะและครอบครัว

คุณแข่งแซ จิระขุติโรจน์

คุณคมกฤษ ลิขเจียรนุร

คุณคำจ้อ แซ่ลี้-คุณยาใจ อื้อสัมพันธ์กิจ

คุณโมษิต-คุณมาลีรัตน์ รุ่งโรจน์ชัยและครอบครัว

คุณจิวชัย-คุณโชภม-คุณสมจิตร์ แซ่พัว และคณะญาติมิตร

คุณงามตา พจนกรโกศล

คุณจกกล อังศิริ-คุณมะลิ มัลลย์ เขียนเจริญ

คุณจงตั้ง แซ่ล้อ

คุณจรัสศรี และครอบครัววีรวิน

คุณจักรพงษ์ พินทุสมิต

คุณจันทน์ มหพันธ์ศิริกุล

คุณจันทิพย์-คุณนิวัติ โชติวงศ์วรรณนธ์ และบุตร

คุณจันทร์จรัส ธรรมวัฒนะสุ

คุณจันทิรา-คุณคริสเตียน แอลิช

คุณจ่านงค์-คุณนงลักษณ์-คุณณัฐชัย พัดเอี่ยม

คุณจำลอง-คุณวันทนี แก้วประสิทธิ์

คุณจิตตวุฒิ-คุณสุภัททา ลัมศิริเศรษฐกุลและครอบครัว

คุณจิตราวี-คุณจิตราวี โรหิตธรรมพร

คุณจิตลัดดา ลัมสกุล พร้อมบุตร-ธิดา

คุณจิตลิลิ ธนภัทร

คุณจิรวัฒน์-คุณชื่นสุข-คุณไสรังจะ ภูเพียงใจ

คุณจิราภรณ์ ต้นคุณากรและครอบครัว

คุณจิราภรณ์-คุณอัญชิสา สว่างอำไพพงษ์

คุณจิราภา บุญบุตร

คุณจุฑาทิพย์ นาคสมภพ

คุณจุฑารัตน์ เรืองทัฬยธรรมและกลุ่มอุดมลาภ

คุณเจ้หญิง แซ่เจีย

คุณเจริญ-คุณอภินิพ-คุณกมล เกลี้ยงนวดา

คุณใจสมาน อัมรี

คุณฉวีวรรณ กลิ่นจ้อย

คุณฉัฐกมล แซ่ตั้ง-คุณปภัสรัฐ จุทอง-บจ.บ้านกัลยาณมิตร

คุณฉัตรชัย กุลศิริรัตน์

คุณฉัตรฤดี เจียรไพโรจน์

คุณเฉลิมชาติ-คุณทัพยา ทาสุนทร์

คุณชนินทร จารุจันทร์

คุณชนินทร-คุณเกษรี ปิตุวรรณและครอบครัว

คุณชนินทิพย์ ปัญญาสกุลวงศ์

คุณชลอ-คุณอนัญญา-คุณอัญพร วัคมีและครอบครัว

คุณชลารัตน์ สรรเพธดา

คุณชัชฎา-ค.ช.เรียวย Yoshimoto-ครอบครัวเนยลเร็น

คุณชัชวาล-คุณปิ่นมณี พันธภัทลีและครอบครัว

คุณชัยวัช-คุณอภิสร่า สุริยากุลพานิชและครอบครัว

คุณชัยประสิทธิ์-คุณวรลักษณ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา

รายนามเจ้าภาพ

๕๓๐

คุณชัยพร-คุณจโร-คุณกานต์ชนก-คุณชัยธวัช สิริริยะเลิศ
 คุณชัยวัฒน์-คุณสุวรรณิ ทองเจริญชัยและครอบครัว
 คุณชาญชัย กลิ่นหอม
 คุณชาญชัย-คุณอรุณี อังคศิริลาวัณย์
 คุณชาญ-คุณพรชดา อีสสระ-คุณนิดา สุนทรสวัสดิ์
 คุณชาตรี สุติวราพันธ์
 คุณชัย-คุณจรรยา แซ่มั้มและครอบครัว
 คุณชุติกานต์ เช่นพิมาย
 คุณชุตินา บุญศิริวัฒน์กุล
 คุณเชิงชาย-คุณสุพัตรา ภูมิปัญญาและครอบครัว
 คุณเชื้อ-คุณสมชาย วงศ์สมุทรและครอบครัว
 คุณแซมซ้อย-คุณชายชาญ เตมวรธรรม
 คุณโชคชัย วลีตวรจักษ์กุล
 คุณไชยา-คุณยุพิน ตั้งทรัพย์วัฒนาและครอบครัว
 คุณชิม แซ่เขียว
 คุณขุนอู่ แซ่จิ่ง
 คุณเชียงหมื่น แซ่อยู่-คุณไผ่พัง แซ่ด่านและครอบครัว
 คุณเขียแซมฟอง-คุณทองคำ แซ่เจีย
 คุณณญา ศุขจรัส-คุณสุขุม โดการณยศเศรษฐและครอบครัว
 คุณจิตติภา ตูลารักษ์ และครอบครัวตุลารักษ์
 คุณณรงศ์-คุณพัชนี กำธรกิตติกุล และครอบครัว
 คุณณรงศ์-คุณวรรณภา-คุณวรงค์ อุดมผล
 คุณณัฐพงศ์ ควรสวัสดิ์,คุณเพิ่มศักดิ์-คุณอานวย-คุณเกวลิณ จันแดง
 คุณครุณี ศิริวรเวียง-คุณปราโมทย์-คุณมนตรจัน นันทชนก
 คุณดรณี-คุณนฤมล-คุณปัทมา-คุณอ้อยลิ สุวิศิษฐ์พงศ์
 คุณดวงรัตน์ วัฒนพงศ์ชาติและครอบครัว
 คุณดารณี มั่นอนันต์ทรัพย์
 คุณดารณี-คุณศุภเวทย์ วังกานต์และครอบครัว
 คุณดารา-คุณยุพาพรรณ-คุณเกศศิริ จุฑาทอง
 คุณถวิล-คุณอุดม-คุณสายทอง แพรด้าและครอบครัว
 คุณถาวร พุ่มพฤกษ์
 คุณทนะ-คุณจันทราทิพย์ มานะไชยรักษ์และครอบครัว
 คุณทวีท สวัสดิ์ตันทิ และครอบครัว
 คุณทวี-คุณชนเงิน จันทรเทือง
 คุณทวีลาภ ศรีโกมล
 คุณทวีศักดิ์-คุณสงัด-คุณกิ่งเพชร พรหมภักดี

คุณทักษ์นัย ปัญญาสกุลวงศ์
 คุณทักษ์นัย ลิ่มตระกูล-คุณสาธิต เตชะพุดผล
 คุณทิพยา แซ่ลิ่ม
 คุณทิพวรรณ นาคสินธุ์
 คุณเทพ-คุณวิรินทร์และครอบครัวสมทวิญญู
 คุณธงชัย ลิโทชาวลิต
 คุณธงชัย-คุณจุฬารณ สุนทรวงศ์และครอบครัว
 คุณธงชัย-คุณมัยจุ-คุณหนึ่งนุช สิริวเสรีและครอบครัว
 คุณธงชัย-คุณสมมิตร-คุณปกรณ์-คุณมธุรส คั่นวณะ
 คุณธนภฤต วนอนุพงษ์
 คุณธนพร โชติศิริวัฒน์
 คุณธนวัฒน์-คุณธิดยา-คุณสิริวิญญู ไผ่รัชตพานิช
 คุณธนัญชา กุลวรเศรษฐ และครอบครัว
 คุณธนาวัฒน์-คุณเสาวนิตย์ สุขัคานนท์และครอบครัว
 คุณธรรมปรีดา
 คุณธรรมะ อ่อนนาถ
 คุณธวัช-คุณสุนัย สุริยะไชยากร
 คุณธาริณี จิวากานนท์และครอบครัว
 คุณธิดา ศวณีย์รักษ์
 คุณธีรพล ผดุงฤกษ์และครอบครัว/ญาติมิตร
 คุณธีรวัฒน์-คุณวรรณุช พัทธตระกูลและครอบครัว
 คุณธีรศักดิ์-คุณอุดมลักษณ์ มงคลและครอบครัว
 คุณธีระ-คุณวิภาวี-ด.ช.ภัทรภณ หนูแก้ว
 คุณโยธิน-คุณจรัสศรี ลินานนท์
 คุณนงนุช พูนสุวรรณ
 คุณนงนุช ทวีสินและครอบครัว
 คุณนงลักษณ์ ทัดสุวรรณ
 คุณนนท์ศักดิ์-คุณศุภลักษณ์ จันทร์อัมพรและครอบครัว
 คุณนฤมล-คุณวิฑูร อธิวิวงศ์ศุภกิจ
 คุณนราวิชญ์-คุณชนนีนภา-ด.ญ.มนต์รัฐ-ด.ช.ธรรมปพน รัศมี
 คุณนวลศรี-คุณคนึงสุข และแผนกทันตกรรม ศูนย์พยาบาล
 คุณนำชัย รุ่งรัตน์-คุณพัฒนา-คุณศิริพร เจตนมมงคลรัตน์
 คุณนิตร-คุณนงคัชย รือนัยและครอบครัว
 คุณนิตยา วงศ์รัตน์
 คุณนิพนธ์-คุณพัชร เบญจวิลาส และครอบครัว
 คุณเนตรชนก-คุณพันไทกล้านรงค์ ไพริพ่ายฤทธิเดช

รายนามเจ้าภาพ

๕๗๑

คุณบรรจบ-คุณลัดดา-คุณสุวรรณี เตชาพิสุทธิ์
คุณบัณฑิต-คุณวัชรีย์ ธรรมมา
คุณบัว-คุณสมคิด-คุณจรรยา-คุณวัชรະ แสงอรุณ
คุณบายน-คุณกุลยิต จันทรศรีชวาลา
คุณบุญชัย ชัยกิตติศิลป์
คุณบุญชัย อภินันทน์
คุณบุญชื่น-คุณหทัยรัตน์ วิทยเบญจางค์และครอบครัว
คุณบุญดวง-คุณวนีย์และครอบครัวอุครานนท์
คุณบุญเรือน ต้มทอง
คุณบุญโรจน์-คุณจินดา เสรีวัฒนวุฒิและครอบครัว
คุณบุญลือ-คุณสุพรรณ ล้มสกุล พร้อมลูกหลาน
คุณบุญศักดิ์-คุณโสภา-คุณวโรตม-คุณอชิราภา สุขเจริญจิต
คุณบุญส่ง ชัยกิตติศิลป์
คุณบุษกร-พ.ญ.วารวรณ์ บุลย์ประมุข
คุณบุษบา สามิบัติ
คุณประกอบ-คุณรุจิรา สายรัตน์
คุณประชา เทศพานิช-คุณอุวรัตน์ ไชยรังษี
คุณประนต งามนิรัตน์และครอบครัว
คุณประทุม เล็กมณี
คุณประไพ มุตตามระ
คุณประยงค์ ชัยกิตติศิลป์
คุณประยนต์-คุณคำพอง โนนริบูรณ์
คุณประยูร-คุณเงิน มาสุธน และครอบครัว
คุณประวี-คุณพรทิพย์ พันธน์นทและครอบครัว
คุณประสงค์ รักลินเจริญศักดิ์
คุณประสิทธิ์ชัย-คุณศิริพร พงษ์สุวรรณศิริ
คุณประสิทธิ์-คุณภาวรัตน์ วชิราวุฒิชัยและครอบครัว
คุณปรากฏทิพย์ สะกะโยริและคณะญาติมิตร
คุณปัทมา วิวิธธนกุล
คุณปิยธรรม มาลิ่ง
คุณเปรมใจ ล้มสุวรรณ
คุณไพบรดา-MR.KOUICHI-KIMIE ENOMOTO
คุณไพท-คุณศิริเพ็ญ-คุณเอกพล เมธารมณ
คุณพงศ์พิชญ์ ยุวะนิยม
คุณพงษ์เดช-คุณกาญจนา ประชาธำรง
คุณพงษ์เทพ ธนีสกุลและครอบครัว

คุณพรชัย ศุภวิทีถวัฒนาและครอบครัว
คุณพรทิพย์-คุณพรรณทิพย์ พิริยะโยธินและครอบครัว
คุณพรเพ็ญ-คุณนิตยา โตศิริพัฒนา
คุณพรรณประภา-Nicholas-Serena-Aaron-Ari
คุณพรรณราย วนิชยางกูรานนท์
คุณพรรณ-คุณชาตรี-คุณแก้วมณี วนิชยางกูรานนท์
คุณพรรณ-คุณวรรณภา ครอบครัวพุทธเจริญลากและทวิสุข
คุณพรรณ-คุณสมสุข นิโครสทเกียรติ
คุณพรหมินทร์-คุณเพ็ญศิริ สุขจิวัฒน์
คุณพวงเพ็ญ ทิสยากรและครอบครัว
คุณพวง-คุณธณู โชคอนันต์ตระกูล
คุณพ่อเกียรติ-คุณแม่วิภา-คุณสุภาภรณ์ ชัยสถาวรวงศ์
คุณพ่อเจริญ-คุณแม่สายหยุด-คุณจิราภา นาคสุทธิ และครอบครัว
คุณพ่อชั้นต่อม-คุณแม่ไพบ-คุณสมพงษ์ ลิ่มนุกุลและครอบครัว
คุณพ่อโอบ-คุณลออ ศิริวงษ์-คุณอติรณินท์ กิตติประยูร
คุณพ่อสุเทพ-คุณแม่พวงรัตน์ พิรจรรย์รุ่งเรือง
คุณพ่อสุวัฒน์-คุณแม่รัตนา-คุณรัชชัย ตั้งจรรยาณิษฐ์
คุณพ่อหิน แซ่จิว
คุณพัฒนา-คุณพัฒนา อินทพฤษพร้อมครอบครัว
คุณพันธิภา ขุมเพชร
คุณพิชญ์สินี วรณวัชรินทร์-คุณโชคศิริ สิทธิไกรพงศ์
คุณพิชิต-คุณศิริกุล-คุณเอกลักษณ์-คุณเอกภาพ ไพบูลย์ยิ่ง
คุณพิเชษฐ รัตนยงค์
คุณพิพัฒน์ พรพิทยากุลและครอบครัว
คุณพิมชนก สายสมรและครอบครัว
คุณพิศวง กระบวนรัตน์และครอบครัว
คุณพิษณุ บำรุงมิตรและครอบครัว
คุณพีรธี-คุณวรมพร เพ่งศรี
คุณพีระศักดิ์ เรืองจิต
คุณพีระ-คุณสุมาลี นามมนตรีและครอบครัว
คุณพูนศรี อังตระกูล
คุณเพ็ญพรรณ ไชแก้ว และครอบครัว
คุณเพ็ญพรรณ อุทัยสินธุเจริญ
คุณเพียงนิล ศิริเกษม-คุณนฤพร-คุณสุภัชชา มหาถาวร
คุณแพงดา-คุณสมบัติ-คุณวิสาภา กิติมหาคุณ-คุณคิด-คุณแซม วงศ์ลา
คุณไพเราะ นกคำ(ติปยานนท์)

รายนามเจ้าภาพ

๕๓๒

คุณโพธิ์จรรย์-คุณวนิดา สิริภุทริกาญจน์
คุณไพศาล-คุณกรทอง แซ่ล่อ
คุณไพศาล-คุณวราณี สุชาติกุลวิทย์และบุตรธิดา
คุณไพสิฐ-คุณไชย์ เจียรสกุลธรรมและครอบครัว
คุณภรณ์ ชัยกิตติศิลป์
คุณภัทรพร รัตนันทวาทิ
คุณภัทรภณ รอดเครือมิตร
คุณภัทรฤดี-คุณภัทราภา ผดุงพัฒน์
ภาคจักรวาลและกองประสานงานศูนย์สาขาต่างประเทศ
คุณภาณุพันธ์ เอกชูเกียรติ
คุณภาณุโณดม-คุณประภาภรณ์-คุณนริศ
คุณภาสกร กาญจนะ
คุณมงคล-คุณเจริญสุข อัครโรจนกุลชัยและครอบครัว
คุณมงคลชัย-คุณสัรวัย คุปตะกุล
คุณเมณฑล-คุณทองพูน กับล้อม-ต.ญ.จากรวรรณ คงเลือน(น้ำหวาน)
คุณมนทิชา พิบูลย์คณาทรัพย์
คุณมณีนรัตน์ เอมเปรมศิลป์
คุณเมนต์ชัย-คุณนันทนา-คุณวราภรณ์-คุณวราวุฒิ ยอดพินิจ
คุณมนู-คุณวราวรรณพร ไตรเนตรและครอบครัว
คุณมณฑนา เชิดวิศว์พันธุ์และครอบครัว
คุณมัลลิกา ไพบูลย์สมบุรณ์-คุณจันทร์ แสงสุวรรณวาว
คุณมาณฑ-คุณกรรณิกา-คุณมหัทธนา-คุณฉัตรธรรม คำมาก
คุณมานี ภู่ปัญญวานิชและครอบครัว
คุณมานิซ-คุณสมลักษณ์-คุณยศวิวัฒน์-คุณณพนธ์ ปานโต
คุณมายัน-คุณกุลยิด จันทศรีศรีขวลา
คุณมาร์ค จอร์จ
คุณมารศรี อุสาทะ
คุณมารุต ทรงแสงธรรม
คุณมาสัรวณ สีสะขลิต
คุณมิตรภาพ อภิบุษสุวรรณ
คุณแม่กิมตัน แซ่ภู
คุณแม่ชิต พุทธาพิทักษ์กุล
คุณแม่ชวนะ-คุณสุนทร แซ่แม่และครอบครัวอัครพงษ์ไพบูลย์
คุณแม่ประเมิน อินทร์
คุณแม่พะเยา กำแพงปฎิยุทธ์ และครอบครัว
คุณแม่ยัง แซ่ลิ้ว-คุณจิตตา สุภาวิมล

คุณแม่ยา แซ่จุง(จตุรพิตร)โดยครอบครัวจตุรพิตรและเข้าน
คุณแม่ลิเทียมอิม แซ่ลิและครอบครัวกรวิจิตรศิลป์
คุณแม่วิเชียร-คุณรัตนา-คุณเบญจา ต้นกิม
คุณยมโดย เวชศิริและครอบครัว
คุณยรรยง-คุณสมฤทัย เกลิงนงชาติ
คุณยุทธนา-คุณพรณี จันทบาง และครอบครัว
คุณยุทพอล-คุณทิวากร ปอพานิชกรณและครอบครัว
คุณยุวดี วิวัฒน์ปรุพีและครอบครัว
คุณเยาวเรศ อิชาวะ
คุณรัชต-คุณธีรณัฐ ประเสริฐ
คุณรมย์ฤดี เวสสุทรเทพ
คุณรสกร ทวาศา
คุณรัง พุ่มพฤษี
คุณรัชนี้ พิบุญและครอบครัว
คุณรัตนา (มหาเกตุ) ปริญญาดรและครอบครัว
คุณรัตนา สันตพัฒน์
คุณรัตนา-คุณพนม บ่อทองและครอบครัว
คุณรานี-คุณพินิตา-คุณฐิวัฒนา บุณนาคและลูกหลาน
คุณรุ่งทรัพย์ ลิ้มชูปฏิภาน์
คุณรุจิ ทรัพย์อดุลชัยและครอบครัว
คุณเรณู ชันธนา
คุณเรวดี ปาลวัฒน์วิไชย
คุณเรวดี-DARREN-ต.ช.โชติกะ นอร์แมน
คุณฤทัย-David-Edward Frost
คุณละเอียด รัศมีธนานนท์
คุณลัดดา ปันทธานนท์และครอบครัว
คุณลัดดา อุณจิตติกุล
คุณลัดดา-คุณฉัฐธ และครอบครัววิทยานุกาพยีนยง
คุณลาวัลย์ ธนาสาวัลย์และคณะญาติ
คุณลำไย-คุณขาว แสนวงศ์-คุณประยัต วังษ์พิรา
คุณเล็ก-คุณเสาวคนธ์ เสี่ยงศักดิ์และครอบครัว
คุณเลิศชัย โลประวัติและครอบครัว
คุณเลิศชัย-คุณสุวรรณา วงศ์วัฒน์
คุณวชิร พัฒนพนิชธำรงค์และครอบครัว
คุณวรุณ เลหาวัฒน์
คุณวรรณา โยชิโอกะและครอบครัว(ทองเที่ยง)

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๓

คุณวรรณ-John Warren-พลโทสำราญ กานตประภา
คุณวรรณ จิระชุดโรจน์
คุณวรรณ ลวชัยโยธินและครอบครัว
คุณวรุฒ-คุณพีระนุช วรสุบินพร้อมครอบครัว
คุณวเรษฐ-คุณเพ็ญสินี สุวรรณทวีโชติและครอบครัว
คุณวัฒนาพร ภัทรวนากุลและครอบครัว
คุณวันทนา บุญสูงและครอบครัว
คุณวัลลภ-คุณสุนีย์ เคียงศิริ
คุณวณิช บุญอำไพไชยกุล
คุณวานิช-คุณสุวรรณ วาณิชสัมพันธ์และบุตรธิดา
คุณวารินทร์ จิตธอรีย์
คุณวาริ-คุณมานะ เปี่ยมฉวีวงศ์
คุณวาสนา ไควินทวิวัฒน์
คุณวาสนา อาระวานิช
คุณวาสนา-คุณสายสมร เรืองรักษลิขิต
คุณวิชุดา พรพิสุทธิพันธ์
คุณวิชัย-คุณสุรีย์ เจียมพิทยานุวัฒน์
คุณวิเชียร,คุณศรีเพ็ญ ตุงคะบูรณะ
คุณวิฑูรย์-คุณทิชา เลิศยิ่งยศ
คุณวิทยา-คุณวรรณ-ด.ช.ธนภัทร ท้องทิพย์
คุณวิทยา-คุณสุพัทธรา ลิวสุวรรณพร้อมบุตรธิดา
คุณวิธาน-คุณวิวรรธณ เสถียรธรรมณานิและครอบครัว
คุณวินชัย-คุณทัศนีย์รัตน์ แวส่ววงศ์และครอบครัว
คุณวิบูลย์-คุณสมนต์ ด้านวิวัฒน์พรและครอบครัว
คุณวิมล-คุณพยนต์ถาวรวงศ์-คุณเสตะพันธุ์-คุณจิตรมนานันท์อรุณรัตน์ดิลก
คุณวิจรวง รัตนฉายา
คุณวิโรจน์-คุณจิราวรรณ-คุณสุธัญญา ตรงพิทักษ์กุล
คุณวิโรจน์-คุณนงนุช-คุณมาริสสา ลี
คุณวิโรจน์-คุณสุมาลี รัตนศิริวิไลและบุตรธิดา
คุณวิลาสินี ชัยธัมมปกรณ
คุณวิวัฒน์ อมรกิจวานิชและครอบครัว
คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา อัครวานิชและครอบครัว
คุณวิสมัย เกตุทัต
คุณวีรดี ลิ้มศิริเศรษฐกุล
คุณวีระชัย-คุณกรณิกา พนมารมณ์และครอบครัว
คุณวีระพล หล่อวิมจล-คุณสุมาลี ต้นรัตนสกุลและบุตรสาว

คุณวีระพล-คุณอุไร อนุวิลและครอบครัว
คุณวีระศักดิ์-คุณอารีรัตน์ ศิริคุรุรัตน์และบุตรธิดา
คุณเวียงแก้ว-คุณสุจินดา บริหารและครอบครัว
คุณศศิ เบนจลาภ
คุณศรีจินตรา-คุณกัญญา-คุณกมลรัตน์-คุณดวงดาว ได้อภัย
คุณศรีบงอร-คุณณัฐฐานต์-คุณณัฐพงษ์ ศรีวรเวียง
คุณศรีรัตน์ แมคเลนแนนและครอบครัว
คุณศศิธร เจริญวิเศษศิลป์-คุณพิทักษ์-คุณนิพาพร ไกรนาค
คุณศักดิ์ชัย-คุณทิพย์สุนธร์ อุดมรุ่งเรืองผล และผู้มีจิตศรัทธา
คุณคันสนีย์ กาญจนสุวรรณและครอบครัว
คุณศิริพรรณ มนต์ฉัตรศิริและบุตร-ธิดา
คุณศิริพันธุ์ วานกุล
คุณศิริวิดี แสงวงศ์
คุณศิริอร จามรียาภูร,คุณธงชัย-คุณเอกขิต-คุณสิทธิภา อัครวานนท์
คุณศุภชัย ศรีศุภอักษร
คุณศุภเดช-คุณพรเทพ ภัทรกานต์กุลพร้อมครอบครัว
คุณศุภลักษณ์ อุดมโชคสกุลและไคว่เตียงเอี่ยม
คุณศุภวิทย์ ชะนะ-แน่งน้อย พันธุ์มีเชาน์
คุณสงเคราะห์-คุณอัญชลี-คุณกันตภณ-คุณชวิน ชัยวัฒน์
คุณสงวน-คุณภัทรา-คุณเยาวณี-คุณเยาวนิจ ศรีสถาพร
คุณสงวนศักดิ์-คุณศุภวิทย์ ชะนะ-คุณสุรณี ทองเหลืองและครอบครัว
คุณสมเกียรติ-คุณโชคชัย วลีตวรพงศ์กูร-คุณอริยา แซ่ท่าน
คุณสมจิตร ตั้งสถิตยาภูร
คุณสมใจ ไชยสระแก้วและครอบครัว
คุณสมชัย-คุณผาภาศ-คุณศิริรักษ์ ธเนศบวร
คุณสมชาติ กิจพงษ์ศรีและครอบครัว
คุณสมชาย อนุเคน-คุณประพิศ กัญญาวุฒิ
คุณสมชาย-คุณบุปผา สุรกิตติดำรง
คุณสมชาย-คุณสุดา-คุณตะวัน ศิริคุรุรัตน์
คุณสมถวิล บุญนาค
คุณสมบัติ-คุณอนงค์นาฏ ลิ้มสุวัฒนาพงษ์และครอบครัว
คุณสมพงษ์ อังคจริยอนุชนและครอบครัว
คุณสมพร ต่อตระกูล
คุณสมโพธิ-คุณจุฑาวิธิตี เฟลียครบุรี
คุณสมยศ ทศนพันธุ์
คุณสมร จินาวกุล

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๔

คุณสมฤทธิ์-คุณรัตนารณ ชูจันทร์คีมี
คุณสมลักษณ์-คุณสตีเวน คลีเม้นท์และครอบครัว
คุณสมศักดิ์-คุณเฉลิมศรี ทัสเดชะและครอบครัว
คุณสมศักดิ์-คุณสุพร วงศ์ศิริกุล
คุณสมาน-คุณทินกร-คุณทองจันทร์-คุณวันเพ็ญและครอบครัว
คุณสมุทร-คุณรสริน ศิริบุรี
คุณสราวุฒ วิวิธธนกุล
คุณส่วน อิมแก้วและครอบครัว
คุณสวัสดิ์-คุณหญิงล้อม-ท่านผู้หญิงสาวศิริ โอสธานุเคราะห์-พระยาศรีวิสารวาจา
คุณสมเริง-คุณหญิงลักขณา สามเสนและครอบครัว
คุณสอาด-คุณธีรเดช ไชยวรรณ
คุณสันติ-คุณพิมพ์ใจ ทิยากร
คุณสายคำ-คุณอาร์ท บริหารและครอบครัว
คุณสายชล-คุณวรรณชัย และครอบครัววอยพกรชกร
คุณสาโรช-คุณสุกัญญา สกุลวัฒน์และครอบครัว
คุณสิน-คุณยุวลักษณ์ ลีเฉลิมวงศ์และครอบครัว
คุณสีหพล สิทธิธรรมภาพและครอบครัว
คุณสุกัญญา ชลอำวันและครอบครัว
คุณสุกัญญา ตีระวัฒน์
คุณสุจิตร์ ลัมวานิชย์
คุณสุจิตรา ทองหล่อ
คุณสุจิตรา สุวรรณมีมงคล
คุณสุจินดา-คุณเอมอร ศรีสังจากุล
คุณสุจินตนา-คุณรุ่งโรจน์ ชูชัยศรีและครอบครัว
คุณสุชาดา บุญใจและครอบครัว
คุณสุชาดา-คุณอนติ-คุณธนธิป อุซซุพันธ์
คุณสุชาตา-คุณอังสนา-คุณณัฐนิชา กิตติชาติวรกุล
คุณสุชีวัน สลายแก้ว
คุณสุเทพ-คุณกมลใจ พิรุญรุ่งเรือง
คุณสุนันท์ เสถียรธรรม
คุณสุนันท์ วรธนรียชาติและครอบครัว
คุณสุนันทา กังวาลกุลกิจ
คุณสุนีย์ แซ่จิว
คุณสุนีย์ ว่องประเสริฐ วิลต์
คุณสุนีย์-คุณสุยอัน-คุณสุเพ็ญพิสด์ แซ่ตัน
คุณสุพจน์-คุณอนงค์ ถาวรารการและครอบครัว

คุณสุพัฒน์-คุณวรรณนา เทวสิริโชคชัยและครอบครัว
คุณสุมิตร-คุณศิริพร-คุณพรสิทธิ์ ตำนานวิษ
คุณสุรศักดิ์ ลาภารัตถกุล
คุณสุรศักดิ์-คุณเพ็ญจันทร์ อัครโสภณ
คุณสุรสิทธิ์-คุณปณทริก-คุณกานต์ประภา อธิธิกุล
คุณสุระเกียรติ ลิขิตวัฒนากร
คุณสุรรัตน์-คุณโยทีย-คุณเดชนันท์-พริณัฐ พุจโมโต
คุณสุรรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรมและครอบครัว
คุณสุรางค์ บุญตาม
คุณสุรวรรณ หล่อวิวัฒนพงศ์ และกัลยาณมิตร จ.สุรินทร์
คุณสุวรรณี ทองเจริญชัย
คุณสุวรรณี กิตติวรศาสน์ และครอบครัวรวมญาติมิตร
คุณสุวัฒน์-คุณวรินฉาน ว่องไวพนาวิจและครอบครัว
คุณสุวัฒน์-คุณรัตน์-คุณรัชนิย์ ตั้งจุญวานิชย์
คุณสุวัฒน์-คุณอารีรัตน์-คุณวันสุข ศิริสุรัตน์
คุณสุวิทย์-คุณสันต์จุฑา-คุณวรพัทธ์-คุณสิริญา วิชชาวุธ
คุณเสนาะ ทวีเดชสุริยาและคุณเทพฤทธิ บุญอาจินต์
คุณเสริมทรัพย์ มโนบุญญปัญญาและครอบครัว
คุณเสริมพงษ์-คุณอังคณา คุณาธิคมพร้อมบุตรธิดา
คุณเสริมศักดิ์-คุณพัชรี-คุณธิดาพัชร จันทรเต็ม
คุณเสาวณีย์ เรื่องเวชรชัย
คุณเสาวณีย์ สัมภักดีกุลและครอบครัว
คุณเสาวภา ณ ตะกั่วทุ่ง
คุณเสียว-คุณอำนาจ อภิรัตนพิมพ์ชัย
คุณแสง อารยศักดิ์ากุลและครอบครัว
คุณแสงจันทร์ พิธิวงศ์เลิศ
คุณโสภณัส พันธจารุนิธิและครอบครัว
คุณทยกฟ้า มโนสุดประสิทธิ์
คุณองอาจ-คุณวารี ลวชัยโยธินและครอบครัว
คุณองุ่น เอี่ยมล้ำอาจค์
คุณอดิเรก พิพัฒน์ปัทมา
คุณอดิษฐ์ บวรมงคลศักดิ์ และครอบครัว
คุณอนุวัฒน์-สุภัทรา-ด.ญ.นิรชน-ด.ญ.อนัญญา ศิคมโนชญ์
คุณอนุศักดิ์-สุวรรณี-ดช.อรรมพร-ดญ.วรารกร โชคมีศีล
คุณอภิชน จินเสวก
คุณอภิญา ตันวิจิตร

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๕

คุณอิสรา ชัยกิตติศิลป์
คุณอมร-คุณนาดา ยังศธรรมรัตน์และครอบครัว
คุณอมร-คุณสุภาวรา วาณิชสัมพันธ์พร้อมครอบครัว
คุณอมรา พวงชมพู
คุณอมรา-คุณละออง บรรจงศิริ
คุณอรพินทร์ จิระชุดิโรจน์
คุณอริยญา ดำรงวุฒิการณและครอบครัว
คุณอร่าม-คุณประมุล อนุชปริดาและบุตรธิดา
คุณอร่ามศรี ฉัตรแก้วมรกตและครอบครัว
คุณอรณี-คุณชัชชฎา-คุณวริทธิ์-คุณถวัลย์ ตั้งลิदानนท์
คุณอังคณา วงศ์เพชรและครอบครัว
คุณอังคณา ศรีวรรณวัฒน์และครอบครัว
คุณอึ้งเอง แซ่เตียว
คุณอัจฉริย์ ศรีทองส่งแสง
คุณอัญชลินทร์ ปัญญาสกุลวงค์
คุณอัญชลี สาครินทร์และร้านเพื่อนนักเรียน
คุณอัญญรัตน์-คุณแพรวพรรณ สิมารัตน์
คุณอัฐมา สวาทยานนท์
คุณอุทัย ต้นวิจิตร
คุณอัมพร Gibbs
คุณอาทิตย์-คุณมาลี-คุณอธิปัตย์-คุณนิชา สุวรรณโชติ
คุณอาภรณ์ อินทรพัฒน์(สมโลก)
คุณอารมณ กายจนนาภา
คุณอารักษ์-คุณจารุณี-คุณเทวรี สุวรรณฤทธิ์
คุณอรุณี-คุณสุธาสินี-คุณกรพินธุ์ นิลแสง
คุณอำพร หล่อสัญญาลักษณ์
คุณอินทรา แดงจำรูญและครอบครัว
คุณอินทรีนันท์-คุณอังจิมา-คุณศรีสมบัติ-คุณดุสิต ศิริโรจน์
คุณอุตร-คุณวิมลวรรณ ตันติสุนทรและครอบครัว
คุณอุทัย-คุณสุเกียรติ-คุณลัดดาวัลย์ แซ่ไคว่ และครอบครัว
คุณอุบลพงศ์ ธเนศสถิตยกุล
คุณอุบลวดี-คุณชัยภัทร ลิ้มศิริโพธิ์ทอง
คุณเกศินี-คุณบรรเจิด หวังชาลาบวร
คุณอุษา สุกุลไทย
คุณเอี่ยมแข็ง แซ่แท้
คุณโอภาท-คุณบุษยง-คุณบวร-คุณเรือนลักษณ์-คุณกานต์ ศรทัตต์

คุณอุยไฉ่ แซ่เล่า-คุณเก็ก แซ่หว่อง
โครงการปฏิบัติธรรมพิเศษ
โครงการมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา
โครงการเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมภาคอีสาน
เจ้าหน้าที่อาสาสมัครและชมรมผู้สนับสนุนอาสาสมัคร
ชมรมปล่อยปลาบูชาพระพุทธเจ้า
ชมรมพระโพธิ์สัมพันธ์และกลุ่มบุญรุ่งสี
ชมรมพุทธศาสตร์ที่ฟิโ
ชมรมพุทธศาสตร์สากล
ด.ญ.กัญจนพร-ด.ช.จิตติภัทท์ ทองประเสริฐ
ด.ญ.ภัทราภา ชัยกิตติศิลป์
ดร.สมศักดิ์ จงวัฒน์ผลและครอบครัว
ดร.हरषา ปุณณะพยัคฆ์
ดร.เอิร์ล เอฟ-คุณพยอม เบนซ์ อาคม ดีประชา
ตระกูลต้นบุญฤทธิ์-ตระกูลกาญจนเสถียรและกัลยา ออสเคเรเลีย
ทพ.ไพโรจน์-คุณจารุณี ตันติเวชวุฒิกุลและครอบครัวธรรมปริดา
ทพ.สุทธิสิทธิ์-พญ.พัฒนา-ด.ญ.ญาดา แก้วประสิทธิ์
น.พ.ชัยนันท์-คุณพรเพ็ญและครอบครัวบุญศิริวัฒนกุล
น.พ.ถนอมพล เครือแก้วและคุณเดือนเพ็ญ หมั่นคิด
น.พ.ทวีทัศน์-คุณวนิดา ตั้งรพีพากร
น.พ.บุญยธินันท์-คุณสิริระเพ็ญ โอทกานนท์และครอบครัว
น.พ.ภาณุเมศ-พ.ญ.สุนิย์-ด.ช.กัณฐะวัน ศรีสว่าง
น.พ.รุ่งโรจน์-คุณดวงใจ-ด.ช.พุทธานุภาพ แซ่เอง
น.พ.วาทีต-คุณจตุพร วัฒนศัพท์และครอบครัว
น.พ.สุนทร-พ.ญ.ลัดดาวัลย์ อ้อเผ่าพันธ์
น.พ.อุทัย ชัยกิตติศิลป์
นสพ.ธานีพร ชีวะผลาบุญและบริษัทในเครือเวทโปรดักส์
น.อ.อิทธิศักดิ์ นาคะวิสุทธิ์
น.อ.(พิเศษ)พ.ญ.สุภัทรา-คุณสันติภูมิ-คุณพัชราภา สิทธิธรรมา
น.อ.(พิเศษ)สันต์-คุณสุศรี ชาติขันธ์
บจ.ชาติเศวต กรูป
บจ. ดี.ไอ.ซี เอ็นเตอร์ไพรส์และคณะญาติมิตร
บจ.คริสตอล ซอฟท์แวร์ แพ็คเคจ
บจ.เจเคเชียร์ เทคโนโลยี
บจ.ซอฟต์แวร์เฮาส์
บจ.ดิเชะโก อินดอยาเซนจิ-คุณจันทิ คอนโด

รายนามเจ้าภาพ

๕๖๖

บจ.บางไผ่อะไหล่ตลาดไท(คุณทวี-คุณสุกัญญา เวชยันต์วิวัฒน์)	หัวหน้าชั้นและนักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยา
บจ.เมฆเทวะ และคณะกัลยาณิวัฒนา-ราชเทวี	อากงลิ้มเกียง แซ่เจี๋ยและครอบครัวเจริญอนันตสิน
บจ.สตาจค์ เคมีคอล	อาจารย์พิศมัย แสงหิรัญและครอบครัว
บจ.แสงมิตรโลห์	อาจารย์รวิธา สาคะเรศ
บจ.ออกแบบสบายใจ	อาจารย์ศรีพัฑ-รศ.ธดาวดี-พันเอกหญิงปามพรธา มินะกนิษฐ
บจ.โอโต้ไฟล์ท(ระบบบัญชีสำเร็จรูป)	อุบลิกาอรุณ ๑ - คุณฉวีวรรณ ศิริบุญ
บจ.อีชีวิน ในเครือคริสตอลซอฟต์แวร์กรุ๊ป	อุบลิกาวรรณารณ โพธิบุญ
บจ.เท็กซัสสลุ๊กกี้กับะห์หมี่	Doney Vongseng
บุคลการรุ่น ๑๖ ไม่ตกกันดาร มินิพพานเป็นทีไป	Eric-Diane Bouatay
บุคลการรุ่นที่ ๑๗ เรือนทองหัวเพชรสำเร็จทุกอย่าง	Fergus-วันเพ็ญ Statom
บุคลการใหม่รุ่น ๑๘ กายแก้วอัครจริยบัณฑิตกาล	Henry & Sunee Law ครอบครัวและญาติมิตร
ผศ.ดร.สมสุดา ผู้พัฒน	Jim-Khim Weir
ผู้นำบุญ-ผู้ประสานงานภาคนครหลวง ๑	Judy Pon-คุณอำนวย ชนานุกุล
พ.อ.(พิเศษ)ไพเกียรติ แสนยานุสิน	Kingkham Sananikone
พ.ญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์	M T K D 16 (AOR_YUL_POM_NAT)
พ.ญ.นริลักษณ์ พิทักษ์ดำรงวงศ์	Madam Chewing Ciao and family
พ.ญ.อุดมลักษณ์ มงคลและครอบครัว	Phrapratchaya Sothhiyothin
พลตรีวิวัฒน์-คุณเสาวคนธ์ ต้นสุทัษ	Prasong Mccray
พลตรีชาญณรงค์-คุณวรรณวิภา รสจันทน์และครอบครัว	SIRI - ON BANNISTER
มงกุฎตุลภูมพระราชพันธ์์ตะวัน	Smitthi P.Napachoti
ร้านท็อปแฟชั่น ชลบุรี	Souchinda Borihanh and Family
“ร้านบุญดีเฟอร์นิเจอร์,คุณสุภาภรณ์ โพธิ์รงค์และครอบครัว”	Tan Chin Hiang
ร.ต.น.พ.เกลิงเกียรติ แจ่มอุลิตร์รัตน์-ร.ท.พ.ญ.ณัฐศิลป์	Thavysack & Sangath Phomphakdy & Family
รศ.ธดาวดี-พ.อ.หญิงปามพรธา มินะกนิษฐ	The Middle Way (Young Star Team)-ศูนย์ปฏิบัติธรรมนานาชาติ
รศ.น.พ.พิรพันธ์-อัญพร เจริญชาติศรีและครอบครัว	Wee Ah Moi
ลูกค้าและทีมงานภาคชุมทอง ๒๔ เค ๘ (บริษัทเอ.โอ.เอ จำกัด)	Yee Wee Har SuSan and Family
วัดไทยนากาโน	SAM - MO GROUP
วัดภาวนาจารย์เจีย(แอตแลนต้า)	~ SUBSTATION ~
ศูนย์กัลยาณมิตร จังหวัดตรัง	~ SUKOU ~
ศูนย์กัลยาณมิตรนครปฐม	
ศูนย์กัลยาณมิตรหาดใหญ่	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมโตเกียว	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมสิงคโปร์	
ศูนย์ปฏิบัติธรรมโฮซังก้า	
ศูนย์ส่งเสริมกิจกรรมเยาวชน	
ศิษย์เก่า-ศิษย์ปัจจุบันชมรมพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	

คณะผู้จัดทำ

ธรรมะเพื่อประชาชน

ฉบับมงคลชีวิต เล่ม ๓ (มงคลที่ ๑๒-๑๖)

ISBN

974-92974-5-8

ประธานที่ปรึกษา

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อัมมชโย)

ที่ปรึกษา

พระมหา ดร.สมชาย จานวฑฺฒโน

พระมหาฉัตรชัย ฉตฺตชโย

พระสมุห์อานวยศักดิ์ มุนิสกโก

บรรณาธิการบริหาร

พระสมบัตินิ รกฺขิตจิตฺโต

กองบรรณาธิการ

พระบดินทร์ สิริธโร, พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตฺโต (ป.ธ. ๙)

พระมหาประดิษฐ์ สิริภาโส (ป.ธ. ๙)

พระมหาธรรมนุญ ธมฺมปตฺโต (ป.ธ. ๙)

พระมหาสุธรรม สุรตโน (ป.ธ. ๙)

พระมหากมล จิตฺตาโณ (ป.ธ. ๙)

พระมหาธงชัย สารชโย (ป.ธ. ๙)

พระมหาบุญช่วย ปุณฺณสุโข, พระมหากมลชัย กมโล

พระมหาเวช วิชฺชุโคณ, พระมหาประภาส ปภาโส

พระมหาจตุรงค์ จตฺตมโล, พระมหานพพร ปุณฺณชโย

พระสมศักดิ์ จันทลีโล, พระวิจิต ฝาสุกวาโส

พระตรีเทพ ชินจฺกูโร, พระกล้านรงค์ ญาณวีโร

พระสมบุรณ์ จิตฺตทนฺโต, พระทศพร กิตฺติวโร

พระสังเวียร สุลโว

สามเณรสุนิณ พุยผง, สามเณรศราวดี ขอสุข
สามเณรประสิทธิ์ ทิมาใจ, สามเณรพรภิรมย์ เกษสุภา
ผศ.สุชีพ พะพูนนท์, ผศ.สุภาศิริ พะพูนนท์
ดร.สุชาติ หงษา, รัตนาภรณ์ ชุนหรัศม์
มรกต มณีไพโรจน์, นพ.ประภาส อุครานันท์
สุกัญญา ชลอำนาจ, สุธิดา จินดากิจนุกุล
ศุกลรัตน์ บุญยัง, วรณา ภัทรนุรักษ์
อำไพ เกื่อนทองคำ, ละม่อม พรหมไณภาส
สุจิตรา พูนพิพัฒน์, อุษา จันพะกา
दनยา คูหากนก, กรรณิการ์ อยู่ศรี
ปราณี ชัยผดุง, รัตเกล้า ลี้เฉลิมวงศ์
วรวรรณ ถนอมพงษ์, นงนุช ตั้งโชคสิริกุล
ดวงดาว ไตรังชัย, ชูเดช อนุรักษ์
อนุสิทธิ์ กล่อนศรี,

ฝ่ายภาพประกอบ

กองพุทธศิลป์, สมบัติ-น้องนุช ตั้งสถิตยางกูร
วุฒิชัย ตันเวทติยานนท์, ภูษิต พุดสงคราม
ศิริวรรณ อยู่พิพัฒน์, ปรีชา อุ๋นรัศมีวงศ์
ทิพวรรณ เวชศิลป์, อาสาสมัครกองสื่อธรรมะ
ภัทรา ศรีวิสุธา

ออกแบบปก

ฝ่ายจัดรูปเล่ม

ลือพงศ์ ลิลพนัง, ชาญชัย พรหมตา, วัลลภ นิลถนอม
ชัยชนะ กิตติโสภานันท์, จิรนนท์ วีระชัยพิเชษฐกุล
ภัทรา ศรีวิสุธา, นาถนดา นิโรจน์, พีระ แสงงาม
มูลนิธิธรรมกาย

ลิขสิทธิ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์เมื่อ

๒๒ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗

พิมพ์ที่

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๙๗) จำกัด

“การที่เราค้นพบว่า

ตัวเราลงมือทำอะไรลง ข้อควรปรับปรุงตรงไหน.....

ดีว่า เป็นการค้นพบที่ยิ่งใหญ่และน่าอัศจรรย์

ยิ่งกว่าการค้นพบทางวิทยาศาสตร์

แล้วจะอัศจรรย์ยิ่งกว่านั้นเข้าไปอีก

ถ้าค้นพบแล้ว ลด ละ เลิก

แก้ไขปรับปรุงตัวเราให้ดีขึ้น

ซึ่งผลที่ได้ก็คือ ตัวของเราดี

เราจะเป็นมนุษย์วิเศษ

มนุษย์อัศจรรย์”

พจนานุกรม